Cat.

N° 1174

450 MF

1° Orosius.

Historiae

Venise, Bernardinus de Vitalibus. 1500

80 F.F. (manque le premier qui est blanc)

Polain 2935
H. 12104

Belles lettres ornées, grande marque de Vitalibus au dernier f.

2° Diodore de Sicile

Bibliotheca etc...

Venise, Jean Tacuino 1496

1 F. n. ch, LXXVI FF. ch., et F. n. ch.

Initiales sur fond noir, marque de Tacuino au dernier f.

6156
6825

A 66a

Fr. Delaloge Secretaire du Roy

A66G

Diodorus Siculus

DIODORVS SICVLVS

DEPT HAUTS-DE-SEINE BIBLIOTH. DESGUINE

[illegible]

POGIVS FLORENTINVS AD NICOLAVM QVINTVM Pon. Max.

NVLLVS Antea quantum uis præclarus rerum ſcriptor fuit Sanctiſſime pater: qui ſuum opus æque merito: atq; ego tibi has meas uigilias: alicui principi dicaret. Quid eſt enim æquius: q̄ ingenii monumēta ad eum deſtinare: qui omnibus ingenio preſtet & doctrina? Aut qd̄ magis debeam: q̄ meos riuulos ad eum fontem referre: a quo curſus præſentis operis emanauit? Nam licet antea quicquid ocii ſupererat ad ſcribendi curam: ne per ſecordiam efflueret: mea ſponte conferrem: erat tamen paulo remiſſior animus temporum: ne dicam ſuperiorum pontificum culpam: cum omne ferme tempus non in litterarum: prout optabam ſtudiis: ſed in quæſtu ad uitæ ſuſtentaculum conſumi rerum inopia urgeret. Et certe q̄quam uitæ meæ inſtitutio ea ſemper fuerit: ut pluris uirtutem q̄ pecuniam fecerim: tamen nimium aliquando (ſi uerum loqui licet) noſtri pontifices in erigendis ornandiſq; doctorum uirorū ingeniis dormitarunt. Quidam bonaꝝ artium īſcitia: quidam ita pecuniæ addicti: ut plus apud eos ambitionis & quæſtus: q̄ uirtutis aut litterarum ratio ualeret. Quæ res bonis uiris admodum grauis: multoꝝ mentem a ſcribendi cogitatione alienauit. Indignum quippe eſt: nec ſapientibus uiris æquo animo ferendum: eos ſæpiſſime reiectis melioribus præ cæteris extolli: quos (ut leuiter dicam) nihil præter pontificum uoluntariam indulgentiam cōmendet. Te ſolum hæc noſtra conſpexit ætas: qui cum probe noris uirtutem uitæ mortalium ducem eſſe: præſtantis doctrina uiros ſubleuares: & ab inerti ocio ad ſcribēdi negociū traduceres. Vt uere hāc nŏſtrā xp̄ianā rēpublicā ab eo nunc regi gloriari poſſimus: qui & ſapientiſſimus exiſtat: & diligat ſapientiæ ſtudioſos. Quod unum ſane cæleſtis dei donum tanti faciendum cenſeo: quanti eſt uirtus uitiis præferenda. Nam ubi doctrinarum ceſſant exercitia: ubi nullum inter doctos atq; ignauos diſcrimen uiget: ubi nullus uirtuti locus: nulla ſtudiorum ratio habetur: uitia ibi regnent: torpeſcant ingenia: principatus & regna decidant: rerumq; omnium dominetur cōfuſio: neceſſe eſt. Itaq; nunquam ſatis pro meritis tua probitas ac uirtus laudari poteſt: quæ cū omnem ante actā uitam uariis diſciplinis impenderit: nunc & doctis fauet uiris: & ſua munificētia reliquos ad eandē inuitat uirtutis æmulationem. Ego ſane: cuius inter omnes tenuis eſt & doctrīa: & dicendi facultas: profiteor me tuis exhortatiōibus liberalitateq; compulſum operoſius q̄ ante ſcribendi ſtudio incubuiſſe. Nam cū prius hortatu tuo Xenophontē de Cyri uita latinis legendum tradidiſſem: & hos quoq; ſex Diodori ſiculi libros: quos fabuloſos ob antiquitatem temporū (nam ante bellum troianum acta continent) appellauit: traducendi munus te inſtante ſuſcepi. Haud ignarus rem ſatis difficilem me ſubire: & multorum expoſitam obtrectationi: quæ licet ſit parui bonis pendenda: tamē cū priſcos illos ſumma auctoritate uiros aliquando laceſſiuerit: quid de nobis extimandum eſt: quos non auctoritas non dignitas tuetur? Sed tuo: quod eſt exquiſitiſſimū doctorumq; iudicio fretus: hoc opus abſolui: eam mihi trāſferendi legē inſtituens: quæ a me in Xenophontis procemio præſcripta eſt: ut omiſſa uerborum: qua multi græcorum utuntur: ambage: ſententiis hærens noſtrum dicēdi morem fuerim ſalua rerum fide ſecutus. A lectoribus uero: ut noſtris acquieſcant copiis: poſtulo: neq; ultro q̄ uires ferant: exigere a nobis uelint. Siquis ampliora petat īgrati hominis munere fungetur: nō cōtentus his: quæ nulla cū impenſa ultro liberali manu porrigūt.

HAUTS-DE-SEINE BIBLIOTH. DESGUINE

Ne quis uero id inſitia factũ putet: ſciat cõſulto me breuitati cõſulentẽ: aliqua omiſiſſe. quæ ſatietatẽ orõni pepiſſent potius: quã uenuſtatẽ. Licet autẽ in libri primordio ſatis ab auctore de hiſtoriæ utilitate ſit explicatũ: hæc tñ ãtiqtatis ĩdagatio: ĩ qua ois priſcaꝝ reꝝ a primoꝝ hoĩum uſq; ad bellũ troianũ cognitio uerſatᷣ. p̄cipuis eſt laudibus efferenda. Ab hoc.n. ueluti hiſtoriaꝝ fonte: q poſtmodũ ſecuti ſunt in priſcis hiſtoriis fabuliſq; recẽſendis hauſere: unde ad cæteros trãſfundere ualerent. Opus hoc certe uariũ ẽ: egregiũ. luculẽtũ: noſtris uero adeo utile cognitu: ut exiſtimẽ legẽtes ex tot reꝝ excellẽtiũ notitia labori nr̃o gratiã habituros. Sed iã ipſe Diodorus loquatur.

Tituli primi Libri.

Proœmium totius operis.

Quæ de mundi creatione: deque oĩum prima origine ab egyptiis traduntur.
Quæ de diis fabuloſe egyptii ferunt: & quæ in egypto ab eis urbes ſint conditæ.
De primo hominum ortu: & eoꝝ priori uita.
De honore immortalium: & templorum ædificatione.
De ſitu ægypti: & quæ de nilo præter opinionem dicuntur.
De cã inũdatiõis nili: & q̃ de illa tũ hiſtorici: tũ philoſophi ſẽtiũt eorũq; cõtraditionẽ

Diodori Siculi a Pogio florẽtio ĩ latinũ traducti de ãtiquoꝝ geſtis fabuloſis. Lib. I.

MAGNAS merito grãs reꝝ ſcriptoribus hoĩes debẽt: q̃ ſuo labore plurimũ uitæ mortaliũ ꝓfuere. oſtendũt.n. legentibus p̄teritoꝝ exẽplis: qd nobis appetẽdũ ſit: qd ue fugiẽdũ. Nã qui multaꝝ experimẽto reꝝ uariis cũ laboribus periculiſq; ꝓcul ipſi ab omni diſcrimĩe geſta legimus: nos admonẽt maxĩe qd cõferat ad degẽdã uitã. Ideoq; Heroũ ſapiẽtiſſimus eſt habitus is: q ſæpius aduerſam fortunã exptus multorũ urbes ac mores cõſpexit. Cognitio uero ex alioꝝ: tũ ſecũdis tũ aduerſis rebꝰ p̄cepta: doctrinã hẽt oĩum piculoꝝ exptẽ. Oẽs p̄terea mortales mutua quadã cognatiõe uinctos: licet locis ac tpe diſtãtes ſub unũ ueluti cõſpectũ redigũt: diuinã ſane ꝓuidẽtiã imitati: q̃ tũ cæli ornatũ: tũ naturas hoĩum uarias cõi ordĩe quodã ꝑ oẽ æuũ cõplexa qd quẽq; deceat diuino munere imptitᷣ. Eodẽ pacto q totius orbis uelut unius ciuitatis acta ſuis opibus ĩſtruxerũt: ĩ cõem ea utilitatẽ cõſcripſere. Pulchrũ ẽ igitᷣ ex alioꝝ erratis in melius ĩſtituere uitã noſtrã: & nõ qd alii egerit q̃rere: ſed qd optime actũ ſit nobis ꝓponere ad imitandũ ſenioꝝ cõſilia: quos lõga ætas prudẽtiores effecit: laudãtur a iunioribus. At hos tãto añcellit hiſtoria: quãto plura exẽpla reꝝ cõplectitᷣ diuturnitas tpis: quã hoĩs ætas. Itaq; ad uitæ ĩſtitutionẽ utiliſſima hiſtoria cenſenda ẽ. tũ iunioribus: quos lectio diuerſaꝝ reꝝ antiqoribus æquat prudẽtia: tũ uero ætate maturis: qbus diuturna uita reꝝ expimẽta ſubmiſtrauit. Adde ꝙ priuatos uiros ĩpio dignos efficit. Impatores ob ĩmortalẽ gloriã ad p̄clara facinora ĩpellit. Milites pp laudẽ q̃ mortuos ſequitᷣ: ꝓmptiores efficit ad picula ꝓ pr̃ia ſubeũda. Improbos timore ĩfamiæ a malis facioribus deterret. Deniq; lr̃aꝝ monumẽtis: q̃ teſtimoniũ uirtuti p̄bẽt: moti qdã tũ cõdidere ciuitates. tũ leges utiles uitæ mortaliũ ediderũt. Nõnulli nouarũ artiũ doctrinarũq; ĩuẽtores ad uſum gẽtiũ extitere. Sed oĩum reꝝ: qbus fælicitas hoĩs paratᷣ: laudẽ p̄cipuã cãmq; hiſtoriæ tribui decet. Eſt.n. cuſtos eoꝝ: quæ cũ uirtute acta ſunt: teſtẽ ſe malefactis beneficãq; erga oẽ genus hoĩum p̄bẽs. Et.n. ſi ea: q̃ de ĩferis & qdẽ fabuloſe feruntᷣ: multũ cõferunt hoĩbus ad pietatẽ ac iuſtitiã ſeruan-

hiſtoriæ laus

Inferi fabuloſi

dam

dam:quãtomagis putãdũ eſt hiſtoriã ueritatis aſſertricẽ: tãquã totius philoſophiæ
parẽtẽ. mores nr̃os effingere ad uirtutẽ.Oẽs.n. fere mortales naturæ ĩfirmitate ma/
iorẽ uitæ partẽ ocioſi ac ſegnes degunt:quorꝫ uitæ ac mortis æqua obliuio eſt:cũ par
utriuſqꝫ ĩteritus ſequat᷑. Virtutis nõ facinora ĩmortalia ſunt:ꝑlerũ cũ hiſtoriæ bñfi/
ciũ acceſſit:Et q̃dẽ decorꝫ ẽ mortales labores ꝑpeti pro gloria ĩmortali.Hercules qui
dẽ magnos multoſqꝫ dũ uixit labores ac ꝑicula ſpõte adiit:ut ſuis erga oẽs gẽtes bñfi
ciis ĩmortalitate donaret᷑.Cæteros egregios uirtute uiros: hos q̃dẽ heroũ hos uero
deorꝫ honores aſſecutos uidemus:oẽs certe magna laude dignos ſed eorꝫ tñ oĩum ge
ſta ac uirtutes hiſtoria ab ĩteritu uẽdicauit.Et.n.cætera monumenta ad parꝫ tẽpus ꝑ/
durãt uariis caſibus diſturbata hiſtoriæ uirtus ꝑ uniuerſũ orbẽ diffuſa:ip̃m:q̃d cæte
ra cõſumit:tp̃s cuſtodẽ ſui hẽt. Affert ꝑterea multũ opis eloquẽtiæ:qua nil ferme p̃/
clarius repit᷑.Hac græci barbaris:docti ĩdoctis ꝑferunt᷑:cũ hæc una ſit qua hoĩes ĩ/
ter ſe cæteris añcellãt:uidet᷑ quoqꝫ res eẽ tãti.quãti fuerit dicẽtis uirtus & eloquẽtia.
Et q̃dẽ uiros bonos laude dignos arbitramur:ut q uirtutis iter nobis oñderũt:uerꝫ cũ
alii aliud iter ſibi delegerit:poeſis q̃dẽ magis oblectare aĩos q̃ ꝓdeſſe uidet᷑: & gẽtiũ
leges ac ĩſtituta magis punire q̃ docere.Ita & artiũ reliquarꝫ: hæc nil ad fælicitatẽ cõ
ferũt harꝫ utilitas dãno ꝑmiſta ẽ:Quædã pro uero docẽt mẽtiri.Sola hiſtoria pares
uerbis res geſtas repſentãs:oẽm cõplectit᷑ utilitatẽ.Nã & ad honeſtũ ĩpellit:deteſta
tur uicia:ꝓbos extollit:deprimit ĩprobos.Deniqꝫ rerꝫ quas deſcribit expimẽto pluri/
mũ ꝓficit ad rectã uitã. Aduertẽtes igit᷑ quãta laus ſcriptoris maneat:exẽplo eorꝫ mo
ti:q ſcribẽdo operã ꝑbuerũt: hãc hiſtoriã aggreſſi ſumus. Verꝫ cũ ſupiores mẽoria
ſcriptores repetimus:paululũ admirari multorꝫ cogimur cõſilia.q cũ multarꝫ diuer/
ſarũqꝫ rerꝫ notitiã plurimũ ĩ ſe cõtinere utilitatis norit:eorꝫ tñ q̃dã:aut gẽtis aut urbis
unius hiſtoriã abſoluere:pauci a uetuſtis hiſtoriis initiũ ſumẽtes uſqꝫ ad eorꝫ tp̃a ge/
ſtus res & ĩ cõi poſitas cõplexi ſũt.Et hi q̃dẽ ſua tp̃a tãtũ tradidere haud cõtinuata ſu/
pioribꝰ rerꝫ ſerie:hi barbarorꝫ geſta trãſgreſſi ſũt.Alii antiq̃s hiſtorias ueluti fabulo/
ſas ꝑ earꝫ difficultatẽ cõtẽpſerũt.Nõ nullorꝫ:cũ cæpiſſet: mors ꝑueniẽs hiſtorias ĩ/
terrupit.Nulli uero trãſcẽdere ſcribendo macedonũ tp̃a:i Philippi aut Alexãdri aut
ſucceſſorꝫ geſtis tãtũmõ uerſati.Multis ãt memoratu dignis rebꝰ deiceps uſqꝫ ad no
ſtrã ætatẽ actis.nullus hiſtoricus ea ſcriber᷑ unica hiſtoria conatꝰ ẽ:rei maguitudĩe
forſan diffiſus.Quapp licet tẽporꝫ rerũqꝫ uarietate:tũ ſcriptoribꝰ diuerſa tradẽtibꝰ:
ardua uideat᷑ & memoratu difficilis ꝑteritorꝫ deſcriptio:attñ decreuimꝰ & ip̃i eã hi/
ſtoriã:q̃ multis ꝓdeſſet:obeſſet nemini:legẽtibꝰ tradere.Nã ſi qs memoratu dignas
& totiꝰ orbis:tãq̃ uniꝰ ciuitatis:priſcorꝫ tẽporꝫ ad ſuã uſqꝫ ætatẽ geſtas res ſcripſerit:
laborioſum q̃ppe ſubibit opꝰ:uerꝫ ſatis audiẽtibꝰ utile.Licebit.n.tãq̃ ex fonte uberri
mo:q̃d cuiqꝫ uſui exiſtat.haurire.Quod ſi qs ꝑcurrere oẽs ſcriptores cupiat:opprimet᷑
tũ librorꝫ multitudĩe:tũ diuerſa ſcribẽtiũ uarietate:ut haud facile uerꝫ poſſit elicere:
At ea:q ſub unicã hiſtoriã digerunt᷑:in ꝓmptu ſũt lectoribꝰ:faciliſqꝫ eorꝫ notitia ẽ.
Deniqꝫ eo ſcribẽdi modus hic ẽ ꝑſtãtior cæteris:quo utiliꝰ pte aliq̃ totũ habet᷑: & cõ/
tinuũ rei ꝑſtat diuiſæ.Id quoqꝫ q̃d tp̃ibꝰ diſptit᷑ notiꝰ ẽ eo:q̃d ẽ tp̃e cõfuſũ.Igit᷑ pẽlitã
tes hũc ſcribẽdi modũ eẽ utiliſſimũ uerꝫ plurio labore & tp̃e lõgo egẽtẽ:trigita ãnos
in hoc opus abſũpſimꝰ.Multis.n.difficultatibꝰ ac ꝑiculis maiorẽ aſiæ pagrauimus
europæqꝫ ptẽ.Quo maiori:q̃ a nobis deſcripta ſunt:ex pte locis conſpectis certa lr̃is
mãdaremꝰ.In multis.n.locorꝫ ignorãtia errarũt nõ ſolũ q̃dã rudes ſcriptores:ſed ẽt
docti. Vrbs ꝑterea Roma:ĩ q̃ plurio tp̃e uerſati ſumꝰ: ob ĩperii magnitudinẽ ꝑ uni

Labores pauendi ſunt

Eloquentiæ uirtuſ

poeſis

Leges

Hiſtoria ad honeſtum impellit

hiſtoria connexa

diodori ãni.xxx. in hiſtoria

diodori prima

hiſtóriæ initium uerſum orbē diffuſi:plurimū nobis ad ſcribēdū opitulata ē.Orti.n.ex argira Siciliæ
ciuitate:ꝑcepta a romanis:q ad eā cōfluebāt:latia ligua:ex ueteribꝰ ānalibꝰ & duces
eoꝝ & geſta nouimꝰ.Initiū uero ſcribēdi ſumpſimꝰ ab his:quæ tū græci:tū barbari
priſci ſcriptores tāꝗ fabulis ſimilia lraꝝ monumētis explicuerūt.Et quoniā priſca il/
la ad noſtrā uſq; ætatē tpa cōplectimur:ī hunc modū paucis hiſtoriā noſtrā diuiſi/
hiſtoriæ diuiſio mꝰ.Primi ſex libri ātiquoꝝ geſta:ꝗ illi fabuloſa appellāt:añ bellū troianū cōtinēt:in
hoꝝ primis tribꝰ barbaroꝝ: ī reliqs antiquæ græcoꝝ res narrant̃.In undeci deinde
cōferūtur:ꝗ a troiano bello uſq; ad Macedonis Alexādri mortē geſta ſūt.In reliqs tri
bꝰ & uigiti cōiicimꝰ:quæ deiceps uſq; ad bellū gallicū cōtinent̃:qđ romani:duce Iu
lio cæſare: is ob geſta egregia iter deos ē relatꝰ:uirtute cuiꝰ gallia oīs ſubacta ē: geſ/
ſere:ꝓtēdit uero romanum īperiū uſq; ad britanniæ īſulas. Huiꝰ res priores geſtæ
prio cēteſimæ octogeſimæ olipiadis āno actæ ſt̃ pricipāte atheniēſibꝰ Erodo. Tēpo
rū quæ nr̃a hiſtoria añ bellū troianū cōp̄hēdit:ſcriptoꝝ inopia haud ſatis certa nobis
Apollodorus rō cōpta ē:ab eo Apollodorꝰ atheniēſis octogīta ānoꝝ hiſtoriā cōtexuit:uſq; ad redi
tū heraclidaꝝ:a qbꝰ uſq; ad primā olympiadē āni cōputant̃ trecēti & uigitiocto:nu
merato tpe:quo reges lacedæmoniæ īperarūt. A pria uero olympiade uſq; ad initiū
hiſtoriæ libri.xl. belli gallici:qđ nobis ſtatuimꝰ ſcribēdi finē:ſeptingēti ſūt & triginta āni.Oīs hæc er
go hiſtoria ꝗdraginta explicata libris ānos cōplectit̃ mille cētū triginta octo:his ex/
ceptis quos uſq; ad bellū đſcripſimꝰ Troianū.Hæc diligēter ꝑtiti ſumꝰ:quo & legē/
tibꝰ nota fiat hiſtoria:& iuidi abſtineāt a detractōe.Quāuis ꝗ rite ſcripta erūt: care/
hiſtoriæ pricipiū būt iuidia:ꝗ uero iſcitia omittent̃:alioꝝ iduſtria corriget. Nūc pricipiū ſcribēdæ hi
ſtoriæ ſumet̃.Quid de diis & q primi eos colere docuerūt:& qđ de illoꝝ imortalita/
te ſenſerit:haud paucis ꝑꝑ rei difficultatē exprimi pōt.Sed ꝗ ad hiſtoriā ꝑtinere uide
bunt̃:quo ſint notiora legētibꝰ:in certa diſtribuemꝰ capita:ut nihil dignū memoria
mundi creatio omittat̃.De gñe aūt hoium:deq; his:ꝗ ī orbe terraꝝ antiqtꝰ dicunt̃ geſta: diligēter
ꝗtū in tā remotis ꝑꝑ antiqtatē rebꝰ licebit a priſcis illis tpibꝰ ſūpto initio ſcribemus.
hoium generatio Pria hoium gñatio apud doctiſſimos ac p̄ſtātiſſimos uiros:q uerā naturā & hiſtoriā
tradiderūt:duplex fert̃.Quidā mundū igenitū & icorruptibilē & genus hoium ab
æterno extitiſſe neq; habuiſſe ortus pricipiū ſenſere.Quidā genitū corruptibilēq; ar
Chaos bitrati:& hoies dixerūt gñatiōis initiū tpe eē ſortitos. Nā a reꝝ primordio & cælū &
Elemēta terrā unicā hūiſſe ideā in mixta eoꝝ natura.Exīde diſtīctis iuicē corpibꝰ cæpiſſe mū/
dū hūc ordinē:quē uidemus.Aerē qdē motū hūc cōtinuū ſortitū:& igneā partē eiꝰ
ſupiora loca ꝑꝑ leuitatē aiūt appetiſſe.Eadē cā ſolē & aſtra curſus ſuos ſortita.Quod
Aialium creatio uero humori mixtū eodē ſtetiſſe ī loco ꝓpter grauitatē:ꝗ cū mixta eēnt: ex humidis
qdē mare effectū:ex durioribꝰ uero terrā lutoſā euaſiſſe:& oīno mollē. Hæc primū
cū ſolis ardore dēſior euaſiſſet:eiꝰ poſtmodū ſupficie ui caloris tumefacta multis ī lo
cis hūores quoſdā eē cōcreatos:ī qbꝰ putredies tenui cōtectæ pellicula ſint excitatæ:
quēadmodū ī paludibꝰ & ſtagnis ægyptiis uidemus acciderē: cū frigidā terrā ſubito
æſtꝰ aeris calefacit.cū uero ī hūidis calorē adhibito gñatio fiat:& noctu qdē circūfu/
ſus aer hūorē p̄ſtet q die ſolis uirtute ɔſolidet̃:tādē putredies illæ ad ſūmū ꝑductæ ad
ueniēte ueluti ꝑtꝰ tpe exuſtis ɔfractiſq; pelliculis:oīs gñis educūt aiantiū formas.quo
rū ea:ꝗ maiorē calorē ſortita ſt̃ ī ſupiorē rgionē uolatilia effecta abierūt. ꝗ uero plus
terræ cōtiebāt ſerpētia aliaq; terreſtria euaſerēt aiantia.Naturā aquoſā nacta ī ſui gñis
elemētū đlata ſt̃:& appellati piſces. Terra deiceps tū ſolis ardorē tū uētis ī dies magis
areſcā:a gignēdis maioribꝰ aialibꝰ đſiit.Sed ꝗ gñata erāt mutua ɔmixtiōe alios aian/

tes,pcreaſt. Hoc & euripides Anaxagoræ phyſici diſcipulus ſentire uř cū in mēalip/ Euripi/
po cælū & terrā mixta oli fuiſſe tradat. Sepata poſtmodū: gn̄aſſe ſingula arbores: uo des
latilia: feras: ac oē mortaliū gen9. De pria terræ gn̄atōe q̄uis ꝑter opiōnē n̄ nullis eē ui
deat̃ tn̄ ea q̄ nūc quoq; fiūt: his teſtiōniū uidet̃ afferr̃. nā iuxta thebaidē ægypti: cū ni
li ceſſauit īundatio calefaciēte ſole limū ab aq̄ relictū multis ī locis ex terræ hiatu multi
tudo muriū orit̃. Q d argumēto ē ab ipſo orbis priordio aīantia ſimilit̃ oīa gn̄ata eē. Mures
Eodē quoq; mō & hoīes a pricipio genitos dn̄t ī agris paſtū q̄rētes ſilueſtri & incōdi hominū
ta uita uixiſſe: qb9 herbæ & arboꝝ fruct9 ultro uictū ꝑberēt. Beluas īſup iis fuiſſe in/ cibus
fenſas: qb9 ut obſiſterent cæt9 hoīum ob tiorē factos aiūt cōis utilitatis grā: auxilia/
q; iuicē ꝑbita: & loca habitaculis q̄ſita. Son9 oris cōfuſus cū eēt: paulatī diſcreuiſſe
uocē aiūt: & res oīs ſuo noīe appellaſſe. Veꝝ cū diuerſis ſiti eēnt ī orbis locis: nō eiſ/ uerborū
dem uſos uerbis ferūt: ꝑpterea & diuerſos lr̄aꝝ caracteres extitiſſe: Primoſq; hoīum initium
cætus ſuæ q̄ꝗ; gētis initiū fuiſſe. Veꝝ primi hoīes nullo ſubſidio fulti durā agebāt homines
uitā. Erant enī nudi: nullo neq; ædiū neq; ignis adinuēto uſu: cibo ī diē q̄ſito: cū igno nudi
rarent agreſtes fruct9 ī uſū futuꝝ cōdere & ſeruare ad egeſtatē. Q uo fiebat ut hye//
me plures aut fame aut frigore interirēt: Expimēto deīde edoctos: & ſpelūcas aiūt q̄/ Spelūcæ
ſiſſe ad euitādā frigoris uim: & fruct9 ſeruare cæpiſſe. Ignis āt noticia cæterarūq; uti/
liū reꝝ ꝑcepta: & cæteras quoq; uitæ hoīum cōmoditates breui tp̄e eē adinuētas. De/ Neceſſi/
niq; neceſſitatē ipſā reꝝ magiſtrā factā: ſinguloꝝ pitiā īgeniis mortaliū ſubmiſtraſ/ tas quid
ſe: qb9 coadiutores datæ ſūt man9: ſermo aiq; ꝑſtātia. Sed hactenus q̄ ad primū ho
minū ortū & uictū uetuſtū ſpectarēt: nūc ea q̄ diuerſis orbis locis geſta lr̄aꝝ monu/
mēta tradiderūt: recēſeam9. Q ui primi fuerit ī orbe reges nequāq̄ cōptū hēmus: cū
nulli hiſtorici eos tradāt: Impoſſibile qppe ē lr̄as æq̄ ac prios reges: uetuſtas extitiſſe.
Si uero qs lr̄as ēt tū fuiſſe cōtēdat: certe reꝝ ſcriptores multo p9tpe fuere. Sed q̄ anti
quior ætas tulerit: nō ſolū græci dubitāt: ſed ēt: q ſe idigētes prioſq; reꝝ ad uitā utiliū
ſcriptores appellāt barbari: atq; ab ſe multoꝝ tēpoꝝ geſta memoriæ ꝑdita affirmāt.
Nos uero q̄ gētes q̄ uenatiōes aut q̄ten9 tpe: aut quot ānis priores cæteris fuerit haud
quaq̄ ꝑ cōpto tradētes: q̄ a ſingulis ſcriptorib9 de ātiq̄tate ueterib9 ut geſtis ſūt tradi/
ta: quæ ſimilia uideāt̃ uero ſequuti initiū ſumem9 a barbaris: nō q; eos græcis ātiqo/
res putē: queadmodū ephor9 dixit: ſed ut cū barbara abſoluerim9: græca narrātes ni
hil externū eoꝝ reb9 inſeram9. Q uoniā apd̄ ægyptios deoꝝ gen9 primū fuiſſe fabu/ Dii pri//
lant̃: aſtrorūq; ab hiis ueteres obſeruatiōes reptas: Pluria quoq; ac ꝑclara excellētiū mi ægy/
uiroꝝ geſta ferūt̃ digna mēoratu: ab reb9 eoꝝ hiſtoria ordiet̃. Tradūt ægyptii ab or ptii
bis initio prios hoīes apd̄ ſe creatos: cū bōitate fælicitateq; ſoli: tū pp nilū: q & multa hominū
gn̄at: & ſuapte natura: q̄ genuit: facilie nutrit. Nā & arūdinū radices ꝑbet & lotū: & ortus
ægyptiā fabā: & quē dn̄t orſeū: multaq; ꝑterea ad uictū hoīum expoſita. Pria aīantia Mures
apd̄ ſe orta ea utūt̃ ꝯiectura: q; nūc ēt ī thebaidis agro certis tpib9 multi ac magni ge/
nerēt̃ mures. Q ua ex re plurimū ſtupēt hoīes: cū uideāt quorūdā anteriorē uſq; ad
pect9 & priores pedes: muriū ptē aīatā moueri: poſteriori nodū ichoata ſed iformi.
Ex h9 ꝑſpicuū fieri aiūt ab ipo orbis ortu prios hoīes ægyptū ꝑtuliſſe: ī nulla.n. orbis
pte accidit eo mō aīalia creari. Nā ſiue diluuiū ducaliōis tpe plura aīantia abſūpſit egi ægyptus
ptū aiūt utputa ad meridiē poſitā: cū ī ea pluuiæ raræ ſint expteē ei9 calāitatis fuiſſe: ſi/ expers
ue (ut qdā ſētiūt) ſingula īterierīt: æquū ē: ſi terra ruſ9 aīalia gēuit: apd̄ ægyptū prīci diluuii
piū gn̄is oīum aīantiū extitiſſe tēpiē qppe aerꝭ æquū ē ꝑbuiſſe gn̄atiōi pncipiū & cām animalia
gn̄andi. Et.n. & nūc quoq; p9 nili ūdationē ꝯſpicit̃ diuerſoꝝ aīantiū fæt9 abſcedēte.n. ex terra

Sol deus aq̃ limoq; terræ a ſole areſcõ: ferť qdã aĩalia pfecta ſẽipfecta alia uideri ĩ terræ gleba.
luna dea Igiť p̃mi illi hoĩes olĩ ĩ ægypto gẽiti: hũc mũdi ornatũ ↄſpiciẽtes admirãteſq; uniuer
Oſiris ſoꝶ naturã: duos eẽ dos & eos eternos arbitrati ſũt: ſolẽ uidelicet & lunã: & hũc qdẽ
Iſis oſiridẽ: hãc Iſidẽ certa noĩs rõne appellarũt: Et oſiridẽ qdẽ græca ĩterp̃tatione: ut qui
ſuis radiis ueluti pluribus oculis terrã ac mare luſtraret: multos oculos hñtẽ dixere.
Cui rei poetæ quoq; uerba cõgerũt: ſolẽ oĩa cõſpiciẽtẽ dicẽtes atq; audientẽ. Græcoꝶ
Dionyſi uero qdã: q antiqores ſcripſerũt fabulas Dionyſiũ ſyriũ cognomĩe appellãt: quorũ
us Eumolpus ĩ carminibus bacchicis inqt Dionyſiũ aſoꝶ ĩſigne ĩcenſũ radiis. orpheus
Iſidis uero eum ſplẽdentẽ ac Dionyſiũ uocat. aiunt ẽt qdã cognomẽ illi a pelle pp aſtrorũ
cornua uarietatẽ ĩditũ. Iſidẽ uero ĩterpetratã eẽ antiq̃: ſũpto noĩe ab æterno & ueteri ei9 ortu
Tẽpora Addũt ſibi cornua: tũ pp aſpectũ ita. n. uř quo tpe primis diebus appetitũ qa bos ei ab
tria ægyptiis ſacrificať. Hos deos arbitrati aſſerũt illos uniuerſũ circuire orbẽ ac nutrire
Mundi augereq; oĩa tribus ãni tpibus: motu cõtinuo pficientes orbẽ: uere æſtate ac hyeme.
partes Hæc ĩuicẽ cõtraria ãnũ cõficiũt firma cõcordia. Quoꝶ deoꝶ natura plurimũ cõfe
Deus rat ad oĩum aĩantiũ gñationẽ: cũ alter igneus ac ſpiritalis exiſtat: Deoꝶ alterum igne
Vulcãus um eẽ ſpiritalẽ: altera humida atq; frigida. aer utriq; cõis. Ab eis itaq; gñari atq; nutri
Terra ri corpa oĩa rerũq; naturã ſingularẽ a ſole & luna pfici. Partes: q̃s cõmemorauimus:
mater quiq; eẽ: ſpũm uidelicet: ignẽ: ſiccũ: humidũ: aera. Sicuti uero in hoĩe caput: manus
oceanus pedes: aliæq; ptes enumeraǘ: eodẽ mõ & mũdi corpus ex ptibus his pficiť: quaꝶ q
Tethis libet exiſtiať deus: pprio noĩe ab ægyptiis a pricipio: ſecundũ cuiuſq; naturã: uoca
aer pal tus. Nã ſpũm uerbi ĩterpetratiõe appallarunt: ꝙ cã uitæ mortalib9 exiſtat tãq̃ cõem
las cur oĩum prẽm. Idẽ & græcũ ĩſignẽ poetã de hoc deo ſentire uolũt: eũ deoꝶ hoĩumq; pa
Ioui: fi trẽ uocãtẽ. Ignẽ uulcanũ ĩterpetrãť magnũ illũ deũ exiſtimãtes: & multũ ad gñatio
lia nẽ pfectionẽq; reꝶ ↄferr. Terrã tãq̃ uas aliqd eoꝶ: q̃ fierẽt putãtes: matrẽ appellarũt
Trigemi A græcis ſimiliter terra mř mutato deide paulũ uerbo dimitter ẽ dcã: ſicut & Orphe
na Glau us eſt teſtis: q̃ terrã oĩum matrẽ dixit: diuitias largientẽ. Hũiditatẽ oceanũ priſci uoci
copis tarunt ueluti nutrientẽ noĩs ĩterpetratiõe matrẽ. Græcoꝶ nõnulli oceanũ dñt: de quo
Hõerus poeta inqt: oceanũ gñatorẽ deoꝶ & mřem thetym ægyptii putãt oceanũ eẽ nilum a
in ægy quo & deoꝶ genus ducũt. Nã apud eos tãtũ plures eẽ urbes aſſerũt a priſcis diis con
pto ditas: queadmodũ iouis. ſolis. mercurii. apollinis. panis. lucinæ. & alioꝶ pluriũ deoꝶ
Dii inter Aerẽ uero noĩatũ palladẽ ac iouis filiã dici & uirginẽ fuiſſe: quoniã & nõ corrũpať:
homĩes & ſublimiorẽ locũ teneat. Quapp ex uertice iouis dř nata. Eãdem dictã eſſe trigemi
Ammon nã ppter tria anni tpa: uer: æſtatẽ: hyemẽ. Dř etiã Glaucopis: nõ ea cã q̃ græci qdam
arbitrãť: ꝙ oculos hẽat albos: qd ſtultũ uř: ſed qa aer glauci ſit aſpect9. Ferũt ãt hos
qnq; deos oẽm pagrare terrã: appẽtes hoib9 in ſacroꝶ aĩaliũ formis: qñq; ãt ĩ hoĩum
aut alioꝶ ſpẽs: qd minie fabuloſũ uř. Siquidẽ iſti ſũt q oĩa generãt & pducũt. Et ho
merus: q ad ægyptios pfectus ẽ: multaq; ab eoꝶ ſacerdotibus pcepit: hæc tãq̃ uera in
ope ſuo fuiſſe deſcribit. Deoſq; ſæpi9 in alienis formis circuire urbes uicia & uirtutes
hoĩum ĩſpitiẽtes. Hæc de cæleſtib9 diis deq; eoꝶ gñe æterno ægyptii tradũt. Ferũt in
ſuper alios ex hiis genitos: qui fuerint mortales ſapia uero & in humanũ genus bene
Sol rex ficiis: ĩmortalitate potitos. Hoꝶ quoſdã in ægypto regnaſſe ptimq; eo fuiſſe nomĩe:
primus quo & dii cæleſtes: ptim pprio uocitatos: Solẽ: Saturnũ: Rheã: Iouẽ quoq; a nõnul
Vulca lis ammona appellatũ: Iunonẽ: p̃terea Vulcanũ: Veſtã: ultio Mercuriũ. Primũ q
nus dem regẽ fuiſſe apud ægyptios ſolem eo noĩe: quo & cæleſte aſtrum: Quidã ſacer
Ignis in dotes affirmant primum regnaſſe uulcanum inuentorẽ ignis: eoq; bñficio ducẽ ab
ægyptiis

ægyptiis cōſtitutū.Cum enī arbor ictu fulminis ī mōtibus cōflagraſſet:ligna ꝓpinq̄ uentio hiberno tp̄e a flāma iūt cōphenſa.Qua ex re uulcanum calore lætatum deficiente igne addidiſſe illi nouā materiā:& eo mō continuato igne ālios hoīes conuocaſſe ad eius aſpectū tāq̄ a ſe repti.Deīceps Saturnū:q ſororē Rheā cepit uxorē:aiūt extitiſſe genuiſſeq; ſecūdū q oſdā Oſiridē & Iſidē.plures genuiſſe Iouē ac Iunonē tradūt:q pp uirtutē uniuerſo orbi imparint.Hos qnq; genuiſſe deos: ꝓut apud ægyptios dies habēt qnq; itercalares Oſiridē.Typhōa.Apollinē.& Venerē. & Oſiridē iterptatū Dyoniſiū Iſidē uero Cererē.Hac Oſiris ī uxorē ſūpta regnoq; ſuſcepto multa cōtulit ad uſū uitæ cōis.Eius enī uirtute mutuæ cibi grā cædes hoīum ceſſarūt.Inuēto.n. ab Iſide primū tritico & ordeo:q̄ prius īcognita hoībus caſu īter cæteras herbas oriebant.Ab oſiride uero eoꝝ fructū cibi utilitate aīaduerſa:oēs eo nutrimenti gn̄e eſſe uſos:tū pp cibi repti ſuauitatē:tū qa utile uidebat ſeuitiæ crudelitatiſq; ꝑmiſcue cām abeſſe.Signa huius īuētæ ſegetis ferūt:qd ab eis ueteri lege:& nūc quoq; obſeruat: ut meſſores æſtate ſpicas maturas ad manipulū excerpāt ī deæ oblationē:atq; Iſidē ī uocēt:Honorē ei deo īuētæ frugis reddētes.Apud quoſdā uero urbes ī Iſidis pōpa īter reliq̄ triticū & ordeū ferri ī memoriā reptoꝝ:leges quoq; Iſidē ſtatuiſſe ferūt:quibus iuſtitia æq̄ oībus ſeruaret:ui atq; iniuria tiore pœnæ:ſublatis Hac de cā priſcos græcos Iſidē legiferā appellarūt:tāq̄ primā legū īuētricē. Fert ēt Iſidis tp̄e cōdita eē urbs ī thebaida ægypti centū portaꝝ a mr̄e denoīata.Poſteri uero ptim Iouis ciuitatē:nōnulli thebas dixere.Eius enī cōditorē urbis nō ſolū reliq̄ ſcriptores:ſed ēt ægyptii ſacerdotes īcertū hn̄t:plures tradūt ñ Oſiridis tp̄e: ſed multos poſt ānos a r̄ge quodā thabas fuiſſe cōditas. Veꝝ de hoc poſteri⁹ ſuo loco dicet.Erexiſſe quoq; tēplū Ioui & Iunoī pētibꝰ īſigne:cū magnitudīe:tū ornatu.Duo īſup tēpla aurea ſtatuit:unū mai⁹ Ioui cæleſti:alteꝝ mīus Ioui r̄gi eoꝝ prī quē qdā Ammonē uocāt.Fecit ēt aliis diis quos retuliꝰ:aurea tēpla:honoribꝰ cuilibet & ſacerdotibꝰ īſtitutis.Artiū quoq; aut reꝝ ad utilitatē uitæ ſpectātiū reptores ab Oſiride & Iſide ī honore habiti fuere. Inuēti īſup æris auriq; ī thebaida fabri armaq; fcā:qbus & feras occiderēt:& excolerent terræ.Statuæ ꝑterea:& deū tēpla aurea ab hiis cū oī conatu fabricata ſūt.Fuiſſe & oſiridē ſtudioſū agriculturæ tradūt:Nutritū āt ī nyſa fælicis arabiæ ꝓpinq̄ ægypto:cū eēt iouis filius:uñ & græci a prē & loco Dionyſiū appellāt.Huius urbis poeta:q in ægypto fuit in ſuis hymnis meminit dicēs eē Nyſā urbē ſupra montē excelſū ac florentē lōge a phænitia:ferme ægypto cōterminū:Vineæ quoq; fuiſſe īuentorē ī nyſa tradūt:quā plantādi:ac uini cōficiēdi ſeruādiq;:ex alio trāſferendi uſū edocuit. Mercuriū quoq; maxīe oīum ab eo honoribus affectū:& reptorē reꝝ plurimaꝝ:quibus uitæ hoīum cōſuleret.Volūt hūc.n.primū & uerba in ordinē redegiſſe:& multis indidiſſe rebus noīa.Fuiſſe quoq; lr̄aꝝ inuentorē aiunt:inſtituiſſeq;:quo honore quibus ue ſacris colerent dii.Is primus obſeruator aſtroꝝ curſus fuit:& uocū armonias adinuenit.Paleſtræ numerorūq; & ad corpora curanda mediciuæ artis:lyræ inſuper ex neruis triū cordaꝝ inſtar triū anni tempoꝝ:repertorē tradūt.Tres enim inſtituit uoces:acutā:grauem & mediā:acutā ab æſtate:grauē ab hyeme:mediā a uere ſumemus:Hic & græcos docuit uerborū interpretationem. Vnde & ipſū hermē hoc eſt īterpretē appellarunt. Deniq; & qui tempore Oſiridis fuere ſacrarum litterarum ſcriptores:hæc eadem ab illo accæpta referunt.Oſiridem etiā plurimū ſuo cōſilio uſum:oleæ quoq; plantam ab eo:nō a minerua: quemadmodum græci dicunt: repertam.Oſiridem uero tanq̄ uirum bonum gloriæque cupidum ferunt ingentem

Saturn⁹
Rhea
Oſiris
Iſis
Typhō
Apollō
Venus
Ceres
Dionyſius
Triticū
hordeū
Fugres
Triticū
hordeū
leges Iſidis
Thebæ
Ammon
Arma
Templa
Statuæ
Agricultura oſiris nyſa
Dionyſius
Vinea
Mercurii inuēta
uerborū ordo lr̄e
Deorum cultus
Aſtra
Palæſtra
Numeri

Medicía exercitũ cöegiſſe: ut ꝑagraret orbẽ doceretqꝫ mortales plãtare uítes ac tritici & ordei
lyra her/ ſegetẽ: pecorũqꝫ fructũ: exiſtimãs ſi hoíes ab agreſti uita ad cultiorẽ mitioreqꝫ tradu
mes ceret: honores ſe qđ & cõſequutus ẽ: potituꝝ ĩmortales. Nõ enĩ priſci illi tãtũ ſed po/
Olea ſteri ẽt pp̃ ĩuẽtas ab eo ſegetes bñficii mẽores ꝓ maximis diis hũere. Tradũt ãt oſiridẽ
Oſiris ægypti regno conſtituto rerũqꝫ oĩum cura Iſidi uxori ꝑmiſſa tradidiſſe ei mercuriũ:
Vítes cuius cõſilio (quoniam prudẽtia uideretur excellere) inter amícos uteretur. Ducem
Mercu / uero exercitꝰ: oĩumqꝫ: quæ ſuæ ditionis erãt: reliqſſe Herculẽ: tũ quia generẽ ꝓximꝰ:
rius tũ qa fortitudĩe roboreqꝫ corꝑis erat admirabili. Regni gubernationẽ itaqꝫ ꝑtitus eſt.
hercules Phænitiæ & Maritiæ oræ Buſiridẽ. Ethiopiæ Libyæqꝫ ꝓxĩs regionibꝰ Antæũ p̃fecit.
Buſiris Ipſe cũ oĩbꝰ copiis ex ægypto ĩ expeditionẽ ꝓfectus ẽ: ſecũ fratrẽ ducẽs: quem græci
Antæus apollinẽ dicũt & lauri reptorẽ: obqꝫ id lauꝝ ei dicatã eẽ: hederã uero ab oſiride reptã:
Apollo quã ei cõſecrarũt: queãdmodũ & Dionyſio græci. lĩgua uero ægyptia hederã Oſiri
Laurus dis plantã uocãt. In ſacris aũt hedera uitibꝰ p̃fert̃: quoniã eæ folia amittant: illa uero
Hedera ſeruet cõtinuã uiriditatẽ. Qđ & apud ãtiqores ĩ cæteris arboribꝰ: q̃ ſemꝑ uirẽt: acci
Vites dit. Nã & ueneri myrtũ: & Apollini lauꝝ đdicarũt. Oſiridẽ uero duo filii uirtute diſ
Mírtus pares: Anubis & Macedõ ꝓſecuti ſũt. Vterqꝫ armis uſus ẽ ĩſignibꝰ aliquo aĩali haud
Anubis ab eoꝝ natura diſſimili. Nã Anubis canẽ: Macedõ lupũ ĩſigne armoꝝ tulit. Qua ex
macedõ re hæc aĩalia ægyptii ſũmo ĩ honore hñt: & hoꝝ animãtiũ formis apđ ægyptios colũ
Canis tur. Duxit ĩſuꝑ ſecũ Panã cui ab ægyptiis diuerſis modis p̃cipuꝰ honor habitꝰ ẽ. Nã
lupus Pã eius regiõis accolæ nõ ſolũ ſtatuas ſibi ĩ tẽplis oĩbꝰ poſuere: ſed & ĩ thebaida ciuitatẽ
Chẽmis ſui noĩs ædificarũt chẽmin ideſt panis urbẽ uocitatã. Secuti quoqꝫ ſũt eũ ĩ agris co/
Maron lendis exꝑti: q uineas plãtare noſſet Maron. Qui triticũ ſerere triptolemꝰ. Oĩbꝰ dei
Tripto / de cõpoſitis: Oratis diis oſiridẽ comã quoad ĩ ægyptũ r̃diret nutriſſe aiũt: ac uerſus
lemus ethiopiã ꝓfectũ. Quæ cũſuetudo uſqꝫ ad hæc tꝑa ĩoleuit apud ægyptios: ut ꝑegri/
oſiridis nantes quoad domũ reuertunt̃ nutriãt comas. Cũ eẽt in ethiopia ferũt oblatos ei ſa
coma tyros comas umbilico tenus hñtes. Dr̃ Oſiris fuiſſe cupidior riſus: delectariqꝫ ſolitũ
Satyri muſicis & choreis. Quapropter illũ muſicoꝝ multitudo ſequebat̃. Inter eos nouẽ
Muſæ fuiſſe uirgines adoleſcẽtulas: tũ canere ſolitas: tũ ĩ aliis eruditas: quas deiceps græci
Apollo appellarũt muſas. Has apollinẽ docuiſſe dicũt: q̃ ex re muſicus ẽ noĩatꝰ. Satyros ue
muſicus ro ad pſalendũ cantandũ ac aĩ remiſſionẽ aptos ſecũ ĩ caſtris hẽbat. Nõ enĩ bellico/
Satyri ſus aut p̃liis ꝑiculiſqꝫ deditus fuit: ſed ocio & hoĩum ſaluti. Quo bñficio ꝓ deo oẽs eũ
Diluuiũ gẽtes hẽbãt. Ethiopibꝰ agriculturã oñdẽs: ĩſignibꝰ ĩ ea urbibus a ſe ædificatis & p̃fe
Prome/ / ctos dedit: & tributa ĩſtituit p̃ſtari. Hoc tꝑe nilũ ferũt circa ſyrii canis exortũ: tũc. n.
theus maxĩe creſcer̃ cõſueuit: maiorẽ ægypti ꝑtẽ: & eã maxĩe: cui Prometheus ĩꝑabat: ĩnũ
Nilus daſſe. Abſumptis. n. ferme oĩbus eius regiõis ĩcolis Prometheũ dolor̃ motũ ſe ĩterfi
Aqla ꝓ / cere uoluiſſe. Fluuiũ uero pp̃ curſus uelocitatẽ ꝓfũditatẽqꝫ aquaꝝ aqlã tũc appellatũ
methei Herculẽ: tũ cõſilii magnitudine: tũ uirtute uolũt e ueſtigio cõp̃ſſiſſe aquaꝝ ĩpetũ: &
oceanus ad priorẽ curſũ cõuertiſſe. Vñ & græci qdã poetæ rẽ geſtã ĩ fabulã uertẽtes: herculẽ
nilus uñ tradũt aqlã ꝓmethei iecur depaſcẽtẽ occidiſſe. Fluuii nomẽ uetus oceanus fuit: poſt
Nyſa he q̃ eius cõp̃ſſus ẽ decurſus: aqla deĩde a rege quodã ægyptus appellatus. Qđ & poe/
dera ta teſtat̃: dicẽs fuiſſe ægypti flumĩe naues triremes: locum: ubi nilus ĩ mare defluit:
Oſiris theonim uocatũ ferũt ãtiquũ ægypti emporiũ. Poſtmodũ a nileo rege nili quo nunc
utũt̃, nomẽ ſortitũ: At uero oſiris: cũ eẽt ĩ mõtibus ethiopiæ: utraſqꝫ ripas nili agge/
re cinxit: ne modũ excederet ĩundatio: ſed ueluti ꝑ portas q̃ſdam exiẽs lenis eſſet: atqꝫ
agris ꝓficua. Deĩde ꝑ arabiã iuxta rubꝝ mare iter faciẽs ad extrẽos ĩdos ꝑuenit. Vbi

& plures

& plures cõſtituit urbes: ex qbus unã nyſam noíauit: in eius memoriã: in q̃ ē nutritꝰ:
ubi hederã plãtauit: quæ ſola eo loci alit̃ & in nyſa ægypti. Multa quoq; alia reliqt ſui
apud idos monumēta. Ex qbꝰ poſteri deũ illũ eē opinati ſunt: aſſerētes eũ genere idũ
eē. Exercuit quoq; elephãtoꝝ uenatiões. Colũnas inſup multis ĩ locis ſtatuit ſuæ expe
ditiõis teſtes. Peragrauit aũt & cæteras aſiæ natiões: ac ꝑ helleſpõtũ in europã trãſiēs Lygurgꝰ
lygurgũ ĩ tracia barbaroꝝ regē ſibi obſiſtētē: ꝑemit: Illi ꝓuinciæ maronē iã ſenē ꝑfe- Maro-
cit: q ædificauit ciuitatē quã ab ſe maroneã noíauit. Macedonē filiũ: regē ſtatuit eius nea.c.
ꝓuinciæ: q̃ ab eo Macedonia dicta ē. Triptolemũ colēdis atticis agris ꝑfecit. Deniq; Macedo
cũ orbē ferme circuiſſet domeſticis fructibꝰ excoluit hominũ uitã. Si q̃ regio uitibꝰ nia
inepta eēt: docuit ex ordeo potũ fieri haud multũ uirtute guſtuq; uini ĩferiorē: cum in Triptole
ægyptũ rediſſet: tulit dona ſecũ a diuerſis gētibus ſ data. Q uapp magnitudĩe bñficioꝝ mus
& donatus ĩmortalitate: & honores ẽ cœleſtiũ ſecutꝰ. Deĩde cũ ad deos ex hoíbus trã Ordei
ſiſſet: & honore illi & ſacra ut maxĩo deoꝝ ab iſide & mercurio ĩſtituta ſunt: multaq; potus
in myſtica ad cultũ addita: qbus eius dei potētiã ampliorē redderet. Veꝝ ex uetuſtis Oſiris
ſacerdotũ arcanis: q oſiridis tp̃e fuerãt poſtea cõptũ eſt: oſiridē ægypto iuſte regnãtē deus
a typhone fratre ĩpio atq; nefario ĩterēptũ. Q uē illi ĩ ſex ac uigĩti partes diſſectũ: cui Oſiridis
libet eoꝝ: q ſecũ tãti ſceleris ꝑticipes fuerãt: partē dedit. Veluti eius facinoris cõſciis: cædes
Et ſimul ut ipſos defenſores cuſtodeſq; haberet regni fidos: Iſis fratris eiuſdemq; uiri Typhon
mortē auxilio filii Oros ei nomē erat ulta typhone & q cædis cõſcii fuerãt interēptis: Antæi
ægypti r̃gnũ cæpit. Cõmiſſa ea ē pugna iuxta fluuiũ ĩ ꝑte arabiæ antæi appellãt uicũ: uicus
Q uod nomē ex antæi morte ab hercule occiſi oſiridis tp̃e ſortitꝰ ē locus. Oſiridis ꝑtes Oſiridis
oĩs diſpſas ꝑter pudēda cũ iueniſſet: cupiēs ĩcertum eē uiri ſepulchrum: ab ægyptiis partes
aut ſingulis honori haberi ex aromatibus ac cera ſingulas eas ꝑtes ĩ formã hoĩs uiro
ſimilē cõpoſuit. Cõuocatis deĩceps ægypti ſacerdotibus: ſingulis dedit Oſiridis ĩma
ginē: aſſerēs ei ſoli corpus illius creditũ: atq; adiurãs ut nũq̃ apud ſe eē ſepulturã oſi-
ridis ulli pãderēt: utq; illud ĩ abditis ſeruatũ ut deum colerent: eiq; aĩal ex ſuis qd mal
lent dicarēt: quē & colerēt ueluti oſiridē dum uiueret: & poſt obitũ ſimili cerimonia
obſeruarēt. Vt aũt maiori bñficio ſacerdotes ad hæc ſibi ꝓmptiores faceret: tertiã eis
agroꝝ ꝑtem ad deoꝝ cultũ & ſacra cõceſſit. Hi tũ meritoꝝ oſiridis memores: tũ bñfi
cio iſidis allecti: eius mãdata ꝑfecere: q̃ ex re ēt nũc ſacerdos qlibet teſtat̃ penes ſe oſi-
ridē ſepultum eē: Aiantia quoq; a pricipio ei dicata ĩ honore hñt: & cũ moriunt̃ ĩ eoꝝ
funere renouãt oſiridis luctũ. Tauros aũt ſacros hunc qdem apim: Alteꝝ Mēphim Apis bos
noĩatos ſacrificãt oſiridi: Q uos ēt ueluti deos ægyptii oēs colũt. Hoc enim aĩal: triti
ci iuētores multũ adiutos ſe aſſerũt: & ad ſerēdũ & ad cõem agroꝝ culturã: iuraſſe ãt Mēphis
iſis dicit̃ uiro mortuo nulli ſe amplius nupturã. Iuſto deĩceps r̃gnauit ĩperio: bñficiis bos
in ſubditos reliquos oĩs excedēs. Poſt obitũ uero ĩmortalium honores cõſecuta ē. Se Iſis dea
pultaq; apud mēphim ĩ uulcani loco. Vbi uſq; ad hoc tp̃s ſepulchrũ eius monſtrat̃. Iſidis ſe-
Nõnulli hoꝝ deoꝝ corpora nõ illic ſita arbitrant̃: ſed ĩ æthiopiæ ægyptiq; montibus pul.
iuxta ĩſulã: quæ nili portæ ab agro diis ſacro appellant̃. Veſtigia huius oñdunt: tum Oſiridis
ſepulchrũ oſiridi cõſtructũ atq; a ſacerdotibꝰ ægyptiis ĩ honore habitũ: tũ urnas tre- Iuſiuran-
cētas ſexagĩta: q̃s quottidie lacte replēt ſacerdotes ad id ĩſtituti: luctũq; renouãt deos dum.
noĩe uocãtes. Hac de cã ĩſula a trãſeũtibus aditu ꝓhibet̃. Apud thebaidis uero: quæ
ciuitas antiqſſima ē oĩum ĩcolas maximũ habet̃ iuſiurãdũ ꝑ oſiridē ĩ nubibꝰ exiſtētē.
Oĩbus oſiridis ꝑtibus ut rettuli: ꝑter pudēdis ſepultis. Ea qppe ĩ fluuiũ a typhei: cũ
nullus ex cædis cõſciis illa penes ſe eē uellet erãt ꝓiecta. Ab iſide poſtea nõ minori ho

nore:quam reliquæ partes: fuerũt ſepulchro condita. Eius imaginem coli: ſacraq; ei
ac cerimonias pie ut deo fieri docuit nomen eius dei præcipuum reddens atq; iſigne.
Orgia — Quapropter græci cũ orgia ſacraq; dionyſia ex ægypto trãſtuliſſẽt: huic quoq; por/
Phalos — tioni honores ĩpenderunt eã ĩ ſacris ac cerimoniis phalõ appellãtes. Ab oſiride uero
atq; iſide uſq; ad alexandrũ macedonẽ: q in ægypto ſui noĩs urbẽ cõdidit: ãnis dicũt
ampliꝰ decẽ milibus: ut uero qdam aſſerũt paulominꝰ tribꝰ ac uigiti milibꝰ extitiſſe.
Qui deũ hunc tradunt thebis boetiæ ex ſemele & ioue fuiſſe genitũ aberrare uidẽt.
Orpheũ eni cum ad ægyptios trãſiſſet pcæpiſſetq; apđ eos ſacra & myſteria diony/
ſia (eẽt ãt amicꝰ thebanis: a qbꝰ plurio ĩ honore habebaẽ) rettuliſſe ad eos tradũt in
ipſoꝝ grãm huiꝰ dei originẽ. Plebẽ poſtea: tũ ignorantia: tũ ut deus ĩ græcia ortꝰ ui/
Orpheꝰ — deret: libẽter ea ſacra ac myſteria ſuſcepiſſe. Orpheũ uero hãc gñis & ſacroꝝ origi/
Cadmus — nẽ ea cõiectura uolũt ad græciã trãſtuliſſe: q cadmꝰ ex thebis ægypti ortus p̄ter cæ/
Semele — teros filios & ſemelẽ ſuſcepit: eã a quopiã corruptã poſt ſeptimũ mẽſem pcpiſſe ĩfan
tem ferũt oſiridi ſimilẽ: neq; illũ uixiſſe diutiꝰ ſiue diis ĩprobãtibꝰ ſiue repugnãte na/
tura. Qđ ægre ferẽs cadmꝰ reſponſo accepto: ut pẽtũ iuſta ſeruaret: infantẽ deaura/
uit: illiq; ſacra ĩſtituit: ut eẽt argumentũ illũ ab oſiride natũ. Ad iouẽ ĩſup genꝰ rettu/
lit: & ut oſiridis factũ cohoneſtaret: & corruptiõis ĩfamiã demeret. Id cauſam p̄buit
Oſeus — græcis: ut crederẽt cadmi ſemelẽ ex ioue oſiridẽ pepiſſe. Orpheũ poſtea cui magna
cur ex io/ — erat apđ græcos gloria: tũ pp cãtꝰ ſuauitatẽ: tum pp ſacra hoſpitio acceptũ a thebãis
ue — ferũt: magnoq; ĩ honore apđ eos habitũ. Hic cũ ab ægyptiis theologiã pcæpiſſet an/
Orpheꝰ — tiquũ oſiridis genꝰ ad poſteriores trãſtulit. Inq; thebanoꝝ grãm nouum cõſtituit ſa/
Dionyſi/ — crificioꝝ ritum: qđ fabulis cãm p̄buit ut iouis ac ſemeles filiꝰ dionyſiꝰ putaretẽ: hoĩes
us — uero ptim inſcitia ptim orphei fama & opione moti: eũ ut græcũ libẽter ſuſceperunt
deũ. Poſtea adhibitis poetaꝝ (qs theatra cõprobabãt) fabulis certa ẽ p̄bita huic gñi
fides. Dñt p̄terea græcos ut ſuos ac domeſticos ſibi uẽdicare ĩſigniores heroas ac de/
hercules — os. Se eoꝝ ĩſup colonias aſſerere ab ſe miſſas. Nã hercules q gñe ægyptiꝰ fuit: cũ ſua
ægyptiꝰ — uirtute pãbulaſſet magnã orbis ptẽ: in lybia colũnã poſuit: cuiꝰ rei teſtioniũ a græcis
cape nitunẽ: cũ.n. cõſtet oibꝰ herculẽ adfuiſſe diis ĩ bello: qđ aduerſus gigãtes geſſe/
re: ferũt nequaq̃ gigãtes ex terra gigni ea potuiſſe ætate q̃ græci aſſerunt herculẽ pau
lo ante bellum troianum extitiſſe: Sed potiꝰ ut ipſi dicũt: ĩ prĩo humãi gñis ortu. Ab
hoc eni pluſq̃ decẽ milia ab ægyptiis numeranẽ anni. A troiæ uero tpe minuſq̃ mille
Claua — ducẽti. Eodẽ mõ claua & leõis pellis ãtiquo herculi cõueniũt: quo tpe nõdũ erãt arma
hercu. — adiuẽta: ſed fuſtibꝰ hoĩes ĩiurias ꝓpulſabãt: ac feraꝝ pellibꝰ tegebant ꝓ armis corpa:
Arma — & hunc qdẽ iouis filiũ: matrẽ ĩcertã ferũt. Qui ãt ex alcmena genitꝰ ẽ plus ãnis mille
priſcoꝝ — poſt extitit. Et ĩpe alcæꝰ ab ortu uocatꝰ q poſt herculis cognomẽ ẽ iditũ. Nõ q pp iu/
Alcæus — nonẽ ſit gloriã adeptꝰ: ſicut omitres ait: ſed qa uirtutẽ illiꝰ priſci imitatꝰ. Cõueẽit q̃ ab
hercules — his dñr apđ græcos fama herculẽ orbis mõſtra pdomuiſſe. Qđ illi herculi tribui ne/
qt q ferme coæuus tpibus tenacis fuit. Iã maiori ex parte cultura agroꝝ: tum urbibꝰ
plurimis: tum uero hominum ubiq; inhabitantium multitudine domeſticis. Magis
igitur ea decent illum herculẽ: qui priſca ætate fuit: cum homines infeſtarenẽ a belua
rum multitudine in ægypto præſertĩ: cuius nunc quoq; regiones deſertæ ſunt: & fe/
ris imanibus plenæ. Huius ſimile ueri eſt: ueluti priæ miſertum herculẽ eiuſmodi fe
pſeus Io. — ris occiſis eam reddidiſſe hominibus colendã: eoq; beneficio cœleſtium honore do/
Iſidis — natum. Ferunt ĩſup pſeũ ægypto natũ: atq; iſidis genꝰ a græcis ad argos referri fabu/
onmina — lãtes: Io ĩ bouẽ fuiſſe mutatã. Sed uana ẽ đ his diis opio. Nã qdã iſidẽ: alii cererẽ: qdã

theſmophoram

theſm⁊phorã:alii lunã:nõnulli Iunonem:alii alio noĩe appellãt. Oſiris uero tũ Sera
pis dr̃:tum Dionyſius:tũ Pluto:tũ Ammõ:tũ Iupiter. Alii pana eũdem uocãt: Mul
ti exiſtimant Serapĩ eſſe:quẽ græci plutonem putant. aſſerũt autem ægyptii Iſidem
pluriũ inuentricem ad morbos medicamentoꝝ:& medicinæ arti admodũ cõtuliſſe:
quam immortalitate quoq; potitam gaudere hominum cultu: inq; eorum ualitudĩe
p̄cipue uerſari. Quinetiam in ſomnis opitulatur palã eis:quos cenſuerit dignos: Tũ
oſtendens ſuum numen:tum erga beneficientiam egentes curandis. Signa horum
eſſe dicũt nõ græcas fabellas: ſed opera certa. Oĩs.n.ferme orbis hanc deam colit ꝓ
pter manifeſtas eiꝰ morboꝝ curas. Et.n.in ſõnis illã dicũt nõ recte ualentium auxilia
morbis p̄bere: Et qui eiꝰ monitis optẽperẽt p̄ter opinioẽm curari:etiã quoꝝ medici ſa
lutem deſparint. Viſu quoq; aut alia quapiã corpis pte debiles eius deæ numẽ ĩplorã-
tes in priſtinã ualitudinẽ reſtituunt̃. Ab ea quoq; medelã ad aſſequendã ĩmortalitatẽ
aiunt eſſe inuentã: Itaq; orũ filiũ a titanis inſidiis interfectũ:ac p aquã reptum non ſo
lum in lucẽ reſtituit: ſed & fecit ĩmortalẽ. Videt̃ aũt ultimꝰ iſte deoꝝ regnaſſe: poſt-
q̃ pr̃ Oſiris fuit ad deos trãſlatus. Orũ dicunt apollinẽ interp̄tari:ac medendi diuinã-
diq; artẽ a matre Iſide edoctũ: multũ hoĩbus tum oraculis tũ medelis attuliſſe utilita
tis. ægypti ſacerdotes a ſolis regno uſq; ad alexãdri tp̃s:quo in aſiam trãſcẽdit: annos
cõputãt fere mille & uiginti. Fabulant̃ quoq; priſcos illos deos regnaſſe annis ãplius
mille & ducẽtis: Poſteriores uero nõ minus trecentis Et cũ annoꝝ numerus fide care
re uideat̃:conant̃ qdã: cum apud antiqores nõdũ ſolis motꝰ notus eẽt: ad lunæ curſũ
annũ metiri: Ita cũ ãnꝰ triginta dieꝝ cõficeret̃: haud ĩpoſſibile fuit quoſdã ãnos mil
le ducentos uixiſſe. Siquidẽ nũc cũ duodecim cõficiat̃ mẽſibus plures centeſimũ ex
cedũt annũ. Similiter & de hiis accidit: quos aiũt trecetos regnaſſe annos. Illi.n.tunc
menſibꝰ ãnũ cõficiebãt ſecundũ tria eius tpa æſtatẽ uidelicet uer ac hyemẽ: quæ cau
ſa fuit ut qdam græci ãnos: ſicut ptẽ eius: uocarent horas annuas uero ſcripturas ad-
uerſaria. Scribunt inſup ægyptii Iſidis ætate uaſto fuiſſe corpe hoĩes: quos gigantes
græci dixere ſacerdotes ægyptii mõſtra q̃dã. ab Oſiride poſtmodũ deuictos. Sunt q
hos exiſtimẽt e terra genitos recenti adhuc pria aĩantiũ gñatione. Alii robore corpis
cæteris ualidiores cũ multa p̄clara edidiſſent opa gigantum nomẽ caſu ſortitos affir-
mant. Multi exiſtimãt cũ Ioui Oſiridiq; diis bellũ ĩtuliſſent oẽs peremptos fuiſſe: le-
ge quoq; ægyptii p̄ter cõem cæteroꝝ omnium morem ſanxere fas eſſe ſororem a fra-
tre uxorem capi: Exẽplo Iſidis moti: quæ fratri Oſiridi nupſiſſet: eoq; mortuo & iu-
raſſet illi amplius non nubere: & uiri mortem ultra iuſto impio regnaſſet: plurimum
etiam de genere hominũ ſuis in eos beneficiis merita. His de cauſis plus honoris ac
dignitatis reginæ q̃ regi impenditur. In priuatis quoq; mulier uiro dominari dicitur
profitentibus in dotis confectione uiris oĩbus eſſe uxoris arbitrio parendũ. Haud ue
ro inſcius ſum a nonnullis ſcriptoribus tradi horum deorum ſepulchra in nyſa arã-
biæ ſita: a qua nyſeum Dionyſiũ appellent: eſſe autem utriq; dicatã colũnam ſacris
ſculptam litteris tradunt: inq; Iſidis hæc ſcripta eſſe. Ego iſis ſum ægypti regia a mer
curio erudita: quæ ego legibus ſtatui: nullus ſoluet. Ego ſum Oſiridis: Ego ſum pria
frugũ iuẽtrix. Ego ſũ ori regis mr̃. Ego ſũ ĩ aſtro canis refulgẽs: Mihi bubaſtia urbs
cõdita ẽ. Gaude gaude egypte: q̃ me nutriſti. In colũna Oſiridis hæc ſcripta dñr. Mi
hi pr̃ ſaturnꝰ deoꝝ oĩum iunior. Sũ uero Oſiris rex q uniuerſũ pagraui orbẽ uſq; ad
deſertos ĩdoꝝ fines. Ad eos quoq; ꝑfectꝰ ſũ: q arcto ſubiacẽt uſq; ad hiſtri fontes. Et
iteꝝ alias quoq; orbis adii: uſq; ad mare oceanũ pte:. Sũ ſaturni filiꝰ ãtiqor: germẽ ex

Oſiridis nomina
Serapis
Pan
Pluton
Iſidis inuenta
Somnia
Aegroti curantus
Cæci curãntus
Orus filius
Apollo
Annus
lunæ
Gigãtes
Soror coniunx
Xoribus parent
Dioniſiꝰ
Iſidis columna
buqaũia urbs oſidis colũna
Saturnꝰ

pulchro & generoſo ortũ: cui nõ ſemẽ genus fuit. neqꝫ ullus eſt in orbe ad quẽ nõ ac
ceſſerim locus: docẽs oẽs ea: quoꝝ iuẽtor fui. Hæc tantũ in columnis legi poſſe affir
mant. alia q̃ pluria ſũt: tpe eẽ corrupta: & de his ſanequæ i ſepulchris extãt. cõſentiũt
fere oẽs. Nã quæ ſacerdotes cõdita i arcanis hñt: nolũt ut ueritas ignota ſit. ad mul
tos manare: pœna iis adiecta: q ea i uulgꝰ ꝓderẽt. Tradũt iſup plures ægyptii ab eis
Belꝰ rex colonias ꝑ uniuerſũ orbẽ deductas. nã in babyloniã colonos traduxiſſe belũ neptũ
Chaldei ni uolunt libiæqꝫ filiũ: q ſedẽ urbi pone euphratẽ cũ elegiſſet: ſacerdotes hos caldeos
Danaus babylonii uocãt: more ægyptioꝝ iſtar obſeruarent. Phyſicis etiã aſtrologiæqꝫ dediti
Argos eſſẽt: iſtituit. Ferunt ẽt danaũ ex ægypto ꝓfectũ antiqſſima fere urbiũ græciæ argos
Iudæi cõdidiſſe. Chocleoꝝ quoqꝫ gẽtẽ: q in põto ſũt: iudeos inſuꝑ: q arabiã iter ſyriãqꝫ cõſe
dere ab ipſis teſtant̃ trãſmigraſſe: Q uapp & apud has natiões antiquo more circũci
dunt̃ pueri: ab ægypto ea cõſuetudie traducta. Q uinetiã athenięſes colonos ſaitarũ
Aſty ægyptiæ gẽtis eẽ: eo aſſerere argumẽto nitũt̃ qꝫ apd græcos tãtũ urbs aſty uocat̃ ab
urbs ægyptioꝝ more oli tripartita fuiſſe aſſeuerãt. Nã primꝰ gradꝰ erat nobiliũ: q præ cæ
teris doctriæ dediti maiore honore digni hẽbant̃: i ea re ſacerdotibꝰ ægyptiis ꝑſimi
les Secũdus eorum: quibꝰ agri erãt aſſignati ut armis itẽti eẽnt ꝓ priæ defenſiõe: illis
pares q in ægypto agros tenẽtes milites ad bellũ ſubminiſtrabant. Tertiꝰ plebis erat
atqꝫ opificũ: q artibꝰ mercenariis itẽti neceſſarias opas ꝓberẽt. Ordo ab ægyptiis ſũ
Dipetes ptus. Fuerũt & ægyptii qdã athenienſiũ duces. Dipetes. n. mneſtei: q ad troiã mili
Mneſte tauit: pr̃ cũ eẽt ægyptius poſtmodũ athenięſiũ ciuis & rex factꝰ ẽ. Eũ duplicis natu
us ræ extitiſſe aiũt: quoniã duplicis politiæ græce. ſ. & barbaræ: quaꝝ altera ptẽ fere hẽt
Erichthe hoĩs altera pꝛiceps fuerit: Similiter & erichtheũ tradũt ægyptiũ gñe athenięſibꝰ im
us peraſſe. Cuiꝰ rei hæc aſſerũt argumẽta. Cũ maxĩa ſiccitas oẽm fere orbẽ p̃ter ægyptũ
Ceres ꝑuaſiſſet: ex q̃ igẽs frugũ hoĩumqꝫ ꝑnities ſecuta ẽ: attuliſſe ex ægypto dñt erichtheũ
Frumen pp cognatiõe athenięſibꝰ frumẽtũ: obqꝫ id bñficiũ eis regẽ cõſtitutũ: q ſũpto regno
tum docuit eos cerimonias ac myſteria Cereris eleuſinæ ab ægyptiis trãſlata. Eam quoqꝫ
Eleuſin deã his tpibꝰ coeuã athenas frumẽta cõportaſſe dñt: & ſerere denuo triticũ docuiſſe
Aſſentiũt̃ athenięſes regnãte erichtheo: cũ oẽs terræ fructꝰ ſiccitas abſũpſiſſet cererẽ
p̃ſentem frumento eos iuuiſſe. Sacra iſuꝑ & myſteria eiꝰ deæ tũc i eleuſina ſuſcepta:
Q uæ eadẽ & pene ægyptios celebrãt̃. Nã & Eumelpides ab ægyptiis ſacerdotibus
traducti ſũt: & a paſtophoris p̃cones ſolos ex græcis athenięſes ꝑ Iſidẽ iurare ac for
ma moribuſqꝫ ægyptiis ſimiles: pluraqꝫ alia his ſimilia magis ãbitioſe q̃ uere afferũt̃.
Sed de hac colonia ãbigit̃ pp gloriã ciuitatis. Veꝝ plures colonias affirmãt ægyptii
a ſuis maioribus ad uaria orbis loca: tũ pp ãplitudinẽ regũ: tũ pp hoĩum multitudinẽ
traductas: de qbꝰ cũ neqꝫ certis ueſtigiis ſcriptoꝝ teſtĩonio cõſtet idignas exiſtĩaui
mus quæ lr̃is mãdarent̃. Sed hactenꝰ de his: quæ theologi ægyptii tradũt. Nũc de ſi
tu eiꝰ deqꝫ nilo ac ceteris memoratu dicẽdũ dignis. ægyptꝰ ferme ad meridiẽ ſita: tũ
q̃a ipſa natura munita ẽ: tũ regiõis amenitate cæteris uŕ regnis excellere. Ab occidẽte
deſertũ tutat̃: & ſilueſtris libyæ ꝑ ſi lõgũ ꝓtẽſa nõ ſolũ aqꝝ iopia: ſterilitate reꝝ diffi
cili aditu ſed admodũ ꝑiculoſo. A meridie tũ nili cataractis angit̃: tũ mõtibꝰ ei conti
guis. A troglodítis extremiſqꝫ æthiopiæ finibꝰ: ſtadiis qnqꝫ milibꝰ & quingẽtis: neqꝫ
Egypti facile nauibꝰ fluuiꝰ ẽ ꝑuius: neqꝫ adiri itinere terreſtri põt: niſi aut a regibus aut a ma
ſitus gno quodã p̃parato ad uictũ cõmeatu. Ab oriẽte uero tũ fluuio munita ẽ: tũ deſerto
ſeruonia latiſſimi cãpi baratra appellati. Eſt ſyriã iter ægyptũqꝫ palus admodũ ꝓfũda: quam
palus ſeruoniã dñt latitudie oĩo ãguſta; lõgitudo ſupra ducẽta ſtadia ꝓtẽdit̃: loci iſciis ꝑicu

la inſpata afferunt᷑. In arcto enĩ cõtractã: arenæ cumuli circũſtãt: q notis uentis agi-
tati ĩ aquã deferũt: adeo arena dẽſa ut ĩmixta aq̃ cõtinens uideat᷑. neq; facile: terra ſit
an aq̃ diſcerni queat. Quo fit ut plures ignota loci natura neq; uiã edocti uadũ tenẽ-
tes cũ oĩ exercitu abſorpti ſint: Nã arenã: q̃ eminẽs ſtare ut cõtinẽs uiꝛ ĩgreſſi labunt᷑
lõgiꝰ: neq; deĩde raptis gurgite: regrediẽdi aut emergẽdi facultas datur. Limo enim
demerſi nullã ſpant ſalutẽ: cũ eniti aut uti uiribꝰ nequeãt: ſed abſorbeãt᷑ in ꝓfũdũ ab
arena aq̃ circũfuſa cum ueluti limus neq; uado neq; nauibꝰ ſit puius: q̃ res baratri co Baratrũ
gnomẽ dedit. Et hæc de tribꝰ: qbꝰ ægyptus munit᷑ ptibꝰ dcã: a qrto latere mare clau
dit᷑ ĩportuoſo: & qd difficilẽ pbeat adeũtibꝰ acceſſũ. Nã a paretonio lybi ioppẽ uſq; Ioppe
quæ ẽ ĩ ſyriæ ſinu: ſtadiis uero qnq; milibꝰ nullus nauigãtibꝰ excepto pharo tutus eſt
portꝰ: loca ſũt pterea p uniuerſũ littꝰ ſtagnãtia atq; ignota nautis: quo accidit ut ma-
ris ſe fugere picula exiſtimãtes tãq̃ in tutũ ad littus directis nauibꝰ de ĩprouiſo in ſta-
gnis hæreãt oĩ euadẽdi ſpe ſublata. Quidã cũ puidere cõtinẽtẽ nequeãt: regio.n. oĩs
plana ac depſſa ẽ: hi qdẽ ad ſtagna ac paluſtria loca: hi ad deſerta deferunt᷑. ægyptus Aegypti
igit᷑ his locis reddit᷑ tuta. Forma eius oblõga: nã maritĩa ora duo milia cõplectit᷑ ſta forma
dia. Mediterranea uero: ſtadia circiter milia ſexagita. oli nũero hoĩum oẽs fere orbis
gẽtes ſupauit. neq; nũc quoq; aliis natioĩbꝰ multitudĩe cedẽs. opida iſignia ciuitateſq;
priſcis tpibꝰ ultra decẽ & octo milia fuiſſe ĩ ægypto libri ſacri cõtinent. ptolomæi lagi
tpe ãplius tria milia: q̃ & uſq; ad noſtrã ætatẽ pdurãt: ãnumerata ſũt. Uniuerſi popu
li numeꝝ fuiſſe antiq̃tus ſepties decies cẽtena miliũ: nũc haud pauciores eẽ ter deci-
es cẽtenis milibꝰ tradũt. hæc extitit cã cur tradant᷑ priores ægypti reges magnis mirã
diſq; opibꝰ ab ſe multitudĩe hoĩum ↄſtructis: ĩmortalia gloriæ eoꝝ monumẽta rliq̃ſ-
ſe. Sed de his poſteriꝰ ſcribet᷑ diligẽtius. Nũc nili naturã regionũq; q̃s iterfluit ſitũ & nili ortus
ꝓprietatẽ ꝓſeq̃mur. Nilus a meridie ad ſeptẽtrionẽ fert᷑: ortꝰ ex fõtibꝰ ĩ extrẽis æthio
piæ finibus ad q̃ loca (deſerta enĩ ſũt) pp æſtꝰ ĩtẽpiẽ nullus aditꝰ fuit Maximũ oĩum
flumẽ cũ p uarias pluresq; ferat᷑ regiões: magnos flexus facit: qñq; ad oriẽtẽ & arabiã
qñq; ad occidẽtẽ & lybiã fluẽs. Eius decurſus ab æthiopiæ mõtibꝰ uſq; ad mare ſta-
dia duodeci ferme milia cũ eius flexibꝰ cõplectit᷑. Facit aũt ĩſulas ĩ æthiopia tum plu
res alias tũ maxĩe unã ĩſignẽ noĩe meroẽ. Ubi duoꝝ & uiginti ſtadioꝝ latitudinẽ hẽt. Meroe
Ab ĩferioribꝰ uero locis arctior ẽ: curſu eius ĩ duas ptes diuiſo. haꝝ unã: q̃ in lybiã de
fluit: uaſtæ ꝓfũdæq; abſorbẽt arenæ. Quæ cõtra ĩ arabiã fert᷑: ĩ paludes ac ſtagna in
gentia: quæ circũ uarie ĩhabitãt gẽtes flectit᷑: ægyptũ ĩgreſſus tũ decẽ ſtadioꝝ tum
paucioꝝ latitudĩe nõ recto curſu uarios flexus agit: & nũc orientẽ nũc occidentẽ uer
ſus qñq; ĩ meridiẽ cõtrario delatꝰ curſu. Sũt mõtes ab utraq; fluuii pte ꝓtẽſi cõualibꝰ
& anguſtis pcipitiis ĩteriectis: ĩq; quæ magno ĩpetu lapſus rurſus tãq̃ ui repulſus p
cãpos fũdit᷑ ad meridiẽ ſpectãs uſq; ad locũ efficanũ noĩe: & naturalẽ deĩceps repetit
curſũ. Tũ ĩſignis fluuiꝰ ſolus oĩum abſq; fluctibꝰ qetus ẽ & trãqllus: pterq̃ cũ fert᷑ ĩ-
ter cataractas. locus ẽ latitudĩe ſtadioꝝ decẽ accliuis: pceps ĩ anguſtũ: clauſus inter
cõualles: ubi frequẽtia ſaxa ſcopulis ſimilia aquã magna uertigĩe mirabiliq; alliſã re-
flectũt: ĩq; cõtrariũ curſũ ſpumis agũt redũdãtibꝰ. Quæ res ſtuporẽ aſpiciẽtibꝰ pꝫ-
bet. Eſt.n. ita uelox hoc ĩ loco aq̃ decurſus ut ſagittæ ſimilis uideat᷑. Cũ auget᷑ aquaꝝ
ĩcremẽto nilus: iõq; leniore curſu aq̃ ſupeminẽte ſcopulis qdã p cataractas nauibus Nili cata
uenti cõtrarii diſcedũt: Aſcẽdẽdi nulla eſt facultas fluminis oẽ hoĩum ĩgeniũ ſupãte. ractæ
Cataractæ plures ſũt: ſed maxĩa ĩ æthiopia atq; ægypti finibꝰ ſita. cõplectit᷑ fluuius ĩ Meroe
ſulas plurias. ſed pcipuã meroẽ in qua ẽ urbs ĩſignis ĩſulæ noĩe; quã cãbiſes cõdidit a inſula

matre eius denoĩata. Huius ĩſulæ forma ſcuti ꝑſimilis magnitudĩe ſupat cæteras nili
inſulas. Patet. n. lõgitudĩe ſtadiis tribus milibus latitudĩe mille. ciuitates in ea ſũt plu
res. ſed cæteris nobilior meroe: ab cuiꝰ uno latere lybiã uerſus plurimi arenæ cumuli
cũ ab altero ad arabiã poſitæ ꝓcipitia mõtis ĩſulã cigũt. Effodiũt in ea auꝝ: argentũ:
es: ferꝝ: hebenũ inſup fert: lapidũq; multiplex genꝰ. Tot ãt nilus inſulas continet: ut
Delta ferme ſit ĩcredibile Nã ꝓter eũ locũ quẽ a forma loci appellãt delta: ferũt alias quoq;
in eo ĩſulas circiter ſeptigentas harꝝ quaſdã ab æthiopibus ĩcoli miliumq; in eis ſeri.
Quaſdã ſerpẽtibꝰ ac cynocephalis uariiſq; feris ſilueſtribus infeſtas Ac ꝓpterea ac-
nili cesſu difficiles. Nilus ĩ ægypto ĩ plures ſciſſus ptes eã formã quã delta dicunt: effecit.
oſtia Profundiorẽ fluuiũ reddit maris ĩgreſſus ſeptẽ oſtiis in pellagus delatũ. horꝝ primũ
ad orientẽ uergit qđ peluſia eũ uocãt. ſecundũ paniticũ. Deĩde mẽdeſiũ uocãt: phæ-
niticũ. ſebẽniticũ bolbitinũ. ultimũ canopicũ. a nõnullis Herculẽ noĩatũ. Sũt & alia
oſtia manufacta minĩe ꝓtercũda. In eorꝝ quolibet urbs ſita eſt diuiſa flumĩe põtibus
foſſa q̃dã ab utraq; pte exitus & cuſtodiis munita. Ab oſtio peluſiaco foſſa eſt ope ſũptuoſo ad
arabicũ ſinũ ac rubrũ mare ducta. Hãc primũ a nechao ſammatichi filio agi ceptã.
Darius pſarꝝ rex ꝑficere aggreſſus ĩpfectã reliq̃t: admonitꝰ a q̃buſdã ſi locus interia-
cens effoderet fore uti ægyptus oĩs cũ mari rubro eẽt depſſior: ab aq̃s mergeret. Se
cundus poſtmodũ ptolomæus illã ꝑfecit opportũiori loco foſſam ſũma arte efficiẽs.
Huc cũ nauigare cupet apiebat: eã rurſus: cũ uſus eẽt: claudẽs flumẽ qđ in foſſã de-
Arſinoe fluit: a nõĩe autoris ptolomæũ uocãt: In exitu ciuitas cõdita eſt Arſinoe appellata. Ea
.c. quã deltã diximꝰ: ſimilis ſiciliæ formæ. ab utroq; latere cõtinet ſtadia ſeptigẽta & qn
quaginta. Quæ uero ẽ mari ꝓpinqua ſtadia mille trecẽta. Ipſa inſula pluribus foſſis
manufactis diuiſa. Agros hẽt fertiliſſimos ægypti: circũdata enĩ flumĩe atq; irrigua:
tũ fluuii ĩcremẽto magnã uim limi effundẽtis: tũ cura ĩcolarꝝ: terrã oẽm: quadã ma-
coclea china ab archimede ſiracuſie adinuẽta: quã a figura cocleã dixere: irrigãtiũ: multipli
nili fœcũ ci fructu copioſa eſt. Nilus ẽt leniter fluens cũ multã uariãq; terrã ſecũ ferat q̃buſdã
ditas in locis hũilibus paulũ ſtagnãs regionẽ fructiferã fertilẽq; effecit. Radices ĩ ea mul-
tifariã naſcũt guſtu uariæ fructũ & olerꝝ natura. q̃ multũ tũ egenis cõferũt: tũ infir-
mis ad ualitudinẽ: nõ ſolũ uero cibos uarios affatim ꝓbet ad ſaturitatẽ egentibus: ſed
lotos aliis quoq; neceſſariis ad uitã rebus nõ parꝝ cõfert adiumẽti. lotũ ꝓterea fert plurimũ
ex quo panẽ cõficiũt ad uictus ægeſtatẽ ciborꝝ inſup abũdãtiꝰ fert qđ appelãt ægypti
arbor am fabã. Sũt & arborꝝ plura uariaq; gñã quarꝝ q̃dã pſeæ dñr: cibus dulcedĩe ꝓſtãs a
faba ægy perſis ex æthiopia allatus quo tpe cambiſes ea loca ſubægit. Sycomorꝝ uero aliæ: aliæ
ptia mora ferũt aliæ fructũ ficubus ſimilẽ: quẽ cũ toto ferme ãno ꝓbeãt nõ pui adiumẽti
uulgo exuriẽtibus ꝓſtãt. Vata: q̃ inixaria dñt: circa nili oſtia naſcunt: q̃ quoniã ſua-
Citon uia ſũt guſtu tragẽmatis ꝓbent loco: cõficiũt quoq; ex hordeo poculi genu: Citõ no
mine haud multo ĩferius ſapore uini: Vtunt ẽt ꝑ oleo ad lucernarꝝ uſũ liquore expſ-
Cica ſo ex plãta: quã cican uocãt. Plura inſuper fert alia ægyptus uictui hoĩum utilia q̃ ſin
gulatim ꝓſeq lõgũ eẽt. Beſtias nilus quã plures nutrit forma diſſimili ac natura: ſed
Croco duo ꝓcipua: q̃ admodũ inter ſe differũt Crocodilũ & æquũ: horꝝ Crocodilus ex mi-
dilus nimo ĩ ĩmẽſũ aĩal euadit. Nã cũ oua eius ãſerinis ſimilia exiſtãt: ex his genitꝰ pullus
ad ſexdecĩ cubitorꝝ magnitudĩe excreſcit lõgitudĩe uitæ hoĩs ferme ẽ lĩgua caret. cor
pus mirabile natura munitũ. Nã dorſũ eiꝰ uniuerſũ ſquamoſum ẽ duritie ꝓcipua: ex
utroq; orbis latere dẽtes hẽt ꝑplures: ĩ q̃s duo maxĩe eminẽt Nõ ſolũ hoĩes comedit:
ſed & cætera terreſtria aĩantia flumini appropinquantia unguibꝰ grauiter diſcerpit.

Morſu

eſt aſpero tetroq;: ut quod dentibus iaceret nūq̄ ſanet̃. Capiebat̃ priſcis tpibꝰ hamis recēti carne appoſita nūc q̄n̄q; rete ualido: ꝓut & qdā piſces: q̄n̄q; iſtrō ferreo ex ciba ad caput iniecto. eoꝝ ingēs ē multitudo ī flumie & ſtagnis ꝓpiqus: tū qa fæcūditate excedit: Singulis. n. parit ānis: tū qa praro capiat̃. Nā & a qbuſdā accolaꝝ ut deꝰ uenerat̃: & externis ē inutilis labor ob carnes eſui malas. At illoꝝ fæcūditati natura ſalubri remedio obſtitit. Aial caniculo pſimile. Ichneumō: nā iuxta flumen bellua parit: oua inqrēs cōterit. Quodq; dictu mirabile ē: nec oua comedēs: neq; illa ſua utilitate: ſed natura duce ad neceſſariā qdā mortaliū cōmoditatē. Eq uero: quē uocāt: magnitudo haud mior cubitis q̄nq;: q̄ttuor pedibꝰ ungula more bouis ſixa. Dētes ex utroq; latere tres hēt: ultra reliq̄s feras eminentiores aures caudā uocē eqs ſimilē. reliquū corpus haud diſſimile elephāto. pellis ē ultra cæteras beluas duriſſima. Aquatilis ac terreſtris beſtia dic qdē in imis aqs latet: noctu ī terrā egreſſus: tū frumēta depaſcit̃: fœnū. deſtruēs paſſim ꝓpiquas agroꝝ meſſes. Fæcundiſſimū ꝓle aial ut qd ſingulis annis parturiat. capit̃ arte quadā hoium illos telis appetētiū. Cū. n. appent: circūſtāt undiq; hoies: uulnerātq; teloꝝ q̄ aligāt funibꝰ iactu: laxātq; quoad ex āguis factꝰ capiat̃. Carnibꝰ ē duriſſimis & ad dirigēdū difficillimis: Interiora ſingula iutilia aduehendū. Præter has belluas uariū ac multiplex piſciū genꝰ. Nilus affati ꝑbet uſui nō ſolū eius regiōis icolis. ſed externis quoq; ad quos ſalliti deferūt̃. utilitate cōmodiſq; cæteros orbis fluuios excellit. Incremētū eiꝰ a ſolſtitio icipiēs æſtiuo uſq; ad æqnoctium: ſempq; nouū limū ſecū q̄rēs. Rigat tū cultas regiōes tū icultas q̄to tpe uelit agricolæ. Aqua. n. leniter fluēte facile eā puis aggeribꝰ arcēt īducūtq; ꝑ ommodo terræ: tantā uero fertilitatē infert: & agri colēdi facilitatē: ut cū ſeuerit aut oues ītroducāt ī campos ad cōculcādā iacta ſemia: aut aratro leui terrā ſubducant: neq; niſi quattuor aut q̄nq; exactis mēſibus ad meſſem redeūtes: breui tpe uberrios fructꝰ abſq; ulla impēſa aut dāno reportēt: Alibi agricultura magno labore exercet̃ ac ſūptu. Soli ægyptii minia īpenſa labore tenui fruges fertiles afferūt. Vineæ quoq; eodē rigatæ mō uino abūdāt. Terra iculta pecori ad paſtū relicta adeo exuberat herbis: ut oues bis āno pariant: biſq; ꝑbeāt lanā. Incremētū nili aſpiciētibꝰ uꝛ admirabile: icredibile audiētibꝰ. Solus. n. iter reliq̄ flumia adeo æſtate creſcit: cū dcreſcāt cætera: ut totā iundet ægyptū hyeme miuit̃ cū reliq̄ augeāt̃. Eſt ægyptus plana & cāpeſtris cūq; urbes: uici: agricolaꝝ mapalia aggeribꝰ munita aq̄ inūdationē deuitēt tāq̄ cyclades apparēt aſpicientibꝰ. Terreſtres belluæ oēs q̄ i cāpis remanēt ſuffocāt̃ aqua: quæ euadūt: ad altiora cōfugiūt loca. Pecora iundatiōis tpe i ſtabulis recluſa nutriunt̃ a colonis: ad id antea ꝑparato paſto. uulgꝰ remiſſis opibꝰ ruſticis: ocioſū epulis idulget ac uoluptati: Quoniā pluria cura moleſtiaq; urgebat accolas nili iūdatio: excogitata ē i mēphi q̄dā icremēti mēſurādi a rgibꝰ obſeruatio. Itaq; qbꝰ id negocii dmādatū erat p epiſtolas urbibꝰ uiciſq; ſignificabāt quot cubitis quotue digiti fluuiꝰ auctꝰ eēt: & ſimul quo tpe cæpiſſet dcreſcer: quo mō uacuꝰ rddebat̃ ea ſollicitudīe populꝰ: icremēti magnitudīe decremētoq; notis. Vbertatē futurā e ueſtigio ab iūdatiōis mō notatis prioribꝰ tpibꝰ noſcebāt. Occulta iūdatiōis hmōi cā multos dubitare: tū phōs tū hiſtoricos: ac uaria ſentire cōpulit. De qua re paucis diſſeremꝰ: ut neq; modū excedat hiſtoria: neq; ab oibꝰ adeo quæſita agitata quæ res reliquatur itacta. De nili icremēto de ciꝰ fōtibꝰ: de oſtiis: qbꝰ deſcēdit ī mare: deq; rebꝰ aliis: qbꝰ maximꝰ oium: quæ in orbe ſūt a cæteris differat. Quidā ſcriptoꝝ nihil auſi ſūt tradere licet q̄n̄q; ēt de puis torrentibꝰ cōſcripſiſſent. Alii cās reddere conati: ꝓcul a uero ſenſerūt: Nā q ellanici cad

Ichneumon

nili equꝰ

Nili icrementum

Oues fecundæ

nili ortus

miqꝫ & eca tí ætate fuerũt:oẽſqꝫ priſci illi ſcriptores ad fabulas declinarũt: herodo/
tus q multaꝝ cõſcripſit hiſtoriã reꝝ:cãm reddere uolẽs:ſibi ipĩ repugnat. xenephõ
tucydides quoꝝ hiſtoriæ ueritas cõprobaꝛ ægypti loca minĩe attigerũt. Eos ãt qui
circa ephoꝝ ac theopõpũ extitere:p̃cæteris hæc ſcrutatos deſeruit ueritas. Aberra/
rũt uero oẽs ñ negligẽtia:ſed r̃gionũ ſit⁹ignorãtia.nã p̃ſcis uſqꝫ ptolomæũ philadel
phũ tpib⁹nulli græcoꝝ nedũ ĩ æthiopiã:ſed ne egypti qdẽ mõtes Ita difficiles adit⁹
piculoſiqꝫ admodũ ad æthiopiã erãt trãſcẽderũt.Ptolemæ⁹prim⁹oĩum cũ græcoꝝ
exercitu æthiopiã ĩgreſſus diligẽter de ſitu eaꝝ ptiũ ſcrutat⁹ ẽ. Itaqꝫ locoꝝ ĩſcitia er/
randi materiẽ priſcis ſcriptorib⁹ p̃buit. Nili fõtes locaqꝫ:ex qb⁹fluit:nullus ad hoc
tp̃s ſcriptor neqꝫ uidiſſe ſe dicit:neqꝫ audiſſe ab aliis:q ſe aſſererent aſpexiſſe: ex quo
res ad opiniões & cõiecturas puenit.Egyptii ſacerdotes ab oceano q orbẽ circuit:ni
lũ hr̃e pricipiũ ferũt:nil afferẽtes certi:ſecũdũ certa icertiorib⁹ſoluẽtes. Rõnes ue/
Troglodytæ ro reddũt i eodẽ fidẽ q̃ plurima idigeãt fide. Troglodytæ:q pp æſtũ loca icolũt emi/
nẽtiora:uolgios uulgus appellat aiũt loca aquoſa cẽ e qb⁹ cõiiciũt pp plurios ei⁹re/
Volgii gĩõis fõtes i unũ cõfluẽtes nilũ effici Meroẽ uero iſulã habitãtib⁹: quoꝝ opinio : cũ
aſtopos ſint eis locis ppĩqores uerĩſimilior d̃beret uideri:adeo nili ort⁹ẽ icert⁹:ut ip̃m aſtopõ
ideſt ortã ex tenebris aquã uocẽt.Ita nilũ ab locoꝝ iſcitia cognomiarũt.Nobis aũt p
pius uero cẽ uꝛ:qđ pcul ab oĩ figmẽto ẽ alienũ. Haud uero ignoram⁹ herodotũ:qui
libyã:q̃ ad orientẽ q̃ ue ad occidẽtẽ uergit iterfluere nilum ſcribit arbitrari eos:quos
naſamoſos dñt:diligẽti⁹nili ortũ ſcrutãtes:iõqꝫ tradere : ex ſtagno quodã oriri perqꝫ
æthiopiã ferri. Veꝝ neqꝫ id lybiis:q̃uis ueꝝ ſeq uideãꝛ : neqꝫ ſcriptori icerta afferẽti
fides ẽ adhibẽda.Sed quoniã iã ſatis de fõtib⁹curſuqꝫ nili ſcripſim⁹:deinceps cãs in
Thales cremẽti diſcutiem⁹. Thales:q ſapiẽs iter ſeptẽ ẽ ãnumerat⁹: tradit ſpirãtib⁹ etheſiis
nilus cur nili curſũ a mare reprimi:eoqꝫ aqs excreſcẽtib⁹ ægypti:q̃ plana ẽ & hũilis regio:inũ
creſcat dationẽ ſeq.Quæ rõ quãuis nõ nihil uideaꝛ afferre tñ facile argui : ut falſa põt. Nã
ſi id uerũ cẽt fluui oẽs flãtib⁹ etheſiis ſimili augerenꝛ icremento. Quod quia minĩe
accidit in reliqs orbis ptibus alia cauſa uerior quærẽda ẽ. Anaxagoras phyſicus icre/
menti cãm dixit cẽ niuẽ in æthiopia liqfactã.Qđ & ei⁹diſcipulus euripides uꝛ ſenti/
re ſcribẽs nilũ excreſcere:cũ ægypti liqſcant niues:quæ rõ facilime põt refelli: cũ pa
lam ſit oĩb⁹:pp caloris intẽperiẽ aut i ethiopia niuẽ non cẽ aut in eis locis p̃ſerti circa
nili decurſũ gelu aut oĩo hyemẽ uigere.Qđ ſiqs i æthiopiã cẽ niuiũ copiã cõcedat tñ
cõuinciꝛ falſã eã cãm uideri.Nã flumẽ oẽ niuib⁹excreſcẽs aurã frigidã aerẽqꝫ craſſũ
reddit. At ſolus oĩum nilus neqꝫ nebulas neqꝫ aurã frigidã gignit. Herodotus nilum
ait ipſa natura cẽ talẽ:qualis ſit icremẽti tpe. Hyeme uero ſolẽ ad lybiã delatũ attra/
here ad ſe humorẽ:ob eãqꝫ rẽ p̃ter naturã eo tpe flumẽ decreſceꝛ æſtate uero abſcedẽ
te uerſus artũ ſole : cũ græciæ:cũ ſimiliũ locoꝝ fluuios areſcere miuiqꝫ.Nõ cẽ igitur
quo de nilo ferꝛ admirãdũ:ſi æſtiuo creſcit tpe đimiuiꝛ hyeme. Veꝝ ſi hoc nilo acci
dat ut ſolis æſtu hyeme hũiditas attrahaꝛ & i r̃liqs quoqꝫ libiæ fluuiis id cõtigere ne/
ceſſe cẽt:ut hyeme areſcõ hũore dimiuãꝛ.Qđ cũ pcul uero ſit:certe ſcriptoris error
palã dep̃ndiꝛ.Et.n.græciæ.ñ qa ſol lõgi⁹abſit:augẽꝛ hyeme flumĩa : ſed pp pluuias
freq̃ntes.Democrit⁹abderites ñ meridiõali niue aq̃rũ augmẽtũ fieri dicit:ſicut euri/
pides anaxagoraſqꝫ ſenſere:ſed ſeptẽtriõali.Niuiũ eni coaceruatã magnitudinẽ i bo/
reæ regiõibus ait brumæ cõgelatã tpe:æſtate liqueſcere.Iõqꝫ eleuatis ſurſũ uaporib⁹
multas dẽſaſqꝫ nebulas circa mõtana tolli cacumĩa:q̃ ab etheſiis ad altiſſimos: q̃les i
æthiopia ſꝛ;mõtes đlatæ;deide i pluuiã uerſæ magnos efficiãt ibres:qb⁹etheſiaꝝ tpe
nilus

nilus augeatur. Hæc opio facile reiici pōt: ſi quo tpe flant etheſiæ ppendas. icipit.n.
creſcere nilus ſolſtitio æſtiuo nondū flātibus etheſiis. Ceſſat aūt eqnoctio autūnali Nili icre/
iam olim his uentis qeſcentib9. Quando igitur ratio opinionē ſuperat: laudādū eſt mentum
ingeniū ſcribentis: ſed haud quaquā adhibēda fides. Pretereo quod palam eſt non
magis ab arcto flare etheſias: q̄ ab heſpero. Nō enim boreas haud ſeptētrionales uē Etheſiæ
ti: ſed q ab æſtiuo occidēte flant: etheſiæ uocant̃. Dicere aūt hoc maxime circa ætio
piæ montes contingere: nō ſolū improbandū eſt: ſed etiam non credendū. Ephorus
recentiorē cām pſuadere conatur: plurimū tamē a ueritate remotā. Ait enim ægypti
terrā oēm nili inūdatione exaggeratā rarā aridāq; natura eſſe. In qua terræ hiat9 ma
ximis diuerſiſq; in locis exiſtāt. Ideoq; hyeme humiditatē oēm attrahere atq; in ſe cō
tinere quā æſtate ueluti ſudorē quendā quo flumē auget̃: emittat. Sed hic auctor nō
ſolū uidet̃ ægypti loca naturāq; neſciſſe: ſed ne eos audiſſe qdem q ſcirēt. Nam ſi ex
ipſa ægypto nilus incrementū ſuſciperet nequaq̄ in ſupioribus inūdaret p ſaxa & dū
ra loca fluens. Sed amplius ſex milibus ex æthiopia delatus eodē eſt: quo anteq̄ ægy
ptum ingrediat̃: incremēto. Preterea ſi nili curſus humilior eſſet raritate terræ a flu/
mine inſupductæ: impoſſibile uideret̃ hiatus: q inſuperficie forent: tantā aquarum
uim abſorbere potuiſſe. Item ſi nili decurſus humilior terra ſupinducta foret: ſupio/
res terræ hiatus eſſe contingeret: a qbus impoſſibile fieret tantū aquæ manare. Si ue
ro ſuperiorem tenet fluuius locum: haud eſt poſſibile ex locis depreſſioribus con/
cauiſq; ſurſum ferri aquarum curſum. Quis unq̄ crederet fieri poſſe humores: qui
ex raritate terræ affluerent: tantum incrementum flumini adituros ut uniuerſa fer/
me ægyptus inundaret̃? Pretereo hanc rōnem in raritate terræ exaggeratæ tantum
aquæ contineri: mendacē dep̄hendi palam poſſem. Meander qppe fluuius plurimū Meāder
terræ attulit Aſiæ regionibus: p quas fluit: in quo nil ſimile nili incremēto cōſpicitur.
Simili mō & in acarnania etholus cephiſus in boetia a phoceis deſcendens: nō paꝝ Etholus
eis oris terræ ſupaddidere: quæ coli poſſet. Ex qbus māifeſte dep̄hendit̃ ſcribentis er
ror. Itaq; nullus ab eo ueritatē exqrat uidens eū in paucis uera ſenſiſſe. Quidā in mē
phi philoſophātes rōnem hui9 incremēti reddere conati ſunt: magis quæ non rep̄hē Cephi/
di: q̄ quæ ꝓbari poſſet. Nā orbem i partes tres diuidētes unā eſſe aiūt quā nos incola ſus
mus. Alterā huic econtrario ſitam: Tertiā in thebas inhabitabilē ſolis calore aduſtā.
Si ergo nilus hyeme creſceret certe a noſtra zona ortū haberet: cum eo tpe apud nos
pluat maxime. Verū cum æſtate augeatur uidetur ſimile ueri in zona nobis oppoſi
ta hyemē eſſe: eoq; igentē aquaꝝ uim eo tempore manātem incremēto cām præbeř.
Hac re nulli ad fontes nili acceſſus patere tradūt: quoniā in ex oppoſita zona ortus
p inhabitabilem fluat. cuius rei teſtis ſit aquaꝝ nili p̄cipua dulcedo: cū per loca ſole
aduſta decurrat: quod cām p̄bet ut dulcedine cætera exuperet flumina: tanq̄ caloris
natura eū ſaporē flumini p̄ſtāte. Sed hui9 ſniæ depulſio iprōptu ē. Impoſſibile.n.uř
ex oppoſito nobis orbe flumē: ſi qd terra rotūda exiſtat: ad nos ſurſum ferri. Si qs ue
ro conet̃ ſuis argumētis ueritatē euertere: natura ipa reꝝ repugnat. Veꝝ illi quo re/
cta ſēſiſſe uiderēt loca deſerta icultaq; iterpoſuere: ne eoꝝ ſnia māifeſto argumēto i/
pugnaret̃. Sed æquū ē: q aliqd ꝓ cōpto affirmāt aut certū ſuæ ſniæ afferř teſtē: aut eā
ex cōceſſis pricipiis ꝓbař. nā quō iter oēs fluuios nilus ex illo orbe ad nos ſol9 ferť: &
rliq̄ quoq; flumia queadmodū i h° orbe ꝯtigit ab eo effluer̃ merito deberēt. Dulcedis
uero fluuii cā quā afferť: rōe pēit9 caret. ſi.n. caloris æſtu dcoct9 fluui9 dulcedinē ſor
tiret̃; neq̄q̄ gignerēt aiātia neq; uarias piſciū aut feraꝝ ſpēs ꝯtieret. Aq.n. oīs a nā ignis

alienata nequaq̃ generat. Cum autem nili natura oĩno huic contraria exiſtat: exiſti
Aqua æſtatis — mandũ eſt eas incrementi cauſas nequaq̃ ueras eſſe. Inopides chius tradit æſtate aq̃s
infra terram eſſe frigidas: calidas hyeme. Hoc ĩ puteis ꝓfundis planũ oſtendi: quo
rum aqua maximis caloribus admodũ frigida ſit. Ingenti frigore calida: & nilo igit̃
merito accidere. ut hyeme paruus cõpꝛ̃ſſuſq; ꝓpter terræ caliditatẽ cõſumptam: cũ
ægyptus pluuia humiditate exiſtat. æſtate uero cum ægyptus pluuia careat: terra mi
nime aquã abſorbente flumẽ nullo impedimẽto augeri. Huic quoq; reſpondẽdũ eſt
plures lybie fluuios oſtiis & curſus nilo ſimiles diſſimili eſſe argumento: cũ hyeme
Nilus cur creſcat — impleãtur: q æſtate ſint exiliores. Ex quo arguit̃ non recte ſenſiſſe auctorẽ. Agathar
gines gnidius ꝓpius ueritatẽ acceſſit. Ait enim ſingulis ãnis ꝑ æthiopiæ montes conti
nuos ab æſtiuali ſolſtitio uſq; ad æqnoctium autũnale imbres fieri: haud miꝝ igitur
nilum hyeme cõpꝛ̃ſſum ſecundũ naturã iis aquis fluere quas fontes ſubminiſtrent:
æſtate uero ꝓpter imbres incremẽtũ capere: licet aũt hucuſq; certã huius ĩcremẽti ra
tionem reddiderit: nõ tamẽ noſtra opinio contẽnenda eſt. Multa enim p̃ter naturam
fieri uident̃; quoꝝ cauſas difficile eſt ad unguẽ noſcere. Non nulla huic rei ſunt argu
mento: quæ in aliq̃bus Aſiæ locis fiunt. Montes & enim ſcythiæ caucaſo contiguos
ãnis ſingulis: iam exacta hyeme ĩmenſæ niues continuis pluribuſue diebus opplẽt.
In oris indiæ: quæ ad ſeptẽtrionem uergũt certis tẽporibus plurimæ grandines incre
dibili magnitudĩe deſcendũt. Apud Idaſpem fluuiũ æſtatis initio cõtinui imbres plu
unt. In æthiopia uero poſt dies aliquot idem cõtingit. Non ergo ꝓcul a uero eſſe dixe
rim ex æthiopiæ montibus: quæ in ægypto adiacet continuos imbres incremẽtũ flu
uio p̃bere: p̃ſertim cũ etiam barbari ea ĩcolentes loca huic rei teſtimonium ferant. Si
aũt: quæ de nilo ferũtur contrariã habent iis: quæ apud nos eſſe dicũtur: naturã non
tamẽ propterea fides rebus detrahenda eſt. Et enim notũ apud nos pluuias afferre ui
demus: æthiopibus ſerenitatẽ. Et uentos quoq; boreæ in europa eſſe uehemẽtes in il
lius uero regionibus remiſſos. Et de nili ĩundatione ne modũ excedamus: hactenus.
Q uoniam hũc librũ in duos: ne modũ trãſgrederemur: partiti ſumus abſoluto prio
ri: ſecundns nobis ordinãdus eſt. In quo de antiquis ægypti regibus: deq; iis: quæ pri
ſcis temp̃oribus acta ſunt: diſſeremus.

Finit liber primus: incipit ſecundus in quo hæc continentur.

Geſta regum ægypti uſq; ad amaſum regem.
De ſepulchris pyramidibuſq; ægypti: quæ inter ſeptẽ miracula annumerantur: & eorum conditoribus.
De legibus ac iudiciis ægyptiorum.
De animalibus diis apud ægyptios ſacris: eorũq; cultu.
De moribus quos in ſepeliendis mortuis ſeruant.
De græcis excellẽtibus doctria uiris: q eruditõis gratia in ægyptũ ꝓfecti ſunt.

CVM primus liber ꝓpter ipſiꝰ magnitudinẽ ĩ duos ſit libros diuiſus:
prior totiꝰ opis ꝓhemiũ cõtinet: & q̃ de mũdi creatõe deq; pria oĩum
origĩe ac d̃ diis: q̃ſue ſui nõis ĩ ægypto cõdidiſſe urbes ægyptii tradãt
Primũ ĩſup hoĩum ortũ & eoꝝ priorẽ uitã. Propterea hões ĩmorta
liũ & tẽploꝝ ædificatõnẽ. Tũ d̃ſcribit̃ ægypti ſitꝰ. & q̃ d̃ nilo p̃ter opi
nionẽ ferũtur: eiuſq; ĩundatõe: q̃due de ea: tũ hiſtoria: tũ philoſophi
Aegyptõ ſentiãt: & ĩ ea re ſcriptoꝝ diſſenſio. Hic aũt liber cõtiuato ſupioribꝰ ſcribẽdi gñe: pri
tũ uictus ſcoꝝ ægypti regũ ad amaſũ uſq; regẽ geſta cõtinẽs: a primæua ægyptioꝝ uita initiũ
ſumet.

ſumet. Priſcis uictũ ægyptiis herbas ac paluſtres caules radiceſqꝫ q̃s guſtu expti cõ/
probaſſent: fuiſſe tradunt: eaqꝫ quam agriſim dicunt: herba: tum p̃cipua dulcedine: Agroſis
tum hominibꝰ ac iumentis utile in primis uſus: Eius utilitatis memores ad hoc uſqꝫ herba pi
tempus uiri: hac manibus decerpta deos ornat: exiſtimãtes hoĩem limoſum ac palu/ ſces
ſtre animal eſſe: ſumpta cõiectura: tũ ab eius humili naturaliqꝫ ortu: tum q̄a magis
humidis: q̃ ſiccis egeat cibis: piſces deinde ſecundũ cibũ ægyptiis fuiſſe tradũt: nilo
eoꝝ copiam p̃ſertim cũ decreſcens in alueũ redit ferente. pecoꝝ quoqꝫ carnibus ue/
ſcentes: q̄dam eoꝝ pellibus pro ueſte utebãtur. Domos ex arũdinibus conficiebant. Domus
cuius rei ueſtigia penes ægypti paſtores ꝑmanſere: hucuſqꝫ nulla alia niſi ex calamis Aegypti
facta habitacula ꝓbent. Hac uita plurimo tẽpore exacta: poſtmodũ aliis fructibus: panis lo/
in quis panis erat ex loto factus: ueſci cæperũt. Hoꝝ inuentionẽ quidã ad Iſidem: q̄/ tos.
dam ad antiq̄orẽ nomine Menã referũt ægypti regem. At uero ſacerdotes: diſciplina Menas
rum artiũqꝫ reptorem Mercuriũ fuiſſe tradũt. Eoꝝ uero: quæ ad uitã ſpectant: reges. rex
Q uapropter antiquus nõ ad principãtiũ ꝓgeniem ferebãtur regna: ſed ad eos: q̄ plu/ Mercurii
rimũ de hoĩum uita meriti uiderẽtur: ſiue ob cõmunẽ utilitatẽ creante ſibi reges po/ inuenta
pulo: ſiue ita in libris ſacris cõtineretur. Eoꝝ nõnulli fabulantur deos primum & he/
roas in ægypto Paulo minus decem & octo milia regnaſſe ãnos. Deorũqꝫ poſtremũ Reges q̃
orum iſidis regno potitum: homines uero paulo minꝰ ãnorũ q̄ndẽa milia uſqꝫ ad cẽ/ Orus rex
teſimã atqꝫ octogeſimã olympiadem: quo tẽpore in ægyptũ tranſcendimus regnãte
ptolomæo: q̄ nonus eſt Dionyſius appellatus. Aegypti maiorẽ partem tenuere reges Diodori
indigetes: pauca æthiopes: perſæqꝫ ac macedones. æthiopes quattuor: nõ continuis ætas
ſed diuerſis tẽporibus: regnarũt annis ferme ſex & triginta. Perſæ duce cambyſe re/ Dionyſi/
ge: q̄ ægyptũ armis ſubægit: annis cẽtum trigitaquinqꝫ: quoꝝ iſolentiã credulitatẽqꝫ us nonus
atqꝫ in deos patrios impietatẽ dãnantes ægyptii ab eis poſtmodũ deſciuere. Poſtre/
mi Macedones: & q̄ ab eis manarũt: annis ducẽtis ſeptuagitaſex ægyptiis imparũt.
Præter hos tẽporibus reliquis ægyptii omnes regnũ tenuere uiri q̄dem quadringẽti
ſeptuaginta: mulieres q̄nqꝫ. Q uæ omnia ſacroꝝ libroꝝ monumẽtis ſacerdotes a pri Camby/
ſcis illis tẽporibus ſcripta: poſteris reliquerũt: cuiuſlibet regũ magnitudinẽ: naturã: ſes
mores: ætatem: geſta ſcriptis mãdantes. Nos autẽ: cum de quoqꝫ ſingulatim tradere
longũ nimis ſuperfluũqꝫ eſſet. iis quæ digna memoria uidebuntur contẽti: hiſtoriã
contexemus. Primũ poſt deos in ægypto regnaſſe ferunt Menan: qui populos cole/ Menas
re deos: ſacraqꝫ his facere: menſas inſup: & lectos ſternere docuit: delitiis aſſuefaciẽs rex
& cultiori uitæ. Q ua ex re multo poſt tẽpore gnefactũ uecchoridis ſapientis patrẽ Deorum
dicunt in Arabiam cũ exercitu profectum: cõmeatu in locis deſertis atqꝫ aſperis defi cultus
ciente: coactũ eſſe cibũ uilẽ ab idiotis: qui forte occurrebãt: ſumere. Q uo lætatũ: cũ Gnefa/
p̃ter modũ ſuauis uiſus eẽt: deſpexiſſe aiũt: atqꝫ abhomiatũ eẽ: q̄ primꝰ regũ ſũptuo/ ctus
ſiori cibo eẽt uſus. Adeo aũt ſibi: tũ cibꝰ: tũ potꝰ: tũ lectus humilis cordi fuit: ut hoc
in libris ſacris inſcribi impetrarit: ac thebis in tẽplo iouis poni. Eã cãm ferũt: cur nul/
la menæ gloria aut honor ad poſteros manarit. Huius regis deinceps progenies: re/
gnum tenuit quinquagita duo reges ãnis mille & quadragita: a q̄bus nil memoria di
gnum prodiit. Buſiris deĩde octoqꝫ ab eo poſteri regnarũt: quoꝝ ultimꝰ Buſiris quo Buſiris
ꝗ nomie ciuitatem condidit magnã: ſolis urbẽ ab ægyptiis: a græcis uero thebas ap/ Thebæ
pellatã. cuiꝰ mænia centũ quadragita ſint ſtadia ambitu cõplexa Eam magnis ædifi Solis
ciis ac ſpecioſis deoꝝ templis: aliiſqꝫ ornamentis pulcherrimis exornauit. Simili mo urbs
do & priuatoꝝ domus uſqꝫ ad quartã aut q̄ntam contignationẽ cõſtruxit. Ciuitatẽ i/

ſuper omnẽ:omnium nõ ægypti ſolum:ſed aliaꝝ orbis omniũ reddidit fœliciſſimã.
Huius urbis ꝓpter eius potentiã excellẽtiãq; ubiq; diffuſam & poeta meminit ingens
ægypti thebas ornatas ædificiis:in qua centũ ſunt portæ inq; eaꝝ qualibet cuſtodes
ducẽtos excellere equis & curribus. Quidã aſſerũt non centũ portas fuiſſe ciuitatis:
ſed plures egregiaſq; temploꝝ portas a qbus centũ ſit:tanq̃ plurimaꝝ portaꝝ dicta.
Ex ea uiginti milia curruũ ad bellum ꝓdire:receptacula quoq; equoꝝ centũ quorum
ſingula ſupra ducẽtos equos caperent:Iuxta flumẽ inter mẽphim ac thebas libyam
uerſus fuiſſe aiũt. Eorũq; etiam nũc ueſtigia mõſtrari. Nõ ſolũ uero hũc regẽ:ſed &
q poſt eum regnarũt:multa accepimus ad huius ciuitatis amplitudinẽ atq; ornamen
ta contuliſſe. Donis præterea decoraſſe pluribus aureis:argenteis:eburneis:ſtatuis
inſuper coloſſoꝝ inſtar:atq; obeliſcis ex unico lapide factis:ut plane conſtet nullam
Templũ mirabile
ſub ſole urbem ita fuiſſe exornatam. Ex quattuor enim tẽplis pulchritudine magnitu
dineq; admirabile conſtructis:unũ erat antiquiſſimũ: cuius circuitus ſtadiis trede-
cim pateat. Altitudo cubitis quiq; & quadraginta:muri latitudo ſit pedum quattuor
& uiginti. Reſpondere huius templi magnificentiæ aiunt ornamẽtoꝝ cultũ:quãuis
magna impenſa ſit & mirãdo opere conſtructũ. Ea ſtructura uſq; ad poſteriora per-
manſit tempora. Auꝝ uero argentũ ebur & lapidũ ſumptus atq; ornatus a perſis ab-
lata:quo tempore cãbyſes ægyptioꝝ templa combuſſit. Trãſtuliſſe quoq; in Aſiam
ab ægypto ferunt non ſolũ ornamẽta reꝝ plurima:ſed & artifices:quoꝝ opera regiæ
inſignes:tum in pſepoli:tum in ſuſis:tum in medis ſint conſtructæ: Tantã pecuniaꝝ
copiam in ægypto fuiſſe tradunt:ut ex incẽdiis:quæ omnia abſumpſere:inter cætera
paruũ licet qd auri:quod tamẽ ultra trecẽta talenta ſit penſum:affluxerit:argenti ue
ro duo milia & trecẽta. Sepulchra quoq; regũ priſcoꝝ mirabili opere & quæ minime
æquari a poſteris poſſent:fuiſſe aiunt. Referũt ſacerdotes ſeptem & quadraginta ſe-
pulchra regia quoꝝ uſq; ad ptholomæũ lagum decẽ & ſeptem tantũ ſupererãt:in eo
rum libris ſcripta cõtineri:& eoꝝ etiam plurima (quo tẽpore ad ea loca acceſſimus)
abſumpta erãt olympiade cẽteſima atq; octogeſima. Nõ ſolũ uero ab ægyptiis ſacer
dotibus hæc traduntur:ſed græci quoq; plures:& in his hecatheus:q ptolomæi lagi
tempore thebas ꝓfecti hiſtorias ægyptias ſcripſere nobiſcum ſentiunt:de prioribus
enim regum ſepulchris:in qbus traditur iouis pellices fuiſſe conditas:recenſens ſin-
Simandius rex
gula:regis monumentũ:q ſimandius dictus eſt:fuiſſe tradit ſtadioꝝ decem. Cuius
aditu porta erat uario lapide conſtructa. Et huius longitudinẽ duoꝝ iugerum:altitu
dinem quinq; & quadraginta cubitoꝝ fuiſſe ait. Poſt hanc ingrediẽtibus aderat lapi-
deum periſtilum quadratũ:cuius ſingula latera iugera quattuor complecterẽtur. In
eo pro colũnis animalia erant ſita ex unico lapide decem & ſex cubitoꝝ ad antiquam
formã fabricata. Textura omnis ſuperior tecti confecta ex lapidibus duorum paſſu-
um latitudine uariiſq; ſtellis ceruleis ornata. Ex hoc deinceps alter erat aditus: & in
eo porta priori ſimilis:ſed ſculptura uberiori. In ingreſſu ſtatuæ tres poſitæ erant
ingentes unici lapidis. Mẽnonis opus. Haꝝ una ſedens:cuius pedis menſura ſeptem
excedebat cubitos:cæteras ægypti ſtatuas magnitudine ſupabat. Duæ pterea uſq; ad
genu:altera a dextris:altera a ſiniſtris filiæ & matri minores poſitæ. Hoc opus nõ ſo-
lũ magnitudĩe cõſpicuũ:ſed arte mirabili & lapidũ natura excellens fuit:cum ĩ tãta
mole neq; fiſſura quæpiã:neq; macula ineſſet. Scriptũ erat in eo rex regũ Simãdius
Simandius rex
ſum. Si qs q̃lis fuerit:& ubi iaceã noſſe uelit:meoꝝ aliqd opeꝝ exuperet. Eſſe quoq;
& aliud ſignũ matris ferunt unico lapide cubitoꝝ uiginti:habens ſupra caput regias
tres:

treſ:quæ oſtenderēt filiā uxorēq; ſe & regis matrē fuiſſe.Poſt hāc portā & aliud erat
periſtilū nobilius ſupiore ſculpturis uariis:in qs bellū erat cōtra bactrianos:qb9 re/
gis filii impabāt deſciſcētes ab eo geſtū.hos aduerſus:quadrigentis milib9peditum:
eqtū uiginti:in quattuor ptes diuiſo exercitu: cū pfectus eſſet:prima muri pars obſi
dionē urbis ſculptā continebat:ab ea parte:q̄ fluuius muros abluit.Rege deīde cum
pte hoſtiū cōgreſſo: leo una cū eo inita pugna hoſtes ī fugā uerterat.Scriptores qdā
ueram hiſtoriā fuiſſe leoniſq; opa domi enutriti regem in pugna uti ſolitum ad uicto
riam ferūt.Alii ob fortitudinē corporis p̄cipuā leonis ſimilitudine corpis animiq; ui/
res ipm oſtendere uoluiſſe.Secūdus paries ſculptus erat captiuis abſq; pudendis ma
nibuſq;:a rege ductis:quæ nota erat illos eſſe animo uiles:& corpe ībecilles. Tertiū
latusſculpturis uariis picturiſq; decoris:regis ſacrificia triumphūq; deuictis hoſti/
bus cōtinebat.In medio periſtili latere ſtatuæ iacebāt duæ ingētes ex unico lapide cu
bitorum ſeptem & uiginti:ad quas:tres ex periſtilo aditus patebant. Has ppe domus
erat colūnis ſuſpēſa:cui9 latus quodlibet duo īgera cōplectebat̃.In ea ſtatuæ ligneæ
poſitæ haud paruo numero rep̄ſentantes tū eos:q de re dubia diſceptarēt: tū reſpiciē
tes eos:q in iudiciis ſnīas ferrent.Hi ab una muri parte ſculpti triginta numero erāt:
& in medio iudicandi priceps:cuius a collo ſuſpenſa ueritas penderet: & oculis eſſet Veritas
ſubclauſis librorum cumulo circūſtante.Hæ imagines præſe ferebāt iudices integros
eſſe debere p̄torem ſolā inſpicere ueritatem.Dehinc deābulatoriū erat domibus ple/
num:inq; eis diuerſa epularum genera ſuauia guſtui p̄parata.Sculptus deide eminens
cæteris rex uariis colorib9:aurum atq; argentū quæ ex aureis argenteiſq; metallis ānua/
tim cæperat:deo offerēs.Inſcripta quoq; ſūma erat oīs in argentū redacta:minæ ter/
decies centena:& ducēta milia miliū.Sequebat̃ dehinc ſacra bibliotheca: in qua in/
ſcriptū erat animi medicamentū.Erant deīceps ægypti deorum omniū imagines.regis
quoq; dona ferentis:quæ cuiq; competerēt deo: oſtendētis inſup & oſiridē & poſte/
riores reges:tum in deos cultu:tum inter homines iuſtitia:plurimū uitæ mortalium
pfuiſſe: pene bibliothecam domus ſita erat egregia:in qua uiginti eſſent iouis ac iu/
nonis lectiſternia.Regēs inſup ſtatuæ:ubi & regis corpus ſepultum uidebatur.Hāc
circūaſtabant plurima habitacula:in quibus picta cernebantur animantia ægyptia
ſingula ſacris apta omnia ſepulchrū uerſus aſcendentia. Circuibat monumentum
aureus circulus cubitis trecētis ſexaginta quinq; unius cubiti ſpiſſitudine.In quo de/
ſcripti erant per ſingulos cubitus dies anni:& aſtrorum ortus atq; occaſus: quidue
ea ſecundum ægyptios aſtrologos obſeruata ſignificarent.Eum circulum ferunt: &
cambyſes & perſæ quo tempore ægyptiis imperarunt:ablatū.Hoc ſimandii monu/
mentum non ſolum cæteris omnibus ſumptuoſius:ſed & artificio excellentius fuit.
Thebei quidem ſe antiquiſſimos omniū profitentur:primūq; philoſophiā ac aſtro/ Thebei
nomiam ab ipſis repertas.Seq; a regionis ſitu adiutos ad cognoſcendos orientum ac philoſo/
occidentium aſtrorum motus: Inſuper & menſes ab eis & annos eſſe inſtitutos. phia
Dies non ſecundum lunam:ſed ſecundū ſolem metiuntur triginta dierum menſem Aſtronò
confitentes: Q uinq; autem dies & quartum duodecim menſibus adiungentes an/ mia
ni curſum perficiunt. Intercalares menſes non interponunt:neq; dies ſubducūt: ſi/ Menſis
cut & græcorum quidam:Solis & lunæ defectus diligēter ſcrutati ſunt:Ex qbus multa Annus
futura prædicere cæperūt.Ab huius regis pgenie pfectus poſtea. Ogdous:q ucho Eclipſes
rens cognomiatus eſt:Mēphim cōdidit ābitus ſtadiorum cētū & qnq̄gita:urbē oium Ogdous
ægypti p̄clariſſimā opportuniori toti9 ei9oræ loco:ubi nilus ī pluries ſciſſus ptes eſ/ Mēphis

Delta ficit formā deltæ. Quo fit ut tanquā in nili clauſtro poſita aditum p̄beat ꝓhibeatq;
ad ſupiora loca nauigātibus. Vrbs munita eſt: ac optime ſita: nam fluēte iuxta eam
nilo ad cohibēdam aquaꝝ inundationē uerſus notū aggeres ingentes oppoſuit: & in
cremēto fluuii ꝑſidium: & aduerſus hoſtes: q a terra irēt munimētū. a partib9 cæte-
ris undiq; effoſſus eſt lacus igens ac ꝓfundus: q ſupabūdantia fluminis in eū delata:
ac locis urbi uicinis: excepto aggere: aqua repletis urbē effecit munitiſſimā. Talē igi-
tur eius urbis cōditor loci opportūitatē elegit: ut poſteri reges ferme oēs relictis the-
bis & regiā & habitatiōes in ea ædificarint. Quapropter deinceps diminuta thebarū
Alexandria magnificētia: aucta Mēphis uſq; ad Alexādri macedonis tēpus. Is urbē ſui nominis
iuxta mare cōdidit: in augumētū cuius poſtea reges ægypti oēs incubuerūt. Hāc ci-
uitatē qdam deoꝝ donis plurimiſq; decoris reb9 adeo exornarūt: ut prima apud quoſ-
dam: aut ſecūda in orbe habeat̃. Sed de hac ſeparatī poſterius dicet̃. Mēphis condi-
tor poſt fructū aggerē ſtagnūq; effoſſum regiā ædificauit haud iferiorē reliqs: quæ
alibi cōſtructæ ſunt. Superioꝝ uero regū magnificentia atq; ornatu imparē. ægypti
Gloria ſane oīno paruifaciēdum p̄ſens uitæ tēpus eſſe putant. Futuri uero gloriā: quæ uirtu-
Domus te cōparatur maximi extimādū. Domos noſtras diuerſoria appellāt tanq̄ breui tēpo-
Sepulchra re a nobis ihabitandas. Defunctoꝝ ſepulchra ſempiternas domos: quoniā apud ife-
ros ifinitum ſit tēpus: uocant: Ideo domus ædificandæ curā contēnunt. Circa ſepul-
Mēphis chroꝝ magnificētiā ſummū ſtudiū opamq; impēdunt. Mēphim qdam a cōditoris
filia denominatā uolūt: Eius amore fabulant̃ nōnulli captū nilum fluuiū: tauriq; for-
ma compꝛ̄ſſiſſe mulierē: exq; ea gentiū: quem ꝓpter uirtutē incolæ ægyptum dixere:
a quo & regio ſit oīs denomiata. Hic cū regnū cæpiſſet phumanus ac iuſtus fuit: in-
Aegypt9 rex que ſingulis excellēs. Qua ex re cōprobata ab oibus eius erga ſingulos beniuolētia:
hunc honorē nomis ſortitus eſt. Hoc defuncto rege duodecia poſt eum proles ægy-
Miiris rex pti regnū poſſedit noīe miiris: ædificauitq; in mēphi boreale ꝓpylæū opus reliqs ex-
cellētius. Supra ciuitatē decem ſtadiis lacū effodit: mirāda utilitate: magnitudie ope-
Lacus ingens. ris icredibili: cū pateat ambitu ſtadiis tribus milib9 ſexcentis Profundū eius qbuſdā
in locis ſit ulnis qnquaginta: ut q rei magnitudinē aduertat: Eius in oēs ægyptios be-
neficentiā regiſq; prudentiā nullis pro meritis ſatis laudare poſſet: nam cū nili incer-
ta ſint icremēta: & ab eoꝝ modo fructus terra p̄beat: lacū hunc effodit aquæ inūdā-
tis receptaculū: ne cū ſupra modū excreſceret ſtagnātib9 p̄ter ſolitum aqs: limo ſup-
fluo prīa inutilis redderet̃: ne ue ex defectu aquæ fructus ex ſiccitate perirēt. Foſſam
uero a fluuio duxit ad lacū ſtadiis octogita quinq;: iugeris latitudine. Per hanc fluuii
aqua & recepta & ꝓhibita p̄bet agricolis fertilitatē. Nūc apto ore foſſæ: nunc clauſo
iuxta incremēti modū: nō abſq; magna impēſa. Cū qnquaginta talentis opus ſit ſiue
claudere ſiue reſerare os foſſæ uelint. Permāſit hoc ſtagnū ſūma ægyptioꝝ utilitate
uſq; ad noſtrā ætatem a cōditore Miride appellatū. Relictus ē a rege: q eum effodit:
in eius medio locus: in quo ſepulchrum ædificauit duob9 ſup impoſitis pyramidib9
altitudine ſtadii: una ſibi: altera uxori. Sup his ſtatuas quoq; duas lapideas colloca-
uit in throno ſedētes. exiſtimās his opibus relinquere ſuæ uirtutis memoriā imorta-
lem. Vectigal piſciū: q in ſtagno capiebant̃: uxori cōceſſit: tum ad unguētoꝝ uſum
tum ad reliquū corpis cultum. Id talenti argētum ſingulis dieb9 pendit. Traduntur
duo & uiginti piſcium genera in eo eſſe: Tantāq; eoꝝ capi multitudinē: ut abunde
Seſoſis rex p̄beat his: etiā cū plurimi ſint: q ſaliendis piſcib9 opam p̄bent: poſt Miridem ꝓle ſe-
ptima Seſoſis rex factus ſupiores oīs gloria & reꝝ magnitudine exceſſit. Sed quoniā

de huius

de huius regis geſtis: non ſolum græci ſcriptores: ſed etiam ægyptii ſacerdotes: & q
cantu eius laudes ornant nõ eadem ſentiũt: Ex his tum: quæ ſupſunt ueſtigiis: tum in
qbus ſcriptores cõueniũt: ſimiliora ueri cõſcribemus. Poſt eius ortũ: pater decoꝝ ac
regiũ opus aggreſſus eſt. Nam ex tota ægypto omnibus: q eadẽ die: qua filius: nati pueri cõ/
erant: infantibus congregatis: nutriri educari ac ſingulos eadẽ diſciplina exercitioq; uiuentes
erudiri fecit: exiſtimans hoc pacto ſimul educatos atq; iſtructos tum amicitiores in/
uicem: tum audẽtiores melioreſq; in bello fore. Hos continuo uſu ad maloꝝ patien/
tiam exercebat: Non enim licebat alicui cibum: priuſq̃ curſu centum octoginta ſta/
dia cõfeciſſet capere: quo exercitio oẽs uiri euaſerãt: & robuſto corpore & animo p̃/
ſtantes. Primũ ſeſoſis in Arabiam cum eoꝝ q ſimul nutriti erãt: exercitu a patre miſ/ Seſoſis
ſus aſſuetuſq; uenatui: ac cibi potuſq; abſtinẽtia oẽm eam gentẽ ſubegit liberã antea rex
& ſeruitio inſuetam. Deĩde in Libyam p̄fectus: maiorẽ eius partem ĩ ditionẽ adhuc
adoleſcẽtior redegit. Defuncto patri cũ in regno ſucceſſiſſet: rebus ab ſe geſtis elat⁹
adiecit aĩum ad imperiũ orbis. Dicunt qdam a filia illum athyrtia ad monarchiã hor Athyrtia
tatũ: eãq; ingenio ac prudentia præſtantẽ docuiſſe patrẽ facilime ex eo exercitu im/
perare omnibus poſſe. Alii eam ferũt diuĩationis peritam futura: tũ celeſtibus ſignis
tum ſacrificiis noſſe. Aſſerũt & plures patri poſt natũ ſeſoſim: in ſomnis uulcanũ p̄/
dixiſſe infantẽ genitũ toti orbi imperatuꝝ. Eamq; fuiſſe cãm: cur filium cũ coæuis:
(ut diximus) pueris ĩſtituerit aſſuefeceritq; regiæ eruditiõi: quo dignior eſſet: q im/
perio potiret̃: Sed iam uir factus cũ dei p̄dictiõnẽ noſſet: magno aĩo parauit exerci/
tum. Veꝝ in primis: quo facilius optata p̄ficeret: ſibi oĩum ægyptiorũ beniuolentiã
conciliauit: ut & milites pro eoꝝ ducibus ad oppetendã mortẽ prõptiores redderet:
& q in patria reliq eſſent: nouis rebus abſtineret. Omnes uero beneficiis affecit. Hos
donauit pecuniis: alios agris: nõnullos remiſſione pænæ ſingulos orõne & humani/
tate deuinxit. Omnes q in regem deliquerãt: dimiſit impunitos. Ob æs alienum uin/
ctos (magna hæc multitudo erat) ſoluit: ægyptũ oẽm in ſex & trigita regiones: quas
leges dicũt: diuidẽs: cuilibet prætorẽ: q & tributa regia exigeret: & pro regiõis uarie/
tate cõmodoq; oĩa exqreret: p̄fecit. Ex robuſto milite exercitũ elegit: quo animi con/
ſilia p̄ficeret. Fuere pedeſtres copiæ milia hoĩum ſexcenta: eqtum milia quattuor &
uiginti. Currus bello apti octo milia & uiginti. Deĩde uarios duces ex his: q una ſecũ
nutriti erãt exercitui præpoſuit: uiros exercitatos bello & a pueris uirtuti deditos. Hi
erant numero amplius mille ſeptingẽti: fraterna oẽs mutuaq; erga regẽ beniuolẽtia.
Quibus diſtribuit agros fertiles: ut rebus neceſſariis fulcti nullaq; ducti inopia libe
rius militiæ uacarẽt. Præparatis ad bellum rebus primũ æthiopes q ad meridiem ſpe
ſtant: aggreſſus uictos acie tributũ pẽdere compulit: hebenũ auꝝ & elephantorum
dẽtes. Deinde ad mare rubrũ claſſe quadringẽtaꝝ nauium miſſa: Primus oĩum lon/ Naues lõ
gis nauibus uſus: & inſulas oĩs eius oræ ſibi ſubdidit: & partes maritimas uſq; ad in/ gæ
dos ſubiecit. Aſiam quoq; oẽm pedeſtri exercitu deuicit: neq; ſolũ prouincias expu/
gnauit ab Alexandro poſtmodũ ſubactas: ſed & gẽtes quaſdam: ad quas nunq̃ Ale/
xander acceſſit. Nam & gangẽ tranſiit: & uniuerſam mediã uſq; mare oceanũ pagra Tanais
uit. Scythaꝝ quoq; gentẽ ad tanaim uſq; fluuiũ: q europã ab Aſia diuidit: ptranſiit. f.
Ibi multis ægyptiis iuxta meotim paludem relictis: colchoꝝ gẽti originẽ p̄buit. Hãc
nationẽ ægyptiis manaſſe argumẽto eſſe dicunt: q apud eos pueri ægyptioꝝ ritu cir Colchi
cũcidantur: priſcũ morem: quẽ & iudæi ſecũtur: colonia ſeruante. Aſiam quoq; reli
quam ſibi parere coegit Cycladas inſulas maiori ex parte potitus eſt; tranſcẽdens in

europam oẽmq; thraciam ꝑtranſiens: periculum exexcitus ſubiit: tum ꝓpter inopiã
frugum: tũ locoꝝ aſperitate. Finẽ expeditionis ĩ thracia ſtatuens: multis in locis ab
ſe deuictis colũnas erexit in quibus: ægyptiis quas ſacra dicũt: litteris ſcriptũ extat.
Hanc ꝓuinciã armis ſubægit rex regũ principantiũ Seſoſis. Colũniam in ſuper ſta/
tuit: in bellicoſis qdem ab ſe ſuperatis gẽtibus: hominis pudẽda: In his uero q̃ eſſent
imbelles ac timidæ: muliebria habentẽ ſculpta: a potiori hominis parte gentes ab ſe
deuictas oſtendẽs. In locis qbuſdã ſtatuam ſuã lapideã ea: qua tũc erat: ætate reliqt:
arcũ & iaculum tenẽtẽ ſupra quattuor cubitoꝝ magnitudinẽ. Ipſe cum ſũma huma/
nitate erga omnes ſubditos uſus eſſet: ommiſſa poſt nouẽ ãnos armoꝝ cura: ſtatuit
ſingulas gentes quotãnis ad ſe dona in ægyptũ ferre. Cum oibus deinceps(ꝑmagna
ea uis erat) captiuis ſpoliiſq; deuictaꝝ nationũ in patriam rediens: maximis ab ſe re/
Templa dicia — bus geſtis: & quæ ſuperioꝝ acta excederent: templa deũ oĩa ægypti donis inſignibꝰ
ac ſpoliis hoſtiũ ornauit. Milites: quoꝝ optima in bello opera uſus eſſet: pro meritis
donauit. Neq; ſolũ ex hac expeditione ditati rediere milites: ſed & ægyptus uniuerſa
maxima reꝝ copia utilitate cumulata eſt. Fine bellis impoſito: militibꝰ: quoꝝ ſpecta
ta ſibi uirtus erat: quæ parta erant cõceſſit. Ipſe gloriã ſempiternã appetens magno
ſumptu opa permulta edidit: & ſibi ĩmortalem laudẽ comparans: & ægyptiis in po/
ſteꝝ ſecuritatem. Primũ a diis incipiens in ſingulis ægypti ciuitatibus templũ ei deo
conſtruxit quẽ ꝑcipue colerent. Ad eoꝝ ſtructurã: non ægyptioꝝ: ſed quæ cæperat:
ſeruitioꝝ opera uſus eſt. In oĩbus uero ĩſcripſit tẽplis: nulli ægyptio ad id opus ſe gra
uem fuiſſe. Aſſeritur aũt ſeruos babylonios opeꝝ labore calamitateq; ꝑteſos: a rege
deſciſcentes: cũ pone oram fluminis cõſediſſent: bellũ ægyptiis mouiſſe. Tandẽ aſſi
Babylonia — gnatis ſibi: quos cæperãt: agris cõdidiſſe urbem: quã a patria babyloniã dixerũt. Ea/
dem ex cauſa & appellatã Troiã ferunt etiam nũc iuxta nilum ſitã. Nam cũ menela/
Troia iuxta nilũ — us ab ilio ad ægyptũ cum captiuoꝝ manu nauigaſſet: troiãi ab eo deficientes cũ ipo
aliquãdiu pugnarũt: quoad data libertate urbẽ cõdidere patriæ nomẽ ſortitã. Haud
uero inſcius ſum Etheſiam gnidiũ diuerſa de his ciuitatibꝰ ſcripſiſſe. Illos uidelicet:
q cum ſemiramide ad ægyptũ penetraſſent: has ab ſe cõditas urbes ſuoꝝ nomine ap
pellaſſe. Sed de his ueꝝ ſcrutari difficile eſt. Nos: quæ ſcriptores tradiderint: rettuli/
mus: quo poſteri ueꝝ iudiciũ ſequi poſſint. Per multos inſuper ac magnos erexit Se
ſoſis aggeres: in qbus ciuitates: quæ in humili ſolo erãt: cõſtruxit: quo homĩes peco/
raq; ab nili inundatione tuta redderent. In omni uero ora: quæ a mẽphi ad mare ſpe/
ctat: frequẽtes a fluuio duxit foſſas: quo fructibꝰ breuiori itinere faciliuſq; inuectis:
maior reꝝ copia eſſet. Quod uero maximũ fuit: muniit & ea loca: qbus ad ægyptũ
patere hoſtibꝰ ĩgreſſus poſſet. Antea potior fere ægypti pars oĩs aditu facilis: ꝓpter
frequẽtes a fluuio ductas ab eo foſſas: munitior difficiliorq; acceſſu poſtmodum fa/
cta eſt. Duxit & muꝝ ab eo latere ægypti: quod orientẽ uerſus ad ſyriam atq; arabiã
nauis aurata — ſpectat: a peluſio uſq; ad ſolis ciuitatẽ ꝑ deſertum ſtadiis mille & qngẽtis. Nauem ex
cedro fecit ducentoꝝ octoginta cubitoꝝ longitudĩe: deauratã exterius: intus uero de
argentatã: quã dono obtulit deo: q maxime thebis colit̃. Duos ꝑterea obeliſcos ex la
pide duro: utrũq; altum cubitis cẽtũ uigĩti: in qbus: tum ĩperii magnitudinẽ: tũ mul
titudinẽ uectigaliũ deſcripſit: addidit & quas ſubægit natões. Memphi in uulcani tẽ
plo ſuas & uxoris lapidis unius ſtatuas: altitudine cubitoꝝ trigĩta: filioꝝ uero uigĩti
Seſoſis ignis — ob hãc rẽ: collocauit. Cũ dimiſſo exercitu ægyptũ reuertiſſet: ac circa peluſiũ uacuꝰ
bello laxaret curis aĩum: frater ei apud ſe cũ uxore ac filiis cœnãti iſidias parauit. Nã

illis

illis poſt cibū a uino q̄eſcētibꝰ: lignis aridis ad id ātea occulte p̄paratis: ignem in cu/
biculū noctu iniecit. Increbeſcente flāma: q ad curam regis poſiti erant: ſublato mo/
re ebrioꝝ clamore: regem excitarūt q ambas extendēs manus: ſalutēq; filiis & uxori
deos orans illeſus p̄ter opinionē cū ſaluus flammā euaſiſſet: tū cæteris diis: tum maxi
me uulcano: ut liberatori: uota pſoluit. Cū multis ac p̄claris facioribꝰ nobilitatus eſ/
ſet: tum id magnificentiſſimū eſt habitum: quod cū nationes tum ab ſe deuictæ: tum
hi qbus regna tradiderat: duces quoq;: quos diuerſis p̄fecerat prouīciis: p̄ſtituto die
in ægyptum uenientes ei dona offerebant. Hos ſuſcipiens benigne: aliis qdem in re/
bus uario honore afficiebat. At ſi quādo aut ad templū aut p urbem accederet: quat/
tuor ex eis loco equoꝝ currui iūctis: oſtendebat cū cæteros omnes reges duceſq; p̄/
claros bello ſuperaſſet: nullos ſibi neq; uirtute neq; rebus geſtis eſſe cōparandos. Et
ſane rex iſte uidetur oēs q unquā regnaſſent: tum rebus bellicis. tum erga deos mu/
nificentia: tum uero operibꝰ ab ſe in ægypto conſtructis: anteiſſe. Annos tris & trigī
ta cum regnaſſet ex optato uitam deficientibus oculis finiuit. Cuius uirtuti haud fa/
cile reperit̄ dignū nomē. Vir magni animi: neq; ſolū ſacerdotibus: ſed uniuerſis ægy
ptiis admirabilis: cum eadem animi magnitudīe: qua opera effecerat: & mortē appe
teret. Adeo aūt diuturna eius gloria īgenſq; ad poſteros manauit: ut cū multis poſtea
ſæculis: perſis ægypti īperium tenentibus: darius xerxis pater uellet ī memphi ſuam Darius
ante Seſoſis ſtatuā ponere: prīceps ſacerdotū publice contradiceret: aſſerens illū nō/ xerxes
dum Seſoſis opera æquaſſe. Quod reſponſum haud quāquā ægre ferēs rex. ſed læta Seſoſis
tus admodū libertate loquēdi: ſe curatuꝝ inqt: ut nihilo illius uirtute: ſi tantūdem ui filius
ueret: eſſet īferior: hortatuſq; eſt: ut ætatis eiuſdem conferret geſta: id uerū argumē/
tum eſſe uirtutis. Defuncto Seſoſi eius filius regnū capiēs aſſumpto patris nomine:
nulla ī re gloriam paternā eſt imitatus: ſed eodē quo pater caſu afflictatus eſt: ocu/
lis enī captus: ſiue ꝓpter cōmunem patris naturā: ſiue (ut qdam fabulāt̄) ꝓpter im/
pietatem erga nilum: cuius curſum iaculatus eſt: coactus eſt ad deoꝝ auxilium cōfu
gere: ac plurimo tēpoꝛ̄ uariis peractis ſacris ad placāda numina: nulla ope adiutus ē.
Decio poſt āno reſpōſo ei reddito: ut placato deo: q in heliopoli coleret̄. faciē mulie Caſta
ris iſpiceret: quæ nullum niſi ꝓpriū noſſet uiꝝ. ab uxore ꝓpria īcipiens cū multas ex/ unica
pertus eſſet. nullā reperit īcorruptam: præter hortulani cuiuſdam: quā uiſu reſtituto
uxorem cæpit. Reliquas oīs in uilla quadam uiuas cōbuſſit. Quem locū poſtea ægy
ptii ſacra in glebam uocitarūt. Deo aūt heliopolis gratias ſecūdū oraculum acceptū
reddens: duos erexit unius lapidis obeliſcos latitudinis octo: altitudinis cubitoꝝ cen/
tum. Poſt hūc plures reges nil memoria dignū geſſere. Tandem Amaſis qdā regna/ Amaſis
uit uiolētius q̄ cæteri: p multos enim p̄ter æquū pœna affecit: alios fortunis ſpoliauit:
in omnes impotēs ac ſupbus. Tolerata eſt eius crudelitas: cū ulciſcēdi locus nō eſſet Actiſa
quoad Actiſanes æthiopū rex in ægyptum contra eum deſcendit. Tūc odia occulta nes
erupere: & cum multi ab eo deſciſſent rege capto: ægyptus in ditionē æthiopum ceſ
ſit. Actiſanes fortunā capti regni humaniter ferens: ſūma æqtate ægyptiis īperauit.
Latrocinia nouo more compeſcuit. Sontes neq; morte plectens: neq; linquens impu
nitos. Eoꝝ iudicio conſtituto reos omnis in unū cogens: miti ſnia damnauit: amputa
tis enī naribus in ultima deſerti ire compulit: ibiq; ciuitatem condidit: ab exciſis naſis
rhinoceram appellatā. Ea in ægypti arabiæq; finibus haud ꝓcul a mari ſita: oībꝰ ui/ Rhino/
tæ cōmodis caret: Nam oīs uicina regio ſalſa eſt intra urbis mœnia unicus eſt puteꝰ: cera. c.
& is inutilis: utpote aqua amara guſtu. Hos autē eo in loco poſuit: ne ſuis moribus

uicinas gentes īficerent:ne ue eoꝝ erga reliquos iniuriæ eſſent occultæ:ſed ut tanq̄ ī
oram deſertā relegati:omni re egentes:cogente neceſſitate:ſibi uictū exq̄rerēt. Fiſſis
itaq; calamis:quos ex uicinis agris collegerant:longa ſibi retia fecere. Quibus iuxta
littus ꝑ plura ſtadia diſpoſitis:ex captis coturnicib⁹ (nam magnus eaꝝ numerus in
littore ad capiēdos piſces uerſatur) uictū ſibi compararūt. Eo rege defuncto ægipti
Miris regno ſibi uēdicato regem ex ſuis crearūt Miridim nomie:quē nōnulli maronem co
rex gnominát:uiꝝ minime bellis aptum. Is ſepulchrū ſibi cōſtruxit: quod labyrinthus
Maro appellat̄. Rem mirandā ꝓfecto non tantū operis magnitudine:quantū arte ad imi
rex laby tandū difficili. Nam īgredientib⁹ haud facile regreſſus datur:niſi duce itineris exper
rinthus to. Ferūt qdā Dædalū ad ægyptū penetrātē admiratū huius operis artem: ſimilem ī
Dædalus creta regnanti minoi conſtruxiſſe:in quo fabulant̄ extitiſſe minotauꝝ. Sed cretenſis
labyrīthus defecit:ſiue opera hoīum:ſiue tempore corruptus. Egyptius uero uſq; ad
noſtra tp̄a īteger manet. Defuncto rege poſt q̄ntum genus:cū ægyptus rege careret
Cetes ꝓ ex digniorib⁹ qdam in regem aſſumptus eſt:quē ægyptii cetem: græci protheū ap
theus pellāt q illiaci belli tempore extitit. Hūc artiū peritum fuiſſe tradūt:& in uarias ſe for
mas uerter̄ ſolitū:ut nūc animal: quādoq; arbor aut ignis aut qd aliđ uideret̄. Quæ
eadē & ſacerdotes de illo ſcribūt. Haꝝ reꝝ cognitionē continuo ex aſtrologoꝝ ac ſa
cerdotū uſu rex eſt aſſecutus. Conſuetudo aūt regibus tradita:græcis cām huiuſmo
di tranſmutatiōes fingēdi ꝑbuit. Nam ægyptiis mos erat regibus:aut leonis aut tau
ri:aut draconis priorē partē in capite ferre inſignia pricipatus. Quandoq; uero arbo
rem:aliquādo ignē:quandoq; redolētia ſupra caput unguēta: hæc tum ad decorem
ſpectabāt atq; ornatū:tum ſtuporē ac ſupſtitionē quandam aſpiciētibus iniiciebant.
Mortuo protheo filius ſucceſſit ꝑ oēm uitam uectigalibus & ad cumulandū undiq;
theſauꝝ intētus:uir puſilli animi atq; auarus:ut q neq; deoꝝ muneribus:neq; ulli be
neficētiæ uacarit. Ita ut ñ rex:ſed ut diſpēſator bonus:pro uirtutis gloria. plus auri ar
gentiq; q̄ ꝑteriti reges oēs:quadrigēta talētoꝝ milia ea fuiſſe tradūt:reliquerit. Poſt
obitum ſeptē fuere reges ī tantū ocio dediti ac uoluptati:ut ſacri libri nulla eoꝝ geſta
Nileus contineant hiſtoria digna:præter unius Nilei:a quo fluuius ſortitus eſt nomē: cū an
rex nilus tea ægyptus uocitaret̄. Hic cū plures foſſas atq; opportunis feciſſet locis:& nilū uti
unde lē admodū incolis reddidit: & nomis cām præbuit. Octauus deinceps rex Chēmis
Chēmis mēphis annos regnauit q̄nquaginta:ædificauitq; triū pyramidū maximā inter ſeptē
pyrami ꝑclariſſima opa ānumeratam. Hæ uerſus libyam ſpectant longe a mēphi ſtadiis cen
des tum uigīti:a nilo aūt q̄nq; & quadraginta:quæ & artificio & operis magnitudine mi
rabilem ſtuporem ꝑberet aſpicientib⁹. Eaꝝ maxima q̄ttuor eſt lateꝝ: quoꝝ quodli
bet ab inferiori parte iugera ſeptem continet Altitudo amplius q̄ ſex iugera tollit:lat⁹
quodlibet deducta paulatim uſq; ad uerticē altitudine cōtinet cubitos ſexagintaq̄nq;
Ex lapide duro difficiliq; ad tractandū:ſed in æternū ꝑmanſuro ſtructura omnis con
ſtat. Nam ferme mille ānis:ut aiunt qdam:ut alii tradunt:amplius tribus milib⁹ qua
dringentis ad nos uſq; ea moles īntegra ꝑmanſit. Ferunt eos lapides ex arabia lōgo ad
modū itinere aduectos Aggeribus aūt fabricata eſt:nondū eo tempore inuentis ma
chinis. opus certe mirabile ꝑſerti in terra undiq; arenoſa:ubi nulla neq; aggeris: neq;
cæſi lapidis ſint ueſtigia:ut nō ab hoīb⁹:ſed a diis tāta moles ſtructa uideat̄. Conant̄
ægyptii mira quædam de his fabulari:ex ſale & nitro aggeres eos factos:poſteaq; ni
li incremēto liquefactos abſq; hoīum labore penitus defeciſſe. Veꝝ id procul a uero
abeſt. Nam & multitudine hominū agger conſtructus: & multitudine deletus: Tre

centa enim & ſexaginta hoíum milia (ut aiunt) ad id opus deputata ſunt: quod uigi/ti ferme annis abſoluerũt. Poſt huius regis obitum frater eius Cephus regnũ cæpit: regnauitq; ãnis ſex & qnquaginta. Quidam nõ fratrem: ſed filiũ regnũ tenuiſſe aſſe/runt nomie chabreũ: quod ſimilius uero uidet. Quoniam q ei ſucceſſit imitatus ſu/periorẽ regem: ſecũdã pyramidẽ ædificauit ſtructura & arte priori ſimilem: magni/tudine imparẽ: utpote cuius ſingula in baſi latera ſtadiũ cõprehẽdãt. Pecunia oĩs ad opus prioris impenſa in olera tantũ herbaſq; is enim cibus opificũ fuit ad mille & ſex centa talenta exceſſiſſe dicit. Aliaꝝ non extat ſumpt9 illius aditus ab uno tantũ latere patet. Veꝝ nullus ex his: q eas ſibi pyramides in ſepulchra condidere: rex in illis ſe/pultus eſt. Nam partim nimii labores in operibus abſumpti: partim crudelitas regũ & inſolentia: ira populoꝝ compulere: ut eoꝝ aut diſſiparent corpora: aut eiicerent ex monumẽtis. Qua ex re domeſticis mandarũt qdam ut ſua corpora in loco uili obſcu roq; conderent: quo effugerent ſæuitiã plæbis. Hunc regem ſecutus eſt Mycerinus: quẽ nõnulli cherinũ uocant: prioris pyramidis auctoris filius. Hic tertiam ab ſe incæ ptam minime pfecit puentus morte. Erant ſingula latera in baſi iugeꝝ trium: murus uſq; ad qntum decimũ cubitũ ex lapide nigro: thebaico ſimili: reliqua pars ex eo lapi de: quo & reliquæ pyramides: eſt conſtructa. Opus ſane: tũ magnitudine: tum artifi cio: tũ uero lapidũ ſumptu cæteris pyramidibus inferius. Scriptum erat in latere ad boream uerſo nomen auctoris: mycerinus. Hũc tradũt ſuperioꝝ crudelitatem abo minatam uitam uixiſſe ſũma cũ humanitate & in ſubditos beneficentia. Feciſſeq; ſe/dulo omnia: qbus beniuolentiam omniũ ſibi compareret. Pecuniã contempſit: præ/bens munera etiam iis: q iuſte recteq; iudicaſſent. Sunt & aliæ tres pyramides ſingu la latera ad duo iugera ꝓtendũtur uniuerſum opus: ſtructura pter magnitudinẽ ſu/perioribus ſimilis. Has dicũt a tribus regibus: quos rettulimus ſuis uxorib9 ædificatas: quæ tradant alia ægypti opera: non ſolũ mole ædificioꝝ atq; impenſa exuperare: ſed artificũ excellentia: magiſq; affirmant admiranda eſſe architectoꝝ ingenia: & artem q regum ſumptus. Hi enim ꝓpriis animi dotibus illi alienis pecuniis laboribuſq; tan ta opa erexerũt. Veꝝ de haꝝ pyramidũ auctoribus nil certi: neq; apud incolas: neq; apud ſcriptores conſtat. Quidam eos: quos diximus reges: illas ædificaſſe: Alii alios tradũt: put maioris aſſerunt. Armeũ extitiſſe conditorem Secũdæ amaſum: Tertiæ maſum: quam uolũt qdam rhodopidis pellicis ſepulchrũ fuiſſe. Et id nõnulloꝝ pri/cipum: q eam amaſſent: communi opa abſolutũ. Regnũ deinceps ſumpſit Boccho/rus corpore qdem robuſto ac ualido: ingenio uero ſuperiores excedens reges. Multis deinde actis ſæculis regnauit ægyptiis Sabacus nomine: genere æthiops: deoꝝ cul/tu liberalitateq; præ cæteris regibus excellens. Argumentũ uirtutis eius uel maximũ ſit integritas: utiliſq; in ſeruandis legibus animaduerſio. Nam capite dãnatos nequa/quã mortis affecit pœna: ſed opus facere uinctos cõpedibus p ciuitates coegit: quæ res non paruo extitit uectigali: plures enim ex eo ſeruitio pecunias contraxit: eoꝝ ope ra multos aggeres conſtruxit. foſſas uariis locis opportunas fecit. Ita & pœnæ acerbi tatem leniuit: & inutilem pœnæ aſperitatem i magnũ cõmodum uertit. Eius egregiã pietatem: & a principio uitæ inſtitutionem: facile qs ex uiſione ſomnii perſpiciat. Vi ſus eſt ei deus: q thebis colitur in ſomno dicere: regnũ ſuum in ægyptios neq; fœlix neq; diuturnũ fore: niſi ſacerdotibus ægypti omnibus occiſis per media ipſoꝝ cada/uera cũ ſuis trãſiret: hoc ſomnio ſæpi9 oblato oẽs undiq; ſacerdotes cõuocauit: narra tiſq; q p ſõniũ accepat: nolle ſe inqt in ægypto manentẽ alicui pnitiẽ ſtruere: ſed mal/

Cephus rex Cha/breus rex pyramis

Myceri/nus rex Cherin9 rex

Pyrami/des

Rhodo/pe

Boccho/rus rex

Sabacus rex

le puerorum omniq; ſolutū ſcelere ab ægypto abſcedere ſe: ſatiſq; uitam reddere: q̄ impia cæde inquatū regno potiri. Ita ægyptiis regno tradito in æthiopiam rediit. Duobus ānis ægyptii abſq; rege fuere turbatis oībus cū etiā ad ciuilia bella puentū eſſet: duodecim loco regis ex maioribus ducibus p̄ficiunt̄: qbus omnis regni cura pmiſſa eſt. Conuenientes hi in memphi cōmuni conſilio imperiū exercebāt. Cū uno animo cōcordiq; qndecim annis res adminiſtraſſent: decreuere ut ſibi cōmune ſepulchrū ædificaret̄: ut queādmodū in uita uno conſenſu: pari honore ægyptū gubernaſſent: ita & poſt obitum cōmunis eſſet omniū unius ſepulchri gloria conati ſunt in ea re oīa ſuperiorum regū opa excedere. Electa ad id iuxta paludem libyæ: aqua quæ in miridā deſcendit: ex pulcherrimis lapidibus ſepulchrū ædificarūt quadratū: quaq; uerſus ſtadii unius. ſculptura atq; artificū opere nihilo iam antea factis cedens. Ingredientibus illius ambitū domus aderat colūnis circūfulcta: quattuor ad latus quodlibet colūnis poſitis. Et huius tecti cōtignatio unius erat lapidis ſculpta præſepib9: uariiſq; picturis ornata. Erant ibi ſūmo artificio depicta ægypti regū templorum ſacrorūq; monumēta. Tanto aūt ſumptu: tanta magnificentia ea moles ab his regib9 excitata eſt: ut ſi ante eorum diſſenſionē fuiſſet abſoluta: cætera ſepulchra excellentia operum ſupaſſet. Verū cū annis qndecim ſimul imperiū tenuiſſent: regnū ad unicū redactum eſt. Pſamniticus ſaites unus ex duodecim: cui maritima ora obuenerat: tributo emporiis oībus præſertim phænicib9 græciſq; impoſito: magnaq; ui pecuniæ contracta: amicitiam plurimarum gentiū principūq; ſibi liberalitate comparauit. Huius rei inuidia moti reliqui bellū ſibi intulerunt. Quidam ex antiqs ſcriptoribus fabulant̄: reſponſum imperantibus redditū: q ex illis prior æream phialā deo: q erat in mēphi: dono tuliſſet: eū ſolū regum in ægypto potiturum. pſamniticū cū extuliſſet ſacerdotū qſpiam e templo phialas aureas undecim elegantiorē ab ſe electam deo optuliſſe. Quod reſciſcentes cæteri: cū nollent occidere relegaſſe illum perhibent in paludes iuxta mare ſitas. ſiue ob cām quā diximus: ſiue inuidia moti. At pſamniticus ex arabia: caria: ionia: conducto milite acie illos ppe urbem mēphim ſupauit. Alii reges partim cecidere in bello: partim fugientes in libyam ceſſere regno. Sūpto imperio pſamnaticus ueſtibulū orientem uerſus: deo in mēphi conſtruxit. Circū templū pro colūnis coloſos duodecim cubitorum poſuit: militibus mercede cōductis: præter ſtipendiū: dona large diſtribuēs cæteris agros ſorte diuiſit paulo ſupra peluſii oſtia: quos multis poſt annis Amaſus rex ad memphim traduxit. Rex ꝑpter operam a mercenariis militibus nauatā: poſtmodum externo milite: plurimū fiſus multum illorum præſidio uſus eſt. Cum in ſyriam exercitum duceret: præ cæteris honore mercenariis impenſo: ſtatuit eos in dextra. ægyptios a ſiniſtra phalangis parte: qua contumelia irritati ægyptii ad ducenta milia eorum: ab rege deſciſcentes æthiopiam uerſus pfecti ſunt: nouas ſedes ſibi uendicaturi. Rex ad eos duces primū miſit eam ignominiam depcaturos. Ipſe quoq; cum hi nil pfeciſſent: nauibus pſecutus eſt. Cū ipos iuxta nilum proficiſcentes: iam iāq; ægypti montes tranſcendentes repperiſſet: rogabat: ut animum mutarent: utq; templorum patris: uxorum ac filiorum in mentē uenirent. At hi omnes una uoce clamore ſublato: haſtiſq; ſcuta percutientes reſpondere: q armorum potentes eſſent: facile ſe patriam reperturos. Oſtenſis uero ſublata ueſte genitalibus nec uxores nec filios: dum eis uti poſſent: defuturos. Hoc dato reſponſo deſpicientes: quæ aliis maxima eſſe uiderentur in æthiopiæ pte fertili: ſortitis inter ſe affati agris conſedere. Pſāniticus eorum diſceſſu haud parum dolens ad curā regni cōuerſus: & uectigalia diſpoſuit &

Aegypti duces. xii.

Pſamniticus

cum

cum athenienſibus quibuſdamq; aliis græcis ſocietatē init. Erga externos: qui ī ægy
ptum accederēt: ſūma benificentia utebatur. Cū græcos plurimū diligeret: filios di/
ſciplinis græcis eruditi. primus ægyptioꝝ regū cæteras nationes ad importāda: quæ
apud ſe erant; allexit ſecuritate ſingulis adeuntibꝰ præbita. Apud ſupiores enī reges
nulli externi ad ægyptū nauigabant: cū ptim occiderentur: ptim adiicerent̃ in ſerui/
tutem. Impietas Buſiridis tēpore apud ægyptios aduerſus exteros ſeruata: græcis cau
ſam præbuit: licet minime uerā: ſed multa cōtractā crudelitate ſcribendi: quæ de eo
in fabulis ferunt̃. Poſt pſamniticū regnauit q̃rta exīde ꝓgenies. Aprieꝰ ānos duos & Aprieꝰ
uiginti. Hic aduerſus cyprū ac phæniciā terra mariq; bello moto Sidonē ui captā cū rex
diruiſſet. reliquis phæniciæ urbibus ſubactis claſſe cyprios ac phænices ſupauit: ſpo
liiſq; hoſtiū cū pluribus captis: in ægyptū rediit. Miſſo deīde contra cyrenē & barcē
exercitu: magnaq; ex parte deuictis reliquis: ab ſe alienauit: Exiſtimātes enī ipſū ī eo/
rum pernitiē cōparaſſe exercitū: quo ſecurius īperaret ægyptiis: deſciuerunt. Ad hos
compeſcendos deſtinatus Amaſus ægyptiꝰ uir inſignis mandatoꝝ: q̃ ad concordiam Amaſus
ſpectabant oblitus: cum illos in regē incitaſſet: conſpiratione facta rex creatur. pau/
loq; poſt cū plures a rege deſciſcerent: coactus eſt ad mercenarioꝝ (ii ad triginta mi/
lia erant) opem confugere. Prælio circa mariā pagū cōmiſſo: ægyptioꝝ res ſuperior Maria
fuit. Itaq; captus aprieus ſtrangulatuſq; interiit. Amaſus ſuſcepto īperio: conuerſuſ/ pagus
q; ad regni curam iuſte imperauit: magna cū laude multas cypriorū ciuitates euertit
multaq; donis inſignibus deū templa exornauit. Cū regnaſſet annis quinq; & quinq̄
ginta mortē obiit quo tempore Cambyſes perſarū rex ægyptū armis cæpit: circa ter Cābyſes
tium annū olympiadis tertiæ & ſexageſimæ: qua uictor in ſtadio fuit parmenides ca/
marineus. Recenſitis uetuſtorū temporū: uſq; ad amaſum ægypti rebus: nūc admi/
randa quædā & quæ proſint legentibꝰ de moribꝰ eoꝝ ſunt ſcribenda. Plura enim ue/
tera ægyptioꝝ acta non ſolū ab indigenis extimantur magni: ſed & apd̄ græcos quo/
q; nō parum admiratiōis habēt. Itaq; qui plurimū doctrina excelluerunt ī ægyptum
tranſiere: ut & leges eorum & ſtudia cognitiōe digna ꝑciperēt: quāuis enī ſcirēt ægy
pti aditum externis difficilē: tamen omni ſtudio oli illuc accedere appetiuerunt: in q/
bus antiquiores extitere. Orpheus: poetaq; homerus. Deīde poſteri nōnulli Samius Orpheꝰ
pythagoras: ac legūlator ſolon. Aſſerunt ægyptii litteras: aſtrorū curſus: geometriā Homerꝰ
arteſq; plurimas ab ſe fuiſſe repertas. Optimas inſuper ab ſe inſtitutas leges. Quoꝝ Pythago
maximū ferunt eſſe argumentū: annis amplius tribus milibus & ſeptingentis indige ras
tes reges ægypto imperaſſe: Eāq; ꝓuinciā cæteraꝝ orbis eſſe fœliciſſimā: quæ nullo Solon
potuiſſent pacto fieri: niſi optimis moribus ac legibꝰ uixiſſent: eruditiq; omni doctri Literæ
narum genere fuiſſent. Verum nos his: q̃ herodotꝰ aliiq; nonnulli ægyptiorū geſta Aſtrorū
narrantes: præter ueri opinionē multa uoluptatis gratia fingentes tradūt: prætermiſ/ curſus
ſis ſacerdotum diligenter a nobis ſcrutatos libros ſequemur. Primum ægyptii reges Geome/
uitam: non aliorum regnantium quibus uoluntas pro lege eſt: traducebant licentia. tria
Sed legum inſtituta in cogendis pecuniis quottidianoque uictu ſequebantur. Eo/ Aegypti
rum cultui obſequioque nullus deputatus erat: neque emptitius neque domi geni/ reges
tus ſeruus: ſed nobilium ſacerdotum filii: tum ultra uiginti annos nati: tum doctri/
na præ cæteris eruditi: ut horum corporis miniſtrorum die noctuque aſtantium
conſpectu motus rex: nil turpe committeret. Raro enim potentes rerum mali eua/
dunt: ubi deſunt ſuarum cupiditatum miniſtri. Inſtitutæ erant dici noctiſque
hore: quibus regi lege permiſſa agere fas erat mane ſurgentem regem primum

epiſtolas omnis miſſas capere oportebat: ut cognitis his: quæ ſibi agenda eſſet: reſpõ
ſo dato ſingula in tempore exque ordine recte agerentur. His actis cũ in uiroꝝ excel
lentiũ cætu lauiſſet corpus: ueſtẽ præclarã idutus ſacra diis faciebat. Mos erat ſacer/
dotũ prĩcipi iuxta arã hoſtiis deductis: aſtãte rege: magna uoce audiente populo ua
litudinẽ pſperã oĩaq; bona precari: regi iuſtitiam in ſubditos colenti: Narrare ĩſuper
pticularim regis uirtutes: in deos pietatẽ ac religionẽ: in homines humanitatẽ ſeruan
tis: tum illũ continentẽ dicere iuſtũ: magniq; animi ueracẽ liberalẽ omniſq; frenan/
tem cupiditates: pœnas inſup mitiores: q̃ poſtularent errantis crimina: exigentẽ: red/
dentẽ uero gratiã meritis ampliorẽ. plura his ſimilia orans tandẽ execrationẽ in ma//
los exequebatur. Tũ regẽ culpa purgans omne crimen in miniſtros: qui regi iniqua
ſuaderent: cõiiciebat. His actis ſacerdos & regẽ ad fœlicẽ diiſq; gratã uitã hortabať:
& ſimul ad bonos mores: agendũq;: nõ quæ ſuaderent mali: ſed quæ ad laudẽ & uir/
tutem maxĩe pertinerent. Demũ cũ rex tauro diis ſacra feciſſet: ſacerdos quædam ex
libris ſacris clariſſimoꝝ uiroꝝ conſilia: actaq; proferebat: Quibus rex monitus im/
perio pie ac iuſte aliorum exẽplo utereť. Non aũt pecuniis uacandi iudicandiq; ſolũ
legibus antiquis: ſed deambulãdi quoq;: lauãdiq; & cũ uxore cubandi: oiſq; degẽdæ
uitæ tẽpus erat lege præſtitutũ. Cibo ueſcebanť ſimplici: ut quoꝝ menſæ nihil præ/
ter uitulũ & anſerẽ: inferreť. Vini potandi certa ſtatuta erat menſura: qua neq; farci/
ri uenter: neq; inebriari poſſent. Deniq; ipſorũ uita ea tenebatur modeſtia: ut nõ a le/
giſlatore: ſed a peritiſſimo medico ad ſeruandã ſanitatẽ compoſita uideretur. Mira/
bile uidetur ægypti reges non ex uoluntate: ſed ex lege uitã priuatã agere: Sed multo
eſt mirabilius illis: neq; iudicandi: neq; pecuniã cõgregandi: neq; puniendi quẽquã
per ſuperbiã aut irã aut aliã iniuſtã ob cauſam licentiã permiſſam. Sed ueluti priuati
tenebantur legibus: neq; id egre ferebant: exitimantes parendo legibus ſe beatos fo/
re. Nam ab his: qui ſuis indulgerent cupiditatibus: multa cenſebant fieri: quibus dã
na periculaq; ſubirent. Scientes enim ſæpius ſe peccare: tamen aut amore: aut odio:
aut alio animi morbo uicti nihilominus aberrant. Qui uero ſapientia conſilioq; ui/
tam inſtituunt: in paucis õffendunt. Hac uſi erga ſubditos iuſtitia reges omnium be
niuolentiam adeo aſſecuti ſunt: ut non ſolum ſacerdotibus: ſed ſingulis ægyptiis ma
ior regis: q̃ uxorum filiorumq; aut aliorum principum: ſalutis ineſſet cura. Etenim
plurimi regum: quos rettulimus: ciuiles mores ſecuti acta fœliciter uita mortẽ obie/
runt: quoad ea legum diſciplina permanſit: Nationibus præterea uariis ſubactis: plu
res poſſedere pecunias: regiones ædificiis operibuſq; ingentibus urbes ampliſſimis
donis ſumptuoſiſq; decorantes. Sed ea: quæ poſt obitum ægyptii ſuis regibus præ//
buerint: magnam populi erga principes beniuolentiam monſtrant. Id honor mortu
is impenſus oſtendit. Nam cum quis regum decedit e uita: ægyptii omnes mortem
communi mœſtitia lugent: ueſtes lacerant: templis clauſis forum non frequentant.
Feſta ſolemnia non agunt. Dies ſeptuaginta duos luto deturpãtes capita: ac ſin//
done ſubtus mãmas cincti: una uiri mulieresq; ducenti ferme aut trecenti circũ am/
bulant bis in die: nouantes luctum atq; ad numerum cum cantu uirtutes regis cõme
morantes. Cibis animantium coctiſq; ac uino: omniq; menſæ apparatu abſtinent.
Non lauacris non unguentis non ſtratis lectis non uenereis utuntur: ſed tanquam
defuncto filio per eos dies mœrentes lugent. Hoc tempore. quæ ad pompam fu/
neris ſpectant præparatis: poſtrema die corpus in arca cõditum ante ſepulchri adi
tum ponunt. Ibi breuiarium in uita ab rege geſtoꝝ de more recitãt; uolẽtiq; facultas
datur

Præceps pro rege

Sacerdotũ cibi

Regum cura

Luctus in regia morte

datᷣ defunctum accuſandi. Aſtant ſacerdotes: mortui recte facta laudantes. populus
is permagnus eſt: qui exequias circūſtat applaudet ueris laudib⁹: in reliquis magno laudes
reclamat tumultu: quo accidit ut plures reges repugnāte multitudine: ſolito caruerit Regum
ſepulchri honore ac magnificētia. Is timor coegit ægypti reges iuſte uiuere: ueritos iuſtitia
futurā poſt mortē plebis irā atq; odium ſempiternū Antiquoꝝ regum uiuendi mos
hic maxime fuit: Egypto oi in plures partes: quaꝝ quælibet græco uerbo nomos ap
pellabatur: diuiſa cuilibet p̄tor aderat. qui omniū haberet curā. ægypti uectigalibus
trifariā partitis: priorē portionē percipit collegium ſacerdotū magna apud īcolas au
ctoritate: tū pp̄ deoꝝ curā: tū pp̄ doctrinā qua plures erudiuntᷣ. Hāc partem tum ad
ſacrificiorū miniſteria: tum ad priuatæ uitæ cōmoda impertiūt. neq; enī deoꝝ cultū
omittendū putant: neq; publici conſilii utilitatiſq; miniſtris: æquū cenſent uitæ com
moda deeſſe. Adſūt enim grauibus in rebus hi ſemper conſilio atq; opere regib⁹: tū
aſtroꝝ peritia: tum uero ſacrificiis futura prædicentes. Ex libris præterea ſacris prio
rum geſta referūt: quibus reges in agēdis noſcant: quæ ſint ꝓfutura. Non. n. queād Sacerdo
modum apud græcos unus homo: aut unica mulier ſacris præeſt: ſed plures i cultu tum ho
deorum honoreq; uerſantur: qui eandē ſacrorū curā filiis tradūt. Hi omnes immu nores
nes ſūt ſecūdūq; poſt reges honoris dignitatiſq; locū tenent. Altera portio ad reges p
uenit: quā & ad bella & ad uitæ cultū: cū ad liberalitatem erga ſtrenuos uiros prome
ritis impendūt. Qua ex re fit: ut populares nullo grauentᷣ tributo. Tertiam percipi
unt milites: & qui belli ſunt inſtituti miniſterio: ut hoc ſtipendio accepto paratiorē
habeant animū ad belloꝝ pericula obeūda. Iniquū enim foret ad tuendam cōem ſa
lutem intentos nulla ex ea pro qua pugnarent: patria cōmoda percipere. Ea uero p̄
cipua utilitas uidetur: ꝙ mercede laborum impenſa cū fiant opulentiores: facili⁹ gi
gnendæ proli opam dant. Quo fit ut referta multitudīe hoīum patria nequaq̄ exter
no milite egeat. Hoc militandi ordīe a ꝓgenitoribus ſuſcepto: parētū uirtutē a pueri
tia imitati belliciſq; exercitati munerib⁹ milites ægregii euadūt. Eſt inſup eoꝝ politia
in tria hoīum genera inſtituta: paſtoꝝ: agricolaꝝ: opificum. Agricolæ ꝑua quadam Agricole
mercede ſacerdotibus: regeq; aut militibus agros mercati: per omnē ætatem ab ipſa ægyptii
pueritia rei ruſticæ ſine intermiſſione uacant. Quo fit ut agricultura cæteris: tum ob
doctrinam a parentibus percæptam: tum ob continuum uſum: præſtent. Norunt
enim præceteris diligenter agrorum naturam: rigandi ſerendiq; ac metendi tempo
ra: & fructuū ſeruandorum commoditates: tum parentum obſeruatione: tum ſua
diligentia cognita. Eodem modo & paſtores cura atq; arte regendi pecoris a patrib⁹ Paſtores
accepta: ſemper in eo gubernando ætatem agunt. Multum eis conferunt: quæ a pro
genitoribus in pecorum cultu ac paſcuis audierunt. A nonnullis etiam quædam ſuo
ſtudio adinuenta. Nam qui aues & anſeres nutriunt: præter earum: quæ apud alios
homines habentur: procreandi naturam: adeo illis indulgent: ut in numerum dictu
mirabilem auiū euadant. Non enim ouis incubant aues: ſed ipſi ingenio & naturali
arte ex ouis. præter cæterorum conſuetudinem: educunt fœtus. Artes quoque apud
ægyptios admodum excultas uidemus. & ad ſummum perductas. Nam ſoli ægyptii
opifices omiſſa rerum publicarum cura: nullum niſi aut legib⁹ permiſſum. aut a p̄re
traditum opus exercent: ut neq; eos docentis inuidia: neq; ciuile odium neq; aliud qd
ab inſtituto impediat exercitio. Aliis in locis licet artifices relicto priori: opificiis cæ
teris ſe dedere: & hos cultui agrorum: hos mercaturæ alios plurib⁹ artib⁹ operam p̄
bere. Quidam in ciuitatib⁹: quæ a populo reguntur: ad cōtiones concurrūt: i p̄ntiē

ciuitatis prætio corrupti. Apud ægyptios: ſi quis opifex ad rem.p. accedat: aut plu/res exerceat artes: magna mulctaẗ pœna Hanc antiquā tū rei.p.tū priuatæ inſtitutionē a patrib⁹ traditā ueteres ægyptii habebāt:

Iudicia ægyptiorum pœnam prodeſſe

Iudicia uero ñ caſu fiebāt: ſed rōne: exiſtimabāt enī rite facta plurimū uitæ mortaliū ꝓdeſſe. Nā punire nocētes: auxiliū ferre oppſſis: optimā ad ꝓhibenda mala facinora uiā putant. Pœnā uero delicti: aut pecūia: aut gr̄a tolli: exiſtimabāt cōfuſionē uitæ cōis fore. Quaobrē ex ciuitatib⁹ clarioribus: ut heliopoli mēphi thebis uiros optios eligebāt: quos iudiciis p̄ficerēt: qui iudicū conſeſſus: neq; athenaꝝ ariopagitis: neq; lacedæmonioꝝ ſenatui cedere uidebatur. Poſtq̄ hi cōuenerāt triginta numero: iter ſe eligebāt optimū uirū: quē iudicii principē cōſtituebāt: in locū cuius ciuitas aliū iudicē ſubſtituebat: his oībus uictus:

Iudicis monile

ſed principi opulentior a rege dabaẗ: is aurea catena: ſignum uariis ornatū lapidib⁹ a collo ſuſpenſū: quod appellabāt ueritatē geſtabat: Ceptis iudiciis ac ſigno ueritatis a pricipe iudicū propoſito omnibuſq; legibus quæ octo libris continebanẗ in medio eorum conſtitutis: mos erat accuſatorē ſcribere ea in quibus alium accuſabat: modū q; patratæ iniuriæ aut damni facti quantiq; eam extimaret ſcribere. Reo tp̄s dabatur reſcribendi ad ſingula: & aut ſe id nō feciſſe aut recte feciſſe purgādi: aut iniuriā uel damnū minoris extimādi. Rurſus accuſatori reoq; inuicē rn̄dendi locus erat. Ita bis auditis litigatoribus: cū iudices de controuerſia quæſiſſent: priceps ſigno ueritatis i

Sentētiæ modus

partē ueriorē uerſo: ſniam ferebat. Hic mos iudicioꝝ apud ægyptios erat: extimātes accuſantiū excuſantiumq; altercatiōe & ſcriptis ueritatē maxīe elici poſſe. Sane oratorum ars: hipocritatū fraudes. lachrymæ piclitātium multos a recto ueroq; iudicio auerterūt. Videre quidē licet. aut errore aut effectione aliq̄: aut miſericordia: aut orōne dicētis ſæpius reos fuiſſe ab iudicibus abſolutos. Veꝝ ſi aduerſantiū ſcripta penitus itelligant: exiſtiarunt iudicari rectius ueluti nota ueritate poſſe: cū neq; ingenio neq; aſtutia neq; mendacio neq; audacia neq; arte iudicia puerterenẗ. Sed cuiq; eſſet cōe ius: tū quia tēpus dabaẗ accuſatori reoq; ad diſceptandū: tū quia iudices & eorū

ægyptiorum leges

reſponſis elicerēt ueri iudicii modū. Quoniā de legū iſtitutiōe mentio incidit: haud erit alienū ab inſtituta hiſtoria antiquas ægyptiorū leges referre: quo palā ſit: q̄tum cæteris præſtent & reꝝ ordine & utilitate.

Periuri pœna

Primū periuri capite mulctabantur: tanq̄ qui duplici tenerenẗ ſcelere: ut qui & pietatē in deos uiolarent: & fidem inter homines tollerent: maximum uinculum ſocietatis humanæ: ſi quis iter faciens aut hominem a latronibus cædi comperiret. aut quālibet iniuriam perpeti: neq; ſubuenire auxilio: ſi poſſet: mortis erat reus. Si auxilium ferre non poſſet: denuntiare latrones tenebatur: & iniuriam accuſatione proſequi: qui ea negliger & plagis ad certum numerum plectebatur: triduoq; carebat cibo.

Accuſās falſo

Falſo quēpiam accuſans: ſi poſtmodum ad iudicium delatus foret: pœnam calūnitatoribus ſtatutam ſubibat:

Aegyptiorum nomina

Cogebantur ægyptii omnes ſcripta ſua nomina ad præſides regionum: & ſimul quo exercitio uiuerēt deferre: qua in re ſi quis mentiretur: aut ſi iniuſto uiueret quæſtu: in mortis pœnam incidebat. Dicitur hanc eandem legem a ſolone: cū ad ægyptios penetraſſet: ad athenienſes traductam.

Homicide

Siquis ſponte aut liberum aut ſeruum occidiſſet: morte damnari leges iubebant: quæ non fortunæ conditionem: ſed conſilium facti pendentes: hoīs a ſcelerib⁹ deterrebāt: & ſimul uidicata ſerui morte reddebāẗ liberi ſecuriores. Prib⁹ q filios occideret: nō erat pœna mortis idicta: ſed trib⁹ dieb⁹ noctibuſq; cōtinuis edictū: ut circa defūcti corp⁹ aſſiſter & publica ēt cuſtodia aſtāte. Nō.n. iuſtū putabāt eū priuari uita: q uitæ filiis auctor fuiſſet: Sed poti⁹ cōtiuo dolorē factiq; pnia affligi

quo

quo cæteri ab ſimili facto auerterent᷑. Parricidis exquiſitā īpoſuerūt pœnā. Nā articulatī ꝑacutis calamis cæſos iubebāt uiuos ſupra ſpinaꝝ aceruū cōburi maximū inter mortales iudicātes ſcelus: ei mortē ꝑ uim īferre: a quo uitā accepiſſet. Mulierum morti deſtinataꝝ ſi ꝑgnātes eēnt: pt⁹ expectabat᷑: quā legē multi græcoꝝ acceperūt: exiſtimātes penit⁹ iniquū eē eū: q nihil cōmiſiſſet: una cū facinoroſo pœnā pati: aut duos plecti: cū un⁹ deliqſſet. Cūq; eo: qui ſpōte peccaſſet: criminis uacuū puniri. Inſuper cū ſola peccaſſet mater: minie equū cēſebāt filiū patri matriq; cōem luere maternā pœnā. Et. n. ſæpe reptum ē: iniquos iudices mortis reos liberaſſe: dānaſſe iſontes: In bellis uero: q aut ordinē reliqſſent: aut nō parerēt ducib⁹: nō plectabāt᷑ morte: ſed maxīa oīum ignominia: qua poſtmodū uirtute & recte facto deleta: ad priorē ſtatū redibāt. Ea lex & hoīes aſſuefaciebat: ut id dedecus peſſimū malū: morteq; ipa grauiorē cenſerēt: Et ſimul admonebat mortuos niliā uitæ mortaliū ꝓdeſſe: Ignominia uero affectos: pluriū bonoꝝ uirtutis deſyderio cām futuros. His: qui ſecreta hoſtibus reuelaſſent: linguā lex iubebat abſcindi. Ei q monetā circūcideret: aut adulterinam cuderet: aut pōdus uel ſigna imutaret: aut lrīs iſcriberet: aut deſcripto demeret: aut falſas ſyngraphas afferret: ābæ āputabant᷑ man⁹. ut q corpis ps peccaſſet: ꝑ uniuerſā uitā lueret pœnam: Cæteri quoq; alioꝝ calamitate moniti ab ſimili ſcelere abſtinerent. Aſperæ ēt: circa mulierum delicta: pœnæ ſtatutæ erant. Nam ei: qui mulierē liberam uiolaſſet: uirilia execabantur: quoniā uno crimine tria haud ꝑua ſcelera complexus eēt: Iniuriā: corruptelam: & liberoꝝ cōfuſionē. In adulterio ſpōtaneo deprehenſus uirgis cædebat᷑ ad mille plagas. Mulier naſo mutilabatur. Quo dedecore uultus incontinentia maculatus ea mulctaretur parte: qua maxie facies exornatur. Legum: quæ ad hoīum commertia pertinēt: Bocchoridem latorem ſcribunt fuiſſe. Hæ mandant creditis abſq; ſcriptura mutuo pecuniis ſi negarētur: ſtari debitoris iuramēto: ut quæ iuſiurandū ueluti religioſam rē magni extimarēt. Nā cum certum ſit iis: qui ſæpi⁹ iurant: abrogari fidē: plurimi ducūt ne boni uiri nomē amittatur: raro ad iuramentū deſcendere. legis inſup lator oēm fidē in uirtute conſtituēs bonis moribus iudicauit aſſuefieri hoīes ad probitatē: ne indigni fide uiderentur debere. Iniquū etiam putauit eis: quibus abſq; iureiurando credita pecunia eſſet: de re ſua iurātibus nō ꝑſtari fidē. Fœnus: quod ex ſcripto contrahebatur: prohibeat ultra contracti mutui duplum exigi: ſolutio ex bonis debitoris ſolum fiebat. Corpus non poterat addici creditori: putabat enim oporter̄ bona tantum ſubdita eſſe debitis. Corpora quorum opera & bello & pace uterentur: ciuitatibus addicta eſſe. Non enim æquum uidebatur milites: qui pro patriæ ſalute pericula ſubirēt. pro uſuris in carcerem duci: aut ob unius auaritiam in periculum agi patriæ ſalutem. Hanc quoq; legem uidetur Solon ad athenienſes tranſtuliſſe: quam ſiſatheam appellauit: decernens: ne ob uſuras ciuium corpora necterentur. Haud iniuria queruntur quidam de nōnullis græcis legūlatoribus: qui arma: aut aratrum: aut aliud quiduis operi neceſſarium prohibeant ob fœnus addici creditori: corpora uero: quæ his utuntur tradi permittant. Lex præterea priuatim de furibus apud ſolos ægyptios hæc erat. Iubebat eos: qui furari uolebant: nomen ſuum apud principem ſacerdotum ſcribere: atque e ueſtigio furtum ad eum deferre. Similiter quibus res furto erepta erat: ad eundem rei ſublatæ tps diem & horā ſcribere tenebant᷑. Hoc modo facile inuēto furto q rē amiſiſſet qrta mulctabat᷑ pte: q daret᷑ furi: Sati⁹ lator eē legis duxit: cū īpoſſibile eēt furta ꝓhiberi potius alicuius portionis: q totius rei amiſſæ: hoīes iacturā pati. Nuptiaꝝ non idē apud

Parricidæ
Pugnantes
Inobediētes
Futiles
Moneta adulteria
falſarii
Adultera
Bocchoris legū lator: iuſiurandū
Fœnus
Vſura
fugæ mos

Aegptio ægyptios mos eſt. Sacerdotibus unã tantum uxorem ducere licet. Reliqui pro uolũ
rum uxo tate: & facultatibus plures hñt. Quã legẽ conferre exiſtimant pp hoĩum multitudi/
res nem & ad fœlicitatẽ & ad potentiã ciuitatũ. Nullus ex eis ne ex ſerua quidẽ empta ge
Cibus in nitus: ſpurius habet. Solũ enim patrẽ exiſtimant generis auctorẽ: matrẽ & nutrimẽ
fantum tum & locum infanti pbere. Arbores uero fructũ ferentes: pter græcoꝝ morẽ appel
lant mares: fœminas: quæ adiuuãt maturitatẽ. Natos adeo pua educant faciliq; ipẽ/
ſa ut uix credi poſſet. Nã tum ſcirpoꝝ: tũ aliis radicibus: quas ſub cineribus coquũt:
cũ caulibus paluſtribus: quas ptim coctas: ptim aſſas igni: ptim crudas p cibo pbent
liberos nutriunt. diſcalciati nudiq; maiori ex pte ob priæ temperiẽ: uitam ducũt. Ois
ſumptus in pueros: quouſq; ad ætatẽ peueniant: a pentibus ipenſus nõ excedit dracg/
mas uiginti. Qua ex cã cõtingit ægyptũ gẽtes cæteras hoĩum numero excedere: plu
Sacerdo raq; in ea magnifica eſſe opa effecta. Erudiũt ſacerdotes filios & lrĩs q appellantur ſa
tum filii cræ: & aliis: quæ ad cõem ſpectant doctrinã: ut plurimum geometriœ arithmeticæq;
ſtudio intenti. Fluuius eni: q ſingulis annis pp iundationẽ uarias agroꝝ formas ſupi/
ducit: magnas cõtentiões iter uicinos de finibus agroꝝ excitat: quæ abſq; geometriæ
Arithme adminiculo: haud facile cõponi poſſent. Arithmetica uero & uitæ domeſticæ eſt uti
tica: Geo lis: & ad geometriã atq; aſtrologiã maxie cõfert. Accurate uero & ab aliis qbuſdã &
metria: ab ægyptiis tradunt ordo & aſtroꝝ motus eorũq; deſcriptio: res multis antea ſæcu/
Aſtrorũ lis ſũmo ſtudio obſeruata. Planetaꝝ inſup motus: cõiunctiones: epiciclos: cuilibet: q
motus etiã uires erga aĩantiũ gñatiõẽ: quæue aut bona aut mala iportarẽt hoĩbus: diligen
ter ſcrutati ſũt. ſæpius quoq; quo melius occurri futuris poſſet. Sterilitatẽ pterea fru
ctuũ ubertatẽ: morbos: tũ hoĩbus: tũ pecoribus iminentes: terræmotũ atq; iundatio
num tpa cometarũq; ortus pdicebat. Multa etiã reliquis cognitu difficillima diutia
chaldæi obſeruatiõe nota ſignificabãt. Aſſerunt ẽt in babylonia chaldeos ægyptioꝝ colonos:
aſtrologiæ: ut qui eã ab ægyptioꝝ ſacerdotib9 accepint: pitos eẽ. Reliqua ægyptiorũ
multitudo a pueris ex prẽ aut cognatis diſcũt: ut dictũ ẽ: exercitia uitæ. Lrãs pcipiũt
nõ oẽs: ſed artificio dediti. Paleſtræ aut muſicæ nõ uacant: exiſtimãtes quottidianũ il
lius exercitiũ iunioribus infirmũ eſſe: & piculoſũ. Exq; eo breuiores uires effici. Mu/
Muſica ſicam nõ ſolũ inutilẽ: ſed nocuam ducũt tanq uiroꝝ aĩos effœminantẽ: Morbos uel
Morbo ieiunio curãt uel uomitu: idq; aut quottidie: aut tribus dieb9: aut qattuor interiectis.
rũ cura/ Aſſerũt eni exciboꝝ ſupfluitate oẽs creari morbos. Eã ergo ad ualitudinẽ curã eẽ op/
tio timam quæ morboꝝ pricipia auferat. In militiã aut pegrinationẽ pfecti: nulla impẽ/
Medici ſa mercede curant. Medici. n. ex publico uictũ ſumunt. ægros ſecundũ legem curãt
publici ab antiquis medicis cõprobatiſq; ſcriptorib9 traditã. Siquis normã ſacri libri ſecut9
infirmũ ſanare nequerit: omni caret crimine. Si pterea: quæ libris cõtinent: illũ cura
uerit morte punit. Credidit. n. legiſlator ea medendi cura: quæ plurio tpe ab optimis
ægyptio medicis obſeruata pfectaq; ſit: haud facile meliorẽ repiri poſſe. Animãtia diis penes
rũ anima ægyptios ſacrã haud imerito pter fidẽ ur: quanto honore habeant credere. Colunt
lia culta eni animãtia qdam præter modũ nõ ſolum uiua ſed ẽt mortua: ſicut felẽ Ichneumo
Vota nas: canes: accipitres: ibides: lupos: crocodillos & eiuſm9di plura. Quoꝝ cãs redde
ægyp. re: ſi prius pauca de his diſſeruerimus: enitemur. Primũ ſingulis animantibus: q co/
lunt: ſepatim quãpiã regionẽ ſacrant: quæ ſatis ſint ad earũ curã ac uictũ. Faciunt ẽt
diis quibuſdã uota ægyptii pro pueris: qui morbo euaſerint: radenteſq; capillos: aci
auro argẽtoue ponẽtes dant mimis magis: Qui eiuſmodi animaliũ curã habẽt. Alii
carnes iciſas accipitrib9 uolãtib9 piiciũt: magna uoce: dõec carnes capiãt appellãtes

In cibũ

In cibum uero felis ac Ichneumōis blandientes illis ac alliciētes panē in lacte ponūt Felex
aut nutriunt piſcibus nili. Eodē pacto & aīalibus cæteris opportunū cibū ꝓbent. Nō Ichneu-
ſolum uero hoꝝ cultū palā profiteri nō erubeſcūt: ſed tanq̄ in honoribꝰ deoꝝ effuſi: mon
id laudi ſibi & decori ducunt. Cūq; ſignis illoꝝ ꝓpriis urbes ac uaria loca circumeāt: Aīal cul-
ꝓcul oſtentātes: quæ obſeruāt aīalia: ea more ſupplicū ſinguli uenerāt. Cū aliquod tum ſi
eorum moritur: ſindone contectū cū ululatu pectus percutiētes: ſale liniunt ac cedri moritur
liquore unguentiſq; odoriferis: quo diutius ſeruet corpꝰ unctū: in ſacris locis ſepeli- Elurus
unt. Si quis quod horū ſpōte aīaliū occiderit: morte damnatur: Eluro ibide exceptis: Ibis
quos ſpōte an ſecus occiderit: īterficit accurrente turba: & abſq; iudicio hoīem uari
is ſuppliciis affectū interficiente. Quo timore qui hos mortuos cōſpexit ꝓcul aſtans
lamentat teſtificās aīal abſq; ſua culpa mortuū eſſe. Adeo aūt mētes hoīum ea ſuper
ſtitio ꝑuaſit: adeoq; infixus aīs horū cultus: ut quo tpe ptolomæus rex a romanis ſoci
us atq; amicus dictus eſt: applaudentibꝰ ægyptiis italoſq; ad ſe ueniētes ſūmo ſtudio
colētibus: maxieq; annitentibꝰ ne quā diſſenſionū aut belli cām præberēt: tamen cū
quidā romanus Felē occidiſſet: ad domū eius concurſu plebis facto neq; ab regiis ad Felis cæ-
id miſſus pricipibus neq; a romanoꝝ timore a pœna hoīs abſterreri potuerunt: q̄uis des Ro-
nō ſpōte beſtiā occidiſſet. Quā rem non auditu percæpimꝰ: ſed uiſu cū eo tpe ī ægy mani cæ-
ptū nauigaſſemus. Videnť hæc forſā idigna fide nōnullis: & fabulis q̄ uero ſimilia. des
Sed idigniora multo uideri debēt. quæ ſequunť: ꝑmēte aliq̄n ægyptios fame: adeo Canis
ut plures ab humana carne: ob inopiā cibi nō abſtinerēt: aīalia ſacra oīno itacta reli mortuus
quere. Sicubi uero canis domi mortuus reptus eſſet: ſinguli eiꝰ domus totum corpꝰ
acta lamētatiōe radūt. Hoc quoq; eſt mirabilius. Sicubi uinū frumentūue aut aliud
qd uictui accōmodatū: ubi ſimile aīal expirauit iuētū eēt: ñ āpliꝰ illiꝰ utebāť. Eodēq;
luctu ēt ad alia loca ꝑfecti elures & accipitres mortuos ad ægyptū: d̄ficiēte pſæpe uia
tico deferebāt. Quāuis etiā facile ſit: qūo apd̄ mēphim apis. apd̄ heliopoli Mneuis: Apis
Apud midetā hircus Crocodillus apud meridiē paludē: Leo apud leōtē ciuitatē mul Mneuis
taq; alia uarie colanť: referre tamē difficile eſt ea apud hmōi reꝝ iſcios credi. Nutriū hircus
tur hæc aīalia ſūma cura atq; impenſa in tēploꝝ ambitu: a uiris haud quāquā contē- Crocodil
nendis. Quæ ſimilagine & halica uariiſq; epulis lacte cōditis cibāt. Anſeres īſup: tū lus
elixos: tū aſſos opponūt quottidie. His qui cruda edūt: aues captas ꝓbēt. Deniq; eas leo Anſe
oēs magna ſuſtentāt cura ac ſūptu. Lauāt īſup aqua calida: unguētis optimis odori- res
feriſq;: lectos quoq; illis ſūptuoſos ſternūt: atq; ornatos: Si quod ex eis infirma natu
ra naſciť diligēter curāt: ꝑterea foemellas cuiq; generi aīaliū ꝑparāt ſpetioſas: quas
appellāt pellices. Inq; his nutriēdis plurimū impēſæ atq; operæ ponūt. Eoꝝ mortem Aīalium
æquæ: ac filioꝝ lugēt: ſepeliūtq; ſūptuoſiꝰ: q̄ eoꝝ facultas ferat. Poſt alexādri obitū: luctus
cū ptolomæus lagus ægyptū teneret: boue ī memphi ex ſenecta mortuo: qui illiꝰ nu
triēdi curā cæpat: pecuniā quæ in eius ſumptu: data erat ꝑ magnā: ac inſup quinqua-
ginta talēta argenti mutuo a ptolomæo ſumpta ī eius ſepulturā ipēdit. Noſtra quoq;
ætate quidam qui ea animalia nutrierāt: in illorū ſepulchra haud minus centum ta-
lentis contulere. Ademus & his quæ circa ſacri tauri: quē uocāt apim: curam fieri ꝑ- Apidis
cæpimus. Eo mortuo magnificeq; ſepulto quærunt ad id delecti ſacerdotes uitulum ſermo
priori pſimilē: inuento populus luctum fuit. Sacerdotes: quibus ea imminet ſollicitu
do: primū in ciuitatē nili uitulū pducunt: in qua eum nutriunt diebꝰ quadragita. De
inceps in nauim contectā habitaculū aureū habentē introducētes: & ad Memphim
ut deum ducentes: in uulcani fano locant. His diebus ſolæ mulieres taurum uidēt:

quæ ante eius faciem aſtantes: ueſtibus ſublatis ei abraſũ fœmẽ oſtentãt. Reliquo tpe ꝓhibentur in conſpectũ huius dei accederẽ.

Bouis honor cur Honoris boui ĩpenſi cãm nõnulli tradunt: ꝙ defuncti Oſiridis aĩa in bouẽ tranſmigraſſet: quæ deinceps ad poſteros pergẽs fuerit trãſfuſa. Alii a thyfone: interfecto Oſiride ferunt apim mẽbra eius collecta in bouẽ ligneum corio bouis albo circũdatũ conieciſſe: ideoq; ciuitatem buſiridẽ

Buſiris ciuitas appellatã. Multa alia de apide fabulant̃: quæ longũ eẽt ſingulatim referre. Oia uero miranda & fide maiora de eiuſmodi aĩaliũ honore differentes ægyptii: dubitationem haud puã quærentib9 cãs iniicerũt. Sacerdotes ſecretiora qdam ſcripta: ꝓut iã diximus: habent. Multi ægyptiorũ tres cãs reddũt: quarũ prima oĩno fabuloſa eſt: & antiquorũ ſimplicitate digna. Aiũt enim priores deos: cũ pauci numero eſſent: uiribuſq; populo impares ĩpietatẽ uero hoĩum timerent: ſimiles ſe quibuſdã animantib9 finxiſſe: eoq; modo crudelitatẽ uimq; hominũ effugiſſe. p̄to deinceps orbis ĩpio: ut red-

Aĩalia cur culta deretur animalibus gratia: quæ ſuæ ſalutis cãm p̄buiſſent: conſecraſſe illa quorũ ſũpſiſſent formã: oſtendiſſeq; quo pacto & uiua nutriẽda eſſent: & mortua ſepelienda. Secũdam cãm ferũt ægyptios ueteres: apud quos nulla militaris diſciplina: cũ a uicino ſæpius bello ſuparent̃: excogitaſſe ferre aliquod inſigne: quod milites ſequerent̃. Figuras igit̃ animaliũ quæ nũc colũt: tabulis pictas: duces eorũ in bello tuliſſe: eaq; ex re cognito ſeruatoq;: ſub quo qſq; militaret: ordine uictoriã conſecutos. Igitur uiſum eſſe gratiã his animalib9: tanq̃ uictoriæ auctorib9 reddi. Statutũq; nephas eſſe qſpiã eoꝝ quoꝝ imago delata fuerit: occidi. Sed coli poti9 dbere honoreq; affici. Tertia afferẽ cã horũ animantiũ: illata uictui hominũ utilitas.

Vacca Ouis Canis Anubis Feles Ichneumon Ibidis utilitas accipitres Nam bos Foemella & alios pit: qui terram arant: & ipa haud inutilis ad arandũ. Oues bis edũt fœtus lanamq; præbentes uario accõmodatã uſui: lac caſeũq; abũde nobis p̄bent. Canis tũ uenationi tũ ad cuſtodiam prodeſt. Propterea deũ: q apd eos Anubis uocat̃: capite fingũt canino ſignificantes cuſtodẽ corpis oſiridis atq; iſidis fuiſſe. Quidam aſſerũt Iſidis canes: quo tpe oſiris quæſitus eſt: & feras & obuios omnes ammouẽtes: una oſiridis corpus inueſtigaſſe. Ideoq; infeſtis iſidis præire canes pompã: ueteri more antiquã erga canes gratiã oſtentãte. Feles uero ad ſerpẽtũ & ad aliorũ reptilia morſus plurimũ cõferunt. Ichneumõ crocodillos obſeruans: oua eorũ conterit: qua diligentia occurrit: ne illo multitudine infeſtũ flumẽ reddatur. Quodq; dictu incredibile uideat̃ crocodillos occidũt. Merſi eni limo: cũ beſtiæ apto ore in littore dormientes iacent. per os infra corpus inſiliũt: eoſq; uentre cõfeſtim abſq; ullo piculo: fera mortua: egrediuntur. Ex auibus tum ibis utiliſſima eſt ad ſerpentes ac locuſtas: bruſcoſq; delẽtes: tum accipitres admodũ ꝓſunt ad ſcorpiones ceraſtaſq; & pua aĩalia: quæ morſu nocent. Quidam ob eã cãm honorẽ haberi accipitri uolunt: ꝙ his utant̃ augures in futuroꝝ prædictione. Alii accipitrẽ priſcis tpibus dicũt: librum puniceis inſcriptũ lris: in quo continebat̃: qui cult9 diis quiue honor deberet̃: thebas ad ſacerdotes detuliſſe. Quapp

Aquilæ honor hirci honor priapus pães Satyri litteraꝝ ſacraꝝ ſcriptores & puniceũ filũ geſtant & accipitris alam in capite. Thebæ aqlam honorãt: tũ quia regia uidet̃ auis: tũ ioue digna. hircũ deificarũt: ſicut & græci priapũ: ꝓpter eã corpis ptem: a qua ſit omniũ ortus. pudendis nõ ſolũ ægyptii: ſed alii plures ſacra faciunt tanq̃ cauſæ aĩantiũ creatiõis. Sacerdotes quoq; cũ i ægypto ſacra patria ſuſcipiunt: primũ huic deo initiant̃. Panas inſup & ſatyros tradunt eadẽ cã ab hoĩbus coli. Igit̃ & imagines horũ plurimas nonnulli in gratiam fœcunditatis eorum in templis ponunt: in hirci naturæ quam libidinoſam eſſe dicunt ſimilitudinem. Tauros ſacros apim ſcilicet ac Mneuim prodiis honorãt: i oſiridis ueluti frugũ

ac fructuũ

ac fructuū reptoris memoriam apud poſteros īmortalē. boues ruffos: quoniā uidentur colore ſimiles Typhoni: qui oſiridē necauit: īmolari ꝑmiſſum. Et homines quoq; colore typhonis antiqui reges ad ſepulchrū oſiridis ſacrificio mactabant. Q ua ex cauſa pauci Ruffi ægyptii repiebant̃: externi plures. Hæc res materiā fabulādi græcis dedit Buſiridē hoſpites necaſſe: ſed oſiridis ſepulchrū ea crudelitate notatū ē. Lupos uenerari ferūt ꝓpter ſimilitudinē canū: parum enim natura: cū etiā mutuo coeant a canib9 differūt. Reddūt & aliā cām honoris hui9 ægyptii fabuloſiorē nā cū Iſis una cū filio oro cū typhone eēt bello dimicatura: ferunt oſiridē lupi forma ab īferis auxilio & uxori & filio ueniſſe. Victores itaq; typhone īterfecto honorē ei animanti impendiſſe: cuius interuētu ſubſidioq; uictoria parta eēt. Tradūt nōnulli agros ægyptioꝝ incurſantes æthiopes a lupis facta acie uſq; ad ciuitatē elephantinam repulſos. Q ua ex re ſit & locus ille dict9 lycopolis: Et eis belluis honos a poſteris habit9. Crocodillos admirant̃ multi: cū hoīes interficiant edātq; rem ꝑnitioſam mortalib9: cur lege ut ꝓ diis colant̃: fuerit ſancitū. Sed uident̃ toti patriæ ſecuritatē afferre: nō tantum nilus: ſed & qui in eo ſint crocodilli. Q uos arabiæ lybiæq; latrones ueriti non audent flumen tranſire populatū. Affertur & alia ab hiſtoricis hui9 beſtiæ colendæ rō. Nam regē quē minam dixere: cū ſui canes ꝑſequerent̃: fugiſſe aiūt i miridis paludē ibiq; a crocodillo ſuſceptū: mirabile dictu in cōtinentē fuiſſe delatū. Igitur ut gratiā aīali redderet condita ciuitate paludi ꝓpinqua: quā crocodillā appellauit: mādaſſe accolis: ut ꝓ deo ea beſtia coleret̃: paludēq; in earū cibum uouiſſe. Eo quoq; in loco pyramidē quaq; uerſus q̄dratā in ſepulchrū ſibi ac rē multis admirandā ſæculis labyrithum ædificaſſe uolūt. Similia & de multis aliis animantib9 ferūt: q̄ breuitatē ſequētes omiſimus. Hæc aūt ob eis utilitatis cauſa fuiſſe adīuēta indiciū eſt: nōnullos cibis q̄buſdā q in uſu ſint: abſtinere. Nā q̄dam lētē: alii fabam: nōnulli caſeū: alii cæpe cū plurimos eiuſmodi fruct9 ferat ægypt9: nequaquā edūt. Adiicit̃ his & alia cā apd̄ priſcos reges ſæpi9 deſciſcēte populo: quēpiā prudētia p̄ſtantē in plures ægyptū partes diuiſiſſe edixiſſeq;: q̄ animalia ſeparatim colerent. a q̄buſue cibis abſtinerent. Eo id actū eſſe conſilio: ut cū quiq; certa animātia ꝓ diis haberēt: quæ ab aliis colerent̃ contēptis: alteri alteros peroſi nequaquā ſimul aduerſus principes cōſpirarēt. Q uod & ſecutū eſt. Nā diuerſoꝝ finiū homines inuicē diſſentiunt mutuo ſibi cultus impietatem obiicientes. Fertur & alia horū animaliū conſecrandoꝝ ratio. Nam a primordio orbis cōuenientes ſimul homines ex ſilueſtri uita primū carnib9 humanis ueſcebantur: bellabāturq; iuicem: eo cui plus uiriū inerat: ſupāre. Tū iniuriis potētiorum imbecilles urgente neceſſitate edocti: acie facta ſignū animalis ſibi ex his quæ poſtea conſecrata ſūt: ꝓpoſuere. Ad quod poſtmodū cōgregati ifirmiores aduerſus alioꝝ iiurias ſe tuebant̃. Q uo factum eſt: ut animali quod ſalutis cauſa fuerat: deorū honores tribuerent̃. Ita diuerſæ ægyptioꝝ gentes hmōi animātib9 a ſuis maioribus ſacris: uſq; ad hoc tp̄s honores p̄bent. Ex ea re dicunt̃ ægyptii p̄ter alias nationes erga benemeritos de ſe grati. Exiſtimant enī magnā uitæ ſubſidiū eſſe gratiæ retributionē. Et ſane mouent̃ omnes ad beneficia eis īpendenda: apud quos ſenſerint gratiā optīe locatam eſſe. Hac ægyptii cā ſuos reges ſūmo honore ueneratiōeq;: ut deos obſeruāt. Nā neq; abſq; diuino numine illos tantū imperiū credūt aſſecutos: & optime de mortalibus meritos pp res egregie geſtas diuiæ naturæ p̄ticipes arbitrant̃. Videbunt̃ fortaſſis hæc quæ diximus miranda: ſed nequaquam minus admirabitur quis: ſi q̄d apd̄ quoſq; ſit ægyptios conſideret in funere mortuorum. Priuati diuerſaꝝ gentiū mores.

tauri cur ſacri

Ruffi boues buſiridis fabula

lupi honor

Lycopolis

Crocodilli honor

Mina rex

Crocodilla urbs

Aīalia cur colūtur

Lens faba Caſe9 Cæpe

Gratioſi

Reges

Funerũ mos] Cum quis defunctus eſt: ꝓpinqui omnes amici: qui deturpato luto capite lugẽtes ci/
uitatem: quoad mortuꝰ ſepeliat̃: circumeunt. Interim neq; lauant̃ neq; uinũ aut cibũ
Sepulchra niſi uilẽ ſumunt: neq; ueſtibꝰ utunt̃ ſplendidis. Sepulchroꝝ tres habent̃ ſpecies. Sũ
ptuoſa: mediocris: humilis. In prima argenti talentũ exponũt. In ſecunda minas uigĩ
ti. In ultima paꝝ quid ſũptus irrogat̃. Qui funera mortuoꝝ curant eo exercitio a ma
iorib⁹ tradito: funeris ĩpenſam domeſticis deſcriptam ferunt. Scrutantes quanti ue/
lint celebrari funus: conuentiõe facta corpus eis traditurus: ut iuxta impenſam cure/
tur funus. Primus grãmaticꝰ (ita enim appellat̃) poſito humi corpe circa illa deſcri/
bit q̃tum a ſiniſtra pte incidat̃. Deinde qui dicitur ſciſſor: habens lapidẽ æthiopicũ:
quantũ lex finit: latus aperit: ſubitoq; curſu pſequentibꝰ qui aſtabãt lapideſq; cũ exe/
cratione in eũ iacientibus: fugit. Exiſtimant eñi odiũ inhærere quicũq; amici corpus
uulnere illato uiolarit. Curatores uero corpis hos ſallitores appellant: honore digni
exiſtiationeq; habentur. Vtuntur enĩ ſacerdotibus templaq; pariter ĩgrediũtur. His
Cadauerũ cura penes cadauer aſtantibus unus p ſciſſurã corpis ĩteriora p̃ter renes & cor ducit. Quæ
ſingula alter uino phæniceo ex rebus odoriferis lauat. deĩde corpus totũ primũ ex ce
dro cum aliis p̃cioſis unguentis ungunt dies amplius triginta. Myrrha deĩceps ac cy
namomo cæteriſq; rebꝰ liniunt quæ non ſolũ id ſeruare diutine: ſed odorifeꝝ reddere
queant. Curatũ cadauer cognatis tradunt defũcti. Ita ſingulis eiꝰ partibꝰ etiam ſuper
ciliorũ palpebrarũq; pilis ĩtegre ſeruatis: ut omnis corpis ſpecies dormientis more: in
tegra perduret plures ægyptii progenitoꝝ corpibus domi magno ſumptu conditis:
reſpicientes ſuoꝝ imagines uiuentiũ magnitudĩe & habitu a lõga ꝓgenie ductas: tã/
q̃ uiuentiũ aſpectu animo oblectant̃. Antequã ſepeliatur corpus p̃dicitur a cognatis
tum iudicibꝰ tũ defuncti amicis: ſepulturæ dies. Aſſerũt uero illũ nomine mortuũ ap
pellantes paludem tranſituꝝ. Aſtantibꝰ iudicibꝰ amplius quadragita numero ſeden/
tibuſq; ĩ præparato ultra ſtagnum hemicyclo. Trahit̃ nauis ad id compoſita ab his:
Cyron quibus ea cura iniuncta eſt: regente magiſtro: quẽ ſua lĩgua ægyptii Cyronẽ uocãt.
Inferorũ figmẽta Vnde & orpheum: qua de re paulo poſt dicet̃. Aſſerũt: cũ huc morẽ apud ægypti/
os conſpexiſſet: finxiſſe poſtmodũ ĩferos partim quæ uiderat imitatũ: ptĩm quæ ipſe
cõmentus eſſet. Perducta ĩ ſtagnum naui anteq̃ condat̃ ĩ arcã cadauer: pmittitur le/
ge uolenti mortuũ accuſare. Si qs cõprobatur male uixiſſe iudices ſñiam ferunt: qua
cenſent corpus eius ſepulchro priuandũ. Qui depræhendit̃ iniuſte crimen obieciſſe
magna mulctatur pœna. Cum deeſt accuſator: aut per calũniam accuſatũ conſtat:
cognati finito luctu ad laudes mortui uertunt̃: nil de genere eius: ſicut græci conſue/
uerunt narrantes. Exiſtimãt eñi omnes ægyptii pariter nobiles eẽ: ſed ordiẽtes a pue
ritia: in qua uitæ ĩſtitutionẽ eruditionẽq; recenſent: ad uiri ætatem deſcendunt. Eiꝰ er
Mortuorum laus ga deos religionẽ iuſtitiã cõtinentiam uirtuteſq; cæteras cõmemorãtes. Inuocatis ue
ro inferis diis p̃cantur: ut eam inter pios locent. Ad quæ uerba omnis multitudo cor/
reſpondet: gloriã mortui extollens tanquam apud inferos cum beatis ſemper futuri.
Sepeliunt poſtea quiq; ſuos. hi in ꝓpriis ſepulchris. hi quibus ea deſunt: domi apd fir
miorẽ parietẽ arca corporis erecta. Qui uero aut crimine aliquo: aut fœnore ſepultu
ra prohibentur domi abſq; arca ponuntur. Quos poſteri ditiores facti ac debita cri/
mina ſoluentes: honorifice ſepeliunt. Gloriantur enĩ ægyptii ſuos pentes maioreſue
magnifice eſſe ſepultos: Mos eſt apud eos defunctorum parentum corpora dare
Pignora parentũ impignus creditori. Sũma illos qui non redimunt ſequitur infamia: & ſepultura ca/
rent. Mirabitur quis merito eos qui hæc inſtituerunt: non ſolum quæ ad uiuentium

mores

mores ſpectarent proſecutos: ſed etiā quæ ad mortuorum ſepulchra cultumq; pertinerent. Adeo hoc pacto ad bonos mores quantū fieri poſſet componi uitā hoīum extimabant. Græci ſane qui fictis fabulis ac poetaꝝ dictis fidē excedentibꝰ de priorum meritis malorūq; pœna tradiderūt: nequaq̄ potuerunt ſuis ſcriptis traducere homīes ad uirtutē. Quin e cōtra potius deriſi contēptiq; ſunt ab īprobis. Apd̄ ægyptios uero nō fabulis: ſed uiſu impiis pœna: iuſtis laus impartita. Singulis diebꝰ utroſq; eorum quæ uitæ utilia exiſtant admonet: cū uideant cuiq; ꝓ his quæ ægit debiti p̄mii memoriam īpēdi. Qua ex cauſa ad meliorē ſinguli uertūt̄ uiuēdi normā. Eas en ī optias eē leges putandū eſt: quibus nō diuites: ſed honeſti prudenteſq; hoīes fiāt. Igit̄ de ægyptiis legūlatoribus qui eas tā admirabiles exq̄ſitaſq; tradidere dicendū uidet̄. Poſt antiquā ægyptioꝝ uitā quā deū heroumq; tp̄e fuiſſe fabulant̄ tradūt ꝑſuaſiſſe primum multitudini ſcriptis uti legibꝰ. Minā magni aī uiꝝ uitæq; īter oēs ꝓbatæ. Finxiſſe aūt eas mercurii datas p̄cepto tanq̄ magnoꝝ bonoꝝ cām futuras. Quēadmodū apd̄ græcos aiunt in creta quidē Minoē: apud lacedemonios ligurgū feciſſe: quoꝝ alter iouē: alter Apollinē ſuaꝝ legū auctorē extitiſſe dixit. Plures quoq; natiōes eo mō tradūtur leges ſuſcepiſſe: q̄ optēpātibꝰ multoꝝ bonoꝝ cā fuer̄. Arianeis nāq; ſcribūt zatraſtē ſimulato numīe dediſſe leges. Getis eodē mō zamolxis ueſtā ꝓferēs leges tulit apd̄ iudeos Moyſes abiao quē deū uocant acceptas leges dare p̄ ſe ferebat: ſiue putātes rē mirandā ac diuinā maxīeq; mortalibꝰ utilē leges eſſe: ſiue ut citius populi ob rei excellentiā deū timore legibꝰ obtemparēt. Secūdus apd̄ ægyptios legūlator dicit̄ uir prudentia excellens Saſochis Hūc & ad deū religionē cultūq; multa prioribꝰ legibꝰ addidiſſe ꝓhibent: geometriæq; fuiſſe inuētorē: ac īcolis aſtroꝝ curſus oſtēdiſſe. Tertium Sooſim regē tradūt: qui ad rē militarē & belli munia plurima contulit inſtitutis ſuis. Quartus ſcribit̄ rex bucchoris tuliſſe leges: dederit & cōmertia hoīum iudiciaq; cōſtituerit: cuius memoria ī multis ob ingenii acumē uſq; ad hoc tēpus manet. Eū dicunt infirmo extitiſſe corꝑe: pecuniaꝝ p̄ cæteris cupidū. Poſt hunc legibꝰ multa addidit Amaſus rex: quē tradūt & de his quæ ad monarchas ꝑtinēt: deq; omni ægyptiorum iconomia p̄cæpiſſe. Hūc admodū ꝑſpicacē ſcribūt: iuſti æquiq; amatorem: qua ex re ab ægyptiis eſt rex cōſtitutꝰ: cū regio gn̄e ortus nō eſſet. Cū elienſes circa olimpiacū certamē occupati legatis ad eum miſſis q̄ſiſſent: quo maxīe modo id certamen iuſte fieret: ſi nullus elienſis certaret reſpōdit. Policratū Samioꝝ principē: q ſecū ſocietatem coierat cum & ciues & externos eo nauigantes uiolētius tractaret: ꝑ legatos ad modeſtiā hortatus eſt: quo ſua conſilia aſpernante ꝑ epiſtolam ſocietatē diremit: ſcribens cum ſciret illum breui impiæ tyrānidis pœnas daturum nolle ex amici caſu dolere. Admirati ſūt græci plurimum uiri prudentiam: cum policrati breui quod p̄dictum fuerat eueniſſet. Sextum ferunt Darium Xerxis patrem legibus ægyptiorū addidiſſe. Cui cum diſpliceret cambyſis: qui ātea regnauerat: erga deos ægyptios iniquitas: humaniter pieq; uixit. Itaq; ſacerdotes eorum haud aſpernatus theologia ab illis geſtiſq; quæ libris ſacris continebantur præcæptis: priſcorum regum magnificētiam & in ſubditos humanitatem hiſtoriam complexus eſt. Certe uirtutem illorum imitatus ab ægyptiis ſolus uiuens deus appellatus eſt. Mortuus uero eos honores aſſecutus: qui regibus antiqua lege tribuebantur. Has communes leges priores illi magna gloria tradidere. plura poſtmodū quæ antea comprobata erant macedonum tēpore ſunt commutata. Nunc qui græci ſapientia & doctrina præditi in ægyptum pri

Leges optime

Minas Legiſlator

Ligurgi leges

Moyſi leges

Saſochis

Geometria

Aſtrorū curſus

Sooſis rex

Bucchoris

Amaſus rex

Politicatus

Darii leges

Cābyſes

HAUTS-DE-SEINE BIBLIOTH. DESGUINE

ſcis temporibus tranſierint: ut leges & doctrinam illorum perciperent: recenſebim9.
Scribunt eorum ſacerdotes in ſacris contineri libris tranſiſſe primū ad ægyptios Or
pheum: Muſeum: Melampodem: Dedalum: homerum poetam: & ſpartanum li-
Græci i — gurgum. Deinceps Solonem atheniēſem Platonem philoſophum: Ac Samium py
ægyptū — thagoram: Eudoxum quoq; mathemathicum: ac Democritum abderitem: & inopi-
dem chium: Omnium uero monſtrantur ueſtigia: quorūdam imagines: nonnullorū
loca: tum ab eis: tum ab doctrina: quam ſecuti ſunt denominata. In ægypto certe per
Oſeus — cæperunt omnia: q̄ illos apud græcos admirabiles fecere. Nā orpheū hymnos deoꝝ
Dioniſi9 — plurios: orgia & iſeroꝝ fictionē attuliſſe tradūt: Oſiridis ſane cerimonias & diony-
Iſis — ſii eaſdem eſſe: ſimileſq; eſſe iſidis cereriſq; nominibus tātum differre. Impiorum ue-
Elyſii — ro pœnas & campos eliſios & ſtatuarum uſum ab ægyptiorum ſepulchris ſumpta i
Mercuri — troduxit. Mercurium quoq; ſecundum antiquos deſtinantem finxit mortuorum ani
us — mas. Erat mos ægyptiis Apis corpus reducentē aliquid prope aſtāti cerbero abſciſſū
inferi — porrigere. His ab orpheo ad græcos traductis homerus orpheum imitatus idem in
Oceanuſ — ſuo poemate ſcribens ait mercurium cyllenium animas heroum euocare habentem
Nilus — uirgam in manibus. Rurſuſq; errant prope oceani fluxum & leucades petram ſoliſ-
Acheru- — q; portas & ſomnia populorū. Sequebatur uirens paratum: ubi iuniorū erant animæ
ſia — ſimulachra mortuorum. Oceanum igitur nilum uocant: quoniam ab ægyptiis pro-
prio nomine nilus oceanus appellatur. Solis portas heliopoli dicit: pratum uero ha-
bitationem confictam putat eorum qui trans paludē delati ſunt quæ acheruſia nomi
natur. Ea prope Memphim: circumq; prata amena: paludeſq; calamis plenæ. Proſe-
quitur deinceps mortuos hæc incolere loca quoniam ægyptiorum ſepulchra maiori
ſane ex parte i eis locis poſita. Corpora uero per fluuium & acheruſiam paludem ad
ſepulchrum delata: ibiq; condita aliaq; plura quæ nunc etiā ſeruant ægyptii: dant fa-
bulis quæ græci de inferis finxerunt locum. Nam nauis quæ uectat corpora uariis ap
Charon — pellatur. Hæc apud græcos epinathra. Obolum aiunt dari portitori cui nomen indi-
tum eſt ab incolis Charon. Aſſerunt circa hæc loca hecates umbroſæ templum. Co-
cyti portas: atq; obliuionis æreis uectibus diſtictas. Eſſe & alias portas ueritatis: quas
ꝑpe ſtatua ſit iuſtitiæ abſq; capite. Multa quoq; alia fabuloſa de ægyptiis ferūt: quæ
adhuc nomine & opere perſeuerant. Nam in urbe Achanta trans nilum lybiam uer-
ſus procul a memphi ſtadiis centum quinquaginta uas eſt perforatum: ad quod ſin-
gulis diebus ſacerdotes. ccclx. aquam ex nilo deferunt. Aſini etiam ficti fabula mon-
Melāpuſ — ſtratur in quadam celebritate. Nodos enim quos unus in pricipio longioris funis cō
Dedalus — plicat. Alii poſt ſequentes diſſoluunt. Melampodem inſuper ferunt dionyſii ſacra ab
Mendes — ægyptiis ad græcos tranſtuliſſe: quæue de ſaturno feruntur: deq; titanum pugna hi-
urbs — ſtoriam poſtremo omnem deorum paſſionum docuiſſe: Dedalum quoq; aiunt imi-
Vulcani — tatum eſſe laberinthi errores: qui ad hoc uſq; tempus manet. Hunc aliqui ædificaſſe
templū — dicunt Mendetum: alii naronem regem multo anteq̄ ſaturnus regnaret. Numer9 pri
Dædali — ſcarum apud ægyptios ſtatuarum idem eſt: qui eſt a dædalo græcis factus. Templi
templū — uulcani ueſtibuli quod pulcherrimum in memphi ſitum eſt Dædalum architectum
fuiſſe conſtat obque eam rem a populo ſtatua lignea in templo quæ ab ipſo fabricata
ſit donatum. Huic propter artis præſtantiam multaque ab eo inuenta magna gloria
adepta deorum honores accolæ impenderunt. In una enim memphis inſularum tem
homerus — plum nunc quoq; eſt dædalo dicatum. Homerum in ægypto fuiſſe: tum alia multa

iudicia ferunt: tũ maxĩe potio ab helena in ꝑteritoꝝ obliuionẽ Telamacho data. Nã potionẽ ad abolẽdũ luctũ: quã poeta helenã ꝯpoſuiſſe ſcribit: ĩ thebis ægyptiis a poli nea thomii uxorẽ factã cõſtat. Vbi nũc quoq; mulieres hoc medicamiẽ utunť. Apud ſolos uero heliopolitas. Eædẽ eñi heliopolis & thebæ ſunt: priſcis etiã temporibus inuenta eſſe tradunt & iræ & doloris medicamenta. Venerem incolæ ex antiquo nomine auream appellant: agrumq; eſſe conſtat aureæ ueneris prope memphim. Quæ de Iouis Iunoniſq; connubio traduntur: deq; in æthiopiam peregrinatione exinde uidetur traductum: quod annis ſingulis ægyptii iouis templũ traiecto flumine in libyã fertur. Et conſtitutis diebus iterum ad priorem locum reducunt: tanq̃ ioue ex æthiopia redeunte. Quin etiam ligurgus plato ſolon multas ab ægyptiis ſumptas leges ad ſuas res. p. detulerunt. Pythagoras inſuper multa ex ſacris libris geometriam quoq; & arithmeticam percæpit: ac animarũ in alia corpora tranſmutationem. Exiſtimant autem & democritum quinq; annis quibus in ægypto fuit plurima in aſtrologia didiciſſe. Similiter & Inopidem cum ſacerdotibus aſtronomiſq; diutius uerſatum: & ſolis circulum: & aliorum curſus aſtrorum: zodiacũq; ac multa alia ab eis percepta ad græcos digna laude attuliſſe. Sculptores antiqui maxime in honore fuerunt. Teledeus ad Theodorus rhici filii: a quibus ſami pithii apollinis ſimulacrum ineſt ſculptũ Huius ſtatuæ medietas fertur Teledei opus fuiſſe: reliqua pars a theodoro in epheſo perfecta. His ſimul poſitis ita cõueniebat totum corpus: ut ab uno artifice ſculptum uideretur. Genus artis græcis ignotum: ſed apud ægyptios erat uſu cognitũ. Nã ſoli ægyptii non oculis totius ſtatuæ compoſitionem metiebantur: ſed dimenſione ut ex uariis multiſq; lapidibus in unum corpus ad certã menſuram redactis ſtatua perficeretur. Res profecto miranda diuerſos artifices uariis in locis ita in unã menſuram cõuenire: ut quandoq; ex uiginti quandoq; ex quadraginta partibus unica ſtatua componeretur. Quod in ſamo ſignum ſimile operi ægyptio a capite uſq; ad pudenda ita pari forma diuiſum conſtat ut unius opus appareat. Et hæc in modũ ſtatuæ ægyptiæ fertur protenſis manibus cruribus in ambulantis modum. Et de ægyptiis hactenus: nunc ad aſſyrios tranſeamus. Finis.

Venus aurea | Iuppiter | Pythagoras | Democritus | Teledeꝰ | Theodorus

EXPLICIT LIBER SECVNDVS INCIPIT TERTIVS IN QVO HEC CONTINENTVR PRIMVM.

De nino qui primus in aſia imperauit: deq; eius geſtis.
De ſemyramidis genere: eiuſq; incremento.
Quomodo ninus duxit uxorem Semiramidem propter eius uirtutes.
Quomodo Semyramis poſt mortem nini ſuſcepto imperio multa egregia fecit.
Aedificatio babylloniæ.
De ſemyramidis in ægyptum ethiopiam atq; indiã expeditione.
De ſucceſſoribus ſuis: regum babyloniæ delitiis: & ocio.
Quõ Sardanapalꝰ ultius aſſyrioꝝ rex pp uoluptateſ rˉgno ab arcto medio priuatꝰ ẽ.
De regibus mediis & quomodo de eis diſſentiunt ſcriptores.
De caldeis: & de obſeruatione aſtrorum.
Deſcriptio indiæ: & de his quæ in ea fiunt: deq; indoꝝ moribus & inſtitutis.
De ſcythis: amazonibus: & hyperboreis.
De arabia: deq; his quæ in ea ſita eſſe fabulantur.
De inſulis uerſus meridiem in oceano inuentis.

Ninus SVPERIORE LIBRO;iis quæ ad ægyptioꝝ deos:nili naturã:reges priſcos:leges:mores:ſacra:cæteraq; memoratu digna ꝑtinebãt deſcri/ptis:pſens antiquas aſiæ res continet initio ab iperio aſſyrioꝝ ſumpto. In aſia priſcis tpibꝰ regnauere indigetes:quoꝝ geſta noméq; uetuſtas aboleuit. Primꝰ rex aſſyrioꝝ ſcriptores nactꝰ eſt ninus q eiꝰ geſta lr̃is traderẽt. Is natura bellicoſus & uirtutis appetẽs:cũ primũ robuſtiſſi/mos iuuenũ plurimo tpe armoꝝ uſu ad oẽm laboꝝ patiẽtiã & belli pericula exercuiſ/ſet coacto exercitu ſocietatẽ iniit cũ arieo arabũ rege:quoꝝ opes ea tempeſtate:ut res erãt:plurimũ ui atq; armis pſtabãt. Hæc gens libertatẽ ſeruãs nullũ aduenã apud ſe regnare paſſa eſt. Ita neq; pſaꝝ neq; macedonũ reges q̃uis potentes armis eoꝝ iperio potiti ſunt. Eſt.n.inexpugnabilis ab externo milite:ꝓpter loca partĩ deſerta:partĩ ari da aqſq; deficiẽtia. Sũt tñ fontes plurimi:ſed abſcõditi ac ſolis icolis noti. Ninus igit̃ arabũ rege aſſumpto exercitũ duxit aduerſus babylonios arabiæ cõterminos. Nõdũ eni condita erat babylonia:ſed aliæ circa urbes nobiles icolebant̃:qbus ꝓpter armo/rũ deſuetudinẽ facile ſuperatis tributoq; ipoſito regẽ eoꝝ cũ filiis captũ iteremit. De/

Barzães. inde qbuſdã armeniæ urbibꝰ i poteſtatẽ redactis barzanes rex nino uiribꝰ ipar cum multis donis occurrẽs & ſe & regnũ eius poteſtati pmiſit. Huic ninꝰ magno uſus aĩo armeniæ regnũ reſtituit cõmeatu & militibꝰ iperatis. In mediã deide auctis uiribus

Farnus trãſgreſſus:cum ei Farnus rex cum exercitu occurriſſet:plio uictum eumq; uxore & ſeptẽ filiis captũ cruci affixit:ꝓſpera fortuna elatũ ninũ cupiditas cæpit totiꝰ aſiæ:q̃ iter tanai nilũq; iacet potiũdi. Secũdæ &.n.res ut plurimũ maioꝝ igerũt cupiditates. Itaq; pſide ex amicis quodã mediæ ipoſito ipſe ad reliquã ſubiiciendã aſiã ꝑfectꝰ oẽm ãnis decẽ & ſeptẽ pter idos ac bactrianos i poteſtatẽ redegit. Pugnas ſingulas aut de/uictoꝝ numeꝝ nullus ſcriptor tradidit. Nos q̃ excellentiora ferunt̃ etheſiã gnidũ ſe/cuti paucis narrabimꝰ. Subiecit oẽs maritimas ac ꝓpiquas gẽtes Egyptios:phœni/ces & iteriorem ſyriam:ciliciam:paphiliam:liciam:cariã:phrygiam:miſiam ; lidiã troada. & phrygiam quæ eſt ſupra helleſpontum ; propontida etiã ac bythiniam & capadociam. & gentes iuxta pontũ barbaras uſq; ad tanaim flumen ſuæ ditionis fe/cit. Adiecit imperio caduſios:tapiros:hyrcanos:drancas:deruicos:carmanios:corũ neos:rhombos:uorcãios:parthos:perſas preterea ac ſuſianos:capioſq; ad quos an

Caſpiæ portæ guſtus eſt aditus:unde & portæ caſpiæ appellantur. plureſq; alias quas recenſere in/ſtituto opere ꝓlixius eſſet ignobiles natiões. Inito cum bactrianis bello cum & loco/rũ difficultate & hominũ numero ſe tutarent̃:retrocedens in tẽpus aliud id certamẽ diſtulit. Deducto in ſyriã exercitu:urbi cõdẽdæ locũ elegit. Veꝝ cũ ſupiores oĩs glo ria & rebus geſtis ſuperaſſet:& urbẽ quoq; ingentẽ condere ſtatuit:cui par magnitu die neq; fuiſſet antea:neq; eẽt futura. Arabũ regẽ donis ſpoliiſq; cumulatũ magnifice cũ exercitu domũ remiſit. Ipſe coactis undiq; uiribꝰ:& his q̃ ad tãtũ opus ſpectarent paratis ſupra euphratẽ urbẽ cõdidit nõ æqua lateꝝ dimẽſiõe:nã duæ muri partes lon giores erãt reliqs. Hoꝝ latus quodlibet lõgitudie eſt ſtadioꝝ centũ qnquaginta. bre/uiores uero ſtadiis nonagita. Qua muri dimẽſione ambitus ſtadia cõplectitur qua/dringenta octogita. Et ſane ſpe ſua nequaq̃ fruſtratus eſt. Nulla eni poſtmodũ urbs tanto ambitu tantaue mœniũ magnificentia conſtructa eſt. Altitudo muroꝝ pedum eſt centũ:latitudo q̃ tres currus ſimul perambularent. Turres mille & qngente, qua/rũ altitudo pedũ eſt ducentoꝝ. Habitare eam coegit maiori ex parte aſſyrios:& qdẽ

potẽtiores

potentiores. Ex reliqs nationibus uoluntarios aſſumpſit. a nomie ſuo urbem ninā ap Nina
pellās. Agros ꝓpinquos habitatoribꝰ diuiſit. Condita urbe arma in bactrianos uer urbs
tens ibi ſemiramidem uxorē cæpit: quæ cū clariſſima oīum mulieꝝ ferat̃. quomodo Semira/
ex humili fortuna ad tantā gloriā peruenerit: haud ab re erit referre. Eſt ſyrie ciuitas mis
Aſcalon haud ꝓcul hac ſtagnū eſt piſcibus plenū iuxtaq; templū iſignæ deæ: quā ap Aſcalon
pellāt Dercetā facie homīs: reliqua parte corpis piſcē. Huiꝰ cauſæ fabulā ferūt. Ve Derceta
nerē aliquādo obuiā ei deæ factā amorem cuiuſdā ſpecioſi adoleſcentis ſacrificans ſi in piſce
bi inieciſſe: exq; eoꝝ eſſe coitu filiā natam: deā ſui erroris pudorē ductā amouiſſe ado
leſcentem. Filiā uero in loca quædā deſerta ac ſaxoſa. in qbus aues erāt plurimæ expo
ſuiſſe: ibiq; quaſi diuino nutu ab auibus iſantem nutritā. Se uero pudore doloreq; cō
pulſam in lacū abieciſſe: atq; ibi i piſcem cōuerſam. Vnde & ſyrii uſq; ad hæc tēpora
his piſcibus abſtinentes eos pro diis colūt. Tradūt rem mirandā aues iſantem alis cō
fouentes nutriſſe coagulato lacte ex ꝓximis paſtoꝝ mapalibus capto. Acto āno cum
firmiori cibo egeret aues caſeū eodem ex loco raptū ori iſantis admouiſſe. Qua re a
paſtoribꝰ ex corroſione caſei aīaduerſa iſantem ſpecioſam forma compertā ferūt: nu
tritāq; apud ſe dono poſtea datā ꝓſidi paſtoꝝ regio noīe Simma. Hic liberis carēs ut
filiā magna cura nutritā: Semiramidem ab auibꝰ: eo enim noīe lingua ſyra uocant̃:
appellauit. Quas poſtmodū ſyri omnes ut deas honorāt. Hæc de Semiramidis ortu Semira/
fabulæ tradūt. Quæ cū iam nubilis eſſet: ac pulchritudine cæteras excederet uirgīes mis
miſſus a rege ad recenſendos greges ꝓfectꝰ ſyriæ Menones: cū apud Simmā diuer/ Meno/
tiſſet conſpectæ uirginis amore captus uxorē illā ſumens duxit in ninā. Exq; ea duos nes
Iapatem atq; Idaſpē liberos genuit: Cū plures uirtutes ſemiramidis formā exornarēt
uir mulieri deditus nil abſq; eius agebat conſilio. Ninus ciuitate a ſe cōdita adiecit ani
mū ad bactriāos ꝓriam mōtuoſam: acceſſuq; difficilem & hoīum numero ac uiribꝰ
ualidā. Cū aūt priori expeditōe nil ꝓfeciſſet: maioribus opus eſſe ratus copiis coacto
ex ſingulis gentibus electo ingenti exercitu aduerſus eos ꝓfectus eſt. Tradit etheſias
ſcriptor pedites ad decies ſepties cētena milia fuiſſe: eqtum milia ducēta: Currus ue/
ro falcatos paulominus decem milibꝰ & ſexcentis: q militū numerus: icredibilis nūc
forſan ſit audientibus: ſed haud quāq̄ ipoſſibile uidebit̃ aſiæ magnitudinem multitu
dinēq; in ea nationū animo aduertenti. Nam ſi qs darii aduerſus Satas expeditionem
cum octingentis militū milibus Siquis item xerſis in græciam tranſitū cum infinita
pene hominū multitudine ſiq; in europa paulo ante res geſtas conſideret: minime di/
ctis noſtris abrogabit fidem. Nā ex unica ſicilie ciuitatum ſyracuſis Dionyſius exer/ Syracu/
citum peditū centū uiginti: eqtum duodecim miliū cōfecit. Naues magnas parti tri/ ſæ.
remes parti quīqueremes ad quadringentas ex uno eduxit portu. Romani pauloan/
te hanibalis tempora futuri belli ꝓuidentes magnitudinē cenſu in italia tū ciuiū: tum
ſocioꝝ q bello apti eſſent habito decies centena ferme milia hoīum deſcripſere. At ea
ne uni qdem aſiæ prouincie hominū numero comparanda eſt: quæ ideo recenſuimꝰ
ne quis ex hac: quæ nunc eſt urbium ſolitudine priſcam illaꝝ gentium expendat co/
piam. Hunc tantū numeꝝ gentiū. Ninus contra bactrianos patriam aſperā atq; an/
guſtam ducens exercitū in plures partes diuiſit. Sunt in bactria plures iſignes urbes
quaꝝ una: ea regia eſt: Bactra nomine præſtantior cæteris habet̃: tum magnitudīe: Bactra
tum arce admodū munita. Bactrianoꝝ rex erat zoroaſtes: qui cōparato hominū qua Zoroa/
dringentoꝝ milium ualido exercitu nino in finibus occurrit. Permiſſaq; de induſtria ſtes
parte hoſtiū prouinciā ingredi pugna inita hoſtes in fugam uerſos ſuperat: ꝓſequit̃

cædendo uſq; ad montes ꝓximos ad centum milibus hoſtiũ cæſis: deinde auxiliũ ferente ſuis nino ſuperati a multitudine aſſirioꝶ Bactriani diſpſi ſuæ quiſq; urbi ſubſidio abiit. Ninus barctiam ingreſſus cæteris urbibus captis bactram & natura loci & rebus cæteris: quæ ad defenſionem ſpectãt munitã: cũ expugnare nõ poſſet: obſedit

Semiramis ꝓtracta lõgius obſidiõe uir ſemiramidis: is nino aderat: amoris impatiẽs uxorem accerſit: quæ pſpicax magniq; ultra muliebrẽ ſexum animi tempus nacta quo uirtutem oſtẽderet: uiã multoꝶ dieꝶ ĩgredit᷑. Induta eiuſmodi formæ ſtola ut uir mulierue eſſet neqret pſpici. Tuebat᷑ ea ab itineris eſtu corporis colorẽ agilis ad omne opus. Cuius tãta erat cõmoditas: ut poſtmodũ medicum aſie imparent perſæq;: ſtola Semiramidis uteretnr. Cũ ueniſſet in bactriã pſpecta obſidione: tum locis urbiſq; ſitu: quaq; adiri poſſet aĩaduerſis: arcẽ quia loco natura munito difficiliq; erat: & quẽ nullus antea tẽtarat acceſſu cuſtodiis uacuã conſpexit. intẽtis omnibus ueluti arce ab hoſte tuta: ut inferiori parti cãpeſtri ſubſidiũ ferrent. Sumptis igitur q per loca petroſa abruptaq; aſcẽdere ſoliti erãt p aditum uallis præcipitem ſupata loci aſperitate partem arcis cæpit: magnoq; ad terrorẽ excitato tumultu ſignũ captæ arcis obſidẽtibus dedit. Qui infra urbem erãt arce amiſſa obſtupefacti derelictis mœnibus fuga ſaluti conſuluerũt. Capta ciuitate admiratus Semiramidis uirtutẽ Ninus ĩ primis eam multis donis cumulauit. deinde pulchritudine ei⁹ allect⁹ perſuadere uiro conat⁹ eſt: ut illã ſponte ſibi uxorem cõdonaret: pollicit⁹ filiam ſe matrimõio in eam grãm daturũ nomine Soſanẽ. Renuenti cõminat⁹ eſt ei ſe oculos ni pareret eruiturũ. Hoc pculſus timore ſimul & amore incẽſus Menones: cũ laqueo uitam finiſſet. Semiramidẽ ninus uxorem cœpit. Theſauri oẽs bactrianoꝶ magnũ auri atq; argenti põdus ad ninũ peruenĩũt. q conſtitutis bactrianoꝶ reb⁹ exercitũ dimiſit. Genitoq; ex Semiramide filio cui nomẽ nini indidit. exceſſit e uita imperio uxori relicto. Sepult⁹ eſt in regia ſepulchro ingentis molis altitudine nouẽ ſtadioꝶ. latitudine (ut ait etheſias) decem ei conſtructo. Cũ ciuitas iuxta euphratem ſit: in plano condita conſpicit᷑ uelut arx q̃dã ea moles. Licet multis ſtadiis diſtans: quam nũc etiam ſtare dicũt. Poſt ninam a medis dirutã quo tpe aſſirioꝶ ĩperio potiti ſũt. Semiramis magni mulier aĩ cupiẽs uiꝶ rerũ gloria exceller urbẽ ĩ babylonia cõdidit: accerſitis undiq; opificib⁹ atq; architectis cæteriſq; q̃ ad tãtã rẽ ptinebãt paratis. Addidit ad id opus pficiũdum ex oĩ regno hoium milia terdecies cẽtena. Vrbs ab utroq; latere euphratis: ut medi⁹ interfluat ædificata: cui⁹ mœnia ambitu ſtadia trecẽta & ſexaginta cõplectebant᷑ frequẽtib⁹ turribus ac magnis. Erat tãta opeꝶ magnificẽtia. ut in muri latitudie ſex equoꝶ curr⁹ una ꝓdire poſſent. Altitudo ĩcredibilis audiẽtib⁹: ut etheſias gnidi⁹ ait. Vt aũt clitarcus & q cũ Alexãdro ĩ aſiã ꝓfecti ſũt ſcripſere: pedũ trecẽtoꝶ ſexagitaq; q;. Addiderũt ẽt quodlibet ãni die ſtadiũ muri abſolutũ: ut tot ſit ſtadioꝶ circuit⁹: quot dies ãnum cõficiũt. Mœnia ex laterib⁹ & aſphalto facta: quoꝶ altitudo (ut etheſias tradit) ẽ paſſuũ qnq̃gita. Vt qdã poſteriores ſcribũt: cubitoꝶ qnq̃gita latitudo ãplior quã qua duo curr⁹ ueherent᷑. turres ducẽtæ qnq̃ginta numero: q̃rũ altitudo latitudoq; magnificentiam æquat muroꝶ. Nõ ẽ aũt mirandum in tãto mœniũ ambitu paucas turres ædificatas. Nam cũ plurimæ paludes urbem circũſtent: non fuit cõſiliũ ea parte turres cõſtrũere: quæ loci natura eſſet admodũ munita. Inter muꝶ atq; ædificia pomeriũ duo iugera conficiunt. Vt celerius opus conſumeret᷑: cuilibet ex amicis ſtadiũ pficiũdum tradita ad id impenſa aſſignauit. His mœnibus ſũma cura unico anno abſolutis. pontẽ qua parte fluuius anguſtior fluebat conſtruxit ſtadioꝶ quinq; lõgitudinis colũnis in ꝓfundo

Margin: Semiramis — Soſanes — Nini buſtum — Babylon

p̄fundo ſumma arte inuicē pedes duodecim diſtantes: iactis lapides ædificii truncis
ferreis ī mixto iuncturis liquefacto plūbo coniunxit. Ante colūnas ad impetū aquæ
ſcindendū curſumq; fluuii reprimendū firmos cōpoſuit angulos: quo ab omni aquæ
undiq; circūfluentis ui tutæ eſſent pontē. Is triginta pedū latitudine erat: ex cedrinis
cypariſſiq; ac palmaꝝ trabibus ſpectatæ magnitudinis coniūxit Opus nulli arte po/
ſterius eoꝝ quæ a ſæmiramide facta ſunt. Ab utroq; flumīs latere muꝝ duxit ſtadiis
trecentis ſexaginta pari mœniū urbis latitudine. Regias iuxta flumē ex utroq; pontis
latere duas ædificauit: quæ & aſpectū latæ urbis p̄berent. & eſſent tanquā ciuitatis p̄/
pugnacula: euphrate p̄ mediā urbē meridiē uerſus fluente. Altera regia ad orientem:
ad occidentē altera ſpectat: utraq; īgenti ope conſtructa. Nam quæ ad occidentē uer
git: primū habet ambitū ſtadioꝝ ſaxaginta altis & ſumptuoſis mœnibus ex cocto la
tere conſtructū. Alter deinde interior eſt circuitus: cuius in crudis adhuc lateribꝰ ua
ria aīantia: quæq; ſuo colore ad naturæ ſimilitudinē exp̄ſſa fuere. Huius lōgitudo ſta
dioꝝ eſt quadraginta: latitudo lateꝝ trecentoꝝ. Altitudo (ut ethesias ſcribit) paſſuū
q̄nquaginta. Turriū altitudo ad paſſus ſeptuaginta eleuat̃. Eſt & tertius intimus cir
cuitus: q̄ arcē continet trigīta ſtadioꝝ ambitu. Huius ædificii altitudo latitudoq; ſu/
perat ſecūdi muri opus: Inerāt diuerſoꝝ aīalium figuræ in turribus ac muris: colore
quoq; ac forma naturali. Erat īſup oīs generis aīantium uenatio. Quoꝝ magnitudo
quattuor cubitus excedebat. In his ſemiramis cōſpiciebat̃ ex æquo pardalū iaculata:
iuxtaq; eā uir ninus iaculo leonē feriens. Erexerat & portas tres: ſuperq; eas uaria ex
ære poſita ornamēta. Hæc regia excellētior ea: quæ ex altera ſita erat fluuii parte fuit
tū magnitudine: tum ornatu. Illius. n. muri ambitus trigīta ſtadia ex cocto latere cō/
plectebat̃. loco aīalium æneæ ſtatuæ inerāt nini ac ſemiramidis p̄fectorūq;: & Iouis
inſup quem bellū babyllonii uocāt. Inerāt & acies ſtructæ uariæq; uenatiōis ad aſpi/
cientium uoluptatē. In loco babyllioniæ humiliori lacum quadratū effodit: cuius ſin
gula latera ex latere octo aſphaltoq; ædificauit: ſtadia erant ducenta: profunditas pe
dum triginta quinq;: ad quā flumine ſuper inducto ab regia foſſa utrinq; aditū fecit.
Ex utraq; uero parte ex cocto latere fornicibꝰ cōſtructis aſphaltū ſuperinduxit ad q̄
tuor cubitoꝝ ſpiſſitudinē. Erant aūt muri foſſæ latitudine lateꝝ uiginti. Altitudine ſu
pra fornices pedum duodecim. Septem diebus opere perfecto flumen in priorē cur
ſum reſtituit. Statuit aūt ab utraq; foſſæ parte portas æneas: que uſq; ad p̄ſaꝝ regnū
ſtetere. In urbis medio templū ioui bello erexit: cuius amplitudinē neq; ſcriptores p̄/
pter uetuſtatem: neq; ulla memoria ſingulatim tradūt. Conſtat tamē ob illius mirā/
dam altitudinē a chaldeis: tum orientem: tum occidentem uerſus aſtroꝝ in eo obſer/
uationes factas. Id ex latere atq; aſphalto ſūma arte magnaꝝ impenſa eſt cōſtructū.
In ſūmo tēpli tres ingentes aureas ſtatuas. Iouis Iunonis opiſq; erexit: quaꝝ Iouis ad/
huc extat longitudine pedū quadraginta mille babyllonioꝝ talentoꝝ pōderis Opis
ſimili pondere in ſella aurea reſidet: ad cuius genua duo aſtāt leones iuxtaq; ſerpētes
argētei ingentis magnitudīs pōderis q̄libet eſt talentoꝝ triginta. Iunonis ſtans ſignū
pōderis eſt talentoꝝ octīgētoꝝ. Huius dextera caput ſerpētis tenet. Sceptrū lapideū
ſiniſtra. His omnibus cōmunis erat menſa aurea manufacta lōgitudīs pedum qua/
draginta: duodecim latitudinis: pōderis talentoꝝ quinquaginta. Duo præterea char
cheſia talētorum trigīta erant: totidēq; uaſa uaporibus apta utrunq; talentorum trigī
ta. Crateres ex auro tres: quoꝝ Ioui dicatus talenta mille & dueenta babyllonia pen/
debat. Aliorum quilibet ſexcēta; quæ omnia poſtmodum perſarum reges ſurripuer̄.

Regiæ & reliqua ornamenta tũ tempore conſumpta ſunt:tũ ab hoibus deleta. Ipſi/
us quoq; babyloniæ parua quædam portio ſupſtat maxima parte intra mœnia cultui
hortus agroꝝ expoſita. Erat & hortus penſilis iuxta arcẽ non a ſemiramide. ſed a quodã ſyro
penſilis rege poſtmodũ in gratiã pellicis factus. Quæ cũ pſa eſſet genere cupiens in monti/
bus uidere iuxta morẽ pſarũ prata uiro pſuaſit: ut artificio excitaret hortũ: qui arbori
bus pratiſq; patriã repſentaret. Huius horti ſingula latera iugeribus quattuor exten/
duntur. Aditꝰ ueluti in monte erat ædificiis altero ſup alteꝝ conſtructus: ut ex eo cõ
ſpectus longe lateq; pateret. Teſtudines in ſolo poſitæ erant: quæ totius horti põdus
ſuſtinerent. Inde aliæ ſupra alias excreſcente ſemp magnitudine ædificatæ. Nam ſu/
periores: in quibus horti muroꝝ ſupficies continebatur: altitudine qnquaginta cubi/
toꝝ eminebant. Eaꝝ latitudo pedes erant duodecim muri magna impenſa conſtru/
cti ſpiſſitudine erant pedũ uiginti duoꝝ: Solum hoc modo conſtabat. Erant poſitæ
lapideæ trabes longitudine pedũ ſedeci: ſex latitudine. Supra has pro pauimẽto ſtra/
tæ arundĩes aſphalto cõpactæ. Deſupcocti lateres duplici ordĩe gypſo ſtructi. tertio
tegulæ plũbeæ: ne qua hũiditas ad teſtudĩes manaret. Aquaꝝ ĩſup receptacula: qui/
bus humor effluerct. in hoc pauimento congeſta humus ꝓfunda ut magnoꝝ arbo/
rũ radicibus ſatis eſſet hortũ efficiebat: in eo ꝓceræ omnis generis arbores aſpectũ iu
cundũ reddebant. Lumen quoq; adeo teſtudines ĩuicem ꝓbebant: ut in eis regia de/
uerſoria haberentur. Præterea aquæ ductus occulte fabricatus rigabat hortũ. Et hæc
horti moles poſtmodũ facta eſt. Semiramis & alias urbes ſupra euphratem tigriq;
fluuios ædificauit: in quis emporia conſtituit eoꝝ quæ ex media ac paretanis omniq;
ꝓpinqua regione ferrentur. Poſt nilum enim & gangẽ flumina totius Aſiæ nobiliora
euphra/ euphrates ac tigris ex armeniæ montibus fontes habent. Diſtant aũt ab inuicem ſta
tes diis mille & quingentis delatiq; p mediã & paretanos deſcendũt in Meſopotamiam:
Tigris quã undiq; circundantes regioni nomẽ indiderunt. Deinde p babyloniam fluentes i
meſopo/ mare rubrũ deferuntur: Flumina ĩgentia alueo compſſo magna emporia frequẽtan
tamia tibus exiſtunt cõmoditati. Vnde & locoꝝ quæ iuxta aquas ſunt mercatores cõtingit
ditiſſimos eſſe. Semiramis ex armenioꝝ montibus lapidẽ excidi fecit longitudine pe
dum centũ qnquaginta latitudine uero ſpiſſitudineq; quattuor & uiginti. Hunc ma
gna curruũ multitudĩe ad flumẽ delatũ nauiq; impoſitũ babyloniam detulit: in quæ
Obeliſcꝰ uia inſigniori erexit. Res mirabilis aſpicientibus: quã a forma obeliſcũ dicunt inter ſe
ptem miranda opera ãnumeratũ. Cum multa ſint babyloniæ aſpicientibus admira/
Aſphaltꝰ tione digna non minus mirabitur qs magnã uim q in ea gignitur aſphalti. tãta enim
illius ſupeſt copia: ut non ſolũ ſatis tot tantiſq; ædificiis fecerit. Sed & populus licet ĩ/
numerabilis eo arefacto ꝓ lignis utatur: adeo magna illius copia tanquã ex largo fon
te haurientibus adeſt. Hũc ꝓpe fontem eſt terræ hiatus haud magnus ſed uirtute mi
rabili. Eiicit.n.odorẽ ſulphureũ ac grauem: q tranſeuntes aĩantes interficit. Ita enim
anhelitũ comprimit: ut ſpiritu intercluſo arrepta reſpirandi facultate mõrs ſubito ſe/
quatur: eſt & ultra flumẽ palus breui circũſcripta loco fumũ habens circa ſolũ: in q̃
ſiquis inſcius ingrediatur e ueſtigio attrahitur nulla data regrediendi facultate deinde
paulatim corpe quodam corpis totius in ꝓfundũ delatus mergiť pauloq; poſt mor/
tui corpus ſupnatat His pfectis opibus Semiramis magno cũ exercitu ꝓfecta mediã
Baſtiga/ uerſus cũ peueniſſet ad montẽ: q bagiſtanus appellatur. Is ioui ſacer eſt: caſtra poſuit
nus mõs hortũq; iuxta in cãpis patentibus cuius ambitus ſtadia duodecim cõplectabatur con
ſtruxit fonte ibi erecto aqua cuius hortũ rigaret. Pone hortũ ſaxũ altitudine ſtadioꝝ
decem

decem & ſeptem ſcindens in inferiori eius parte ſuā effigiem centūq; ei dona ferentiū
ſculpſit. Syris i eo litteris ſcriptū erat a ſemyramide ſubditoꝝ opere id ſaxū fuiſſe ex/
ciſum. Deinde cū a parte cāpeſtri æquato ageribus ſaxi præcipitio in ſummū traſcē/
dens in ciuitatē mediæ chaonā acceſſiſſet animaduerſa in quodā elato campo ſtupē/ chaona
dæ altitudinis ac magnitudis petra Hortū alteꝝ p magnū i medio illius fecit ubi ſum
ptuoſa uoluptatis delitiarūq; cauſa ædificia: ex qbus & hortū & oēm exercitū (is in
campis erat) ſpectare poſſet: erexit. Hoc in loco diutius cōmorata eſt: qeti delitiiſq;
dedita. Nam aliū uiꝝ capere noluit uerita ne imperio priuaretur. Sed eos ex militibus Semira/
eligebat: appetebatq;: q in caſtris erant forma & decore præſtātes. Quos omnes po/ midis lu/
ſtea priuabat uita. iter deinde p ecbatanos flexit ad iarcieū montē. Ad hūc multis ſta xuria
diis per plura præcipitia ac conualles erat aditus. Cupiens ergo tum īmortale ſui mo/ Iarcieus
numentū relinquere: tum breuiorē facere uiā abſciſſis anfractibus lociſq; concauis mons
ad planū deductis magno ſumptu iter breuius reddidit. Quod uſq; ad hoc tēp9 Se/
myramis appellat͛. Ad ecbatanā inde cāpeſtrē urbem accedens magno ſūptu regiā Ecbata/
ædificauit. Veꝝ cū aqua ciuitas nullis ꝓpinquis fontibus careret aquæ ductū in eam na
urbem admodū neceſſariū magna īpenſa laboreq; pduxit. Eſt mons urbi ꝓpinquus Orontes
ſtadiis duodeci noīe orontes aſper & acceſſu difficilis: ut cuius recto itinere aſcenſus mons
uſq; ad ſūmitatem ſtadioꝝ ſit uigitiqnq;. Ex altera mōtis parte lacus magnus fluuiū
effecit: quem illa effoſſo ab radice mōte in urbē induxit. Erat foſſe latitudo pedū qn/
decim: altitudo quadragitaqnq;. His in media geſtis uenit in pſidem: aliaq; aſiæ qb9
imperitabat loca ubiq; mōtes ſaxaq; icidens uiam facilem tranſeūtibus reddidit: in lo
cis planis aggeres ſtatuens: nūc ſepulchra defunctoꝝ ducū: nūc urbes in eis ædifica/
uit. Coſueuit & aliquādo i caſtris paruos aggeres erigere ubi tētoriū ſuū tēdēs caſtra
deſpiceret. Quo factū eſt: ut uſq; ad noſtrā ætatē multa in aſia eiuſmodi reꝝ ueſti/
gia pdurent: quæ opa Semyramidis uocantur. Vniuerſa deinceps peragrata ægypto
libyaq; magna ex parte in ditionem redacta ad Iouē Ammonem tranſiit ſciſcitatura a Ammon
deo ſuæ uitæ finē. Dicitur reſponſum ei datū ab hoibus migraturā eſſe atq; a multis
aſiæ gentibus īmortaliū honores aſſecuturā. Idq; fore cū ei Ninus filius inſidiaretur.
Aethiopiā poſtmodū ingreſſa plurimaq; ſibi ſubiiciēs multa in ea miranda cōſpexit.
ferunt in ea ſtagnū eſſe quadratū: cuius circuitus .clx. efficiat pedes. Aquæ eius colo/
rem ſimilē minio: odorē ſuauē neq; ueteri uino diſſimilē. Virtute uero mirabili: ut q̄
pota in inſaniā uertens cogat occulta errata palam fateri. Sed his haud facile adhibet͛
fides. Sepulturas defunctoꝝ æthiopes diuerſas ab reliqs faciūt. Sallientes enim cor/ Aethio
pora in q; uaſis uitreis nuda condentes ſupra colūnas ponūt. Ita p uitrū defuncti cor pū ſepul
pus aſpicitur queadmodū ſcribit Herodotus: quod Gnidius cteſias improbat. Ait chra
enim ſalliri corpa: ſed nequaq in uitro nudos condi. Vri. n. ideoq; corrupta nō poſſe
ſpēm ſeruare: ſed ſtatuas aureas cauas fieri in qbus mortuos ponant uitro circū eam
poſito. Quo fit ut in locis ſuperiorib9 ſitæ circūſtante uitro imago aurea defuncto ſi
milis reddatur aſpicientib9. Et hæc ditioꝝ ſepulchra eſſe affirmāt. Tenuiores argen/
teas imagines ponūt. Inopes uero fictiles. Vitrū abunde cū plurimū fiat in æthiopia Vitrum
omnes habent. Mores ethiopum aliaq; memoratu digna paulopoſt: cum res eorum
priſcæ referent͛: narrabimus. Cōſtitutis æthiopiæ ægyptiq; rebus Semyramis ad ba
ctrianos aſiæ cū exercitu deſcendit maximas habens copias. Cū diutius pacē ægiſſet
honoris cupida excogitauit aliquod memoria dignū bellū gerere. Audiēs igit͛ indoꝝ
gentē maximā iter cæteras orbis regionē uero pulchrā fertileq; eſſe: arma in indiam

Stauro- uertit: imperabat indis ea tẽpeſtate rex Staurobates maximo fultus exercitu elephã
bates tiſq; plurimis bello aptis. Eſt india p̄ cæteris pulchritudīe excellẽs. ac multis quæ illã
indiæ la9 rigent flumibus diſtincta biſq; fructus ãnuatī ferens. Adeo aũt oĩbus exhuberat ad uictũ neceſſariis: ut affatim ubilibet fructus p̄beat. Dicit̃ nunq̃ in ea ſterilitatẽ eẽ aut
Elephãti fructuũ uaſtitatẽ. Eſt & incredibilis elephantoꝝ numerus: q uirtute & robore corporis multo libycis p̄ſtant. Similiter auri: argenti: ferri: æris: lapidũ p̄terea p̄tioſoꝝ cæterarũq; reꝝ: quæ ad delitias atq; opes ſpectẽt ſũma copia quæ ſingula nota Semyramidi ad bellũ indicũ eius aĩum ĩpulere. Vidẽs aũt quãtũ bellũ ſuſceptũ eſſet: magniſq; ſibi uiribus opus eſſe: oĩbus ꝓuinciaꝝ p̄fectis mãdauit: ut pro magnitudine ꝓuinciarũ iuniores aptos bello conſcriberent. utq; nouas armaturas pararent. Reliqs quoq; edixit ut poſt triẽniũ in bactris parati inſtructiq; adeſſent. Iuſſit p̄terea in phœnicea ſyria cypro aliiſq; maritimis locis ubi ea materia ſuppetit naues flumibus aptas quæ
Indus fluuius diuidi poſſent: parari. Indus. n. magnus p̄ cæteris eius loci fluuiis regnũ indoꝝ terminans pluribus: tũ ad trãſuehẽdũ: tũ ad ꝓhibendos a ripa hoſtes nauigiis eget. Et cum iuxta flumẽ haud quaq̃ materia eſſet nauibus apta neceſſe fuit illas ex bactris p terrã uehere. Inferior uero elephantoꝝ apparatu rẽ excogitauit: q̃ terreret indos cogitantes nequaq̃ extra indiã elephãtos eſſe. Occiſis igitur trecentis boum milibus carnes operariis cõceſſit: coria in ſui fecit elephantoꝝ inſtar. Quæ poſtmodũ fœno referta ueri elephanti ſpẽm præſeferebant. Intus hoĩem. Camelũq; ſup quo ſedens formã beluæ duceret ĩcluſit. Hæc in loco ſemoto occluſoq; acta ne q̃ exteri9 emanare poſſent: utq; indi ĩprouiſa re pculſi ueras beſtias exiſtimarent. His biẽnio cõfectis tertio copias oĩs in bactris coegit. Fuit militũ numerus (ut etheſias tradit) terdecies centena miliũ Eqtũ milia qngenta. Curr9 ad milia centũ. Erãt totidẽ numero hoĩes ſupra camelos cũ gladiis cubitoꝝ quattuor. Naues diuiſæ ad duo milia: Quas una & elephãtoꝝ ſimulachra cameli deferebant. Aſſuefecit aũt equos ne eis ſimulacris terrerẽtur. Quod & pſeus macedonũ rex multis poſt annis in eo bello imitatus eſt quod cũ eo romani elephãtos habẽtes libycos geſſere. Veꝝ neq; illi in bello neq; Semyramidi ꝓfuerũt. Audita rex indoꝝ: tũ exercitus magnitudīe: tũ ingenti apparatu belli conatus eſt excedere Semyramidis uires. Et primũ ex arundibus nauigia cõfecit ad quattuor milia fluuio accõmodata. Ferũt. n. indiæ: tũ flumina: tũ loca paluſtria arundinũ copiã ita craſſoꝝ ut nequaq̃ ea ulnis hoĩes amplecti queant. Ex his naues optimæ fiunt ꝓpter arũdinũ robur. Armoꝝ quoq; oĩs generis copiã parauit. Ex uniuerſa india accitis maioribus q̃ quæ erant Semyramidis copiis: Elephãtorũq; ſilueſtriũ uenatione facta plurimos ad bellũ inſtruxit: ut terrorem aſpicientib9 iniiceret. Oĩbus: quæ belli uſus poſcit: p̄paratis nũcios ad ſemyramidẽ iam appropiquãtem mittens rep̄hendit eius ambitionem: q̇ nulla iniuria laceſſita bellũ ſibi ĩferret. Multiſq; uerbis eam p lr̃as incu-
Virtute ſans deoſq; ĩuocans teſtes minatus eſt ſi acie uicta eſſet ſe illam cruci affixuꝝ. Lecta
certandũ epiſtola ridens Semyramis non uerbis ſed uirtute certandũ eſſe reſpondit. Deĩde ad indum ꝑueniẽs inuenta regis claſſe ad certamẽ parata: Et ipſa ſuas naues electis militibus ĩſtruxit. Ibi duꝝ certamẽ cõmiſſum ẽ: ac diuti9 magnis utriq; uirib9 pugnatũ. Tandem ſuperata indoꝝ claſſe: qua in pugna ad mille naues ſubmerſæ ſunt multiq; mortales capti: pontẽ quo facilior eẽt trãſit9: ſupra flumẽ cõſtruxit: p̄ſidioq; ab utroq; latere ĩpoſito oĩs copias traduxit: iſulas quoq; ac urbes in flumĩe ſitas cœpit ad centũ milia hoĩum in ſeruitutẽ redactis. Claſſe amiſſa indoꝝ rex ſimulans ſuas copias ꝑcul a flumie retro abduxit: ut hoſtes id formidine factũ rati fluuiũ trãſirẽt. Quo cognito

gnito Semyramis cū ex uoto res cæderet parte copiaꝝ ad pontis cuſtodiā relicta: in/
dos cū reliquo exercitu ꝓſecuta ē. Præcedebāt elephātoꝝ ſimulacra: quo regii explo/
ratores elephātoꝝ apparatu cōſpecto regi metū iniicerēt. Veꝝ ea ſimulatio haud diu
ti9 latuit. Nā admirātib9 indis unͫ tāta illi elephātoꝝ copia ſuppeteret: qdā ex Semy/
ramidis exercitu nocte capti rē ꝑdidef. Quapp cōfiſus ſuis uirib9 rex fictionē elephā
toꝝ ꝑdicēs: ut ſublato metu acri9 pugnā inirent: copias oīs aduerſus aſſyrios eduxit.
Inſtructa quoq; acie Semyramis ꝓficiſcebat᷑. Appropinquātib9 exercitib9 rex eqtes
ac currus ī pria acie anͣ phalāgē deſtinauit. Semyramis ſimulatis elephātis aduerſus
eqtes ꝑmiſſis: īnitoq; certamīe regios eqtes fudit. Aſſueti. n. ueris elephātis eq noua
forma olfactuq; īſueto turbati ſunt: itaq; pars in hoſtes equoꝝ īpetu: pars in alia loca
deferē᷑. Semyramis cū electis militib9 uictoriā ſecuta in primis pugnās īdos in fugā
uertebat. Quib9 ad phalāgē ͬfugiētib9: Staurobates haud ea re ꝑculſus aciē peditū
ꝓcedētib9 elephātis ꝓmouit. Ipſe ī dextro cornu pugnās ſupq; ualido elephāte īſidēs
aduerſus reginā uirili aīo ꝓficiſcit᷑ caſu eodē in cornu pugnātē. Veri elephāti contra
ſimulatos ibāt neq; pari robore pugnabat᷑. Supiores erāt regii. magnāq; edebāt aſſy/
rioꝝ cædē: parti q elephātoꝝ pedib9 cōterrent᷑: parti q interirēt: aut lacerati dentibus
aut a ꝓboſcide abſumpti. Cū magn9 īterfectoꝝ alteri9 ſup alteꝝ cadentiū: cumulus
fieret: timor ac terror oīa compleſſet: nulli iā ordinē ſeruabāt. Ita oīb9 ferme aſſyriis
ad fugā ītentis rex Semyramidi caſu obuius primū ſagitta brachiū ei9 deinde iaculo
humeꝝ ſauciauit. Regina haud quaq̄ uulnere. (Leue. n. erat) exterrita cū equū aſcē/ Semyra/
diſſet belua īſequēte ferme capta eſt. Oēs in fugā uerſi ad naues tēdūt. Inſequētibus mis ſau/
īdis magna cædes facta eſt p loca tātæ multitudini anguſta. Cū eqtib9 peditibuſq; q cia
ad pōtē tendebāt īmixtis alter alteri īpedimēto eſſet: ut neq; fugæ neq; ſalutis ullus da
retur loc9. Sed ipſi ſuomet tumultu opp̄ſſi iterirent. Multi ex utroq; pōtis latere ꝑfu/
gientiū multitudīe in aquā ꝑcipitati ſunt Semyramis: cū maior eoꝝ pars: q bello ſu/
pfuerant flumē trāſiſſent: pontē (is ſupra naues fabricat9 erat) diſcidit. Naues ī plu/
res partes diuiſæ delatæq; p flumē in diuerſa loca applicuef multis idoꝝ q illas īſequē
do aſcēderāt ui flumīs ſubmerſis. Rex multis ꝓdigiis augurūq; reſponſis monit9 ne
flumē trāſiret finē pſequēdi fecit. Semyramis ꝑmutatis captiuis ī bactrianos rediens
maiorē exercitus partē dimiſit. Paulopoſt detectis quas ei Nin9 p eunuchū paraue/ Ninus fi
rat īſidiis oīq; iniuria iuxta āmonis reſponſum remiſſa cū oībus filio ut regi parerēt ꝑ lius
fectis mādaſſet eueſtigio e uanuit ad deos iuxta oraculi ͬſpōſum (ut creditū eſt) trāſ
lata. Quidā fabulant᷑ illā in colūbā fuiſſe cōuerſam cōplurib9. n. auib9 domū igreſ/ Semyra/
ſis: & illā cū reliqs aduolaſſe uolūt. Quo factū eſt. ut ſyrii colūbā ut deā colāt imor/ mis in co
talē reginā arbitrati. ipitauit uniuerſæ aſiæ ꝑter idos. Vixit ānos (queadmodū etheſi lumbam
as gnidi9 ſcripſit) duos &. lx. cū q̄dragita duob9 regnaſſet. Athenieſes nōnulliq; alii Semyra/
ſcriptores aſſerūt. Semyramidē cū pulchra decoraq; forma eſſet a rege aſſyrioꝝ ꝑter midis
modū dilectā. Cui9 modeſtia fuerit admodū laudata: Cū ei9 uitæ integritas uulgata
admodū foret pſuaſiſſe uiro: tradūt ut qnq; dies ſe ſolā regnare pateret᷑. Quo ipetra/
to ſceptro regni ſtolaq; regia ſumptis pria die ſplēdidū cōuiuiū feciſſe: inq; eo oēs du
ces pricipeſq; adægiſſe: ut ſibi ueluti reginæ parerēt. Secūda die cum populares nobi
lioreſq; ſe tāq̄ reginā colerēt: uiro in carcerē truſo magnoq; aīo cū cæpiſſet regnū: ad
ſeniū uſq; multis a ſe ꝑclare magnificeq; geſtis tenuiſſe. Hæc de Semyramide a diuer
ſis auctorib9 tradūtur. Poſt eius obitū ſumpto regno fili9 pacem cū ſingulis ægit ne/
quaq̄ matrē imitat9: ſed omne uitæ tēpus recluſus in regia cōſpectūq; hoīum uitans

inter pellices & eunuchos ociū & delitias ſecutꝰ traduxit. Exiſtimabat.n.īcommoda oīa uitare: in cōtinuis uerſari uoluptatibꝰ: uacuū eſſe curis ſūmā in rege fœlicitatem eſſe. Ad ſecuritatē īperii & ut a ſubditis timeret̄: ānuatī certū militū idicebat numeꝝ acieoꝝ ducē ſingulis ꝓuinciis imperabat. Exercitus cū extra urbē conueniſſet: ducem cuilibet nationi prudētiorē ex his q̄ ſecū erāt conſtituebat. Acto anno copias remiſſo domū priori milite rurſus a ꝓuinciis petebat. Quo fiebat ut & ſubditi ꝓmptiꝰ īperata facerēt: cū ſemp timor militū ſub diuo agētiū īmineret. Et ſi q̄ forte deſciſcerent timore pœnæ q̄ primū dicto parētes eſſent. Annuā uero militū mutationem ad id cōferre exiſtiauit: ut parua tēporis cōſuetudīe nulla īter eos amicitia cōtracta neq; duces neq; cæteri aduerſus regē cōſpirarent. Diutina n. militia: tū milites robuſtiores: tū duces prudētiores ſolet efficere. Quæ res ſæpius magnas facultates ad deſciſcēdū a pricipibus ꝓbuit. Vita uero pricipis exterioribꝰ ignota uoluptates eoꝝ occultas reddit & tā q̄ iuiſibilē deū ne uerbo q̄dē q̄s blaſſemare pricipē præ timore audet. Hoc pacto duces exercitus: ꝓuinciaꝝ ꝓſides: domeſticaꝝ reꝝ curatores: iudices inſup ſingulaꝝ gētiū: aliaq; ꝑ regni cura diſponēs uitam agebat. Similiter & cæteri reges ad ſardanapalū uſq; trigīta regnū tenuere. Cuiꝰ tpe aſſyrioꝝ imperiū. Quod ānis mille & trecētis ſexagita ꝑſeuerauit: quēadmodū ethesias ſecūdo libro tradit: ad medos tranſiit. Nomina regū quātoq; q̄ſq; regnauit tpe: cū nil memoria dignū egerint: nequaq̄ ſcribit. Solū memorat̄ auxiliū troianis ab aſſyriis miſſum. Dux ꝑſidii Mēnon thitoni filius fuit. Theutamo.n.ī aſia regnāte q̄ uigeſimꝰ a Nino atq; Semyramide deſcēdit: Agamēnonē tradūt aduerſus troiam cū græcis bellū mouiſſe: cū aſſyrii ampliꝰ mille ānis aſiæ īperaſſent. Cū uero priamꝰ bello opꝑſſus ab rege Theutamo ꝑſidiū utpote aſſyriis ſubditus ꝑ legatos poſtulaſſet: ille decē milia æthiopū totidēq; Suſianos cū ducētis curribꝰ duce Mēnone ad troiā miſit. Erat tūc Titonꝰ ꝓfectus ꝑſaꝝ acceptꝰ maxīe regi. Mēnon uero ætate florens ac animi corporiſq; ꝓſtans uiribꝰ maxīe in ea tēpeſtate uigebat: Aedificaſſe eū ferūt in ſuſis loco excelſiori regiam: quæ uſq; ad ꝑſaꝝ imperiū ꝑmanſit. Mēnonia ab illo denoīata. Strauit & uiam leoferam ea regione quæ adhuc Mēnonia uocat̄. Aſſerūt q̄ ſūt in ægypto ethiopes Mēnona eis ī locis natū oſtēdentes antiquā illiꝰ regiam: quā nūc etiam Mēnoniam ducūt. Sed conſtat illū troianis cū uigīti peditū milibꝰ curribꝰ dicentis præſidio fuiſſe: multoſq; græcos pugnātē occidiſſe: tādē ꝑ īſidias atheſſalis īterfectū: corpus eius ab æthyopibus erectū crematūq; extitiſſe: oſſaq; eius ad Thitonū delata. Hæc de Mēnone in ſcriptis regiis barbari tradūt contineri. Sardanapalus a Nino trigeſimus rex: ultimus uero aſſyriorū. exceſſit omnes ſuperiores deſidia ac uoluptate. Nam ꝓterq̄ q̄ a nullis exterius cōſpiciebatur: uitam muliebrē duxit cū pellicibus ueſte: tum porfirea indutus: tum molli lana contexta. Stola inſuper muliebri faciē totūq; corpus in modū pellicis fuco cōponens ultra luxū muliebrē laſciuiebat: uocem fœmineā loquēdo imitatus non ſolum cibum potūq; q̄ uoluptatem præberent continuo appettebat. Sed luxuriæ quoq; deditus nunc uiri nunc mulieris uice abutebatur: omni poſthabita ſexus: ac pudoris cura. Adeo uero delitiæ turpis uoluptas incontinentiaq; in eo uiguere: ut ſucceſſoribus poſt obitum ſuū in ſepulchro inſcribi barbarica lingua mādarit: quod poſtmodum græcus interꝑtatus eſt. Hæc habeo: quæ comedi: & quæ cum amore & uoluptate ꝑcæpi. Ea plurima & ꝓcipua relicta ſunt. Vita in hunc modū turpiter exacta Imperiū aſſyrioꝝ: quod diutius ꝑſeuerarat euertit. Arbaces quidam genere mædus: uirtute & animi magnitudine ꝓclarus dux erat copiarum: quæ ſingulis annis in ninam a mædis deſtinabant̄

Marginal notes: Militia diutina — Aſſyriorū īperiū — Mēnon — Theutamus — Mēnōis exercitus — Titonus — Sardanapalus — Sard. epitaphium — Arbaces

deſtinabant̃. Contracta amicitia cum babyloniorꝝ duce nomine beleſo hortatus eſt ab eo ut pricipatũ aſſyriorꝝ deleret. Erat enim iſignis iter ſacerdotes: quos babylonii chaldeos uocant peritus aſtrologiæ diuinatoiſq;: multis p̃dixerat quæ erant ꝑculdubio futura. Hic arbaci cũ amicus eſſet: eũ imperio oĩum potiturꝝ p̃dixit: qbus Sardanapalus regnaret. Laudato uiro Satrapã ſe illũ babyloniorꝝ: ſi uera p̃diceret facturꝝ ꝓmiſit. Ipſe tãquã dei uocibus in ſpem elatus cũ reliqs ducib⁹: tũ benigne alloquẽdo: tum beneficiis ad eius beniuolẽtiam attraxit. Cupiens aũt regẽ atq; eius uitã inſpicer̃ data uni ex eunuchis aurea fiala ad Sardanapalũ itroductus eſt. Cõſpecta regis mollitie & muliebri apparatu: illũ ut nullius rei hoĩem deſpexit: magiſq; in ſpẽ incubuit a chaldeo datam. Inita cũ beleſo ſocietate ut ipe medos ad imperiũ: pſas ad defectionẽ ſollicitare. Ille uero babylonios barbarorũq; ducẽ ſibi amicũ ad cõmunionẽ cõſiliorꝝ impelleret. Cũ temp⁹ miſſionis exercitus aduenĩſſet: qlibet de more i patriã ſeceſſit. Arbaces ad mædos reuerſus pſuaſit: ut ꝓ imperio perſis pro libertate ſumerẽt arma: ſimiliter & beleſus babylonios ĩpulit ad libertatẽ: & ad arabes legatis miſſis p̃fectũ eorꝝ ſibi familiarẽ ad ſocietatẽ conſiliorꝝ hortatus eſt. Acto ãno ad ninã cõuenere oẽs ſuccedere ſe de more cæteris ſimulantes: re uera ut ĩperiũ Sardanapalo auferrẽt. Erãt quattuor gẽtes: q in unũ conuenerant: numero milia hoĩum quadrigenta muniti caſtris: ac de reb⁹ cõib⁹ conſultantes. Cognita defectione Sardanapalus aliarꝝ nationũ exercitũ aduerſus deſciſcẽtes ducẽs cõmiſſo certamĩe hoſtes ſuperat: ꝓfligati ad mõtes confugiũt ſtadiis a nina diſtantes ſeptuagita: qb⁹ cũ denuo ad campos fortunam experturi deſcendiſſent: Sardanapalus cũ oĩbus copiis occurrit. Inſtructa acie ꝑ p̃conẽ ei q Arbacẽ aut babyloniũ beleſum occidiſſet: talẽta auri ducenta: q uiuos tradidiſſet duplex premiũ ac mediæ p̃fecturam pollicitus eſt. Verꝝ nullũ ea p̃mia mouerũt. Cõmiſſo certamine multi ex hoſtib⁹ occubuere: reliquos Sardanapalus uſq; ad caſtra in montib⁹ ſita pſeqtur. Qui cũ arbace erant aduerſis p̃liis pauentes inito qd uictis agendũ eſſet conſilio: maior pars in patriam cuiq; redeũdũ. Ibi p̃occupanda munita loca: alios in ſocietatẽ belli uocandos: neceſſaria ad bellũ paranda eſſe cẽſebat. Beleſus babylonius aſſerens deos multis cũ laboribus piculiſq; uictoriam polliceri pſuaſit ut in bello pſeuerarẽt. Cõmiſſa rurſus pugna rex ſupior fuit: caſtriſq; hoſtiũ poti⁹ uſq; ad montes babylonios iſecutus eſt. In eo certamĩe Arbaces uiriliter pugnãs multis pſtratis aſſyriis uulnus accepit. Tot aduerſus p̃liis eorꝝ q deſciuerãt icti duces: cũ domũ abire decreuiſſent beleſus ſub dio pnoctans ex aſtrorꝝ obſeruatiõe recedere uolentib⁹ prædixit: paucos poſt dies ultro illis auxilia aduentura: reſq; eorꝝ in meli⁹ caſuras eſſe. Hæc aſtris ſignificar̃ deos. Suadere igit̃ ſe: ut ſuæ arti fidẽtes parũper deorũ beneficia expectarẽt. Huic exhortationi parẽtib⁹ ducib⁹: ꝓmiſſumq; expectantibus tẽpus nũciatũ eſt bactrianorꝝ exercitũ ad regẽ mitti: ꝓpinquũq; eſſe magnis itineribus pficiſcẽtẽ. Viſum eſt igitur Arbaco reliqſq; cũ expeditis militib⁹ obuiam ꝓficiſci: ut aut defectionẽ pſuaderẽt bactrianis: aut ad id armis cogerent. Primũ duces tum reliq libertatẽ aſſerẽtes copiis cæterorꝝ ſeſe addiderũt. Hæc Sardanapalus ignorans memor ſupioris fortunæ ad hilaritatẽ profuſus epulũ militib⁹ ex ſacris: uinũq; abunde præbuit: aliaq; epulo accommodata. His intẽtis aſſyriis Arbaces q p tranſfugas hoſtiũ in caſtris negligẽtiam: ut q uino ciboq; grauati: ſomno qetiq; indulgebãt norat: noctu caſtra hoſtiũ expugnauit: acie inſtructi incompoſitos: parati imparatos adorti: multis iterfectis reliquos in urbẽ cõpulere. Sardanapalus cũ exercitui ducem p̃buiſſet Salamenũ uxoris fratrẽ; urbis curã cuſtodiẽdæ ſuſpſit. Hoſtes in locis patẽ

Beleſus

Chaldei

Sardanapali uictoria

Salamenus

tib⁹ iuxta urbem duob⁹ ꝑliis copias regias fundũt: īterfectoq; Salameno reliquos ꝑ/
ſequẽtes partī in fuga cædũt: partim in flumẽ euphratẽ ꝓcipites agũt. Paucis q cædi ſu/
pfuerant ī urbẽ cõpulſis. Adeo ingẽs numer⁹ occiſoꝝ fuit: ut fluui⁹ redũdante hom/
nũ ſanguine colorẽ mutarit. Obſeſſo in urbe rege multæ natões quælibet libertatẽ aſ
ſerẽs ad Arbacẽ deferũt. Rex magno ĩdiſcrimĩe regnũ uerſari uidẽs filios tres: duaſq;
Cottus filias cũ magna auri argẽtiq; copia in paphlagoniã ad cottũ ꝓſidẽ miſit ducũ oĩum ſi
bi acceptiſſimũ: tũ ꝑ epiſtolas: reliquoꝝ q non defecerant: auxilia accerſit ad ferendã
Nina obſidionẽ paratus. Erat.n.reſponſũ progenitorib⁹ datũ nũquã Ninam capi poſſe: ni
urbs ſi cũ fluui⁹ urbi hoſtis fieret. Q uod nũq futuꝝ rat⁹ ſpẽ cæperat obſidionis traducẽ/
dæ: & ſimul futura auxilia expectabat. Hoſtes urbẽ quam pp mœniũ altitudĩe expu/
gnare neqbant obſedere. Nondũ.n.catapultæ: neq; uineaꝝ: neq; arietis quo muri ur/
biũ deiiciũtur uſus erat. Iſ q in ciuitate erant oẽs ad uictũ res & obſidionẽ tolerandã
neceſſariæ regis cura ad id antea ĩpẽſa ſupererant. Cũ duob⁹ annis obſidio ꝑſeueraſ/
ſet ꝑ ſũmũ ociũ obſeſſoꝝ: tertio cõtinuis ĩbrib⁹ excreſcẽs ſupra modũ fluui⁹ cũ par/
tem urbis inũdaſſet muros deiecit ad ſtadia uigĩti. Hic rex exiſtimans tẽpus oraculi
aduenĩſſe deſperata ſalute ne in hoſtiũ poteſtatẽ ꝑueniret pyram in regia ĩgentem ex
truxit: ſupq; eam auro argentoq; omni ueſte ĩſuper regia ĩpoſitis uxoribus quoq; atq;
eunuchis in medio pyre recluſis ſe cremandũ una cũ his in ignẽ iniecit. Hoſtes audi/
ta regis morte urbẽ ꝑ eam: quæ ab oraculo ꝓdicta erat muri parte ingreſſi Arbacẽ re/
gia ſtola idutum regẽ appellarunt omnium ſibi reꝝ poteſtate ꝑmiſſa. Sumpto impe
rio arbaces cum belli ſociis pro cuiuſq; meritis dona impenderet ꝓuinciaꝝ quoq; ꝓſi
des ꝓnunciauit. Babylonius beleſus q futuꝝ impium ꝓdixerat admonẽs ꝓmiſſuꝝ ꝓ/
fecturam babyloniæ obtinuit. Et ſimul teſtatus eſt uotum ſe bello: dum in dubio res
Sardana eſſet: feciſſe uicto Sardanapalo regiaq; incenſa: cineres ſe ex ea babyloniam delatuꝝ
pali morſ ac pene templum dei aggerem erectuꝝ qui ab omnibus ꝑ euphratem nauigantibus
conſpiceretur ꝑpetuum monumentum regni aſſyrioꝝ deleti. Hoc petiit ſuaſore eu/
nucho quodam: a quo argentum aurũq; ad ſe delatum occultum tenuit. Q uod igno
Arbaces rans Arbaces exiſtimabat enim omnia igni una cum ſardanapalo abſumpta eſſe deſ
rex ferri babyloniam cineres ꝑmiſit ciuitati ĩmunitate conceſſa Beleſus paratis nauigiis
una cum cineribus babyloniam uim magnam auri argentiq; deſtinauit. Q uare ad
regem delata iudices eius criminis dati ſunt: ex his qui una ſecum fuerant uictores.
Cum beleſus factum confiteretur iudices cũ capite damnarũt. Rex magni uir animi
uolens regni principia hũanitate ac clemẽtia firmiora reddere: non ſolũ beleſo pœnã
remiſit: ſed aſportatum auꝝ argentũq; cõdonans præfecturam babylonioꝝ a prici/
pio cõceſſam habere iuſſit. Aſſerens maiora illius erga ſe bñficia: q iniurias eſſe. Hac
uulgata clemẽtia nõ ſolũ beniuolentiam ſinguloꝝ: ſed & gloriã aſſecutus eſt cenſen/
tibus omnibus illum imperio dignũ: q ita parceret delinquentibus. Arbaces ſuis bo/
nis ciuibus conceſſis urbem a ſolo euertit: auꝝ argẽtũq; omne nam ad multa talenta
ex incendio effluxerat: detulit in ecbatanam mediæ urbẽ. Hoc pacto Aſſyrioꝝ impe
rium quod ad trigeſimã ꝓlem a nino ꝑuenerat annis mille & quadrigentis ad medos
tranſiit. Nunc æquũ uidet᷑: quo nil memoratu dignũ omittamus: de his qui chaldei
Chaldeo apud babylonios uocant᷑ referre. Chaldei babylonioꝝ antiqſſimi cum locum in ſua
rum uir/ repu. quem in ægypto ſacerdotes obtinuere. Ad cultum enim deoꝝ deputati ꝑ omnẽ
tus uitam philoſophantur periciſſimi aſtrologiæ habiti. Multi diuinatione quadam futu
ra prædicebant: ac tũ auguriis: tũ ſacris: tũ aliis qbuſdã incantationib⁹ & mala auer/

tere

tere ab hominibus: bona afferre: auguria inſuper: ſomniaq; & prodigia interpræta/
ri cōſueuere. Eorꝶ ꝑterea q̄ ad ſacra ſpeculanda ꝑtinent ꝑitiſſimi. Nō eni queādmodū
græci horꝶ oīum doctrinā ꝑcipiūt. Nā pueri a pr̄ibus ꝓgeniē ſecuti eā diſcūt philoſo/
phiam omni aliarꝶ rerū cura poſthabita. Ita tū quia a teneris annis in ea doctrina eru/
diunt͛: tum qua diutius in illa ꝑſeuerant doctiſſimi euadūt. Apud græcos ut plurimū
tarde ad philoſophiam accædunt paulūq; in ea īmorati ad q̄ſtum uertūtur. Pauci ad
modū in ea īmorātur perdiſcenda lucri gratia ad alia exercitia uerſi. Nō eni de more
imitantur ꝑentum doctrinam: ſed ipſi ſua ſponte uariis ſtudiis ꝓ libito incumbūt. Et
enim barbari in ſuſcepto exercitio ſemꝑ immorātur: græci uero lucri gratia nouis ſp
opinionibus imcūbentes: deq; maximis diſciplinis iter ſe altercātes incertos diſcipu/
los reddunt: animumq; eorum per omnem uitam dubium nulla certa ſententia erra/
re cōpellūt. Ita ſi qs ꝑclariſſimorꝶ phorꝶ diligēter ſectas exq̄rat repugnātes admodū
maximiſq; de rebus iuicem cōtrarias comperiat. At uero chaldei mundū ſempiternū
eſſe aiunt: neq; principiū habuiſſe: neq; ſortiturꝶ eſſe finē. Vniuerſorꝶ ordinē atq; or/
natum diuina quadā ꝓuidentia factum. Cæleſtia oia non caſu aut ſua ſponte: ſed de/ Mundus
terminato quodam firmoq; deorꝶ nutu iudicioq; eſſe ꝑfecta. Aſtrorū longa obſerua/ ſempiter
tione curſum naturamq; diligentiſſime ſcrutati: multa futura hoībus ꝑdicunt. Maxi nus
mam uero uim ac motū quinq; aſtrorꝶ qui planetæ appellantur interpræctres illi dn̄t: Planetæ
& eius p̄ſertim qui a græcis Saturnus dicitur eſſe affirmāt. Clariſſimū uero & cuius ſolis uir/
maxima ſit uirtus ſolem dicūt. Reliquos quattuor eo nomine: quo & noſtri aſtrolo/ tus
gi appellāt Martē: Venerē: Mercuriū: Iouē. Mercurios illos ꝓpterea uocāt: ꝙ cū ali Mercuri
is aſtris haud quaq̄ errātibus: ſed motū ordinatū habentib⁹ illi ſoli ꝓpriū curſū ſorti us
ti futura oſtendāt: tāq̄ deorꝶ interp̄tes uoluntatis. Nā tum ortu: tū occaſu: tū colore ſi
gnificare recte aduertētibus futura reſtant͛. Aliquando uero uētis quādoq; hymbri/
bus: tū æſtu: nonnūq̄ cometis: ſolis & lunæ eclipſi: hiatu terræ multis deniq; ſignis: q̄
proſint quæue obſint non ſolum gentibus ac locis: ſed & regibus & priuatis perſonis
oſtendūt. Sub horum curſu eſſe aſtra triginta: quæ deos conſultores appellant: & ho
rum medietatem ſupra reliquam ſubtus terram ferri: tū quæ apud homines accidūt:
tum quæ a cæleſtibus eueniunt ſpectantia. Dieb⁹ aūt decem ex ſuperioribus unū ad
inferiora ueluti aſtrorꝶ angelū: alterꝶ rurſus ab inferioribus ad ſupera mitti. Et hūc eē angelus
eorꝶ præſcriptum motū circuitu ſempiterno. Deorꝶ ꝑcipuos duodecim aſſerūt eē nu
mero. Quorꝶ cuilibet menſem & unum ex ſignis zodiaci tribuūt: ꝑq; ea ſolem ac lu/
nam reliquoſq; planetas qnq; efficere motū ſuū. Solē anno: lunā mēſe ꝓprios curſus
pagere. Reliquorꝶ planetarꝶ quēlibet ſuū motū diuerſis cōſumare: tū uelocitate tum Planetarꝶ
tpe. Hos aiunt planetas plurimū in gn̄ationē cōferr͂ uel bona uel mala cōſequēda ꝑq; influxus
eorꝶ naturā atq; aſpectum maxime cognoſci: quæ ſint hoīb⁹ euentura. Multa quoq;
prædixere tum aliis tum etiam regibus præſertim alexādro: cum eſſet cū Dario pu/
gnaturus. Poſtmodum Antigono Nicanori Seleuco: prædicunt etiam idiotis futu//
ra: ita euidenter: ut mirum & ultra hominem ingenia eſſe putetur. Viginti quattu/
or præterea aſtra præter zodiaci circulum annumerant: quorum duodecim uerſus
boream: duodecim ad notum uergāt. Et hæc quod uideri: quæ attribuunt uiuentib⁹
hæc non apparere: & defunctis adeſſe putant: quæ iudices uniuerſorum appellant.
His omnibus inferiorem lunam ferri proprius terram dicunt: quæ breui tempore ef Lunæ
ficiat curſum ſuum non quidē propter uelocitatē mot⁹: ſed ꝑp circuli breuitatē. Q̄d curſus
uero lumē a ſole habet: ꝙ ꝓpter terræ umbrā obſcuretur ſentiūt: cum græcis. De ſo/

Terra concaua — lis eclipſi uaria ſentientes: neq; de ea ſuã ſnĩam efferre audẽt: neq; tp̃s p̃dicere. De terra priuatas ſnĩas afferũt aſſerẽtes ſcaphæ ſimilẽ: & cõcauã eſſe: multaq; de hac: deq; reliqs quæ in orbe ſũt pſuadere nitunt̃: de qbus alienũ ab hiſtoria ẽ ſingulatim referre. Hoc aũt cõcedũt oẽs chaldeos aſtrologiæ ultra cæteros: cũ diuti9 in ea uerſati ſint eſſe peritos. Numerꝝ annorꝝ: qbus ſe hmõi aſtrorꝝ doctrĩæ uacaſſe affirmãt: haud facile qs crediderit: nã quadringẽta tria annorꝝ milia annumerãt: uſq; ad Alexãdri aſcẽſum ex quo aſtrorꝝ obſeruatiões ab ſe cæptas dicũt. Et de chaldeis hacten9. Nunc eo unde digreſſi ſum9 redeat oratio: quoniã ſcriptores plurimi de medorꝝ ĩperio diſſentiunt: haud ab re erit ueritatẽ hiſtoriæ exqrenti: in qbus differant referre. Herodot9 q xerxis tp̃e uiguit aſſiriorꝝ regnũ qui annis antea quingẽtis aſiæ imperitauerant: ſcribit a medis euerſum deĩceps multo tẽpore nullũ fuiſſe regẽ: qui oĩbus imparet. Ciuitates ſingulas populari ĩperio uſas abſq; regib9 uixiſſe. Tãdẽ plures poſt ãnnos electũ a medis regẽ iuſtitia inſignẽ noĩe Ciaxarẽ: q ꝓpinquis populis ĩ medorꝝ ſocietatẽ adductis dux oĩum creatus ẽ. Tũ poſteri ei9 ſuſceptũ ĩperiũ ꝓpagarũt uſq; ad Aſtyagẽ quẽ Cyrhus pſeq; deuicerũt: de qbus nũc paucis cõtenti poſtmodũ ſuo tp̃e diligẽti9 trademus. Secũdo ſeptiæ ac decimæ olimpiadis ãno factus ẽ medorꝝ rex Ciaxares ſecũdũ herodotũ: ethesias gnidi9 poſt herodotũ: q cũ Artaxerſe aduerſus Cyrhũ fratrem eius militãs captus ẽ: obq; artẽ medicine annis decẽ & ſeptẽ cũ rege ſũmo cũ honore fuit. Ex ãnalibus regũ: in quibus priſca perſarꝝ geſta obſeruata cõſuetudine ſcripta erant: certã a ſe cõpertam hiſtoriam ad græcos attuliſſe affirmat. Is tradit poſt deletũ aſſiriorꝝ regnum medos ĩperio aſiæ potitos fuiſſe. Arbace regnãte: q cum Sardanapalũ bello ut dictũ eſt ſupaſſet: regnaſſetq; duo de trĩgita annis Mãdanes fili9 iperium ſuſcepit: qui aſiæ ĩperauit annis quinquaginta. Poſt hunc annis trigita regnaſſe Soſarmõẽ: Quinqginta ãt carmim Arbianẽ duo & uiginti. Quadragita Arſteũ: qui bello maximo cũ caduſiis geſto ſuperatus ſit. Eius rei cauſa traditur fuiſſe Parſodes perſa uir fortitudine ac prudentia multiſq; præterea uirtutib9 memoralib9: q regi apprime charus cũ magna eſſet auctoritate apud eos: qui præcipui penes regẽ habebantur: ex quodã iudicio infenſus regi: cum tribus milibus peditũ: equitib9 mille ad caduſios aufugit. A qbus ſuſcept9 ſororẽ deſpondit uni: q cæteris eo tp̃e potẽtia p̃ſtabat: cũ a rege aperte defeciſſet ſua ſit caduſiis oĩbus: ut ſe in libertatẽ uẽdicarent. Dux belli ob uirtutẽ creat9 exercitũ maximũ ad ducẽta hoĩum milia coegit: Caſtriſq; ĩ finibus caduſiorꝝ poſitis Arceũ medorꝝ ducẽ ſe aduerſus cũ octingẽtis milib9 hoĩum ꝑfectũ pugna inita ſuperauit. Ad quingẽta milia interfectis reliquos abegit extra caduſiorum fines. Hac uictoria inſignis a caduſiis rex creatus in mediã trãſiit omniq; prouincia uaſtata magnam gloriam aſſecutus eſt. Vergens in ſenium cum ĩſtaret uitæ finis: execratus eſt ſucceſſores: qui odium inimicitiamq; inter Caduſios ac medos deleret: q pacẽ ꝓcuraret exilio mulctaret̃. Siue ꝓgenies ſua: ſeu caduſius eſſet. Quapropter caduſii ſemp medis hoſtes extitere nũq̃ illorꝝ regib9 ſubditi uſq; ad Cyrhum perſarum regẽ. Poſt arcei obitũ in medis regnauit Artines annis duobus & uiginti. Artibanus quadragita. Poſt hũc p̃ti a medis deficiẽtes: cũ patriã urbẽq; Sacis tradidiſſẽt: magnũ bellũ inter ſacas medoſq;: quod annis duobus magnis utrinq; cladibus geſtũ eſt: excitarũt. Pax tandem conſtituta: ut parti ſubĩcerent̃ medis: Sacæ mediq; amici ſociiq; inuicẽ perpetuo eſſent. Sacarum tũ regina erat mulier Tarina noĩe bellorum appetens: audacia quoq; & rebus geſtis cæteris fœminis inter ſacas nobilior. Habet ea patria mulieres robuſtas: quæ uiros appetant p̃ſerti belli gloria illuſtres. Fert̃ hæc tum

Marginal notes: Aſtrorũ obſeruatio · Herodoti ſeculũ · Medorũ ſermo · ciaxares · Aſtyages · Ethesiæ ſeculum · Arbaces · Mandanes · Soſarmõ · Arſteus · Parſodes · Caduſii · Arceus · Artines · Artibãus · Sacæ · Tarinæ uirtus

tum pulchritudinem tum uero conſilio prudentiaq; mirabilis extitiſſe: propinquaſq;
gentes barbaras ſupbia elatas ac ſacis iperātes expugnaſſe: maioreq; eius regiōis par/
tem ad mitiorē traduxiſſe uitā. Multas iſuper cōdidiſſe ciuitates: quas reddidiſſet p̄//
cæteris uicinis gentibus fœliciores. Poſt ei9 obitū memores beneficioꝝ eius uirtutiſ/
q; ſubditi ſepulchrū ei cōſtruxere: oium q̄ apud ipſos erat magnificentius. Pyramis
ea fuit triāgularis: cuius latus quodlibet tribus ſtadiis ptēdebat̄. Altitudo ſtadii erat
uni9: uertice i arctum cōſtructo. Adderunt ſepulchro auream ſtatuā inſtar coloſſi.
Honores iſuper heroicos aliaq; ad ſepulchri magnificentiā ipenderunt: quæ ſuis ma
ioribus cōſueuerūt largiri. Aſtibara medoꝝ rege i ecbatanis ob ſenectā defuncto fi/ aſtibara
lius Apanda regnū cæpit a græcis Aſtiages noiatus: quo a cyrho rege pſarū deuicto Apanda
medoꝝ regnū ad pſas tranſiit: de qbus ſuo loco ſcribem9. De aſſirioꝝ medorūq; ipe Aſtyageſ
rio: deq; his i quibus diſſentiunt ſcriptores ſatis dictū putamus. Nūc ad indos: eaq; q̄
de his tradūtur tranſeūdū. India in quattuor latera diſtincta. Quod ad oriētē quod/
ue ad meridiē uergit magnū mare circūdat. Quod arctos ſpectat Emodē mōs ab ea
ſcythia quā habitāt hi qui appellant̄ ſacæ diuidit. Quartū qd̄ eſt ad occidentē fluui9
indus terminat oium fere poſt nilum maxim9. Magnitudinē idiæ ab oriente ad occa Indiæ ſi/
ſum ſcribūt ſtadioꝝ uiginti octo miliū. A ſeptētrione ad meridiē miliū duū ac trigin/ tus
ta. Hæc tanta idiæ magnitudo circulo æſtiui tropici uidet̄ ſubiecta. In multis idiæ lo Emodes
cis aiūt erectū lignū nullā a ſole umbram reddere: nocte arctos nō uideri. In ultimis Sacæ
uero minie aſpici arctuꝝ: quo i loco umbras uerſus meridiē icliare dn̄t. India multos Indus
montes ac magnos cōtiet arborib9 oīs generis oppletos. Campos iſuper plurios ma/ fluuius
ximoſq; fructibus uberes pulchritudie egregios. Diuiſa ē fluminū multitudie agros
plurifariā rigantiū. Iſta ex re bis in anno præbet fruct9 Animantia uarii generis pro/
ducit præ cæteris magna ac robuſta: partim terreſtria: ptim uolantia. Elephantes iſu Elephāti
per plurios maximoſq; q libycos robore excellant. Vtunt̄ his quos uenatione abūde
capiūt in præliis: multūq; ad uictoriā conferūt. Homines quoq; fert proceros ac uali
dos & artificio accōmodatos: ut q aerem puꝝ ducant: & aquam bibant ſalubrē. Ter Indiæ
ra & domeſticis fructib9 opulenta eſt: & uariis multiplicibuſq; metallis fecūda. Na/ bona
ſcit̄ in ea ingens argenti auriq; uis: non paꝝ quoq; æris ferriq; & aurichalci. Multa i/
ſuper ad cultū utilitateq; uitæ & belli apparatū. Præterea inter alias ſegetes fit apd̄ in/
dos plurimū milii ac leguminū agros aq̄ fluminū irrigāte. Oriza quoq;: & qd appel/
lant boſphoꝝ multaq; alia ad cibū utilia. Plures inſuper fruct9 animantiū nutrimēta
quæ longum eſſet recenſere. Ob hanc cauſam affirmant nunq̄ indiam fame: aut re//
rum inopia præmi. Nam cum bis annis ſingulis ſegetes ferat: hunc quidem hyeme
quo tempore alii riſum ferunt percipiūt: alteꝝ æſtate cum oriza Siſam9 boſphor9 mi
liū ferunt̄. Quo accidit: ut p̄cipua ſit apud indos ubertas: cū & ſua ſpōte naſcāt̄ fru/
ctus: & paluſtres dulcedie p̄cipua radices magnā copiā uictui hoium p̄beāt. Ois eni Indorū
fere campeſtris regio dulcē tū a fluminib9 humorē ſuſcipit: tū a pluuia: q̄ certo anni Agricul/
tempore fieri æſtate cōſueuit. Sūt radices quoq; paluſtres æſtu decoctæ: ſed magna/ tura
rum p̄cipuæ arūdinū dulces. Cōfert etiā ad idoꝝ fertilitatē conſuetudo: quæ in bellis
ſeruatur. Nā apud cæteras gentes hoſtes belloꝝ tēpore regiones ſpoliāt uaſtantq; ne/
q; agros coli ſinunt apud indos uero belli tēpeſtate i campis op9 ruſticū exercēt abſq;
cura agricolæ procul ab omni diſcrimine belli. Hoſtes i præliis mutua cæde craſſan/
tur. Agricolis nulla in re nocent: ſed intactos relinquunt tanquam communis utilitatis
miniſtros. Neq; uero hoſtium agros urunt; neq; cædūt arbores. Habēt iſup idi plu/

ra flumina ingentiaq; nauigiis apta: quæ ex fontibus montiũ ad ſeptẽtrionẽ uergẽti/
Ganges um in campeſtria decurrũt. Horũ permulti ĩ unũ coeuntes ĩ gangẽ defluũt. Eius lati
gangari tudo ſtadiorũ eſt trigita. Fertur ab ſeptẽtrione ad meridiẽ: inq; mare oceanũ ĩgredit̃.
Delapſus uerſus orientẽ ꝑ gangaricos: apud quos permulti ſũt maximiq; elephãtes.
Indus Quo accidit: ut nullus unquã eis rex aduena ĩperarit ꝓpinquis gentibꝰ numeꝝ uim/
fluuius q; belluaꝝ ueritis. Alexãder macedo totius aſiæ ĩperiũ adeptus ſolos gãgaros non op
pugnauit. Nã cum ad gangẽ cum exercitu perueniſſet cæteris ſibi ſubditis ĩdis: ut no
uit gãgaros quattuor milibꝰ elephãtis ad bellum paratos: nequaquã eos armis laceſ
ſiuit. Indus eodẽmodo quo ganges ab arcto incipiẽs inq; oceanũ fluens indiam diui/
dit: lapſuſq; per loca patentia augetur pluribꝰ egregiis fluuiis qui ĩ eũ decurrũt: quo
Hypães rum p̄cipui Hypanes Hydaſpeſq;: & areſinus dicunt̃. Sũt p̄ter hos haud uulgaria
Hydaſ// flumina indiã interlabẽtia quæ regiões eas hortis uariiſq; fructibꝰ uberẽ reddũt. Cur
pes in india plura maximaq; ſint flumia: cauſas philoſophi phiſiciq; aſſerũt indiã ſitu eẽ
Areſinus humidã. Scythas uero bactrianos arrianoſq; uicinas gẽtes elatiores. Merito igit̃ hu
miditatẽ ex ſuperioribus locis ad ĩfima fluẽtẽ plures & aquoſiores fluuios reddidere.
Silla flu/ Sed quod accidit ĩter cæteros fluuios quẽ dicũt Sillã: eſt dictu mirabile. Defluẽs eñ
uius a mõte eiuſdem noĩs abrupto: neq; alterius fluuii decurſu auctus abſorbet̃ ab hiatu
Naturæ terræ indiam omnẽ cũ ſupra modum amplitudine excedat multæ uariæq; incolũt gẽ
bona tes: quarũ nulla originem extra indiam trahit: ſed oẽs indigetes appellantur. Nũquã
Dionyſi/ externa colonia illuc adiit: neq; ipſi ad alias gentes miſere. Aſſerũt priſcos inde hoĩes
us in idiã his cibis quos terra ſua ſpõte ꝓduceret pellibuſq; animaliũ queẽadmodũ & græcos ꝓ
ueſtibꝰ uſos: arteſq; & cætera ad uitã neceſſaria paulatim adiuenta utilitate hoĩes do/
cente: quibus natura manus loquelã & animi præſtãtiã adiumẽta uitæ dediſſet. Tra/
dunt q prudẽtiores apud indos fuere: priſcis tẽporibus cũ adhuc hoĩes diſperſi ꝑ ui/
cos habitarẽt: ueniſſe ad ĩdos cũ exercitu ex occidẽtali plaga dionyſiũ omnemq; pera
graſſe ĩdiam nullus adhuc præclaris conſtitutis urbibus: quæ ei obſiſterẽt. Cum ue/
ro ob ingentes æſtus exercitus eius peſte interiret ut dux prudens ĩ mõtes ex locis pla
nis milites traduxit. Vbi cum uenti frigidi efflarent & aquæ potu uterentur quæ pu/
ra ex fontibus manabat a morbo ſũt liberati. Locũ montanũ: ĩ quo exercitus a peſte
euaſit femur appellauit. Vnde & græcos tradidiſſe de eo deo poſteris ferũt ĩ iouis fe/
Dionyſi/ more dionyſiũ eẽ nutritũ. Cũ multos fructꝰ ĩdos plãtar̃ docuiſſet: & uini quoq; alio/
us deus rũq; ad uitã utiliũ uſũ dedit: plures ĩſuꝑ cõdidit egregias urbes cogẽs ex uillis ĩ ciuita
tem migrare. Deoꝝ quoq; cultũ tradidit: leges ac iudicia cõſtituit. Tandẽ ꝓꝑ ipenſa
beneficia rerumq; uarias inuentiones deus exiſtimatus eſt. & ĩmortalium honore po
titus. Scribunt etiam mulierum multitudinem in exercitu circũduxiſſe uſumq; eẽ in
acie tympanis cymbaliſq; nondũ tuba reperta. Cum indis imperaſſet annos duos &
quinquaginta ſenex defunctus eſt: cui ſucceſſerũt regno filii: ſed paulatĩ labente ſuc/
ceſſoꝝ culpa prĩcipatu cũ lõgo tempore pꝰ regnũ ọĩo defeciſſet: ciuitates libertatem
aſſeruere. Hæc de dionyſio deq; progenitoribus eius ab his qui indiæ montana inco/
Herculiſ lunt tradunt. Herculẽ præterea uolunt ad indos acceſſiſſe: ſicut & græci claua pelleq;
uirtus leonis ornatum qui corporis robore uirtuteq; multo cæteros homines exceſſerit: ter/
ræ inſuper ac maris mõſtra perdomuerit. Cũ multas cæpiſſet uxores filios plures na/
tã unicam genuit: filiis cum ad ætatem ꝑueniſſent: oẽm diſtribuit idiã regnis ꝓ nũero
Palicotra filioꝝ cõſtitutis. Filiã ab ſe nutritã in reginã fecit. Multas p̄terea ciuitates ab eo cõdi/
urbs tas ſcribũt maximã clariſſimãq; appellauit. Palicotram. In qua ſumptuoſa ædificata

regia

regia multos in eam introduxit icolas ſepulchris etiam fluminibuſq; reddidit urbem munitiorẽ. Et ipſe quidẽ hercules cũ e uita migraſſet: ĩmortaliũ honorẽ conſecut9 ẽ. Poſteri eius per multa regnantes ſecula nil dignũ memoria geſſere: neq; exercitu aliquo extra indiam ducto: neq; colonia ad alias nationes miſſa. Multis poſt annis plurimæ ciuitates in libertatẽ ſe uindicarunt. Natiões quædã regnum uſq; ad Alexandri aduentum paſſæ ſunt. Cum leges apud indos uariæ habeantur admiratione tamẽ dignæ quæ fuerunt a priſcis eorũ philoſophis editæ. Lege enĩ ſanxerunt: neminem oĩo ſeruũ eẽ: liberos æquo iure honoreq; haberi oẽs qui aſſueſcerent neq; præſtare cæteris neq; iniuria queq̃ afficeř: optĩe ad oẽs fortunæ caſus inſtituiſſe uitã. Stultũ ſane uideri leges æquas oĩbus poſitas fortunas nõ æquæ oĩbus cões eſſe: Indorum populus in tribus ſeptẽ eſt diſtributus. Prima eſt philoſophoꝝ qui cæteris numero pauciores ſupeminent dignitate. Hi ab omni opere ĩmunes: neq; ſeruiũt cuiquã: neq; ĩpant: recipiuntq; a priuatis & ea quibus ſacra diis faciãt & curã habeant defunctoꝝ tãquã chari diis & quæ fiãt apđ ĩferos ꝓcipue norint: ꝓpterea dona pluria honoreſq; eis ĩpẽduntur. Multũ uero ꝓſunt indoꝝ uitæ. Nã anni principio una couenietes. Siccitates: pluuias: uẽtos: morbos ꝑdicunt: cæteraq; quoꝝ cognitio poſſit utilis eſſe. Futura enĩ audiẽtes tũ populus tũ rex & futura declinãt mala & bõis futuris ĩminẽt. Q ui phũs falſa prædixerit nullam præterquã quod perpetuo ſilet pœnã ſubiit. Secunda trib9 ẽ agricolarũ: q multitudine ſupãtes cæteros a bello reliquoq; opere liberi ſolis agris colendis tẽpus ĩpartiunt. Nullus hoſtis eos laceſſit: neq; ſpoliat: ſed exiſtimans illos in cõmuni utilitate uerſari ab omni iniuria abſtinet. Ita ſoluti metu agricolæ terraq; libere colentes reꝝ afferunt ubertatẽ. Viuũt aũt in campis cum uxore ac liberis neq; in urbes cõmeant. Dãt regi(oĩs enim inuidia ſubdita eſt regibus)tributũ. Nulli priuato licet agros poſſidere: præter tributũ: & quantã quoq; fructuũ partem regibus impendunt. Tertiam tribum conficiunt omnis generis paſtores: qui neq; in ciuitatibus neq; in uillis moranť. Vtuntur tabernaculis uenatu ac retib9 tutas a feris auibuſq; regiones reddunt. Hoc exercitio indiã domeſticam præſtant. Multis uariiſq; tum beſtiis tum auibus ſementi agricolaꝝ infeſtis copioſam. Q uartum locũ artifices tenẽt quoꝝ pars armis: pars ruſticis inſtrumẽtis: alii aliis utilib9 reb9 fabricãdis uacãt. Hi nõ ſolũ ĩmunes a tributo ſunt: ſed frumẽtũ inſuper a regia percipiũt. Q uinto ordine milites: ſed numero ſecũdi belli diſciplina exercẽtur. Oĩs ea multitudo armis dedita tũ equi elephãtiq; bello apti ex regia uictũ habẽt. Sextus eſt ordo ephoꝝ: Hi quæcũq; in idia agũtur iſpicientes regi referũt. Vbi rex deſit principibus: Septimo loco exiſtunt qui publicis cõſiliis præſũt numero pauciſſimi nobilitate prudentiaq; maxime inſignes. Ex his enĩ ad regũ conſilia tum ad rem.p. curandã tum ad res dubias iudicãdas aſciſcunť. Duces inſup ex his deligunť ac pricipes. Has in partes politia indie diſtributa haud quaq̃ licet unius ordinis uiꝝ alteri9 uxorẽ ducere: neq; exercitiũ mutare. Neq; enĩ fas ẽ militẽ agrũ colere: aut philoſophari artificẽ. Hẽt idia plurimos maximoſq; elephantos fortitudine ac magnitudine ꝑſtantes. Coit hoc aĩal nõ ſicut quidam putãt ꝑmiſcue: ſed uelut equi & reliqua q̃drupedia. Decio ac ſexto adminus mẽſe ut plurimũ pariunt: quãdoq; octauo & decio. Vnicũ ueluti equi parturiũt: quẽ nutriuut matres annis ſex. Viuũt maiori ex parte ætate lõgeui hoĩs. Q ui uero maxime ſeneſcunt annis ducẽtis. Sunt & apud indos ſtatuti pricipes: qui iniurias ab aduenis prohibeant. Si q eõrum infirmenť cõductis medicis curãt: defũctoſq; ſepeliũt eorũ pecunia ꝓximioribus tradita. Iudices cauſas cognoſcũt. Sontes diligenter puniunt.

Indorũ leges

Indorũ tribus

Indorũ philoſophi

Elephantorum natura

Scythæ Et de indis hactenus. Nũc de ſcythis qui ſunt indiæ contermini dicendum. Hi olim a
primordio paruã patriã poſſidebãt. Poſtmodũ paulatim per uirtutem & uires aucti
cum regiones multas ſibi ſubdidiſſent i magnũ iperiũ gloriãq; puener. Ea primũ na
Araxes tio iuxta araxim flumẽ parua nũero ꝓpterq; ignobilitatẽ cõtẽpta cõſedit. Nacti regẽ
Virgo quẽdã bellicoſũ & militari uirtute ꝑcipuũ agros ãpliarunt. Montanos quidẽ uſq; ad
exterra caucaſũ: campeſtres uero uſq; ad oceanũ & meotida paludẽ aliaq; loca ad Tanaim
Scytha uſq; flumẽ. Fabulanť ſcythæ natã apd eos ex terra uirginẽ umbilico tenuis hoĩs for⸗
puer ma reliqua uiperæ. Eã genuiſſe puerꝝ: cuius nomen fuerit ſcytha. Hunc cũ oĩum qui
pluto ante eũ fuerat clariſſimus euaſiſſet: indidiſſe populis ſcytharꝝ nomẽ. Inter hui9 regis
Napis poſteros extitiſſe fratres duos ſũma uirtute. Et unũ Plutonẽ alterꝝ Napim appellatos
qui magnis reb9 geſtis regno inter ſe diuiſo alteros populos Plutones: alteros Napas
uocitarunt. Horũ magno poſt tpe regũ ꝓgenies uirtute & belli artibus inſignis regio
nes ultra tanaim uſq; ad thraciã ſubiecit. Verſi deinde ad alterã partẽ armis ad Nilũ
ægypti puenere redactiſq; in poteſtatẽ quæ intermediæ erãt gentib9 uſq; ad orientis
oceanũ & caſpiũ mare paludẽq; meotidẽ iperiũ protenderũt. Aucta uirib9 ea gẽs re⸗
Sacæ ges habuit memoria dignos a quib9 quidã ſacæ hi maſſagetę quidã Arimaſpe alio no
Maſſage mine appellati. Sub his regibus ex ꝓuinciis ab ſe bello ſubactis coloniæ deductæ ſũt
tæ ſed duæ maxĩe altera ex aſſyriis ĩter paphlagoniã ac põtũ poſita. Ex mediis altera po
Arimaſ⸗ ne: tanaim flumẽ cuius populũ Sauromates appellarũt. Hi multis poſt annis ĩperio
pæ late diffuſo magna ex parte uaſtata ſcythia eã penit9 deſertã cultorib9 reddidere. De
Antoma inceps deficiente ſcytharꝝ pricipatu regnaſſe feminas dicũt fortitudine corporꝝ ꝑcla
tæ ras. In his enĩ gentib9 exercenť ad bellũ feminæ uiris nihilo uirtute inferiores. A qua
rũ multis uirtute egregiis magne res nõ tantũ in ſcythia ſunt: ſed in ꝓpinqs locis ge⸗
Cyrns ſtæ. Cyrũ quidẽ pſarũ regẽ cũ ingenti exercitu ſcythiã ingreſſũ ſcytharũ regina ꝑlio
Amazo⸗ ſuperatũ captũq; cruci affixit. Adeo autẽ amazonũ uires claruere: ut nõ ſolũ multas
nes uicinas gentes: ſed magnã europæ aſiæq; partẽ ſubegerint: de quib9 poſtea q̃ ſcribere
cæpim9 haud abſurdũ erit: quæ de illis magis fabuloſæ: q̃ uere ſcribũť referre penes
thermodunta fluuiũ primũ gens amazonũ fuit quæ uiris ſimiles becillis artibus uir
buſq; corpis ꝑſtabant. Earꝝ regina exercitu mulierꝝ coacto exercuiſſe traditur eas mi⸗
litari diſciplina: ac nonnullas ex uicinis gentibus expugnaſſe. Eius deĩde gloria & ui⸗
ribus ãpliatis propinqſq; ſubactis gẽtib9 filiã genuit: quã martis filiã appellauit. Ho
mines ad texturã mulíebriaq; deputauit exercitia. Lege autẽ ſtatuit: ut ſolæ fœminæ
in re militari erudirenť. Viris interdicta eſſent arma: ſeruiliaq; officia permiſſa. Ma⸗
ribus qui ex eis naſcebanť crura ac brachia debilitabãt: quo bello iutiles fierent: fœ⸗
minis dexterã inurebat mamã: ne pugnæ impedimẽto eẽt: ex quo & amazonũ eis eſt
inditũ nomẽ. Regia & prudẽtia & rei militaris opiniõe ꝑſtãs urbẽ ꝑclarã ĩ oſtiis ther
Themy⸗ modontis quã appellauit Themiſtrã inq; ea regiã ĩſignẽ cõdidit. Cũ in bellis milita⸗
ſtra urbs rem diſciplinã ſũmo ordĩe ſeruaret: primũ ꝓpinquas oĩs gẽtes uſq; ad tanaim flumẽ
ſuo ĩperio addidit. In quadã deiceps pugna cũ uiriliter dimicãs interiiſſet: filia ĩ r̃gno
ſuccedẽs: perq; oĩa matris uirtutẽ imitata geſta eius ſupauit. Nã uirgĩes a primis ãnis
uenationib9 exercitans quottidie ad belli munia inſtruxit. Marti quoq; & Dianæ ſa⸗
Tauro⸗ crificia inſtituit: quæ Taurobolĩũ appellauit. Sacra facere edocuit ultra tanaim exer
bolium citu traducto oẽs eius oræ gẽtes ad thraciã uſq; deuicit. In regnũ deinde cum multis
Hercu⸗ ſpoliis reuerſa magnifica eis deis tẽpla conſtruxit oĩum ſubditorꝝ beniuolentiã iuſto
Seme⸗ æquoq; ĩperio adepta. Tũ ad alterã fluminis ptẽ uerſis armis aſiæ ptẽ uſq; ad ſyriam
les filius bello

bello ſubegit Poſt huius obitum propinquior genere in regno ſuccedebat iuſte īpe/
rans ita: ut amazones magno īperio & gloria potirenť. Multis p9 ſeculis uulgata ea/
rum per oēm orbē uirtute Herculi Semeles ac Iouis filio ab Euriſteo mandatū fuiſſe
tradūt: ut hyppolitæ amazōis baltheū ad ſe ferret. Q ua ex re illato amazonib9 bello Hyppo/
acieq; pfligato eoꝝ exercitu uictā hyppolitā cū baltheo cepit quo plio amazonū ē re lita
gnū deletū. Barbaras deīde pximas gētes cōtēpto amazonum noīe pteritaꝝ iniuriaꝝ
memores adeo gentē eaꝝ cōtinuo bello cōtriuiſſe aiūt: ut ipſaꝝ ſit nomē & genus ex/
tinctū: Paulopoſt hāc herculis expeditionē in troiā belli tpe Pātaſileā reginā martis pātaſilea
filiā tradūt ſuaꝝ cæde pteritā cūq; amazonū reliqs ex pria pfugā troianis auxilio af/
fuiſſe: ac p9 hectoris obitū multis pclaris belli facinorib9 editis ab achille iterfectā.
Hanc poſtremā amazonū pcipua uirtute extitiſſe: reliqaſq; deīceps eius gētis paula/
tim defeciſſe ferūt. Ea cā ē: cur apud paſtores cū robur eaꝝ uirtuſq; referť fabularū
antiquaꝝ loco accipianť. Nobis poſteaq̄ res aſiæ: q̄ ad arctū uergūt dignas duximus
quæ poſteritati mandarenť: haud abſurdū uiſum ē q̄ de hyporeis tradūť cōſcribe/ hyperbo
re. Eoꝝ q ueteres ſimileſq; fabulis hiſtorias ſcribūt. Ecateus qdāq; alii oppoſitā celtis rei
iuxta oceanū eē inſulā haud multū ſicilia minorem pone arctos tradūt: habitariq; ab
his q hyperborei eo q; uēto boree ſint admodū ſubditi appellenť. Inſulā uero fertilē
ac fructuoſā: ut ī qua fruct9 ānui bis naſcanť. Fabulāť latonā ī ea natā: unde & apol/ Latona
lo ibi pcæteris diis maxīe colitť. Eſſe quoq; ei9 iſulæ hoīes ueluti quoſdā appollinis ſa/ Apollo
cerdotes: cuius laudes & hymnos quottidie ī cantu celebrēt: ſūmeq; eū honorēt deū.
Præterea lucū īgentē templūq; appollinis forma rotūda egregiū multiſq; donis atq;
ornamētis cumulatū. V rbs ei ſacra eſt: cui9 īcolas maiori ex pte aiūt eē cythariſtas: Abaris
cōtinueq; in tēplo ſonare canētes hymnos ī appollinis laudē: cātuq; ei9 geſta exornā/ Luna
tes. Hñt hypborei ppriā linguā græcis: ſed atheniēſib9 maxīe deliiſq; ſocietate ac be/ Meton9
niuolentia iuncti ſūt: a priſcis tpib9 cæpta. Etenī græcos quoſdā dñt cū ad hypbore/ annus
os trāſiſſent: dona ſūptuoſa in tēplo apposuiſſe græcis lrīs inſcripta. Eodem pacto ex Boreadæ
hypboreis: olim Abarim ueniſſe ī græciā amicitiāq; cū deliis ātea cōtractā firmaſſe. Arabia
Ferunt inſup lunā hac iſula uideri paꝝ a terra diſtantē ac terreſtres quoſdā ueluti cu/ Abat
mulos hñtē in ſe manifeſtos. Dicūt quoq; cū deū p annos unde uiginti adire iſulā: in
quibus aſtroꝝ reuolutiōes pficianť. Ob eā rem hmōi annoꝝ tempus a græcis meto/
nus annus noiať. Interea cythara ſonare: pſallereq; noctu cōtinuo ab eqnoctio uer/
nali uſq; ad pliadū ortum deus exſtimatur uoluptati deditus. Regno ciuitati impant
huic: temploq; præſūt ii quos appellant boreadas pgenies boreæ: quæ per gen9 reci/
pit pricipatū. Nūc ad reliquas aſiæ ptes eas præſertim: ī quibus cōtinetur arabia trā/
ſeūdū. Ea inter ſyriā ægyptūq; ſita multis uariiſq; diſtinguiť gentibus. Nā quæ uer/
gunt ad oriētē ptes arabes īcolūt: quos noīant abatos habitātes patriā tū deſertā tum
in aquoſam tū ī paucis ferentē fruct9. Ideoq; latrociniis uicinis gētib9 iſeſti ſūt atq; ī/
uicti bello. Q ui regionē aqs carentē tenēt: puteos effodiūt exteris ignotos: q̄ res ho/
ſtiū pericula depellit. Nā qui eos perſequūť aut errātes ſiti deficiūt fontiū iſcitia aut
uix redeūt labore defatigati. Ob hanc cām arabes ea loca īcolētes cū bello expugnari
nequeant liberi uiuūt: neq; ulli unq̄ externo regi: nō aſſirio nō medo nō perſo parue/
runt ipſi macedonū reges nunquā eos ſubigere quantum uis magnis copiis ualuere.
Eſt in regione abateoꝝ ſaxū natura admodū munitū unico anguſtoq; aſcenſu eūtib9
patens paucis cuſtodib9 egens. Stagnum quoq; ingens: ut qđ longitudiue qnquagī/
ta latitudine ſexaginta ferme ſtadia cōplectať. Aſphaltū pducens ex quo non paruū

uectigal percipitur. Eius aqua odoris eſt peſſimi atq; amari. Quo fit: ut neq; piſces ꝓ/
ducat neq; aliquod aq̄tile animal. Et cū plures dulcis aquæ fluuii in illud decurrāt ne/
Aſphal/ quaq̄ tñ aquæ natura imutatur. Aſphaltū ſtagni medietas plurimū annuatim gignit
tus qñq; ad tria iugera qñq; ad duo. Vnde & circūſtātes barbari maiorē ptē tauꝝ minorē
uitulū appellāt. Plenus aſphalto lacus ꝓcul aſpiciētib⁹ inſula appet. Cū aſphaltu lac⁹
eſt egeſturus palā āte uigeſimū & ſecūdū diē apparent ſigna. Eteni circa ſtagnū ſta/
diis pluribus fetor a uento excitat⁹ ꝓpriū argento auroq; & æri colorē aufert uēto ite/
rum reflante reſtituit̄. Propinqua loca ex calore fetoreq; lac⁹ corrupta & morbos af/
ferūt incolis & breuioris uitæ reddūt. Fertilis eſt ea palmis regio q̄ fluminib⁹ aut aqs
balſamū fontiū rigat̄. Naſcit̄ & in quadā eius conualle ad multa medicis utile balſamū maxi/
Arabia mū uectigal: cum nulla orbis ps alia eam plantā ꝓducat. Ab hac deſerta aridaq; pña
fœlix uicina arabia adeo differt: ut multitudīe fructuū cæterarūq; reꝝ quæ ī ea naſcūt̄ fœ/
Calamuſ lix nominet̄. Calamo.n.& eo quē appellāt ſchinū rebuſq; aliis q̄ aromata dñr: pluri/
Myrra mū abūdat. Foliis p̄terea odoris ſuauiſſimi: & quod ex arborib⁹ ſtillat gūmi myrrhā
Thus etiam & diis gratiſſimū perq; uniuerſum orbē diffuſum thus extrema arabiæ ferunt.
Coſtum Coſtū iſup Caſiam Cinamomū & alia eiuſmodi plura. Herbæ uero & arbuſta odo/
Caſia rifera adeo abunde: ut quæ cæteri raro ſup deorū altarib⁹ ponāt: illi ꝓ lignis in furnis
Cinamo/ cōburāt. Hiſq; q̄ apud alios habēt̄ rara arabes ſeruoꝝ domi lectos ſternāt. Cinamo/
mum mum utilitate excellens ad hoc reſina miriq; odoris therebint⁹ apud arabes
Therebī naſcunt̄. Montes non ſolum abietes ac populos ꝓferunt: ſed cedros & quē
thus uocant baraton: plurias uero alias nutrit plātas ſuauē odorē trāſeuntib⁹ inſpirantes.
Baratō Natura id ſoli accidit ut dulces in eo odores orta ferāt. Nā qbuſdā i locis effoſſa terra
aliquæ reperiunt̄ ſuaue olentes glebæ: q̄ ueluti metalla fuſe lapides igentes fiunt ædi/
ficandis domib⁹ apti. In eos cū guttæ aquæ pluuiæ cadūt ita liqueſiūt ex humiditate
aurum iuncturæ lapidū: cōmiſcenturq; iuicē: ut unicus mur⁹ appeat. Effodit̄ i arabia aurū:
quod nō igni decoqt̄ ut apud alios cōſueuit: ſed eueſtigio effoſſū nucib⁹ id caſtaneis
ſimile repit̄: colore eſt ita lucido: ut p̄tioſos lapides ab artificib⁹ auro icluſos ſplendi/
diores reddat. Pecoꝝ adeo fertilis arabia eſt: ut natiōes plurias uitā paſtoꝝ ducentes
enutriat. Frumēto nō eget multaꝝ reꝝ ubertate opulēta. Pars ſyriæ contermina mul/
leones tas uariaſq; nutrit feras. Nā & leōes & pardali multo plures maioreſq; in ea q̄ in lybia
pardali reperiunt̄. Præter hos q babylonii uocant̄ tigres. Fert & aīalia nature duplicis mixta
Tygres ſpecie quoꝝ aliquos appellāt ſtrutiocamelos: q ex ſtrutiōe cameliſq; cōſtāt: uñ & no/
Strutio mē trahūt magnitudīe ad cameli naſcētis modū. Capite ſūt pilis miutis: oculis groſ/
Camelus ſioribus nigriſq; non diſſimili forma & colore camelis collo oblōgo roſtro breui atq;
acuto elati mollibus pennis duob⁹ crurib⁹ pedib⁹ ungula fiſſa ut terreſtre ſimul uo/
latileq; aīal uideat̄: pp grauitatē neq; altius extolli neq; uolare pōt. Sed uelociter terra
graditur. Perſecunt̄ illū eqtes quos ſepius lapide pedib⁹ ueluti funda iacto ferit. Cū
effugere neqt inter arbuſta ſepi⁹ aut umbroſa loca caput abſcōdit nō naturæ deſidia
ne uideat̄ aut cōſpiciat̄ ab aliis ut qdam putāt: ſed qa ea corpis pars cæteris debilior
umbrā ſibi ꝓ tutela parat. Natura.n.optia ſingulis aīantib⁹ ad ſui ſalutē magiſtra nō
camelo/ ſuæ tātū ſed eoꝝ quoq; quos ꝓcreat curā ſalutis gerit. Qui Camelopdi uocāt̄ ab his
pardi ambob⁹ a qb⁹ ſortiūt̄ nomē naſcūt̄. ſed camelis exiſtūt miores: & breuior collo: ca/
Tragela pite oculis colore pilis pdi ſimiles. Vngulæ fiſſura camelo. Caudā hñt longā i modū
phi pardi. Naſcūt̄ ēt i arabia tragelaphi ac bubali: pluraq; alia uariæ formæ mixtæq; na/
turæ aīantia: q̄ breuitatis gr̄a omiſim⁹. Vr āt ſol regiōi ad meridiē poſitæ plurimam

gignend

gignendi uirtutē afferre. ꝓptereaq; plurima in eis locis uaria ac pulchra animātia na- | Aialium
tura fieri. Eadē cā & in ægypto crocodylli & fluuiatiles eq. In æthiopia uero ac lybiæ | uarietate
deſertis elephātes multi: uarii ſerpētes: dracones: cæteræq; feræ magnitudine ac uiri-
bus eximiæ naſcūt͛. In idia quoq; elephātes mole uiribꝰ multitudie reliqs ſūt antecel-
lentes. Nō ſolū āt his in regiōibꝰ aīalia ſpecie diuerſa ſolis ope uirtuteq; fiūt: ſed lapi-
des quoq; naturæ uariæ tū colore tū ſplēdore admodū lucido. Criſtallꝰ. n. lapis ex aq̄ | cryſtallꝰ
orit͛ pura cōgelata nō q̄dē a frigore: ſed diuini caloris ui: q̄ duritiē ſeruet uarioſq; ſu- | Smarag-
ſcipiat colores. Smaragdi. n. berilliq; īter metalla æra naſcētes a ſupis formā coloreq; | di
capiūt. Lapidibꝰ ēt aureis ſolis æſtus eū colorē īdidit. Quapp & adulterios quoq; ar- | Berilli
te hoīum colore criſtallos addito fieri tradūt. Carbūculoꝝ in ſup uarias ſpēs ſolis uir | Carbun-
tus efficit. Eodē mō diuerſaꝝ auiū formis color ē additꝰ: ut inuicē differētes q̄dā oīo | culi
porphireæ aliæ ſplēdido nnulle croceo: aliæ ſmaragdi color͛ exiſtāt: q̄ oīa lūine ſolis ef | Solis uis
fici uidemꝰ. Hoc & ī iride cōſpicere cæleſti licet: q uarios colores a ſole accipit. Hoꝝ
uarietatē naturales ſupioribꝰ tribuūt calore ſolis coopāte qui uiuificet oīum rerū for-
mas. Deniq; floꝝ terræq; coloꝝ ac uarietatis cuiꝰ naturale opus ars poſtea hoīum na-
tura docēte imitata uarios ſingulis rebꝰ colores addiderit. Et. n. colores fructuū odo-
res: ſapoꝝ uarietates: aīaliū magnitudinē: cuiuſq; rei formā terraꝝ diuerſas ſpēs ꝯſtat
ſolis caliditate fieri: q terræ hūiditate concalefacta cuiuſlibet rei naturā ꝓducat. Itaq;
neq; pariꝰ neq; alius quis mirādus lapis cū arabicis ē cōparādꝰ: quoꝝ & albedo ſplē-
dida ē: & pōdus graue: nec cæteris cædūt leuitate. Hāc ei pꝛiciæ ꝓprietatē uirtꝰ ſolis
ut diximꝰ elargit͛. Calor. n. cōdenſat. Siccitas cōprimit. Splēdor illumiat. Auiū genꝰ
oē caloris pꝛiceps uolās pp leuitatē ſolis opera: diuerſi eſt coloris ī regiōibꝰ pſerti ſoli
ꝓpinqs. Babylonia pauones pluribꝰ colore uario diſtictos nutrit. Vltima ſyriæ fert | pauōnes
pſytacos porphirioeſq; ac meleagridas plureſq; alias aīantiū ſpēs coloribꝰ uarias. Si- | Syria
mili mō & de aliis ſimilis plagæ locis: ut ē idia: rubrū mare: æthiopia: & lybiæ portio. | pſytaci
Sed ptes oriētis q̄ feraciores ſūt nobiliora maioraq; ferūt animātia. Reliquæ ſecūdū | palmæ
ſolis uirtutē. Eodē pacto īter arbores palmæ ī lybia fructꝰ ꝓducunt ſq̄lidos ac puos. | Carioti
In interiori ſyria q carioti appellāt͛ fiūt aliis excellētiores tū dulcedīe: tū magnitudie: | Arabia
tū hūore. His maiores multo arabia fert ac babylonia quoꝝ magnitudo ſex ē digito- | fœlix
rū. Colore ſūt q̄dā ſubæreo: nōnulli puniceo: alii porphireo aſpectu amæni & ſuaues
guſtu: palmaꝝ arbor ꝓcera eſt ſtipite tereti & uſq; ad uerticē æquo: coma eius uarie
circūq; diffundit͛. Ea q ad meridiē ſpectat arabia fœlix cognominat͛: iteriorē paſto-
res colūt ī tabernaculis uitā ducētes. Hi pecoribꝰ armētiſq; dediti latos habitāt cam-
pos: q̄ īter hos fœlicēq; arabiā īteriacet: abſq; aq̄ eſt: & ut iā diximꝰ deſerta. Quæ ad
occaſū uergit: arenoſa eſt penitꝰ p eā iter q faciūt queadmodū in mari nautæ arcti ſi-
gna itineris duces hñt. Reliq ps arabiæ uerſus ſyriā ſita multifariā agroꝝ cultoribus
mercatoribuſq; referta eſt. Qui eoꝝ q̄ exportāt pmiis allecti q̄ rara apud cæteros ha-
bēt͛ abūde ſubminiſtrāt. Quæ ad oceanū ps reſpicit ſupra fœlicē arabiā poſita: mul
tiſq; ac magnis diuiſa fluuiis plures ſtagnātes locos paludeſq; haud pui ambitꝰ facit.
Quæ tū fluminū: tū ībriū aqs irrigata maiori ex pte duplici fructu abūdat. Nutrit āt
is locꝰ elephātoꝝ greges aliaq; uaria ac diuerſa ſpē formaq; aīalia. Pecoꝝ iſup pſerti
bouū atq; ouiū magnas pigueſq; caudas hñtiū copioſa ē. Multa quoq; & diuerſa ca- | Cameli
meloꝝ pbet gñā tū piguiū: tū maciletoꝝ: quoꝝ nōnulli gibbū duplicē ī dorſū hñt: a | Ditili
quo & ditili noiant͛. Horū carnibꝰ lacteq; ueſcūt͛ icolæ. Quidā ferēdis oneribꝰ apti
ſupra decē frumēti medias: hoīes uero q̄nq; ī lecto iacētes uehūt. Anacoli uero liga-

riq; qui dromadũ ſunt forma plurimum uiæ conficiunt præſertim p deſerta & aquis carentia loca. In bello quoq; duos ĩcertamẽ ſagittarios ferũt dorſo cõtrarie iuicẽ iſidẽtes. Alterꝝ a frõte aduerſus hoſtẽ: alterꝝ ↄtra pſequẽtẽ pugnãtes. Et de arabia hactenꝰ. Nũc de iſula i oceano uerſus meridiẽ repta: & q̃ i ea p̃ter fidẽ narrãť: deq; inuẽtionis cã paucis ſũt explicãda iãbolus a pueritia eruditꝰ poſt pr̃is q mercator extitit obitũ & ipſe mercaturæ opã dedit p arabiã trãſiẽs ad aromata emẽda cũ ſociis itineris a latronibꝰ captꝰ prĩo cũ uno ex cõſeruis paſtor deputatus ẽ. Deĩde una cũ eo a quibuſdam æthyopibꝰ cõphẽſus ultraq; maritimã æthiopiã ductꝰ. Hi cũ eẽnt externi ĩ expiationẽ eius regiõis capti ſũt. Mos erat his q ea loca incolebãt æthyopibꝰ a priſcis tpibꝰ ex deorꝝ rñſo traditꝰ pq; pgẽies uigiti: ãnos uero ſexcẽtos(pgẽies. n. trigita pficiť ãnis) obſeruatus duobꝰ hoĩbus expiationẽ facere. Hẽbãt pparatũ nauigiolũ ad ferendas maris tẽpeſtates aptũ. Et qđ duo uiri facile poſſẽt regere. In id ſex mẽſiũ uictu: qđ ſatiſ eſſet ãbobꝰ ipoſito uiros ĩducẽtes manabãt: ut ſecundũ oraculi rñſa nauiculã uerſus meridiẽ dirigerẽt. Vẽturos eẽ eos ad iſulã fœlicẽ & hũanos hoies: qui beate uiuerẽt. Eodẽ mõ & eorꝝ patriã: ſi ipſi i iſulã ſalui pueniſſẽt: ſexcẽtis ãnis ĩ pace fœlicitateq; futurã. Sin uero lõgitudine maris territi curſũ retro uerterẽť: tanq̃ ĩpios ac ſceleſtos oi eorꝝ gẽti magnarꝝ calamitatũ cãm pbituros. Aethiopes uero aiũt dies agerẽ iuxta mar feſtos: ſacraq; facere optãtes quo ſolita fiat expiatio pſperꝝ nauigantiũ curſũ hi pꝰ qttuor mẽſiũ nauigationẽ multis acti tẽpeſtatibꝰ ad iſulã dferũť figura rotũdã ſtadiorꝝ ambitu qnq; miliũ iſulæ appropiquãtibꝰ accolæ qdã obuii ſcaphã deducũt. Alii accurrẽtes mirãť aliẽnigeãꝝ aduẽtũ eos hũaniter benigneq; ſuſcipiũt: q apđ ſe erant cũ illis cõicãtes. Sũt eiꝰ iſulæ hoĩes corpe ac moribꝰ haud nr̃is ſimiles. Eadẽ tñ oẽs corpiſ forma. Sed q̃ magnitudie q̃ttuor cubitos excedat: horꝝ oſſa ueluti nerui quo uelis flectunť reflectũturq;. Corpe ſũt pluſq̃ nr̃a agili ac robuſto. Nã ſiqd mãibꝰ cæpint: nemo eripe ex digitis põt: pilis carẽt dẽptis: capite: ſupciliis: palpebris ac mento rliq̃ pte corpis adeo ppolita ut ne pua qdẽ lanugo appeat. Pulchri ſũt decori & corpe cõpoſito. Auriũ foramia multo nr̃is patẽtiora. Q ueadmodũ & ligua a nobis differunt: hẽt eni eorꝝ ligua priuati qd tũ a natura tũ ab igenio datũ. Diuiſã. n. liguã natura dedit q̃ ſcindiť i iferiori pte: ut ab radice duplex eẽ uideať. Ita uaria utũť loq̃la: ut ñ ſolũ uoce hoĩum loquãť: ſed auiũ diuerſarꝝ imiteť cantꝰ. Q đ uero ur̃ admirabiliꝰ una cum duobꝰ hoibꝰ pfecte ſimul rñdẽdo tũ diſputãdo loquũť. V na. n. liguæ pte uni loqť: reliq̃ alteri. Purꝝ ibi eẽ itegro ãno aerẽ ↄſtat: queadmodũ poeta ſcribit pirꝝ ſupra pirꝝ: malũ ſupra malũ: uuã ſupra uitẽ ficũ ſupra ficũ ſeneſcer̃; eẽ iſup tradũt cõtinuo diẽ parẽ nocti. Circa meridiẽ nullã fieri rei alicuiꝰ ũbrã cũ ſupra uerticem ſol exiſtat. Viuunt ãt ſcđm cognatiões ac cætꝰ q tñ q̃drigẽtos ñ excedãt: habitãt i pratis ferẽte abſq; cultura ſpõte ſua uberes fructꝰ terra. Nã iſulæ uirtꝰ aeriſq; tẽpies terrã ſua põte frugiferã ultraq̃ ſatis ẽ rđdit. Naſcũť apđ eos arũdies pluriæ ferẽtes uberẽ fructũ albo eruo pſimilẽ: hos collectos ſpargũt aq̃ calida: quo ad auctus ouis colũbæ magnitudinẽ equet ex his poſtmodũ cõtritis panẽ cõficiũt dulcedie pſtantẽ. Sũt ẽt i ea aquarꝝ fontes pmagni: ex qbus pti aq̃ calidæ ad uſũ balneorꝝ ad curãdoſq; morbos manãt: ptim ſũma dulcedie frigidæ: q ad ualitudinẽ ↄferũt: ẽ quoq; oĩum doctriarꝝ maxieq; aſtrologiæ apđ eos cura. Vtũť lr̃is qs hñt uigiti & octo ſcđm uirtutẽ ſignificãdi: characteres uero ſeptẽ: quarꝝ qlibet q̃ttuor iterp̃tať modis: lõgiſſimæ ſũt ætatis ut q ãnos cẽtũ qnquagita uitã agãt: & abſq; aliquo ut plurimũ morbo. Si qs febricitat aut corpore æger fuerit mori ſtatuta lege cõpellũt. Nõ ſcribũt plãtꝰ ut nos: ſed a ſupiori pte recta

Iambolicus mercator

Lingua diuiſa

arũdines

linea

linea ad inferiorē. Mos eſt eis ad certā uſq; ætatem uiuere: qua ꝑfecta uariā ſibi mor/
tem ſpōte cōſtituūt. Gemīa ē apud eos herba: ſupra quā ſi qs iacet in ſuauē deductus
ſōnū morit̃. Mulieres minīe nubūt: ſed oībꝰ ſūt cōes. Simili mō & filii educāt̃: cōiq;
amore ſūt oībꝰ. Abducūt ſepiꝰ a nutriētibꝰ infātes: ne mrēs filiū recognoſcāt. Q uo
fit ut cū nulla ſit apd̄ eos ābitio aut ꝑcipua affectio cōcordes abſq; ulla ſeditiōe uiuāt.
Eſſe inſup aīalia ea ī īſula magnitudīe qdē pua: ſed natura ac ſāguinis uirtute admi/
rabili. Corpe ſūt rotūdo ac teſtudinibꝰ ſimili duabꝰ lineis īuicē p mediū trāuerſis ī q/
rum cuiuſlibet extrēo ſit auris & oculꝰ: ut q̃ttuor oculis uideāt: totidē audiāt auribꝰ.
V nicis uētre atq; īteſtinis: ī q̃ cōmeſta cōfluūt. Pedes circū hñt plures: qbꝰ ī utranq;
ꝑtē ābulat. Huiꝰ belluæ ſanguis mirabili aſſerit̃ uirtute. Oē eni corpꝰ cōciſū dū ſpi/
rat hoc tīctū ſanguīe e ueſtigio coheret. Similiter & manꝰ cæſa reliqq; corpis: dum
uita ſuppetit ptes reſartiūt̃. Si recēti adhuc applicēt̃ uulnere. Q uiſq; cætꝰ nutrit ma/
gnas diuerſæ naturæ aues: qbꝰ expiūt̃ qles filii ſint futuri: īpoſitis eni ſupra aues īfan/
tibꝰ ſi uolātes p aera īmoti nō expaueſcāt educāt. Si uero tiore ignauiaq; deficiciūt p/
iiciūt̃: ut neq; diutiꝰ uicturi & aī exercitio inutiles. Cuiuſlibet cætꝰ ſenior aliis tāquā
rex cui parēt oēs īpat. Annis cētū qnquagīta actis ſeipſū uita ex lege priuat. Poſt cū ſe
nior accipit pricipatū. Mare quo īſula circūdat̃ fluctuoſū: & qd̄ motꝰ ingentes facit.
Dulcis ē aquæ guſtꝰ. Arctꝰ & plereq; ſtellæ: q̃ nobis appent minīe ab illis cōſpiciūt̃.
Septē uero īſulæ ſimili magnitudīe paribꝰ iteruallis eiuſdē gētis legiſq; exiſtūt. Oibꝰ — inſula q̃/dam
ea incolētibꝰ quāuis terra ſua ſponte abūde uictū ferat: tñ his modeſte utūt̃. Simpli
ces eni cibos appetūt nutrimentū qd̄ ſatis ē q̃rentes carnibꝰ: tū aſſis: tū elixis ueſcun/
tur: coquorꝫ artē uariiſq; ſaporibꝰ cōdita ut inutilia reiiciūt deos & eū q oia cōtinet ſo
lemq; reliq̃ celeſtia colūt. Piſces auelq; uarii gñis capiūt. Naſcūt̃ ēt ſua ſpōte arbores
fructiferæ: oleaq; & uites ex qbꝰ olei uiniq; copiā educūt. Serpētes magnos ſed inno
cuos inſula producit: quorum carnes mire dulcedinis edūt. V eſtes parāt ex lanugine
molli ac ſplendida ex medio arūdinum ſumpta: qua maritimis tincta oſtreis ueſtimē
ta purpurea conficiuntur. V aria exiſtunt animantia: ut quia propter opinionē: haud
facile credita. Certum uiuendi ordinem ſeruant: unico cibo dietim contenti. Nā cer/
to die piſces: alio aues: quandoq; terreſtria animalia edunt: oleo aliquando ſimpliciq;
menſa utuntur. Diuerſis ſunt exercitiis dediti. Q uidam inuicem miniſtrant. Alii pi/
ſcantur: alii exercent artes: nonnulli circa alias res uſui commodas occupātur. Q ui/
dam exceptis ſenibus partitis inuicem operis ſeruitio uacant. In ſacris ac diebus feſtis
hymnos in deorum & maxime ſolis laudes canunt: cui ſe & inſulas dicarunt. Mor/
tuos in littore ſepeliunt. Cadauer cum mare fluit arena obruentes: ut aquæ fluxu in/
undationeq; exaggeretur locus. Calamos aiunt ex quibus fructum decerpunt au/
geri minui uel ad lune modum. Fontium aqua dulcis ac ſana caliditatem ſeruat niſi
frigida aqua aut uinum inmiſceatur. Iambolus & qui cum eo acceſſerant cum ſeptē — Iābolus
annis in inſula manſiſſent tandem eiectos fuiſſe aiunt inuitos tanq̃ malos maliſq; aſ/
ſuetos moribus: igitur præparata ſcapha cibiſq; impoſitis abſcedere coacti menſibus
quattuor ad regem indiæ arenoſa ac uadoſa loca mari appulere. Et alter quidem tem/
peſtate periit: iambolus in uillam quandam diuertens ab incolis ad regem in urbem
alibrotam plurimum a mari diſtantem deductus eſt. Cum græcos diligeret rex plu/ — Alibrota urbs
rimiq; eorum doctrinam faceret: multis illum donauit. Deinde ſecure in perſidē pri/
mo: tum ſoſpitem in græciam miſit. Hæc poſtmodum iambolus litteris mandauit;
multaq; de india conſcripſit antea cæteris ignota.

Explicit liber tertius. Incipit quartus in quo hæc continentur.

De æthiopibus qui ſunt ultra lybiam: deq; his quæ apud eos antiquitus feruntur.
De auro qui in extremis ægypti effoditur: deq; eius præparationis artificio.
De his qui maritima loca arabiæ incolunt atq; ad oceanum ſita uerſus indiā loca uergunt. Vbi deſcribuntur ſingulatim nationes: & quibus legibus utuntur: & quam ob cauſam multa de eis uarie feruntur minimeq; fides illis præſtetur.
De p̄ſcis lybie rebꝰ: d̄q; his q̄ de gorgōe & amazōibꝰ & amōe atq; athlātibꝰ ſcribūt̄.
De his q̄ de niſa ferūt̄ fabulæ ī qbꝰ de titanibꝰ de dionyſio & de eoꝝ matre cōtinet̄.

Aethiopes primi

POSTEA q̄ ſuperius de ægypti aſiæq; ſecundum quāq; prouinciam memoratu dignis rebus ſcripſimus: hic liber æthiopes lybios athlātides cōplectet̄. Ferunt æthiopes primos hoīum oīum creatos eē cuius rei coniecturam ferunt ꝙ non aliunde homines in eam acceſſerint: ſed in ipſa geniti merito indigetes omniū conſenſu appellentur.

Homies primi

Et quidem ſimile ueri eſt: eos qui ſub meridiem habitant primos e terra fuiſſe homines genitos.

Deorum cultus

Nam ſolis calore terrā q̄ humida erat areſaciēte: atq; oibus uitam dante decēs fuit locum ſoli propinqorē primo naturam aīantiū tuliſſe. Aſſerūt autem deorum apud eos cultū primitus adinuentum. Sacra īſup pōpas celebritates aliaq; quibus diis honores impenduntur ab eis fuiſſe reperta. Q ua ex re ipſorum in deos pietate religioneq; inter omnes uulgata uidentur æthiopum ſacra diis admodum grata eē. Huius rei teſtimonium afferunt antiquiſſimum fere ac celeberrimum apud græcos poetarum: qui in ſua iliade iouem reliquoſq; una deos introducit in æthiopiam: tū ad ſacra quæ eis de more fiebant: tum ad odorum ſuauitatem cōmigrantes. Dicitur etiā æthiopas ſuæ erga deos pietatis præmium tuliſſe: ꝙ nunquam ab externis regibꝰ ſubacti ſunt. Semper enim liberi permanſere. Etenim cum plures magnis copiis apparatuq; aduerſus eos profecti ſint: nullus tamen eorum imperium potitus eſt. Cambiſes quippe maximis uiribus æthiopas aggreſſus & exercitō amiſit: & ipſe periculum ſubiit uitæ. Sæmiramis & conſilii magnitudine & rerum geſtarum fama excelēs: cum æthiopiam intraſſet: deſperatione rerum ſubito abſceſſit. Hercules quoq; & Dionyſius uniuerſo peragrato orbe ſolos æthiopas etiam ægypto cōterminos: tum propter eorum in deos cultum: tum quia inexpugnabiles uidebantur intactos reliquere. Aſſerunt inſuper ægyptios eorum colonos eſſe colonia ab oſiride deducta. Q uinetiam ægyptum olim non terram firmam habitabilemq;: ſed mare ab orbis exordio extitiſſe. Ea limo poſtmodum nili inundatione ex æthiopia aduecto exaggerata a flumine terra paulatim continentem factam. Q uod in oſtiis fluminis cōſpici licet. Annis enī ſingulis noua materia inundatione nili oſtiis appoſita cædit pelagus ob cumulos terræ ſuperinductæ: ita regio omnis incrementum ab æthiopia ex terra allata capit. Plurimæ etiam leges ab æthiopibus ſunt ad ægyptum tranſlatæ colonis maiorum ſeruātibus inſtituta. Nam reges deos exiſtimarī ſepulchrorumq; præcipuum ſtudium habere: aliaq; eiuſmodi plura ex æthiopum diſciplina profecta ſunt. Statuarum īſuper magnarum uſum ac litterarum formas ab æthiopibus acceperunt. Cum ægyptii litteris utantur propriis. Has quidem uulgo diſcunt omnes has quas ſacras appellant

Athiopū

ſoli ſacerdotes norunt a parentibus eorum priuatim acceptas. Apud æthiopes hiſdem omnes figuris utuntur. Sacerdotes non apud utranq; nationem eundem ordinem habent: pure enim caſteq; ad cultum deorum accedunt utriq; ſimiles ferētes ſtolas eiuſdemq; figure. Sceptrum ī aratri formam: quo & utuntur reges. Pilleos etiam

ob longos geſtant circa finem umbelicũ habentes. Serpentibus quos aſpidas uocant Aſpides
circũuolutos. Monumentũ inſigne eos q cõtra regẽ inſurgere audeãt mortiferis mor
ſibus ſubeſſe. Plura alia de illoꝝ antiqtate dicunt: ægyptiorũq; colonia: de qbus ſcri- Aegyp-
bere haud opereptiũ uidet. Sed de æthiopũ litteris quas ægyptii ſacras uocãt: neqd tiorũ litte
de priſcis rebus omittat dicẽdũ. Sũt ægyptioꝝ lr̄æ uariis aiantibus extremitatibuſq; ræ
hoĩum atq; inſtrumẽtis: ſed pcipue artificũ pſimiles: Nõ.n. ſyllabaꝝ cõpoſitione aut
lr̄is uerba eoꝝ exprimũtur: ſed imaginũ forma eoꝝ ſignificatõe uſu memoriæ homi
num tradita. Scribũt qdem accipitrẽ Crocodillũ ſerpentẽ hoĩs oculũ manus faciem
& cætera eiuſmodi. Accipiter rẽ denotat cito factã quoniã hæc aliarum ferme oĩum Accipi-
auis ſit uelociſſima transfert hæc notatio ad domeſticas res: quæ uelociter fiant. Cro ter
codillus malũ ſignificat. Oculus iuſtitiæ ſeruator & totius corpis interpretat cuſtos. Crocodil
Reliquaꝝ corpis partium dextera manus digitis paſſis libertatem deſignat. Siniſtra lus
uero compſſis tenacitatem atq; auaritiam. Eodem modo & cæteraꝝ corporis partiũ Oculus
figura atq; inſtrumẽta aliquid certũ notabãt. Quæ memoria hoĩum lõgo uſu ac me Manus
ditatione obſeruata e ueſtigio quid ea exprimeret īternoſcebãt. Aethiopũ leges quæ- Aethio-
dam nõ paꝝ ab reliquaꝝ gẽtiũ legibus maxime uero circa regum electionẽ differũt. pum rex
Nam ſacerdotes optimos ex ſe ipſis eligũt. Quem uero ex eis deus more quodã bac
chantiũ circũdelatus cepit hunc regem populus creat. Statimq; flexis genibus quo-
niam ſit diuina ꝓuidentia datus: ut deum honorat: aſſũptus ĩ regẽ uitã ducit ſtatutã
legibus omniaq; agit iuxta patrios mores neq; premio neq; pena afficiens quenq̃ pre-
ter traditam a ſupioribus legem. Moꝫ eſt illis neminẽ ſubditum etiam damnatũ mor
te punire. Sed quidam ex littoribus præferens mortis ſignũ ad reum mittit. Quo ac Matris
cepto reus domũ abiens ſibi mortem conſiſtit. Cõmutare mortem exilio ueluti mos ſæuia
eſt apud græcos nefas habetur. Ferunt quendã miſſo ad ſe mortis ſigno cogitaſſe ex
æthiopia fugere: quod pſentiens mater zona ad filii collum poſita nequaq̃ manibus
renitere auſum ne ſuis dedecori eſſet tranſgulaſſe. Sed pter omniũ opinionẽ mirãdũ
uidet quod fert de regũ morte. Nam q in meroe ſunt circa deoꝝ ſacra cultũq; dediti
ſacerdotes & hi quidẽ maxima apud oẽs pollent auctoritate cum eis uiſum fuerit re-
gi nuntiant: ut mortẽ oppetat: ita enim deoꝝ iubere reſponſa: neq; fas eſſe immorta-
lium uoluntatẽ ab mortali hoĩe contẽni: aliaſq; addunt rationes: quibus ex ueteri ob-
ſeruataq; conſuetudine uoluntariã regi ſuadeant mortẽ. Et ſane ſuperiores oẽs reges
ſacerdotibus non armis neq; ui coacti: ſed ipſa uicti ſupſtitione ſponte paruerunt. At
ptolomæi ſecundi tempore rex æthiopũ ergamenes græcis doctrinis philoſophiæq; Ergame-
deditus hũc primus morẽ ſpreuit. Vſus nãq; prudẽtia rege digna cũ militibus ĩ Aua nes
tũ: ubi tẽplũ aureũ erat æthiopũ ꝓfectus ſacerdotibus omnibus interemptis ueteriq; Auatum
conſuetudine abolita pro uoluntate regnũ tenuit. Conſuetudinem quã ſeruant regis Aetiopũ
amici quis mirabilem: tamen permanere ad hoc uſq; tempus ducunt. Moris enim af rex
ferunt æthiopibus fuiſſe: ut ſi quando res aliqua corporis parte ex quauis cauſa debi-
litaret domeſtici hoĩes ſpõte ſua eãdem partem debilitarẽt. Turpe & eñi exiſtimabãt
rege claudo nõ & oẽs claudos amicos eſſe. Et qdem abſurdũ uidebat cũ uere ſit ami-
citiæ ex rebus aduerſis amicoꝝ dolor letari ſecũdis nõ & corporis quoq; doloris ami-
cos participes eſſe. Ferunt quoq; conſuetudinis eſſe amicos ultro in regis morte uita
defungi exiſtimantes eum interitum glorioſum ueræq; amicitiæ teſtem: ideo haud
facile eſt æthiopibus aduerſus talem amicorum ſenſum inſidias patrare cum & rex
& amici uno animo communi eorum cõſulant ſaluti hæ leges apud eos æthiopes qui

metropolim ac inſulam meroen uicinaq; ægypti loca incolunt ſeruant᷑. Sunt & alia genera æthiopū admodū populoſa: quoꝝ hi utraſq; nili ripas īſulaſq; in nilo ſitas habitant: hi arabiæ ſunt ꝓximi. Alii mediterraneas tenent regiones uerſus arabiā ſitas. Hoꝝ pars maior maximeq; iuxta fluuiū inhabitātes colore nigri ſunt facie ſimiles capillis criſpis ſiluestres ferme oēs atq; aſpectu efferi corpore robuſto ungues ꝓtenſas feris ſimiles abſuntq; a mutua humanitate plurimū. Vocē ꝓnūciant acutam: in cæteris quæ ad uictū ſpectāt nil domeſtici humaniq; hn̄t: plurimū a nr̄is moribus differentes. Arma ferunt hi qdem ſcuta ex corio crudo bouis ac paruas haſtas hi p̄acutas ſudes qn̄q; ligneos quattuor arcus cubitoꝝ: qb9 ſagyttant altero ꝓtenſo pede. Conſūptis ſagyttis ſudib9 pugnāt. Armāt inſup uſq; ad certā ætatē fœmias qb9 ut plurimū moris eſt æreū circulū in labiis ferre. Veſtib9 qdam minime utunt᷑ uitā poēm nudi expoſitiq; ſolis ardorib9 nulla re p̄terq̄ quæ caſu ſe offert adiuuant᷑. Nōnulli pecudū caudas pudendis uelamē fœmori circūdant. Alii pecoꝝ ueſtiūtur pellib9. Sūt q ſub ligaculis quæ ex capillis cōtexūt uſq; ad mediū corpus cooperiant᷑. Nō.n. oues eorū (ita fert regio) lanā habēt. Cibis utūt᷑ qdam herba: quæ ī aqua ſua ſpōte circa ſtagnātia ac paludoſa orit᷑ loca. Quidā arboꝝ fructib9: qbus etiam corpora ab æſtu meridiano circūdant. Alii ſiſamū & lotū ſerūt. Sūt q teneras arūdinū radices edāt. Plures arcu exercitati auib9 occiſis famē ſedant. Magna pars pecoꝝ carnib9 lacte caſeo uitā ducūt. De diis q ſupiores accolūt regiones dupliciter ſentiūt. Nam quoſdam eorum opinātur ſempiternos atq; īcorruptibiles eſſe ueluti ſolē lunā & uniuerſum mūdum: quoſdā uero putant mortales naturæ participes. ſed ꝓpter uirtutē & in homine beneficia honores īmortales fuiſſe ſortitos: iſidem nāq; pana herculē Iouē precipue colūt exiſtimātes multa ab his hoīum generi bn̄ficia īpēſa. Quidā æthiopū nullos cēſent eē deos. ideoq; ſolē oriētē ut hoſtē in loca paluſtria fugientes execrant᷑. Morib9 circa mortuoꝝ funera ſunt uariis. Nā hi defunctos in flumē ꝓiciūt exiſtimātes id optimū ſepulchrū eē. Hi circūdatos uitro diu ſeruāt ne eoꝝ aſpect9 ſit poſteris ignot9: neue in obliuionē īcidāt domeſticoꝝ. Alii ī urnis fictilib9 cōdētes circa tēpla ſepeliunt per quos maximū habet᷑ p̄ſtitū iuſiurādū. Regna tribuūt: hi qdē meliorib9 arbitrati fortūæ dona utraq; & mōarchiā & uirtutē eē. Alii bonos paſtores in regnū aſſumūt: tāq̄ eos q rei optimæ curā habeāt. Quidā ditiorib9 at q ſuis facultatib9 ſoli cæteris opitulari queāt regnū mandāt. Nōnulli fortitudīe p̄ſtantes eligunt reges putantes q bello plurimū poſſit ſolū imperio dignū eſſe. Eius iuxta nilū ore q̄ libyam reſpicit: nā portio pulchritudīe cæteras ſuperat uarias ad uſum uitæ res copioſæq; afferētes. Ad euitandos uero ardētes ſolis æſtus paludes aptiſſimū refugiū habet. Qua ex re is locus a libycis atq; æthiopib9 ſæpi9 bello laceſſit᷑: ipſi quoq; accolæ mutuis decertāt bellis. Accedūt ad eos ex ſupiori plaga elephātes electi ut qdā tradūt fertilitate loci paſtuſq; ſuauitate paludes. n. mirandæ a ripis fluuii manant: in qbus multi uariiq; ut ulua arūdieſq; naſcunt᷑ cibi: quos cū deguſtāt libēter ī his locis morāt᷑. Cōſumēteſq; ut plurimū nutrimēta hoīum eos cōpellunt ad alia loca fugere. At ipſi utpote paſtores in tabernaculis habitantes fertiliores agros ſuā p̄riam eſſe putant. Elephātes aūt mediterranea aridaq; loca ꝓcul ab aquis linquūt paſcuoꝝ inopia. Nam tum æſtus magnitudine: tū raritate fontiū pauca ibi naſcunt᷑. Tradūt qdam in deſertis ac efferis locis ſerpentes qui cū elephantis ꝓpter aquas pugnent magnitudine numeroq; admirabiles eſſe. Complicant enim in corpus aſurgentes annixiq; uiribus elephantorum crura cōnectuntq; pluribus ſpiris adeo arcte ſūmaq; ui: ut ſpumātes beſtias natura graues ad caſum

Iſis
Pan
Hercules
Iuppiter
Aethiopū ſepulchra
Elephantes cū ſerpētibus

ad caſum compellant tum plurium concurſu facto beſtiā haud facile mobilem depa
ſcuntʼ omiſſis.n.elephātis ad aſſuetos uertuntʼ paſtus dicūt hos ſerpentes loca fugerē
campeſtria. Habitare aūt inter longas cōualles in altis ſpeluncis neq; aſſuetos tutoſq;
deſerere locos. Natura quod cuiq; ad tutelā cōferat ſingula aiantia docente. Et de his
æthiopibus hactenus. Nūc pauca de auctoribus: q de ægyptiis atq; æthiopibus ſcri-
pſere ſunt nobis dicenda. Hoꝝ nōnulli fama & qdem mēdaci credentes. Quidā ſcri
bendi uoluptate ſeducti nullā merentʼ fidem. Agatharchides qppe gnidius in ſecun-
do reꝝ aſiaticaꝝ ac Arthemidorus epheſius i octauo geographie libris nōnulliq; alii
q in ægypto habitātes hiſtorias edidere in plurimis eoꝝ quæ rettulimus conueniunt.
Et ſane nos quo tpe ad ægyptū uenimus pluriū ſacerdotū conſuetudine uſi cū ſenio-
ribus quoq; nōnullis q ex æthyopia aduenerāt collocuti ab his diligenter reꝝ ueritatē
ſcrutati ſumus: multa quoq; ab hiſtoricis falſo ſcripta dep̄hendētes ea in qbus cōue-
niebāt litteris mādauimus. Nūc æthyopes q meridiē uerſus & rubrū mare incolunt
referemus. Veꝝ p̄termittendū nobis non uidetʼ quomodo auꝝ apud ægyptios repe-
ritur: in ægypti finibus q ad æthyopiā & arabiam uergūt loca ſunt metalloꝝ feracia:
ex qbꝰ magno cū labore atq; impenſa auꝝ educitʼ. Nam terra nigra natura meatꝰ ac
uenas habet marmoris albiſſimi: & quod ſup omnes luceat ſplendorē. Huic operi q Auri ef-
p̄ſunt magna hoium copia ad excudendū auꝝ utuntʼ. Aegypti enim reges crimie dā foſſio
natos omnis ac ex hoſtibus captos inſup ob aliquā falſam calūniam aut regū iram in
carcerē detruſos auro effodiēdo deputāt ſimul ſumpta facinoꝝ pena & magno que-
ſtu ex eoꝝ labore p̄cepto: illi cōpedibꝰ uincti magnus hoium numerꝰ abſq; ulla iter-
miſſione die noctuq; exercentʼ nulla neq; requie cōceſſa omniq; ablata effugiendi fa-
cultate. Nam barbari milites diuerſa inuicē lingua: eoꝝ cuſtodie p̄ſunt: quoꝝ nullus
ſermonis cōmertio ſublato aut precibꝰ aut amore pōt corrūpi. Ex terra quæ fuerit du
riſſima plurimo igni decocta auꝝ extrahitʼ. Molliorē petrā: & quæ mediocri labore
frangitʼ ferro effodiūt infinita fere hoium milia. Qui auri uenas diſcernit p̄cedit ope
rarios oſtendēs quæ effodiant loca. Mōſtratū lapideū marmor robore corporis p̄ua
lidi nō arte ſed magna ui cuneis ferreis p̄ſcindūt Cuniculos uero agūt nō rectos. Sed
quo ſplēdentis auro marmoris natura ducit: cū p̄pter uarios flexus circuituſq; obſcu
ri exiſtant. Lumē opifices ante frontē p̄ferētes ſaxa magno conatu in fruſtra exciſa in
ſolū deiiciūt. Ab hoc labore nūq̄ conqeſcūt cōtumeliis uerberibuſq; ad cōtinuū opꝰ
coacti: impuberes pueri in duas partes diuiſi: hi qdem p̄iecta fruſtra minutatim ſcin
dūt: hi uero efferūt. Qui ānū trigeſimū excedūt ſumpta ab his ad mēſurā cōciſa fru
ſtra in lapideis uaſis ferreo malleo ad erui magnitudinē terunt. Ea deinceps in molas q̄
plurimæ ſunt cōiecta: femine ſeneſq; duo aut tres ad molā poſiti uſq; ad farine modū
cōtrita molūt. Nota omnibus hoꝝ corporis illuuiæ: neq; ueſte ulla operiente puden-
da nemo ē qn eo aſpectu fedo tetroq; motus tātæ miſereantʼ calamitati Sed nulla pie
tas nulla reqes nulla uenia illis datʼ ſiue eger ſiue febricitās ſiue ſenes ſiue femiæ debi-
les fuerit. Sed plagis oēs ad cōtinuū opus cogūtʼ: quoad miſeri ex debilitate deficiāt.
Sūt q timore futuræ uitæ: quā p̄ſenti putāt pena deteriorē mortē uitæ p̄ferāt. Demū
opifices ad molā cōtrita in latis tabulis paulo accliuioribꝰ ponentes iteꝝ aqua iniecta
marmor terūt. Eo modo terra defluente auꝝ ex grauitate in tabulis remanet. Hoc ſæ
pius iterantes manibus auꝝ fricant. Deinde raris ſpongiis terrā mollē exprimūt quo-
ad uelut arena aurea reddatur. Alii poſtremo operarii pondere ac menſura in ollas fi-
ctiles coniicientes ſupaddūt certa menſura plūbū. Algam maritimā furfureq; ordea-

ceum. His ad ꝓportionem compoſitis ollas luto diligenter liniunt. Deinceps quinq;
continuis diebꝰ noctibuſq; in fornace decoctũ rebus cæteris cõſumptis ſolũ auꝝ pu-
rum in uaſis reperit̃ paꝝ priore pondere imminuto. Hoc labore iduſtriaq; in egypti
Auri ma extremis auꝝ parat̃. Sane ipſa nos palã docet natura auꝝ inuentione laborioſum cu-
la ſtodia difficilem q̃ſtu anxiũ eſſe: uſu inter uoluptatem ac dolorem conſtitutũ. Horũ
Icthio- metalloꝝ inuentio uetuſta eſt & ab antiq̃s regibꝰ reperta. Nũc de his quæ arabici ſi-
phagos nus littora trogloditaſq; ac æthiopiam: quæ meridiem notũq; reſpicit ĩcolũt gentibꝰ
Carma- dicemus. Exordiemur aũt ab eis quos icthiophagos uocant̃ q littus habitant carma-
nii nium gedroſiũq; extremũ uſq; arabici ſinũ longa ſane intercapedo ac duobus epiris
Gedroſii altero ĩ exitu ſub fœlicem arabiam: altero ſub trogloditicã oram clauſula hoꝝ barba-
roꝝ q̃dam nudi per omnẽ uitã degentes uxores filioſq; cõmunes habent beſtiis ſimi-
les ut q neq; uoluptatis neq; doloris ullũ niſi naturalem ſenſum ꝑcipiant: neq; turpis
neq; honeſti diſcrimem norint. Habitacula habent non longe a mari iuxta ꝓmon-
toria: ubi non ſolum profundæ cauernæ: ſed conualles immenſe & anguſte ſpelun-
ce exiſtũt egreſſu ipſa natura difficili ac tortuoſo. Haꝝ tanq̃ ad eoꝝ uſum natura fa-
ctaꝝ aditus incole magnoꝝ cõgerie lapidũ obſepiũt qua ueluti retibꝰ capiant̃ piſces.
Maris enim fluxu quod his diebꝰ ſingulis circa tertiã ac nonã horã accidit oras littori
propinquas inũdante aqua in ĩmenſum excreſcens opertis locis omnibꝰ ĩnumeram
ſortem diuerſoꝝ piſciũ ſecũ in continẽtem defert. Qui cũ in diuerſa loca cibi gr̃a di-
uertant refluẽte mari aqua uero ꝑ lapides effluẽte piſces in ſicco deſtituũt̃. Quos in-
cole cũ uxoribꝰ puerisq; cõcurrẽtes capiũt. Accedũt aũt per cetꝰ diuiſi barbari ad ſua
q̃ſq; loca cũ clamore uaſto ueluti improuiſam quãdã uenationẽ nacti. Mulieres pue-
riq; minores ab ſe captos piſces in terrã ꝓiciũt. Qui corpore uigent magnoꝝ piſciũ
capture uacant. Traducunt̃ aũt a mari non ſolum ſcorpii murene & canes: ſed mari-
ni uituli uariaq; piſciũ genera & nomine & forma ignota. Has marinas beluas nõ ar-
mis expugnant: ſed capraꝝ cornibꝰ preacutis ſaxiſq; in aciẽ abruptis cedũt. Et. n. ne-
Neceſſi- ceſſitas naturã inſtruit. Quæ temporibꝰ parens ſe ad id quod uſui eſſe uidet̃ accom-
tas piſciũ modat. Captos uarii generis piſces ſupra petras ad meridiẽ ſitas nimioq; ſolis incẽſas
copia eſtu ponũt: pauloq; poſt reuoluũt: tũ ad ſolem decoctos perq; caudã ap̃p̃hẽſos qua-
tiunt. Omni excuſſa carne ſpinas ad certũ ꝓiicientes locũ in magnũ aceruũ cumulãt
certo poſtmodũ uſui: de quo poſtea ſcribemꝰ futuras poſt hæc carnes piſciũ in con-
cauo ſaxo piſunt admiſtoq; paliuri ſemie: cibũ cõficiũt ſibi ſuauiſſimũ. Nã ſic imix-
tas carnes in modũ lõgioris lateris formãt: ad ſolẽq; paulo deſiccatas ſedẽtes cũ uolu
ptate edũt. Non q̃dẽ ad certã menſurã aut põdus: ſed ad ſatietatẽ ꝓut cuiuſq; fert libi
do & edẽdi appetitus. Habẽt. n. ſemp̃ uelut e penu ꝓmptũ hũc cibũ tanq̃ neptuno ꝓ
cerere uictũ illis ſubmiſtrare. Quãdoq; uero maris tempeſtate adeo littori ꝓxia loca
multis diebꝰ inũdant̃: ut nulla det̃ piſcãdi facultas. Quo tp̃e cibi penuria cõchas le-
guut ꝑmagnas: quaꝝ teſta ſaxis attrita interiori carne cruda ſapore oſtreis ꝑſimili ue-
ſcuntur. Vbi uero tempeſtas uentoꝝ ui diutius ꝑſeuerat concheq; deficiunt ad oſſa
confugiunt iam cumulata. Ex his tenerioribus recentioribuſq; electis quæ dentibus
poſſunt mandũt. Duriora edũt ſaxo cõtrita nil brutis aĩantibꝰ diſſimiles. Et oſſibus
q̃dem ut diximus piſcibꝰ aũt miro quodãmodo ultraquã q̃s exiſtimaret utunt̃. Nam
eoꝝ capture quattuor diebꝰ continuis intenti: epulant̃ palam cũ lætitia cãtuq; abſo-
no omnibus inuicem congratulantibus. Deinde mulieres ut quãq; quis forte incidit
cognoſcunt ꝓlis cauſa omni cura ob ciboꝝ qui preſto ſint copiã uacui. Quito die ad
fontes

fontes pgunt potus gra ubi aquæ dulces fluūt: ad q̄s paſtores greges atq; armēta po/
tum ducunt. Eoꝝ pfectio haud diſſimilis eſt armentis boum oībus ſimul uocē uelut
inconditū ſonū tollētibus: lactātes infantulos matres in ulnis ferūt. Repulſos a lacte
pres q qntū excedūt annū cū parētib9 magno cū gaudio (ut q ſua ſpōte uitū querāt)
pficiſcūtur. Natura eoꝝ icorrupta famē ſedare maximū ducit bonū nullam aduenti
tiam uoluptatē querens. Cū paſtoꝝ aquatōib9 appropinquāt repleto aqua uētre uix
regredi queūt potu graues. Eaq; die nihil edūt. iacet qſq; aqua plenus diſtētuſq; ſimi/
lis ebrio. poſtera die denuo ad capiēdos piſces redeūt: ita eoꝝ uita p omne tēpus tran/
ſacta ob ſimplicē uictū raro in morbos incidūt. Breuioris tn̄ quā nos ſunt uite. Hæc
eoꝝ q itra ſinū habitāt uiuēdi norma. At illoꝝ q extra ſinū ſunt multo eſt mirabilior
ut q nūq̄ bibāt & natura ab omni ſemoti ſint paſſiōe. Hi pcul ab terra habitabili tāq̄
in loca deſerta a fortuna eiecti piſcatiōi dant operam. Humida non appetunt: piſces
edūt ſemicrudos: nō quo ſitim effugiāt: ſed feritate quadā contēti uictu quē a fortu/
na ſortiti ſunt. Fœlicitatem ſūmā putāt his carere reb9 quæ dolorē poſſent egētib9 af
ferre: id uero mirabile & quod uix credi queat; q nulla mouentur animi paſſione. Ab
ægyptiis mercatorib9 q p rubrū mare iuxta ea loca nauigant etiam nūc eadem quæ
nos ſcribimus de his referūtur. Tertius quoꝝ ptolomeus cupiēs elephātos qui in eis
ſunt locis uenari quēdam ex amicis Simiā nomīe ad ſpeculādam eam regionē miſit. Symia
Hic diligēter ſcrutat9 ſingula ut Agatharchides gnidius refert ait gentē hanc æthio/
pum q abſq; paſſione uiuūt nullo uti potu: ut quē nō appetāt natura neq; nauigantiū
ſermone aut appropinquātiū externoꝝ aſpectu moueri ſed reſpicientes tantū imobi/
les ſtare abſq; ullo ac ſi nemīnē uiderēt ſenſu. Si qs enſe educto eos pcuſſerit nō diffu Gentes
giūt & uerbera & iniurias perferētes: neq; qſq̄ alteri9 uulnere aut dāno mouet̄. Sed patientiſ/
ſæpi9 filios aut uxorē ante oculos interfectos abſq; ulla paſſione reſpiciūt: nullū neq; ſime
ire neq; miſericordie ſignū oſtendētes. Deniq; oīa mala qeto aio pferūt aſpiciētes ſo/
lum ad pcutiētes ac ad ſingula mouētes caput. Ferūt eos ptērea ſermōe carētes nutu
manibuſq; ſignificare qb9 egeant & q̄ uelint. Quod uero qs miret̄ magis. Marini ui
tuli iter hos uerſant̄ piſciū capturæ uelut homīes itēti. Simili ſtudio cubilia ptuſq; &
natoꝝ tutelā. He gētes unanimi cōſēſu paceq; curāt nullo externo aīanti iſeſtæ. Q d
uitæ gen9 licet mirabile a priſcis olī tpib9 ea gens ſeruauit ſiue ita lōgo tpe aſſueta ſiue
acta neceſſitate. Hitaculis nō iiſdē qb9 icthiofagi utunt̄: ſed diuerſis habitāt modis.
Quidā i ſpelūcis diuerſoria hn̄t ad arctū poſitis: i qb9 tū ūbra: tū ſpirās aura eos ab
æſtu ſolis tutat̄. Nā q̄ ad meridiē loca ſpectāt fornacib9 ex nimio æſtu ſimilia acceſſū
ad ea adimūt. Qui ſūt uerſus arctū ex coſtis cætaꝝ icuruis q̄s mare plurias effert ex
utroq; poſitis later̄ colligatiſq; q̄s magis alga operiūt. Hitacula ſibi extruūt ad euitā/
dos æſtus. Natura ſibi artē ex neceſſitate ad ſe tuēdā repiēte. Eſt & terti9 apd icthiofa
gos hitādi modus. Arbores q̄dā iuxta litt9 pluriæ naſcūt̄ imīnētes mari. Has frequē/
tib9 foliis fructu uero ſimili nuci caſtaneæ ſimul cōnectētes ūbracula ſibi cōſtituunt.
ubi i littore pariter & mari cōmorātes uitā agūt cū ſolē effugiētes arboꝝ ūbra: tū cōti
nua maris unda uētorūq; aura æſtū mitigāte. Quartū hitaculoꝝ modū igēs iuxta lit
tus tumulus efficit. Qui priſcis olī tpib9 ex maritimis herbis arenaq; maris fluctibus
imixta edit9 inſtar mōtis excreuit adeo firm9 ſolideq; cōpactus ut in eo oblongas effo
diant ſpelūcas: in qbus cōmorantes maris refluxu pdeant ad piſciū capturam. Fluxu
ad ſpeluncas confugientes epulanteſq; quos ceperant piſces mortuos in mare proii/
ciunt inundationis tempore ſepulchra ſuis corpora piſciū prebentes. Vnū ex icthio/

ſagis genus eas habet habitationes:ut q eiuſmodi diligenter res inueſtigare uelint: ſa
tis addubitare cogant̃:in ꝓmontoriis enim p̃cipitibus undiq; ac p̃altis habitant non/
nulli adq; impoſſibile fuit quenq̃ in principio adire:pars mari ꝓxima ne pediti qdem
eſt acceſſibilis:nauibus non utũtur cũ ſit ignotus illis eaꝝ uſus:ita fateamur oportet
illos eſſe loci ab origines neq; ab aliunde generis ſicut qdam naturales ſenſerũt princi
pium cepiſſe. Veꝝ cũ hoꝝ cognitio difficilis nobis ſit nil ꝓhibet multa pollicentes in
paucis uera ſentire & quæ uerbis ſimilia uero audientibus pſuadentur quandoq; lon
Chelono ge a uero abeſſe.Nunc eoꝝ quos Chelonophages dicũt uita recenſeat̃. Sũt in ocea/
phages no inſule iuxta continentem numero plures ſed parue humileſq; nullo neq; domeſti/
co neq; agreſti fructu:in his quoniam ferme cõtigue ſunt nulla fit tempeſtas aut flu/
ctuũ maris inundatio:iter has magnus habet̃ teſtudinũ numerus:quæ eo confugi/
unt ob maris tranqlitatem. Noctu in ꝓfundo cõmorant̃ intente cibo. Die inter inſu/
las diuertẽtes iacent reſpiciẽtes ad ſolem iuerſiſq; nauiculis piſcatoriis aſpectu ſimiles
excellũt enĩ magnitudine p̃cipua inter marinas conchas. Barbari inſulas ĩcolẽtes in/
Teſtudi/ terdiu paulatim ne ſentiant̃ uerſus teſtudines natant.Eas adorti qdam ab uno latere
nes ingẽ/ ad terram p̃mũt qdam ab reliquo ſurſum leuant quo reddant reſupinas ne uertere ſe
tes neue effugere q̃ant. Tum longa reſte per caudam ligatas nando ad terram deducũt:
in inſula expoſitis omnia interiora paruo tempore ad ſolem aduſta comedunt. Te
ſtaq; concaua eſt:tũ ueluti cimba ad continẽtẽ nauigant:tũ pro aquæ receptaculo:tũ
pro tẽtoriis utũtur: qbus natura admodũ opitulata eſt:ut una res uario uſui accõmo/
daretur.Cibo enim uaſe domo naui uitam illoꝝ adiuuant. Haud ꝓcul ab his letus i/
habitãt uitã incultam ducẽtes barbari. Nutriũtur enim ex cetis a mari ad litus eiectis
quaꝝ magnitudine:quãdoq; abũde epulant̃ quandoq; illis deficientibꝰ torquent̃ fa/
ictiopha me cogũturq; cũ cætera conſumpta ſint algam & extrema coſtaꝝ mandere. Hæc fer
gi tur icthiofagoꝝ uita. Littus quo ad Babyloniam ſpectat contiguũ eſt regioni dome
ſtice & plantis plene. Tanta uero ineſt piſciũ multitudo:ut incolis nunq̃ eoꝝ deſit co
pia. Nam ꝓpe littus frequẽtes infigũt humi calamos adeo iuicẽ cõnexas:ut retia aſpi
ciẽtibus in littore uideant̃:in his ſunt plurimi aditus q oſtiis ita ut in utrãq; uoluant̃
partẽ claudunt̃. Maris fluxꝰ ad terrã delatꝰ aquæ ĩpetu oſtia ĩpellens aperit:refluxus
claudit. Singulis igit̃ diebꝰ ex maris inũdatione piſces contingit ad terrã p portas de/
duci:q refluẽte aqua oſtiis clauſis humi in ſicco remanent tanto pſepe numero ut cu/
mulũ pſallẽtiũ piſciũ diceres: hi & copiã uiuẽdi & haud paruũ uectigal p̃bẽt. Qui/
dam circũ ea loca hitãtes(regio.n.oĩs plana atq; humilis ẽ)foſſas a mari ad eoꝝ uſq;
uillas pluribꝰ ſtadiis ducũt:oſtiaq; ex uimibꝰ facta in imo foſſæ ſtatuũt q̃ fluẽte ma
Aethio/ ri aperiunt̃ claudunt̃ refluente. Igit̃ remeante p oſtioꝝ raritatẽ aqua dep̃henſos pi/
piæ gen/ ſces in foſſa ſinũt quoad ceperint quos uelint. Nũc ad reliquos trãſeamꝰ in æthiopia
tes q̃ ſupra ægyptũ eſt iuxta fluuiũ quẽ aſam uocant ĩhabitat gens quã rizofagos uocãt
Aſa fluui Radices.n.arũdinũ quas ex ꝓpinqs locis effodiũt magna cura lauantes barbari lapi/
us dibus terũt quoad molles facte cohereãt. Deide placẽtas admodũ lateris quãtũ ma/
Riropha nus capit factas atq; ad ſolẽ decoctas mandũt. Quẽ ſolũ cibũ cũ p oẽm uitã ſuauem
gi atq; affatim habeãt eoq; pacẽ continuã inuicẽ ſeruẽt. Cũ leonibꝰ tamẽ bellant̃. Nam
Leonum aere circũ æſtu feruẽte e deſerto leones ad eos egrediunt̃: & umbre cã & ut minores
uaſtitas uenent̃ feras. Ab his ethiopes ex paludibꝰ exeũtes multi pereũt: tũ iferiores uiribus:
tum deficientibꝰ qbus ſe tutari ualeant armis. Et iam dudũ ea deleta eſſet a leonibus
natio; niſi natura eis ſpõte pſiuiũ tuliſſet. Nam ſub ortũ canis mirabilis atq; inumera

nullo

nullo agitante uento culicũ multitudo ad ea loca aduolat. Hoĩes ad paludes cõfugiẽ-
tes minĩe ledũt. Leones abire ex his regionibꝰ cõpellũt: tũ morſu: tũ uocis ſono terri-
tos. His ſunt ilophagi ſpma tophagiqꝫ q appellant̃ ꝓpigui. Quoꝝ hi qdẽ fructus q ilophas
æſtate ex arboribꝰ decidũt colligentes abſqꝫ labore edunt. Reliquo tp̃e herbã in um- Tophas
broſis naſcentẽ locis decerpũt q̃ uitæ ſubuenit egeſtati: iliophagi uero cũ filiis uxori-
buſqꝫ ad loca cãpeſtria accedẽtes arbores aſcendũt ac teneras ramoꝝ ſũmitates aufe-
rũt. Tantũ aũt ex cõtinuo uſu ramos aſcendẽdi peritiã habent oẽs: ut quod incredibi Arborẽ
le uidet̃ de arbore in arborẽ uelut aues poſiſiant: aſcendãtqꝫ tenues abſqꝫ periculo ra- aſcẽden-
mos. Macilentia leuitateqꝫ corpis nixi ſi quãdo pedes labant̃ manibꝰ ramis cõp̄hẽ- tes
ſis ſe a caſu uĩdicãt quod ſi forte deciderit nulla in re ꝓpter leuitatẽ corpis lædunt̃: ita
ramis tenerioribꝰ dẽte exeſis uentrẽ farciũt. Hi ſemp incedũt nudo corpe cõmuneſqꝫ
uxores ac liberos habẽt: pugnãt inuicẽ pro locis armati baculis aduerſus alios ac do-
minãtes uictis. Moriunt̃ ut plurimũ fame cum deficiẽte uiſu corpus priuet̃ eo ſenſu
quo cibũ querebat. Reliquã circa regionẽ æthiopes tenent q Cyneci dicũtur nume- Cyneci
ro haud multi uita ab reliqs diuerſa. Silueſtrẽ. n. incolẽtes patriã & penitus aſperam Arborẽ
rariſqꝫ aquaꝝ fontibus ſupra arbores feraꝝ timor̃ dormiũt. Sub aurorã ad aquarum colentes
decurſus armati ꝓdeũtes ſe abſcundũt inter arboꝝ frondes. Sub æſtu uero ſolis agre
ſtes boues pardaliqꝫ ac uaria feraꝝ genera: tũ caloris: tũ ſitis ĩpacientia ad quas potus
cauſa confluũt. Repletas graueſqꝫ aqua beſtias æthiopes cũ haud facile moueri poſ-
ſint ex arboribꝰ deſcẽdentes adoriũtur: ac lignis aduſtis ſaxiſqꝫ & ſagyttis occiſas pqꝫ
cetus diuiſas edũt. Aliquãdo uero quãuis ꝑraro & ipſi a ualentiori beſtia ĩterficiũtur.
Sed multas ipſi dolo & arte ualentiores beluas capiũt. Si quãdo deſint aĩalia antea ca
ptoꝝ pelles madefactas remotis pilis ad ignẽ leuẽ ponũt: diſpartitaſqꝫ ſingulis auide
ad ſatietatẽ ſumũt: ĩpuberes pueros exercẽt ad certũ ſignũ iacere ſolis cibum p̄bentes
his q ſignũ tetigere. Ideo iaculatores optimi euadũt urgente fame. Ab hac regione q Sagitarii
occaſũ uerſus plurimũ diſtãt æthiopes cũ elephãtis certãt. Habitantes. n. in ſilueſtri Elephan
bꝰ & arboribꝰ refertis locis elephãtoꝝ ĩgreſſus atqꝫ exitꝰ ex p̄altis arboribꝰ obſeruãt. tum cæ-
Multos una incedẽtes nõ aggrediunt̃ omni ſpe uincẽdi remota. Singulis iniiciũt ma des
nus mirabili audacia freti. Nã cũ incedẽs beſtia arbori ꝓpinquat in ſua ſpeculator oc
cultꝰ latet ex ea deſiliẽs manibꝰ app̄hẽſa cauda pedibuſqꝫ ad dextrũ femur oppoſitis
ſecuri q̃ ex humero pẽdet leui ut q̃ unica manu tractari queat: & acie acutiſſima dex-
tera manu app̄hẽſa neruos dextri poplitis crebris ictibꝰ amputat. Siniſtra manu re-
gens agile corpꝰ belue conatꝰ magna uelocitate effugit: in eo nãqꝫ certamine uerſat̃
utriuſqꝫ ſalus mortis diſcrimine in alteriꝰ uita poſito. Elephas neruis abſciſis quãdoqꝫ
qa haud facile ſe uertere põt ĩclinatus in latus ſauciũ in terrã cadit: æthiopẽqꝫ ſecũ tra
hẽs interficit. Quãdoqꝫ ad arborẽ aut ſaxũ hoĩem allidẽs ĩp̄o põder̃ quo ad aĩam exa
lat cõprimit qdam elephãtes dolore moti cũ inſidiãti obeſſe nequeãt diffugiũt p cam
pos quoad cõtinuis ſecuris ictibꝰ ab incidẽte ceſi decidant. Tũ cõcurrũt æthiopum
cetus & adhuc uiuẽtis beſtiæ poſterioris partis carnes abſciſas edũt. Nõnulli ex ꝓpi-
quis ĩcolis abſqꝫ ullo diſcrimĩe elephãtos arte ſuperãt. Cõſueuit hoc aĩal cũ a paſcuis
plenus redit dormitũ ꝓficiſci plurimũ natura ab reliqs quadrupedibꝰ diuerſa. Non
enĩ genu corpꝰ flecti ad terrã põt: ſed arbori herẽs dormit. Arborẽ elephãtis adheſio- Elephã-
ne: tũ attritã: tũ ſorde plenã aduertẽtes ĩcolæ iuxta humũ ſecãt ut tñ nõ niſi ĩpulſa ca- tis ſonus
dat. Deinde ſui acceſſus ueſtigia ad ea loca delent ſubito abeũtes priuſq̃ beſtia ad ſõ-
num redeat. Elephas ueſperi cibo plenus ad notũ cubile ꝓfectus oĩqꝫ mole ſecto hæ-

rens arbori ſtatim una cũ eo ad terram ꝓſternit᷑. Reſupinus tota nocte iacet: cũ ſe eri
gere nequeat. Aethiopes die ad locũ accedẽtes abſq; ꝑiculo beſtiã occidunt taberna
culiſq; ibidẽ erectis morã trahũt quod aĩal ſit aſumptũ. Haꝝ gentiũ q partes ad heſ
Scrutophagi — peꝝ ꝑtinẽtes habitant: æthiopes ſimi ad meridiẽ ſpectantes ſcrutophagi cognominã
tur. Eſt apud eos auiũ ſpẽs natura terreſtribus aĩantibus mixta: unde & noĩatæ ſunt.
Hæ magnitudie ſunt magni ceruí collo oblongo rotũdis laterib⁹ atq; alatis capite te
nui oblongoq; crurib⁹ ac iũcturis firmiſſimis fixo pede. Alte uolare pp grauitatẽ ne
Aues ceruinæ — queũt. Veꝝ ociſſime ſũmis pedib⁹ terram tangẽtes ꝑſertim cũ flans uẽtus alas uelu
ti nauẽ extẽtis uelis impellit currũt. Venatores feriũt lapidib⁹ ferme lateris magnitu
díne pede iactis. Ceſſante uẽto alaꝝ ꝑſidio deſtitutæ curſuq; uictæ ꝓhẽduntur. Haꝝ
cũ magna ſit multitudo uariis artib⁹ plurimas barbari facileq; capiũt. Et carnes qdẽ
Simi æthiopes — edunt: pellibus uero ꝓ ueſtibus utunt᷑ ac lectis. Ab iis uero quos ſimos æthiopes di
cunt ſæpius uenatiõe laceſſite roſtris ſe tuẽtur quæ cũ magna ſint & ad incidẽdũ apta
magno ſunt icolis uſui: cũ haud parua habeat᷑ hoꝝ aĩantiũ copia. Haud ꝓcul ab his
Acridophagi — abſunt acridophagi deſerto cõtermini hoĩes paulo cæteris breuiores macilenti ac ſu
pramodũ nigri. Veris tpe zephyrus ac lybicus uenti ĩfinitũ pene locuſtaꝝ ex deſer
Locuſte — to ad eos deferũt numeꝝ. He ꝑmagne ſunt: ſed colore alaꝝ turpi ac ſqualido. Aethio
pes ad id aſſueti in quandã latam longãq; multis ſtadiis cõuallẽ plurimũ materiei ex
ꝓpinquis locis ingerũt. Cũ ſuo tpe tanq̃ locuſtaꝝ nubes a uentis ſupra uallẽ defertur
materiẽ congeſtã oẽmq; loci herbam antea ſucciſam incẽdunt. Locuſtæ deſup uolã
tes ingẽti fumo euectæ paulũ ultra uallẽ ad terram tãta decidũt copia ut uictũ omni
gẽti abunde ꝓbeant. Has. n. ſale quod regio plurimũ fert ſup infuſo diutius ſeruãt ci
bum guſtu eis ſuauẽ: hic eſt ſolus eoꝝ ꝑ omne tẽpus locuſtaꝝ uictus. Neq;. n. peco
ra nutriũt: neq; piſces edunt ꝓcul a mari poſiti: neq; ullum aliud uitæ adminiculũ ha
bent. Corpore leues ſunt ueloces curſu & uitæ breuis ut q longiſſime uiuũt quadra
geſimũ non excedant annũ. Finis eoꝝ non ſolum mirabilis eſt: ſed etiam incredibilis.
Pediculi alati — Nam ꝓpinquante ſenecta pediculi alati non ſolum uiſu uarii: ſed ſpetie horridi ac tur
pes in corporibus nati uentrẽ primo tum pectus deide totũ corpus paruo tpe exedũt.
Qui morbũ patit᷑ primũ ueluti ſcabiei cuiuſdã pruritu allectus corpus ſcalpit uolu
ptate ſimul & dolore ꝑceptis. Deinde exoriẽtibus pediculis ſimul effluẽte ſanie mor
bi acerbitate ac dolore ꝑcitus unguibus corpus magno cũ gemitu lacerat. Tanta ue
ro uermiũ copia effluit aliis ſup alios tanq̃ ex ꝑforato uaſe ſcaturientib⁹ ut deleri ne
queant. Hoc pacto ſiue cibi ſiue aeris cauſa miſeꝝ ſortiunt᷑ uitæ finem. Huic genti re
gio adiacet ꝑ ampla uarietate paſcuoꝝ fertilis: ſed deſerta & quæ penitus adiri neqat.
Non tamẽ hominibus a principio caruit: ſed poſtmodũ intẽpeſtiua ex pluuia deſerta
eſt multitudinẽ araneaꝝ ſcorpionũq; ferẽte: tantã. n. haꝝ beſtiaꝝ excreuiſſe copiam
ferunt ut morſibus peſtiferis incole coacti patriã deſerere & ad alia loca cõfugere cõ
Murium multitudo — pellerẽtur. Neq; uero debẽt hæc incredibilia uideri. Multo. n. his maiora ſunt ꝑ terra
rum orbẽ lr̃arum monumẽtis tradita in italia muriũ multitudo ſilueſtriũ e terra pro
diens plures ſolũ patriũ linquere coegit. In media adeo ingẽs paſſeꝝ inoleuit copia ia
Paſſerũ multitudo — cta abſumentiũ ſemia ut hoĩes malo acti ad alia migrarint loca. Eos quos Attariotas
uocant ranæ e nubibus pro guttis aquæ in terrã delapſe adegerũt relicta patria ad eã
in qua nunc quoq; reſidẽt oram confugere. Et. n. qs ignorat inter multa egregia ope
Attariotæ — ra quibus Hercules ĩmortalitate donatus eſt illud etiam ãnumerari ex ſtinphalide pa
lude innumeras aues quæ ea loca infeſtabãt ſua uirtute expulſas. Quædã lybie ciui

tates

tates leonum ui ab deſertis locis ad eas aduectantium deſertæ ſunt. Hæc eoꝝ gratia q Ranæ
paꝝ quandoq; fidei ſcriptoribus ut incredibilia narrantibꝰ habet rettulimus. Nūc ad pluuiæ
hiſtoriā redeamꝰ. Extrēas ad meridiē ptes uiri tenēt a græcis cynamyni a uicinis bar Cynami
baris ſilueſtres appellati. Hi barbas hnt admodū magnas greges ſilueſtriū canū nu- ni
triētes pſidia uitæ. Nā ab æſtiuo tropico uſq; ad mediū hyemis indici boues inumera
multitudie eoꝝ patriā igrediūt. Cā qdē icerta eſt. Vtrū ne alias iſectātes ſe feras fu
giant: an paſtus penuria an alio naturæ quæ oīa mirāda gignit impulſu hoībus igno
to acte. His hoies cū obſiſtere nequeāt: ſuis freti uiribꝰ ſe canibꝰ tuentur: qbus inſue-
natione uſi boues pmultos capiūt. Et hos qdem recētes edunt: hos ſalliunt ad futurū
uſum. Multa inſup alia aīantia canibꝰ capta comedūt: poſtremi q ad meridiem habi-
tant in homis forma feraꝝ uitam ducūt: ſed de his hactenus. Nūc de troglodítis loq̄ Troglo-
mur. Hi a græcis appellātur paſtores eo q, ex pecoribꝰ uiuant. Cetus ac tyrānos inter dite
ſe conſtituūt. Vxores ac filios habēt cōmunes excepto q unicam tenet tyrāno. Huic
ppinquāti mulctā tyrānus irrogat certo numero pecudes etheſiaꝝ tpe quo maximi
decidūt imbres ſanguine & lacte imixtis paulūq; coctis nutriūtur: æſtu ſolis deficiē-
tibꝰ paſcuis ad loca declinant paluſtria: pro qbus ſolis inuicē certant. Pecora uetuſta
aut in morbos cadētia occidūt: exq; his p omne uiuūt tempꝰ. Parētū nomia minime
indiderūt filiis: ſed tauri arietis ouis. Et hos qdem patres hos matres quoniā ab his nō
a parētibꝰ quotidianꝰ pbeat cibꝰ appellant. Vtuntur potu idote paliuri ſuco: poten-
tiores ex quodam flore expſſo q eſt deterrimo noſtro muſto pſimilis. Armētoꝝ gre-
ges ſecū ducētes uarias ne iiſdē in locis morent diutius regiones mutant. Corpora p-
ter uirilia quæ pellibus tegūtur nudi: pudēda troglodite oēs uelut ægypti circūcidūt.
His demptis quos a caſu claudos appellant. Hi ſoli intra regionē heſternoꝝ habitan
tes ab infantia nouacula incidūtur. Arma ferūt troglodite ii quos dicunt megauares.
Scutū ex corio crudo bouis rotūdum & ferratā clauam. Alii arcus lanceaſq;. Sepul-
chra ridicule penitus curant. Nam paliuri uiminibꝰ corpus ligātes defuncti ceruicē
cruriue applicant. Deide cadauer in loco editiori poſitū lapidibꝰ ridētes obruūt: im-
poſitoq; ſupra ſaxoꝝ aceruū capre cornu abeūt nullo dolore moti bellant inuicē nō
ut græci ob iram aut ambitionē: ſed pabuli grā: in eoꝝ cōcertationibꝰ primū iactis la
pidibꝰ quoad aliq uulnerent concertāt: tū arcu quoadmodū exercitati ſunt pugnan-
tes mutuis uulneribꝰ cadūt. Ea certamina dirimūt q̄ ætate pcedūt: fœmine qbꝰ nullo
periculo in mediū prodeūtibꝰ nefas eſt enim has ullo pacto ledere: ex templo a cer-
tamine ceſſant. Inualidi obſeniū armenta ſeq gutture bouis cauda aſtricto uitam fi-
niūt. Qui mortem differūt licet uolēti eodē modo admonitos tamē antea uita priuar
idq; habet beneficii loco. Febricitantes item aut morbo icurabili correptos ſimili affi
ciūt morte. Maximū enim arbitrant maloꝝ ab eo uitam diligi q nequeat aliqd agere
dignū uita. Videre licet trogloditas omnis corpore integro ætate ualida ut q ſexage-
ſimū non excedāt annū. Veꝝ de his hactenus ſi qs uero lector aut ppter reꝝ nouita-
tem aut mirabilē eoꝝ q deſcribebāt uitam noſtræ forſan hiſtoriæ fidem abrogabit:
ſi ſcithaꝝ trogloditarūq; aerem comparās quantū inter ſe is differat penſitet ſcriben-
tiū uerbis credet. Tantū enim noſter differat aer ab eo q in hiſtoriis aliquādo narrat Ignauoꝝ
ut diuerſitas eoꝝ icredibilis uideat. Aliqbus in regionibꝰ adeo maxima frigoribꝰ con uita
gelant flumina ut currus & exercitꝰ ſup imobilē glaciē trāſeāt. Congelant etiā uinū Glaciei
reliqq; hūida adeo ut gladio abſcindāt. Quodq; his eſt mirabiliꝰ & extremitates ue- uis
ſtiū qs hoies ferāt frigore attrite decidūt: obfuſcant oculi. Ignis ſplēdorē non reddit

Ereæ ſtatuæ difrumpunť. Quandoq; uero ob denſas nebulas neq; fulgura neq; toni
trua in eis locis fiũt. Plura quoq; alia his mirabiliora natura efficit: quæ ignorãtib9 in
credibilia uidenť. Iis uero q ea experti ſunt facilia. In ægypti ac trogloditaꝝ finib9 ꝓp
imenſã ſolis circa meridiẽ caloris uim nequaq̃ ſe reſpicere ꝓpe ſtantes queũt ab aeris
craſſitate. Abſq; calceis ire ñ poſſũt: nã diſcalciati ſubito pedes imẽſa caliditate exul
(Solis uis) cerant. Sitientes niſi potũ cito ſumãt e ueſtigio moriũtur utpote ſolis æſtu hũiditatẽ
corpis ſubito abſumẽte. Cibi in uas æneũ cũ aq̃ poſiti ex tẽplo ſolis ardore abſq; igne
alio decoquũtur. Has tñ q incolunt oras tãta uitæ icõmoda nolũt effugere: ſed ultro
(Patriæ amor) potius eam diligũt uitã. q̃ alio cogãť more uiuere. Ita patriæ amor qdam igens natu
ra ſingulis inatus eſt & aeris malitiã cõſuetudo a teneris ãnis cepta ſuperat. Has uero
terraꝝ uarietates haud magna locoꝝ itercapedo aliquãdo continet. A meotide palu
de ubi ſcithæ qdam in pagis & ſũmis frigorib9 habitãt multi cũ onerariis nauib9 de
cem dieb9 rhodũ tum quattuor in alexãdriã acceſſere. Deide p nilũ nauigãtes dieb9
decẽ in æthiopiã puenerũt. Ita a frigidiſſimis orbis partib9 ad calidiſſimas regiões nõ
amplius quattuor & uiginti dieꝝ continua ea nauigatio fuit. Quapp cũ non longe di
ſtantiũ locoꝝ aeris ſit tanta uarietas: non eſt mirandũ uitã illoꝝ mores & corpa a no
ſtris multũ differre. Nũc de feris q̃ in eis ſunt regionib9 aliqua ſunt ſcribẽda. Eſt aĩal
(Rhinoceros) quod abre Rinocerotẽ uocãt par uirib9 elephãti magnitudie iferior: pelle duriſſima
colore buffi. In ſumitate nariũ cornu gerit ſimũ forma duruq; iſtar ferri. Hoc pabu
li cã cũ elephãte certat. Acuit eni ad ſaxa cornu: deide cũ elephante cõgreſſus uentrẽ
grauiter ictũ cornu tanq̃ gladio pſcidit. Hoc pacto pugnans beſtiã exanguẽ reddit.
Si uero elephas illius ictũ preoccuparit pboſcide captũ cũ ſuperior ſit uiribus denti
(Sphiges) bus laniat. Sphinges & apud troglodıtas æthiopeſq; naſcunť forma haud ei diſſimili
(Cinocephali) qua pingunť ſed paulo piguiores naturã habent mãſuetã plurib9 exercitiis diſcipli
niſq; aptam. Qui cinocephali uocanť corpe ſunt de forma homini pſimiles uocemq;
imitantur humanã feꝝ oĩno atq; idomitum aĩal rõne carens. Supciliis aſpectuq; ſunt
horrido ac truci. Fœminis ſua natura accidit ut palã expoſitã extra corpus uuluã per
oẽm uitã ferãt. Is uero quẽ ortũ nominãt ab corpis & ætatis decore nomẽ ſortit9 faci
le eſt leonis. Corp9 reliquũ panthere ſimile excepta qua damis equať magnitudine.
(Taurus ſilueſtris) Hoꝝ aĩal omniũ ſilueſtris taur9 q carnib9 paſciť feritatem excedit: penituſq; eſt inex
pugnabilis. Corpore maior eſt domeſticis tauris equi uelocitate ore uſq; ad aures fiſ
ſo rubicũdo colore oculis albis nocteq; refulgẽtibus. Cornua ueluti aures mouẽs in
certamie firma tenet pili cõtra naturã cæteroꝝ aiantiũ uerſus caput ducũtur. Et hæc
fera uirib9 fortitudineq; mirabili pugnat cũ cæteris beſtiis q̃s ſuperatas comedit. Eſt
quoq; ifeſtus admodũ armẽtis nihil nec paſtoꝝ uires neq; canũ multitudinẽ timens.
Diciť eius pellis haud quaq̃ uulnerib9 patere. Cũ multi illũ conentur ui capere: fru
ſtra defatiganť. In foueã delapſus aut alio captus dolo ſe ipſum ex ira ſuffocat priſti
ne libertatis memor. Merito igiť troglodıtæ hanc beſtiam optimã iudicãt: cui a natu
ra indita ſit leonis uirtus equi celeritas robur tauri quodq; maximũ eſt haud inferior
(Crocotæ) natura ferri. Quos uero æthiopes appellant crocotas mixta ſunt canis lupiq; natura:
ſed ambob9 deteriores dentib9 ita ualidis ut oſſa oĩa facile conterãt & digerant come
(Serpẽtũ magnitudo) ſta. Hoc aĩal ſcribunt qdam uocẽ hoĩs quod nobis pcul a uero uideť imitari. Varia
ſerpentũ genera icredibiliq; magnitudine conſpici dicũt: q loca deſerto incolũt ꝓpin
qua: centum enim cubitoꝝ longitudie nõnullos eſſe aiunt ut merito non ſolũ a nobis
ſed ab aliis quoq; id falſum eſſe exiſtimetur. Addunt inſuper his multo maiora haud
digna

dígna fide.Nam cũ plana ſit regío ſerpentes uero maximi circũuolutos in gyꝝ longe
ꝓcul aſpicíẽtibus locũ editiorẽ & quaſi collem quẽdam uideri. Sed eoꝝ magnitudo
nõ oĩno uidet̃ ſpernenda.Nos de maximo omniũ q̃ in cõſpectũ uenerint ſerpẽte ca/
pto ac in alexãdriã delato referemus addentes capture modũ.Secundus Ptolomeus
cupiens & elephãtos & alias mirabiles uiſu ac uirib9 beluas ad ſe adduci donis ac pe/
cuniis plures ad elephãtos q̃ multi ad eũ deducti ſunt aliaſq; feras capiẽdas pellexit.
Itaq; multa eius ſtudio ad græcoꝝ notitiã antea ignota aĩantia deducta ſunt.Conſpe/
cta uenatores q̃dam regis in huiuſmodi donis magnificentia decreuere cõmuni aĩo
aliquẽ magnũ ſerpentẽ uiuũ in alexãdriã ad ptolomeũ traducere. Cũ res hæc grauis
difficiliſq; eſſet: fortuna eoꝝ conſilio opitulata eſt.Serpens erat trigĩta cubitoꝝ longi/ Serpens
tudine iuxta aquas q̃ reliquo tẽpore imobilis ſe in circulũ redigens q̃eſcebat.Accedẽ/ ingens
tibus ad aquã potus cauſa cæteris aĩantibus ſubito aſſurgẽs oreq; nõnulla capiẽs alia
circũnectens cauda depaſcebat̃. Hũc conſpicati hoĩes cũ longior eſſet habẽſq; natu
ra laqueis & catenis illũ capere exiſtimãtes primũ fidenter ad eũ acceſſerũt.. Beſtiæ
appropinquãtes uiſis igneis oculis lingua lãbente ſingula ſquamaꝝ aſperitate dũ mo
ueret̃ ſtrepitum ĩgentẽ reddẽte dentibus inſup eminẽtibus oris quoq; aſpectu horri/
do imutato colore admodũ exterriti ſunt. Itaq; timide iniectis ad caudã laqueis ad cõ
tactũ finib9 corp9 magnis ſibilis conuerſa belua ꝓpinq̃orem ore captũ uiuũ degluti/
uit. Aliũ fugientẽ cauda longe appħẽſum atq; ad ſe tractũ occidit.Cæteri metu ꝓcul/
ſi fuga ſaluti conſuluere non tamẽ õmittentes belue capiende curam ſpe lucri timorẽ Lucrum
ſuperãte. Arte igitur & dolo potiore uirib9 ad beluã ſunt aggreſſi. Primũ ualidis ſpiſ/ quid
ſiſq; funib9 rete concauũ gibbi forma belue capacẽ fecerunt. Tum ſpeculãtes ſerpẽ/
tis cubile atq; exitus redituſq; notato tpe ut primũ ſerpens ad conſuetũ aĩalium paſtũ
ꝓdiit ore aditus ĩgẽtib9 lapidib9 terraq; obducto in ꝓximo uallis loco latũ in primis
ingreſſum: tũ arctiorẽ iterius ueluti cuniculũ cubile uerſus in quo rete poſitũ eſt fe/
cere. Reuertẽti a paſtu belue ſagyptarii funditoreſq;: tum equi: tũ magnus numer9
ad hæc tibicines ad id ꝑparati omnes ſeſe oſtẽdere. Nulli tamẽ adire ꝓpius auſi ſunt
alioꝝ malo edocti. Hos ille ut cõſpicatus eſt caput alte extulit. Sed tũ coniectis ꝓcul
manu telis: tũ equoꝝ conſpectu: tũ latrantiũ canũ multitudĩe ad hæc tubaꝝ concẽtu
territus ſerpens ad ſolitũ aditũ ꝓfectus eſt: quẽ obſeptũ cũ repperiſſet illi inſequendo
armoꝝ æquorũq; ſtrepitu tubaꝝ inſup clangore & uenantiũ clamorib9 iam feritate
depoſita obſtupefactã beluam ad ꝑparatũ ad id aditũ adegere: quẽ igreſſa in rete in/
cidit. Deinceps reluctantẽ reteq; dentib9 magnis editis ſibilis lacerantẽ compſſerunt.
Nam & cuniculo cũ rete extracta multiſq; ad caudam ictib9 ꝑcuſſa effractis inſuper
dentib9 exq; ea re dolore ꝑculſa fera mitior eſt effecta. Eo pacto irretitũ ſerpẽtem de/
ferẽtes alexãdriam regi ottulerũt mirandũ ſpectaculũ & uix audiẽtib9 credẽdũ. De/
ducto deĩde paulatim ad conterẽdas uires cibo feritas ei9 remiſſior reddita eſt: ut ob
illi9 omnes manſuetudinẽ obſtupeſcerẽt. Ptolomeus uenatorib9 tributo ꝑmio ſerpẽ/
tem dimẽſo enutriẽs cibo ad regiam ueniẽtib9 exteris ꝓ mirando ſpectaculo oſtẽde/
bat. Tam ingenti igitur ſerpente in conſpectu hominum palam deducto haud abro
ganda uidetur fides æthiopibus: neq; pro fabulis dicẽda: quæ de ſerpẽtibus tradunt.
Aſſerũt.n. reperiri apud ſe illos tanta magnitudine ut non ſolum boues ac tauros cæ/
teraq; eiuſdem molis animantia: ſed elephantos quoq; occiſos uorent. Nam cum illis Elephan
congreſſi primũ cauda pedes illoꝝ multis nexibus complicant ita ut nequeant moue tes
ri. Deinde in caput aſſurgentes oculiſq; tanq̃ fulgure incenſis elephãtoꝝ uiſum obũ/

brantes ad terram deiectum cōmedunt. Nunc de reliquis arabici ſinus oris ſcribem⁹
partim a nobis alexandriæ ex regum cōmentariis parti ex his q uiderūt pceptis. Hæc
enim orbis portio inſula quoq; britānie & loca ad arctū ſita paucis nota ſunt. Verum
de regionibus quæ arctum ſpectant deq; britānicis rebus: tum referet᷑ a nobis cū: C.
Cæſaris q romanū uſq; britanniā īperiū ꝓtulit eaſq; oras incognitas antea notas effe-
Arabicuſ ſinus cit geſta cōplectemur. Arabici ſinus oſtia patet ad oceanū q meridiem reſpicit pluri
um ſtadioꝝ longitudie: quæ arabie togloditarūq; finibus terminat᷑: oſtii reliqui ſin⁹
latitudo decē & ſeptē ſtadiis patet a portu panormi ad oppoſitā epiꝝ diei unius naui-
Tiritus mons gatio. Plurimū uero diſtat circa Tiritū montem ubi ita latum eſt mare ut epiri minie
inuicem aſpiciant᷑. Ab hac latitudine paulatim clauditur uſq; ad oſtium eius. Is ſinus
multis in locis inſulas continet magnas quas inter arctus eſt nauiū curſus. Maris ue-
ro fluxus uehemēs ac multus. Hic ſitus eſt arabici ſinus cuius ab ultimis locis ordiē-
tes utrinq; nauigandi modū quæue in eo ſunt memoratu digna recenſebunt᷑. Et pri-
mū in dexteram ſumemus littoris partē: quā uſq; ad deſertū habitant trogloditæ. Ab
Arſinoe Arſinoe ciuitate iuxta dextrū continens euntibus uariis in locis ex ſaxis in mare ema-
nant aquæ ſalſedine amare. Vltra quas latis campis mons īminet uiridi colore q con-
tinuo aſpicientiū uiſum corrūpit. In montis radicib⁹ ſtagnum eſt difficile ad nauigā
Alphrodites dum nomine Aphrodites: ex tribuſq; in eo ſunt inſulis quæ oliuas ac ficus abūde fe-
runt. Tertia his arboribus deficiēs meleagridis ut appellant referta ē. Poſt hæc ſinus
Acathartus eſt ingēs noie Achatartus. In quo cheroneſſus anguſto aditu. Iter nauigātib⁹ ad op-
poſitū mare pbet. Vltra hæc loca inſula eſt longitudine ſtadiorū octoginta nomine
Ophiades Ophiades olim deſerta cultoribus ob ſerpentū unde & nomen ſumpſit in ea diuerſā-
tium multitudinem. Poſtmodū regum ægypti opera ſerpentibus purgata eſt ad cul
tumq; redacta: ita ut nulli in ea amplius conſpiciantur. Non autem pretermittēda ui
detur cauſa: qua hanc inſulam ſerpentū moleſtia cura hominū liberauit. Inuenitur
Topaci⁹ lapis in ea inſula topacius lapis uitro ſimilis colore aureo. Cuius acceſſus omnibus eſt in-
terdictus pena mortis ad eam nauigantibus ſtatuta. Pauci cuſtodes inſule preſunt ui
tam miſeram ducentes. Ne quis enim eos lapides furto auferre poſſit: nulla penitus i
inſula nauis relinquitur. Qui ꝓpe nauigant regis timore haud quaquā ꝓpinquant i-
ſule. Nutrimentū deferētes e ueſtigio abſcedūt cibo relicto. Cæteri propinqui inſulā
non adeunt. Deficiente cibo ad littus ſedent omnes uitæ ſubſidium expectātes. Hos
qui deferunt ut tardos ſepe incurſant uelut in extremo uitæ poſiti. Hic lapis in petra
naſcitur die ob ſolis ſplendorem minime apparēs. Noctu in umbra lucet procul oſtē
dens quo ſit in loco. Cuſtodes ſorte diuiſi ad loca ubi latent topacii accedūt. Quem
ubi noctu ſplendentem conſpexere: locū ſplendentē lapidis deſignant: eum poſtmo
dum die exciſum opificibus tradūt: q ex eo topaciū eliciāt. Propinqua littora maiori
ex parte ſcytiæ phagi habitant & paſtores toglodítæ. Montes inſuper ſunt uſq; ad ſo
Phagi ſotiræ tiras portum contigui qui nomen hoc a græcis primū eo ꝓſpere nauigantibus acce-
pit. Deinceps ſirius eſt arabiam uerſus cuius regio ac mare aliam a priori naturā ha-
Sirius ſinus bet. Nam continens humilis eſt nullis collibus elatus. Mare non amplius tribus paſ-
ſibus ꝓfundum colore admodū uiridi. Quod ferūt minime natura aquæ contingere
ſed quia alga referta eſt: locus ad nauigandū facilis nulli ſubditus tēpeſtati: multiſq;
refertus piſcibus. Naues quæ elephantes uehunt: tum ꝓfunde: tum pondere graues
haud parua ſubeunt maris diſcrimina. Noctu enim uentoꝝ actæ ui quandoq; in ſco-
pulos quādoq; ad loca uadoſa īpellūt᷑. Nautæ ubi neq; egredi ꝓpter aquā ſtatura ho-
minis

minis profundiorem neq; nauem contis queunt impellere omnia præterq̄ ad uictum
neceſſaria e naui eiicientes nō tamen propterea periculum deuitant. Nulla inſula nul-
lo editiore loco nulla naui propiqua. Nam regio penitus īculta eſt & īcolis uacua: &
ad quam rari nauigēt. Præter has difficultates breui tempore tāta maris fluctibꝰ are-
na ad nauis alueum impellitur: ut ueluti aggere obducatur. Illi īcaſſum ad ſurda loca
exclamātes nō tamen oīo ſalutē deſperāt. Nam q̄nq; a maris exeſtu ante fluctū naue
in altum eleuata tāq̄ deus quiſpiam ſalutem attulit periclitātibus. Si uero hoc dei au-
xilio deſtituātur ubi cibus deficit: imbecilliores ī mare a ualētioribꝰ quo pluribꝰ die-
bus cibi ſuppetāt proiiciūtur. Sed tādem & ipſi multo pereūt deterius q̄ iam uita fū-
cti. Illi enim breui tēpore ſpiritū nature q̄ illū dederat reddidere. Iſti multis calamita-
tibus morte producta lōgiora differēdo mala perpeſſi tādem priuantur uita. Naues
autem deſtitutæ nautis tāq̄ ſuorū ſepulchra aliquādiu permanēt arena undiq; cōge-
ſta. Malus autem neq; a lōge cōſpecte ad defūctoꝝ miſericordiam aſpicientium aīos
mouent. Regium eſt mādatum ſi quādo eiuſmodi caſus acciderit ut ſignificent loca
nauigātibus pernitioſa. Traditum eſt a maioribus fama iis q ꝓpe icthiophagos ha-
bitāt magno quodā eius ſinus fluxu mare ad oppoſitū litꝰ ſecedēte oībuſq; locis eius
ſinus arefactis terrā fūditꝰ colore uiridi appuiſſe ex imēſo rurſus maris r̄fluxu aquā
in priorē locum reſtitutā. Harūpātium a ptolomaida ad tauꝝ uſq; montē nauigatio-
nem rettulimꝰ: cum Ptolomeum elephantorum uenationi ſcripſimus operā dediſſe.
A tauro uertic̄ littus orientē uerſus ubi eſtiuo ſolſtitio umbre ad meridiē uergūt di-
uerſo a nobis modo uſq; ad horam ſecūdā. Habet ea regio flumina decurrētia a mō-
tibus quos appellāt pſebeos: Diuiditur quoq; latiſſimis campis hibiſcū cardamomū pſebei
ac miræ magnitudinis palmas. Fructus inſuper oīs generis aſperos guſtu ferētibus montes
ignotos nobis. Mediterranea regio elephātis tauris ſilueſtribꝰ leonibus cæteriſq; ma-
gnis feris copioſa eſt. Nauigatio inſulis impeditur nullum domeſticum ferētibꝰ fru-
ctum. Aues in eis uariæ aſpectuq; mirabiles nutriuntur mare deinceps ſequitur pro-
fundū habēs cetæ magnitudine eximia haud infeſta hoībus niſi cum forte qs inſciꝰ cetæ
in earum criſtas īciderit. Neq;.n. nauigātes inſequi aduerſo ſole poſſūt ſplēdore illaꝝ
oculos obumbrāte. Has troglodītaꝝ ptes ultimas mōtes quos dicūt pſeuaras circū- pſeuares
dant. Reliquū ex aduerſo littus arabiā ſpectās ab ara quam Ariſtō a ptolomeo ad ꝑ- montes
ueſtigādā arabiam uſq; ad oceanū miſſus. Neptūno dicauit neptūnū appellat̄. Eius
lōgitudinis regio maritiā ꝓpter utilitatē admodū celebris phœnicia a palmis q̄s plu- phœni-
rimas fert ubere ac ſuaui fructu appellata. Oīs ꝓpiquꝰ ager: tū aquas ſcatentes raras cia
habet: tū ad meridiē uergēs eſt admodū calida ꝓpterea locū illum arboribꝰ fructuq;
fertilem iter deſerta hoībus loca ſitum merito diis barbari ſacrarūt. Etenim nō pauci
fontes riuiq; aquam quæ niuiū frigiditate haud īferior ē ſcaturientes terrā herbis ui-
rētem præſtāt rem aſpectu admodum iocundam. Eſt & templum ex duro lapide pri-
ſcis temporibus conditum uetuſtarum & quæ intelligi nequeant litterarum īſcriptio-
ne. Ei uir ac mulier præſunt per omnem uitam ſacrorum curam habentes: hi fœlices
habiti qui id loci habitant in arboribus ob timorem dormiunt ferarum. Iuxta phœ- arborum
niceam nauiganti ad epiri promontorium inſula eſt ab animantibus quæ in ea uer- lecti
ſantur dicta ferarum inſula. Tanta enim harum beſtiarum copia in his ſupereſt miꝝ
ut uideatur aſpicientibus. Imminens huic inſule promontorium ei loco adiacet qui
appellatur petra & arabiæ paleſtine. In hanc & thus & reliqua odorem reddentia ex
ſuperiori ut fertur arabia genei mineiq; aſportāt. Reliquā maritimā orā tenuerūt oli

marane maranei Deinde qui proximi sũt garindanes quæ loca ab eis hoc pacto sũt uſurpata.
garinda/ Celebritas erat olí in ea quam diximꝰ phenicea luſtris ſingulis ſeruata: ad quã undiq;
nes e proximis locis accedebant pingues camelos hecatõbas appellant diis in tẽplo ſacri/ficaturi. Aquam inde recedentes nã perſuaſum erat eam ſanitatẽ deferentibꝰ confer/re in patriam ferebãt. Ob eam cauſam Maraneis ad ſacra adeuntibus garindanes: tũ prius qui domi remanſerant maraneos: tum deinceps qui a ſacris redibat per inſidias aggreſſi ad unum peremerunt. Vacuam cultoribus patriam: tum frugibus: tum pe/coribus nutriendis aptam inter ſe diuiſerũt: portus ea regio paucos habet: ſed frequẽ/tibus diuiditur montibus: ex quibus præter ſpectus uoluptatẽ magna colonis utili/

Lamites sinus tas percipitur. Ex hac nauigantes ſinus excipit lamites frequentibus inhabitatus ara/bum uicis quos nabateos uocant: hi maiorẽ ſinus portionem tenent. Et mediterrane/

nabathei as quaſdam propinquas partes in quibus frequens eſt populus & permagna peco/ris copia: hi priſcis temporibus iuſte uiuebant uictu quem armẽta præbebant con/tenti. Poſtea uero q̃ alexandrinos mercatores ad ea loca nauigãtes ſpoliare prædato/riis nauibus ceperunt imitati eoꝝ qui in põto ſũt tauroꝝ feritatẽ triremibꝰ deinde ca/pti meritã pœnã dedere. Subeſt deinceps regio campeſtris irrigua: quæ ob frequẽtes fontes nutrit gramẽ medicam & longitudine hoís lotum: propter loci ubertatem nõ ſolum ĩfinitus ibi pecorum alitur numerus: ſed ſilueſtres cameli cerui dameq; q̃plu/res paſcuntur. Magno præterea numero accedũt eo cibi gratia leões ex locis deſertis ac lupi pardaliq;: quibus cum feris pro armentoꝝ tutela paſtores die noctuq; certare

Mala cũ bonis coguntur. Ita ſoli illius bonitas icolis diſcriminis cãm p̄bet. Natura enĩ bonis ut plu/rimũ quæ hominibꝰ largit̃ & mala immiſcet. His campis ſinus quingẽtoꝝ latitudĩe ſtadiorũ adiacet natura mirabili clauſus pluribus ac magnis ſcopulis perplexuſq; ac exitu difficilis. Saxum longe in mare porrectum nauigantiũ aditũ reditũq; impedit: tantũ fluxus tẽpeſtatiſq; tempore cũ fluctus excreuere naues ſupra ſaxũ uentorũ ui

Banizomenæ delate tranſeunt. Gentes q̃ iuxta ſinũ habitãt banizomenæ appellate & uenationibus uiuunt apud quos eſt ſanctiſſimũ tẽplũ quod oẽs arabes ſupſtitioſius celebrãt. Tres proxĩe his ſunt inſule q̃ plures habẽt portus. Haꝝ primã ſolitariã in qũa antiquorum domoꝝ lapidea ſũt fundamẽta. Itẽq; colũne barbaricis litteris ĩſculpte. Ferũt Iſidi ſa/cram. Eodẽ pacto & reliq̃ ſũt deſerte cultoribus oleis tamẽ referre a noſtratibꝰ diuer/ſis. Poſt has inſulas maritĩa loca ad mille ſtadia abruptis ſcopulis plena ſũt. Mar̃ ĩna/uigabile neq; portus neq; locũ habet in quo anchore figi queãt: ut neceſſe ſit orta tẽ/peſtate nauigãtes ſubmergi. Mons huic mari ĩminet uertice p̄cipiti atq; alto in cuius radicibus exeſe ſpelũcæ ſũt frequẽtes aſpereq; cõcauitates. In has frequẽtibꝰ procel/lis delata maris p̄fundi tẽpeſtas ſonũ tonitruo ſimilẽ reddit. Fluctꝰ ptim ad magna il/liſi ſaxa ſurſũ feruntur ſpuma mirabili edita: ptim a locis cõcauis abſorbẽt̃ maxĩo edi/to fragore ac ſtrepitu. Adeo ut eis locis p̄pinquãtes eo ſonitu perculſi timore pereant:

Thamudeni Hoc littus arabes incolũt nomine Thamudeni. Seqt̃ ſinus ingens ſparſis in eo inſu/lis p̄multis aſpectu ſimili ĩſulis ethinaſiis. Iuxta littus arene ſunt præalti cumuli colo/

Ethinasiæ re nigro longe lateq; diſperſi. Deinceps cheroneſus ſubeſt optimum habens omniũ portum qui in hiſtoriis deſcribuntur nomine charmutha. Nam ſub rupem immen/

charmutha ſam quæ ad zephyrum ſpectat: ſinus eſt non ſolum iocundus aſpectu: ſed utilitate quoq; cæteris ſupergreſſus. Ei mons ĩminet amenus centum ſtadiorum ambitu. In/greſſum habet duorum iugerum portus tranquillus duobuſq; milibꝰ patẽs nauibꝰ. Irriguꝰ eſt præterea magno flumine in eum fluente. In medio quoq; iſula cõtinet aq̃s

redundantem

redundantem atq; hortis accōmodā. Deniq; carthaginēſiū portui quē dicūt cothonū Cothōus
uidetur eſſe pſimilis: de cuius utilitate ſuo loco dicetur piſcibꝰ plurimis ad eū ex ma/
gno mari: tum cibi: tū aquaꝝ in eum decurrētiū dulcedie cōfluētibꝰ eſt refertꝰ. Hæc
nauigantibꝰ loca montes qnq; diſtātes iuicē palti appēt uertice i modū ægypti pyra/
midaꝝ acuto. Sinus ē deinceps rotūdus magnis circūdatꝰ promōtoriis cuiꝰ i diame/
tri medio aſſurgit collis in modum mēſe oblōgus: in quo tria tēpla ſūt admodū ma/
gnifica diis græcis ignotis ſacra magnoq; in honore ab incolis habita. Sequit̃ deinde
littus: tū fontibꝰ irriguꝰ: tū plenus dulcis aque riuis. In eo mons ē uariis arboribꝰ dē/
ſus quē gabinū dicunt. Loca monti contigua arabi tenēt quos uocāt debas. Hi came/ Debæ
los ad omnē uitæ uſū paratos habent: nā in his bellātur: his uaria ferūt onera horum Cameli
lac potant his uitam ducunt. Super his diuerſa perambulāt loca in medio regiōis eo/
rum dicit̃ eſſe fluuius arena aurea ex q̄ incole auꝝ elicere neſciūt. Sinūt aūt ab exter/
nis: ſed nō omnibꝰ auferri boetiis enī dūtaxat & pelioponenſiis arenā aſportare licet.
Idq; eis herculis beneficio erga ſuā gentē ut a maioribꝰ accepant olim impēſo in gra/
tiam beneficii cōceſſū. Contiguā eis patriā arabes abilei gaſandiq; habitāt: nō quidē Abilei
calore feruidā ut ppiqua loca: ſed mollē & ſpiſſis quādoq; humectā nubibꝰ: q nim Gaſandi
bi ſuo tēpore aduenietes æſtatē fructiferā reddūt. Regio ſua natura fertilis habetur:
ſed paꝝ colit̃ hoīum incuria. Auꝝ e cuniculis nulla arte factis effodiūt: nō qdē quem
terra igne liquefactū exprimāt: ſed ipſa natura puꝝ quod abre apyron dicūt. Minu/ Apyron
tum tamē repit̃ ut pars minima ſcintille ignis maior nucis ſic inſtar regiæ. Illud circa
manuū iuncturas ferūt circaq; collum prætioſis lapidibꝰ diſtinctū. Cū auri apđ eos
ſit copia æris iopia ac ferri inuicē ea cū mercatoribꝰ permutāt. Hos ſecūt̃ quos uo/
cant carbos. Hos ſabei gēs arabū populoſiſſima qui fœlicē arabiam incolunt eorūq; Carbi
apđ nos ſūt prætioſiſſima ferentē pluria ac omni pecoris gn̄e apprime copioſā. Odo/ Sabæi
ribus inſup ſuauibus quos paſſim natura apud eos gignit oēs ferme alias ſuperat na/
tiones. Nā in maritimis locis Balſamum orit̃ & caſſia quedāq; herba natura ſingula/ Balſamū
ri q̄ recens aſpectu oculos oblectat inueterata ſubito fit debilior: pars mediterranea Caſia
ſiluas cōtinet amenas in qbꝰ magne ſūt thuris ac mirr̃ arbores: palme iſuper arundi/
dines ac cinamomū & alia his odore ſimilia. Neq; eni referri poſſet ſingulorū ſpeties
ac naturā adeo affluenter multa in eū odorifera natura exaggregauit. Diuina qdā res
eſt: & q̄ uerba ſuperet ſuauis ad noſtros ſenſus ab eis aſpirās odor. Et ſane lōge quoq;
a cōtinēti nauigātes hāc odoꝝ uoluptatē pcipiūt. Veris eni tpe uēti a terra pflātes ab
hmōi arboribꝰ odores ad propīqua maris loca perferūt. Non eni remiſſā aromata &
uetuſtā ueluti apud nos accidit uim habēt ſed ingentē recentēq; & quæ ad oēs ſenſus
perueniat. Aura quidē ex optimis mixta odoribus ad maritima deſcendēs multa ſua/
uitate nauigātes afficit & cōfert ualitudini. Nā haud quaq̄ ex cōtrito fructu aut i ua/
ſe recōdito aer manat odoriferꝰ: ſed a pria arboribuſq; qbꝰ id diuia q̄dā natura ineſt.
Vt qui odores hos ſentiunt ambroſiam quam narrant fabule tanta enim odorum ex/ Ambroſia
cellentia nullum ſibi nomen inuenit aptius eſſe putent. Non tamē puram ſimplicēq;
& abſq; inuidia fœlicitatem fortuna his hominibus largita eſt ſed tantis donis plura Deorum
imiſcuit mala pfecto admonēs ppetuis bonis deos a nobis ſolere cōtēpti. Nā apđ odo contēptꝰ
riferas ſiluas ſerpentū infeſta multitudo uerſatur colore rubicundo lōgitudine pal/
mi q pſiliētes i hoīeſ letali occidūt morſu ſingular̃ qđ icolis accidit lōgo debilibꝰ mor
bo. Nā lōga uexati egritudie cū natura đbilis adeoq; exhauſta ē ut rcreari neq̄t ex aſ
phalto hyrciq; barba uapor̃s faciūt quo malꝰ odor bōi imēſiq; uirtutē ɔtūdat: bōa.n. Bonorū

menſura

Saba

mēſura & mō ſumpta hominibus proſunt & afferunt uoluptatem temere & caſu inutilia reddunt̃.Huius gentis metropolis ē:quā ſaba appellāt ſupra mōtē ſita. Reges habet ex gñis ſucceſſione eos qbus multitudo honores diſtribuit bonis maliſq; imixtos.Beatā nāq; uitam habere uidentur ꝙ reliquis imperātes rationē ab ſe geſtoꝝ minime cogūtur reddere. Infœlicē uero ꝙ nunq̃ regiā exire qunt.Nā ſi palam ꝓdirēt:a turba hoīum lapidib9 ueteri quodam deoꝝ reſponſo obruerētur. Hæc natio nō ſolū propinquis barbaris ſed cæteris hoībus ditior atq; opulētior hētur.Nā in mercaturarum cōmertio ex parui ponderis re plurimum prætii a mercatoribus ex rerū cōmutatione capiunt.Iōq; cum nullā unq̃ calamitatē ea gēs ſit expta:auri autē argētiq; copia p̄ſertim.Sabe ubi regia eſt ſupſit torreumata argētea aureaq; omnis generis poculorum habēt lectos in ſup tripodaſq; argēteis pedib9: cæterāq; ſupellectilē ultra fidem ſumptuoſam.Magnis quoq; colūnis porticus fulciunt̃:quaꝝ capita: tum argentea: tum aurea exiſtūt:laquearia uero ac porte aureis fialis p̄tioſis lapidibus ītermixtis totius domus ſumptuoſiſſimū ornatū oſtēdunt.Alia.n.auro:alia argēto:quædā lapidibus ſplēdent.Nonnulla:tū elephātoꝝ dētibus ſunt exculta: tum multis præterea rebus aliis quæ plurimi apud homines extimāt̃. Et hi ſane multis ſeculis perpetuā habuere fœlicitatē.Abfuit.n.ab eis pēitus quod multos in præceps dedit ambitio ꝑauaritiam aliena poſſidēdi.Horū mare albo colore ēē ur̃:quod cum mirabile ſit: eius rei cauſam q̃rende dedit:inſule ſūt fœlices propīque quaꝝ urbes mœniis carēt. Pecora in eis omnino alba cornua fœminis natura deſūt.Ad has mercatores cōmeāt undiq;: ſed maxime ad potanam quam Alexander iuxta indi fluminis oſtium condidit. Locum in oceano littore nauibus recipiēdis aptum.Et hæc hactenus. Nunc illa q̃ in eis locis miranda in cœlo uidētur nō omittēda:ſed p̄cipua admiratione uidētur digna: q̃ de arcto ſcribunt̃ multumq; dubii afferunt nauigantibus. A mēſe.n.martio nullum eorum ſeptē q̃ circa arctum ſunt aſtra uſq; ad primā uigiliam uideri dicūt. Maior āt uſq; ad ſecūdā pauloq; poſt parum aſpici a nauigantibus at qui planete appellantur non aſpici omnino. Aliorum autē q̃dam maiora noſtris uideri q̃dā diſſimili ortu atq; occaſu.Solē nō tanq̃ apud nos paulo ante ortum iubar emittere:ſed adhuc nocte obſcura ſubito apparere lucentē:ideo nunq̃ diē in eis locis priuſq̃ ſol uideatur oriri:quē ex medio pelagi tradunt ſurgere incēſis carbonibus ſimilē radioſq; permagnos ꝓcul afferre.Forma autē apparere non rotunda quēadmodum apud nos: ſed colūne ſimili paulum ab ſummo capite luculentiorē aſpectum habēte.Præterea neq; ſplendorē neq; radios uſq; ad primam horā præbere: ſed uelut ignē abſq; luce ī umbra uideri. Secūda hora ueluti clipeum fieri. Lumēq; præbere cōtinuum & ſupra modū feruētē.Circa occaſum econuerſo contingit.Nam uidetur aſpectu orbē nouis radiis illuminare horis duabus.Et ut agatharchides gnidius tradit tribus.Hoc uero tēpus incolis periocundum.Iam diminuto uergēte in occaſum ſolis eſtu zephyrus & lybicus & euri uenti apud eos ſicut & apud alios ſpirant.Noti uero apud æthiopiam neq; uigēt neq; noti exiſtunt. Apud arabes ac trogloditas adeo calidi ſupramodum regnant ut & exurant herbas & ad umbras quoq; confugientiū debilitēt corpa. At boreas merito optimus extimatur:cum ſit ubiq; terrarū frigidus.Nunc ad lybios ægypto ꝓpinquos & & proximas eis regiones tranſeam9:circa ſyenē ac ſyrtes oraſq; mediterraneas quattuor lybiorum inhabitant genera quorū: Naſamones dicūtur qui ad notum uergūt. Alii anochite ad occidentem ſiti. Quidam marmaride inter ægyptum & cirenem habitant ac littoris ptē. Quartū genus multitudie præſtans hominum appellantur

Potana inſula

Solis ortus

mace

mace: qui circa ſyrtes habitantes ſoli inter cæteros lybios agros uberes fructu colunt Lybia
iumentorũ: ex quibus nutriũtᷣ diligentẽ curam habent. He ambe nationes regib9 pa Naſeme
rent uitã non omnino agreſtẽ agentes: neq; ab hũanitate alienã. Tertii neq; ullis ſub- nes
ſunt regibus neq; ullã latrociniis ſemꝑ intenti iuſtitiã norũt. Rapientes enĩ quæ prĩa Anochi-
ex deſerto caſu occurrãt confeſtĩ: ad ſua loca redeunt. Hi oẽs lybii uita ſilueſtri ſub- te
diuo habitãt. Victu feraꝝ more contẽti nil domeſticũ edunt. Nullis ueſtib9 præterq̃ Marma-
capraꝝ pellibus tegũt corpora potẽtiores iter eos nullas habẽt ciuitates ſed turres aq̃s ride
proximas condentes in eis quæ uſui ſupſunt. Subditos populos ſingulis ãnis adiurãt Mace
ut principi pareant obtẽperantes ut ſocios diligũt imperiũ abnuentes ut latrões per-
ſequuntᷣ. Arma ſũt eorũ & regioni & moribus cõgrua. Nam cũ ſint corporib9 leues
patria uero ut plurimũ plana neq; enſe neq; gladiis neq; armis utuntur in bello. Tris
tantum ferunt haſtas lapideſq; inuaſis ex corio factis delatos: cũ his certantes: tũ ĩ cõ
greſſu: tũ etiã abeũdo primo ferire hoſtẽ conãtᷣ ad curſũ & lapides recte iaciẽdos lõ-
go uſu edocti: erga externos nullũ ius nullã oio fidẽ ſeruãt. Regio cyreni ꝑxima cam Cyrene
peſtris eſt nõ frugib9 ſolũ ſed uineis oleoq; & paſcuis utilis. Sũt inſuꝑ flumia nõ paꝝ
incolis utilia. Quæ uero ad notũ uergit deſerto cincta ĩfructuoſa ẽ: utpote aq̃s carens
aſpectũ hẽt mari ſimilẽ. Huic deſertũ igẽs ſterileq; adiacet trãſitu ꝑ difficili. Ita neq;
aues ĩ ea neq; q̃drupedia p̃ter damas & boues cõſpiciũtᷣ. Loca mediterranea arenarũ
cumulis referta quo plus uite neceſſariis carẽt eo uariis magniſq; ſerpẽtib9 his p̃ſerti
quos ceraſtis uocãt: quoꝝ morſus letales hñtur ſũt fertiliora. Hi colorẽ arene ſimilẽ ceraſtes
hñt. Qua ex re a paucis iternoſcũtᷣ ita coloris errore ſeducti qdã pedib9 illos cõculcã
tes uitæ ꝑiculũ adeũt. Ferũt hos quõdã ſerpẽtes ĩ ægyptũ trãſmigrãtes plures uicias
regiões ihabitabiles reddidiſſe. Mirabile uero qppiã ĩ eis oris & ea quæ ẽ circa ſirtes
lybia cõtigit. Nã qñq; & maxĩe qeto a uẽtis tpe appẽt ĩ aerᷣ diuerſoꝝ aĩantiũ forme qꝝ
q̃dã qeſcũt: q̃dã mouẽtᷣ. Et hæc aliqñ fugiũt aliqñ ĩſecũtᷣ: ſed oẽs magnitudĩe eximia
ſtuporẽ tioreq; inſciis p̃bent. Nã q̃ hoies ĩſecũtᷣ cõphẽſũ frigido circũdãt contactu.
Externi qdẽ utpote ei9 rei ĩſueti exterrẽtᷣ. Ab ĩcolis ex aſſuetudĩe ſpernũtᷣ. Quoniam
res urᷣ mirãda & ficte fabule ꝑſimilis phiſici qdã ei9 rei conati ſũt rõem reddere. Aiũt
enĩ uẽtos ĩ ea regiõe aut oio nõ ſpirare aut penit9 debiles eẽ & rᷣmiſſos. Aerẽ uero pſe-
pe quoniã neq; cõualles neq; abrupti ſpec9 aut ãtra neq; alti colles aut magna flumia
in eis ſũt locis eẽ ĩmobilẽ & qetũ. Deniq; oẽs uicias rᷣgiões ſteriles & abſq; fructu nul
los uapores qb9 uẽt9 excitetᷣ gignere: ĩ aere igitᷣ dẽſo atq; obtuſo: quẽadmodũ eſtiuo
tpe ĩ nubib9 aliqñ ſolet diuerſas aĩantiũ ſpẽs licet uiderᷣ formã illis aere quẽ leues & te-
nues aure qñq; mouẽt: p̃bẽte. Eas poſtmodũ moto paulũ aere ad terrã ĩpulſas forma
tradũt: quã caſu ſũpſerũt cadere: eiq; ĩ quẽ forte ĩciderit herere qꝫ ĩ unã ꝑtẽ magiſq̃ ĩ
aliã mot9 nulla ĩ illis electio eẽ urᷣ. Nã ĩ re inanimata ñ ẽ aut appetitio aut uolũtas: ſed
aĩantia qb9 herẽt occulte cãm mot9 p̃bẽt. Nã procedẽtiũ aĩantiũ motu anterior aer ĩ-
pulſus imaginẽ precedẽtẽ mouet: ut fugere uideatᷣ. Similiter ſequens idolũ ex motu
aeris ad progreſſum animãtis præcedẽtis tractũ ſequi urᷣ animal qđ p̃cedit. Quod ſi
ſe uerterit aut firmũ ſteterit idolũ ſimilimõ a motu ceſſat. Cum uero in animal inci- Amazo-
derit: diſoluitur frigore quodã circa corp9 relicto. Supeſt nũc ut de his amazonibus nes ther-
ſcribamus quas priſcis tẽporib9 in lybia ferũt extitiſſe. Plures. n. exiſtimant eas ſolas deon
fuiſſe: q̃ circa flumẽ thermodonta ĩ ponto rᷣgnarũt. Veꝝ nõ recte ſentiũt. Multis. n.
antea ſeculis lybice fuere: a quibus multa geſta accepimus memoratu digna. Ne-
que uero ignoramus harum hiſtoriam nonnullos haud ueram exiſtimaturos. Nam

cum ea natio multis ante troianũ bellũ ſeculis oĩo deleta ſit amazones autẽ quæ circa Thermodonta habitarũt multo poſt tpe extiterit: ſimile ueri ẽ eas q̃ poſtea notiores fuere ſupioꝝ quaꝝ iã euanuerat fama nomẽ & gloriã pſertim apud tẽpoꝝ iſcios obſcuraſſe. Veꝝ cũ legerim9 plures ãtiquos tũ poetas: tũ reꝝ ſcriptores eoſq; q poſt modũ fuere illaꝝ memoriã poſteris reliq̃ſſe: conabimur & nos quoq; paucis ipſaꝝ facta lr̃is mãdare. Reꝝ ſerie a Dionyſio qui argonautaꝝ dionyſiiq; ac nõnulla alia priſcoꝝ geſta deſcripſit aſſũpta. Plures mulieꝝ natiões in lybia fuiſſe tradũtur pugnaces ac

Gorgões ualide uirib9. Nã gorgonũ gẽs fuit aduerſus quas pſe9 haud puo certamie bellũ geſ/

perſeus ſiſſe fert' uir fortitudine eximia iouiſq; fili9 & græcoꝝ ſue ætatis optim9. Eaꝝ mulieꝝ uirtus & potẽtia uel maxie licet cõſpici: ſi qs q̃ de illaꝝ pſtantia ſcribũt' cũ nr̃i tẽporis mulierib9 cõferat. Aſſerunt ſitas eſſe occidentẽ uerſus in extremis orbis finib9 nõ eãdem quã nr̃e uitã ducant. Nã mos eſt illis certo tpe bellicis ad ſeruandã uirginitatem reb9 exercitari. Trãſactis militiæ annis uiris cõiũgi plis grã. Has ſolas & pricipari & publica obire munera. Viros noſtraꝝ fœminaꝝ: iſtar domeſtice rei curã habere: tũ optẽperantes fœminis: tũ militiæ principatuſq; ac oĩs reip. expertes: poſt ptũ nati infãtes dant' uiris quos lacte nutriant: aliiſq; rebus put ætas poſcit. Fœminis mamillas ne creſcãt urũt aſſerentes ĩpedimento eas ab bellandũ eſſe. Vñ a græcis eo q mãmis

Amazonis unde careant amazones appellant'. Aſſerũt habitare illas inſulã heſperã quia ad occaſũ ſita ſit uocitatã. Eã uero eſſe in tritonidis palude quæ pxima oceano a flumine quod in eã

tritonis palus defluit tritonia appelletur. Hãc paludẽ æthiopie ferunt cõterminã montiq; q eſt iuxta oceanũ maximus omniũ q in eis ſũt locis & mari iminens a græcis athlanta dictus

Athlas hanc inſulã permagnã eſſe uariiſq; arborũ fructibus ex qbus incole uiuant uberẽ ferunt eſſe & in ea multos: tũ capraꝝ: tũ pecudũ greges: quoꝝ lacte & carnib9 ueſcũt'.

Menes uicus Frumento penit9 carent illius uſu icolis noto. He amazones corpe ualide auideq; belli primum oẽs inſule uicos præter unũ ictiophagi æthiopes habitant menes nominatum quẽ ſacrũ arbitrant' expugnarũt. Solis eſtu admodũ inſula feruet ferẽs prætioſos lapides permultos: quoꝝ hos græci carbũculos alios ſardonicas quoſdã ſmaragdos uocant. Deinceps plures lybie pp̃inquas ſubegerũt gentes urbẽq; præclarã ĩtra tritonidis ſtagnũ: quã a forma cheroneſſũ appellant in poteſtatẽ redegere. Ex hac pfecte plures orbis partes peragrarũt. Sed primi athlantide bello appetiti cæteris earũ ptiũ humaniores: q patriã incolẽtes fœlicẽ magnas urbes tenebãt. Ab his deoꝝ gen9 put græci de oceano ſcribũt pdiſſe ferũt: de qbus paulopoſt dicemus. Tradit' ama/

Myrina zonũ rgĩnã nomine Myrinã exercitũ triginta miliũ peditũ duũ miliũ equitũ confeciſſe maxia ſpe uictoriæ in eqtib9 poſita. Tegmẽta corpoꝝ p armis habuere ſerpẽtũ magnoꝝ coria quoꝝ & quidẽ præter fidem ingentiũ copia i lybia ſupereſt. Vtebãt' longis enſibus haſta & arcu quo nõ ſolum ex aduerſum pugnãtes uulnerabãt: ſed fu/

cercenes giendo feriebant inſequẽtes. Cũ athlãtidũ patriã peruaſiſſent quã Cercenem uocãt incolẽtes acie ſuperata uictos inſequẽtes una cũ eis portas ingreſſe urbẽ cepere. Vt tãt terrorem formidineq; cæteris iniicerent inſolenter uictoria abuſe occiſis oib9 uſq; ad pubertatẽ uiris pueros fœminaſq; euerſa ciuitate i ſeruitutem adegerũt. Qua calamitate apud finitimos uulgata athlantides aiunt timore territos ad eas miſiſſe: pollicitos tradituros ſe illis ciuitates atq; iperata facturos. Regina cum ipos benigne audiuiſſet amicitia cũ eis ſtatuta ciuitatẽ ſui nominis euerſe loco cõdidit: inq; ea tũ captiuos: tũ finitimarum partium uoluntarios accolas collocauit. Deinde dona magnifica communi athlantidũ decreto data honoreſq; eximie impenſos inito cum eis federe cepit.

Pollicita

Pollicita ſe genti eoꝝ ſatis eē facturā. Veꝝ gorgonidū q̄ gēs finitima erat armis ſepi⁹
athlātib⁹ laceſſitis ferūt: Myrinā gratia p̄cibuſq; eoꝝ īpulſam exercitū contra gorgo
nidas duxiſſe. Quo oppoſitis copiis inito certamine ſuperate magna ex pte occubue/
runt. Viue ad tria milia capte. Reliq̄s in loca ſilueſtria cōfugiētibus: conatā Myrinā
ſcribūt ſiluas ut eaꝝ genus deleret īcēdere uoluiſſe. Veꝝ cū id neq̄ſſet ad montes ꝓ/
pinquos tranſiit. Amazonib⁹ negligēter ut in uictoria ſolet uigilias ſeruātib⁹ captiue
eductis dormientiū enſib⁹ multas interemerūt. Tandē excitate amazones armis ca/
ptis acriter pugnātes oēs occiderūt. Mortuas amazones Myrina trib⁹ magnis agge/
rib⁹ ſepeliuit q hucuſq; amazonū cumuli appellāt̄. Gorgonidas deinde tradūt cum Gorge/
uires auxiſſent iteꝝ a perſeo iouis filio expugnatas cū eaꝝ eſſet regia meduſa poſtre/ nes
mo ab hercule & eas & amazonū gentē quo tēpore ad occiduas ptes tranſiēs colūnā meduſa
in lybia poſuit: fuiſſe deletas rem indignā exiſtimante cū ꝓ cōmuni ſalute hoīum pu/
gnaret aliq̄b⁹ gentib⁹ fœmīas īperare. Legit̄ quoq; tritonidā paludem terremotu his
apertis locis quæ ad oceanū uergebāt deſiccatā eſſe. Myrina pluria lybiæ pte pagrata
cū ī ægyptū trāſmeaſſet. Cū oro iſidis filio q ægyptiis īperabat amicitia firmata ara/ Or⁹ rex
biam bello petiit. Vbi multis interfectis in ſiriā trāſiit. Qua ſubacta cilices ei cū do/
nis obuios pollicitoſq; īpata facturos liberos eſſe quoniam ei ultro occuriſſent: iuſſit.
Qua ex re nūc etiā liberi cilices uocant̄. Subiecit quoq; eas q̄ circa tauꝝ ſūt nationes
quāuis uirib⁹ potētes. Tū p frigiā ad magnū mare cū deſcendiſſet regionē maritimā
trāſgreſſa Caicū flumē ſtatuit militiæ finē, pulciæ uero q Dorycťica dr̄ loca oportu/ Caicus
niora cōdendis urbib⁹ eligēs plures in ea ciuitates unā ſui noīs alias magnoꝝ ducum Dorycti
appellatiōe edificauit Nynā cymē Pytanē Pryneā. His iuxta mar̄ ſitis urbib⁹ cæteras ca
ꝑplures ī mediterrāeis poſuit locis iſulas iſup n̄nullas ī ptātē r̄degit: ſed leſbū p̄cipue ī Nyna
q̄ urbē ꝯdidit mitilenē ſororis q̄ cū ea militabat noīe deīceps cū q̄ſdā alias ſibi ſb̄didiſ/ Cymes
ſet iſulas tēpeſtate cohorta cū uotū m̄ri deoꝝ ꝓ ſalute feciſſet ad unā ex his ſolitariā ꝓ pythane
fecta iuxta q̄ddā iſōniū ei deæ iſulā ſacrauit. Erectaq; ara ſacra ſolēnia celebrauit. Nō prynea
minaſſe inſulā ferūt Samotracē q̄ a græcis ſacra iſula iterptat̄. Quidā hiſtorici tra/ Mytilene
dūt eā primū appellatā Samū ab icolis poſtea tracib⁹ Samothracē cognominatam. Samo/
Alii amazonib⁹ ī epiꝝ aduētātib⁹ ferūt deoꝝ matrē hac oblectatā iſula & alios quoſ/ thrax
dā in eā & filios quos Corybātas dicūt traduxiſſe. Quis uero eoꝝ extiterit p̄ri ī archa Samos
nis ſacroꝝ tradit̄. Mōſtraſſe quoq; ea fert̄ q̄ nūc in ea ſeruāt̄ myſteria: tēplūq; aſylū Corybā/
ſtatuiſſe. Per hæc tpa Mopſus thrax a lygurgo rege thracia pulſus amazonū gētem tes
coacte exercitu ꝑuaſit cui Sypilus ſcytha auxilio affuit ātea ab ſcythis thracie finiti/ Mopſus
mis expulſus. Prælio iter eos amazōaſq; cōmiſſo. Mopſi Sypiliq; res ſupior fuit. My Sypilus
rina cū pluirb⁹ aliis interēpta: poſtea cū ſæpi⁹ a thracib⁹ acie ſuparent̄: tādē q̄ ſuper/ Athlātes
fuerāt amazones ī lybiā reuertere: ibiq; earum militiæ finis ut aiūt fuit poſtea uero q̄
athlantū meminim⁹ haud abre erit deoꝝ gen⁹ q ab his ꝑdiiſſe referūt: cū & græci pa
rum ab his diſſentiāt recēſere. Athlātides ut accepim⁹ loca ꝑpinq̄ oceano & q̄dē fœ/
licia incolētes: tū pietatis: tū erga aduenas hūanitatis p̄ cæteris finitimis gētib⁹ laudē
tulerūt. Ab his deoꝝ gen⁹ manaſſe tradūt: q̄b⁹ aſſentit̄ p̄ſtātiſſim⁹ græcoꝝ poeta iu/
nonē oceanū deoꝝ patrē & matrē Tethin appellātē itroducēs. Scribūt aūt primum oceanus
regnaſſe apud eos Cœlū homineſq; ātea p agros diſpſos ad cetū cōdēdaſq; urbes ex/ Tethys
hortatū a fera eos agreſtiq; uita ad mitiorē cultū traduxiſſe. Aſſuefeciſſe iſup dome/ Cœlus
ſticos fruct⁹ ſerere aliaq; p multa ad cōem uitæ uſum ſpectantia edocuiſſe. Tenuiſſe res
quoq; magnā orbis ptē maxīeq; loca ad occidētē atq; ad ſeptētrionem ſita. Aſtrorum

quoq; diligens extitit obſeruator multa hoibus futura prædicens. Annū etiā confuſū
antea a ſolis menſes uero a lune motu deſcripſit: ſingulaq; anni deſignauit tpa. Q ua
ex re multi ignorātes aſtroꝝ ordinē ſempiternū admirari aūt futuroꝝ pdictionē ar⸗
bitrati ſunt eoꝝ auctorē naturæ diuinæ pticipē. Poſt eius obitū: tū ex eius beneficio:
tū aſtroꝝ notitia imortales honores adeptus eſt. Hoc āt cōſtat illū nomē hoc ſortitū
eſſe ob aſtroꝝ occaſus ortuſq; militarūq; reꝝ peritiā: tū uero ꝓpter honores beneficiꝫ
Cœli — ſuis ipenſos: tū & ipſū regē: ſempiternū oium appellarūt. Cœlū ex pluribꝰ uxoribus
filii — ſuſcepiſſe ferūt filios qnq; & quadragīta: hoꝝ decē & ſeptē ex Titea ortos ꝓprio noie
Titea — ſingulos cōi aūt oēs a matre appellauit. Titanas. Titeā uero prudētia præditā cū plu⸗
Titanes — rimū mortalibus ꝓfuiſſet: ab eis pꝰ obitū deificatā terrāq; eſſe cognominatā. Genuit
Rhea — quoq; filias: quaꝝ due regina uidelicet & rhea quā pandorā dixere ſupiores ætate cæ⸗
Pandora — teris euaſerunt clariores. Ex his regina prior ānis prudētiaq; & uirtute reliqs pſtātior
Magna — in gratiā matris fratres oēs educauit: eoq; magnā aiūt matrē appellatā poſtea uero q̄
mater — pater poſt obitū ad deos trāſiit cōmuni populoꝝ fratrūq; conſenſu regnū adhuc uir⸗
go cepit cū nulli antea nupſiſſet poſtmodū cupiēs filios linqre ſucceſſores regni unū
Iperion — ex fratribus Iperionē uiꝝ ſumpſit. Ex quo duos pepit liberos ſolē & lunā. Q uoꝝ for⸗
Sol puer — mam prudētiāq; admirantibꝰ ſingulis tradūt fratres ꝑlis iuidia motos ueritoſq; neq̄
Luna pu — imperiū ad iperiona pueiret ſceleſto faciore. Excogitato fratrē cōi cōſilio obtrūcaſſe.
ella — Solē adhuc pueꝝ in flumē Eridanū ꝓiectū ſuffocatū eſſe. Q ua re uulgata luna p̄ter⸗
modū fratrē diligēs ex tecto ſe p̄cipitauit. Matri q̄renti iuſtū flumē corpꝰ cū inſom⸗
num icidiſſet. Viſum ei p ſomniū ē a ſole ſe cōſolari: rogareq; ne lugeret natoꝝ mor⸗
tem: nā homicide meritū eēnt ſuppliciū paſſuri. Se uero ac ſororē q̄dā dei ꝓuidētia
futuros imortales nam ignē cœli ſacrū antea uocatū ſolē ab hoibus appellādū fore.
quæ uero mena prius dicebatur lunā. A ſomno experrecta cū oibus: tū ſomniū: tū i⸗
fortuniū ſuū narraſſet filios ut deos coluit ipſa inupta uiuens poſtmodū i iſaniā uer⸗
ſa filie cymbala tympanaq; quotiēs edito ſonitu ſparſis crinibꝰ ꝑ patriā errabat. Q uo
aſpectu miſero obſtupebāt hoies. Cū uero ſinguli eius dolori miſererēt̄ qdā corpꝰ ſu
ſtinerēt maxio ibre cohorto cōtinuoq; fulminū caſu reginā aiūt diſparuiſſe. Q ua re
admiratꝰ populꝰ ſolis luneq; nomē ad aſtra trāſtulit matrē & deā exiſtimauit & ere⸗
cta ara cymbalis & tympanis cæteriſq; rebꝰ illiꝰ geſta imitatꝰ ſacra illi & deoꝝ hono
res iſtituit. Huiꝰ deæ in phrigia origo extitiſſe tradit̄. Aſſerunt enī incole phrigie ly⸗
Menoes — biæq; regem priſcū fuiſſe Menoē: q uxorē duxerit dindimenē. Ex ea natā fœminā cū
rex — nutrire nollēt in montē cibelū noie abſe expoſitā diuina quadā ſorte pardali aliæq; fe⸗
Dindi⸗ — re lacte uberrimꝰ p̄bito nutrierūt. Hāc mulier q̄dam pecora paſcēs cū uidiſſet: facto
mene — ſtupēs ifantē tulit: atq; a loco cibelē noiauit Aucta ætate pulchritudie prudētiaq; ex⸗
Cibelus — cellēs mirabili igenio fuit. Nā & fiſtulā pluribꝰ calamis cōpactā & ad luſū choreaſq;
Cibele — cymbalū tympanūq; prior adinuenit. Præterea pecoꝝ puerorūq; morbis remedia i⸗
Phiſtula — troduxit. Itaq; tū ꝓpter infantes qbus uerboꝝ medicaminibꝰ ſalutē p̄buit: tum quia
Choreæ — plurimos uelut in ſinu fouit: tū ēt ꝓpter diligentiam amoremq; ſingulis præſtitā ma⸗
Cymba⸗ — trem ab omnibus dictam ferunt. Amicitiam quoq; eius appetiſſe Marſiam phrigē i⸗
lum — genio prudentiaq; mirabili. Coniecturam ingenii ſumunt ꝙ uocis ſonum multiplicis
fiſtule imitatus ad tibias eam armoniam traduxit: prudentiæ ꝙ uſq; ad extremum ui⸗
te finem celebs uixit. Cibeles prouecta ætate adoleſcentem quemdam eius regionis
Atim nomine dilexit: quem poſtmodum dixerunt papam. Cum eo clam coiens gra
uida facta eſt. Q uod ut parētes norunt in regiam accitam ut uirginē pater ſuſcepit.

Noto filiæ peccato & Atim & nutrices interfici iuſſit atq; in ſepultos abiici. Cibelē: tū Atis amore: tū dolore nutricū pculſam īſanā effectā in publicū pdiiſſe ferunt pſallētemq; cū tympano ſolā uniuerſā patriā ſparſis capillis deābulaſſe: huius marſias miſertus ſpōteq; illā aſſecutus una perrauit priſtine amicitiæ memor. Cū ad dionyſium in nyſam urbē ueniſſēt īuenere Apollinē magna exiſtiatione habitū q͂ prim⁹ diceret̃ citharā repiſſe. Orta iter eos artis cōtentione niſeos iudices īſtituerūt. Apollo primū cithara ſimplici uſus ē. Marſias uero tibiis. Q uib⁹ admodū ut re noua audiētes obſtupuere. Eo ī certamine ſoni ſuauitate apollinē uiſus ē ſupaſſe. Ambo aſtantibus iudicibus cū artē qlibet ſuā pferret. Apollo modulationē cantus ad cithare ſuauitatem adiecit. Q uapp tibiæ ſonū uiſus eſt excedere. Q uod marſias ægreferēs audiētes monuit minīe ſe uictū eē. Nō. n. uocis ſed artis cōpatione fieri oportere ſecundū quā armonia ac ſuauitas: tū cithare: tū tibiarū eēt exqrenda: iniquū pterea eſſe duas ſimul artes uni cōferri: tunc apollo reſpondiſſe fert̃ ſe nihiloplus ad ſonū q͂ Marſiā adhibere: nā & ille quoq; ore uteret̃ cū tibias inflaret. Oportere igit̃ aut ābolus idē licere aut neutꝝ ore ſed manib⁹ oñdere ſuæ artis modulationē. Cū uideret̃ iudicib⁹ equiora apollinē poſtulare artibus iteꝝ compatis aiūt denuo Marſiā eſſe uictū: Apollinē uero ea contentiōe exaſperatū uiuū. Marſiā excoriaſſe. V eꝝ extēplo pœnitētia duct⁹ ægre quod egerat ferens piectis cithare cordis inuentā ab ſe armoniā deleuit. Ad hāc poſtmodū muſe mediā linus quā licanō orphe⁹ & Tamyras quā hypatē parhypatē muſici dicūt addiderunt. Apollinem ferūt cithara tibiiſq; in antro dionyſii poſitis cibelis amore captū cum ea uſq; ad hypboreos erraſſe. Cū phriges morb⁹ opprimeret terra nullos pberet fructus ſciſcitātes deū maloꝝ remedia oraculo pceptū eſt ut & atis corpus ſepelirent & cibelen uenerarent̃ ut deā. Nō repto Atis qd tps abſūpſerat corpore phriges imaginē adoleſcentis circa quā plāctu ac lamētis ſacra inibāt fecere irā iniq̃ mortui mitigātes. Q uæ ꝯſuetudo penes phriges uſq; ad hæc tpa pmāſit. Cibeli uero ara erecta annis ſingulis ſacrificabāt. Poſtmodū ipeſſinūte oppido phrigie ſūptuoſe cōſtructo tēplo honores illi ſacraq; ſolēnia cōſtituerūt. Mida rege adea pluria conferente poſiti erāt circa deæ ſtatuā pardali ac leones a qbus oli eēt enutrita. Hæc de cibele deoꝝ matre apd phriges deq; athlātib⁹ q circa oceanū regnarunt tradunt̃. Poſt iperiōis interitū aſſerunt cœli filios impiū diuiſiſſe ex eis fuiſſe athlantē & ſaturnū: nobiliores athlanti loca ad oceanū poſita ſorte euenerūt: q & populo ſuo noīe & maximū ppe oceanū montiū appellauit athlātē ferūt ipſū aſtrologie fuiſſe pitiſſimū deq; ſpa primū inter hoīes diſputaſſe q͂ ex re uiſus ē orbē ſuis humeris ſuſtinere locum pbente fabulis ſpere inuentione. Hunc aiunt plures ſubſtuliſſe filios: ſed unum pietate ac in ſubditos iuſtitia humanitateq; inſignē quem heſperum appellant. Q ui cum in athlantis montis cacumen ad ſeruandos aſtrorum curſus aſcendiſſet ſubito a uētis areptus nequaq͂ amplius uiſus eſt. Ob eius uirtutem caſum hunc miſerata plebs honores ſibi præbens immortales aſtrum celeſte luddiſſimum eius nomīe uocauit. Fuerunt inſuper athlāti filiæ ſeptem a matris nomine athlantides uocate q̄uis cuiuſli bet proprium nomen eſſet. V t maia. Electra. Taygete. Aſterope. Merope. Alcione. Celeno. Has tradunt: tum ab heroibus: tum ab diis cognitas & deos propter uirtutē & eos quos heroas dixerūt ueluti pricipes generis hominum peperiſſe. V eluti prior ætate maia ex ioue Mercurium genuit multarum rerum apud homines repertorem. Eodem modo & relique athlantides ſingule filios ediderunt præſtanti uirtute: quorū hi quidem gentium hi urbium conditores extiterunt. Itaq; non ſolum barbari quidā:

Tympanum
Marſias
Atis
Apollo
cithara
Marſias
Linus
Apollo
Cibelo
Atis
peſſinūtes
Leones
Athlas
Saturn⁹
Spera
heſperus
Athlantides
Maia
Electra
Taygete
Aſterope
Merope
Alcione
Celeno
Mercurius

ſed etiam græcorum plurimi priſcoꝝ heroum genꝰ ad iſtas rettulerunt. Q uas cum
Pliade prudentes fuiſſe cōſtat: tum poſt obitū honores deoꝝ īmortaliū adeptas pliadū ap/
nymphe pellationē cæpiſſe. Nymphæ quoq; dictæ ſūt: quoniā cōi uerbo mulieres oēs Nym/
Saturnuſ phas īcolæ appellant. Saturnū athlantis fratrē aiunt ꝓcipua īpietate auaritiaq; ꝓditū
Rhea uxorē cæpiſſe Sororē rheam. Ex q̄ ortus eſt Iuppiter olympꝰ poſtea uocatus. Fuit &
Iuppiter alter Iuppiter cæli frater q ī creta īſula rḡnauit multo gloria īferior poſteriore: hic. n.
Curetes impauit orbi. Supior cretæ tantū. Genuitq; filios decē: q curete ſunt appellati. Inſulā
Idea quoq; ab uxore ideā uocauit. Ibiq; poſt obitū ſepultus eſt: cuiꝰ & hodie mōſtrari ſe/
pulchrū ferunt: ꝓut etiā teſtant̄ cretes: de qbus poſteriꝰ referemꝰ. Regnauit ſatur/
nus ī ſicilia lybia ac etiā italia: ſed ꝓcipue in locis ad heſpeꝝ ſitis. Eius īperii firmamē/
tum fuit. Apud oēs uero artes urbiū & loca munitiora tenuit: quo firmius īperiū fo/
Saturnia ret. Eo ad hoc uſq; tp̄s & in ſicilia & ī occiduis oris editiora loca ſaturnia dicta ſūt. Ex
loca ſaturno Iuppiter ortꝰ quoniā diuerſa a patre uitæ īſtitutiōe erga ſingulos māſuetudīe
Iuppiter atq; humanitate uſus ē: a populo pr̄ ē noīatꝰ. Regnū is deide cæpit p̄ti cōcedente p̄re
pater p̄ti populis ab eo odiū deſciſcētibꝰ. Aduerſus quē cū Saturnꝰ titanū ꝑſidio fiſus pu
gnaſſet acie uictꝰ ē. Iuppiter ſupior impiū aſſecutꝰ uniuerſū orbē pābulauit plurimū
de gn̄e hoīum meritꝰ. Viribꝰ corpis uirtutibuſq; excellēs breui totiꝰ orbis īpio potitꝰ
eſt. Oē eius ſtudiū īpuniēdis īpiis facioroſiſq; hoībꝰ: ac ī bonoꝝ p̄miis cōiq; populo
rum utilitate uerſabat̄. Q uibꝰ rebus poſt uitæ finē Iouē dixere: eo ꝙ beneuiuēdi cā
hoībꝰ extitiſſet. Creditus uero deus ī orbe ē ab his de qbꝰ bn̄ erat meritus. Spōte illū
oībus & deū & dn̄m īſempiternū uniuerſi orbis ꝓfitētibꝰ. Q uoniam ī his q̄ de rebus
ægypti a nobis relata ſūt Dionyſii genꝰ geſtaq; trigimꝰ equū ur̄: ut q̄ de hoc a græ/
cis deo ſcribūt̄ lr̄is mandemꝰ. Veꝝ cū priſci reꝝ ſcriptores poetæq; qui de dionyſio
mirāda qdā lr̄is tradidere de eius gn̄e ac geſtis diſſentiūt difficile ur̄ ueꝝ in his rebus
dionyſius exqrere. Nā hi qdē unicū Dionyſiū reliq tres ſcribūt fuiſſe. Sūt q eiꝰ genꝰ nequaquā
mortalibꝰ fluxiſſe dicāt. Exiſtimētq; illū uini extitiſſe auctorē. Sed nos q̄ de eo ferūt̄
Vinum paucis trāſigemꝰ. Naturales q de hoc deo locūt̄ uiniq; eū reptorē putāt: terrā aiunt
Vites una cū cæteris plantis ſua ſponte uites tuliſſe nō ab aliquo pricipio ſatas. Huiꝰ rei cō/
iecturā ſumunt: ꝙ nunc quoq; in qbuſdā ſilueſtribus locis naſcantur uites: fructūq;
ueluti reliquæ arte hoīum culte ferant. Duas dionyſio matres priſci fuiſſe arbitrātur.
Vnam & eā priorē generis quando uitis in terrā poſita augumentū capit; ſecūdā qn̄
racemos ꝓducit. Itaq; altera huiꝰ dei ex terra: altera ex uitis fructu fert̄ generatio. Sūt
Ceres qui & tertiā generationē ipſi attribuāt: ex Ioue & cerere genitū ferētes a mortalibuſq;
diſſipatum ac decoctū rurſus a cerere mēbris compoſitis iuuenem factum reuixiſſe.
Q uæ oīa ad naturales traducunt ratiōes. Iouis enim & cereris filium ob eam cauſam
tradunt quoniam uites ex terra & pluuia nutritæ producant racemos: ex quibꝰ uinū
exprimatur. Ab hominibus uero diſperſum eo: quod agricolæ fructum auferāt: ter/
ramq; homines cererem putent mēbra eius decocta: quoniam plures uinum deco/
quant tanq̄ melius ac ſuauius futurum. A mortalibus uero mēbra diſperſa iterum in
ordinem redacta terram oſtendit certo anni tēpore acta uindemia denuo nouos fru/
ctus proferre. Deniq; ab antiquis poetis ſcriptoribuſq; traditur cererem fuiſſe terram
matrem appellatam. Eadem quoq; & orphei tradunt poemata & in cerimoniis intro/
ducuntur de quibus aut quaquam fas īſcios loqui. Eodem modo ex ſemele ortum ad
Thiones naturale principium deducunt: aſſerentes Thionem ab antiquis terram fuiſſe noīa/
Semele tum: Semele eo ꝙ honeſta ſit eiꝰ dei cura & honor. Thionē uero a ſacris ei impenſis

uocatū

uocatum. Bis ex ioue natum tradunt: quoniam uites deucalionis tempore una cũ cæ
teris arboribus diluuio ſint abſumptæ. Deinde iterum exortæ: ueluti hæc ſecunda ex
titerit dei apud hoĩes ꝓcreatio. Qua ex Iouis femore natũ denuo hũc deum ſcribũt.
Qui igitur uini reptorem dionyſium uolunt huiuſmodi fabulas ſcripſere. Qui uero
hunc humano corpore deum perhibent fuiſſe eadem tradunt: & uites eum ĩ uini uſũ
adinueniſſe. Vtrum dionyſii plures fuerint incertũ eſt. Quidam unũ extitiſſe uolũt Dionyſi-
qui & uinum reperit & arborũ fructus: uniuerſumq; peragrarit orbẽ. Initiatõeſq; ac us prim9
cerimonias & bacchanalia ĩtroduxerit. Alii tres ut diximus diuerſo tpe fuiſſe ſcribũt
propriis cuiq; geſtis attributis: priorẽ indum uolunt extitiſſe terraq; ſua ſponte: ob ſo-
lis fertilitatẽ uites ferẽte ex uua uinũ elicere ficus cæterorũq; arboꝶ curã. Et horũ in-
ſuper cõmedendoꝶ uſũ edocuiſſe eũdẽ (quoniã indoꝶ ſit moris per oẽm uitã barbã
nutrire) barbatũ cognominauerũt. Hic orbẽ cum exercitu perãbulãs & uitẽ plantare
& ex racemis uinum torculari ex quo ipſum lenæũ appellãt educere mõſtrauit. Plura lenæus
inſup ad hoium uſum ab eo adinuenta cãm ut poſt mortẽ pro deo colerẽt præbuere.
Oſtẽdi quoq; etiã nũc apud idos aiũt & locũ: in quo ſit ortus dionyſius: & urbes ei9 Dionyſi-
noie ab incolis appellatas. Multaq; ꝑterea alia extare: q̃ longũ eẽt ſcribere ueſtigia il- us ſcdus
lum apud indos natũ teſtantia. Secundũ ferunt ex Ioue genitũ & ꝓſerpina ut alii ſen- Aratrum
tiunt ex cerere: quẽ tradunt: tũ primũ boues ad aratꝶ iunxiſſe: tũ terra prius manib9
hoium coleretur: multaq; alia iſtrumẽta repiſſe agroꝶ culturæ accõmodata. Quo
minori labore ruſtici opus facerent. His erga hoies beneficiis cũ eũ cenſerent imor-
talem & honores illi & ſacra ut deos iſtituta ſũt. Addita fuere ueluti iſigne quoddam
ad picturas eius ſtatuaſq; cornua: tũ ad monſtrandã alterã Dionyſii naturã: tũ ob ꝑ- cornua
utilem agricolis aratri inuentionẽ. Tertiũ ex Ioue ac Semele cadmi thebis boetiæ na- Dionyſi-
tum dicunt. Iouẽ enĩ ferunt amore illius captum cũ ea ſæpi9 cubuiſſe. Iunonẽ zelo & us tertius
ira motã ſumpta unius ex ſemeles ancillis forma ad ulciſcendũ iniuriã ſuaſiſſe illi ab Semele
Ioue petere: ut ea maieſtate honoreq; ſecũ cõcubueret: qb9 cũ Iunone cõſueſſet. Qđ
poſtulatũ annuẽs Iuppiter cũ tonitruo ac fulmine ad ſemelẽ deſcendit: quæ iſolita re
territa: expirãs aborſa eſt: editũ ante temp9 filiũ: Iuppiter abſconditũ in femur cũ te-
nuiſſet: partus tpe editũ in nyſam arabiæ urbẽ tulit: ubi nymphis educat9 iſans a pa-
tre locoq; appellatus Dionyſius eſt. Hic ſpeciæ decor9 prio ĩ choreis & mulieꝶ thyr- Dionyſi-
ſis ſũma in uoluptate ludoq; nutritus atq; educat9 eſt. Tũ fœmiaꝶ exercitu q̃s thyr- us unde
ſis armauit cõgregato orbẽ terraꝶ circuit. Eos qui pie iuſteq; uiuerẽt ſacra myſteriaq;
docens. Feſtos ꝑterea ubiq; dies publicæ choros agi & muſicã exerceri artẽ inſtituit:
Poſtremo ſedatis inter omnes nationes urbeſq; diſcordiis belliſq; ubiq; ſublatis pacẽ
ſingulis largitus eſt. Ita uulgata tanq̃ præſentis dei fama cum ad uitæ ciuilis cultũ ho
mines traduxiſſet: paſſim ei occurentes cum lætitia gaudioq; excipiebant. Paucos ãt
ob ſuperbiam impietatemq; ſpernentes eum cum propter incontinentiam dicerent
bacchides ab ipſo circũduci. Cerimonias uero ac myſteria ad corruptelam externa-
rum mulierum introducta ex templo pœna affecit. Ob diuinam animi naturam ali-
quando plectebat impios: quandoq; inſanos reddens: quandoq; mulierum manibus
uirorum membra diſcerpens: nonnunq̃ militum opera ſibi aduerſantes ulc9. Tradi-
dit quoq; bacchidibus pro thyrſo iacula mucronem ferri edera circundante. Quæ
tanq̃ muliebria ſpernentes reges eoq; imparatos adortus præter ſpem ſuperauit. In-
ſignes inter mulctatos ab eo ferunt græcum penthea: Nynum indorum regem: Li-
gurgum thracem. Tradunt enim Dionyſium ex aſia in europam cum exercitu tran-

Thyrſus ſiturum cum ligurgo thracum: qui ſũt ad helleſpontũ reges ſocietatem coiſſe. Cum
pentheuſ fœminas primum ĩ thraces uelut amicos traduxiſſet iuſſiſſe ligurgum noctu milites
ſuos Dionyſium aggredi ipſumq; & pellices omnes obtruncari. His per quẽdam ac-
colam Tharopem nomine cognitis territus Dionyſius cum nondum tranſfretaſſent
milites amicorũ præſidio occulte ad exercitum tranſiit. Ligurgꝰ pellices aggreſſus in
nyſius loco ꝗ appellat̃ Nyſius omnes ĩteremiſſe dicit̃. At Dionyſiꝰ exercitu traducto thra-
ligurgus cem pugna ſuperatũ captumq; priuauit oculis domeſticis eiꝰ cruce affixis. Tharopi
Tharo- memor beneficii thracum imperium conceſſit tradito ei orgia celebrãdi modo: huic
pes agrus filius ſuccedens & regnum & cerimonias myſteriaq; tradita ſuſcepit. Quibus
poſtmodum ab orpheo ingenio & eruditione præſtanti percæptis cum nonnulla ad
orgia orgia addidiſſet repertas a Dionyſio cerimonias orphea poſteri appellarunt. Poeta-
rum quidam interq; eos Anthimachus tradunt non thracum: ſed arabum regem fu-
iſſe ligurgum: & qui dionyſio & bacchidibus ĩ nyſa arabiæ cum exercitu occuriſſet.
At dionyſius pœna impiis præmio bonis affectis ex indis thebas elephanto uectꝰ p-
uenit. A triennio uero iis peregrinationibus exacto græcos inſtituiſſe triateridas tra-
dunt. Ipſum quoq; fabulantur multarum gentium ſpoliis onuſtum primum omni-
Trium- um in patria triumphaſſe. Sed in hoc genere maxime conueniunt priſci. Diſputant
phus pri uero non paucas græcarum urbes ab his fuiſſe conditas. Nam Ilienſes Naſii & qui
mus ciuitates incolunt liberas inſuper Teti aliiq; plures ſuos fuiſſe illos oſtendunt condi-
Ilienſes tores. Teti quidem apud ſe ortum ea tradunt coniectura: ꝗ etiam adhuc ĩ eorum ur-
Naſii be certo anni tempore e terra uini fons ſua ſponte fluat ſapore ſuauiſſimo. Cæteri ue-
Teti ro hi quidem oſtẽtant ſuam regionem dionyſio dicatam: hi erecta templa illi ſacraq;
uini fons olim ſtatuta: poſtremo cum in pluribus orbis locis illiꝰ dei meritorum ueſtigia mõ-
ſtrentur: haud mirum eſt multos exiſtimare ſuas urbes patriamq; præcæteris a dio-
nyſio dilectas. Sentit & poeta nobiſcum enumerans in hymnis eos: qui de ſuo gene-
re ambigunt & ſimul illum aſſerens in arabie nyſa ortum. Haud uero inſcius ſum
lybiæ: quæ ad oceanũ uergit accolas de huius genere differentes. Nyſam & alia quæ
dionyſii de Dionyſio feruntur: quorum multa apud eos aiunt permanere ad hoc uſq; tempus
geſta ueſtigia apud ſe facta contendere. His plures priſci græcorũ ſcriptores poetæq; hiq;
etiam qui poſtmodum ſecuti ſunt aſſentiũtur. Nos uero ut nihil eorum: q̃ de diony-
ſio comperimus ſcripta omittantur paucis: quæ tum a lybiis dicta: tum a græcis ſcri-
ptoribus præſertim a Dionyſio ueteris hiſtoriæ auctore tradita ſunt abſoluemꝰ. Hic
enim Dionyſii amazonum argonautarum troianiq; belli geſta ac plura alia memo-
riæ prodidit inuicem conferens & quæ a priſcis poetis: & quæ ab hiſtoricis narrãtur.
linus Hic ait primum linum ĩ græcia numeros ac melodiam reperiſſe: Cadmum ex phœ-
numeri nicia aduexiſſe litteras: primumq; græcam linguam inueniſſe ac rebus dediſſe nomi-
melodia na. Ad hæc characteribus formam indidiſſe: communiq; uerbo litteras: quoniam ex
Cadmus phœnicia traductæ eſſent appellatas phœniceas. Sed a pelaſgis qui primi eis litteris
litteræ uſi ſunt pelaſgas dixere. Lini tũ poeſi: tũ melodia excellentis plures diſcipuli extitere.
Hercu- Horũ tres præcipui habiti. Hercules: Thamyris: Orpheus: Hercules cytharam di-
les ſcens cũ ingenio eſſet tardo ob eãq; rẽ uapularet ira motus linũ cythara pemit. Tha-
Thamy myris natura ad percipiendum apta muſicam didicit. In qua cũ plurimũ excelleret:
ras dixiſſe illum aiunt ſuauius ſe q̃ muſas cantare: quibus irritatæ uerbis deæ & eũ priua-
Orpheꝰ rũt muſica & lirã abſtulerũt quẽadmodũ homerꝰ his cõſentiens ſcribit. De orpheo
ſingulati referet̃: cũ eiꝰ opa a nobis recẽſebunt̃. Linũ tradũt primi dionyſii geſta lit-
teris

teris pelaſgis edidiſſe: q̄bus & orpheus uſus eſt ac ꝓnopides homeri magiſter uir in/ Pronopi
genio muſicaq; egregius. Thymitũ inſup thymiti laumedōtis q orphei ætate fuit plu des
rimis orbis peragratis locis in lybiã occidētem uerſus occeanũ uſq; cũ deſcēdiſſet: ui Thymi/
diſſe nyſam in qua priſci icolæ nutritũ dionyſiũ uolũt: ibiq; diligēter actis huius dei tus
apud nyſeos ꝑquiſitis cōpoſuiſſe poema ferũt: qđ phrigium nomiarit antiqua lĩgua Nyſa
& litteris priſcis editum. Aſſerunt p̄terea ammonē lybie partis regē uxorem cæpiſſe Ammon
rheam cæli filiã Saturni aliorũq; Titanũ ſororē: q regnũ perābulans iuxta ceraunios Rhea
montes conſpectam ab ſe uirginem forma pulcherrimam Amaltheam nomine ada/ Amal/
mauit: filiamq; ex ea genuit ſpetie ac robore corporis inſignem. Amaltheã uero ꝓpin thea
quæ oræ p̄fecit bouis cornu p̄ſimili: ex quo occiduum cornu ſit nominata. Et quoniã
ea regio eſſet uineis cæteriſq; fructiferis arboribus referta a muliere aũt regeret amal
theæ cornu eã dixere: ꝓpterea & poſteri hoĩes optimã copioſamq; fructibus patriã
ab ea ſimilitudine amaltheæ cornu appellarũt. Ammon rheam ueritus infantē abſcō
ditum clam in urbem nyſam ab eis locis remotiorē trãſferēs inſulam a tritone fluuio
circũdatam p̄cipitem ac undiq; abruptã unico difficiliq; aditu quem portas nyſias di
cunt ubi nutriret elegit. Eſſe in ea inſula tradunt terram fœlicem amenis pratis diſtin
ctam & multis irriguam aquis. Fructus inſuper multiplices & uites ſuapte natura or
tas magna ex parte ſuper arbores diffuſas. Salubrem præterea aerē adeo: ut illius ho/
mines longiori q̄ cæteri ætate uiuant. Inſule aditus in tibie modum fertur adeo dēſis
arboribus umbroſis: ut ſolis radiis eo penetrare nequeãt. Iuxta aditum undiq; dulces
aquaꝝ habent fontes: qui locus eſt ad habitandum ſuauiſſimus. In ea antrum exiſtit
rotundum: tum magnitudine p̄cipua: tum pulchritudie undiq; enim p̄cipitia ſunt in
altum ſurgentia diuerſi coloris ſplēdidiq; lapidibus ut nullus ibi oĩno color deſit. An/
te aditum natura eē arbores mirabili aſpectu aiũt: & has quidem fructus ferētes alias
ſemper uirētes ut ad uiſus uoluptatem natæ uideantur. In his diuerſæ nidificant aues
colore oculos: aures cantu uero oblectantes. Vniuerſus locus eſt non ſolum aſpectu
ſed cantu etiam amenus artis armoniam uoce auium ſuperante: poſt igreſſum appa/
ret antrum latum ſplendore ſolis lucens. Omnia floribus referta ſunt: ſed præcipue
caſſia reliquiſq; rebus: quæ iocundum odorem continuo queant reddere. Licet ibi in/
ſuper aſpicere nympharum plura diuerſoria ornata floribus non quidem arte: ſed na
tura cum omni decore perfecta. In toto antri ambitu neq; flos unquã neq; folium de/
fluit: ut neq; oculorum: neq; aurium uoluptas aliquando deſit. In hoc Ammon pueꝝ
nutriedũ dedit nyſæ ariſthei filiæ: cui loco ariſtheum præfecit uirum ſapientem atq; Nyſa
eruditum ad euitandas rheæ nouercæ inſidias: cuſtodiam filiæ mineruæ permiſit: & Ariſtheꝰ
pauloante hæc tempora circa Tritonum fluuium: unde & tritonia dicta eſt genitæ. Tritōiæ
Scribunt hanc deam per omnem uitam uirginitate ſeruata prudentia claruiſſe. Mul/ Inuenta
taſq; cum ingenio præſtaret: ab ea artes repertas belli quoq; exercitio deditam cũ ro/ Alcida
bore corporis uigeret multa feciſſe memoratu digna. Alcidamq;: ita enim dicta ē p/ belua
emiſſe feram ſtupendam ex terra natam: & ante aut quæ natura plurimum ignis ex
ore euomeret iſuperabilē pugna ea primum in phrygia apparuit regionem quãdam
comburens: quæ hucuſq; exuſta phrigia dicta eſt. Deinde ad montem taurum tran/
ſcendens ſiluas continuas uſq; ad indos incendio uaſtauit. Poſtmodum per mare in
phœnicea reuerſa ſiluas libani incendit: perq; ægyptum in lybiã ꝓfecta ad loca pue/
nit occidua: poſtremo ſiluis circa ceraunia deſtructis omniq; incenſa patria cũ hoies
parti flãma abſumpti eēnt: parti timore patriã liquētes ad remotiora diffugerēt loca.

Mineruã ferũt tum ſapiẽtia tum fortitudine ac uiribus fretã eã ferã necaſſe pellẽ pe/
ctori circũdediſſe: tũ uetuſtis tutelæq; corporis gratia: tũ ad uirtutis partæq; gloriæ
Gigãtes memoriã oñdendã. At uero alcidæ morte terra cõmota deoꝝ hoſtis gigantes peperit
Dionyſii quos poſtmodũ Iuppiter Mineruæ dionyſiiq; ac cæteroꝝ ope deoꝝ deleuit. Diony/
Inuenta ſius in nyſa educatus diſciplinaq; eruditus nõ tantũ pulchritudine roboreq; excelluit
ſed multaꝝ reꝝ utiliũ iuentiõe. Nã adhuc adoleſcẽs & uinũ ex uuis (cũ uites ſua ſpõ/
te terra ꝓduxiſſet) exprimi & q fructus poſſent exſiccari ſeruariq; oñdit: pterea quæ
cuiq; loco ab ſe iuentas arbores plãtari expediret: ſingulos edocuit. Spe cõcæpta bñfi
cioꝝ erga genus hoĩum magnitudine ĩmortales ſe honores potituꝝ: ob eius uirtutis
Rhea ac gloriæ nomẽ ferũt Rheã iratã ammoni conatã eſſe Dionyſium auferre. Quod ubi
nõ ſucceſſit relicto ãmone uerſa ad titanes fratres ſaturno frĩ nupſit. Qui rhee ſuaſu
Ammon aduerſus ãmonẽ moto bello acie titanũ pſidio ſupior fuit: Ammonẽq; fame coactũ ĩ
Creta cretã fugere: ubi curetes regnabãt cõpulit. Ibi regis filiã cretã noĩe uxorẽ cũ cæpiſſet
Idea regno ſũpto ĩſulã antea ideã dictã ab uxoris noĩe appellauit. Saturnũ tradũt occupa
tis locis Ammoni ſubditis acerbe ĩperantẽ aduerſus nyſam dionyſiũq; magno exerci
Titanes tu ꝓfectum. Ille cũ ſciret patrẽ Ammonẽ bello uictũ: Titanas uero ſaturno auxilium
ferre: coactis ex nyſa militibus: interq; eos ducẽtis tum ſtrenuis tum ſũma erga eũ cũ
his enim nutritus fuerat beniuolẽtia a lybiis atq; amazonibus finitimis: de qbus ãtea
rettulimus auxilia exciuit. Aſſerunt eas utpote quæ uirtute uirginitateq; excellerẽt ad
belli ſocietatem aduocaſſe uitæ ſimilis mineruã diuiſo exercitu: ut uiris pẽeſſet diony/
ſius. Minerua fœminis cũ in exercitũ titanoꝝ incidiſſent cõmiſſo certamine multiſq;
utrinq; cæſis uulnerato ſaturno uictor dionyſius euaſit. Titanibus ad eas regiões q̃s
Diony/ de ammone cæperãt cõfugiẽtibus dionyſius ad nyſam urbem cum captiuis reuerſus
ſius eſt: ueluti de eis pœnam ſumpturus. Cũ armatis militibus eos oẽs circũdaſſet primũ
de titanibus q̃ſtus omni poſtea captos crimĩe ſolutos ꝓnũciauit. Deinde data eligẽdi
libertate abire an ſecum militare mallẽt: ſecũ oẽs ſe fore acclamarũt. Ob datam uero
pter ſpem ſalutem ut deũ uenerati ſunt. Omnis hos poſtea libato uino iuramẽto ade
git: ut ſecũ cõtinuo in bellis uſq; ad extremũ pugnarent. Cum arma aduerſus Satur/
num eſſet moturus ꝓficiſcẽte ex nyſa exercitu Ariſteũ tradũt eoꝝ pſidem primũ om
Ariſthe9 nium & ſacra inſtituiſſe dionyſio: & ei ut deo ſacrificaſſe. Dicũt inſup ſubſidiũ ei tu/
liſſe nyſeoꝝ nobiliores: quos a primo eoꝝ rege ſileno (Eius aũt ꝓpter uetuſtatẽ igno/
Silenus tum ẽ genus (ſilenos uocãt. Is cũ circa lũbos caudam haberet: poſteri quoq; eius na
rex turæ participes idem ſignũ geſtarũt. Dionyſius cõtracto exercitu ꝑ loca arida ac de/
zãbirra ſerta feriſq; infeſta profectus ad zambirram urbem lybie peruenit. Ibi feram indige/
Campes tem campes nomine multis eius oræ mortalibus pernitioſam peremit. Quæ res ma/
gnam ei gloriam penes accolas tulit. Ut autem ſempiterne occiſæ ab ſe beſtiæ gloria
extaret erexit ibi tumulum ingentem: qui ad poſteros uſq; perſeuerauit ſuæ uirtutis
monumẽtum. Deinde uerſus titanas exercitu moto ea modeſtia iter fecit: ut ſe oĩbus
incolis humaniſſimũ pberet. Ubiq; oſtẽdẽs ad plectẽdos ĩpios atq; ad bñficia in ho/
minũ genus cõferẽda eã ab ſe ſuſceptã expeditionẽ. Qua ex re moti lybii eius cogni/
ta uirtute aĩq; pſtantia uictũ militibus affatim pbuerũt: ſimulq; eius caſtra ſecuti ſũt.
Ad ciuitatẽ deĩde Ammonis appropĩquãte exercitu ſaturnus ante urbis mœnia acie
ĩſtructa uictu: ciuitatẽ noctu incẽdit ea mẽte ut pr̃na dionyſii regia abſumerẽt: ſum
ptaq; uxore rhea & amicis qbuſdã accitis clam ex urbe ꝓfugit. Ueꝝ cũ uxore captus
a dionyſio nequaq̃ illius opa imitãte nõ ſolũ cognatiõis gr̃a pœnã remiſit: ſed & cõſo
latus

latus eſt: p oẽm eos uitã habẽs parẽtũ loco: Rhea illũ ũt filiũ uiuẽs dilexit. Saturni ſi. Rhea
mulatior fuit beniuolẽtia: hi ꝑid tp̃s filiũ genuerũt quẽ appellarũt Iouẽ. Q uia Dio- Iuppiter
nyſio ſũmo honore habitus uirtute poſtmodũ iperiũ oĩum gentiũ adeptus ẽ. Cũ ly-
bii ante pugnã ei dixiſſent: quo tp̃e ammon ex regno eiectꝰ eſt icolis ꝓdictũ fuiſſe uen
turũ eius filiũ Dionyſiũ: q recupato regno orbis iperium poſſideret: deuſq; haberet:
exiſtimãs ueꝶ fore uaticiniũ. Et tẽplo patri & urbe cõditis ut deo illi honores ipendit
quoſdã iſtituẽs q haberẽt diuinatiõis curã. Tradit ammon gallea i bellis uſus: cuius Ammo-
iſigne fuit arietis caput. Sunt q ip̃m aſſerãt natura i utroq; tp̃e paruula habuiſſe cor- nis aries
nua. Propterea filiũ eius Dionyſiũ eodẽ fuiſſe aſpectu poſteriſq; traditũ deũ hũc cor Dionyſi-
nua geſtaſſe. Edificata urbe ſacriſq; iſtitutis dionyſio ferũt i primiſ cũ de exercitu ora um cor-
culũ cõſuluiſſet: reſpõſum a pr̃e traditũ: ꝙ ꝓp eiꝰ i hoĩes merita imortalis eẽt futurꝰ. nua
Q ua re elatus aĩo primo i ægyptũ exercitũ duxit eiq; ꝓuinciæ Iouẽ Saturni Rheæq; Iuppiter
filiũ cõſtituit regẽ adhuc ætate pueꝶ addito ei ꝑfecto olympo: a quo eruditꝰ & ad uir Olym-
tutem iſtitutꝰ olympus ẽ cognomiatus. Fert dionyſiũ ægyptiis oñdiſſe uites plãtar pus
uinũ cõficere: ac alioꝶ fructuũ uſum. Aucta eius uirtuti fama: nulli ei obſiſter bello Vites
auſi ſpõte ſibi parebãt. Laudibuſq; ac ſacrificiis ut deũ colenteſ. Hoc pacto orbẽ aiũt
peragraſſe domeſticis arboribus regiões reddens excultas bñficiaq; populis ꝓbens.
V nde honores ꝑpetuo gratiãq; oium aſſecutuſ eſt. His rebus cũ de cæteris diis uarie
hoĩes ſentiãt ſolũ Dionyſii imortalitatẽ fixã aĩo tenent. Nemo ẽ.n. neq; græcus neq;
barbarus q illius bñficioꝶ gratiæq; fuerit expers. Nã eos qbus aut patria agreſtis eẽt
aut a uineaꝶ uſu aliena: poculũ ex ordeo cõficere docuit paulo iferius uini ſuauitate. Ordei
Ferũt eũ ex indis ad mare deſcendẽtem titanas oĩs qui cum maximis copiis aduerſus uinum
Ammonem in cretã trãſfretarãt cæpiſſe. Acti aduerſus Ammonẽ moto bello Iuppi- Titanes
ter ex ægypto: Dionyſiuſq; ac Minerua & alii qdam quos deos dicũt in cretã trãſcen- Iuppiter
dẽtes Ammoni ſubſidiũ tulere. Inito certamĩe ſupior Dionyſius oĩbus titanis iterfe- Dionyſi-
ctis uictoria potitus eſt. Poſtmodũ Ammone Dionyſioq; ex hoĩum uita ad imortali us
tatẽ trãſlatis Iuppiter uniuerſo impauit orbi. Sublatis titanis nulloq; eius iperium tur
bare auſo. Hæc primi dionyſii ex Ammone Amalteaq; nati geſta lybii fuiſſe tradũt.
Secũdus ex Io: Inachi & Ioue genitus ægypto iperauit initiationeſq; mõſtrauit. Ter
tiũ Iuppiter ex Semele apud græcos genuit prioꝶ uirtutis imitatorẽ. Nã & p oẽm or
bem exercitũ circũduxit: & plura reliqt trophea ſtatuaſq; ſuaꝶ expeditionum teſtes.
Multa iſup loca cultiora plãtis arborũ reddidit. Mulieres i militiã uelut prior amazo
nes duxit. Circa orgia & initiatiões multũ opæ ipẽdit tũ uetera i melius redigẽs tũ q̃-
dam ipſe adinueniẽs noua. Cũ tẽporũ uetuſtate prioꝶ geſta inuentaq; multis ignota
eẽnt ſolꝰ hic eoꝶ q ante ſe fuerãt uirtutẽ & gloriã tulit. Nõ aũt ſolũ hoc ei cõtigit: ſed
herculi quoq;. Duo nãq; eodẽ noĩe priores fuer. Supiorẽ herculẽ i ægypto natũ ferũt Hercu-
magna armis ſubacta orbis pte i lybia colũnã poſuiſſe. Scd̃s cretẽſis uirtute armiſq; les
nobilitatꝰ iſtituit olympicũ: & tñ ultimũ pauloãte bellum troianũ ex alcmena & Ioue
ortũ magnã orbis partẽ peragraſſe tradũt Euriſtei iperio parẽtẽ. Q ui multis functꝰ
certaminũ laboribꝰ colũnã i europa erexit. Nominis igit & reꝶ geſtaꝶ ſimilitudo cũ
defunctus eẽt poſtremus ſupioꝶ illi geſta aſcripſit tãq unus tantũ hercules extitiſſet:
plures dionyſios fuiſſe tũ ex aliis conant oñdere: tum ꝓcipue ex Titanũ pugna: q̃ cõ-
ſtat Dionyſiũ cõtra illos Ioui auxilio affuiſſe. Nõ eni Titanas Semelis tp̃a tuler: neq;
cadmus agenoris olympiis diis antiqor dicendus eſt. Hæc a lybiis de dionyſio tradi- Titanas
ta. Nos iuxta ordinem a nobis ꝓſcriptum quartum deſcripſimus librum.

Explicit liber Quartus incipit Quintus in quo hæc continentur.

Prœmium de his: quæ fabuloſe apud hiſtoricos ferunt: de Dionyſio: Priapo: Hermaphrodito & muſis.
De hercule. & duodecim eius laboribus cæteriſq; ab eo uſq; ad uitæ finem geſtis.
De argonautis: Medæa: & filiabus pelei.
De pronepotibus herculis.
De Theſeo & eius certaminibus.
De ſeptem regib9: qui ad thebas caſtrametati ſunt.
De proauis eorum.
De neleo: & eius pronepotibus.
De laphitis: & centauris.
De æſculapio: & eius pronepotibus.
De aſopi filiabus: & æaci liberis.
De pelope: Tantalo: oenomao: & niobe.
De dardano & eius uſq; ad Priamum pronepotibus.
De dedalo: Minotauro: & de minois exercitu aduerſus cocalum regem.
De ariſteo: daphnide: euridice: & orione.

HAVD Sane nos fugit uetuſtaꝶ reꝶ cognitionem ſcriptoribus ut multis labant̃ contigere. Nam & antiquiora illa paululũ ſubobſcurã ambiguitatem p̃bent ſcribẽtibus: & tempoꝶ diſcriptio haud facilis cognitu quãdoq; detrahit egẽtibus fidẽ. Heroum p̃terea ſemideorũq; ac cæteroꝶ uiroꝶ multiplex ac uariaꝶ genus nõ ſatis exq́ſite explicari poteſt Accidit inſup q̃d oĩum eſt difficillimũ ut de antiquoꝶ geſtis fabuliſq; ſcriptores ĩter ſe admodum diſſentiãt. Qua moti re nobiliores q̃ poſtmodum ſecuti
Ephorus ſũt hiſtorici omiſſis prioꝶ fabulis ad recẽtiores ſe hiſtorias cõtulere. Ephor9 q̃ppe
callıſthe cymeus Socratis diſcipulus hiſtoriã ſcriptur9 ueterib9 p̃termiſſis rebus ab heraclitarum
nes rum tpe narrãdi exordium cœpit. Calliſthenes ac Theopompus: quos eadẽ tulit ætas
Theopõ priſca illa minime attigerũt. Nos ſecus arbitrati onus ſumpſimus priſcas res oĩs litte
pus ris mandãdi. Maxima enim plurimaq; heroũ ſemideorũq; tum alioꝶ excellẽtium uirorum meritis: quoꝶ a poſteris ſemideoꝶ heroũq; honores ac ſacra impẽſa ſunt egregia facinora extiterũt. Qui tamẽ oẽs hiſtoriæ muner̃ laude ſempiterna celebrati ſũt. Nos quippe tribus ſuperioribus libris externaꝶ gentium acta: quæue de diis ferunt̃: loca inſup ſingula: & quæ ĩ eis fere aliaq; animãtia ac cætera memoratu digna admirandaue haberentur rettulimus. Hoc aũt libro: quæ a græcis de heroibus ſemideiſq; quos priſca celebrauit ætas tradita ſunt: deq; p̃claris eoꝶ bello geſtis complectemur. His adiiciẽtes quæ ab illis pace ad utilitatem cultũq; hominũ adinuenta: quæue ſan
Oſiris cita legibus fuere. Initiũ uero a Dionyſio ſumet̃: quẽ ĩprimis antiquũ fuiſſe cõſtat ac
Dionyſius maximis bñficiis uitæ mortaliũ ꝓfuiſſe dictum ẽ ſupius a nobis barbaros quoſdam huí9 ſibi dei genus uẽdicare. Nam ægyptii deũ ſuum oſiridẽ eũ eẽ affirmãt: quẽ græci Dionyſium uocant. Hunc uolunt omnem circuiſſe orbẽ uini reptorẽ: cũ uites plã
Cadmus tare docuerit. Quo facto communi gentium omnium conſenſu ſit illi immortalitas
Europa tributa. Indi quoq; hunc apud ſenatum ferunt: uiniq; uſum ab eo hominibus tra
Thebe ditum. E quibus licet antea ſingulatim explicuerimus. Nunc tamẽ quæ græci de hoc
Semelle ſcribant deo minime uiſa ſunt omittẽda. Cadmum agenoris tradũt ex phœnicia ad p
Ino

ueſtigandum

ueſtigandam europã a rege ea lege miſſum: ut aut uirginẽ ſecũ reduceret: aut ĩ phe/
niciam nõ rediret. Cum diutius q̃ſitã ab ſe uirginẽ nõ iueniret poſtpoſita patria ĩ boe
tiam ꝑueniſſe. Vbi cũ reſpõſo oraculi thebaſ cõdidiſſet. Armoniã poſtmodũ ueneris
filiã ĩ uxorẽ ſũpſiſſe: ex q̃ ſemelen: Ino: Autonẽ: agauen ac polydoꝝ genuerit. Seme/
len Iuppiter ob pulchritudinẽ ĩ forma hõis cognouit. Quod exiſtimãs ab Ioue in ſui
cõtẽptũ agi rogauit ut ſecũ ꝓut cũ iunone aſſueuerat coiret iuppiter dei maieſtate aſ/
ſumpta cũ tonitribus ac fulgure ad eã deſcẽdit. At illa ꝑ̃gnãs: cũ neq; fulguris neq; to
nitruſ uim ferre poſſet: filiũ aborſa igne expirauit. Infantẽ iuppiter mercurio dedit ad
antrũ nyſe: qd iter phœniciã: nilũq; ẽ deferendũ: a nymphiſq; oĩ ſtudio curaq; educã
dum. Vnde ab ioue nyſaq; Dionyſiũ dixerũt. qd ẽt homerus in hymnis teſtat̃ iquiẽs
eſt nyſa ſupra montem floridũ ſilua ꝓcul a phœnicia ferme ægypto fluẽte. Nutritũ
a nymphis aiunt. Vini uineæq; extitiſſe auctorẽ. Orbẽ quoq; ferme deãbulãtem mul
tas regiões reddidiſſe domeſticas: ac ꝓpterea maximis apud oẽs honoribꝰ celebratũ.
Docuiſſe eos inſup quoꝝ regio uites ferre nõ poſſet: potũ ex hordeo cõficere quẽ nõ/
nulli zitum dicũt: paulũ a uini ſapore differentẽ. Exercitũ quoq; ſecũ nõ tantũ uiroꝝ
ſed ẽt mulieꝝ circũducens nefarios hoies atq; iniquos merita mulctauit pœna: in boe
tia iuſſit in gratiã patriæ oẽs urbes liberas eẽ ciuitate ſui nominis cõdita: quã & liberã
ꝓnunciauit. In indiã cũ exercitu trãſcendẽs trienio poſt multis cũ ſpoliis in boetiam
rediit. Primus oĩum triũphauit elephãto indico uectus. Boetii cæteriq; græci thraces
quoq; in memoriã indicæ expeditionis ſacra triaterica ſibi ĩſtituerũt. Vnde & ĩ mul/
tis græcis urbibus triennio bacchides mulieres cõueniunt: apud quas de more uirgi/
nes thyrſum ferũt in honorem dei bacchãtes. Eiq; per cætus ſacrificantes. Poſtremo
memoriam menadum quæ ferunt̃ illi deo aſtitiſſe: hymnis & cantu renouant. Sub/
ſtulit & oẽs impios: qui in orbe erãt. Sed maxime pentheũ ac ligurgũ. Vini inuentio
tum ꝓpter potus uoluptatẽ: tum quia corpus reddit ualidius grata ſupramodũ mor/
talibus fuit. Aiunt cũ purum ĩ cænis uinum dat̃: oẽs deũ ſoſpitẽ optare bibẽti. Cum
uero poſt cænã aqua mixtũ ſumit̃: iouẽ uocari ſaluatorẽ. Nam puri uini potus ad iſa
niam redigit. Aqua iouis mixtus uoluptatẽ letitiãq; affert: & ꝓhibet inſaniã. Ferũt in
deos reꝝ ab ſe inuẽtaꝝ meritis maxĩe dionyſiũ ac Cererẽ ab hoibus coli. Alteꝝ ſuauiſ
ſimi potꝰ auctorẽ: alterã ob fruges ab ſe reptas. Tradit̃ quoq; & alter multa prior eta
te fuiſſe dionyſius. Quẽ aiũt ex ioue & ꝓſerpia natũ a nõnulliſq; appellatũ Sæbaſis.
huius genus ſacra honores q̃ ꝓpter pudorẽ nocturna occultaq; agũt. Dicit̃ ꝓpter in/
genii acumẽ primus boues ad iugum iunxiſſe: eorumq; opa frugẽ iacta ſemina reddi
diſſe. Qua ex re illũ cornibus finxerũt. Ex ſemele uero natũ poſteriorẽ ferũt delitiis
deditũ molli corpore ac p̃cæteris decoro uoluptatibus inſup ueneteis idulgentẽ i exer
citu mulieꝝ copiã circũduxiſſe armatã haſtis thyrſo iuolutis. Tradũt & muſas uir/
gines cũ eo ꝓfectas apprime eruditas. His tum ꝓpter cantus ſuauitatẽ tum qa docte
pſalere boniſq; artibus eruditæ erant: deus ille oblectabat̃. Secutus eſt ipſum ſilenus
quoq; pedagogus ac nutritor optimorũq; iſtitutor ſtudioꝝ: q plurimũ Dionyſio ad
uirtutẽ ac gloriã reſq; bellicas ꝓfuit: armis bellicis ĩ pugna utebat̃ & pardaloꝝ pelibꝰ
pacis tpe ĩ ſolẽnitatibꝰ diebuſq; feſtis ueſtes floridas molles ac delicatas iduebat. Si qñ
ex potu bibẽtis caput agitaret̃: mitra caput aligabat: uñ & mitriphoros dictꝰ ẽ. Regeſ
poſteri ꝓ mitra caput diadẽate uiciri ſũt ſoliti. Aiũt iſup dimytora uocatũ: quoniã ex
uno p̃re duo ſũt orti dionyſii & m̃ribꝰ duaꝰ. Veꝝ poſteriori prioriſ aſcripta ſũt geſta.
q̃pp q poſtmodũ ſecuti ſũt ueritatis ignari noiſq; ducti ſimilitudĩe unicũ extitiſſe dio

Autonẽ
Agaue/
polydo/
rus
Nyſe an/
trum
Dionyſi/
us unde
Hordei
Potus
Libera
Vrbs
Trium/
phus pri
mus
Triateri/
ca
Thyrſus
Vini
uſus
Cereris
Inuenta
Dionyſi/
us
Sæbaſis
Boues
ad iugũ
Bacchi
cornua
Silenus
Mitra
Dimitor

ebrietas nyſium crediderunt Harticã quoq; ex huiuſmodi tribuũt ei cauſa. Cum nouiter rep
to uino nõdum aqua infundere conſueſſent: in amicorũ epulis ac feſtis diebꝰ uinũ pu
rũ ad uoluptatem potãtes ebrii reddebant̃. Qua ex re ligneis baculis: quos geſtabãt
alteri alteros ꝑcutiẽtes plurimos uulnerabant: q̃dam peribãt ex uulnere. Vt eiuſmo/
di certamina ꝓhiberent̃. Dionyſius: ut modico uino utq; pro fuſtibus ligneis ferulis
uterent̃: edixit. Plurima ei cognomina ab rebꝰ: quas egit ſunt ab hominibꝰ indita. Nã
Bacchus alii bacchũ a mulieribꝰ: quæ bacchantes illũ ſeq̃bant̃ dixere: alii a torculari: quo ui/
unde nũ exprimit̃ lenæũ. Quidam bromiũ a tonitru: q in eiꝰ ortu contigit: pingeniꝰ inſup
Lenæus ex eadem appellat̃ cã. Quin etiam triũphator dicit̃: ꝙ primꝰ omniũ de indis multis
Bromius cũ ſpoliis in patriam reuerſus triũpharit. Aliis quoq; cognominibꝰ: q̃ longũ eſſet re/
cenſere & alienũ ab hiſtoria: uocitatꝰ eſt. Duplici eſſe uidet̃ forma quoniã duo dio/
nyſii extiterũt. Primꝰ barba ꝓmiſſa antiquo more barbam nutrientiũ fuit. Specioſi/
Dionyſii or poſterior iuuenis (& ut fertur) delitioſus. Quidam duplicem formã illi tributam
forma uolũt: quoniã ebrietas & iracũdos efficiat & hylares. Satyros etiã: quorũ opa in pſal/
duplex tatione ac tragœdiis oblectabat̃ ſecũ tradũt duxiſſe: & muſarũ q̃dem optimis inſtitu
Satyri tis. Satyrorũ uero riſu ac ioco Dionyſius uitam oẽm fœlicẽ traducebat. Scenicæ præ
Muſici terea artis ac theatrorũ inuẽtorem. Et muſicæ certaminũ iſtitorẽ uolũt: omnes etiam
priapus q in exercitu muſicis exercerent̃ fecit imunes: qd & poſteri inſtar dionyſii ſeruarunt.
Omnes.n. muſicæ operam dantes imunitate potiti ſũt. Et de dionyſio ne modũ exce
dat oro hactenꝰ. Nũc q̃ de priapo tradũt̃: ſũt enim dionyſii rebꝰ cõtigua ſe iſert ſcri/
bendi locꝰ. Fabulant̃ antiq filiũ dionyſii ac ueneris priapũ fuiſſe ducti uero ſatis ſi/
mili coniectura: ꝙ q uino idulgeant ſũt natura ad uenerẽ ꝓmptiores: aſſerũt nonnul
li priſcos illos cũ uellent hominũ pudenda occultiꝰ nomiare priapũ dixiſſe: alii geni/
talia dicunt: cãm eſſe hominũ generationis: ꝓpterea q̃ ſemp extitiſſe imortali honore
celebrata. Aegyptii de priapo ſcribẽtes: olim titanas aiũt oſiride ab ſe dolis interfecto
corpus eius in æquas partes diuiſiſſe. Iſq; domo clam elatis partẽ pudẽdam in flumẽ
cum ſinguli eam reſpuerẽt abieciſſe: iſidẽ poſtmodũ ultam uiri mortẽ in titanibꝰ oc/
ciſis uiri corpus inq̃ſiſſe parteſq; reptas cũ in formã homis compoſuiſſet ſacerdotibꝰ
Oſiris tradidiſſe ſepeliẽdas: utq; ueluti deũ Oſiridẽ colerẽt impaſſe. Sola pudẽda non repta
partes pro deo coli: inq; tẽplo ſuſpẽdi iuſſit. Hæc de priapi gener: deq; eius honor ab antiq̃s
Thyphalus ægyptiis traduntur. Hũc deũ q̃dam Thyphalũ alii thyphonẽ nominant. Non ſolũ
aũt in urbiũ tẽplis: ſed in agreſtibus quoq; locis tãq̃ uinearũ atq; hortorũ cuſtos colit̃
Typhon fructuũ fures caſtigans. Non ſolũ aũt in cerimoniis quæ dionyſio ipendunt̃: ſed &
in reliq̃s ferme aliis huic deo ſacra cũ riſu & ludo fiũt. Simili ortu fuiſſe q̃dam exiſti/
herma/ mant hermaphroditũ: quẽ ex mercurio ac uenere genitũ utriuſq; parẽtis nomẽ cepiſ
phrodi/ ſe ferũt. Hũc deũ eſſe opinãtur ꝓmiſcua uiri ac fœmiæ natura: fuiſſe quoq; & ſpecie
tus mollitiæq; corpis fœminæ ſimilẽ & opa exercuiſſe uiri. Quidam eiuſmodi partus aſ/
ſerunt naturæ noſtra: quæ raro fiant: atq; aliqd: tum bonũ: tũ malũ portendãt. Quo
niam uero muſarũ in dionyſii geſtis meminimus: uidet̃ nunc de his diligentius ſcri/
bendi tẽpus: plurimi & hi ꝑſertim: q ꝓbãtur ſcriptores tradũt: eas iouis & memoriæ
filias pauci ex poetis in quibus eſt alcmeon filias eſſe coeli ac terræ aiunt: in numero
Muſarũ quoq; diſſentiũt: nam q̃dam tres: alii nouẽ aſſerũt extitiſſe. Verũ nouem numerus i/
numerus ualuit: his cõprobãtibus q habiti ſunt: homerũ dico atq; heſiodũ cæteroſq; eiuſcemo/
di cæteris ꝑſtantiores. Homerus.n. ait muſas nouẽ eſſe pulchritudine eximia. Heſio
Clio dus etiam recẽſet nomina. Clio: Euterpe: Thalia: Melpomene: Terpſichore: Erato:

Polimna: Vrania: Calliope: quæ omnibus ē nobilior. Harum cuilibet ſua officia trī/ Euterpe
buūt eoꝝ q̄ ad muſicæ artē ſpectāt. Veluti poeticā melodiā ſaltatiōnē choreas aſtro/ Thalia
logiā reliquaſq; doctrinas: plures aſſerūt eas fuiſſe uirgines: quoniā uirtutis diſcipli/ Melpo/
incompta eē uideat̄. Muſas eo uolūt cognominatas: q̄ hoīes bona utiliaq; docent: & mene
quæ ab indoctis ignorant̄. Nomia cuiq; a ꝓprio munere tribuerūt. Nam clio ꝓpter Terpſi/
gloriam quæ ex poetaꝝ laudibus orit̄ dictā uolūt. Euterpen ꝓpter uoluptatē quæ ab core
audiētibus ex honeſti eruditiōe ꝑcipit̄. Thaliam q̄ in longū tempus poetaꝝ laus par Erato
ta uireſcat. Melpomenen a melodia: qua audiētes demulceant̄. Terpſicoren eo q̄ au polym/
dientes oblectat ꝓpter bona quæ ꝓueniūt ex doctrina. Erato q̄ docti hoīes ab hoīb9 nia Vra/
ament̄. Polimniā: quoniā cantus ſuauitate poetas reddit gloria īmortales. Vraniā: q̄ nia
uiros ad eruditos coelū tollat. Gloria enim ac ſapiētia eleuat aīos ad cœleſtiū cōtēpla/ Calliope
tionem. Calliopen q̄ cātus ſuauitate cæteras antecedēs magni ab auditoribus extime
tur. Poſteaq̄ de muſis rettuli: nūc geſta herculis recēſeamus. Neq; uero me latet ma/
gna in difficultate uerſari: tum ueterū reꝝ: tū ꝑcipue opeꝝ herculis ſcriptores. Ea enī Herculis
fuiſſe amplitudine ſinguli fatent̄: ut oium quæ memoria hoīum cōplexa eſt geſta ſu geſta
perare uideat̄. Difficile quippe eſt pro dignitate reꝝ eis acta ſcribere: atq; ea quæ tan
ta magnitudine extitere: ut īmortale ꝓmium mereant̄ æqua factis oratione proſequi.
Nam cū ꝓpter uetuſtatē admirationē quæ reꝝ multi haud facile crederēt ſcribētib9
neceſſe fuit in his quæ maxima habebant̄ ꝑtermittere quædā: ne oīa ſcribendo hiſto/
riæ paꝝ fidei haberet̄. Nonnulli enim legētiū haud recto iudicio uſi nimis: exquiſite
antiquas res ex his: quæ nūc gerunt̄ ꝑpendūt exiſtimātes herculis uirtutē ex noſtroꝝ
hoīum ibecillitate. Ita reꝝ geſtaꝝ nimia magnitudine moti haud quaq̄ hiſtoricis cre
diderūt. Verū in priſcis illis rebus ac fabulis ſimilibus nō oīo ad quadram ueritas ꝑ/
ueſtiganda eſt. Etenim in theatris licet ſciamus minotaurū forma qua fertur minime
extitiſſe: ne tricorporē gerionem: tamen pro ueris eas fabulas ducimus: fauoreq; eius
dei honores augemus. Et ſane periniquū uidet̄: cum hercules: dum uixit orbis mon/
ſtra ſuo labore ꝑdomuerit: hoīes tantoꝝ bñficioꝝ īmemores eius laudi claris opibus
partem calūniando detrahere. Cumq; poſteri ꝓpter ipſi9 uirtutis excellentiā cōmuni
oīum cōſenſu īmortalitatē illi tribuerint. Nos neq; traditam quoq; a patribus erga il/
lum deum pietatem ſeruare. Verū his poſt habitis opa eius ab initio exponemus: tū
poetaꝝ: tum ſcriptoꝝ antiquiſſimos imitati. Ex danæ acriſii ac Ioue natū perſea ferūt Perſeus
Ex eo andromedaꝝ cephei lectiōnē. Is deinceps ſumpta Euridice Pelopis Alcmenā lectrion
ꝓcreauit. Hanc dolo iuppiter cū cognouiſſet herculē genuit: hoc pacto herculis pa/ Alcmena
rentū genus ad maximū referūt deoꝝ: eius uirtutem nō ſolū ex opibus ſpectare licet: hercules
ſed ēt ex genere: Iouem enim ferūt tres noctes ī unam redactas alcmenæ operam de/
diſſe maximū futuri roboris īditium. Tantū tpis in eo puero creando ipēſum. Quod
nō amoris cupiditate ꝓut in aliis mulieribus contigit factū eſt: ſed pueri gignēdi gra
tia. Itaq; nolens ui Alcmenam aggredi: neq; fidens poſſe illi coitum ob eius prudētiā
perſuadere: dolo mulierem aggreſſus eſt. Amphitrionis forma aſſumpta. Adueniēte
partus tpe Ioue diis aſtantibus ꝑdixiſſe ferūt: ea die pueꝝ: qui naſceret̄ ſe perſidoꝝ re
gem factuꝝ. Quibus uerbis mota Iuno lucinam filiam iuſſit comprimere alcmenæ Lucina
partū. Euriſtheū ante tpſ ī lucē educere. Iuppiter licet conſilio fruſtratus quod ꝑdixe Euriſthe
rat ratū: & herculis famam clarā eē uolens: dixiſſe iunoni ferūt ꝑmittere ſe Euriſtheū us
ut ꝑdixerat regē eē: herculēq; ei ſubiici uelle: duodecim quoq; certamina ab eo perfici
quæ Euriſtheus mandaſſet. Quibus coſumatis fieret īmortalis. Alcmena poſt partū

Hercu- leus cam pus Iunonem uerita puerꝝ in loco expoſuit: quē nunc ab eo herculeū campū dicūt. Quo
tpe minerua una cum iunone ꝓfecta cum infantis naturam admiraret̄ iunoni ſuaſit:
ut illi mãmã ꝓberet. Qua preter ætatē uiolētius ſumpta iuno dolore mota puerꝝ abie
cit. Minerua illum matri detulit nutriēdum. Mirabit̄ merito qs rem deſuetã accidiſſe
ut mater: quã ad filiorꝝ amorē natura cōpellit ex ſe natum ꝑditum iret: nouerca quæ
Dracōes duo natura odiſſe priuignos ſolet ignorans ſaluare infantē. Iuno deinceps duos dracones
ad ꝑdēdum miſit puerꝝ: quos ille utraq; manu faucibus apprehēſos ſtrãgulauit. Vn-
Alceus heracle9 de illum agiui: quoniã iunonis opa gloriã eēt adeptus cum antea alceus uocaret̄ hera
cleum dixere reliqs imponunt̄ a parētibus noīa: huic ſoli uirtus nomē dedit: interim
Amphi- trion Amphitrion ex tirintho pulſus thebas cōceſſit. Hercules antea educatus optime cer
taminū quoq; exercitio deditus: & corporis robore excelluit & animi uirtute. Adhuc
Thebæ ephebus primū ad liberãdas e ſeruitute thebas opam impēdit tãq̄ patriæ gratias red-
eriginus diturus. Erant ſubditi thebani Erigino minorꝝ regi ſupbe ab eis annis ſingulis certū
tributū exigēti. Sed minime ueritus imperantiū uires rem aggreſſus eſt memoria di
gnam. Omnes q ad exigēda tributa miſſi erant male mulctatos e ciuitate expulit. Eri
Chreon gino eius rei auctorem dari ſibi poſtulãte chreon thebanorꝝ rex illius potētia territus
paratus erat ſeditionis tradere actorē. At hercules comparatã adoleſcētiū manū ad li
bertatē patriæ cohortatus arma ex deorꝝ templis ꝓgenitorꝝ ſpolia diis affixa ad belli
uſum deprompſit. Nulla enim priuatim in urbe erãt arma: ſed ſinguli regiſ edicto: ne
deſciſceret adempta. Audiēs poſtmodū hercules Eriginū cū exercitu appropinquar̄
urbi obuiam cū militibus egreſſus in quodam anguſto aditu ubi paucis pugnãdi lo-
cus erat regem adortus: ꝑlio uictū occidit: omni illius exercitu deleto ex tēploq; ciui-
tatem orchomeniorꝝ captam minyorꝝ prius incēſa regia euertit. Ad quarꝝ rerꝝ famã
Chreon ꝑ uniuerſam græciam diſperſam ſtupētibus oībus chreō rex admiratus adoleſcentis
Megara uirtutē filiam illi Megaram nuptui deſpōdit: urbis ueluti filio curã ꝑmiſit. Euriſthe9
Euriſthe us habēs argis regnū nota herculis fama eum ad ꝑficienda certamina arceſſit. Renuētē
iuſſit iuppiter Euriſtheo obtēperare. At is delphos adiēs conſulto ſuper his deo reſpō
ſum tulit ab diis iniūctum eē: ut euriſthei iuſſu duodecim certamina ꝑficeret: quibus
tranſactis imortalitate potiret̄: ea ex re haud parū eſt cōmotus aīo hercules. Nam &
ſua indignū uirtute uidebat̄ humiliori ſeruire: & ioui & patri nō obtēperare tum inu-
tile: tum impoſſibile ducebat. Hac anxietate ꝑplexo aīo iuno rabiem iniecit. Itaq; i iſa
Iolaus niam amētiamq; uerſus iolaum occidere uoluit. Quo fugiēte: filios qui ꝑpe megarã
Leo ne- meæus habitabant ſagittis uelut hoſteſ appetiit. Paulatim abſcendēte demētia ꝑteritum reco
gnoſcēs facinus doluit ex tanta calamitate: Cum ſinguli una eius malo mœrerēt diu
quieuit domi fugiēs hominū conſortia & conſolationes. Tandem tpe dolorē mitigã
te paratus ad ſubeunda ꝑicula ad euriſtheum uenit. A quo primū impatus eſt nemei
leonis interficiūdi labor. Hic ꝑtermodū ingens: & qui neq; ferro: neq; ære: neq; lapi-
de uulnerari poſſet manibus neceſſario erat occidendum. Verſabat̄ is maxime inter
Triton Micœnas ac nemeã ſilua circa montē: quem a caſu tritonē dixerūt: Huius i radicib9
aderat ſpelūca: ad quã diuertebat belua. Hercules cum ad locū acceſſiſſet refugiētē i
ſpelūcam inſecutus ferã altero aditus ore obturato manibus leonē cōprehēſum ſuf
focauit. Detractam pellē corpori tegumētum ad futura ꝑicula circūdedit. Secundū
Hydra ei certamē additum fuit: interitus hydræ lerneæ: ex cuius corpore cētum ꝓdibãt ſer-
pentū capite ceruices. Quarꝝ ſingulis cæſis duæ renaſcebant̄: ob eamq; rem minime
uinci uidebat̄ poſſe: cum pars amputata ualidior redderet̄. Hanc difficultatem arte

ſuperãs

ſuperans Iolaũ monuit:ut e ueſtigio inciſam ceruicẽ face lignea:ne efflueret ſanguis Sagitte
inureret. Hoc pacto ſupata belua ſagittas ſuas eius ſanguine tinxit:quo illa℞ uulnus Aper
mortiferũ redderet. Tertius extitit labor datus:ut aprum erimantheũ arcadiæ uaſtã Eriman/
tem agros uiuũ afferret. Quod mandatũ admodũ difficile uiſum eſt. Oportebat enĩ theus
cum eo pugnãtem adeo uiribus ualidũ animoq; ꝓuidũ eſſe ut in beſtiæ cõgreſſu ca/
ueret ne elapſa manibus dentiũ diſcrimen ſubiret neue ui perimeret arctius cõſtrictã
hoc arduũ factu cenſebat:ſed ea prudẽtia certauit:ut beſtiã uiuã ſup humeros ad eu/
riſthehũ afferret. Qua cõſpecta timore ductus rex ĩ æreo ſe uaſe abſcondit. His actis
hercules centauros ob hãc cãm expugnauit. Pholus erat centaurus a quo ꝓpinquus
mons dictus eſt. Hic hoſpitem herculẽ cũ domi ſuſcepiſſet defoſſum antea uini do/
lium extulit:hoc tradũt cuidã centauro olim a Dionyſio datũ:impatũq;:ut tũc uinũ
ꝓferret:cũ adeſſet hercules. Quartã poſtmodũ ꝓgeniem ſolũ uerbo℞ Dionyſii me
morem uini doliũ aiũt ob herculis honorẽ reſeraſſe. Verũ eius odor:tum uetuſtate
uini:tum uirtute ingẽs ad ꝓpinquos centauros delatus æbrios reddidit. Vna igit᷑ do
mum pholi magno ingreſſi tumultu ad rapinã uerſi ſunt. Pholus timens cũ ſe abſcõ
diſſet:ſolus hercules illis obſtitit. Pugnãdum erat cũ his:qui ex matre dii erãt:quibuſ Pholus
æquo℞ uelocitas robur biformis corpis hoĩum prudẽtia ineſſet:centauri ps tædis ab Centauri
radice auulſis:pars magnis ſaxis qdam accenſis facibus:alii ſecuribus ĩgentibus cer/ Daphnis
tabãt hercules ĩtrepidus ꝓ dignitate ab ſe geſto℞ pugnã ſubiit. Iuuit in hoc eos bello Argeus
mater nebula maximũ hymbrẽ ĩfundens q haud nocuit quadrupedibus:hoĩbus ue Amphiõ
ro ſolũ lubricũ fecit:hoc auxilio fultos cẽtauros hercules tamen ſupior multis eo℞ p/ hipootiõ
emptis:reliquos ĩ fugam uertit:ex defunctis clariores erãt. Daphnis:Arge9:Amphi Orios
on:Hippotion:Orios:Iſoples:Malãchetes:Tereus:Derpos:Phrixus. Qui uero au Iſoples
fugerãt meritã deĩceps pœnã dedere. Omados:qui in archadia alcinoi euriſthei ſoro Malan/
ri uim attulerat:perẽptus eſt. Qua in re herculis uirtutẽ admirati oẽs ſunt q & illum chetes
ut hoſtem priuatim odit:& iniuriã ſit mulieris ultus:uer℞ cũ pholus cẽtauros q in pu Tereus
gna ceciderãt ut cognatos ſepeliret:cõtigit ut ſagitta a quodã euulſa ſe ipſum feriret: Derpos
quo uulnere cũ curari nequiret obiit. Hũc hercules magnifice ſepeliit ſub monte:quæ Phrixus
res ei glorioſior omni colũna cecidit. Ab ipſo enim mons abſq; alio epigrãmate pho Omadoſ
los cognominat᷑. Nam mõtis cognomen:q pholos dicit᷑ nõ epigrãma aliquod ſepul Pholus
ti nomen repreſentat. Eodẽ modo & chyronem arte medicinæ ꝑditũ iuitus ſagitta oc Chyron
cidit. Deinceps mãdatũ herculi eſt:ut aureis cornibus ceruã uelocitate eximiã captã Cerua
adduceret. Hoc certamen abſoluit ĩgenio:quod nõ inutilius habetur corpis uiribus. aureis
Hanc retibus qdam captam aiũt. Alii indagine abſq; labore dephenſam eẽ dormien cornibus
tem. Nonulli cõtinua feſſam in pſecutione eẽ captã uolũt. Quod certamẽ non ui aut Stym/
periculo eſt:ſed ingenio cõſumatũ. Cũ mãdatũ ꝑterea herculi eẽt:ut aues:ex ſtipha phalides
lida palude pelleret:arte ac prudẽtia facile iniũctũ laborem pfecit. Expulſis auibus:q
innumera multitudine ẽt finitima℞ regionũ fructus uaſtabant. Vi ſuperari nõ pote/
rant:ꝓpter ingentem numerũ:ĩgenio opus erat. Tabulam ergo æneam parauit:quæ
repercuſſa ingenti ſonitu uolucres timore ad fugã compulit longinquam. Qua ex re
paludem ab auiũ moleſtia exemit. Poſt hæc in herculis cõtemptũ ꝑcepit Euriſth9
ut aulam ægei nemine iuuante purgaret. Hæc per multos annos contractis ſordib9 Aula
ſimoq; repleta erat. At ille ad effugiẽdam contumeliam humeris aulam mũdare hor
ruit. Sed pignione flumine ſuperinducto curſu eius aulam purgauit abſq; ignominia
una die opere perfecto. Miranda profecto herculis prudentia;q ꝙ per ignominiam

ſuperbe imperatũ erat:in laudem uertens nil indignum egit im mortalitate. Suſcepit
deinde onus tauri ex creta: quem Paſiphæ amabat deducendi. Eo in inſulam nauigãs
Taurus Minois regis auxilio taurũ in pelloponeſum longũ profecto maris iter deduxit: his
Olympi actis olympicũ inſtituit certamen locũ optimũ exiſtimans ad tantos hominũ conuẽ
cum cer/ tus campos iuxta alpheũ flumen ſitos. Ibi hæc certamia Ioui patri dedicauit corona/
tamen tus. Quoniam & ipſe quoq; bene & hominũ genere abſq; pmio eſſet meritus. Ea ue/
ro certamina q̃q̃ inuicem diuerſa abſq; pugna euicit nullo ꝓpter ſingularẽ eius uirtu
tem ſecũ congredi auſo. Nam pugiles aut panchratiaſtes ſupare eos q in ſtadio cer
tant difficile eſt. Arduũ item eſt illo: q leuibus certaminib9 excellant: cũ his q in gra
uiorib9 uerſati ſũt cõtendere. Merito igit omniũ hoc ab hercule inſtitutũ certamen
habet pſtantiſſimũ: qd ab optimo uiro principiũ ſũpſit. Nõ uident aũt dona omit/
Herculis tenda a diis Herculi ob uirtutẽ tributa: nã cũ ex belli laborib9 ad regem ſe ac hominũ
dona cætus dieſq; feſtos cõtuliſſet deus qlibet ſuis eũ mũerib9 ornauit: pallas: peplũ: clauã
Claua ac thoracẽ uulcanus dedit: uterq; inſigne ſuæ artis opus: nã alter rem ad uſum pacis
Enſis uoluptateq; cõceſſit: alter ad belli picula euitãda. Neptũnus inſuper equos donauit.
Arcus Mercurius enſem: Apollo arcũ: quo & uti docuit. Ceres ad expiãdã centauroꝝ cedẽ
qdam parua myſteria celebrare monſtrauit. Rem pcipuã circa huius dei genus licet
Niobe aduertere. Iuppiter primã mortalẽ fœminã nioben phoronei cognouit: Vltimã ſeme
Semele len: quam ſextãdecimam a Niobe ſcriptores genitam tradũt: a cui9 primũ maiorib9
Palene gignere hoies cœpit: i eaq; ipſa deſiit. Poſt hanc nulli9 appetiit cõcubitũ mortalis ne/
Gigãtes minẽ ſperans huic ſimilem fore: noleſq; melioribus immiſcere deteriora: poſtea cir/
Dionyſi/ ca inſulam palenen gigantibus bello cœleſtes laceſſentibus hercules ꝓ diis pugnans
us multis ex hoſtib9 iterfectis maximam gloriam adept9 ẽ. Iuppiter eos q ſibi aſtiterãt
hercules deos tantũ olympios appellauit: ut hoc cognominis honore bonus a malo iternoſce/
Prome/ ret. Eodẽ quoq; cognomie ſolũ Dionyſiũ herculeq; ex mortalibus fœminis ortos di/
theus gnatus eſt: nõ ſolũ qa ab ſe nati erant: ſed ꝓpter parem uirtutis emulationẽ: cũ uterq;
Diome/ multis mortales bñficiis affeciſſet. Iuppiter ꝓmetheũ: q hoibus ignẽ dederat uinclis
des æqui alligauit aquila ꝓpe poſita: quæ illius iecur depaſceret: hanc hercules illius miſerat9
hippoly/ pœnam: qui ob beneficium hoibus impenſum plectebat ſagitta peremit. Iouiſq; irã
ta mitigãs benefactoꝝ ſociũ exemit a cruciatu. Labor deiceps ẽ ei iiũct9 diomedis thra
Themi/ cis equos deducẽdi. Erãt equoꝝ pſepia ob equoꝝ feritatẽ ærea: fœrreis cathenis equi
ſcyra uirib9 pualidis uiciebant. Cibis alebãt nõ his: quos terra ferat: ſed hoſpitũ eo diuertẽ
Amazo/ tiũ canib9 hos cupiẽs hercules abducere prio diomedẽ cæpit: deditq; ſuo exẽplo eqs
nes comedẽdũ. Manſuetiores deide factos ad ſeq; adductos: euriſtheus iunoni ſacrauit.
Aella Quoꝝ genus uſq; ad macedonẽ Alexãdrũ pmanſit. Cũ Iaſone poſtmodũ ad uellus
Philippis aureũ rapiẽdũ nauigauit i colchos: ſed de argonautis poſterius dicet. Acceptis inſup
parthos ab euriſtheo mãdatis hercules: ut cigulũ hippolytæ amazõis afferret: aduerſus eã cũ
Eribia exercitu pfect9: ad euxinũ portũ nauigauit. Ac poſtia termodõtis fluuii igreſſus ꝓpe
Celeno Themiſcyrã: ubi amazonũ regia erat: caſtra poſuit. Prio cigulũ ab eis poſtulat: ſed
Euribia ubi renuẽtes itellexit: armis agẽdũ cẽſuit. Amazonibus exercitui herculis oppoſitis q̃
Phœbæ nobiliores bello erãt: herculẽ ſolũ acri certamie appetiuere: & primũ Aella: q̃ ex uelo/
citate id nomẽ traxerat: cũ ueloiorẽ ſe repiſſet pugnãs occubuit. Secunda phylippis
e ueſtigio i prio cõgreſſu unico uulner cecidit: poſt hãc parthoes: quã ſepties ex ꝓuo
catiõe hoſte ſupaſſe aiebãt inita pugna ẽ iterẽpta. Quartã deiceps euribiã: q̃ bellicis
Artemis rebus expertã fortitudinẽ præſtẽ ferẽs alioꝝ auxiliũ renuebat: opiniõe deceptã cũ for
tiorẽ offendiſſet hercules iterfecit. Dehinc cœleno euribia phœbes Artemis uenatrix

ab eo pẽptæ p⁹has deiáirã Aſteriã Marpẽ Thermeſſã Adíppẽ de uicít. Q uæ cũ uírgínita Marpe
tẽ ſeruaȓ iuraſſet iuſiurãdũ ſeruauít. Vítã neq̃ ſaluare potuít. Menalíppe q̄ amazóĩb⁹ p/ Ther-
erat p̄cipua excellẽs fortitudíe ĩpĩũ abiecít. Hercules clarior lb⁹ ſublatis multitudínẽ ĩ fu/ miſa
gã uerſã ĩſecut⁹ amazonũ gẽtẽ deleuít. Ex captiuis Anthíopẽ theſeo largit⁹ ẽ. Menalíppæ Adip-pe
ſublato baltheo ſalutẽ dedit: decím⁹ deíceps labor ab euriſteo herculi ĩĩũct⁹: ut geríóĩs bo Mena-
ues: q̄ ĩ hyberia loca uerſus occeanũ ſita paſcebãť ad ſe deduceret. Hercules ſcíẽs hũc la lippe
borẽ magní difficiliſq; eẽ certamís: exercitũ p̄pauit huic aptũ expeditioní. V ulgata erat p An-
orbẽ fama chryſeũ hoc .n. aduitiis nomen traxerat: q uniuerſæ hyberiæ ĩparet tres hr̃e p/ thiope
pugnatores filios tũ robore corpís: tũ armís egregíos exercitũ p̄terea cuilibet fortiſſímoꝝ Gerio nis bo-
militũ eẽ. Q uaꝝ reꝝ grã mot⁹ euriſteus exiſtímãs eã fore difficilẽ expugnatiónẽ hoc her ues Chry-
culí certamẽ ĩdíxit. At ille prioꝝ ab ſe geſtoꝝ mẽor fidẽter id p̄iculũ adíẽs exercitũ creta co ſeus
egit exiſtimãs ĩñ facile ſe copías traducturũ. Optie .n. ſita ĩſula ẽ: ex q̄ ĩ uníuerſũ orbẽ exer
cit⁹ educi poſſit. Veꝝ antea herculí cretẽſes cumulatiſſimos honores ĩpẽderãt: qb⁹ duct⁹
ĩ hoꝝ grãm oẽm feris beluís ĩſulã ita purgauit. ut nullũ agreſtius aĩal ĩ ea deiceps neq; ur/
ſus neq; lupus neq; ſerpẽs neq; aliud qd ſimile ſit rep̄tũ. Hæc iõ meríta ĩ ĩſulã cõtulit: q̄ iup
piter ibi nat⁹ alituſq; fuerit. Ex ea igiť ĩ lybiã nauigãs. Anteũ prío corpís roboȓ ac paleſtra
p̄claꝝ: multos .n. externos ſecũ certamĩe cõgreſſos occiderat: ad pugnã p̄uocatũ peremit.
Tũ ĩ lybía feris beluis plena nõnullas q̄s ſubegit oras ita dõeſticas reddit: ut agroꝝ cultu/
ra plãtís fructiferis uitib⁹ oleís fertiles redderẽť: ita lybiã ãtea ob feras multiplices ĩfeſtã Cretæ bona
ac deſertã adeo hitabilẽ cultãq; p̄buit: ut nulli alteri regíóĩ cæderet fœlicitate. Eodẽ pacto Anthe
ſceleſtis nefariiſq; hoíb⁹ ſupbia ĩ ſup elatis p̄ricipib⁹ morte ſublatis urbes reddídit fœliceſ. us
Tradũt herculẽ adeo feras beſtías hoíeſq; ĩpíos odiſſe atq; oppugnaſſe: q̄ ſerpẽtes ſe ad/
huc ĩ ĩfãte ĩterficere uoluiſſẽt: q̄q; uir fact⁹ ĩperiũ ſubíerit ſupbi atq; ĩiuſti dñi ea certamía
ĩpãtis. Poſt antæi mortẽ ĩ ægyptũ trãſiẽs buſíridẽ occidit regẽ hoſpitũ cæde ad ſe accedẽ/ Buſi
tiũ craſſatẽ. Cũ trãſiſſet loca arida lybíæ ĩueto ubere ſolo urbẽ cõdita multitudie portaꝝ ris heca-
q̄ in ea erãt cẽtũ portaꝝ appellatã: ei⁹ urbis ſtat⁹ uſq; ad poſteriora p̄mãſit tpa qb⁹ cartagi/ ton
nẽſes maximis copiis urbẽ ab ſe expugnatã cœpe. Peragrata maiori lybiæ pte hercules ad polis
oceanũ: q̄ ẽ ad gades p̄uenít. Ibiq; ab utraq; cõtinẽtis pte colũnis poſitis ĩ hyberiã eũ exerci
tu trãſiít. Chriſauriq; filios trib⁹ magnís exercítib⁹ fidẽtes ſingulari p̄uocatióe ſuſtulit. Ce Gades
pta hyberia greges boũ ſecũ adducẽs iterq; p hyberiã faciẽs. Cũ qdã ei⁹ gẽtis rex uir iuſt⁹ gerióis
p̄ceteris ac pb⁹ eũ magno honore excepiſſet: p̄tẽ boũ regí dono dedit. Q uos ille herculi dí
cãs ſingulis ãnis ex his pulchriorẽ illí thauꝝ ſacrificauit. Hos ſacros ĩ hyberia boues uſq;
ad nr̃a tpa cõſtat pſeueraſſe. Poſtq̃ colũnaꝝ herculis meminim⁹ uȓ de his ãplius paulo dí/ Hercu
cẽdũ. Mõtes ab utroq; latere cõtinẽtis mari oceano ĩmĩnẽt. In qb⁹ ſtatuit colũnas. Cupiẽs lis colũ
ãt ſempiternũ ſuí noĩs monumẽtũ eẽ aiũt utrũq; mõtẽ cõgeſta hũo adeo ãpliaſſe ut ocea/ næ
ní marís aditũ añ iter utrũq; cõtinẽtẽ latũ arctiorẽ lõgioreq; rederet. Q uo magna cæte in
nr̃m pellag⁹ adire neq̃rẽt. V tq; ad poſteros p̄petua ei⁹ opis gloria manaret. Tradũt alii cõ
iũctis pri⁹ mõtib⁹ ab eo effoſſis p̄uiũ oceanũ ad nr̃m mare factũ. Veꝝ hæc cũ ſingulis li/
ceat ex uolũtate credere extiatióĩ hoíum relĩquẽda ſũt. Sed tñ ãtea huíc ſimile op⁹ ĩ græcia
effecerat: nã a locis q̄ tẽpe appellãť: ubi late ſtagnabat ĩ cãpis aq̃ ducta foſſa aquã deduxit Tẽpe
Theſſalíæ circa peneũ fluuiũ cãpos fertiles p̄bẽs. In boetía ſecus egit. Nã alueo Minei flu Mine⁹
mís effoſſo oẽm regionẽ ſtagnãtẽ ĩutilẽq; reddidit: Sed theſſalie opa ĩ græcoꝝ grãm acta
ſũt. Aduerſus uero boetios ĩ pœnã mínigadã urbẽ ĩcolẽtiũ ultiónẽq; quos illí ĩ ſeruitutẽ re
degerãt thebanoꝝ hyberoꝝ regno optis ei⁹ regíóís uiris tradito cũ exercitu ĩ celticã galliã
p̄fect⁹ ẽ oíq; pagrata p̄uicia ĩ fãdũ ĩterficiẽdoꝝ hoſpitũ morẽ ſuſtulit. Cũ ĩgẽs ex oĩb⁹ gẽ Alexia
tib⁹ eũ exercít⁹ ſequereť: urbẽ cõdidit ãplã: quã appellauit Alexiã plurimis ex p̄piqs ĩco

lis ſpōte in ciuitatē cōfluētibꝰ: q cū reliquā multitudinē ſuparēt ē ueſtigio urbs ad barba/
ros mores defluxit. Hāc urbē celtæ ēt nūc ī honore hñt tāq̄ oīs celticæ metropolī: pmāſit
hæc urbs ab eiꝰ cōditorē hucuſq; libera ac ſui iuris: poſtmodū a. C. Cæſare: q pp res geſtas
deꝰ dictꝰ ē: ui capta romanoꝝ īpio cū aliis celtis ceſſit. Ab his hercules in italiā tēdēs iterq;
p alpes faciēs ita difficilē aditū aſpāq; uiā ſtrauit: ut poſtea exercitibꝰ cū iumētis īpedimē/
Alpes tiſq; facile iter eēt. Barbaros mōtanos īfeſtos trāſeūtibꝰ latrociniiſq; aſſuetos occiſis eoꝝ
ducibꝰ deleuit: poſteris reddita itieris ſecuritate: trāſcēdēs alpes & eā q̄ nūc galatia uocat̄
p liguſticos trāſiit pr̄iam aſpā ac oīno durā: multoq; ēt īcolaꝝ labore ac ſtudio paucos fe/
ligures rētē fructꝰ: qua ex re robuſti hoīes ſūt ualidiq; corpe. Cibi. n. paucitate colēdorūq; agroꝝ
labore agiles ac leues exiſtūt: & ī bello uiri præcipue fortes. Hic cū ultra cæteros cōtinuo
puerpera agroꝝ exercitio fatigēt̄: & fœmīas quoq; ruſtico opi aſſuefecerūt. Opis tū uiroꝝ tū mu/
lieꝝ īuicē pcio cōductis: mirabile nr̄is unius fœminæ factū cōtigit. Quæ p̄gnās cū uiris
opꝰ mercede faciēs īgētibꝰ ptꝰ doloribꝰ abſceſſit iter uirgulta: ibi q̄ abſq; eiulatu īfātē edi/
tū foliiſq; īuolutū cū abſcōditū dimiſiſſet ad opꝰ nihil de ptu locuta rediit. Sed re ad uagi
tū īfātis cognita: q opibꝰ p̄erat nō pmiſit mr̄em a labore qeſcere: dōec tādē īfātis miſertꝰ p
bita mercede mulierē dimiſit: hercules liguribꝰ ac tirrenis relictis ad Thyberī fluuiū: ubi
Roma nūc roma ē: multis poſtea ſeculis a romulo martis filio cōdita puenit. Tenebāt tūc abori/
Potitiꝰ Pinarius genes: qđ nūc palatiū appellāt urbē pœnitꝰ paruulā īcolētes. Inter pſtātiores potitiꝰ & pi
narius erāt: q herculē ut hoſpitē magno honore doniſq; ſuſcepe. Hoꝝ uiroꝝ monumēta
uſq; ad hāc ætatē romæ pmanēt. Nā iter nobiliores habēt̄ pinarioꝝ tāq̄ uetuſtiſſimū ge/
nus potitioꝝ ī palatio cocleæ deſcēſus ē lapideæ. Ab illo potitia dicta ꝓpinquo domui: q̄
Decia herculis tūc potitii fuit. Hercules ad honorē ſibi a palatinis īpēſum dixiſſe fert̄: eos q ſibi poſtq̄ ad
deos trāſlatꝰ eēt decimā bonoꝝ dicarēt uitā fœlicē uicturos. Qđ & eueniſſe uſq; ad hoc tē
lucullꝰ ditiſſimus pus cōſtat. Multi. n. rōanoꝝ n̄ ſolū mediocri cēſu ſed q ditiſſimi ſūt hīti: decias herculi uo
uerūt. poſteaq; fortunatiores facti bōa ſua ad q̄ttuor talētoꝝ milia herculi ſacrarūt. Lucul
lus rōanoꝝ ferme ditiſſimꝰ extiātis bōis decimā herculi ptē dedit: epulas pbēs cōtinue ac
Herculis tēplū ꝓfūdēs multa. Tēplū īſup iuxta thyberī egregiū herculi cōdidere rōani: ī quo ex decimis
ſacra deo offerūt. Deīn a thyberi ꝓfectꝰ p lictꝰ italiæ ad cumeū deuenit cāpū: ī quo tradūt
gigātes fuiſſe hoīes admodū fortes & ob eoꝝ ſcelera gigātes appellatos. Cāpus quoq; ipſe dictus
phlegreus campꝰ phlegreꝰ accole: q olī plurimū ignis īſtar ætnæ ſiculi euomēs nūc Veſuuius uocat̄ multa
ſeruās ignis antiq ueſtigia. Cognito herculis aduētu gigātes īſtructis copiis oēs ei obuiā p
Veſuuius fecti ſunt. Acriq; cōmiſſa pugna: pollebāt. n. uiribꝰ: ferūt diis adiutoribꝰ ſupiorē herculē
pluribꝰ illoꝝ iterfectis eā regionē oī feritate purgaſſe. Tradit̄ gigātes terra dici genitos p
pter corporꝝ īgētē molē. Hæc de gigātibꝰ q ī phlegra deleti ſūt: a nōnullis: quos Timeus
Auernus reꝝ ſcriptor ſeq̄t̄: ferūt̄. Ab his locis uerſus mare ꝓfectꝰ opꝰ exegit iuxta ſtagnū: qđ auer/
īferiorum euocatio nū appellāt: iter miſenū ac dicearcheos ꝓpe calidas aq̄s ꝓſerpinæ ſacrū. Eiꝰ ambitꝰ ſtadio
rū ē qnq; ꝓfūditas icredibilis: ut cū ſit aq̄ clariſſima: cerulea uideat̄. Ferūt ī eo priſcis tpi/
bus qđ poſtmodū fieri deſiit īferos euocari ſolitos. Effluēte ī mare ſtagno ferūt herculē ex
andragathia aggerata terra fluxū clauſiſſe: uiāq; deſup iuxta mare factā herculeā poſtmodū eē uocita/
tā. Hic digreſſus puenit ad quādā ī agro poſidoniatoꝝ petrā: ubi fabulat̄ miraculū qđdā
Apri caput accidiſſe. Erat uenator ī regiōe: q̄ dr̄ andragathia ſolitꝰ antea eoꝝ q̄ cœpat capita: ac pedes
Cicadarū ſilētium herculis dianæ dicata arboribꝰ affigere. Cū aprū īgētē cœpiſſet cōtēpta dea ait: ſe caput ſolū dicatu
rū: arboriq; cuipiā ſuſpēſo: cū meridianū æſtū deuitās ſub arbore qeuiſſet in ſomnū inci/
dit: tū ligaculo ſua ſpōte diſſoluto caput decidēs hoiem pemit. Nō admirabūt̄ id factū for
taſſe hoīes: cū ſit memoriæ traditū: hāc deā multos iā īpios merita pœna mulctaſſe. At ue
ro herculi ſecꝰ ob pietatē cōtigit. Nā cū ad fines reginoꝝ ac locrēſiū peueniſſet: deq; uia feſ/

ſus qeſceret: cicadaꝝ ſtrepitu ꝑteſus deos oraſſe fert̃: ut eas ĩde ãmouerẽt. Exaudita p̄ce nõ
ſolũ tũc ſed poſtmodũ cicadæ nũq̃ ſũt ĩ his locis reptæ. Ad mare deiñ cũ deſcẽdiſſet appri
me anguſtũ utpote tredecĩ ſtadiis latũ ſicut Timeus aſſerit boues qdẽ nãdo ĩ ſiciliã appu
lere. Ipſæ cornu bouis ĩnixus mare traiecit. Cupiẽs ãt circuire ſiciliã a peloro ad ericẽ cũ ꝑ-
ueniſſet pãmbulãti littus ferũt nymphas ei calidas aquas ĩ reqem corꝑis paraſſe: q̃ cũ du-
plices eẽnt: hæimertæ gepteæ alteræ a locis ſũt denoĩatæ. Appropinquãtẽ ſuæ ditiõĩs locis
herculẽ ad paleſtrã ꝓuocauit. Erix ueneris ac butæ eiꝰ orẽ regis filius. Orta p̄mii cõtẽtiõe:
cũ erix p̄riam: hercules p̄miũ certaminis boues offerrẽt: ĩdignatꝰ primũ. Erix dr̃ boues mi
noris exiſtimatiõĩs ſuæ regiõĩ cõparari: herculẽ uero rñdiſſe boues ſibi pluris eẽ: qbꝰ ſi pri
uaret̃ ĩmortalitatẽ eẽt amiſſurus. His aqeſcẽs erix ĩ eo certamine ulctus p̄ria ſpoliatꝰ ẽ. Eã
poſtmodũ ĩcolis liberã ea cõditiõe dedit: ut fructibꝰ illius fruerẽt̃ quoad aliqs ex ſuis po-
ſteris ad ea loca tranſiret. Q d̄ & ita cõtigit. Multis. n. poſtea ſeculis dorieus lacedemonius
ad ſiciliã nauigãs ea regiõe recepta heracleã urbẽ cõdidit. Q uæ cũ breui creuiſſet opibus
cartaginẽſes tũ ĩuidia tũ timore neq̃uãdo uiribꝰ aucta phœniceoꝝ ĩperiũ deleret magnis
copiis ab ſe obſeſſam captãq; euertere. Sed de his ſuo loco ſcribet̃ latius. Circũdata ſicilia
cũ ad loca: ubi nũc ſũt ſyracuſæ ꝑueniſſet: auditis q̃ de ꝓſerpinæ raptu ferũt̃: & deabꝰ il-
lis ſacrificauit: & ĩ Cyane p̄ſtãti forma illis taurũ dedicauit. Accolas ĩſuꝑ quotannis ſacra
ꝓſerpinæ facere ac ĩ cyane dies feſtos agere ſacriſq; deã colere docuit. Deinceps ꝑ mediter
ranea iter cũ bobus faciẽs ſicanos ei ĩſtructo exercitu obuios cõmiſſo acri certamine deui-
cit multis ex hoſtiũ nũero cæſis: in qs dicũt̃ qdã p̄clari duces q uſq; ad hoc tp̄s heroũ ho-
nores aſſecuti ſũt occubuiſſe. ſ. Leucaſpis pedicrates. Buphonus: glichatas buteus: & cry
tides: poſt hæc ꝑ leontinũ agꝝ ꝑgẽs pulchritudinẽ eius regiõĩs admiratus apud eos: a qbꝰ
honore exceptus eſt: æterna ſui reliqe monumẽta. Agirenei uelut olimpios deos feſtis die
bus ſacriſq; herculẽ coluere: & licet antea id ꝓhibuiſſet: tũc tñ primũ ſuadẽte demonio tã-
q̃ ĩmortalitatis p̄ſagiũ id fieri paſſus ẽ. Cũ haud ꝓcul urbẽ iter ſaxoſum eẽt: boues ſaxis tã-
q̃ ceræ ueſtigia ĩpreſſerũt. Q d̄ ſimile & ipſi herculi cũ accidiſſet exiſtimãs decimo iã cõ-
ſumato labore aliqd ſibi ĩmortalitatis deberi ĩpẽſa ſibi annua ab ĩcolis ſacra libẽs accepit.
Vt igit̃ grãm bene de ſe meritis referret: lacũ ante urbẽ effodit quattuor ambitus ſtadioꝝ
quẽ a ſuo noĩe uocari iuſſit: idẽ & loco ubi boũ ueſtigia ĩpreſſa ſunt nomẽ indidit. Tẽplo
Geriõĩ cõſtructo: qd̄ adhuc honorãt incolæ Iolao quoq; nepoti tẽplũ ædificauit: oñditq;
quõ honores ei ac ſacra annua fierẽt uſq; ad hoc tp̄s ſeruata. Oẽs. n. eã ĩcolẽtes urbẽ ab ip
ſoꝝ ortu iolao ſacras nutriunt comas: quoad ampliſſimis uictimis eũ ſibi deũ ꝓpitiũ red-
dãt. Tãta uero eius tẽpli maieſtas habet̃ reuerẽtiaq;: ut q aſſuetis deficiãt ſacris: pueri mu
ti euadãt & mortuis ſimiles. Idẽ ſi uouerit ſolita ſacrificia ſuſcepto uoto ſtati fiũt a morbo
liberi. Eius regiõĩs incolæ portã: qua hæc celebritas ſacraq; ꝓdibãt heracleã uocitarũt. Pa
leſtre ĩſuꝑ equorũq; certamina quotannis ad q̃ publice oẽs ſerui liberiq; cõueniũt ĩſtitue-
re. Docuere & ſeruos priuatim deũ colẽtes choreas ducere: epulaſq; ſimul ac ſacra celebra
re deo. Hinc hercules cũ bobꝰ in italiã ꝓfectꝰ cũ iuxta litus ꝓgrederet̃. Lacinũ furẽ boues
furãtẽ ꝑemit. Crotonẽ uero cũ ĩuitus cecidiſſet. Sepulchro ei conſtructo ſepeliuit egregie
incolis p̄dicẽs futuꝝ tp̄s: quo ibi ciuitas ĩſignis ex mortui noĩe cõderet̃: ip ſe pedibꝰ adria-
ticũ ſinũ circũuectus ĩ epyrũ prio trãſiit: deinde in pelopõneſum. Decimo labore ꝑfecto
ab euriſteo p̄ceptũ ẽ: ut ab ĩferis cerberũ ad ſupos educeret. Ad hoc opꝰ ſũpto cõſilio athe
nas ũenit: initiatuſq; ẽ eleuſine miſteriis. Q uibꝰ p̄erat Muſeus orphei filius. Q uoniã ue-
ro ĩ orphei nomẽ ĩcidimus: haud ab re erit paucis de eo ſcribere. Orpheus thrax gñe filius
lagri doctrina melodiaq; ac poeſi exceſſit oẽs: quoꝝ extet memoria. Eteni poema mirãdũ
ededit & ſuauitate cãtꝰ p̄cæteris clarus adeo fama excreuit; ut melodia feras arbores ad ſe

traiectus
Eritis pugna
Heraclea
proſerpina
Leucapſis
Pedicrate
buphonus
glychatas
Butrus
crytides
Boum ueſtigia
Gerionis tẽplũ
Iola u
Heraclea porta s
Lacinꝰ fur
Crotõ
Cerberus
Muſeꝰ
Orpheus

audiēdū allicere diceret̃: doctrinæ deditus cū theologiæ operā īpēdiſſet in egyptū trāſiit: plurimaꝝq; ibi reꝝ ſcía ꝑcepta græcoꝝ doctiſſimus: tū ī deoꝝ cerimōiis: tū ī theologia: tū ī poematibꝰ cātuq; ē hitꝰ. Nauigauit īſup cū argōautis: obq; uxoris amorē ad īferos deſcē dēs a ꝓſerpina ſuauitate cātꝰ allecta īpetrauit: ut defūctā uxorē ab īferis excitaret. Q d & antea fecerat Dionyſius: quē dn̄t mr̄em ſemelē ab īferis quoq; eductā īmortalitateq; dōatā theonē denoīaſſe. Nūc ad herculē reuertamur: q ut ferūt fabulæ: īferos cū adiiſſet: a ꝓſerpīa ueluti fr̄ r̄ceptꝰ Theſea ex uinclis cū pithoo ſolutū fauēte ſorore ſupis reſtituit. Cerberū īſup uinctū p̄ter opinionē aſtrahēs ad hoīum cōſpectū deduxit. Vltio ei labore īdicto mala heſperidū aurea afferēdi: ī lybiā trāſcēdit. Veꝝ de his pomis n̄ idē ſcriptores ſentiūt. Aſſert qdā ī lybiā ī heſpidū hortis mala aurea a terribili dracōe aſſeruari. Alii pecudū greges exqſita pulchritudine heſpides hūiſſe: q̃ ob decorē a poetis aureæ dicte ſint: quēadmodū & Venerē ob egregiā formā aureā appellāt. Nōnulli eas pecudes colore auro ſimili fuiſſe uolūt: eoq; hoc appellatas noīe. Draconē uero extitiſſe paſtoꝝ curā: q ui corpis fortitudieq; p̄ſtātes cuſtoditis gregibꝰ latrocinia ꝓhiberēt. Sed hoc ꝓ arbitrio accipiāt legētes. Hoꝝ cuſtode īterfecto hercules aurea poma ad euriſteū cū adduxiſſet ꝑ tot exactis laboribꝰ expectabat: ſicut apollinis p̄dixerat oraculū īmortaliū uitā. Nō omittēdū uero nobis ur̃: q̃ de athlāte & heſpidū gn̄e ī fabulis ferūt̃. Fuiſſe in Heſpia tradūt fr̄es duos fama celebres heſpeꝝ atq; athlātē. Hos habuiſſe oues decoras fere colore aureo ac rubicūdo: a quo eas poetæ: aurea mala dixere. Ex heſpo ortā filiā dn̄t noīe heſpis: q̃ fr̄i nupſit: & ab ea regionē heſpiā noīatā. Ex hac athlas ſeptē genuit filias: q̃ a pr̄e athlantides: a mr̄e heſpides dicte ſūt. He cū forma ac prudētia excellerēt: buſiris egyptioꝝ rex cupiditate captus uirginū pyratas ad eas oras miſit: ut ab ſe raptas uirgines aſportarēt. Quo tpe & hercules ſecūdū laborē cōſumās Antæū ī lybia hoſpites paleſtra ſupātē occidit. Buſiridē uero ī egypto mactatos aduenas ioui ſacrificātē merito affecit ſupplicio. Deīde ꝑ nilū ī ethiopiā ꝓfectus Emathionē æthiopū regē p̄lio uictū occidit. Poſtremo iteꝝ ad certamina cōuerſus p̄dōes q puellis ī horto quodā dū luderēt raptis inq; nauibꝰ poſitis ſubito aufugerāt: īſecutꝰ ī litore quodā dep̄hēſos īteremit. Virgines athlāti reſtituit pr̄i. Quo bn̄ficio motus athlas n̄ ſolū dignis facto muneribꝰ donauit herculē: ſed aſtrologiā īſup docuit. In q̃ cū operā curāq; īpēdiſſet p̄cipuā: ob ſperā aſtroꝝ ab ſe adiuētā: orbē ſuis ferre humeris extimatus eſt. Hercules quoq; cū ſperā ad græcos trāſtuliſſet: magna ē gloria potitus extimātibꝰ cū oībꝰ Athlātico orbi ſucceſſiſſe. His occupato hercule q̃ ſupfuerāt amazōes aiūt circa Thermodōta fluuiū undiq; cōueniſſe ad bellū græcis īferēdū. Nā græcoꝝ a qbꝰ hercules ꝓfectus bello ipſas ſupaſſet: ſed maxīe atheniēſiū iniurias ob eaꝝ regīnā Antiopen: alii hippolytā tradūt a theſeo captā: ulciſci cupiebāt. Itaq; ſcythaꝝ auxilio fretæ: adiutæq; uiribꝰ magno cū exercitu ꝑ cimericū nauigātes boſphoꝝ ī thraciā: īde ꝑ europā ī agꝝ atheniēſē trāſeūtes caſtra ī his locis q poſtea amazōi appellati ſūt poſuē. Theſeꝰ eaꝝ trāſitu cognito ciuiū coactis copiis aduerſus hoſtes una cū ātiope amazōe ex q̃ filiū ſuſcepat hyppolitū ꝓficiſcit̃ cōmiſſo certamīe atheniēſiū duce Theſeo uictoria fuit. Amazonū ps interfecta ē ps atheniēſiū agro pulſa. Antiope quoq; ꝓ uiro acriter pugnās occubuit: quæ ex p̄lio ſupfuerūt amazōes deſpata pr̄ia ī ſcythiā diuertere: ſed quoniā de his ſatis ātea ſcripſimꝰ: ad herculis redeamꝰ geſta pactis ab eo laboribꝰ rn̄ſoq; ab diis accepto cōferre plurimū ad cōſequēdā īmortalitatē coloniā ad ſardos ab eo mitti filioſq; ex theſpiadibꝰ ſuſceptos coloniæ p̄fici duces: Iolaū nepotē cū filiis: adoleſcētiores .n. erāt: deſtinauit. Neceſſe ur̃ nobis quo magis huiꝰ coloniæ origo cōſtet hoꝝ filioꝝ genꝰ referre: theſpis uir fuit nobilis atheniēſis erictei fliꝰ: q īpās ei q̃ ab ſe denoīata ē regiōi: ex pluribꝰ femīs filias gēuit qnq̃gita. Hercules puer adhuc ſed robore præſtās corpis cupiēs ex eis ꝓlē ſuſcipe uocato ad ſacrificiū pa/

Euridice
Dionyſius ad īferos
Theon
Theſeꝰ cerberus
Heſperidum mala
Heſperidum Draco
heſperus
Athlas
heſperis
Heſperia
Buſiris
emathion
herculis aſtrologia
Spera
Antiope
Hippolyta
Theſeus
Hippolitus
Iolaus
Theſpis

tre cũ opipare illi epulas paſſet accerſitis filiab⁹ ſingulatī ꝯcognouit oēs: ex qb⁹ geniti
qnq̃gīta mares oēs eiuſdē ferme ætatis cōi noīe theſpiades dicti ſūt. Hos decreuit in
coloniā mittere iuxta oraculi rñſū ꝑfecto claſſis iolao exercitu tradito: & theſpiadū & Theſpia
coloniæ deducendæ curā hercules permiſit. Ex quinquaginta liberis duo thebis mā- des
ſere: quoꝝ ꝓgenies etiā nūc dicit̃ in honore eſſe ſeptē. Theſpiis quos demuchos ap-
pellant. Poſteri: quoꝝ ad hæc uſq; tpa ciuitatis habent̃ principes. Reliqs pueris mul- demuchi
tiſq; ꝑterea uolūtariis ad ædificandā coloniā aſſūptis. Iola⁹ in ſardiniā nauigās priorē Iolaus
inſulæ partē campeſtrē ſcilicet tēuit iolæam ab eo hodie quoq; dictā. Eā regionē cul-
tiorem arboribuſq; fructiferis uberē cū effeciſſet: bellicoſam etiā reddidit. Adeo enī
hæc inſula fructuum copia celebrata eſt: ut carthaginēſes poſtmodū multa certa-
mina periculaq; pro ea ſubierint potiunda: ſed de his ſuo loco dicet̃. Iola⁹ colonia cō-
dita cum e ſicilia dedalū accerſiſſet: eam plurib⁹ præclaris operib⁹: q̃ nunc uſq; ꝑma-
nent: atq; ab artifice appellant̃ Dedalia exornauit. Gymnaſia inſup magna erexit ac Dedalus
ſumptuoſa. Iudicia quoq; ac cætera qbus ciuitas diuturnior eēt ac fœlicior iſtituit po Iolai
pulos ab ſuo noīe theſpiadibus: qui eū ut patrem colebant: hūc honorē cōcedentib⁹
iolaos appellauit. Nam ꝓpter illius in ſe parentis officia adeo eumdilexere: ut ipſum
genitoris cognomine uocarint. Quo accidit: ut qui poſtmodū ſacra ei deo facerēt: io
laum appellarent patrem: queādmodū pſæ Cyrrhū: rediens deinceps in græciam io-
laus indeq; ſiciliā nauigans aliquādiu ꝑmanſit in inſula. Quo tpe plures q cū eo acceſ
ſerant capti locoꝝ amenitate ſicaniſq; permixti ī inſula remanſere ſūmo ab īcolis ho-
nore accæpti. Iolao: cū gloria ꝑclarus eſſet: multaq; diuerſis in locis ſui reliqſſet bñ-
ficii monumentā: & templa & deoꝝ honores plures ciuitates tribuere. Veꝝ in ea co-
lonia mirabile quid dictu accidit. Reſponſum enī a deo datū eſt: eam coloniā ꝑpetua
libertate fore: qđ nr̃a aduſq; tpa ueꝝ conſtat fuiſſe. Nā cū eius urbis populus īcrebre
ſcētib⁹ ī ea tpis diuturnitate q colonos nūero ſupabāt barbaris ipe quoq; barbar⁹ effe-
ct⁹ ſe ad mōtana aſpaq; ꝯtulit loca: ubi habitaculis terreſtrib⁹ hūo effoſſa lacte ac car
ne armentorūq;: quoꝝ plurima apud eos erat copia: uitam ducētes ꝓcul a belloꝝ di-
ſcrimine aberant. Itaq; & carthaginenſes poſtea & romani fruſtra eos armis ſæpius
appetiuere. Veꝝ ad herculis acta ꝓxia ſupioribus reuertat̃ orō. Cū is oīa abſoluiſſet Megara
certamia. Megarā uxorē iolao pp ꝑētis erga libos ſuos officia ꝯceſſit: exiſtimās āplius Iolaus
ex ea libos ſuſcipe calamitoſū fore. Ad ꝓlē uero ꝓcreādā alterā minie ſuſpectā q̃rēs io Iole
lē euriti filiā ī echalia dñantis petiit q megar̃ ꝛpulſā uerit⁹ ſup eo mrīmonio ſe ꝯſultuꝝ Euritus
rñdit. Hercules fruſtrat⁹ ſpōſa iiuriaq; mot⁹ Euriti abegit equos. Iphit⁹ euriti factū Iphitus
ut erat ſuſpicās: cū ad equos iueſtigādos ī tyrithū ueīſſet: uiſus ē ab hercule turri quā Deiphœ
dā altā aſcēder̃ ſpeculatū ſicubi forte eq paſcerēt̃. Sed cū nullos aſpiceret: dicēs falſo bus
culpatū ſe furti hercules de turri ꝑcipitē iphitū dedit. Ob hui⁹ mortē hercules ī mor Hercu-
bū cū īcidiſſet: ī pilū ad neleū ꝓfect⁹ ē hortās ut ſe mūdaret a cæde: hic cū filios cōſu les uēdit⁹
luiſſet: oēs ꝑter Neſtorē iuniorē: minie purgādū eē cēſuerīt. Tū hercules ad Deiphœ ardana
bū hyppoliti filiū adiēs ut purgaret̃ ſuaſit. Sed cū neq̃quā ſanari poſſet: deq; morbi Ompha
cura apollinē conſuleret: reſponſū eſt facilē eius ualitudinis curam fore: ſi iuſto uen- læ
deretur prætio: pecuniaq; exinde redacta iphiti liberis daret̃. Coact⁹ igit̃ oraculi re Sileus
ſponſo parere cū qbuſdā amicis in aſiam nauigans ſponte ſua a quodā ex amicis ue- Lamon
nundatus ſeru⁹ omphalæ uirginis factus filiæ Iardane eorū regine qui aliqñ meonii: cleolaus
nūc lidii dicunt̃ ꝑtium iphiti filiis cum datū eſſet Priſtina ualitudine recupata Om- Iaſō
phalæ ſeruiens oēs eius regionis latrōes ſubſtulit. Cecropas q dicebāt̃ ꝑdones regio- troia
ni infeſtos partim peremit: ꝑti omphalæ uictos tradidit. Syleū raptos ab ſe uiatores capta

ad opus uinearum cogentē ligone percuſſum cecidit: itonas latrocinantes Ompha-
le patriā compeſcēs urbē eorum receptaculū expugnatā captāq; diruit. Cognita her-
culis uirtute: & qs eēt: Omphale & liberꝝ fecit: & ex eo genuit filium lamonē. Suſce-
perat uero & antea ſeruus ex ſerua Cleolaū. Poſt hæc: cū in pelopōneſum trāſcēdiſ-
ſet ad troiā cum exercitu contra laumedontē regem ꝓfectus eſt hic cū iaſone priꝰ mi-
litauerat ad uellus aureū promiſſiſq; ob marinū mōſtrū ab ſe occiſum equis fruſtra-
tus eſt: qbus de rebus paulopoſt iter argonautas dicemꝰ: iaſon cum bello occupatus
poſtmodū opportunitate capta troianis arma itulit cū nauibꝰ (ut aiunt qdā) magnis
decem & octo ut homerus tradit ſex filiū triptolemū introducens dicētē. Herculem
patrem equoꝝ laumedontis gr̄a cū ſex nauibꝰ pauciſq; uiris illi cœpiſſe ciuitatem: &
uiris patriam orbaſſe. Veniens ad troiā hercules cū optimis militū ꝓcæſſit ad urbem
Oicleus Oicleo amphiarii filio ꝑfecto claſſis relicto. Laumedō iprouiſo hoſtiū in curſu præ-
Laume- uentꝰ copias pro temporis anguſtiis comparatas ad oppugnādas naues duxit: ſperās
don ſi illas incendiſſet: finem ſe bello poſiturū. His occurrēs Oicleus cōmiſſo ꝓlio occu-
buit. Reliqui ad naues refugiētes claſſem ꝓcul a terra abegerunt. Laumedō reuerſus
inito prope urbē cum herculis exercitu prælio & ipſe & multi præterea pugnātes ce-
priamus cidere. Hercules ui capta in multos urbe re belli interfecit. Priamo ſolus enī filiorum
thelamō patri cōſuluerat equos herculi pollicitos tradēdos quoniā iuſtus uideret̄: rḡnū Illiē-
heſione ſium permiſit. Telemonē coronauit ob egregia uirtutis merita tradita ei heſione lau-
medontis nata. Hic enī ui primꝰ urbē itrarat: cū hercules firmiſſimā muri arcis par-
tem aggrederet̄. Deinde rediēs in pelopōneſum militauit ob negatū prœmiū aduer-
ſus angeam. Cōmiſſa cū elienſibꝰ pugna re infecta ad olenū rediit. Huiꝰ filia hippo-
lita: cū axanio nupſiſſet: cœnans cū cæteris i nuptiis herculeis: euritionē centauꝝ cō-
ſpecta eiꝰ cui uim inferebat iniuria interemit. Redeūtem in tyrinthum herculē: Eu-
herculis riſtheꝰ ueluti ſini inſidiantē accuſans ex tyrintho una cū alcmena Ephideaq; ac Iolao
exilium abire iuſſit. Coactꝰ recedere cū his ad archadiæ phineū diuertit: inde motꝰ cū audiſ-
Euritus ſet pompā ex ælide neptūno ad iſthmū mitti cuiꝰ Euritꝰ Angei dux erat: Euritū iuxta
Angeus cleonam ubi nūc ē herculis templū necauit. Deiceps bello aduerſus Aelim moto oc-
Phileus ciſoq; Angea rege: atq; urbe ui capta phileo angei filio regnū tradidit. Fuerat hic an-
tea a pr̄e pulſus quoniā arbiter inter eū & herculē factꝰ ꝓmiū herculi dandū cenſuiſ-
ſet. Hippocoon poſtmodū ex ſparta pepulit tidarei fr̄em: Eoniū uero licymnii hercu
lis amicū hippocoōtis filii uigiti nūero interfecerūt. Qua re incēſus hercules cū ex-
ercitu illos adhortꝰ acri cōmiſſa pugna uictoria potitꝰ eſt: plurimiſq; eoꝝ occiſis ſpar
tindarus tæ ui captæ tindareū Caſtoris ac pollucis patrē regē præfecit ſtatuēs: ut ad eiꝰ poſte-
Caſtor ros regnū ſpectaret. Ex herculis exercitu pauci admodū cecidere: i qs ſtrenui fuerūt
Pollux uiri Iphitꝰ: thipheꝰ: Eiuſq; decē & ſeptē nūero filii. Tres enim tantū ex uigiti ſuper-
Iphitus fuerūt. Ex hoſtibꝰ uero & ipſe hippocoō & decē filii occubuerūt: magnuſq; præterea
Tipheꝰ ſpartiataꝝ numerꝰ: Ab hac expeditiōe in archadiā regreſſus ad aleū regē diuertit: ibi
Hippo- cū filiā Angeā ab ſe clam cognitā grauidā reliqſſet ad ſtimphalō trāſit. Aleꝰ tumore
choon uentris filiæ cognito q̄ſiuit qs eā corrupiſſet. Ab hercule ut erat uim illatā ferēte fidē
Aleus dictis abnuens pater cuidā Nauclero amico i mari mergendā dedit. Illa in nauim de-
Angea ducta cum eſſet iuxta parthenium montem urgentibꝰ partus doloribꝰ in proximam
ſiluā tanq̄ ad rem neceſſariam deſcendit: ibi cum peperiſſet infante inter uirgulta ab-
Endapli ſcondito ad nauiculam rediit. Cunq; ad Endaplium archadiæ portum perueniſſet: ſa
lutem eſt præter ſpem conſecuta. Nauiculariꝰ enim illā mergere iuxta patris ꝓcæptū
noluit

noluit. Sed dono dedit quibuſdā ex caria i aſiam profecturis: qui angeam ſecum ue-
hentes regi myſiæ Theuthranti tradidere: infantē in parthenio a matre relictū paſto-
res quidā corithi regis: cū reperiſſent a cerua exhibito ubere nutriri infantē ad regem
detulerūt quē corith9 ut filiū educās Telephi (eo ꝙ fuerit a cerua nutrit9) nomē de-
dit: hic uir factus matrē inueſtigans uenit in delphos reſponſoq; accepto: ut i myſiā
nauigaret ad Teuthrantū regē inuenta matre cognitoq; cuius eſſet fili9 magno i ho-
nore habitus ē. Teuthrantus liberis maſculis orbat9 Argiopē natā Telepho deſpon-
dit: inſtituitq; ſucceſſorē regni. Hercules cum in pheneo qnquēnio fuiſſet filiorū li-
cimnii iphidiſq; fratris interitum ægreferens ſponte ex archadia ac pelopōneſo abiit.
Cū plures eum archades ſequerent: in calidonē ſecæſſit. Nō ꝓles ei legitia: non uxor
erant: deſponſauit ergo deianyram oenei filiā meleagro de quo haud ab re erit paucis
ſcibere iam defuncto. Oeneus in magna frumenti copia cū cæteris diis ſola diana ne-
glecta ſacrificaſſet irata dea calidonium aprū ingenti magnitudine celebrē ad uaſtā-
dam late patriam propinquam immiſit. Ad hūc delendum. Meleager ætate uiribuſq;
integer pluribus aſſumptis ſecū ſociis aprum iaculatus occiſæ beſtiæ prœmiū id erat
animantis pellis omniū conſenſu tulit: Cum in uenatiōe athlāta Schinei affuiſſet fi-
lia eius amore captus pellē ueluti laudē occiſæ feræ ſibi cōceſſit. Quod factū qui una
uenati fuerant theſtii filii ægreferentes aduenā eis fœminā ꝓferri iprobato meleagri
facto athlātæ p inſidias cum in archadiam rediret: pellē abſtulere. Meleager: tū amo
re motus: tum incenſus ignominia athlantæ auxiliū ferēs primū raptores: ut uirtutis
ab ſe datū mulieri prœmiū reſtituerēt. Hortatus ē eius uerbis contēptis omnes: ii erāt
Altheæ fratres necauit: illa ſuorum cæde mœſta meleagrū execrata ē ab diis imorta-
libus: qui eius uotum exaudierunt: filio mortē imꝑcata. Fabulant quidam Meleagri
ortu parcas noctu in ſomnis altheæ dixiſſe: tūc uitæ meleagri filii finem for cum id li
gnum: is torris extinct9 erat combureret. Orto puero exiſtimās in ei9 ligni cuſtodia
filii ſalutē contineri diligēter cuſtoditū ſeruauit. Poſtmodū fratꝝ morte irritatā torre
combuſto fert cauſam interit9 filii extitiſſe. Cui9 facti poſtea pœnitēs laqo uitā fini
uit. Dū hæc agerēt hippotus in oleno irat9 filiæ pibiæ ſe ex matre grauidā aſſerēti ad
oeneū i etholiā miſit iubēs ut eā qprimū pimeret. At ille cū recēs uxor: filiuſq; deceſſiſ
ſet: contēpto patris mandato illā uxorē cœpit. Ex qua fili9 ort9 ē Tydeus: Sed de his
hacten9: hercules in calidonioꝝ gratiā fluuiū acheloū in aliū curſū diuertēs plurios
agros ex aq irrigatiōe fertiles ꝓſtitit. Cui9 rei & poetæ qdā meminer ſcribētes cū ache
loo herculē ſub tauri ſpē certaſſe: q cū incōgreſſu tauri alterū cornu fregiſſet etholis
illd qd amaltheæ cornu uocāt: dono dedit. Fructuū oium uuaꝝ maloꝝ aliorūq; eiuſ-
modi pomorum copia rpletum. Fingunt poetæ acheloi cornu foſſam a fluuio ductā
pomis uero & malis punicis ac racemis mōſtrari regiōis fertilitatē quā fluuii humor
ꝓſtet: & agros reddat feraciores. Amaltheæ cornu durum eē aiunt: qua ex re operis
eius labor notat. Hercules præſidia calydoniis ferens theſprotis illato bello & ephy-
ram urbem ui cœpit: & phileum theſprotorum regem interfecit. Filiam uero eius ex
qua genitus eſt ei Triptolemus captiuam cognouit triennio poſt deianyram uxo-
rem ſumptam in cœna a uino concalefactus. Eurinomum puerum architelii filium
miniſtrantem paruoq; errore lapſum pugno ictum occidit inuitus. Qua ex re dolo-
re perculſus calydonia cum uxore deianyra hyloq; puero ex ea orto receſſit. Cum iti-
nere ad Euenum perueniſſet flumen. Neſſum centaurum reperit prætio uiatores flu
men tranſuehentem. Hunc traductam deianyram uiolare conantē muliere uiri opē

Teuthrātes
Teleph9 argiope
Deianyra
Oeneus
Meleager
Athlāta
Schine9
Althea
Meleager
hippot9
Peribia
Tydeus
Achelo9
Amaltheæ cornu
Phileus
Triptolemus
eurinomus
Architelius
hylus
Euenus
Neſſus

implorantē hercules ſagytta tranſfixit: cū priꝰ tamē Deianyrā cognouiſſet. Moritu-
rus ex uulnere pollicitꝰ eſt ei ſe amoris medicamentū traditurū: quo nullam præter ſe
mulierē hercules aliā appeteret: iuſſit itaq; ſemē qd ex eo exciderat cū oleo & ſangui-
ne ex ſagytta defluente imixto herculis tunicā ungere. Quo dato cōſilio cū expiraſ-
ſet illa clā hercule qd mādatū erat aſſūpſit. Hercules trāſito fluuio cū ceyco trachim
philantꝰ regi obuiaſſet apd eū diuertit archadū militū præſidio fultꝰ. Deinde cū philātꝰ drio-
meliēſes pum rex templū apollinis delphicū diceret̃ uiolaſſe: una cū melienſibꝰ armis aduer-
Antilo- ſus eū ſūptis & regem peremit dryopū: & incolis patria expulſis eorū agros melienſi-
chus bus dedit. Filiā regis captiuā ſecū ducens cōpreſſit exq; ea filiū ſuſcepit antilochum
gleean procrearat etiā ex deianyra poſt hylū filios duos. Gleneā & diopitē pulſi Driopes q-
driopes dam diuertentes ad Euboeā ciuitatē condidere Caryſton. Alii i cyprū nauigātes una
Caryſtes cū cypriis manſere. Reliq Euriſtei herculis hoſtis p̄ſidio freti tris urbes in pelopōne-
Aſine ſo condidere. Aſinē: Ermionē: Eionē. Orto deinde iter doriēſes q eſtiotes appellant̃:
hermiōe iis Egineus iperabat laphytaſq; circa olympū habitantes qbꝰ rex erat coronꝰ phoro-
Eione nei filiꝰ: bello cū p̄ualerent copiis laphytæ doriēſes ad herculem cōfugere: is in belli
Eſtiotes ſocietatē aſtitus pollicita tertia doridis regionis pte ac regno pmiſſo bellū una cū do-
Egineus rienſibus aduerſuſ: laphitas mouit. Milites archades q apd eū ſemperant ſecū ducēs.
laphite Horū p̄ſidio uſus ſupatis prælio laphytis coronū regē pemit. Reliquos multis occiſis
Coronuſ e regione p̄ qua bellū ſuſcitatū erat coegit excædere. His actis Egineū tertiæ præfecit
Cyonus parti ſibi cōceſſe mandās: ut eam ſuis poſteris ſeruaret: in thracinā trāſiens: Cyonum
Aſtyda- martis ab eo puocatꝰ pemit. Dinceps ab icono pfectꝰ p loca maritima ad ormenium
mia regē cū perueniſſet: eiꝰ filiā aſtydamiā ſibi dari cōnubio petiit. Quā rē cū abnuiſſet
Ormeni ſciens illi deianyrā uxorē eſſe bellū hercules regi itulit. Captaq; urbe ac rege iterfecto
us aſtydamiā captā ſtuprauit: gēuitq; ex ea filiū ctiſippū his geſtis i oethaliā cōtra Eu-
Ctiſip- riti liberos quoniā iole uxor ei antea negata fuerat. Exercitum duxit: Cūq; archades ei
pus opitularet̃ urbe capta Euriti filios occidit. Toxeū: Melionē: ac Pythiū: iolen captiuā
oethaliā ſecū ducēs. Ex euboea in montē pfectꝰ ē noie Gineū: ibiq; ſacra facturꝰ lychā dome-
iole ſticū quēdā ad uxorē Deianyrā in trachinā miſit: ut ei ueſtē qua i ſacris uti cōſueue-
Toxeus rat afferet. Hæc cū a lycade amorē ioles pcepiſſet cupiēs ſe oibꝰ amorī p̄ferri tunicam
Melio iuxta centauri cōſiliū tinxit: hanc a lycha rei inſcio: delatā hercules indutꝰ medicamē-
pythius ti ui paulatī inualeſcente torq̄ri maxio dolore cœpit. Virus.n. ſagyttæ ueneno uipeo
Gineus infuſæ corpꝰ cōficiens dolores ciebat imēſos. Itaq; lychā ueſtis latorē primū occidit:
lycas tū dimiſſo exercitu in trachinā uenit: morboq; magis in diē igraueſcēte i delphos ly-
Deiany- ciniū ac iolaū miſit: Apollinē morbi remedia ſciſcitatū. Deianyra calamitate herculiſ
re mors ſtupefacta cū cām tanti mali ſciret a ſe pfectā laqueo exceſſit e uita. Rn̄ſum apollinis
herculis iubebat ferri cū appatu bellico herculē in oetā: ibiq; prope eum ingentem ſtrui pyrā
mors de reliqs inquit ioui curam fore. Qui cum iolao erant iuſſa Apollinis exequentes: qd
philocte futurū erat ſuſpicabant̃. Hercules deſperata ſalute in pyram cum aſcēdiſſet rogabat
tes accedentes: ut ignē ſubiicerent. Quod cū nullus auderet ſolus philoctetes i gratiam
ſagyttarum: quas ei hercules reliquit: pyram ſuccendit. Subitoq; fulminibus circū-
dantibus pyra exuſta eſt. Accedente iolao ut oſſa colligeret: cum nullum pœnitꝰ re-
pertum eſſet: credentes herculem ſecundum oraculi reſponſa ad deos tranſlatum: ſi-
menetiuſ bi ut heroi ſacra quædam fecerunt. Inde ad Trachinam reuerſi: Menetius poſtmo-
herculeꝰ dum actoris filius herculis amicus tauro capro arieteq; uelut heroi immolatis: inſti-
deus tuit ut ſingulis annis herculi in opunto ſacra fierent: utq; pro heroe coleretur. Cum
idem

dem thebei facerent: athenienſes græcorum primi ut deum ſacrificiis herculem co/
uerunt: ſuæq; pietatis erga illũ deũ exemplum rliqs præbẽtes. V niuerſam primum
græciam deinde cæteras oẽs gentes ad eius cultum cõuertere. Adiiciendũ ẽ ſupiorb9 iunonis
iouem pſuaſiſſe iunoni: ut herculẽ ſe fingeret genuiſſe matriſq; erga eũ deinceps be/ partus
niuolentiã oſtenderet: ptum eiuſmodi fuiſſe tradunt: iuno cũ in lectũ aſcendiſſet ſũ// Tebe
ptum iuxta corpus herculẽ per ueſtes inferius i terrã dimiſit ueꝝ ptum imitata. Sicut
& nunc uſq; in filiorum adoptatione obſeruãt barbari iunonis opa poſt hunc ptum
ferunt heben herculi nupſiſſe: de qua & poeta poſt obitum ſcribit: ipſe cũ diis imor/
talibus in delitiis uerſatur habens heben pulchros habentẽ pedes. Herculẽ uero dñt
nequaq̃ inter duodecim deos ꝑut Iuppiter prædixerat receptũ. Fieri enĩ non poterat Dii.xii.
niſi uno ex duodecim prius pulſo ut alter reciperet̃: iniquũ enĩ fore honorẽ uni tribui
cum alterius dei ignominia. Scriptis quæ de hercule dici poſſũt. Nũc argonautas cũ Argo
quibus militauit hercules referam9: iaſonem tradũt Eſonis filium extitiſſe nepotem nautæ
peliæ Theſſalorum regis. Q ui cũ eſſet robuſtus corpe animiq; ꝑter cæteros ſuæ æta Iaſon
tis elati aliqd agere optans memoria dignũ ex ſupioꝝ exẽplo maxieq; perſei: aliorũq; Eſon
pluriũ quos ꝑpter externas expeditiones geſtaq; pclara imortalẽ gloriã aſſecutos in/ pelias
telligebat: exarſit animo ad illoꝝ opa imitanda: itaq; cõmunicato cũ rege cõſilio peliaſ pelion
ſuo deſiderio aſſenſit. Nõ ut adoleſcẽtis gloriã augeret: ſed ſperãs illũ citius i belli ex/ Argo
peditione perituꝝ. Se enĩ filiis maſculis natura priuatũ eẽ uidebat. Fratrem timebat
ne quãdo filii ope ſibi regnoq; inſidiaret̃. Hanc ſuſpitionẽ occultã tenẽs pollicit9 eſt
ſe belli auxilia latuꝝ: ſi expeditionẽ pararet in colchos ad uulgatũ uellus aureũ rapiẽ/
dum. Habitabat̃ tũc pont9 a barbaris ac efferis nationib9 inſenſiſq; hoſpitib9 cũ oẽs
aduenas eo nauigantes interficerẽt. At iaſon laudis appetens cũ certamẽ difficile non
tamen pœnit9 ipoſſibile ꝑpoſitũ uideret ſed quo maius eſſet: eo ampliori ſe gloria ui/
ctorem fore neceſſaria ad id bellũ parauit primũ iuxta peliũ nauẽ ædificauit magni/
tudine atq; apparatu longe maiori q̃ quæ ad eam diẽ fieri cõſueuerant. Erat enĩ antea
paruaꝝ nauiculaꝝ uſus. Ad huius uero eximiã magnitudinẽ ſtupentib9 oib9 diffuſa
per græciã eius rei fama multos egregios adoleſcentes ultro ad certamen & eius belli
cõmunionẽ allexit: iaſon in aquã deductã nauẽ cũ neceſſariis ad nauigandũ reb9 ful/
ciſſet optimos eoꝝ qui ſecũ ire appetebãt elegit numero q̃ttuor & qnquaginta: ex eis
clariſſimi erãt. Caſtor: & pollux: hercules: Thelamõ: Orpheus. Athlante ſchinei: ꝑ/ Caſtor
terea teſpeſii filii & ipſe nauigii auctor iaſon. Nauis ergo dicta ẽ: ut qdã aſſerunt ſcri/ Pollux
ptores: ab argo eius architecto: qui etiam inter nauigandũ eius reſarciendæ curã cœ/ Thela/
perat. V t alii ab eius uelocitate: quã antiqui Argon appellabãt. Hi omnes ducem ſi/ mon
bi pfecerunt herculem uelutí omniũ iudicio fortitudine & uirtute pſtantiorem. Dei/ Orphe9
de ex colcho nauigante atho ac ſamothracia prætergreſſis tẽpeſtate acti ad ſygeum
troiæ appulere. Cum in terram deſcendiſſent: uirginem iuxta littus uinctam ob hanc
ut ferunt cauſam repererunt. Neptũnum tradunt propter opam ad ædificanda per/ Heſiona
gãma ab eo: ut fabulæ tradũt impenſam iratum laumedonti regi: e mari cæte in terrã uicta ne/
miſiſſe. A quo maritima incolentes loca coloniq; abſumebãtur. Peſte præterea quæ ptunnus
terræ fructus corrumperet propinquos agros afflixit. Omnibus ea calamitate terri// in troia
tis cum tantis malis ſalus quæreretur: laumedontem dicunt ad Apollinem deſtinaſ/
ſe quæſitum rebus aduerſis remedia. Reſponſum eſt ab oraculo: neptunni iram cãm
maloꝝ eẽ: q̃ mitigaret̃ ſi pueꝝ troiãi ſorte ductũ cæte traderẽt uorãdũ itaq; ſingulis i heſionis
ſortẽ cõiectis cũ i heſionẽ ſors regis filiã cecidiſſet eo act9 ẽ laumedõ natã i littore ui/ ſors

hercules ctam belluæ futurum cibum exponere: interim argonautis in littus deſcendentibus hercules uiſa puella: cum rei cauſam cognoſſet: uincla diſſoluit: inq; urbē ꝑfect9 regi obtulit ſe id monſtrū interfectuꝝ. Laumedon accepta oblatione equos illi iuictos dono ſe datuꝝ cū ſpopondiſſet. Cete ab hercule periit: heſiōe oblata conditione herculē ne liberatorē ſequi: an ī patria remanere mallet cū hercule abire elegit: nō tam uitæ beneficio: q̄ timore: ne iteꝝ ꝓdeunte cete ad idē ſupplicīū deſtinaret̄. Hercules & donis: qb9 honorifice cumulat9 fuerat: ac equis heſiōeq; penes laumedontē quoad reuerteret̄ ex colcho relictis cū argonautis ad deſtinatū certamē ꝓfectus ē. Magna interim tēpeſtate cohorta cæteris ſalutē deſperātib9 ſolū orphea tradūt religionis peritum uota ꝓ ſalute ſamothracib9 feciſſe: ex tēploq; tēpeſtate ſedata: cū duo aſtra ſupra pollucis & caſtoris capita cecidiſſent: oēs eo miraculo ſtupentes crediđiſſe deoꝝ ꝓuidentia ſe a periculis exemptos. Quo facto contigit ut quos poſtmodū maris agitaret tempeſtas ſamothracib9 uota pro ſalute facerent: aſtraq; apparētia ad Caſtorē pollucemq; referrent: inde ſedato mari in thraciā ad regnū phinei tranſcēdētes duos adoleſcentes offendunt: q uerberibus cæſi ut uiui in terrā effoderent̄ pœnā expectabāt. Filii hi erāt phinei: Cleopatre: quā ex orithia Erithei ac borea natā ferunt. Verū odio ac falſis nouercæ calūniis inique a parente ad eas damnabāt̄ pœnas. Duxerat uxorē phineus ideā dardani ſcytharū regis filiā: cuius amore captus uoluntati eius aſſentiebatur: huic nouercæ in grām matris priuigni ira moti uim intulerūt. Argonautis ad rem nouā ſtupentibus aiunt adoleſcētes inter tormēta ab eis ueluti diis auxilium imploraſſe: & ſimul cām dixiſſe paternæ iniquitatis orātes ut ſe ab iniq̄ eriperent ſorte. His phineus cū occuriſſet uetuit neqd contra ſuū decretū uolūtateq; agerēt nullū .n. patrē ait de filiis ſpōte ſupplicīū ſumere: niſi amorē ī liberos paternū magnitudo ſcelerū ſuperaret: interim qui cū hercule in naui erant boreades cleopatre frēs tradūt ꝓpter cognitionē primos e naui auxiliū adoleſcētibus tuliſſe: eiſq; a uinclis liberatis obſiſtētes tātū occidiſſe barbaros: phine9 ad pugnā cū ueniſſet barbaris auxilia ferētib9 herculē ferūt acriter p̄cæteris pugnātē & ipſo phineo: & filiis obtrūcatis captaq; regia & liberaſſe cleopatrā: & filiis prnū regnū reſtituiſſe: qb9 de nouerca ſupplicīū ſumpturis ſuaſit hercules: ut ad patrē ī ſcythiā mitterēt rogarētq; ut ipē ob filie ī ſe iniurias puniēdæ actor eēt. Quo fcō ſcythia natā morte mulctauit. Cleopatræ filiæ apđ thracas ſuæ modeſtiæ gloriā tulere. Nō ignoro quoſdā priſcaꝝ reꝝ ſcriptores tradere filios a prē phineo excecatos & phineū quoq; a borea priuatū uiſu herculē p̄terea ad hydriā in aſiā aſcendentē in eis locis ab argonautis relictū. Diſentiūt ſane in hiſtoria priſcis rebus recenſendis: ut haud mirandū ſit: ſi quis ueteris hiſtoriæ auctor a poetis reliqſq; ſcribentib9 qnq; diſcrepet. Verū phineidas tradūt rgno cleopatræ mrī pmiſſo e thracia cū argonautis in pontū ꝓfectos: ipſos autem nauem ad tauricam applicuiſſe ignota incolentium feritate. Mos enim erat eius regionis barbaris aduenas nauib9 aduectos dianæ ſacrificare. Apud quos aiunt iphigeniam poſtmodum huius deæ ſacerdotem homines ad eius aram mactare ſolitam præſens poſtulat hiſtoria: ut cauſæ huius aduenas ſacrificandi ritus referantur a nobis preſertim cum argonautarū trāſitum hic maxime locus ſpectet. Solem ferunt duos procreaſſe pueros aeetam ac perſen. Aeeta in colcho regnauit in taurica perſes crudeles ambo efferiq;. Et perſe hecate orta eſt ſuperās audacia inmanitateq; patrem. Utq; cruciatu hominum leta eos ꝓ feris appetere ſagittis conſueuerit. Sed ad uenena mortifera conficienda ſūmū ſtudium operamq; impendens prima aconitum inuenit. Vim naturamq; cuiuſq; ueneni in ci

bis

Marginal notes: orphei uota; pollux; Caſtor; phinei filii; Cleopra; idea; Boreadeſ; Phineus cæcus; Taurica diana; iphigenia; ſolis filii; Aeeta; perſes; hecate; Aconitū; dianæ tēplum

bis: quos aduenis dabat experta. His rebus admodum edocta primū ueneno patrem ſuſtulit. Deinde regno aſſumpto templū ſtatuit diane cui nauigantes hoſpites ſacrificabat exiſtimās ea crudelitate ſuū nomē clarius futurꝝ: poſt hæc nupſit æete genuitq; liberos tres Circē: Medeā: & Egialeū. Circe ad omnis generis uenenorꝝ curā uerſa multarū herbarꝝ radicūq; uarias uires mirabileſq; reperit. Et quāuis a matre hecate in plurimis inſtructa eſſet tamē multis ab ſe denouo adinuentis oībus in ea re præſtitit. Hæc ſarmatarꝝ regi quos quidā ſcythas dicunt cū nupſiſſet primū ueneno uirū abſtulit. Deinde regno capto multa ui crudelitateq; ſubditos uexauit. Quibus rebus regno expulſam quidā ſcriptores ad oceani quādam deſertā inſulā cum mulieribus eam ſecute erant confugiſſe. Quidā ad italiā ueniſſe tradunt: inq; eo ꝓmontorio: qđ nūc quoq; ab illa circeū uocet̃ reſediſſe: Medeā quoq;: tū a mr̃e: tum a ſorore ſingula ueneficia edoctā diuerſis moribꝰ uixiſſe ferunt. Nā & hoſpites eripiebat a uitæ diſcrimine: & ſæpe apud patrē p̄cibus & gratia ꝓ damnatorꝝ ſalute intercedebat. Qñq; ipſamet ex cuſtodia captos dimittens. Aeetam ferūt: tū ſua natura: tū uxoris ſuaſu crudelem necādorꝝ hoſpitū cōſuetudinē ſeruaſſe: medeā uero cū magis in diē eēt pētum aduerſa crudelitati ab aeeta ob filiæ timorē in liberā cuſtodiā deſtinatā. Illa ad ſolis tēplum: id in littore ſitum erat: confugit. Quo tpe argonautæ a taurica in pontū noctu delati ad templū peruenere. Ibi medeā iuxta littus ambulantē cū inueniſſent: ab ea de hoſpitū cæde edocti uirginis humanitatē collaudarūt. Deinde aduentꝰ ſui cauſa medeæ palā facta illa iminens a pr̃e periculū crudelitatēq; in hoſpites ut cauerēt admonuit. Cōmunicato cōſilio medea ſe adiutricē ad perficiendū certamē ꝓpoſitū pollicita eſt iaſon iureiurādo data fide uxorē ſibi illā quoad uita ſuperſtes eēt futurā ſpopōdit. Tū noctu argonautæ relictis templo cuſtodibus cū medea ad uellus aureū ꝑfecti ſunt. De quo ut apertius ſcribat̃ p̄ſens hiſtoria neqđ ex his omittat̃: quæ ad ipſius cognitionē ſpectant r̃quirit. Phrixū athamātis aiūt nouercæ inſidias declinātem una cum ſorore helle e græcia fuiſſe: trāſfretātibus illis iuxta quoddā deorꝝ oraculū ex europa in aſiā ſuper aureo ariete uirginē in mare delapſā dediſſe helleſpōto nomē phrixum in pontū proficiſcentē delatū in colchida: qui cū ſecundū oraculū arietē ſacrificaſſet pellem in templo martis ſuſpendit. Poſtmodū aeeta in ponto regnāte reſponſo datum eſt illū tunc mortē obiturꝝ: cū externi nauigio delati aureū uellus ſuſtuliſſent. Hac ex cā: tum uero innata crudelitate oſtentauit ſe hoſpites ſacrificare: ut diuulgata tanti ſceleris fama externi omnes eum acceſſum abhorrerent. Templū quoq; muro circūdedit: cuſtodeſq; plures appoſuit ex taurica accitos: de quibus a græcis mirādę fabulæ finguntur. Decantatum enim eſt tauros ignem ſpirātes circa templum eſſe. A dracone inſuper cuſtodiri uellus. Verum taurorum nomē a cuſtodum robore traductum eſt a crudelitate uero cædis hoſpitum tauros ignem efflare confictum: modo ſimili cum templi cuſtos draco appellaretur traduxerunt poete admirādas ſtupēdaſq; eiꝰ animantis fabulas. Similiter & de phrixo quoq; fabulæ confictæ ſūt. Quippe nauigaſſe eum ferunt quidam in naui: cuius in prora ſignum fuerit arietis. Quod helles moleſte ferens cum in ſponda nauis incumberet in mare decidit. Alii tradūt: Gambrum ſcytharum regem in colchos quo tempore phrixus cū pedagogo captus fuerit aduectum: cum adoleſcentem dilexiſſet dono illum ab aeeta accepiſſe: cūq; ut legitimum ab ſe filium educatum regni heredem relictum. Pædagogum (is aries uocabatur) ſacrificatum diis eiuſq; pellem a cadauere euulſam de more templo fuiſſe affixam. Deinde reſponſo tradito ſe tunc moriturum cum aduentantes hoſpites arietis

Circe
Medea
Egialeus
Circe
Medea
Solis tēplum
argonautæ
Iaſon
phryxus
helle
helleſpōtus
Aries
auctus
Thauri igniferi
draco cuſtos
phrixi naues

pellem ſuſtuliſſent: regem aiunt adhibitis templo cuſtodibus eam quo diligentiꝰ ſer/
uaretur deauraſſe. Sed hæc legētibꝰ ſuo arbitratu iudicare licet. Cæteꝝ medeam tra/
Sybaris dunt argonautas ad tēplum deduxiſſe martis lōge ab urbe Sybari colchorum regia
ſtadiis ſeptuaginta. Accedentē ad fores templi medeam appellati taurica lingua ab
ea milites apertis ianuis ut regis filiam introduxerūt: argonautæ templū ſimul īgreſſi
eductis enſibus cum plures ex barbaris occidiſſēt: aliis improuiſa re territis diffugiē/
tibuſq; erepta aurea pelle e ueſtigio ad nauem reuerſi ſunt. Medea dracone pellis cu/
ſtodiæ incubantē ſemperq;: ut fabulæ ferunt uigilem ueneno perimēs una cū iaſone
mare conſcendit. Re ab his qui diffugerūt aeetę nūtiata aſſerūt eum cū his qui iprō/
ptu erant militibus græcos inſecutū plures iuxta littus cōperiſſe. Quibꝰ cum primo
iphitus impetu pugna cōmiſſa iphitus Euriſtei q herculi certamina impauerat frater cecidit.
Aetę Cæteri deinceps cū ſuis auxilio accurriſſent iſtaurato certamine rex eſt a meleagro ex
mors ciſus. Supantibus græcis reliq colchoꝝ in fugam uerſi magna ex pte interiere. Opti/
laertes. mus tamen quiſq; uulneratꝰ eſt: iaſon laertes athlāte ac Teſpiades. Quos diebꝰ pau/
theſpia/ des cis medea radicibus herbiſq; curauit. Deīceps cum recupata ualitudine nauigaſſent:
iam mediū ponticū mare tenentes ingēs tempeſtas magno cū periculo adorta ē. Tū
ab Orpheo queādmodū antea uoto Samothracibꝰ facto quierūt uenti: appuit quoq;
Glaucus iuxta nauē maritimus glaucus: q duabus noctibus totidēq; diebus cōtinuo nauē co/
deus mitatus: & futura herculi certamina & imortalitatē prædixit: tindaridis uero q̄ dioſ/
curi uocarētur: deorūq; honores ab hoībus eſſent conſecuturi. Deniq; cū omnes ar/
gonautas nomine appellaſſet: dixiſſetq; uotis orphei ab diis ſe miſſum: q eis futura p̄
diceret: conſulere ſe illis ait: cū primum in patriā ueniſſent: uota diis perſoluerēt ꝓ ſa/
lute iam bis ab illis ſuſcepta. Argonautæ cum ad oſtiū ponti perueniſſent: ad orā ap/
Bizantꝰ pulere: cui tunc imperabat byzantus: a quo urbs byzantium eſt appellata: ibi erecta
rex ara cum diis uota perſoluiſſent: locū conſecrarūt: quem etiam nunc nauigātes colūt:
Byzātiū deinde mare ingreſſi per ꝓpontidem helleſpontumq; ad troiā delati ſunt: Hic hercu/
Hercu/ les fratre iphiclo ac Thelamone ad ciuitatē miſſis equos heſionemq; iuxta ꝓmiſſa po
les ſtulatum: tradunt laumedontem oratores captos truſiſſe in carcerem: reliquos argo/
ad troiā nautas per inſidias occidere uoluiſſe. Cuius rei omnes præter priamum filios adiuto/
Laume/ res ſe præbuere. Hic ſolus contradixit: aſſerens ſeruandā eſſe hoſpitibus promiſſorū
don fidem: atq; equos ſororēq; eſſe tradendos. A qua ſententia cū auerſi eſſent: fert̄ pria/
mus duos ī carcerē ad thelamonem enſes clā detuliſſe: narrataq; patris uoluntate ex/
titiſſe eis cauſa ſalutis. Nam illi cuſtodibꝰ īterfectis ad mare fugientes expoſito ſingu
latim ſociis laumedōtis conſilio una cum eis regi qui cū militibus ex urbe ſi aduerſus
prodierat occurerunt: acri certamīe cōmiſſo cum argonautæ uirtute ſuperiores eēnt:
ferunt herculē pcæteris fortiter pugnantem & occidiſſe laumedontē & primo impe/
Priamus tu urbe capta in regis inſidiarum conſcios animaduertiſſe. Deīde priamo ut uiro iu/
ſto amicoq; regno tradito cū reliqs argonautis diſceſſiſſe. Nōnulli ex antiqs tradunt
poetis ab hercule nō cū argonautis ſed ſolo cum nauibꝰ ſex equoꝝ gratia ꝑfecto tro/
iam deletā. Quod & homerus uidet̄ in ſuis carminibꝰ ſentire: ſcribēs herculē equo/
rum laumedontis gr̄a ſex ꝓpris nauibꝰ & uiris paucis ciuitatem ab ſe expugnatā cœ/
Troia piſſe. Argonautas a troia tradunt in ſamothraciam delatos redditis magnis diis uotis
capta iterum in templo poſuiſſe phialas: quæ hucuſq; ſeruantur. Eorum reditu adhuc apd̄
theſſalos ignoto diuulgatam aiunt eſſe famam: omnes qui cum iaſone in pontum na
uigarant occidione occiſos eſſe. Itaq; pelias tēpus eſſe ratꝰ cæteros quoꝝ erat priuare

regno

regno primo iaſo̅is patrem ſanguinem tauri bibere compulit. Fratrem promachum ꝑmach9
adhuc puerum occidit. Amphinomes mater morti deſtiata uirili animo re̅ auſa me/ amphi/
moratu dignam. Cum ad interiora regie confugiſſet orans deos: ut tãtæ i̅pietati me/ nomes
rita p̄mia darent: enſe pectus tranſfixit. Hoc pelias pacto omni iaſonis progenie ſu// Pelias
blata cito ſuorum ſcelerum pœnas luit. Nam cum iaſon in theſſaliam ad ormu̅ haud Iaſon
longe ab colcho locum urbem egredientibus occultum noctu appuliſſet: impiã ſuo/
rum cognouit cædem argonautis; ſuam operam ad tantum ſcelus ulciſcendum polli/
centibus oi̅aq; ſubire paratis diſcrimina haud parua inter eos dubitatio incidit: ſubito
ne ui in urbem i̅rrue̅du̅ eſſet deq; i̅prouiſo rex armis appetendus: an arceſſendi a ſuis
milites: co̅muniq; bello res eſſet agenda. Haud enim poſſibile fore ab tris & quinqua
ginta uiris ſuperari regem poſſe: cui plurimæ auxilia urbes ferrent. Cu̅ hæc agitaren/
tur fertur medea pollicita eſſe ſuis ſe peliam necaturã dolis: regiamq; ſe illis ſine peri/
culo traditurarn. His uerbis admirati oe̅s cum modum ſui conſilii q̄rere̅t reſpondiſ/
ſe medeam dicunt ſecum attuliſſe plura mirandæq; uirtutis uenena: tum a matre he/
cate: tum a circe ſorore: quibus nunq̄ antea ad hominum pernitie̅ uti uoluiſſet repta.
Nunc uero eorum cauſa facile ſe id ſcelus peliæ: ſi uelint: ulturam & ſimul quæ actu/
ra eſſet ſingulatim cum prædixiſſet: a regia i̅ſuper maritimæ ſpeculæ cuſtodib9 ſignu̅
perfecte rei ſe daturam aſſeruit fumu̅ die: noctu ignem: igitur parata caua dianæ ima
gine uaria uenenorum genera in ea abſcondit. Deinde capillos ſuos quibuſdam me/
dicamentis canos redde̅s ita faciem corpuſq; rugoſum effecit: ut aſpicientib9 quæda̅
ſenior anus uideretur. Sumpta deinde quã (ſtupendo quodam apud uulgus modo)
condiderat dianæ ſtatua in urbem profecta omnes ad ſupſtitione̅ co̅mouit. Cum ue/
luti fantaſtica uideret̃ ſingulis per uicos ad ſpectandu̅ concurrentib9 hortabatur: ut
pie deu̅ ſuſciperent colerentq;. Acceſſiſſe eni̅ eam ab hyperboreis & regis & ciuitatiſ
bono: cum ſinguli deu̅ ſacris uenerarentur uniuerſus tanquam debacchatus popul9
medeam in regiã deduxit. Hæc res & peliæ ſuperſtitione̅ iniecit & filie in eu̅ ſtupore̅
medeæ præſtigiis deducti ſunt ut perſuaderent̃ præſentem deam *fœlicitate̅ regiæ p̄/
bituram. Aſſerebat enim dianam a draconibus per aerem delatam magnã orbis par/
tem circuiſſe. Vt autem perpetuo coleretur elegiſſe omnium regum piiſſimum. Mã
daſſe inſuper ſibi deam: ut ſenectam peliæ quibuſdam pharnacis ablatam i̅ adoleſce̅/
tiam uerteret multorumq; annorum uitam beatam diiſq; acceptã præberet. Ad quæ
uerba cum rex ueluti miranda obſtupeſceret iuſſit Medeam i̅ ſe ipſa: ut fides ei habe
retur: quod dixerat experiri: illa petens ut pura ab una ex filiabus afferretur aqua: cu̅
ſe in thalamo incluſiſſet unxiſſetq; corpus herbarum uiribus in priorem ætatem re//
ſtituta eſt. Quæ res & regem & omnes qui id aſpexerant ad ſtuporem perduxit. Vi/
debatur enim non niſi deorum quadam prouidentia ſenectutem in uirginis ætatem
pulcherrimeq; fuiſſe conuerſam. Feciſſe quoq; aſſerunt eam quibuſdam incantatio/
nibus ut draconum ſpecies dea per aerem ab hyperboreis uecta apud peliam diuer/
tere uiderentur. Hæc cum præter naturam putarentur humanam cunq; pelias pluri/
mi Medeam faceret: exiſtimaretq; illam uera loqui aiunt omnibus ſingulatim filiab9
mandaſſe: ut uoluntati imperioq; medeæ parerent. Non enim decere regis corp9 ſer/
uorum manibus tractari: ſed filiarum obſequio deorum beneficio potiri. Diligenter
igitur filias obſequi medeæ imperauit: quicquid circa ſui corporis curam mandaret.
Sequente nocte cum pelias dormitum iſſet: aiunt dixiſſe Medeam: neceſſe eſſe: ut
pelie corpus in uaſe æneo coqueretur. Quod cum acture eſſent uirgines una experi/

Aries in agnum
Alceſtis
peliæ cædes

mento aliquo fidem uerbis ſuis fieri poſtulauit. Aries aderat multis annis domi nutritus: quem uirginibus pollicita eſt ſi illum prius decoxiſſent: in agnū ſe poſtea reſtituturam. Cum uirgines annuiſſent ferunt medeam arietis decoxiſſe corpꝰ i fruſtra diuiſum ac uenenis quibuſdam ex lebete agni ſpeciem eduxiſſe. Quo facto fides medeæ habita adoleſcentes omnes pręter Alceſtem quæ impietatem facti abnuit ad interficiendum peliam induxit. Tum medeam dicunt: ne peliæ corpus aut inciderent aut coquerent edixiſſe. Simulans uero prius uotum lunæ eſſe faciendum uirgīes ſupra culmen regiæ cum lampadibus aſcendere ſecum iuſſit: ibi colchorum lingua lōga ad terendum tempus oratione habita ſignum dedit argonautis rei conficiendæ tēpus adeſſe: illi igne e ſpecula conſpecto exiſtimātes regem defunctum curſu urbem petentes mœniaq; ingreſſi ſtrictis enſibus ad regiam profecti ſunt uigilibꝰ qui obſtiterant interfectis. Virgines quæ antea ad decoquendum patrem e tecto deſcenderāt iaſone cæteriſq; argonautis in regia præter ſpem cōſpectis ſua calamitate admodum afflictabantur. Neq; enim Medeæ facinus ulciſci poterant neq; erratum ſuum corrigere. Itaq; cum ſibi mortem conſciſcere uellent: iaſon earum miſertus a propoſito reuocauit ſolatus non ſponte eas erraſſe uel malitia: ſed errore deliquiſſe. Omnes deide benigne conſanguineas allocutus bono animo eſſe iuſſit populo ad contionem uocato culpam geſtorum in peliam reiecit. Se enim minori ait q̄ paſſus eſſet pœna priores iniurias ulctum. Se peliæ cuilibet filiorum paternum regnum traditurum. Filiarum uero pro earum dignitate curam ſe habiturum ſpopondit. Quod & paulopoſt effecit egregiis eas deſpondens uiris. Nam alceſtem priorem filiam nuptui poſtmodum dedit Admeto: Feriti: Theſſalo: Amphinomē: Arobremoni: Leontei fratri: Euadnē uero oeneo cephali tunc phoceorum regis. His actis cum argonautis ad Iſchinū pelloponneſi nauigans ſacra fecit neptūno: cui nauem argo dedicauit. Cum ingens eius fama eſſet apud corynthiorum regem Creontem ad eum diuertens ſecum uitæ reliquum tempus egit corynthi. Cogitantibus argonautis in patriam abire herculem ferunt hortatum eſſe ad res magne fortune obeundas: adegitq; ut iureiurādo pollicerētur alterum alteri ſi opus eſſet auxilio fore. Elegiſſe autem clariſſimum gretiæ locum ad ſtatuenda certamina concurſuſq; hominum celebrandos. Idq; certamen maximo deorum Ioui olympio conſecraſſe. Cum argonautæ omnes in fedus cōmunis preſidii iuraſſent inſtituendorum cura herculi demandata illum elegiſſe aiunt ad hominū conuentus eleorum regionem iuxta alphei flumē. Vnde iuxta eum loca maxīo deorum ſacrata olympia ab eo appellantur: cum equorum certamen paleſtramq; īſtituiſſet modo certaminum ſta tuto urbes propinquas ad deorum ſpectacula exciuit. Ex gloria famaq; herculis expectatione certaminum olympicorum uulgata græcorum omnium qui clari eſſent eo concurſus fuit plurimis quoq; uariis ex urbibus herculis amicitiam ſecutis cū ſinguli eius uirtutē bellicamq; diſciplinam admirarentur: ideoq; ultro ſe comites periculorum obtuliſſent: qui breui optimum exercitū cōfecit. Quo omni peragrato orbe ob plurima in homines collata merita immortalitatem meruit: poetæ uero fabulis aſſueti miranda quædam canentes herculem ſolum abſq; armis fabulant̄ decantata orbis monſtra perdomuiſſe. Sed de his antea ſcripſimus. Nunc ad iaſonem reuertamur. Hunc corinthi tradunt cum annis decem cum Medea uixiſſet genuiſſe ex ea filios priores duos didimum: Theſſalum: Alcymenum: his poſteriorem tertium Tiſſandrum quo tempore aiunt medeam magno in honore non ſolum propter ſpeciem qua eminebat ſed propter prudentiam cæteraſq; quibus orna/

Alceſtis
Admetuſ
Amphinome
Euadne
Cephalꝰ
argonautis
Creon
olympia

Iaſon
theſſalus
alcymenus
tiſſandrꝰ

ta erat uirtutes a uiro habitam eſſe; paulatim deinde ætate decorem forme auferente Glauca
iaſon glauce Creõtis filiæ amore capt⁹ uirginẽ nuptui a pr̃e petiit. Annuẽte creõte cer medea
tũq; nuptiaꝝ ſtatuente diem Iaſon medeæ nititur ſpõtaneum diuortium ſuadere. Ait
enim cupere ſe illam uxorem ducere nõ in eius contẽptum: ſed ut filios ſuos in domũ
regiam ea cognatione introduceret. Egre uerba hæc ferẽte medea deoſq; teſtes iura-
menti pſtiti appellãte: Iaſon ſuſcepti beneficii oblitus, creontis filia uxore ſumpta me-
deam urbe expulit. Illa cũ a receſſu diẽ unũ a creonte petiſſet noctu regiam ingreſſa
certis medicamẽtis imutata facie domũ incẽdit radice quadã a circe inuẽta ea uirtu-
te ut incenſus ignis nequiret extingui. Repente conflagrante regia Iaſonem exiluiſſe
tradũt glaucam creontẽq; igne abſumptos. Q uidã ſcriptores uolũt medeæ filios do Medeæ
na quædam ſponte attuliſſe uenenis illita: quæ cum illa corpori applicuiſſet: & incidiſ- nati
ſe in morbum & patrem auxilium filiæ ferentem cum corpori illius heſiſſet e ueſtigio Iaſonis
expiraſſe. His haud quaq̃ acquieſcens medea inq; Iaſonis ultionem intenta adeo ira mors
amor crudelitaſq; in ea exarſerãt poſtq̃ illum flammas euaſiſſe cognouit animũ mor
ti filiorum in patris calamitatem adiecit. Omnes uno qui aufugit excepto natos iugu
lauit: eorumq; corpora ſepeliuit in iunonis tẽplo: deinde fidiſſimis ſociis fugæ aſſum
ptis medea nocte ex coryntho fugiens thebas ad herculem uenit. Hic eorum quæ in
colcho pmiſſa erãt ſpõſo factus ſe ei auxilio futurum iuxta datam fidẽ pmiſit. Iaſon
filiis uxoreq; priuatus cenſentibus omnibus eum iuſte plecti cum doloris uim ferre
non poſſet ſibi mortem conſciuit. Corynthii caſus atrocitate obſtupefacti cum de ſe-
pulchro puerorum dubitarent: ad pythium quid de adoleſcentum corporibus agen-
dum eſſet conſultum miſere. Mandatum a deo eſt ſepeliri eos in iunonis templo atq; Teſſalũ
heroum honoribus coli: quo facto aiunt Theſſalum qui cedem matris effugerat i co- locus
rinthum rediſſe. Deinde in colchum iaſonis patriam reuerſum ubi cum repeperiſſet pe
lei filios recenter interiſſe regnum generi debitum ſuſcipiens ſubditos ex ſuo nomine
theſſalos appellauit. Nec uero ambigo de theſſalorum nomine non idem ſentire oẽs:
ſed uarias ferri opiniones: de quibus poſtmodum ſuo loco diſſeremus. Medea cum
thebis herculem in inſaniam uerſum ab eoq; filios occiſos repperiſſet medicamẽtis il-
lum ab eo morbo liberauit. Deinde cum Euriſthei præceptis herculi parendum eẽt:
omni eius auxilii ſpe amiſſa athenas ad ægeum pandionis confugit. Ferunt quidã ab
ægeo cognitam filium genuiſſe medum qui poſtmodũ medie imperauit. Alii ab ip- Medus
peto creontis accuſatam omninoq; abſolutam. Deide cum Theſeus ex trizeno athe-
nas tranſiſſet de ueneficio accuſatam fuiſſe: exq; athenis migrare compulſam. Verũ
pollicente ægeo ſe eam tuto quo uellet miſſurum phœniceam elegit. Q uo & delata
eſt: inde ad ſuperiores aſiæ partes trãſiens cuidam clariſſimo heſit regi. Ex quo filium
peperit medum qui poſt patris obitum regno ſuccedens & rex fuit egregius: & popu
pulos abſe denominauit medos. Tragedi poſtmodum miranda quædam de medea
uariaq; ediderunt. Q uidam in gratiam athenienſium medeam aiunt ſuſceptum ex
ægeo medum in colchos aduexiſſe incolumem. Cumq; eo tempore aeta a fratre per-
ſeo ui regno pulſus eſſet medeæ opera quæ perſeum ſuſtulit medũ regno pontũ. Au-
ctis deinde regni uiribus medum plurimis aſiæ locis: quæ ſupra pontũ eſt peragratis
ſubieciſſe eam quæ ab ipſo media ſit appellata. Recenſere autẽ quæ de medea ſcripta
ſunt ſingula & longum eſſet & minime neceſſarium. Verum quæ de argonautis ſu-
perſunt prioribus adiiciamus. Non enim pauci: tum ueteres: tum poſteriores ſcripto
res: inter quos eſt & Thimeus tradunt. Argonautas poſt captum aureum uellus cũ Argonau
aeta nauib⁹ oſtia põti obſediſſet: Rem mirificã fuiſſe aggreſſos & hiſtoria dignã: na- tarum

uigantes enim p flumen tanaim ad eius fontes iuxta quēdam locum naui p terram ad alium fluuiū tracta in occeanū uerſus arctum p eius decurſum delatos ferunt. Poſtmodū terra a ſiniſtris relicta cū ad gades peruenissent noſtrū mare ingreſſi in patriā reuerterūt. Horū ueſtigia ferunt ꝙ iuxta oceanū habitātes inter deos pcipue pollucē caſtorē colunt. Traditū enim ē illis a priſcis uſq; tpibus hos deos pſentes in oceano nauigātibus adeſſe. Eſſe quoq; iuxta oceanum loca: quæ uaria tum ab argonautis: tū a dioſcuris noīa ſumpſiſſent. Epirus inſup: quæ eſt intra gades expreſſa redditus illorum cōtinet ueſtigia. Hi iuxta tyrreniū nauigātes ad iſ lam uenere: quā dicūt ethaliam: ubi optimū eoꝝ locoꝝ portū a naui quod nomē ad hæc tempora pmāſit argoō appellarūt. Similiter iuxta tyrreniam port9 octingētis pcul ab roma ſtadiis thelamō eſt cognominatus: inſup iuxta formias Italiæ aeta dicta caieta eſt. Poſtea in ſyrtes uento acti: cū a Tritono lybiæ rege naturā eius pelagi pcepiſſent declinato piculo tripodem ei æneū dono dedere litteris priſcis inſculptū: quod adhuc apud heſperios ſeruari dicūt. Neq; uero omittendū uidet̃ qđ qdam ſcriptores p uero tradūt argonautas p hyſtrum nauigātes atq; ad eius fontes delatos poſtea ad ſinū adriaticū perueniſſe. Hos tps redarguit exiſtimantes hyſtrum pluribꝰ oſtiis ī potū defluētem: eūq; q in hadriā deſcēdit ab eiſdē locis decurſus initiū ſumere. Romanis cū his gētibus bellumq; hyſtrum incolūt gerētibus eius fontes quadraginta ſtadia a mari pcul inuēti ſunt. Verꝝ nominis fluuioꝝ ſimilitudo cauſam erroris ſcribentibꝰ dedit. Argonautaꝝ herculiſq; geſtis e nobis deſcriptis filii quoq; recenſendi ſunt: hi poſt herculis obitum apud regem Ceycum in trachina cōſedere. Cum hilus aliiq; fratres qdam iam uiri euaſiſſent ueritus Euriſtheus ne cum omnes ad eam ætatem perueniſſent ſe imperio micenarū priuarent cupiēſq; omnis eos græcia pelli Ceyco niſi & heraclydas & licymnii filios: Iolaum inſuper ac omnes arcades qui cum hercule militaſſent eiiceret bellum idixit. At ipſi euriſtheo impares uiribus decreueūt ſponte trachinā relinquere. Adeūtes plures ciuitates: quæ pclare erāt rogitāteſq;: ut ſe in urbem reciperēt cæteris timore recuſantibus a ſolis atheniēſibus inſita humāitate ſuſcepti ſūt tricyrintho illis urbæ (quæ tetrapolis nominatur) ad habitādum conceſſa. Poſtea cum herculis filii omnes ætate matura eſſent prudentia adoleſcentibus ut ab hercule genitis innata Euriſtheus eorū incremento inuidēs magno exercitu aduerſus illos profectus eſt. Heraclides atheniēſium præſidio fulti iolaum theſeum hylumq; duces belli conſtituētes: acie Euriſtheū ſuperarunt. Multi in ea pugna Euriſtheum ſecuti occubuerunt: ipē curru fugiens ab hylo herculis filio occiſus eſt. Filii quoq; euriſthei in ea pugna omnes cecidere. Heraclide poſt euriſtheum inſigni plio deuictum mutuo conſilio auxilioq; aduerſus pelopōneſum duce Iolao mouerunt bellum. Athreus poſt euriſthei obitum capto micenarū regno accitiſq; togatis ac qbuſdā aliis belli ſociis herculis filiis occurrit. Apud iſthmum cū utriq; exercitus cōueniſſent hylus hoſtem qcūq; iſ eēt ad certamē ea cōditione puocauit: ut ſi ipſe uiciſſet euriſthei regnum filiis herculis cederet. Si uero occubuiſſet heraclides fœdus ſeruātes ī corinthū redirēt. Paulopoſt licymnius cū filiis herculis ac triptolemo apud argeos ſponte illos ſuſcipiētes manſit. Reliqui q in tricorintho reſederāt decurſis ex pacto annis in peloponneſum trāſierunt. Quoꝝ res ſuo referentur tempore. Alcmena thebas pfecta cum euanuiſſet a thebanis deoꝝ honoribus culta eſt. Cæteri heraclides repetita ab Eginio Dori filio ei credita patris hereditate apud doreos conſedere. Triptolemum in agris commorantem ferūt licymnio electionis orta contentione occiſum. Qua ex cede ex argis fugiēs Rhodū applicuit.

Caſtor · Pollux · Epirus · Ethalia · Thelamon · Portus Caieta · Hyſter · Ceycus rex · Hilus · Euriſtheus · Tricyrinthus · Herculis filii · Euriſthei mors · Athreus · Licymnius · Alcmena dea · Eginius · Dorus

Hanc

Hanc inſulam incolebāt tum græci ab Triopato phorbantis filio deducti. Quā ille Lindum
cōmuni accolarꝫ cōſilio cō in tres partes diuiſiſſet: tres in ea cōdidit ciuitates. Lindū: Ilyſum
Iliſum: Camirū. Imperauit aūt omni iſule ob gloriā nomēq; paternū: ac demū cum Camirū
Agamēnone ad troianū bellū ꝓfectus: poſteaq̄ de Hercule filiiſq; rettulimus: locus Theſeu
ſe offert: ut Theſei: q herculis certaminū imitator fuit geſta narrēt. Natus ex æthra Aethra
pitthei filia ac neptūno in trizena nutritus ē penes pittheum maternū auum ac ſigna Pittheus
prout ferūt fabulæ ab ægeo ſub petra poſita recognoſcēs athenas uenit. Deīde mare Choryne
ingreſſus ut herculis uirtutes imitaret̄ ad ea certamina adiecit aīum quæ laudē & glo tus
riam ſibi cēnt allatura: & primū eū q dicebat̄ chorynetus heſternorꝫ interfectorem Coryna
ſuſtulit: hoc uſum cognomine a coryna quod genus armorꝫ eſt ad ulciſcēdum acco- Schinō
modatū. Secūdum q in iſthmo erat Schinon q duas flexas pinus atq; utriq; alligato Aper
hoīs brachio ſurſum dimittēs corpus ui diſcerptū maximo cruciatu afficiebat. Ter- Scyron
tius fuit a theſeo intereptus in crommyone aper ſilueſtris: a quo plures interibāt uiri- Scyrōia
bus ac magnitudine ꝓſtātes. Deleuit inſup Scyronē habitātem ea loca megaræ: quæ ſaxa
ab eo ſaxa ſcyronia uocant̄. Hic uiatores cogebat: ut ſe ipſos præcipiti iactarent loco Chelone
deductos ſupra ſcopulū abruptum hoīes calce ī mare iuxta chelonē proiiciebat. Su- Cercion
ſtulit etiam iuxta eleuſinam Cercionem certātem cum præſentibus: atq; abſe uictos ꝓcuſtes
perimentem. Deinceps procuſtem occidit in eo loco terræ atticæ: qui dicit̄ Curdalus Curdal9
habitantem. Hic uiatores cogebat ſupra lectū aliquē aſcēdere. Quo ſi lōgiores erāt: Maratho
parte ſupeminēte amputabant̄: qui uero breuiores pedibus diſtendebant̄. A qua re nius
ꝓcuſtis cognominatus eſt. His actis athenas ueniēs ægeū ꝓpter ſigna cognouit. Tū Taurus
marathoniū taurꝫ ab hercule ex creta in pelopōneſum traductū athenas abſe uictum tectam9
aduexit: quē ægeus ſacrauit Apollini. Supereſt ut de minotauro: quo theſei geſta ab- Cretæ
ſoluant̄ ab eo interfecto referamus. Oportet enim tpibus: quæ a nobis explicata ſunt Aſterius
cōtigua quo notior fiat hiſtoria deſcribi. Tectamus Dori filii Elleni ex deucaliōe orti Europa
cum æoliis ac pelaſgis in cretā nauigās inſulæ imperauit. Sumpta cretæ ī uxorē: filiū Minos
Aſterium creauit. Quo in creta regnante iuppiter (ut aiunt) europā ex phœnicea ra- Rhada-
ptam ſupra taurum detulit in cretam: ex ea tres genuit liberos. Minoem: Rhadaman mātus
tum: Sarpedonē: Aſterius deinceps prole carens cum uxorē duxiſſet europam Iouis Sarpedō
adoptatis filiis regni eos reliquit ſucceſſores. Horꝫ rhadamantus cretēſibus leges de- Itone
dit. Minos ſuſcepto regno cum itonem lictii filiam uxorem cœpiſſet: genuit ex ea li- Licaſtus
caſtum. Hic quoq; cū regnaret in creta ida coribāti filia uxore ducta ſecundū minoē Ida
genuit: quē nōnulli iouis filium tradūt. Hic primus græcorꝫ parata claſſe maris ipe- Minos
rio potitus eſt. Cum deſpōdiſſet paſiphen ſolis cretæq; filiā: ſuſcepit Deucalionem: ſecūdus
Crateū: Androgeū: & Ariadnē pluresq; naturales liberos. Androgeus cū athenas cō Paſiphæ
ſenſu atheniēſium omnium conceſſiſſet ægeo regnante: inq; certaminibus ſuperaret Deuca-
athletas oēs in conſuetudinē pallantis filiorꝫ uenit. At ægeus ſuſpicans nequādo ꝓ lion
pter Androgei amicitiam a pallantis auxilio minois regno pelleretur inſidiis Andro- Crateus
geo paratis ad ſpectaculū celebre proficiſcentē thebas per quoſdam eius regioniſ ac- Androge
colas circa Inoem terræ atticæ interficiēdum curauit. Cæde filii perturbatus Minos us
athenas uenit ſupplicium īterfectoris Androgei petēs ſpretis eius uerbis: bellū athe- Ariadnæ
niēſibus indixit addita execratiōe: qua aduerſus atheniēſes ſiccitatē famēq; imꝓcat9. Aeacus
Siccitate tum atticos: tum reliquā græciā urgēte corruptis terræ fructib9 belli duces
qūo hæc mala aꝑerti poſſent deū cōſuluere. Iuſſit eos ad æacū iouis & æginæ aſopi
filie adire iubereq;: ut ꝓ ſe uota faceret. Quib9 ꝓfectis ſiccitas cū penes alios græcos

ceſſaſſet: ſolos atheniẽſes uexauit. Coacti igit' ſunt rurſus a deo implorare tãtæ reme-
dia calamitatis. Hanc defuturã deũ ferũt reſpõdiſſe: ſi pro Androgei cæde Minoi q̃s
uellet pœnas dediſſent: parẽtibus deo athenienſes p̃cæpit Minos pueros ſeptẽ totidẽ
Minotau uirgies ſingulis annis Minotauro quoad uiueret: uorãdos trãdi. His datis defecit ſic-
ri pueri citas. A bello abſtinuit Minos annis ſeptem trãſactis rurſus cũ in regionẽ atticã cum
Theſeus magno exercitu trãſiſſet minos: ac bis ſeptẽ pueros petiſſet: traditi ſunt. Theſeus cũ
Dia eſſet nauigaturus: acceſſit ad gubernatorẽ Egeus p̃cipiens: ſi minotaurũ ſupaſſet fi-
naſſos lius: ut albis uelis portum ĩtrarent: nigris quẽadmodum & antea in ioniam fecerũt: ſi
periſſet. Theſeus in cretam cũ nauigaſſet: Ariadne minois filia eius ſpecie ac decore
capta & cõſilium operãq; dedit minotauri occidẽdi & laberynthi egreſſum edocuit.
Deinde cum ariadne noctu clam recedẽs in ĩſulam appulit aliquãdo diam nũc uero
naſſum uocitatã. Eo tpe Dionyſium ferunt pulchritudine ariadnes captũ cũ a theſeo
uirginẽ abſtuliſſet uxorẽ illam abſe p̃termodum dilectam duxiſſe. Poſt eius obitum
Ariadnes p̄pter ſingularem amorẽ honore ĩmortaliũ dignatus coronã ex aſtris ariadne in cœ-
corona lo cõſtituit. Verum eos qui cũ theſeo nauigabãt ferũt ægre admodum raptũ uirginiſ
ferẽtes p̄pterq; dolorem ægei mãdatoꝵ oblitos nigris uelis in atticã pueniſſe. Quod
Aegei ægeus cum aſpexiſſet exiſtimãs theſeum filium peremptum rem heroicã aggreſſus
mors ex arce ob dolorẽ ſemet p̃cipitauit. Poſt patris interitũ theſeus regno ſuccedẽs cõſti-
tutis legibus populo imperauit: multaq; ægit ad amplitudinem ciuitatis ſpectãtia in
quis illud fuit inſigne ꝙ plurimũ populũ athenas ad habitãdum induxit. Qua ex re
uiribus & auctoritate aucta ciuitas græcie principatum tenere uiſa eſt. Verum ad ea
Deuca- quæ de theſeo ſupſunt redeundum. Deucalion maior natu filioꝵ Minois cretæ ĩpe-
lion rauit inita cum atheniẽſibus belli ſocietate Phedram filiam theſeo deſpõdit. Qui cũ
Phædra poſt ductam uxorẽ hippolytum ex amazone genuiſſet: in trizenã miſit ſorori ethræ
Hipoly- nutriẽdum. Ex Phedra Athamãtum ſuſcepit ac Demophoontẽ. Paulopoſt hippoly
tus tus cũ athenas ad miſteria ueniſſet a phedra pp pulchritudinẽ amatus ẽ: quo recedẽ-
te phedra tẽplum ueneri ĩ arce unde ĩ trizena cõſpectus erat cõdidit. Cũq; ad pittheũ
Athamã tũ theſeo diuertiſſet hippolyti cõcubitũ petiit. Illo ſcelus abnuẽte moleſte id ferẽs no
tus uerca athenas reuerſa hippolytum ꝙ ſe uitiare uoluiſſet: apud theſeũ accuſauit. Ille
Demo- dubitans ueꝵ ne crimen eſſet rem ad hippolytum per internũtium detulit. Ferebat
phoon tũc forte equoꝵ curru hippolytus. Cui calũnia audita labẽti aĩo frena e mãibus exci
derunt. Turbati equi excuſſis habenis currũ p̃cipitẽ egerũt. Quo effracto hippoly-
tus ueſtibus implicitus atq; ad terrã delatus interiit. Ob eius ante optime actã uitam
Theſeus trizeni deoꝵ illi honores impẽdere. Theſeus his turbatus calamitatibus pulſus p̃ria
apud hoſpitẽ functus eſt uita: atheniẽſes penitẽtia ducti oſſibus theſei athenas tradu
ctis: & illum coluerũt pro deo: & templum ſibi intra urbem aſilũ qd' ab eo theſeũ di
ctum eſt cõſtituere. Nunc de raptu helenæ deq; perithoi erga p̄ſerpinam amore: ge-
Perithoꝰ ſtis enim theſei ſunt immixta dicendum. Perithous ixionis filius defuncta hippoda-
Polypitꝰ mia uxore polypito filio ſuperſtite athenas ad theſeum uenit: cuius uxor phædra cũ
Helenæ defuncta eſſet ſuaſit ei helenæ Iouis ac lede raptum. Ea tum decimum agebat annum
raptus omnes cæteras decore ac modeſtia excellens. Lacedemonem profecti capto tpe hele-
nam communi conſilio athenas aduexere. Deinceps inter eos ſorte iacta utrius eſſet
ſponſa helena futura: ea tamen adiecta cõditione: ut his pro quo ſors cecidiſſet: ſocio
coadiutor ad alteram quærendam uxorem foret. Idq; iureiurando p̄um firmaſſent:
ſorte Theſeo euenit. Quod factum cum ægre ferrent athenienſes: timens Theſeus

Helenã

Helenã in Aphidriã unã ex atticis urbibus deduxit: eius cura ethre matri multiſq; ex amicis permiſſa Perithous cupiẽs ꝓſerpinã uxorẽ habere cõſilium cũ Theſeo communicauit. Veꝝ cũ ꝓpter rei impietatẽ a ꝓpoſito eum auertere conaret̃: ubi illũ pſeuerãtem inq; iuriſiurãdi uim ad proſerpinæ raptum ſe adigi uidit coadiutorẽ ſe præbuit. Cum ad iferos deſcẽdiſſent uterq; ibi captus. Sed poſtmodũ in gratiã herculis liberato Theſeo perithous apud iferos detentus luit ſempiternas ſuæ ipietatis pœnas quidã ſcriptores tradũt ambos rediiſſe ab iferis. Eoq; tpe. Dioſcuros helenæ fratres cum exercitu Amphidriã ꝓfectos capta euerſaq; urbe Helenã adhuc uirginẽ captiuamq; ethram: Theſei matrem lacedemonem uexiſſe. Res poſtulat: ut de ſeptem ducibus qui thebas profecti dicuntur ſcripturi belli cauſas a principio ordiamur.

Amphidria

Ethra

Helenæ incepta

Laius thebanorum rex ſumpta uxore locaſta creontis filia cum diutius caruiſſet liberis: oraculo conſulto an eſſet filios habiturus reſponſum tulit: nõ cõducere ſibi prolem habere. Nam q ex eo ꝓdiret filius patrẽ occiſurus eſſet aduerſaq; fortuna domum funeſtaturus: poſt quod reſpõſum præcepit natum ifantẽ traiectis primũ ferro pedibus exponi: unde & œdipus cognominatus eſt. Sumptũ puerũ domeſtice cũ nõ expoſuiſſent: cuidã ſeruili mulieri noĩe polybie tradidere. Cũ iam uir factus eſſet: deũ de ifante expoſito cõſulere ſtatuit laius. Oedipus quoq; a quodã ſe fuiſſe expoſitum certior factus: & ipſe pithiam q ſui parentes forẽt oratũ ꝓfiſciſcebat̃. Cũ ambo apud phocidã iuicem obuiaſſent. Laiuſq; illũ deuia cædere ſupbius mãdaſſet Oedipus ira motus laium occidit iſcius parẽtem eẽ. Eo tpe tradũt ſphingẽ beluã biformẽ ueniſſe thebas: ꝓpoſuiſſeq; enygma: qđ q nõ ſoluerẽt pirent. Ex quo plures ob rẽ dubiam interierũt. Soluẽti pmium locaſtæ cõnubiũ & thebeoꝝ regnũ ꝓpoſitum erat. Verum nullus excepto oedipo enigma ſoluer̃ ualuit: id erat eiuſmoi. Quod animal bipes idem tripes ac quadrupes foret. Cæteris addubitãtibus ſolus œdipus ait hoĩem id animal eẽ. Qui ifans quattuor iret pedibus: auctus ætate duob⁹: iam ſenior factus tribus: nam baculo tanq̃ tertio pede ſuſtentaret̃. Sphinga ſuo iudicio uicta ſe ipſam ex loco excelſo pcipitauit. Oedipus ignotã matrẽ uxorẽ ſumpſit: quattuorq; ex ea genuit liberos Ethioclẽ. Polinicẽ: Antigonã: & iſminẽ. Hi cũ ad ætatẽ peueniſſent domeſtica impietate cognita œdipum coegerũt ob dedecus non egredi domũ: ipſi ſumpto regno fœdere inuicẽ ſanxerũt: ut ſinguli alternis annis imperarẽt. Primuſq; imperii annus ethiocli cederet maiori natu: is acto ãno petenti ex fœdere renuit tradere regnũ fratri. Qua ex cauſa in argos ad Adraſtũ regem cõfugit: Hoc tpe tydeus oenei cũ in calidõe alcatũ lycotheũq; nepotes occidiſſet: ex etholia aufugit i argos. His adraſtus benigne ſuſceptis quodã reſpõſo motus utriq; filias uxores dedit Polynici Argiã diiphilem Tydeo adoleſcẽtes cũ a rege ꝓbarẽt̃ magnaq; eorũ uirtutis expectatio uideretur ambos in patriam pollicitus eſt ſe reductuꝝ. Verum cum cenſeret primũ debere Polinicẽ reſtitui ferũt regẽ ad ethioclem deſtinaſſe: Tydeum qnquagita uiros ab Ethiocle in inſidiis in itinere poſitos occidiſſe: ad argoſq; præter opinionẽ rediſſe icolumem. Hæc adraſtum impulerunt: ut quæ ad bellũ ſpectabãt pararet. Aſciuit autẽ ad belli ſocietatem Capenum Hippomedõtem parthenopeũ athlantis ſchinei. Suadebant amici Polynicis: ut ad bellum Amphiaraus uates duceretur. At is cum præuideret ſi ei bello afforet ſe periturum idq; propterea recuſaret ferunt Polynicem aureũ torquem a uenere Hermione datum Amphiarai uxori: quo belli ſocietatẽ uiro perſuaderet donaſſe. Eo tempore Amphiaraus Adraſtuſq; de regno diſſidentes ad Eriphilis Amphiarai coniugis Adraſti ſororem omnem diſſenſionũ iudiciũ rettulerũt

Laius

Locaſta

Oedipus

Polibia

Sphinx

Oedipus

Ethiocles

Polynices

Antigõa

Iſmine

Adraſtuſ

Tydeus

alcatus

Lycotheus

Argia

Diiphile

Amphia Illa pro Amphiarao ſentẽtiam tulit: adiiciẽs ut belli thebis ĩferẽdi ſocius adiutorq; eẽt
raus Amphiaraus exiſtimãs ſe ab uxore ꝓditum ad bellũ ſpopõdit ſe adituꝝ. Sed alcmeo/
Eriphile ni filio impauit: ut poſt ſuum obitũ eriphilen pimeret. Quod patris mandatũ poſtea
Alcmeõ executus facti cõſcientia in ĩſaniam uerſus eſt. Adraſtus Polynices ac Tydeus ad bel
Capaneꝰ lum ituri q̃ttuor elegerũt duces. Amphiaraum: Capaneũ: Hippomedõta: & parthe/
Hippo/ nopeũ. Qui oẽs magno exercitu aduerſus thebas ꝓfecti ſũt. Ethiocles ac polinices
medon mutuis uulneribus confoſſi conciderunt. Capaneus magno impetu ſcalis murum
Amphia aſcẽdẽs mortẽ opetiit. Amphiaraus in terre hiatum cũ curru delatus abſortuſq; nũq̃
rius poſtea uiſus ẽ. Eodẽ pacto & reliqui duces oẽs p̄ter adraſtũ multiq; p̄terea mortaleſ
occubuerũt: quoꝝ ſepeliendoꝝ facultas a thebanis cũ denegata eẽt inſepultos ſinens
Adraſtuſ adraſtus ad agros rediit. Cũ nullus auderet hos tumulis cõdere ſoli athenieẽſes q cæ/
Alcmeõ teros uirtute anteibãt: oẽs ſepeliuere. Hunc belli uitæq; finẽ ſeptẽ q thebas oppugna
tum iere ſortiti ſunt. At uero filii mortẽ parentũ ulturi cõmuni cõſilio cõtra thebanos
mouerũt arma. Dederat reſpõſum apollo eã ſe ciuitatẽ expugnaturos ſi alcmeonem
amphiarai filiũ impatorem ſibi cõſtituiſſent: hic ab illis dux factus deum & de theba
no bello cõſuluit & an matrẽ Eriphilẽ puniret. Reſpõdit apollo utrũq; faceret nõ ſolũ
qa monile aureũ mater in necem paternã: ſed & peplum quoq; ob filii ĩteritũ accepe/
rit. Venerẽ aiũt quõdam Herminiõe Cadmi & monile donaſſe & peplũ. Ambo hæc
Eriphile habuit Eriphiles: alterã a Polynice: alteꝝ a Therſandro polynicis quo filiũ ad expedi
Tyreſiuſ tionẽ thebanã hortaret᷑: Alcmeon igit᷑ cũ milites ad bellũ plurimos ab argis paraſſet
Tilpho/ ab urbibus quoq; finitimis accerſito p̄ſidio exercitũ cõtra thebas duxit. Acerrima cũ
ſea thebanis cõmiſſa pugna alcmeon uictoria potitus eſt thebanoꝝ attritis uiribuſ mul/
Thebæ tiſq; amiſſis ciuibꝰ cũ eẽnt ĩpares uiribꝰ oĩ ſpe deſtituti cõſiliũ a Tyreſia q diuinator
Daphne erat exqſiuere. Hic thebanos ex urbe iuſſit abire: hoc ſolũmodo illos cõſeruari poſſe:
Sybilla iuxta tyreſiæ dicta urbẽ liquentes aufugere noctu in orã boetiæ quæ tilphoſea appel/
quid lat᷑. Thebæ captæ ac dirutæ ſũt. Tyreſiæ filiã daphnen poſtea cũ uictores cæpiſſent
in delphos uoto ſuſcepto miſere oblationẽ deo. Ea diuinandi artem edocta in delphis
degẽs multomagis eã ſciẽtiam calluit. Itaq; natura admirabilis plurima ſcripſit uarii
generis reſpõſa. Cuius ex uerſibuſ homerum poetã ferũt multa adornatũ ſui pœma/
tis ſumpta trãſtuliſſe. Cũ hæc ſæpius dei ſpiritu ferret᷑: multaq; traderet reſpõſa Sy/
billa ab oibus cognominata eſt: nam plenã deo Sybillam eſſe idem notat. Victores
uero urbe direpta in patriã qſq; multis cum ſpoliis reuerſi ſunt. Ex thebanis qui in til/
phoſium cõfugerant. Tyreſias defunctus eſt: quem ſui ciues magna cum põpa ſe/
Tyreſias peliuere deoꝝ ſibi honores tribuẽteſ. Deiceps aduerſus Doriẽſes armis motiſ pugna
Boetus ſupatos ex eoꝝ patria eiecerunt. Tranſacto paululum temporis quidam ex eis Iuno/
Arnes nis ſedibus mãſere. Quidam athenas profecti ſunt. Creonte Menicei regnãte patria
Aeolus pulſi paulopoſt in dorida remearũt in crineo tincoq; & Euboia habitãtes. Antea boe/
Theſalia tus arnes neptũni filius migrãs in æolidem quæ nũc theſſalia dicit᷑. Eos q ſecũ acceſ/
Aeolus ſerant boetos uocauit. Sed de æolidibus paucis dicẽdum. Priſcis tp̄ibus cum ex filiis
Minas æoli q fuit ellinis ex Deucaliõe nati cæteri: quæ dicta ſunt loca habitarũt ſolus minas
hippotes in æolide regnauit. Eius filius hippotes ex Menalippe æolũ genuit. Huius arnem fi/
Menalip liam neptũnus cognouit. Qua de re indignatus pater Metapõtio aduene q tum caſu
pe aduenerat eo pacto arnem dedit: ut illã in metapontum deduceret. Vbi duos peperit
Aeolides filios æolũ ac boetũ. Quos metapõtius liberis carens quodã motus oraculo adopta/
uit in filios. Hi iam uiri facti orta uiuente metapontio ſeditione regnum obtinuerũt:

postmodũ

poſtmodum diſſenſione inter arnem Autolipen peremere. Eam rem grauiter ferente lipara
metapōtio illi ꝑparatis nauibus cum matre multiſq; amicoꝝ mare igreſſi Eolus qui/ Boetus
dem ad inſulas tyrreni maris appulit quæ ab eo eolides ſunt appellatæ ciuitateq; cōdi Arnes
dit quā liparam uocauit. Boetus uero ad eolum uenit Arnis patrem a quo loco filii nu Itonus
tritus ē: poſtmodū eolidis regnū poſſedit: patriā oēm a matris noīe arnē populos ap/ hippoda
pellauit ab ſe boetos Itonus ex boeto ortus q̄ttuor ſuſcepit filios. Hippodamū Ele/ mus
ctrionē Archylicū Alegenorē: hoꝝ hippodamus Eleum genuit. Electrion letū. Ale Electriō
genor Eloniū Archylicus Protherorē & Archeſilaū: qui ad Troiā iere boetoꝝ exerci Archyli/
tus duces. Nūc ſalmoneum Tyrūq; & eoꝝ uſq; ad neſtorē q troiano īterfuit bello po cus
ſteros referamus. Salmoneus ex eolo Deucalionis eſt ortus. Qui ex eolide cū magna Alege/
ſuoꝝ manu ꝓfectus cōſtitit in elea apud fluuiū alpheum. Vbi ciuitatē a ſuo nomine nor
Salmoneā cōdidit ſumpta uxore alcidice elei filia genuit ex ea Tyreā decore formaq; Eleus
eximiā. Alcidice defunctā ſyderā uxorem duxit: quæ tiream ut nouerca cœpit odiſſe. Latus
Salmoneus ob ſuperbiā atq; impietatē cōtracto ſubditoꝝ odio iouis fulmine confla/ Elonius
grauit. Eius deinceps Tyrea filia adhuc uirgo ab neptuno cognita pepit peliā ac nele ꝓteror
um: poſtmodū ex creteo amithaonē genuit: feretūq; & Eſonē. Cū diē ſuū obiſſet Cre Archeſi/
teus orta īter peliā Neleūq; regni contētiōe pelias iolco finitimeq; regioni ipauit. Aſ/ laus
ſumptiſq; melampode ac biāte. Amythaonis Agleieq; filiis qbuſdāq; ex acheis phi/ Alcidice
thiotiſq; ac eolibus aduerſus pelopōneſum exercitū duxit. Melāpus cū eēt diuinator Sidera
argiuas fœminas pp dionyſii irā fanaticas ab inſania curauit. Cuius rei grā Anaxago/ pelias
ras meagapenthi argiuoꝝ rex cū donauit duabus regni ptibus: hic argis cū morarēt Neleus
biāte fratre cōſorte regni facto uxorē cepit Iphianirā filiā megapēti: ex qua ꝓtulit An Anithaō
tiphatū: mātū. Biātē: ꝓnoem ex antiphato ac zeuſippo hippo coōtis Iocleus Amal/ pheretus
cheuſq; orti ſunt Iocleus hypermeſtraq; Leſpii iphianirā polibiā atq; amphianium Eſon
genuerūt. Hoc pacto Melāpus ac bias eorūq; poſteri argiuoꝝ iperiū tenuere. Nele/ Creteus
us cū his q eū ſecuti erāt in meſſenē trāſiēs accolaꝝ uolūtate cōdidit urbē pilū: cui cū Melāpus
iperaret uxorē ſumpſit Chlorē amphionis thebani natā: exq; ea duodecim filios ſuſ/ Iphiani/
cepit. Quoꝝ ſenior perydimeus extitit. Iunior Neſtor q bello interfuit troiano & de ra
ꝓgenitoribus Neſtoris hactenus. Nūc de laphitis & cētauris diſſeremus. Ex oceano Antipha
ac theti plures filii ſecūdū fabulas manarūt a fluminibus cognominati: in qs fuit pe/ tus
neus: a quo accidit peneū i theſalia dici. Hic ex nympha creuſa liberos ſuſcepit ipſeū Bias
ac Stilbyā: quā cū cognouiſſet apollo Lapithū ac cētaurū genuit. Lapithus locis cir/ Mantus
ca fluuiū peneū ad habitādū lectis cū ibi iparet Eurionē Arſinoi uxorē duxit: ex qua Iocleus
duos ſuſcepit filios phorbātē ac periphanē regni paterni heredes. Populi oēs a laphi Hipme
to laphitæ appellati ſūt: phorbas cū in olenū trāſcēdiſſet accerſitus ab Alectore boe/ ſtra
tioꝝ rege tū pelopis uires formidāte cleorū regnū ab eo cœpit: hui9 filii egeus actor/ polybia
q; paterno ſucceſſere regno: periphas alter laphiti natus ex aſtiagea uxore ypſei filia Amphia
octo genuit liberos quoꝝ natu maior antion ex melate Amythoni ſuſcepit ixionē: hic nia
ut tradūt dona plurima eſioneo pollicitus deſpondit eius filiā cliā: ex qua genuit peri/ pilos
thoū. Veꝝ cū ixion nequaq̄ ꝓmiſſa uxori tradidiſſet eſioneus ꝓ iis equos illius cœ/ Cloris
pit. Tūc iſion pollicitus ſe q̄ ꝓmiſerat daturum accerſitū a ſe eſioneum in foueā ardē perycli/
tē coniecit. Qua crudelitate cum nullus eā cedē purgare uellet ab ioue ut fabule tra/ meus
dunt demum purificatus iunonē ſtupri iterpellare auſus eſt. Qua recognita iuppi/ Neſtor
ter nubē in forma iunonis cū iterpoſuiſſet: ixiō eo cōcubitu cētauros genuit. Tradūt peneus
tādē ixionē ſcelerū magnitudine ab ioue rote aligatū pp eā ua poſt obitū torqueri cru/ ypſæus

Stilbia lapithus Centaurus eurione phorbas pyphas lapithæ Aegeus Actor Aſtyagala Antion iſion pithous Cẽtauri hippocẽtaurei pholæ Aeſculapius coronis Cyclophum mors podalirius Aſopus peneus philus Egina Aeacus peleus Thelamon phocus Achilles Thelamon Glauca Eribia alchatus Eantus piſa Oeno

ciatus pœna. Cẽtauros nõnulli uolũt in pellio a nymphis nutritos poſtmodũ equos ſubagitaſſe. Exq; eis hippocẽtauros natos. Creditũ ꝙ primi eqtare auſi ſint: eoq; natã fabulã ueluti eq eẽnt hoĩſq; natura. Hos ferũt tãq̃ phithoi cognatos ptẽ regni paterni ab eo poſtulaſſe. Quod renuẽti bellũ a laphitis illatũ eſt. Sed eo ceſſante poſtmodũ: cũ pithous hippodamiã deſpõdiſſet theſeo ad nuptias ac centauris uocatis illi uino ebrii fœminis quæ in nuptiis erat uim afferre conati ſunt. Qua iniuria tũ theſeus tũ laphitæ pmoti multis cẽtauris perẽptis reliquos e ciuitate eiecerũt: hãc ob cauſam centauri una aduerſus laphitas ꝓfecti plures interfecere. Qui cedi ſupfuerũt ptim in pholoẽ archadie ꝓfecti ſũt: pti in malea hitarũt: hi reb9 ſecũdis elati ex pholoe egreſſi ad prædandum propinquos græcos eos occiderunt. Nunc de Aeſculapio eiuſq; poſteris referendum Aeſculapius traditur Apollinis coronidiſq; fuiſſe filius. Qui natura ingenio præclarus medicine opera impenſa plurima ualitudini hominum utilia adinuenit. Adeo autem peritia artis excelluit ut q̃plurimos deſperantes ſanitatem liberaret a morbo: propterea q̃ creditus ſit nonnullis defũctis uitã reſtituiſſe: ob eã rẽ tradũt ipſum apud iouẽ ab iferis accuſatũ tãq̃ eoꝝ iperiũ diminuẽtẽ. Qđ ſemp excitarent̃ a mortuis hoies illius cura eaq; cã exacerbatũ iouẽ fulmine eſculapiũ occidiſſe. Hac morte Apollo iratus cicoples q id flumẽ fabricarãt iterfecit. Quo facto indignat9 iuppiter iuſſit Apollinẽ hoi i pœnã errati ſeruire. Eſculapius filios reliqt Machaonẽ & podaliriũ q arti paterne dditi cũ ad troiã cũ agamẽnõe acceſſiſſẽt plurimũ græcis in eo bello in curandis ſummo ſtudio uulneribus opitulati ſũt mã ob id gloriã adepti. Meritis quoꝙ imunitas reꝝ oium poſt bellũ ẽ cõceſſa. Sed de his hactenus. Nũc de aſopi filiabus æaciq; liberis ſcribẽdũ. Ex oceano ac tethide fabulæ tradũt ortos eſſe filios plures: a qb9 flumina cognominata ſũt in qs peneus Aſopuſq; extitere: peneus in theſſalia ſedẽ eligẽs fluuio nomẽ indidit. Aſopus cũ phliũtẽ ad habitandũ elegiſſet: ſumpta in uxorẽ Methope ladoni duos ſuſcepit filios pelaſgũ atq; iſmenũ. Filias duodeci iſmen9 i boetia hitauit iuxta fluuiũ quẽ a ſuo noie iſmenũ cognominarũt: ex filiab9 Sinopes ab apolline rapta i eũ locũ delata ẽ ubi nũc eſt urbs ab ea ſinopes dicta eoꝝ fili9 ſyrus his ipitauit q ab eo ſyri ſũt appellati: corcyra uero rapta a neptuno i eã iſulã delata ẽ: quã ab ea dixere corcyrã ex his nat9 ẽ phæac9 a quo phæacũ nomẽ cœpit: phæaco fili9 extitit Alcion9: q ulixẽ i ithacã deduxit. Salamis quoq; a neptuno rapta ẽ aduectaq; i iſulam ab ea Salaminam apellatam: ex ea neptunoq; genitus. Cẽchreus iperauit huic claruſq; iter oẽs ſerpẽtẽ mire magnitudinis q icolas uexabat occidit. Eginã ex phliũte iuppiter rapuit: inq; inſulã aduexit: q̃ ab ea ẽ Egina dicta ab ioue cõpreſſa genuit Aeacũ q i ea regnauit iſula. Ab eo creati ſũt pele9 & thelamõ. Hoꝝ peleus diſco iacto iuitus phocũ frẽm interfecit. Ob hanc cædẽ a prẽ pulſus inq; phithiam theſſalie fugiẽs ab Actoro rege purificatus: inq; regnũ cũ is liberis careret aſcitus ẽ. Ex peleo ac thetide Achilles ortus cũ agamẽnõe ad troiã acceſſit. Thelamõ ex egina abiẽs adiit Salaminã ubi ſumpta uxore glauca Cychrei ſalaminoꝝ regis filia iperauit iſule: glauce defuncta Eribiã Alchati atheniẽſis deſpõdit: ex qua ortus Eantus poſtmodũ troiano iterfuit bello. Nũc cũ de pelope tãtaloq; atq; œnomao referẽdũ a nobis ſit paulo ſupius hiſtoria ordiẽda eſt. In piſa peloponneſi ciuitate mars ex argina aſopi filia genuit Oenomaũ. Hic unicã filiã hippodomiã appellauit. Finẽ uitæ ab oraculo ſciſcitante: reſponſum ẽ tũc in fata illũ cõceſſurũ cũ filia hippodomia. Igitur filiæ nuptias ueritus decreuit ut i perpetua aſſeruaret̃ uirginitate hoc maxime exiſtimans pacto uitæ periculũ ſe uitaturũ. Multis puellam uxorẽ ſibi ſibi dari poſtulan

tibus

tibus illis id ꝑpoſuit certamē quo q uictus eſſet interficeret. Victor uirginē deſpōde
ret. Equorum inſtituit curſum a piſa ad aram Neptunni quæ eſt apud iſthmum co-
rynthi. Curſus erat eiuſmodi. Oenomaus arietem Ioui ſacrificabat. Q ui uirginē po-
ſtulabat quattuor equorum ferebatur curru. Oenomaus ſacris peractis curſu ſeque-
batur præcedentem auriga mirthilo aſſecutum: haſta quā geſtabat manu interficie-
bat. Hoc pacto cum plures Equorum uelocitate peremiſſet Pelops Tātali qui piſam
acceſſerat uiſa hippodamia. Id concipiens connubium corrupto mirthylo illius ope-
ra uictoria uſus eſt: primuſq; ad aram neptunni peruenit. Q ua ex re dolere actus Oe
nomaus exiſtimās adueniſſe reſponſi tempus ſibi mortem conſciuit. Pelops ſumpta
uxore hippodamia piſæ regnum tenuit. Q ui uiribus ac prudentia inſignis cum pluri
mos in peloponneſum accolas deduxiſſet: eam patriam peloponneſum ab ſe denomi
nauit poſteaq̄ pelopis meminimus: neceſſarium uidetur ne quid memoria prætereat
dignum: ut & tantalum patrem ſuperioribus adiiciamus: tantalus iouis filius diuitiis
& gloria inſignis in ea aſiæ parte: quam nunc paphlagoniam uocant habitauit pluri-
mum diis ob generis claritatem charus: poſtmodum fœlicitatem ſuam inſolenter fe-
rens inmortalium ſecreta quæ menſæ cōmunione uſuq; deorum nouerat palam pro
tulit hominibus. Q ua ex cauſa & uiuus pœnam tulit & poſt obitū ſecundū fabulas
tormētis apud inferos iter ſceleſtos ꝑpetuis punit. Ex eo & pelops & Niobe orti ſūt.
hæc filios ſeptē & totidē filias peperit ſummo decore præſtātes: tali prole ſuꝑbiēs ad-
modū gloriabat ſe latonæ præferens numero filioꝝ: itaq; ira motā fabulæ latonā fe-
runt: apollini: ut Niobes filios Dianæ ut filias arcu interficerent mandaſſe. Q uibus
matri obtēperantibus contigit eodē tēpore: & abundare filiis nioben & carere: tanta-
lus deorū odio contracto a paphlagonia ab ilo trois pulſus eſt de quo & eius maiori-
bus paucis ſcribemus. Prouinciæ troadi primus iꝑerauit teucrus ex fluuio Schamā-
dro atq; idea nympha genitus. Vir quidē egregius: & q populos ſubditos teucros ab
ſe nominauit. Teucro nata eſt filia batea; quā dardanus iouis filius uxorē ſumpſit: re-
gnoq; ſuccedens gentē de ſuo nomine dardanā dixit. Vrbem præterea ſui nominis iu
xta littus condidit. Huius ericthonius filius primum fœlicitate excelluit & fortunis.
Q uē & homerus ſcribit ditiſſimū hominū. Cui tria milia erant equi paſcētes prata.
Ericthonio natus eſt tros: qui a ſe populos troadas appellauit hic tres ſuſcepit filios:
ilum: aſſaracū: ganymedē. Ilus campeſtria loca ad habitandū eligens urbē inſignem
in troade condidit ab ſe ilium appellatā huius filius laumedon tithonū genuit ac pria
mum: thitonus in aſiam orientē uerſus uſq; in æthiopiā militās dicit genuiſſe ex ida
filiū noīe Memnonē: qui cū troianis præſidiū tuliſſet: poſtea ab achille eſt iterfectus
priamus ex hecuba uxore cū alios plures: tū hectorē genuit q uir præclarus troiano
in bello fuit. Aſſaracus dardanis imperans Capim genuit; ex quo Anchiſes natus eſt:
ex eo & uenere æneas troianorū clariſſimus: ganimedes omniū formoſiſſimus a diis
raptus ē in pincernā iouis Deinceps ad dedalū & minothaurū ad minoiſq; aduerſus
cocalū ſiciliæ regē expeditionē tranſeamus. Dedalus genere athenienſis fuit unus ex
his q erechthidæ dicūt: natus ex mitiono Epulami: q fuit ex athineo ericthei filio præ-
clarus architectus fuit: hic multorū auxilio quos ſibi adiutores cōparauit quædā mi
randa effecit uariis in locis orbis opera ſtatuis uero fabricandis adeo ſuperauit oēs ut
a poſteris traditum ſit: ſigna ab eo facta cum aſpicere atq; ambulare uiderētur ſpiran
tia exiſtimari: ita enim compoſitio mēbrorū apta erat & ſuis partibus perfecta ut om
nes ad admirationē allicerent: priores artifices ita ſignorum oculos manus latera crura

maus hippodo mia Mirthil- lus pelops pelopon. Tātalus paphla- gonia Niobe Troas Teucrus primus Batea Darda- nus Ericthо- nius Tros Ilus Ilium Laume- don tithonus priamus Memnō Hecuba Hector Aſſarac9 Capis Anchiſes Aeneas Ganime des Dedalus Talus

compōnebant ut in multis deficerent. Au fugit autem a patria dedalus iam clarus ar/
chitectu a cædis ob cauſam huiuſmodi dānatus: talus adoleſcens ſororis filius ab eo
Rota erudiebat᷑: cū ingenii acumine præſtaret dedalo primū rotā qua utunt᷑ figuli adinue
nit. Deinde repta ſerpētis maxilla paruulū cū ſecaſſet lignū imitatus poſtea dētiū ſer/
Serra pētis ſpiſſitudinē ſerrā ferreā fabricauit. Qua in re multū ad architectoꝝ artem adiū
Tornus mēti cōtulit. Similiter cū reperto torno pluribus in rebus hoīb9 ꝓfuiſſet: magna lau/
Dedali de celebratus eſt: hūc pueꝝ dedalus inuidia motus exiſtimās turpe eſſe magiſtrū ab
paſiphæ adoleſcēte gloria uinci dolo illū interfecit. Cū pueꝝ ſepeliſſet; dolore mœſtus cū ro/
Minos garet᷑ de eo quē ſepeliſſet ſerpētē rn̄dit. Rē mirādā ducet qs fortaſſe aīal ex quo ſerræ
Laberin/ forma ſumpta eēt feciſſe notā pueri cædē. Accuſatus ab ariopagitis ad quedā populū
thus qui ab eius noīe dedali uocitati ſūt. In cretā deinde trāſcēdēs cū magno in honore ꝓ/
pter artē haberet᷑ in minois regis amicitiā uenit. Tradunt fabulæ paſiphæn minois
uxorē cū thaurū adamaret ſignū boui ſimile a dedalo factū. Eoq; modo thauro ſup/
poſitā deſiderio potitā eſſe. Ante hoc tēpus minorē quot annis ferunt ſpecioſiſſimum
oīum thaurū neptūno ſolitū de more ſacrificare cū ei thaurus eſſet cæteris preſtātior
alium ſacrificauit deteriorē. Qua ex re iratus minoi Neptunnus eius thauri amorem
paſiphæ iniecit: cui arte dedali ſuppoſita decātatū fabulis genuit minothaurū natura
duplici: ut q uſq; ad humeros thaurus cætera homo eēt. Ad hoc nutriēdū monſtrum
aiunt a dedalo laberinthum fabricatū difficiles habētē egreſſus & inſciis pœnitus ir/
remeabiles. In quo recluſo minothauro ſeptē athenieſes pueri totidēq; uirgines ſingu
lis annis ꝓut antea diximus dabant᷑. Dedalus irā Minois ex boue a ſe fabricato conce
ptā timens abſceſſit ex creta paſiphes auxilio nauē ad effugiendū præbētis poſt eū fu
giēs icarus filius cū inſulā quādā peteret in mare decidens periit: a quo & inſula dicta
eſt & pelagus icareū uocatū. Ex hac inſula abiens dedalus in ſiciliā appulit ad ea dela/
Icareus tus loca ubi cocalus imperabat: a quo humaniter ſuſceptus eſt: ac propter ingenium
Cocalus præſtās famāq; eius ſumma beniuolētia habitus. Tradūt qdā: cū adhuc in creta eſſet
Dedalus dedalus & a paſiphæ abſcōditus: minoem regē expetētē meritas ab eo pœnas cū non
reperiret᷑ & naues oīs inſulæ ſcrutari mandaſſe & ſimul pecunias pollicitum ſi qs de/
dalum inueniſſet. Ac ipſæ deſperato nauis tranſitu alas ſumma arte fabricauit quas ce
ra cōpactas cū ſuo filiiq; corpori applicuiſſet: amboq; ſupra mare aduolarēt icareus
cū altius iter tanq̄ adoleſcens peteret ſolis æſtu cera liquefacta laxatiſq; alarū iunctu/
ris in mare decidit. Pater prope mare delatus alis ſæpius madefactis ad ſicilia perue/
nit incolumis: quæ fabula quāuis uideat᷑ miranda tamen eā uoluimus recēſere. Deda
lus apud cocalū ac ſicanos diutius cōmoratus eſt præclarus architecturæ artis ꝓſtā/
tia. Aedificauit in inſula quædā: quæ adhuc permanēt opera. Nā prope megarā fecit
eā quæ dicitur lymbethra. Ex qua ingēs fluuius Alabos nomine in mare propinquū
Lymbe effluit: iuxta eā quæ nūc eſt acragantina in loco q dicit᷑ camicus urbē ſupra petrā effe
thra cit: ut quæ expugnari nequeat munitiſſimā: illius aſcenſu ita arcto difficiliq; reddito:
Alabes ut aditus tribus aut quattuor uiris cuſtodiret᷑. In hac urbe Cocalus regia conſtructa
Camic9 theſaurū oēm in ea tanq̄ inexpugnabili cōdidit. Tertio ædificauit in ora Selinuntina
Cocalus antrū: ex quo ita euaporabat ab igne fumus: ut aſtantibus paulatim ſudor ex calore
Erix eliceret᷑: curarenturq; cū uoluptate adeūtiū corpora nulla caloris moleſtia percepta.
Aries Eſt iuxta erycē ſaxū præceps præruptū: ultra modū editū: per cui9 abrupta anguſtū
Minoa difficileq; erat iter ad ueneris tēplū: in eo ducto muro aditū reddidit latiorē. Multa ꝑ/
terea a dedalo opera cōſtructa in ſicilia ſunt tēporū uetuſtate corrupta. Aureū inſup

arietem ueneri & erici poſuit ea ingenii arte ſculptũ ut uiuus extimaretur: interim mi-
nos claſſe potẽs cognita dedali in ſiciliã fuga ſtatuit eũ bello perſeq: præparatis naui- Minos
bus e creta ꝓfectus in acragantiã appulit: quæ nũc ab eo minoa uocat̃. Expoſitis co-
piis p nũciũ a Cocalo tradi ſibi Dedalum ad pœnã popoſcit. Cocalus minoe ad collo
quiũ acuto quod poſtularet ſe facturũ pollicitus domi receptũ cũ in balneis lauaret̃
adeo in longũ tẽpus in thermis detinuit: ut nimio æſtu ſuffocaret̃. Eius deinde corpus
cretenſibus reddidit ꝑlata obitus cauſa: ꝙ in lauacro elapſus aqua calida periſſet: eius
corpus milites magnifice ſepeliuerũt: ſepulchro ei duplici cõſtructo. Vno in quo po
ſita ſunt occulte minois oſſa. Aliud palã ædificato ueneri templo: quod multis ſeculis
poſteri ut templũ ueneris coluerũt. Poſtea cũ acragãtines regnãte apud eos Thuono
urbẽ conderẽt repertũ ſepulchrũ oſſibus in cretã miſſis demoliuere. Cretenſibus qui
defuncto minoe in ſicilia abſq; imperio remanſerant inuicẽ diſſidẽtibus quidã q ſica-
nis aſſueuerant contempta patria in ſicilia manſere. Horũ pars ciuitatẽ condidit: quã
ab eorũ rege dixerunt. Minoẽ Pars per littus errans locũ munitũ condende urbi ele-
git: quã a fonte in urbe fluente engyã appellarunt. Poſt captã uero troiã Merionũ cre
ti & cũ eo cretẽſes nauibus in ſiciliã delatos ueluti cognatos in ciuitatẽ ſuſcepe. Hi po
ſtea ab ochyra urbe recedentes expugnatis nõnullis finitimis eorꝝ regiones poſſede- Engya
runt. Aucti poſtmodũ opibus templũ matribus ædificarũt præcipuo eas cultu deas Ochyra
multiſq; templũ donis honorãtes. Has ex creta aiunt ubi maxime colunt̃ aduectas Arctos
iouẽ olim clã patre ſaturno educaſſe: quo merito in cœlũ ſunt in aſtra: quæ arctos di-
cunt tranſlate. Hæc & aratus in ſuo de aſtris opere confirmat inquiens eas ꝓpter io-
uem occulte enutritũ in cœlũ aſcendiſſe. Neq; uero equũ uidetur harũ dearum præ-
ſens hominibus numẽ & cultũ præterire. Nã eas nõ ſolũ huius urbis accolæ: ſed etiã
ex finitimis quidã ſacris ſolemnibus & aliis honoribus celebrant. Quædã urbes etiã
prætioſa uaſa earũ cultui deputarunt. Futurã eni exiſtimans & priuatis & huiuſmo-
di cultu fœlicẽ uitã & urbibus diuturnã. Vſq; adeo autẽ iſtarũ dearũ creuit religio ut
accolæ permultis aureis atq; argenteis uſq; ad ſcriptorũ tẽpora donis exornarint. Tẽ-
plum quippe ipſis ædificatũ eſt ingens ac ſumptuoſum: ad cuius ſtructurã cum loci
natura non ſuppeteret ab Aſtygitõe agyrineorũ quæ cẽtũ ab eis diſtat ſtadiis ſaxa ad-
uehi magna impenſa curarunt. Cũ uero iter quo neceſſe erat lapides ferri aſperũ eſſet
ac difficile tranſitu quattuor rotaꝝ curribus ad id præparatis centũ iugis boũ lapides
delati ſunt. Sacrarũ eni pecuniarũ copiæ impenſam tanti operis contempſere: paulo
ante hæc tẽpora erant eis deabus ſacri boues ad tria milia agri adeo ꝑmulti ut magnũ
uectigal præberent. Nunc ariſtei acta ſequentur. Hic ex apolline ac Cyrene ipſei fi- Ariſtheꝰ
lia genitus eſt de cuius genere quidã ita tradunt. Cũ cyrenes apud peleũ uirgo educa Cyrena
retur. Apollo eius forma captus raptam uirginem in lybiam detulit ad ea loca in qui- Agreus
bus poſtmodum ciuitas condita eſt ab eius nomine cyrenes. Ex ea filium ſuſcepit Ari Lac
ſteum: quem infantem tradidit nymphis nutriendum a quibus triplici nomine eſt ap Mel
pellatus. Nomius. Ariſteus. Agreus. Ab his nymphis cũ Lac coagulare mel atq; ole- Oleum
um conficere didiciſſet primus ea in uſum hominum traduxit. A poſteris ut deus me Authone
ritis honoribus ſicut & Dionyſius cultus eſt: profectum deinceps in boetiã aiunt Au Acteon
tonen cadmi filiam uxorem ſumpſiſſe. Ex qua genitus eſt acteon: quẽ fabulæ ferunt Ariſtheꝰ
a ſuis canibus diſcerptum Cuius rei cauſa ea traditur a nõnullis extitiſſe: ꝙ dianæ cõ-
cubitum cum uenaretur in montibus iuxta templum ſitis appetierit. Alii ꝙ ſe illi acte
on prætulerit uenandi arte. Vtrũq; ueriſimile eſt ad irã deã incitaſſe. Siue.n. deſuetã

nuptiis uirginem ad ſuam queſiuit cupiditatem traducere ſiue auſus eſt ſe illi in uenationibus anteferre. Cum etiam dii in eo exercitio illi cedant: merito irata dea eum in beluam quæ a canibus laceraretur: conuertit Ariſtheum aiunt poſt acteonis obitum cum ad oraculum adeſſet patris Apollinem reſpondiſſe futurum eſſe ut chyum inſulam adiret in qua ei honores impenderentur. Cum in eam nauigaſſet orta per uniuerſam græciam peſte ſacra pro græcis ſyrii: aſtri tempore feciſſe dicũt. Hiſq; actis eteſiis flantibus uentis morbum ceſſaſſe. Miranda profecto res huic homini priuatim contigit. Nam his qui filium a canibus interemptum conſpexit & aſtrum cæleſtæ: q; ex nomine pernitiem inferre mortalibus putant ad ſalutẽ uertit: & cæteris extitit cauſa ſalutis: poſtea nepotibus ĩ chio relictis in lybiam ad matrem nympham rediit. Ac deinde in inſulam ſardorum profectus in ea conſtitit. Captuſq; inſulæ amenitate cõſitis arboribus ex agreſti reddidit cultiorẽ ibi duos genuit filios Charinum ac Chalicarpum. Ad alias quoq; inſulas cum acceſſiſſet in ſicilia aliquãdiu commoratus eſt: in qua cum uariis fructibus armentiſq; referta eſſet ſingulorum uſum edocuit. Quo beneficio ſiculi & hi præcipue apud quos naſcuntur oleæ pro deo ſummo honore coluerunt. Tandem ferunt in thraciam ad Dionyſum trãſgreſſum & percepiſſe orgia & diutius cum eo commoratum multa ed uitam utilia didiciſſe. Cum aliquandiu in monte qui Emos dicitur habitans poſtmodum non comparuiſſet deorum inmortalium honores nõ ſolum a barbaris: ſed a græcis quoq; aſſecutus eſt. Poſt ariſtheum daphnis atq; erix adiicientur. Ericem tradunt ueneris ac Buti regis cuiuſdam indigene ĩſignis gloria filium extitiſſe. Hic propter nobilitatem maternam præclarus apud homines fuit: & imperauit inſulæ parti. Cõdidit quoq; ſuper locum excelſum ex ſuo nomine ciuitatem præclaram in cuius arce matri dicato templo & uaſis illud & uariis ornauit donis. Eam uenus urbem tum incolentium religione: tum filii pietate allecta plurimum dilexit: a qua uenus ericina dicta eſt. Mirabitur quis fortaſſe huius templi famam. Nam cum aliorum templorum gloria ad ſummum perducta quandoq; aliqua obducta ſit calamitate. Solius templi huius cultus atq; honor a primordio cæpti nunquam defuerunt ſemper in melius aucti: & quidẽ præter honores ab Erice inſtitutos æneas poſtmodum italiam petens cum in ſiciliam appuliſſet plurima dona ueneris ueluti matris templo obtulit. Sicani deinde multis poſt ſeculis hãc uenerati deã eius templum ſacris doniſq; permultis ornarunt. Ab athenienſibus poſtea qui eam partem ſiciliæ tenuerere. Venus præcipue ſummo ſtudio culta eſt. Romani poſtremo uniuerſæ inſulæ imperantes ſuperiores omnis in huius deæ cultu haud inmerito exceſſerunt ſuum genus in hanc referentes propterq; eam proſpera uſi ĩ rebus fortuna eorum imperii cauſam merita gratia honoreq; proſecuti ſunt. Conſules enim militeſq; qui in inſulam tranſcendunt ac omnes qui cum imperio aliquo illuc adeunt cum ad ericem ueniunt: præcipius ſacris honoribuſque templum uenerãtur: omnique abiecta imperii ſeueritate in puerorum ac mulierum remiſſionem hilaritatemque conuerſi ſolum eo pacto gratum eorum aduentum eſſe deæ putãt. Senatui eius deæ cultus atque honor cura præcipua fuit. Statuit enim in eius honorem fideliſſimas ſiciliæ urbes decem & ſeptem numero aurum ueneri conferre. Milites quoque ducenti ad eius templi tutelam deputati ſunt. Sed de hac dea ſatis. Nunc ad daphnidem ueniendum. Sunt montes in Sicilia quos erios uocant. Hos loci na

Charin9 Chalicarpus Ariſthe9 Emos Erix Venus Erycina Aeneas

tura tanquam continua eſtate amenos atq; uberes reddit. Fontes ſunt in eis quercus croſſiorem qui apud alios naſcuntur fructum reddũt domeſticæ etiam arbores & uitæ permultæ copiaq; ingenti mala naſcuntur. Adeo autem fructiferi montes exiſtunt ut aliquando carthaginenſium exercitum permagnum famæ ſuperueniente abunde nutrierit. In huius regionis ſilua admodum amena. In qua diuertebantur nymphæ. Ex mercurio & nympha daphnidē natum tradunt: qui a laurorum multitudine quæ in ea frequentes ſunt appellatus eſt daphnis. Educatus a nymphis boum ꝑmulta poſſedit armēta. A quorum cura bucolos dictus eſt. Cum eſſet ĩgenio acri ſtudiũq; plurimum gubernandis bobus impenderet carmen bucolicum: quod etiam nunc uſq; a ſiculis in prætio habetur adinuenit. Tradunt inſuper illum in dianæ gratiam uenãdi ſtudio impendiſſe. Operã: eamq; fiſtula & cantu bucolico apprime oblectaſſe. Huius amore capta nympha prædixiſſe illi tradunt ſi cui alteri iungeret̃ ſe illum uiſu priuaturam. Poſtmodum quadam regis filia ab ſe ebrio ſtuprata oculis ut prædictũ fuerat captus eſt. Sed de daphnide iterum referetur. Nunc de orione paucis ſcribẽdum uidetur. Ferunt hunc tum magnitudine: tum robore corporis heroas excedentem & uenatorem fuiſſe & opera effeciſſe multa amore laudis. Nam zacloto in ſicilia regnante urbem ab eo dictam zacli quæ nunc meſſana eſt ædificauit. Portum præterea iacta mole act̃m nomine conſtruxit. Quoniam meſſane mentio incidit haud ab re erit quæ de eius freto feruntur recenſere. Tradunt priſci rerum ſcriptores ſiciliã olim fuiſſe italiæ coniunctam: ſed poſtea ex huiuſmodi cauſa inſulam euaſiſſe. Qua parte anguſtus continens ab utroq; maris lateræ eſtu collidebatur. Dirupta maris fluctibus terra aqua peruiam feciſſe a qua terræ ſciſſura regius is locus appellatus ē: ac multis poſtmodum annis condita ibi ciuitas idem fuit nomen ſortita. Quidam tradunt terremotu ſciſſum continentem dediſſe mari locum. Ac propterea diuiſam a cõtinenti ſiciliam inſulam effectam Heſiodus poeta contra ſentit. Ait enim operto mari promontorium qui iuxta pelorum montem eſt exaggeraſſe orionem inq; eo templũ neptũno quem incolæ præcipuo honore colerent fabricaſſe. Quod opus cum conſumaſſet ad euboeam diuertit. Deinceps propter famam iter aſtra annumeratus immortale namen adeptus. Quam rem homerus quoq; in necyia plurium uerſuum teſtimonio aſſerit. Poſtea uero q̃ de hominibus ac ſemideis prout a principio ſumus polliciti ſcripſimus finem huic libro ſtatuemus.

Zaclis
Meſſana
Sicilia
Rhegiũ

Explicit quintus. Incipit ſextus. In quo hæc continentur omnia.

De his quæ fabuloſe de ſicilia ferunt̃: & de figura & de magnitudine inſulæ.
De cerere ac proſerpina & frumenti inuentione.
De lypara & cæteris quæ eolides inſulæ appellatæ ſunt.
De melira: glauco: & cercina.
De ethalia: cyrno: & ſardone.
De pituiſſa: & inſulis quas aliqui baleares appellant.
De inſulis oceani quæ ad heſperum uergunt.
De britannia inſula; & de ea quæ dicitur baſilea ubi electrum oritur.

De galatia: celtiberia: hiberia: lyguria: tyrrenia: & de his qui ea loca habitant: & quibus legibus qui ea loca habitant utantur.
De inſulis oceani: quæ ad meridiem ſunt: & de ea quæ hiera appellat̃: & panthea: & quæ de his quæ in ea ſcribuntur.
De ſamothracia: & de myſteriis quæ in ea ſunt.
De naxo: ſyrna: & calydna.
De rhodo: & iis quæ de ea fabuloſæ ferunt.
De cheroneſſo: quæ rhodo oppoſita eſt.
De creta: & iis quæ de ea fabuloſæ feruntur uſq; ad iuniora tempora.
De leſbo: chio: ſamo: coo: & rhodiorum coloniis.
De thenedo: & de habitationibus eius: & de eis a thenediis geſta dicuntur.
De cicladibus inſulis.

CUM Omnia in quibus hiſtoria uerſat̃ cõplecti reꝝ ſcriptores deceat: tum uero maxime quomodo quæq; res ſingulatim deſcribēdæ ſint: cura uidet̃ ſuſcipiēda. Non enim tãtũmodo hæc notatio particularis diligentiaq; priuatis hoibus ad cõſeruãdas augendaſq; fortunas ꝓficit: uerum hiſtoricis ēt plurimũ affert decoris atq; ornamēti. Quidã quorũ ob eloquētiam ac rerum geſtaꝝ copiã merito laudat̃ opus in ſingularum reꝝ deſcriptione aberrarunt: ut eoꝝ labor atq; induſtria a legētibus in recenſenda hiſtoria comprobet̃ ſcribēdi ordo nõ careat reprehēſione. Timemus ſane tum tēporum exquiſitã tum plurimaꝝ reꝝ hiſtoriam ſe traditurꝝ pollicitus: quod nimiũ ope in aliis redarguēdis impēderit culpat̃. Qua ex re a nõnullis obtrectator eſt cognominatus. Ephorus hiſtoriam cõtexens eloquenter ſingula priuatim diligēterq; rettulit libros ſuos in res ſingulas partitus. Huius nos morem quoad facultas tulit ſecuti p̃ſentem librũ deſcribendis iſulis diſtribuimus: inquis primũ ſe offert ſicilia quæ optima inſulaꝝ oium rerum antiquitate cæteras ãtecellit. Hæc olim trinacria ab eius forma primũ appellata Sicania deinceps ab icolis dicta ē. Poſtremo ab italis q ſiculi dicebant̃ in eam uulgo ꝑfectis ſiciliam dixere. Eſt eius ambitus ſtadioꝝ quattuormiliũ trecentoꝝ ſexaginta. Nam trium laterum unũ a peloro lylibeum uſq; mille ſtadia & ſeptinginta cõplectit̃ a lylibeo ad pachynum agri ſyracuſii ſtadia ſunt mille & qngenta. Reliquis ambitus ꝓtendit̃ ſtadiis mille cētum quadraginta. Tradũt ſiculi ducta ex antiqua a ꝓgenitoribus fama ſiciliã cereri ac ꝓſerpinæ ſacram eſſe. Fabulant̃ poetaꝝ qdam poſt plutonis ac ꝓſerpinæ nuptias hãc inſulam ab ioue anacalyptræ nymphæ traditã. Sicanos aũt q in ea antiqtus habitarũt idigetes eſſe p̃cipui ſcriptores tradunt. Has ſimul deas primũ in ſicilia uiſas inq; ea primo frumētũ terræ bonitate ortum ſicut & clariſſimus teſtat̃ poeta inquiēs oia ibi ſua ſpõte terrã ꝓducere in agro leõtino multiſq; p̃terea ſiciliæ locis ēt nunc triticũ agreſtæ orit̃. Deniq; ſi q̃ritur: ante frumēti uſum ubi primũ id repertum ſit merito eius rei laus ſiciliæ tribuet̃. Has deas certe repertores eius conſtat magno in honore apud ſiciliam fuiſſe. Raptam uero ibi ꝓſerpinam argumētum eſſe uolunt ꝙ hæ deæ in hac tanq̃ inſula admodum eis dilecta: habitarit. Raptũ proſerpinæ in pratis iuxta etnam ciuitati ꝓpinquis ferũt: quæ liliis uariiſq; floribus dea dignis ornata erant. Vbiq; propter odorum fragrãtiam ſagaces canes odoratu carent naturam ſenſus florum odore ſuperante. Eſt id pratum a ſuperiori parte planũ admodũ aquis redũdãt altus circũ & p̃cipitiis undiq; abſciſſus. Ex quo a nõnullis ſiciliæ appellant

Siciliæ ſitus · Trinacria · Sicania · Anacaliptia · Ceres · Proſerpina · Frumentum

appella t̃ umbilicus. Sũt ei ꝓpinqua nemora: prataq; & paludes undiq;. Speluncam
inſuper ꝑgrãdem: quæ hiatũ ſub terrã habeat ad arctũ ſpectãtem eẽ dicũt: ꝑ quẽ Plu Pluto
tonẽ fabulant̃ cũ curru rapta ꝓſerpina trãſiſſe. Lilia aliosq; flores odorẽ ꝓbẽtes ꝑ uni-
uerſum uoluũt ãnũ: qbus aſpectus oblectet̃: uirides ꝑmanere. Mineruã iſup ac Dia- Minerua
nam uirgines cum ꝓſerpina nutritas una flores legere ſolitas fabulæ ferũt: unaq; eas Diana
Ioui patri ueſtẽ feciſſe: qua mutua cõſuetudĩe uſq; eã iſulam oẽs maxime diligebãt
q̃libet locũ quẽ elegerat ſortita. Nam minerua circa imeram regiones elegit: ĩ quibus
nymphæ in eius gratiã aquæ calidæ fontes ſcaturire hercule aduẽtante fecere. Quæ
loca ſimul & urbẽ: q̃ nũc uſq; mineruæ nomẽ tenet: ĩcolæ ei ſacrarũt. Diana in ſyracu
ſis iſulã a diis accæpit orthygiã ab ea tum oraculoꝝ reſpõſo: tũ uoce noĩatam. Eodẽ- Ortigia
pacto & in hac iſula nymphæ ĩ dianæ gratiã maximũ ꝓduxere fontẽ: q dicit̃ arethu- Arethu-
ſa. Hic nõ tantũ priſcis: ſed noſtris quoq; tꝑibus magna copia fert piſces ſacros qppe ſa
ab hoĩbus ĩtactos. Sæpius q eos belloꝝ tꝑe edere auſi ſunt deoꝝ ira magnas calamita
tes ſubierũt. Verum de his poſterius. Proſerpina harũ iſtar deaꝝ prata circa etnã ele
git cui fons ingẽs ſyracuſis dicatus eſt noĩe Cyanes. At uero Pluto cũ rapta ꝓſerpina
ꝓpe ſyracuſas ꝑ terræ hiatum ad ĩferos curru deſcẽdit: ſyracuſi iuxta Cyanem ſingu- Cyanæ
lis annis dies feſtos celebrãt ĩ qbus ſacra faciũt priuatim paruis uictimis publicæ tau
ros in palude ĩmergũt morẽ herculis imitati: qui eiuſmodi ſacris quo tꝑe gerionis bo
ues ꝑ ſiciliã deduxit: uſus eſt. Tradũt deiceps Cererẽ cum filiã reperire nõ poſſet faci Ceres
bus in etna accenſis uarias orbis ꝑtes ꝓſerpinã q̃rentem deãbulaſſe: hoĩeſq; q eã gra-
te ſuſceperãt tanq̃ beneficii memorẽ frumẽti edocuiſſe uſum. In qs primũ pp ſuã er-
ga deam humanitatẽ poſt ſiculos fuere atheniẽſes. Qua ex re publice hãc deam præ
cæteris coluere tum ſacrificiis ampliſſimis: tum eleuſinæ myſteriis quæ antiqtate: ca-
ſtimoniaq; apud oẽs hoĩes ſunt uulgata. Cũ plures ab atheniẽſibus humanitatis gra-
tia frumentũ accæpiſſet ꝓximis illud incolis ĩpartiti ſunt: atq; exinde ꝑ totũ fere orbẽ
eſt diffuſum. At ſiculi Cereris ꝓſerpinæq; erga eos ĩdulgentia moti ut qbus frumenti Proſerpi
uſus primũ ĩnotuiſſet: utriq; eaꝝ ſacra: cerimoniaſq; diuerſo anni tꝑe iſtituerũt. Pro- na
ſerpinæ q̃dem meſſis tꝑe tanta caſtimonia: ſtudioq; quãtã tãti doni ratio poſtulabat.
Cereri uero cum ſemen in terrã iactat̃. Apparatu ac magnificentia exq̃ſita decẽ dies
feſtos agunt priorẽ repſentantes uitã: qbus diebus turpiloquio inuicẽ ut conſueuere:
uti deæ dolor ex filiæ raptu cõceptus riſu ex uerboꝝ ſcurrilitate mitigaret̃. Hũc ut di
ximus ꝓſerpiæ raptũ plures tum hiſtorici: tum poetæ fuiſſe affirmãt. Carcynus ſane
tragedus q ſyracuſas ſæpius acceſſit cõſpecto ĩcolaꝝ in eiuſmodi ſacris ſtudio ꝓſer-
pinã a plutõe raptã atq; ad inferos deductã: poſtmodũ uero a cerere ſumpto ex etna
ſiciliæ igne: planctu: luctuq; q̃ſitam ab eaq; frumentũ mõſtratũ: unde & dea ſit habi
ta in ſuo poemate affirmat. Non uidet̃ aũt ommittẽda huius deæ erga hoĩes benefi-
cia. Nãꝑter ab ea reptum frumentum leges edidit: qbus iuſtæ piæq; hoĩes uiuere aſ- Leges
ſueſcerent. Ex quo & legiferã dixerũt. Quibus iuentis haud facile qs maiora reperir̃
poſſet. Cum in his ſita ſit nõ uiuẽdi tantũ: ſed bene honeſtæq; uiuẽdiq; iſtitutio. Sed
de his hactenus: nũc de ſicanis q primi in ſicilia habitarũt: quoniam de eis ſcriptores
diſſentiũt eſt ſcribẽdũ. Philiſtus eos ex hiberia in ſiciliã ueniſſe affirmat: q id nomen
a ſicano iberiæ flumine traxerũt. Thimeus huius ſcriptoris ĩſcitiã arguens ſicanos ait
ſiciliæ indigetes eſſe multa ſuæ antiquitatis argumenta ferent quæ haud operepcium
eſt recenſere. Cæterum habitabant priſcis temporibus ſicani in mõtibus natura mu-
nitis in quibus urbes latronum metu ædificarunt. Nulli enim regi ſuberant ſed ſuus

cuiq; urbi inerat prĩceps.Hi primũ uniuerſam tenuere ĩſulã agros colẽtes ex qbus ui
tæ cibum ſumebãt. Poſtmodum Etna ignes q ꝓximas regiones urebant eruptante.
Cõplures ãnos id ĩcendiũ patriã uaſtaret: timore acti omiſſis oriẽtibus locis ꝑtes q ad
occidendũ uergũt: petiuere.Multis deide ſeculis ſiculi ab italia ĩ ſiciliã ꝓfecti loca te
nuerũt ab ſicanis relicta.Opibus deĩceps ac uiribus potentes ꝓpinqs agris occupatis
quotidie magis ĩperiũ augebãt.Quoad bello ſæpius cũ ſicanis moto certo poſtmo-
dum fœdere agroꝝ fines ĩuicẽ ſtatuerũt.Poſtremo a græcis coloniæ ĩ ſiciliã deductæ
ſunt: urbeſq; maritimæ cõditæ mutua poſtmodũ cõſuetudie uſuq; cũ plures in diem
græci ĩ ſiciliã nauigarẽt & linguã græcã omiſſa barbara didicere & mutato noie ſicu-
Strõgila — li ſunt appellati.Sequũtᷣ æolides ĩſulæ ſeptẽ numero.Strõgyla: Eunoyma: Didyme
Etne — Phinicodes: Sacra: Vulcania: Lypara. In qua ẽ eiuſdẽ nois ciuitas.Sitæ aũt ſunt ĩter
Antrum — italiã ſiciliãq; recto curſu.Diſtant a ſicilia centũqnquagita ferme ſtadiis.Pares ĩuicẽ
magnitudie.Eaꝝ maxĩa circuitu cõplectitᷣ ſtadia centũqnquagita.Ignẽ hacten⁹ euo
mebant oẽs: quaꝝ meatus: oraq; ignis ẽt nũc uiſuntᷣ.In ſtrõgyla ac ſacra hucuſq; ex
terræ hiatu uẽtus erũpit & fætor igẽs: eruptat quoq; arenã: lapideſq; igneos ꝑmultos
queãdmodũ & Etnæ accidit. Aſſerũt nonnulli meatus eẽ ſubterraneos ab etna ad has
ĩſulas & his oĩbus eandẽ ignẽ ſperãdi cãm eẽ.Has inſup inſulas tradũt olim deſertas
Lyparuſ — fuiſſe.Sed lyparũ quẽdã Auſoni regis filiũ a fratribus diſſidentẽ ex italia cũ lõgis na-
Auſonus — uibus aduecta ſecũ militũ copia ad ĩſulam appuliſſe: q ab eo lypara ſit appellata: inq;
Eolus — ea ſui nois urbe cõdita reliquaꝝ quoq; ĩſulaꝝ agros excoluit.Eo ſeneſcente eolus hip-
poti cũ ſociis qbuſdã in lyparã cũ ueniſſet ſumpta uxore lypari filia his poſtmodum
inſulis ĩperauit. Veꝝ lyparus cum in italiã reuerti cuperet iuxta Surentũ tenuit loca
qbus magna cũ laude ꝑfuit.Defunctus deide ac magnifice ſepultus honores heroi-
cos ab ĩcolis aſſecutus ẽ.Eolũ uero is ẽ ad quẽ fabulæ ulyxẽ errantẽ diuertiſſe tradũt
Velis uti — iuſtũ ac piũ extitiſſe. Legimus & erga hoſpites ꝑhumanũ ꝑterea uelis uti nautas do-
cuit.Obſeruatiõe ignis q uenti futuri eſſent ꝑdixit. Vnde & illũ fabulæ uentoꝝ potẽ
Eoli filii — tem dixere.Ob eximiã eius pietatẽ deoꝝ amicus eſt noiatus.Ex eolo filii ſex orti ſunt.
Locaſtes — Aſthiothus: Xuthus: Androcleus: Feremon locaſtes: Agatyrſus: q oẽs ob gloriã ac
Phere-mon — uirtutes prĩnas magno ĩ honorẽ ſunt habiti. Hoꝝ locaſtes loca italiæ circa regiũ poſſe-
dit. Feremon atq; androcleus eã regionẽ ſiciliæ q a freto qd ĩſulã diuidit uſq; lylibeũ
Andro-cleus — eſt: tenuerũt. Huius regiõis agros: q ad orientẽ uergũt coluere ſiculi.Qui ad occaſũ
ſpectãt ſicãi.Hi ĩuicẽ diſſidẽtes eoli filiis tum ꝑ uulgatã parẽtis pietatẽ: tum ob eoꝝ
Siculi — in ſe curã ac diligentiã ſpõte paruerũt.Impauit quoq; Xuthus ei parti q ad leontinos
Sicani — uergit uſq; ad hæc tpa ab eo Xuthia dicta.Agatyrſus cũ dominaretᷣ ei quæ nũc aga-
Xuthas — thyrſis ora appllatᷣ: urbẽ condidit ab ſe agathyrſidẽ uocatã: aſtocyus ꝑfuit lyparæ q
Xuthia — oẽs prĩnæ uirtutis æmuli magna cũ laude uixerũt.Cũ plurib⁹ ſeculis eoli ꝓgenies ĩ ſici
Agathyrſus — lia regnaſſet: tãdẽ defecit: poſt hos ſiculi ad meliores uiros prĩcipatũ deferebãt.Sicãi
orta ob prĩcipatũ cõtẽtiõe bello ĩter ſe certarũt. Multis deinceps exactis ãnis cũ ĩſula
Aſtyo-chus — cultoribus ĩ diẽ magis deficeret gnidii qdã rhodiiq; regũ aſiæ iniuria oppreſſi ĩ ſiciliã
deducere coloniã decreuere.Sumpto duce pẽtathlo gnidio q genus ſuũ ad hippotũ
Pẽtathl⁹ — herculis ꝓgenẽ referebat qnquageſima tũc olimpiade ĩ qua ſtadii uictor fuit lacedæ
Epiſteli-das — monius Epiſteliades.Egreſſi circa lylibeũ egeſteos. Sellinuntioſq; inuicem bellãtes
iuenerũt.Fœdere cũ ſellinũtiis inito ꝑlioq; aduerſus egeſteos cõmiſſo multi eoꝝ ceci
Sellinuntius — dere.In quis dux pentathlus occubuit.Qui ex ꝑlio ſupfuerũt ſellinuntiis deuictis ſta
tuerũt ĩde abire creatis ducib⁹ gorgone Theſtore ac epitherſi de pẽthalii domeſticis

per

per tyrrenũ pelagus cũ ad lipparã appuliſſent humaniter ab icolis accepti habitarũt in iſula numero ferme qngenti. Poſtmodũ tyrrenis mare latrocinio ifeſtãtibus ad ſe tuendũ naues edificarũt. Eoꝝ pars ad cõem utilitatẽ colebãt agros ps pyratis obſiſte-bat. Hi cõicatis inuicẽ fortunis: rebuſq; oibus aliquãdiu in ea uitæ cõmunioẽ pmãſe-re. Deiceps cũ lipparũ urbẽq; eius cœpiſſent reliquaꝝ iſulaꝝ agros cõiter exercebãt. Poſtremo oẽs iſulas in uigiti annos ita ut denuo illas eo acto tpe ſortirent̃ partirentur partiti ſunt. Nõnullis pterea naualibus pugnis ſupatis tyrrenis ſpolioꝝ decimas i del phos obtulerũt. Supereſt ut cauſas addamus qbus poſtea fœlicitatis gloriæq; incre-mẽta lyparæ urbis ſuſcepit. Primũ ipſa natura tũ pratis iſula decora eſt: tum balneis Lyparæ
queãdmodũ cõmendant̃ ad ualitudinẽ enim cõferũt & ſummã ex uſu pbẽt uolptatẽ. Quo fit ut ſiculi pmulti morbo iplicitι eo ſanitatis gratia cõfluẽtes ualitudinẽ priſti-nam recuperẽt. Profert inſup ea iſula metallũ celebre qđ alumen appellãt. Ex quo ly- Alumen
parẽſes romaniq; magnũ pcipiũt uectigal. Nam cũ nullo i loco orbis alumẽ generet̃ magnos affert huic iſulæ qſtus. Hæc parua eſt magnitudie: ſed fertilis ad hominum uitã qppe q oĩs genere piſces abũde pbeat & fructus arboꝝ ſuaues guſtu: poſt lypa- Oſteodiſ
ram occidentẽ uerſus iſula eſt parua admodũ deſerta & ab re quadã oſteodis cogno-minatã. Nam carthaginẽſes quo tpe aduerſus ſyracuſios bellũ geſſer̃ magnis peditũ copiis igentiq; claſſe in ſiciliã pfecti ſunt. His cũ plures mercenarii uariis ex gẽtibus mixti eẽnt: & hi ſæpius pſertim ob ſtipendiũ ſuo tpe nõ ipenſum ſeditioſi numero mi lia ſexaginta primũ ad ptoria cõcurrentes tumultum aduerſus duces excitabãt: mina bant̃: ſed cum ſæpius pecuniæ deeſſent armis ſi qđ deberet̃ uendicaturos. Cõſultus ſenatus impatoribus occulte mãdauit ut ſeditioſos ex exercitu amouerẽt: itaq; merce narios oẽs ſumpta alterius belli occaſiõe i naues ipoſitoſ in hãc iſulã expoſuerũt. Vbi relicti famæ abſumpti ſunt: tot hoium defunctoꝝ oſſa paruæ iſule nomẽ dedere. Re cenſitis eoli iſulis deiceps ad reliq lateras iſulas trãſeamus: in ea ſiciliæ parte q̃ ad me-ridiẽ uergit tres iſulæ ſunt. Quaꝝ ſingulæ portus tutos habẽt nauigãtibus. Pria quã meliten dicũt a ſyracuſiis remota ſtadiis octoginta portus habet plures admodũ uti- Meliten
les. Eius incolæ fortunati exiſtimant̃: quoniã & uarii generis exercẽt artes: & optias faciunt linteas telas tum tenuitate: tum mollitiæ ſpectatas. Domos inſup edificant p loci qlitate pulchres & exornatas gypſo. Eſt aũt hæc iſula uelut: palmaꝝ colonia q̃dã cũ ibi plurimæ fiãt. Mercatores uſq; ad occidẽs pelagus nauigãtes ad hãc cõfugiunt ut quæ plures habet tutos portus. Qua ex cã eius accolæ pp bñficia mercatoribus im penſa & opibꝰ & gloria rẽ auxerũt. Eſt & alia iſula noie gaudas: q̃ plures hẽt oportu Gaudas
nos portꝰ & abũdat palmis. Deiceps ẽ & Cercyna: q̃ ad lybiã ſpectat. In q̃ haud igno Cyrcena
bilis eſt ciuitas & portus nõ ſolũ mercatoribus utilis: ſed lõgis nauibus accomodat. Sequunt̃ poſt lyparã iſulæ ad tyrrenũ pelagus ſitæ. In qbus una ẽ noie ethalia popu- Ethalia
loniæ oppoſita urbi diſtãs a cõtinẽti ſtadiis ferme cẽtum: q̃ id nomẽ ab ethalio: qui ei præfuit duce ſortita eſt. In ea effoditur petra. Ex qua ferrum excuditur incidunt enim id metalli genus quo abundat inſula inde ex ſaxis in fornacibus decoctis ferrum li-quefactum in fruſta partiunt̃ magnis ſpongis ſimilia: quæ poſtmodũ mercatores ad emporia deferũt. Ex ferro artifices uaria cudunt inſtrumẽta rei ruſticæ diuerſiſq; arti-bus accomodata. Præter hãc eſt inſula longe ab eis ſtadiis trecẽtis: quæ a græcis Cyr Cyrnos
nos appellat̃ a romanis uero atque incolis corſica. Hæc aditu facilis portũ habet pul Corſica
cherrimũ nõie ſyracuſium. Celebres in ea ciuitatem habent̃ duæ. ſ. Calaris & Nicea. Calaris
Calaris a phocenſibus q a tyrrenis poſtmodũ iſula pulſi ſunt. Nicea a tyrrenis mari- Nicea

timis q̃ reliquas ẽt tyrreni maris iſulas ſuæ ditionis fecerũt cõditæ. Hi poſtea urbibꝰ quæ in cyrno erãt ſubactis. Reſinæ: ceræq; ac mellis: quoꝝ ea fertilis eſt iſula tributa impoſuerũt. Serui q in ea ſunt plurimũ ab alioꝝ ſeruoꝝ: quod eis natura accidit: uſu uitæ differũt. Inſula ampla eſt: magnaq; ex parte mõtuoſa ac ſilueſtris fert̉: flumini/bus inſup irrigua. Homines lacte: melle ac cornibus: oĩa affatim ꝓbet patria: iuſte & humaniter ultra cæteros barbaros inuicem uiuũt. Fauũ qd̓ in mõtanis arboribus re/perit̉ illius eẽ ſinunt: qui id prius adinuenit. Oues ſignaculis diſtinctæ ẽt nullo cuſto/de patronis ſeruant̉ in priuata uita actionibuſq; miro quodãmõ iuſticiã obſeruãt. Mi/randum uero eſt quod apud eos fit in filioꝝ ortu. Nam cũ mulier parit nulla ẽ puer/perii cura. Sed uir eius ueluti & ipſe iplicitus puerperii morbo ſtatuos dies domi uxo
Puerpe/ra ris curã ſuſcipit. Naſcit̉ in ea iſula taxus copia in aqua arbore mel qd̓ fit amarũ ad mo dum exiſtit. Barbari inſulam habitãtes uaria utunt̉ loquela & ad intelligẽdum diffici li Numero excedũt hominũ trigita milia. Huic ꝓxima Sardinia iſula ſiciliæ par ma/gnitudine a barbaris iolaos uocãt tenet̉. Hos ab iolao ac theſpiadibus: quoꝝ plures
Sardinia in eã inſulã trãſcenderũt genus ducere putãt. Nã quo tpe hercules decãtatos ſubiit la
Iolai bores liberos ab eo ex Teſpii filiabus ſuſceptos cũ græcoꝝ barbarorũq; copia ſecũdũ certũ oraculũ in ſardiniã ad cõdendã coloniã miſit. Quod ſentiẽs iolaus herculis ne/pos in iſulã uenit: inq; ea cõditis: haud cotẽnẽdis urbibus pria oĩ potitus populos ab ſe dixit iolaos. Gymnaſia & deoꝝ tẽpla cæteraq; ad hoĩum fœlicitatẽ ſpectãtia quorũ adhuc monumẽta extãt ab eo ſunt iſtituta. Cum ab oraculo traditũ eẽt hanc coloniã liberã ſemp futurã ueꝝ uſq; ad hæc tpa id oraculũ fuit. Nã cũ carthaginẽſes magnis copiis iſulam cœpiſſent Nũq̃ iolaos ſubegere. Ad mõtana.n. atq; aſpera cõfugiẽtes loca effoſis ſub terrã habitaculis lacte: caſeo: carnibꝰ ex pecoribus: q̃ pluria illis: erãt ueſcebant̉. Agriq; colẽdi declinato labore in mõtibus uitã qetem ducebãt Carthagi/nenſes cũ ſæpius eos bello tentaſſent difficultate locoꝝ abſterriti liberos reliquerunt. Poſtremo romanis armis ſæpiuſ laceſſiti hæc locoꝝ aſpitate inuicti pmãſere iolaus iis q̃ ad ſtatũ coloniæ ptinebãt cõpoſitis i græciã rediit. Theſpiades cum multis ſeculis iſulæ ꝑfuiſſent tandẽ i italiã nauigãtes loca circa cumã tenuere. Reliq̃ multitudo: de/
Theſpiades poſita barbarie ꝑficiẽtes ſibi ex accolis optimos duces hucuſq; libertatẽ ſeruant̉ ꝑter has iſulas eſt alia pytiuſſa a pinis q̃ frequẽtes in ea naſcũt̉ nomẽ ſortita. Diſtat ab her culeis colũnis dieꝝ trium nauigatiõe a lybia uero diei noctiſq; unius: diei unius ab hi
Pytiuſſa beria. Magnitudine ſimilis corcyræ: reꝝ copia mediocris. Vites fert ea regio licet ra/ras. Cæteræ arbores in cõualibus fiũt. Inter ea q̃ ibi oriunt̉ lanam ꝓferrũt. Diſtincta cãpis ac collibus iſula urbẽ habet eneſum carthaginenſiũ coloniã mœniũ ambitu ac frequẽtibus domibus portu iſuper perutili ſatis celebrẽ palmis ꝑterea fertilis ẽ uariis
Eneſus a barbaris ꝑſertim phœnicibus habitata. Hæc colonia centũſexagita annis poſt cõdi tam carthaginẽ ẽ deducta. Aliæ quoq; exiſtũt iſulæ hyberiæ oppoſite a græcis gym/naſiæ ab incolaꝝ nuditate: q æſtatis tpe abſq; ueſtibus icedunt. Ab accolis uero ac ro/
Gymnaſiæ manis baleares a fũdæ iactu q rectius q̃ reliq lapides iaciũt appellati. Haꝝ media ma ior eſt reliqs iſulis demptis ſeptem. Sicilia: Sardinia: Creta: Euboea: Cypro: Cyrno:
Baleares Leſbo. Abeſt ab hyberia diei unius nauigatiõe. Minor ad oriẽtẽ ſpectat nutriẽs pluri ma oĩs generis armẽta: ſed mulos ꝑcipuæ q & magni ſunt & ſonora uoce. Vtraq; iſu la fertilis ac fructifera eſt referta habitatoribus ut qui triginta hoĩum milia excedant. Ad uini potũ: q raꝝ apud eos eſt ſunt ꝓmptiores: oleo oĩno carẽt: iõ exentiſco & ꝑci/dꝑe mixtis ungũt corpora mulieres adeo præ cæteris appetũt ut mulierẽ a ꝑdonibus

captam

captam tribus: aut quattuor redimant uiris. Habitant in ſaxis concauis: iuxtaq; præcipites petras: effoſſis cuniculis ad corporum tegumenta utunť & uitæ ſecuritatẽ. Aureo nũmo: aut argenteo nõ utunť. Quæ afferri ad inſulã ꝓhibent cauſam afferentes Gerionẽ Criſauri filiũ auro atq; argẽto opulentiſſimũ quondã ab hercule bello expugnatũ exiſtimãt enĩ eo pacto cũ auro atq; argento careant ſeſe facile oẽs uitæ inſidias euaſuros. Hãc ob rẽ cũ olim cum carthaginẽſibus militaſſent: ex ſtipendio impenſo mulieres ac uinũ emptũ ſecũ tulere. Mirandũ uero quod in nuptiis de more ſeruant in epulis enim quæ cũ domeſticis amiciſq; in nuptiis fiunt. Primus ſecunduſq; & deinceps ſecundũ ætatẽ reliq nuptã magno numero cognoſcũt. Vltimus ſponſo locus ad uxorẽ datur: priuatim qd etiã & a cæterorũ moribus alienũ in defunctorum ſepulchris obſeruant. Lignis enĩ mẽbra corporis inciſa in uas couiiciũt ſupraq; ſaxa accumulant. Arma eis ſunt fondæ tres: una caput cingũt. Altera uẽtrẽ. Tertia in manibus geſtatur: in prælio lapides multo maiores: q̃ reliq ita iactant robuſte ut ab aliquo tormento lapis miſſus uideatur: in urbiũ expugnatione lapidũ iactu eos quidẽ ſupra ex propugnaculis tuenť mœnia uulnerant in pugna uero ſcuta galeas omneq; armorũ genus confringunt: ita autẽ recte lapides propellũt: ut raro effugiat ictũ appetitus locus: quod eis cõtinuus a pueritia uſus præbet a matribus ad id certamẽ coactis: imponunt enĩ ſupra erectũ lignũ panẽ ſignũ quod iactu petãt: neq; ante cibũ capiũt: q̃ panẽ lapide eiectũ pro cibo ſumunt permiſſu matris. Poſteaq̃ inſulas quæ ad columnas herculis ſpectant retrulimus ad oceani inſulas tranſeamus. Eſt lybiã uerſus ad oceanũ ſita plurimũ dierũ nauigatione inſula ꝑ magna agro fertili: tũ campis amœnis tũ mõtibus diſtícta. Fluminibus rigať: quæ ſint nauiũ capacia plurima: ſunt ĩ ea pomaria uariis arboribus cõſita hortiq; amœni: quos aquæ dulces ĩterfluũt Diuerſoria in illis ædificant ſumptuoſa: hortos quoq; tenuiorũ umbracula decorãt inflorũ morẽ ſita in quæ æſtus tẽpore diuertunt. Amœna fertiliſq; regio copia fructuũ exuberat. Montes frequentibus ſiluis arboribuſq; fructiferis: aquis inſup irriguis ornanť. Abundat quoq; inſula fontibus aquæ dulcis: quæ nõ tantũ uſui uoluptatiq; incolentũ ſatiſfacit: ſed etiã confert ad robur corporũ ac ualitudinẽ. Sunt inſuper loca diuerſorũ animaliũ uenationibus apta: ex quibus epulas conficiunt ſuaues ac ſumptuoſas: piſces etiã mare affatim præbet. Eſt & aer ibi ſaluberrimus: q maiori ex parte anni fructus ferat aliaq; ſpeciẽ ac decorẽ ꝓſtãtia: ut hæc inſula non hoĩum: ſed deoꝝ diuerſoriũ ob eius fœlicitatẽ exiſtimeť priſcis tẽporibus quoniã a reliquo orbe diuulſa uideť incognita hoc poſtmodũ modo reperta eſt: phœnices quondã ad diuerſa emporia nauigantes ſæpius plures in lybia nõnullas in europa: quæ ad occidentẽ ſpectat colonias condidere. Multis deinde opibus coactis extra colũnas herculis oceanũ ingreſſi in cheronneſo europæ littoris colũnis propinquo condidere urbẽ: quã gadirã dixerunt: in ea inter cætera ædificia templum herculi quod ad noſtram uſq; ætatem ſumma in ueneratione honoreq; eſt habitum. Statutis de more phœniciorum ſacris ſumptuoſo opere conſtruxerunt: plures romanorũ duces clariſſimi magnis rebus geſtis uota huic deo ſuſcepta perſoluerunt. Verum phœnices per oceanum mare iuxta lybiam nauigantes plures dies tempeſtatibus acti: cum ad hanc inſulam delati eſſent animaduerſa eius natura fœlicitateq; notam cæteris fecere. Qua ex cauſa cum tyrreni qui claſſe potentes erant in eam inſulam coloniam mittere decreuiſſent a carthaginẽſibus ſunt ꝓhibiti ueritis ne loci bonitate allecti ciues eorum ad eam ſe conferrent: & ſic ſiqua forſan aduerſa urbi fortuna incidiſſet uolebant: ignotum ad quem facile confugerent lo

Sponſe coitus

fundæ

Gadira

cum eẽ.Sed ad europã redeamus ĩ oceano galliæ mõtib⁹ hercíniis toti⁹ europæ maxi
mis oppoſite ſũt iſule plures.Q uarꝝ maxĩa eſt britãnia priſcis tpibus nullius aduenæ
ĩperiũ experta.Neqꝫ.n.Dionyſiũ:neqꝫ herculẽ:neqꝫ heroa aut ducẽ quẽpiã accepim⁹
eos bello tẽtaſſe.Nũc.C.Cæſar q ꝓpter geſtas res deus eſt appellatus prius oĩum bri
Britãnia tannis ſubactis certũ eos dare tributũ coegit.Sed de his ſuo tpe dicet latius.Eſt hæc
ĩſula triãgulari forma ſiciliæ ſimilis latera habẽs in æqualia.Cum ꝓtendat ꝑ obliquũ
Cation Europã uerſus ubi minimũ a cõtinenti abeſt ꝓmõtoriũ eſt q appellat Cation ꝓcul a
Beleriũ terra:quo tpe mare fluit ſtadiis ferme cẽtum.Alterũ ꝓmontoriũ.Beleriũ noĩe abeſſe
Orcha aiunt a cõtinenti nauigatõe dierꝝ quattuor.Reliqua pars quã orcham appellãt ad ma
re ſpectat.Minimũ latus europæ adiacẽs ꝓtendi aſſerũt ſtadiis ſeptẽ milibus.Lateris
ſecũdi lõgitudo a Catio uſqꝫ ad ꝓmontorium ſtadia cõplectit qndecim milia.Tertiũ
latus ſtadiorꝝ milia uiginti.Ita uniuerſæ iſulæ ambitus ſtadiorꝝ eſt miliũ duorꝝ & qua
draginta.Britãniam incolere tradũt aborigines q priſcorꝝ more uitam degãt. V tunt
enim in pugna curribus ueluti antiquos græcorꝝ heroes uſos in bello troiano ferunt.
Domos ex calamis aut lignis ut plurimũ habẽt cõpactas. Frumẽta cũ ariſtis ſub te-
ctis reponũt.Inde qd' ſatis in diem ſit uſui terẽtes.Moribus ſimplices ĩtegriqꝫ exiſtũt
Longe ad noſtrorꝝ hoĩum aſtutia uerſutiaqꝫ remoti.Cibo ſimplici uiliqꝫ uitã ducũt:
atqꝫ a diuitum delitiis alieno.Multitudine hoĩum iſula plena eſt.Aer ut qui ad ſepten
trionem ſpectet frigidus.Reges principeſqꝫ ibi ſunt plures pacẽ inuicẽ ſeruãtes. Sed
de his diligẽtius cũ ad cæſaris geſta qbus britãnos ſubegit ueniemus:nũc de ſtagno:
quod in ea effodit narrabimus.Britãni q iuxta belerium ꝓmontoriũ incolũt merca-
torum uſu:q eo ſtagni gratia nauigãt humaniores reliqs erga hoſpites habẽt. Hi ex
terra ſaxoſa cuius uenas ſecuri effodiũt ſtagnũ igne eductũ in quãdã inſulã ferũt bri
Icta tanniã iuxta:quã ictã uocãt.Maris fluxu uident inſulæ:cum uero refluit exiccato in-
teriecto littore currib⁹ eo ſtagnũ deferũt priuatim qd uidet eis iſulis cõtingere:quæ
britãniã Europãqꝫ interiacent:nã pleno mari inſulæ refluẽte uero cũ iteriectus locus
deficit aquis cõtinens uidet.Ex his iſulis mercatores emptum ſtagnũ in galatiã por-
Eriadnus tant.Inde diebus fere triginta cum eqs ĩ fontẽ Eriadni fluminis ꝑducunt & de ſtagno
Baſilea hactenus nũc de electro dicẽdum.Scithiæ q̃ ſupra galatiã eſt oppoſita iſula in oceão
Electrũ iacent noĩe baſilea.In quã tẽpeſtas electrum plurimũ eiicit nulla alia in parte orbis re
pertũ.De eo qdã ueteres fabulas ſcripſere haud dignas fide:& q̃ a poſteris reꝑhẽſæ
Phæton ſint.Nõnulli.n.tum poetæ:tũ hiſtorici tradũt phætõtem ſolis filiũ:cũ puer eẽt:petiſ-
ſe a patre:ut unicũ diẽ ſolis currũ regeret.Illo aſſentiẽte ſumpto curru cũ equorꝝ fræ-
na regere nequiſſet ab eqs cõtẽpto puero extra ſolitũ curſum eẽ currũ delatũ.Et prio
Gallaſſia cœlũ equorꝝ errore ĩcenſum:circuluqꝫ q galaſſia dicit exĩde factũ deĩde magnã com
buſtã orbis partẽ.Q ua re cõmotũ iouẽ fulmine phætontẽ tradũt perimiſſe:ſoleqꝫ in
Padus priſtinũ redegiſſe curſum phætontẽ ĩ fontibus eius q nũc eſt padus olim Eriadnũ di
cebãt dcidiſſe.Eius mortẽ nymphas fleuiſſe ſorores doloriſqꝫ magnitudĩe mutata na
tura in populos fuiſſe uerſas.Has ãnis ſingulis eodẽ tpe lachrymas educere:e qbus
Electrũ electrũ fiat reliquũ ſpẽdore ſuperãs.Sed cum hi harꝝ fabularꝝ cõditores ꝓcul a uero
aberaſſe a poſteris deprehẽſi ſint nos uerã hiſtoriã ſequamur: naſcit electrũ ĩ ea quã
rettulimus iſula.Cum uero ab incolis ad ꝓximũ deferat continentẽ:inde ad nr̃a uſqꝫ
aſportat loca.Haud ſane ab re erit gẽtes europæ conterminas quas in ſuꝑioribus li-
bris omiſimus paucis referre.Celticis olim imperauit aiũt uir egregius. Ex quo filia
corporis magnitudine ultra naturæ modũ decoreqꝫ cæteras excellẽs orta eſt.Hæc tũ

uiribus

uiribus:tum ſpecie elata oẽs:qui eã uxorem expetebãt contẽſit:exiſtimãs nemínẽ ſuo
matrimonio dignũ.Interim cum hercules bello aduerſus gerionẽ moto ueniſſet ĩ cel Hercu/
ticam:inq; ea ciuitatẽ Aleſiã cõdidiſſet.Admirata:tum uirtutẽ herculis:tum corporis les
pſtãtiam pmiſſu parẽtum eius cõcubitum appetiuit:iuncta illi filiũ genuit noĩe gala/ Aleſiam
tem:q coæuos ſuos:tum uirtute animi:tum uirib9 corporis exceſſit.Vir factus cum
paternũ regnũ ſuſcepiſſet.Plures oras ſibi ſubdidit ppiquas pclaris reb9 bello geſtis
Cum eius gloria efferet ſubditos oẽs a ſuo noĩe appellauit galatas:ex quo oĩs ea regio Galares
galatia dicta eſt.Hæc a pluribus natiõibus incolit quæ inuicẽ gẽtiũ numero differũt Galatia
Nam quæ maior habet inter eas ducẽta uiroꝝ milia efficit.Quæ minor qnquaginta
Harũ gens una erga romanos & quæ ad hãc uſq; ætatẽ manauit affinitatẽ amicitiãq;
cõſeruat.Natio ut plurimũ ad arctũ ſita regio frigida ut q hyemis tpe pro aqua niui/
bus oppleta exiſtat.Glacies quoq; inmenſa adeo patriã occupat:ut flumina cõgelata
ſint peruia trãſeuntibus nõ ſolũ paucis:ſed exercitibus quoq; cũ curribus atq; ĩpedi/
mentis.Cõplures magniq; fluuii p galatiã uario curſu fluãt ii & pfundis ſtagnis hi ex
mõtibus ptim ĩ oceanũ.Alii ĩ noſtrũ mare decurrũt.Eoꝝ q in noſtrũ mare labũt ma/
ximus cenſet eridanus q ĩ alpibus fontes hẽs qnq; oſtiis deſcendit ĩ mare.Qui uero Eridanus
in oceanũ defluũt:maximi habẽt.Danubius ac rhenus:quẽ dieb9 nr̃is.C.Cæſar põ Danubi/
tibus miro mõ iũxit pedeſtribuſq; traductis copiis galatas ultra rhenũ habitãtes ĩ po us
teſtatẽ redegit.Plures alii nauiũ capaces fluuii exiſtũt ĩ celtica:quos breuitatis cauſa Rhenus
omiſim9.Sed hi oẽs fere hyeme cõgelati ſecurũ trãſitũ iniectis deſup ne labãt paleis
euntibus pbent.Id uero qd dictu mirabile in maiori galatiæ parte accidit:nõ uidet ſi/
lentio ptermittẽdum.Nam æſtate ab occidẽte ſeptentrioneq; perflãt tãta ui impetuq;
uenti:ut lapides qtos manus poſſit cõtinere a terra rapiat:ac ueluti harenæ lapillorũ
aceruos haud paruos cumulet.Eſt ut aliquãdo ab hoibus arma ac ueſtes.Quãdoq;
aſſenſorẽ ui ab equo auferat.Deniq; tãta eſt aeris frigiditas:ut neq; uinũ ea regio neq;
oleum pducat.Quare coacti hoĩes potum ſibi ex ordeo cõparãt quẽ appellãt Zitũ. Zitum
Aqua ẽt qua lauãt fauum mellis utunt.Vinõ ptermodũ adeo delectant:ut a merca/
toribus importatũ purum bibãt:minimoq; potu ebrii aut in ſomnũ inducãt aut inſa/
niã.Quo fit ut mercatores italici plures quæſtu ducti uinũ:tum nauib9:tum p terrã
curribus deferẽtes pincernã pueꝝ mercãtur pro uini amphora.Vniuerſa galatia ar/
gento caret.Aurũ eis abſq; opificio aut labore aliquo pbet natura.Nam cũ fluminũ Galatia
decurſus difficiles flexus habeat ſuperãs ripas a montibus fluens aqua arenã auream
paſſim per cãpos eiicit.Glebis poſtmodũ in qbus aureũ ſplendet attritis aquaq; lotis
dempta terra reliquũ in fornacẽ cõiectũ fundũt.Hoc mõ liquefacto puroq; educto
auro ad ornatũ corporis mulieres uiriq; utũt.Etenim & manuũ articulos & brachia
armilis aureis exornãt.Circa collum inſup grãdes torques geſtãt ex ſolido auro:& in
digitos annuloſ.Thoraces ẽt auro exornãt.Priuati aliqd ẽt ac mirabile ſupiores certe
ĩ deoꝝ templis obſeruãt ut in ſacris tẽpliſq; plurimũ auri diis oblatum ſpargãt.Neq;
illud incolaꝝ quiſquã qͥs gens auro ſit auida pp religionẽ audet cõtingere.Sunt ga/ Galatæ
latæ molles atq; albi corpore oblõgo.Comas qͥs habeãt natura ruffas:ſtudio tamẽ
augẽt naturæ colorẽ.Calamiſtro capillos inflectũt fronte illos ad ceruicẽ reiicientes:
ut ſatyris aſpectu pueriſq; appareãt pſimiles:capillos arte efficiũt craſſiores:ut nihil
differãt ab equoꝝ iubis.Barbã qdam radũt nõnulli nutriũt parce nobiles genas qdẽ
radunt.Barbam uero adeo ſinunt creſcere:ut operiant corpora.Quo accidit ut cum
edant repelant cibo.Cum uero bibũt ueluti p canale potus uideat inferri.Cœnãt ſe/

dendo oẽs nõ in ſedibus: ſed ĩ ſolo ſup luporum aut canum ſtratis pellibus: miniſtrãt eis pueri iuniores ætate tenera: iuxta eos ignes ſiũt ĩ qs ollæ ſunt & ueru plena carnib9 Viros bonos meliorib9 carnib9 honorãt queadmodũ poeta aiaci ſcribit ĩpenſum ab optimatibus honorem: qñ ſingulari hectorẽ certamie uicit. Hoſpites ad epulas qui ſint: qua cã uenerint poſt cœnã rogãtes. Cõſueuerunt quoq; ſumpto cibo ad uerboꝝ ꝑut cauſis ĩtulit cõcertatiõẽ ſurgẽtes ex ꝓuocatiõe certare iuicẽ nulla habita uitæ cura: increuit enim apud eos pithagoræ ſentẽtia: qua dixit animas hoium eẽ inmortales rurſuſq; eas defunctis corporibus poſt certũ tp̃s in alia corpora reuerſuras: ob hanc cauſam in defunctoꝝ pyrã epiſtolas ſcriptas qdam coniiciũt tanq̃ eos mortui ſint lecturi: ĩ itinere ac pugna bigis utunť quas rhedarius & aſſeſſor ducũt. In bellis obuiũ hoſtẽ iaculo ex curru primũ appetũt: tũ relicto curru pedites enſibus certãt. Q uidã adeo mortẽ contẽnũt: ut pugnẽt nudi. Cuſtodes corporis ex liberis hoĩbus paupes eligunt: qui & ꝓ aurigis in pugna ſeruiãt: & ferãt ſcutũ: inſtructã aciẽ ꝑiræ cõſueuerũt & ad ſingulare certamẽ fortiſſimos hoſtiũ ꝓuocare arma ut hoſtẽ terreãt quatiẽtes. Cum qs ſtrenue in acie pugnauit: tum maioꝝ: tum ſuas laudes ac uirtutes decantãt. Res hoſtiũ deprimũt tanq̃ uitupatione dignas. Deniq; oĩs in bello audaces extollunt uerbis. Capita hoſtiũ in acie cadentiũ abſciſa equoꝝ alligãt collo. Hoſtiũ ſpolia ſanguine pfuſa famulis tradũt in foribus domoꝝ cum cantu atq; hymnis affigẽda queadmodũ feras ſolẽt uenatu captas. Hoſtiũ nobilioꝝ capita aromatibus uncta in tecis condũt ſumma diligẽtia oſtendẽtes ea hoſpitibus nulloq; ꝑtio ea uel parẽtib9 uel aliis reddũt. Tradũt eoꝝ rideri nõnullos q̃ ꝓ capite tantũdem penſi auri barbarã magnificẽtiam oſtentãtes nequaq̃ uelint accipe. Non. n. bellicæ uirtutis inſignia non uẽdere nobile eſt: ſed cũ mortuis pugnare ferũ habeť atq; agreſtæ. Veſtes ad terrorẽ ĩtonſas

Bracas ac coloris uarii ferũt: quas illi uocãt bracas. Sagula gerũt uirgata: hyeme qdem craſſiora. Aeſtate ſubtilia. Fictilia ĩ uſu habẽt denſa ac floribus diſtincta. Arma ferũt ſcutum ad ſtaturã hoĩs lõgum proq; libito cuiuſq; ornatũ. Q uidã in ſcutis aĩalium formas æreas paulũ eminẽtes geſtãt & ad ornatũ & ad corporis tutelã fabricatas. Aerea galea caput maniũt paulũ eminẽtiore: in qua aut cornua impreſſa ſunt aut auiũ uel quadrupedũ effigies ſculpta. Tubas habent ſuo more barbaras: ut quæ aſperũ ſonũ & turbulẽtum reddãt. Thorace ferreo utunť: qdam alii armis a natura datis nudi pugnant ꝓ enſibus ferreas ſpatas gerũt oblõgas ærea cathena a dexrero latere pẽdẽtes.

Lanceæ Nõnulli tunicas aureis aut argẽteis zonis cinguntť: iaculis inſup bellanť: quæ illi lanceas uocãt ferro cubiti aut amplius lõgitudinis paulominus duob9 palmis lato: enſes haud minores ſunt q̃ apud cæteros uenabula: ac uenabula mucrõe ſunt q̃ ſit enſibus maiore: has tũ rectas hñt: tũ ĩcuruas nõ ſolũ ad corpora cædẽdũ: ſed ad pforãdũ aptas. Aſpectu ſunt terribiles uoce graui atq; aſpa. Sermõe utunť breui ac ſub obſcuro multaq; ex aĩo dubia loquunť: plurima ad iactantiã in eoꝝ laudẽ dicũt & ad cæteroꝝ

Bardi contẽptum. Minaces ſunt ac detractores: opinioneq; inflati acuti ĩgenio & a doctria

Sarronides minime alieni. Sunt & apud eos melodiaꝝ poetæ quos appellãt bardos. Hi cũ organis ueluti cum lyra cantãt hos laudãtes alios uituperãtes. Philoſophi quoq; ac theologi quos uocãt ſaronnidas pcipue ab illis colunť. Vtunť ĩſup diuinatoribus q apud eos cum auguriis & ſacrificiis futura pdicent. Plurimi exiſtimanť omni eis obtempe rãte plebe. Cum uero de rebus magnis cõſulunt mirabilẽ incredibileq; ſeruãt conſuetudinem iugulãt enim enſe hominem. Q uo decidente tum ex caſu: tum ex mẽbrorũ laceratione: tum etiam ex ſanguinis ex fluxu ex quadã antiq̃ reꝝ obſeruatiõe norũt futura

tura. Eſt apud eos moris nullum abſq; philoſopho ſacrificiũ facere. Exiſtimãt enim
per diuinæ naturæ conſcios ſacra fieri oportere tanq̃ deis propiquiores. Hoꝝ interceſ
ſione bona ab diis cenſent petenda. Q uorũ conſilio & pace & bello fruuntur: poetæ poetæ
uero tanti apud eos ſunt: ut cũ extructa acie exercitus eductis enſibus iactiſq; iaculis
propinquãt nõ ſolũ amicis: ſed hoſtes quoq; eoꝝ ĩteruẽtu a pugna cõcreſcãt: ita apud
agreſtiores barbaros ira cædit ſapiẽtiæ. Et mars reueretur muſas. Nũc quod a multis
ignorať ſcribetur. V ltra maſſiliã qui mediterraneas regiões quiq; iuxta alpes & mon
tes pyreneos incolũt celtæ appellãtur. V ltra hos q ad notũ oceanũ uerſus pertinẽtes Celtæ
oras & Ericinũ mõtem quiq; deinceps ad ſcithiã uſq; habitãt dicũť galatæ. Q uas oĩs Galatæ
gentes cõmuni nomine romani galatas appellãt. Eorũ fœminæ nõ tantum corporis
magnitudine ſunt uiris ſimiles: ſed etiam robore. Pueri ut plurimũ cani ſunt ætate ꝓ-
uecti colorẽ paternũ aſſumũt. Eorũ qui ſubtus arctũ habitãt: quiq; ſcythiæ ſunt ꝓpi- Iris regio
qui utpote cæteris agreſtiores nõnullos aiũt humanis carnibus ueſci quẽadmodum Cimme-
& hi qui eã britãniæ partem: quæ iris diciť habitãt: horũ fortitudine feritateq; diuul- rii
gata tradũt eos q priſcis tẽporibus omnẽ ferme aſiam diſcurrẽtes cimmerii diceban- Cimbri
tur ipſos eſſe qui paulopoſt corrupto noĩe Cimbri ſint appellati iam priſco more dãt
latrociniis operã rapiẽtes aliena cæteris oĩbus cõtemptis. Hi ſunt q roma capta cum
delphici apollinis tẽplum ſpoliaſſent: magnã europæ partẽ: nõ paruã aſiæ tributariã
fecere agris eorũ quos ſubegerãt poſſeſſis. Q ui in græciã tranſierũt gallogræci ſunt Gallo-
nominati: poſtremo plures magnoſq; romanorũ exercitus attriuerũt: pari ſuæ ferita- græci
ti ĩpietate indeoꝝ ſacrificiis abutũtur. Noxios enim qnquenio ſeruatos ſudibus affi-
xos diis ſacrificãt cũ que aliis primitiis ſupra ingentes piras ĩmolant. Captiuos quoq;
ſacrificãt diis. Q uidã de hoſtia capta animãtia una cũ hominibus interfectã aut ĩ ſa
cris cõburunt: aut aliis afficiũt pœnis. Cũ mulieres habeãt ſpecioſas ad mares tñ p̄ter
modũ ſunt cupidiores ĩ feraꝝ pellibus humi dormientes ex utroq; latere excubitores
habẽt: illa admirãda eoꝝ ĩpudẽtia: q̄ ſpeciẽ corꝑis facile aliis offerũt ĩ ꝓpatulo. Neq;
hoc turpe ducũt. Q uin potius ignauũ putãt abnuere gratiã oblatã: ſed de his hacte-
nus. Nũc celtiberos recẽſeamus. Hiberi quõdam celteq; pro agris bello certãtes pa- Celtiberi
ce demũ cõſtituta cõmunicataq; inuicẽ patria mutua cõnubia ꝑmiſiſſent: dicũť hac
rerũ cõmunione id nomẽ ſortiti. Duæ igiť robuſtæ natiões in patria fertili coniunctæ
effecere ut magnũ eſſet celtiberorũ nomẽ. A romanis poſtmodũ certe multopoſt tẽ-
pore bello cum eis geſto uix tadem ſubacti ſunt. Nõ enim eqtes: ſed & pedites aptos
bello robore malorumq; tolerantia cæteris excellentiores habẽt. Breui utuntur ueſte
ac nigra lanam habẽte ſimilẽ caprarũ pilis. Armãtur celtiberorum quidã ſcutis leui-
bus. Alii rotũdis umbonibus magnitudine clypei. Cruribus ocreas ex pilis factas ad
uoluũt. Galeas ferũt æreas criſtatas palmis. Gladios ĩſup ex ferro puro ad palmi mẽ-
ſuram quibus in cõferta utũtur pugna. Ferrum ſuo more ad cõficiẽda arma p̄parant.
Nam ferreas laminas in terrã abſcõdentes ibi tam diu eſſe ſinũt: quoad debiliori ꝑte
ferrugine abſumpta ualidior ſuperſit. Ex eo tum enſes fortiſſimos tum cætera ad bel
li uſum arma neceſſaria componũt. Hoc pacto fabricata adeo cædũt omnia: ut neq; enſes op-
ſcutũ: neq; galea: neq; aliud qd eis obſiſtat. Duob9 gladiis fulti cũ equeſtri certami- timi
ne ſuperiores euaſerint ex eq̃s deſiliũt pedeſtrem adiuuant pugnam mirabilis apud
eos uiget conſuetudo. Nã cum in uictis mũditia elegantes exiſtant una in re uidẽtur
ĩmundi: & ſpurcitie pleni. V niuerſum enim corpus lauãt urina: denteſq; fricãt: hanc
optimam corporis curã exiſtimantes. Erga nepharios homines atq; hoſtes crudeles

urina lauati ſunt cum aduenis humani atq; hoſpitales. Adueniētes enim externos benigne hoſpitio recipiūt: adeo ut æmulatione quadā iuicem ꝓ illorū honore certēt. Quos aduenæ ſequunt: hos laudāt: amicoſq; deorū putāt. Nutriūttur affluēter uariis carnib9 potū ex melle cōficiunt eius copiā ꝓbente affatim patria. Vinū emptum bibūt: mercatoꝝ opera aduectum. Ex ꝓpinquis gētibus gratior eſt eis uacceorū natio. Hi enim annis

Vaccei luſitani ſingulis ſortitos iter ſe agros colūt: fructuſq; cum cæteris cōmunicāt: cuiq; ſua portione ꝓbita. Quod ſi quis quid agricolæ abſtulerit: e ueſtigio mulctat morte. Celtiberorum fortiſſimi habētur q appellātur luſitani. Peltas in bello paruas ex neruis cōfectas quibus tegatur corpus habēt. His in bello ea agilitate utunt: ut & ictus & ſagittas euitent: iaculis ferreis hamatiſq; utūtur. Galeam enſemq; more celtiberorū ferūt iaculum lōge iaciunt & ſumma arte: in acie diutius pſeuerāt mobili corpore leuiq;: ut facile & fugiāt hoſtem: & inſequantur: in perferendis periculis ſuperantur a celtiberis. In pace choreas leui ſaltu exercent cum quædam crurum agilitate: bella ad numerum aggrediūtur: pœna cū hoſti obuiāt cantādo hyberi luſitaniq; ætate integra pſertim inopia oppreſſi qui robore pſtant atq; audacia in mōtibus aſperis manufacta diuerſis per hiberiam locis latronū more leui armatura agiliq; corpore ueloces diſcurrunt. Populatiſq; agris ad montes ueluti tutā patriam cū locorum aſperitate nullus eo exercitus adire poſſit: cōfugiunt. Aduerſus hos profecti cum exercitu ſæpius romani eorum audaciam repreſſerūt. Latrocinia nequāq tollere potuere. Sequit ut de argenro quod plurimū apud hiberos optimūq; effodit: quodq; multū utilitatis icolis affert ſcribamus. Dictū eſt a nobis libro ſuperiori in herculis geſtis hiberiæ mōtes qui pyrenei uocātur & altitudine & magnitudine longe alios excellere. Nam a mari quod ad meridiem iacet: uſq; ad oceanū ferme ad arctos ſitum galatiā ab hiberia diuidūt: per celtiberiā quoq; protendūtur ſtadiis tribuſ milibus ī quibus cū ſint frequētes ſiluæ ferūtur priſcis tēporibus igne a paſtoribus iniecto mōtanas omnes regiones fuiſſe cōbuſtas. Qua ex re mōtes aiūt cognominatos pyreneos. Ardēte cōtinuis diebus plures ex mōtibus argenti puri riuuli flāmarū ui effluxere. Quod icolis ignotū phœnices mercatores uili rerū pmutatione emptū in græciā aſiamq; ac nationes cæteras deferētes magnas ex eo cōmertio opes cōtraxerūt. Adeo aūt mercatores quæſtus excitauit cupiditas: ut cū onuſtis nauibus ſuperaret argētum amoto ab ancoris plumbo argentum eius loco ſubderent. Hoc lucro phœnices admodū opulenti facti plures colonias tum in ſicilia propinquaſq; iſulas tū in lybiā ſardiniāq; ac hiberiā deſtinarūt. Multis poſt ſeculis cognito argēto hiberi metallis q̄rēdis operam dedere: magnaq; optimi argenti copia reperta ingens ex ea uectigal prodiit. Cum æs aurum argenrumq; ſint metalla præcipua qui in reperiendo ære dant operam: quartam eius quod effodiunt portionem capiunt. Eorum qui in argento effodiendo occupantur quidam tribus diebus euboicum percipiūt talentum. Terra enim omnis argento referta eſt: ut mirabilis ſit & eius patriæ natura & operariorum continuus labor. Nam qui primum his metallis reperiendi incumbebant: magnas contrahebāt diuitias: im promptu enim eſt argentum terra habunde illud præſtante: poſtea cum romani hyberiam ſubegiſſent: italici qui lucri cupiditate id ſibi opus ſumpſere maxime ex eo ditati ſunt. Emptam enim ſeruorum copiam ad effodienda metalla deputant. Qui uariis locis metallorum uenas ſcrutati ac alte lateq; terra effoſſa plurimum auri argētiq; eruūt uariis multorū ſtadioꝝ cuniculis ſub terrā actis: multo facilior quæſtuoſiorq; hæc cura: quæ metallorū: quæ apud atticos reperiūtur: ibi enī multas effodiēdo ipēſas ſubeunt

ſas ſubeunt ſæpius opinione fruſtrati: cum aut nō inueniāt quod quærunt: aut īuen/
tum ita parui ſit: ut ſuperet᷑ a ſumptu. Apud hiſpaniā q metallis incūbunt reperiēdis
ampliora ſpe ꝑcipiunt. Bonitate quippe ſoli glebas ſemꝑ auro argentoq; fertiles inue/ Hiſpāiæ
niunt. Vtpote omni terra metallis plena. Subtus terrā reperiunt᷑ nonnunq̄ flumina metalla
decurrentia quoꝝ curſus ſpe quæſtus ui magna recidūt aut qd᷑ mirabilius uidet᷑ co/
cleis quas debent ægyptiacas: diuertūt archimede cum in ægyptum ꝓfectus eſt ad/
inuentas eiuſmodi inſtrumentis loca ubi metalla effodiunt᷑ eiecta ſuperius aqua ſum
ma arte diligentiaq; excicant mirabit᷑ ꝓfecto quis archimedis ingenium nō ſolum in
his: ſed in cæteris quoq; maioribus rebus quas multis ī orbis partibus egregias fabri/
catus eſt de quibus ſcribet᷑ diligentius: cum ad eius tempora ueniemus. Serui qui ad
hæc metalla deputati ſunt incredibilem quæſtum afferunt dominis. Verum cum die
noctuq; in labore perſeuerent multi ex nimio labore moriūtur: cum nulla eis ab ope/
re detur requies aut laboris intermiſſio. Sed uerberibus ad cōtinuum opus coacti ra/
ro diutius uiuunt. Robuſtiori quidam corpore & animi uigore plurimū temporis in
ea uerſant᷑ calamitate. Quibus tamē ob miſerie magnitudinem mors eſt uita optabi
lior: cū plurima in hoc metalloꝝ munere ſint admiratione digna nequaq̄ tamen quis
admiret᷑: cur nullus recēs horū reperiendoꝝ auctor extiterit ueꝝ argēti ſtudio a car/
thaginēſibus quo tꝑe hyberiā tenere ea metalla adinuēta ſunt. Hæc fuit cauſa ut eoꝝ
poſtmodum excreſcēt uires. Præcio enim optimis militum cōductis plura geſſerunt Cartha/
aduerſus hoſtes bella. Neq; domeſtico neq; ſocioꝝ militenſi romanos ſiculoſq; ac ly/ ginenſiū
bios in maxima deduxerūt pericula. Cum oēs diuitiis ob auri argētiq; copiam ſupera opes un/
rent. Perſpicaces ſane ut uident᷑ priſcis temporibus extitere ad quæſtū fœnices. Itali de
nullis aliis ceſſere. Oritur & ſtagnū ī pluribus hyberiæ locis nō caſu repertū: ut qdā
ſcriptores uulgarūt: ſed effoſſum cōflatūq; quēadmodū argētū atq; auꝝ tradūt. Nā
ſupra luſitaniā plurimū ſtagnū effoditur in īſulis oceani hyberiæ ꝓximis: quæ a ſta/
gno caſſiterides denominātur. Plurimū tamen a britānia īſula ad oppoſitam galliam Caſſiteri
affertur. Deinde per loca mediterranea celtici mercatores equis ꝑ inaſſaliotas ad nar/ des
bonam urbem romanoꝝ coloniā optimū earū partiū: tum oportunitate: tum cōmo/
ditate adeūtium emporiū perducūt. Sed de gallis ac celtiberis hactenus. Nūc ad ligu Ligures
res trāſeamus. Hi patriā habitātes aſperā: ac oīno ſterilem plurimo labore cōtinuoq;
uitam durā agūt. Nam multis arboribus oppleta regiōe quidam cædendæ materiei:
quidam ſubigēdo agro lapidum aſperitate cultu difficili uacāt: ita enim terra lapido/
ſa eſt: ut gleba abſq; ſaxo nequeat effodi. Huic uitæ erūnoſæ natura aſſueti licet mul/
to in labore uerſent᷑: parū tñ ꝑcipiūt emolumēti. Cōtinuū aūt exercitiū & uictus par
citas corpora eoꝝ macilēta efficit ac robuſta. Mulieres quoq; uirorū labores ꝑferunt
aſſuetæ una cū uiris opus facere. Venationibus cōtinuo uacāt captiſq; feris fructuū
inopiā ſuſtentāt. Niuibus inſuꝑ mōtaniſq; aſperitatibus aſſueti agiles corpore ac ua/
lidi reddūt᷑. Nōnulli meſſis raritate carnes partim domeſticas edunt: partim ferinas
aqua ī potū ſumpta. Oleribus utunt᷑ ꝓut fert regio ut ad quos neq; ceres adierit: neq;
Dionyſius p̄ cæteris diis hoībus utiles ī terra cubāt ut plurimū rari ſub tecto aut ī tu/
guriis iacēt: plures ad caua ſaxa ſpeluncaſq; ab natura factas ubi tegant᷑ corpora di/
uertūt. Hoc pacto priſco more abſq; apparatu aliquo uiuūt. Deniq; mulieres uirorū
uiri ferarū robur & uires habēt. Aſſerūt ī bellis ſæpius uegetū gallū ab gracili maci/
lētoq; ligure ex ꝓuocatiōe ſingulari certamīe uinci. Arma habēt leuiora quā romani.
Operiunt᷑ corpora ſcuto lōgo ad formā galaticoꝝ facto tunicaq; ſuccincta. Armant᷑

etiam ferarũ pellibus ac enſe mediocri. Quidã romanorum conſuetudine quos in ea re imitati ſunt: arma imutarunt. Feroces ſunt & acuti ingenii nõ in bello ſolum: ſed in cõmuni uita: mercaturã exercẽt nauigãtes p ſardonium lybicũq; pelagus ſpõte ſe grauibus maris piculis obiectantes. Scaphis enim haud ſatis more cæterarum nauiũ præparatis nauigãt. Quo fit imminẽte tẽpeſtate grauia ſubeant uitæ diſcrimina. Tyrreni: ſupereſt enim ut de his loquamur: fortitudine egregii magno potiti imperio ciuitates cõdiderũt plures atq; opulẽtas. Claſſe quoq; potentes cum diutius mari imperitaſſent italum pelagus tyrrenũ ab ſe denominarũt. Pedeſtri quoq; exercitu pualidi tubam primi adinuenerunt & bello admodũ utilem & ab illis tyrrenũ appellatã. Duces exercitus pluribus inſignibus decorarũt. Lictores illi eburneã ſellã togã purpuream adiiciẽtes. Domibus addiderũt porticus in quis ſeruorum cõcurrẽtium turba diuerteret quæ imitati poſtmodũ romani inq; melius aucta ad ſuam rem. pub. trãſtulere. Litteris quoq; & rerum naturaliũ iueſtigationi ac theologiæ plurimo tpe impẽſo. Præcæteris in fulgurum interptatiõe uerſati ſunt: adeo ut noſtra quoq; ætate uniuerſus ferme orbis tum admiret uiros: tum fulgurum interpretibus utat. Patriã uberem incolunt quã ſtudio: curaq; efficiũt fertiliorẽ. Menſa bis i die ſumptuoſe pparata: oĩa quæ ad epularum delitias ptinent abunde ſubminiſtrant. Stragulas inſup ueſtes floribus diſtinctas: poculaq; aurea uarii generis ac miniſtrorum ſeruorumq; numerum pmagnum i uſu habent multiplices: ubi non ſolum ſerui famulant: ſed et liberi plures. Poſtremo priori uirtute abiecta potui ſe atq; ignauiæ tradẽtes haud iniuria partã maiorum ſuorum in bellis gloriã amiſere. Non aũt eos parum ad delitias impulit patriæ fertilitas: q̃ fructiferearum copia ad inertiã uoluptatẽq; traduxit. Sunt tyrreni cãpi lati collibus diſticti: cultiq; admodũ ſolo fertili: ut q aquis nõ hyemis tãtũ: ſed æſtatis quoq; tpe abũdẽt. Nũc iſulas meridiẽ uerſus i oceano arabiæ: q̃ ad orientẽ ſpectat terminat aũt ea: q̃ dicit cadroſia: poſitas referemus: ea arabiæ portio pluribus pagis urbibuſq; had ignobilibus incolit: quarum aliæ eminẽtibus in collibus ſitæ ſunt: aliæ in tumulis aut patẽtibus campis: regias hñt q̃ iſigniores ſunt admodũ ſumptuoſas: frequẽtibuſq; habitatoribus ſatis opulẽtas: oẽs ea pr̃ia paſcuis uariiq; generis pecoribus plena eſt. Flumina inſup p eã decurrẽtia cãpos irrigãt: quo reddũt fertiliores: ideoq; pars arabiæ aliis ubertate pſtat. Fœlix eſt appellata. Ei regiõi: quæ oceanũ iuxta ẽ: plures apponunt iſulæ: q̃rũ tres merent litteris cõmendari. Vna in qua nõ licet ſepeliri uita functos ſacra dicitur. Altera huic ppinqua eſt ſtadiis ſeptem: ad quã deferunt ſepeliẽda corpora. Sacra fructibus caret pterq̃ thure: quod in ea adeo excreſcit: ut p uniuerſum orbem ſatiſfaciat deorum ſacris. Fert et myrrham plurimũ & alia uarii generis aromata odorem pbentia. Thus percipit hoc pacto. Arbor eſt magnitudine parua aſpectu ſpinæ ægiptiæ albedine. Folia arboris: quæ cithea dicit ſimilia. Flos colore croceo. Thus ab arbore quẽadmodum lachrima emanat. Myrrhæ arbor lentiſco æqualis eſt. Folium frequẽtius tenuiſq;. Fluit autem effoſſa ab radicibus terra: in ſolo ubere bis i anno fructum reddit uere atq; æſtate: ſed rubeum uere ppter rorem: æſtate albũ. Colligunt aũt paliuri ſemen quo cibo potuq; utuntur: & ad uentris fluxum. Varii eſt uſus ea omnis regio. Sed optimã rex poſſidet conceſſa ei decima omnium inſulæ fructuum parte. Inſulæ latitudinem ducentorum ſtadiorum eſſe aiunt: incolitur a pancheis: qui & thus & myrrham in continentem ferunt uendentes arabis mercatoribus: a quibus alii prætio ſumptas in fœnicem ſyriam & ægyptum tranſuehũt. Inde a reliquis orbis mortalibus importatur. Eſt & tertia magna inſula haud amplius triginta ſtadiis ab hac

Tyrreni
Tuba
Littoris porticus
Thuris collectio
Myrrha
Paliurus
Panchei

remota. Ad orientalem oceanum ſpectãs plurium ſtadioꝝ longitudine ab eis ꝓmontorio: quod ad occidẽtem uergit elatiora in die loca tradunt aſpici. Sunt in panchea: quæ hiſtoriæ mandẽtur digna habitãt eam indigenæ: qui dicũt panchei. Externi pterea indi: ſcytæ cretes oceano aduecti. Ciuitas eſt in ea ꝑpulchra noĩe panara admodũ fœlix. Qui in ea habitãt miniſtri iouis triphilii dicunt᷑. Soli enim ex his: qui pancheã oram incolunt: ſuis uiuũt legibus: liberi abſq; rege Annuos: tamẽ ſibi pricipes creãt tres: quoꝝ iudicio mortis excæpta pœna ſingula: ita tamẽ ut res maximas ad ſacerdotes referãt: permittunt᷑. Ab hac urbe ſtadiis ſexaginta iouis triphilii abeſt templum ĩ campeſtri poſitum loco: quod tum uetuſtate: tum ædificii magnificẽtia: tum natura loci mirabile habet᷑. Agri circa templum diuerſis arboribus pleni ſunt & fructum & uoluptatem uiſui afferentibus. Cypariſis enim ĩgẽtibus platano lauro myrto abundant qbus augmẽtum pbet terra ſcaturiẽſibus aquis irrigua. Ex agris templo ꝓpinqs adeo ĩgẽtes dulcis aquæ fontes manãt ut flumen efficiãt nauigiis aptum. Ex his diuiſa in multas oras aqua reddit arbores altitudinis pcipuæ quaꝝ ſub umbra æſtatis tpe calorem hoĩes uitant. Diuerſe inſuper uarii coloris aues quæ in arboribus nidificant tum ſuaui aures cãtu: tum uiſum oblectãt. Horti pterea plurimi: prataq; multiplicibus herbis floribuſq; uirentia decorũ aſpectũ reddũt diis loci dignum. Palmæ igenti magnitudine ẽt uberes fructu. Nuces quoq; fertilem cibum ĩcolis pbẽt. Præter hæc uites in altum elatæ multiplici palmite patriam efficiũt fertiliorem. Templum ingẽs ex albo ædificatum lapide magnis ſculptiſq; ſuffultum columnis duoꝝ iugerũ longitudinem: cui æqua eſt latitudo: complectit᷑. Permagnæ deoꝝ ſtatuæ ſumma arte fabrefactæ tẽplum exornãt. Circum uero ſacerdotes qbus ſacroꝝ cura demandata eſt domos habẽt. Eſt quoq; tẽplum iuxta circus lõgitudinis ſtadioꝝ quattuor: latitudine iugeri. Ab utroq; circi latere ſigna ænea ĩgẽtia ſita ſunt quadrata baſi: in eius fine ex uberibus fontibus fluuius quẽ diximus colore albo ꝓfluit. Appellãt aũt hoc flumen ſolis aquam: q̃ potu ſumpta plurimũ confert ad corporis ualitudinem: circũdat oẽm fontem margines ex lapide ſumptuoſo ab utroq; latere ſtadiis quattuor uſq; ad marginis extremũ nulli pter ſacerdotes ire fas eſt. Ager q circum adiacet ſtadiis ducentis diis ſacer eſt. Cuius uectigal in ſacrificiis cõſumit᷑. Hos ultra cãpos mons ẽ excelſus diis dicatus quem cœli ſedem appellãt olympumq; triphiliũ. Ferũt enim olim cœlũ orbi imperãtem cũ ad hæc loca diuertiſſet ex eius montis cacumine cœlum & ſtellã contẽplaſſe: ac deiceps olympũ triphiliũ: quoniã externæ in eo gẽtes ſed urbes quoq; eoꝝ Ardenã loiã Aſteruſam deleſſe. Sacra inſup in eo mõte ĩſtituiſſe: quæ ſacerdotes caſtæ annis ſingulis celebrarẽt. Poſt hũc mõtem in alia pancheæ ora uarii generis ſũt animãtia. Elephãtes plurimi leoneſ. Pardali: damæ: diuerſaq; pterea aĩalia: tũ aſpectu uario: tũ robore mirãda. Habet pterea ea ĩſula tres nobiles urbes. Hyracidã: Dalidã Oceanidã. Regio oĩs fructifera: ſed uini maxĩe abũdãs. Viri bello apti. Curribꝰ ĩ bello utunt᷑ more priſco. Politia eoꝝ trifariã partita eſt. primũ locũ ſacerdotes tenẽt qbꝰ addunt᷑ artifices. Secundũ agricolæ hñt. Tertiũ milites: qbus paſtores adiciunt᷑. Sacerdotes oĩum ſunt duces: qbus & controuerſiaꝝ iudicia & publicaꝝ rerum arbitria permiſſa ſunt. Ruſtici agros colũt: fructus omnis in cõmune cõferentes. Qui ex eis optime uidentur agro colendo uacare. Hi uſq; ad numerum decem ad cæteroꝝ exortationem diſtribuẽdorum fructuum iudices ab ſacerdotibus leguntur paſtores tum ea quæ ad ſacra pertinent: tum reliqua in publicum alia numero põdere alia cũ omni ferũt diligẽtia. Nil.n. priuati cuiuſq̃ ẽ domo atq; horto exceptiſ: ſed tũ uectigalia tum

Panara
Triphilii

Solis aqua

Cœli ſedes
Ardena
Loia
Aſteruſa
Hyraſcida
Dalida
Oceanida

cætera ſacerdotes pcipiũt: æquæ illa cæteris ꝓut uſus fuerit diſptiẽtes: ipſis duplũ cõcedit. Veſtibus induunt mollibus. Oues. n. apud eos plurimũ ab aliis differũt mollitie. Ornamẽta aurea nõ tãtum mulieres: ſed ẽt uiri deferũt torqbus collũ ornantes armillis manus aures more pſaꝝ i auribuſ pedes nouis ac uarii coloris calceis. Milites patriã armis utant. Pars. n. qdã eius oræ a latronibus qui agricolas p inſidias capiunt iſeſta eſt. Sacerdotes ultra reliquos delitiis uacãt uitã ducẽtes mũdã ac ſumptuoſam Stolas lineas maxie tenues ac delicatas: qñq; uero ueſtes ex molliori lana cõtextas induuntur. Mitras inſup geſtãt auro itextas. Sandaliiſq; p carciamẽtis uarii coloris utuntur ſumma arte factis. Ferũt & aurea mulieꝝ more pter in aures ornamenta. Hi maxime deoꝝ incũbũt curæ hymnis & laudibus eoꝝ geſta recẽſentes: narrãt ſacerdotes gen9 eoꝝ manaſſe a creta ab Ioue ductũ: cum in pancheã ueniſſet: quo tpe iter hoies uerſatus orbi iperitauit. Hoꝝ cõiecturã ex ſermõe ſumũt: cũ multa penes eos uerbis cretenſium dicat: beniuolentiãq;: quã erga cretẽſes habẽt tradita illis a maioribus huius rei memoria a parẽtibus cœpiſſe. Oſtendũt pterea hoꝝ ſcripta quædã ab Ioue relicta quo tpe tẽplum cõſtruxit. Referta eſt ẽt ea pria auro argẽto ære ſtagno ferro. Quoꝝ nil extra inſulã aſportari licet neq; uero ſacerdotibus extra locũ ſacrum ꝓficiſci fas ẽ. Vltra dephenſum iterfici licet. Dona plurima aurea atq; argentea diis a lõgo tpe oblata in tẽplo ſeruant. Valuæ eius ſtructura mirabili auro: argẽto: ebore ſunt decoræ. Dei lectus ſex eſt cubitoꝝ lõgitudine quattuor latitudine aureus totus opifico: ſplendido: ac uenuſto. Similimodo & dei mẽſa tum magnitudine: tum pari ipenſa ſplẽdoreq; iuxta lectum poſita. Huius in medio eſt & alter lectus ex auro permagnus ſacris ægyptioꝝ litteris inſcriptus: in quis cœli & iouis geſta: deide dianæ ac apollinis a mercurio ſcripta cõtinebãt. Inſulas oceani arabiæ oppoſitas cũ recẽſuerim9. Nũc ad eas trãſeamus: quæ græciã ægeũq; pelagus ſpectãt initium eaꝝ a ſamothracia ſumẽtes.

Sacerdotum termini

Hanc nõnulli Samon uocitatã priſcis tpibus tradũt. Deinde ab antiqua ſamothracia inſulæ ꝓpinqua: Samothraciã dictã. Habitarũt eam prius aborigenes: cum coꝝ qui in ea primũ fuere tũ hoies: tum duces nullæ nuptiæ ferant: quidam aiunt priſcis temporibus inſulã uocatam ſamũ ab icolis: qui ex ſamo ac thracia eo ꝓfecti ſunt dictã ſamothraciã. Sua olim lingua aborigenes uſi ſunt. Cuius multa ueſtigia in ſacris ad noſtram uſq; ætatem perdurãt. Tradunt ſamothraces ante deucalionis diluuium aliud quoq; antea magnũ apud eos extitiſſe. Id primũ ab oſtio cyaneo: deide ab helleſponto erupiſſe. Ponti enim pelagus in modum ſtagni fluminũ in curſu aquarũq; inundatione adauctum adeo ſupramodũ in helleſpontum effluxit: ut aſiæ magna pars ſecus mare ſita fuerit diluuio abſumpta: plana quoq; ſamothraciæ ora creſcẽte mari uaſtata eſt. Qua ex re poſteri piſcatoꝝ nõnulli iactis retibus quædam colũnarum lapidea capita i terrã traxere tanq̃ ciuitatibus aqua ſubmerſis hoies ad altiora inſulæ loca cõfugerint. Decreſcente deinceps mari accolas uota diis feciſſe ſalutemq; conſecutos circum inſulam ſalutis terminos ſtatuiſſe tradũt. Erexiſſe quoq; aras: in quibus nunc uſq; ſacrificatur ut palam ſit ante diluuium eam inſulam habitatã. Poſtmodum ortũ in ea ferunt Saona ex ioue ac nympha ut quidam uolũt: ut alii ex mercurio & rhena qui populum diſperſum in unum congregans inditis legibus Saona ab inſula uocatus eſt. Hic populum in quinq; tribus partitus cuilibet indidit filiorum nomen. Tradunt eo tempore ex ioue ac electra Dardanum Iaſium: & Harmoniam ortos. Dardanus uir prudens in aſiam nauigio tranſuectus urbem dardanam condidit: conſtituto regno quod poſteri troiã apppellarũt populos ſibi ſubditos dardanos uocari iuſſit: in multas

Samon Samothracia

Diluuia duo

Saona Dardanus Iaſius Harmonia

multas p̄terea gẽtes has impio diffuſo dardanos in eis ꝓ thracibus locauit. Iouẽ uero aiunt cũ uellet filioꝶ alteꝶ honore iſignẽ eẽ docuiſſe eum initiãdi cerimonias q̄s haud fas ẽ aure niſi initiatos. Videt̃ aũt hic primus hoſpites initiaſſe: ex q̄ ea re cerimonias reddidiſſe celebriores. Cadmũ deiceps Aegenoris Europã q̃rẽtem cũ ad eos peueniſſet pceptis cerimoniis. Harmoniã duxiſſe uxorẽ Iaſii nõ ut græci fabulant̃ martis ſororem. Has nuptias a diis primũ celebratas ferũt. Cererẽq; in gratiã iaſii ei ex frumẽto panẽ attuliſſe. Mercuriũ lyrã palladẽ decantatũ monile peplũ ac tibias. Electrã uero magnæ deoꝶ matris ſacra celebrari oñdiſſe cũ cymbalis ac pſallẽtium tympanis. Et apollinẽ qppe cythara uſum & muſas tibiis. Cæteros deos plauſu nuptiaꝶ iocũditatẽ auxiſſe tradũt. His actis cadmus iuxta oraculi reſpõſum cõdidit in boetia thebas iaſius ſumpta uxore cybele genuit corybãtum. Veꝶ ad deos trãſlato iaſio Dardanꝰ cybeles ac corybãtus ſacra deoꝶ matris i phrygiã detulerũt. Ceres prio nupta olympo genuit alcem deãq; Cybelẽ ab ſe noĩauit. Corybãtus eos q matris ſacrificiis incũbebãt appellauit ab ſe corybãtas. Deſpondit quoq; theben cilici natam. Tibias inſup inde in phrygiã traduxit: ac in lyrneſum mercurii lyram ab Achille poſtmodũ ſublatam: ex iaſio p̄terea ac cerere plutonẽ fabulæ natũ uolũt: ueꝶ cõſtat frumẽti copiam i nuptiis armoniæ ob iaſii beniuolentiã dono datã. Quæ de eiuſmodi cerimõiis ſingulatim tradunt̃ in archanis ſeruant̃ ſolis initiatis nota: uulgata eſt hoꝶ deoꝶ p̄ſentia: atq; in piculis mirabile p̄ſidiũ ipſoꝶ inuocãtibus numen. Effici quoq; aſſeuerãt horũ miniſterioꝶ participes iuſtiores magis pios & prorſus meliores uiros. Ideoq; uetuſti heroes ac ſemidei q pclari fuere initiari ſũmopere cupierũt. Nã iaſon: caſtor: pollux: hercules: orpheus: his initiati ſacris fortunati i bello hoꝶ deoꝶ fauore extiterũt. Nũc ad naxũ ueniamus. Hãc primũ ſtrongylẽ dictã habitarũt ex huiuſmodi cã thraces. Fabulant̃ boreos pueros fuiſſe butem ac lycurgũ nõ ex eadẽ matre fratres. Butes qui iunior erat cũ iſidias paraſſet fratri re palã facta nil aſperiꝰ lycurgus egit: q̃ ut una cũ iſidiatoribus nauigiis ſumptis butes nouã patriã cogeret̃ q̃rere. Itaq; thracibus piculi ſociis aſſumptis p cycladas ad iſulã ſtrõgylẽ pfectus nauibus nauigãtes p̄dari cœpit. Cum raræ apud eos eẽnt fœminæ: multas ex aliis locis mari raptas aduexere. Cycladum q̃dã oĩno deſertæ erãt: q̃dã paucis icolis fulctæ. Quapp alias regiões p̄dãdi gr̃a petẽtes cũ ab euboia arcerent̃ ad theſſaliã nauigarũt. Vbi icõtinentẽ deſcẽdẽs butes caſu i ſacerdotes Dionyſii circa mõtem arcadiæ: q dicit̃ dryos orgia celebrãtes icidit His cõſpectis q̃dã abiectis i mare ſacris cõfugerũt. Aliæ montẽ ꝓpinquũ petiuere coronis rapta ad Butis cõcubitũ cõpulſa eſt. Quod illa moleſtius ferẽte cũ Dionyſii auxiliũ iploraſſet Butes in iſaniã uerſus i puetũ ſe deiiciẽs expirauit. Reliq thraces aliis mulieribꝰ raptis: in qs clarior fuit uxor Aloei iphemedea: eiuſq; filia pãcratis in iſulã ſũt reuerſi. Hic thraces loco butis aliũ regẽ iſulæ p̄fecerũt Agaſſomenũ. Cui pãcratidẽ aloei filiã p̄ſtantẽ pulchritudine matrimonio iunxere. Veꝶ anteq̃ regi deſpõderet̃ duces eoꝶ pcipui: ſi cœlos atq; cæteris pro pãcratide mutuis uulneribus diſſenſione iter eos orta cõciderũt. Agaſſomenus amicoꝶ cuidã nuptui iphimedeã dedit: at uero aloei Ephialtes atq; othus filii ad iueſtigãdas uxorem filiãq; miſſi cũ in ſtrõgylẽ pueniſſent thracibus bello ſubactis urbeq; obſeſſa defuncta poſtmodũ pãcratide i iſula thracibus imperãtes mãſere: appellarũtq; iſulã diam. Orta poſtmodũ iter eos regni cõtentiõe cum ad certamẽ deſcendiſſent. Multis utrinq; cadẽtibus mutua occubuerunt cæde. Ab icolis poſtea tanq̃ heroes culti thraces q ſuperfuerunt cũ annis poſtea ducẽtis in ſuã tenuiſſent ſiccitate urgente eam deſerere coacti ſunt. Cares deinceps ex

Dardania
Cadmus
Harmonia
Thebe
Iaſius
Cybele
Corybãtus
Ceres
Olympꝰ
Corybãtes
Iaſius
Pluto
Naxos
Strongyle
Butes
Lycurgꝰ
Dryos
Coronis
Iphimedei
Pãcratis
Agaſſemenus
Aloeus
Ephialteſ
Othus

Dia lamia aducti iſulã poſſederũt qbus Naxus polemonis imperãs pro dia ab ſe cogno
Naxus minauit: naxon: hic uir bonus ac præclarus filiũ reliqt leucippum. Ex quo ortus filus
Leucip/ Merdeus imperauit inſulæ. Theſeus poſtmodũ ex creta cũ ariadne ꝓfectus in ea per
pus manſit inſula. Qui cũ p ſomniũ dionyſiũ ſibi: niſi ariadnẽ reliqſſet minitante uidiſſet
merdeus timore perculſus muliere omiſſa ex inſula diſceſſit. Dionyſius noctu ſumptã Ariad/
Theſeus nen in montẽ tulit q apellatur dryos. Et his primũ euanuit ut deus tũ quoq; Ariadne
ariadne nõ amplius uiſa eſt. Ferũt naxii hũc deũ apud eos nutritũ ob eãq; rẽ inſulã ſibi acce/
Drios ptiſſimã eſſe. Nyſiadãq; a nõnullis dici. Nã iouẽ eorũ fabulæ tradũt Semele ante par
Dionyſii tum fulmine icta ſumptũ in fœmore infantẽ ut clam iunone eẽt uſq; ad pariẽdi tem/
ortus pus abſcõdiſſe: inq; naxo inſula natũ philiæ coronidi Cliediq; loci nymphis præbuiſ/
Nyſiada ſe educandũ. Fulminaſſe aũt ante partũ Semelen: ut nõ ex mortali ſed ex duobus diis
coronis ortus e ueſtigio fieret inmortalis: Incolis uero ob dionyſii nutriẽdi curã gratiæ reddi/
tæ fœlicitate inſulæ: & ut claſſe præſtarent præbita. Nã primi ab xerſe deficientes &
claſſe eũ oppugnarunt: & apud plateas in acie opera eorum inſignis fuit. Vina præte
rea habent præcipua: inditiũ haud paruũ dei erga inſulã affectionis. Hanc ſimen an
tea dictã cũ eſſet cultoribus deſerta primũ cũ triopo aducti aduenæ habitarũt. Ho/
rum duces cithonius neptunni filius ac ſymes a quo & inſula id nomen ſortita eſt ex/
Sime titerunt: in ea poſtmodũ regnauit addita cnydiæ parte Nireus charopi atq; aglaiæ fi/
cithoni9 lius ſpecioſus admodũ: qui cũ agamẽnone ad troiã profectus eſt. Confecto troiano
Nireus bello inſulam cœperunt cares: quo tempore plurimũ mari poterant. Hi ſiccitate in/
gruente fugientes ex inſula locum quem Vranium dicunt habitarunt. Sime manſit
deſerta quoad lacedemoniis argiuiſq; ad eã inſulã tranſeuntibus habitata eſt. Quidã
Nauſus nauſus noie qui antea cũ ippoto uenerat ſumptis uoluntariis colonis in ſimen tunc in
Zuchus habitatã primũ tranſiit. Deinde nõnullos duce Zucho eo nauigantes communicata
Calidna cum eis inſula ſuſcepit. Eam coloniã a cnydiis ac rhodiis deductã ferunt. Calydnam
niſiria uero ac Nyſirã olim a caribus poſſeſſas Tattalus poſtmodũ herculis tenuit. Amphi
Tattalus tus deinde phippuſq; coorũ regis filii ad iliũ ab his inſulis nauigantium duces fuere.
amphit9 Tũ uero a troia quattuor agamẽnonis nauibuſ ad calydnã aducti immixtiq; accolis
phippus ibidẽ permanſere. Priſcoꝝ nyſiræ incolas terræmotus abſumpſit. Peſte deinceps affli
Carpa/ cta inſula eo coloniã miſere rhodii. Carpathon primi inhabitarunt quidã minois mi/
thos lites. Quo tẽpore græcoꝝ primus maris imperio potitus eſt. Multis poſtmodũ ſecu
ioclus lis ioclus dimoleontis argiuus genere iuxta certũ reſponſum coloniã in carpathũ de/
Rhodos duxit. Rhodus inſula primũ inhabitata eſt ab his quos Telchines appellãt ſecũdũ fa
Telechi/ bulas maris filios. Fertur ſane eos una cũ chalphurna oceani filia nutriſſe neptunnũ
nes ab rhea illis datũ. Fuiſſe quoq; eos aiunt quarũdã artiũ inuẽtores aliaq; ab ipſis utilia
neptũni ꝑmulta in uſum hoium deducta. Statuas inſup deoꝝ fabricaſſe primo quædãq; anti/
alumni qua eoꝝ noie ſigna fuiſſe appellata. Nã apud lidios apollo Telchinius: iuno ac nym/
phæ apud aliſios telchiniæ Apud camireos iuno thelchinia dicũt: incantatores etiã
uolũt eos fuiſſe & tãq magos nubes hymbres grãdinẽ niuẽ inducere: ac mutare pro/
prias formas cũ uellẽt ſolitos: inuidi quoq; in doctrina artiũ extitere. Neptũnus iã uir
rhodos ex alia Telchiniũ ſorore ab ſe dilecta genuit liberos mares ſex. Femellã unicam noie
imalie Rhodos: a qua & iſula cognominata eſt. Fuerũt in ea pte inſulæ: quæ ad oriẽtẽ ptinet
ſparteus gigãtes: quo tpe iouẽ ferunt expugnatis Titanis imalie nymphæ amore captũ tres ex
Saturn9 ea ſuſcepiſſe pueros. Sparteũ Saturnũ Cytũ. Quoꝝ ætate tradũt Venerẽ cum ex cy
Cytus thero cyprũ peteret aditu ꝓhibitã a neptũni filiis claris admodũ atq; aio elatis ea quæ

re turbatam

re turbatã deã eos in infamiã ab ſe uerſos adegiſſe: ut matrẽ ui cognoſcerẽt multiſq; incolas afficerẽt calamitatibꝰ. Quæ neptũnus pſpiciẽs filios ob rei pudorẽ ſuffodit ĩ terrã: quos oriẽtales demones appellant. Aliã in mare ꝓiectã uocauit Leucotheã: cui ĩmortaliũ honores ĩcolæ tribuerũt: poſtmodũ telchinis futurũ ꝓuidẽtibꝰ diluuiũ re-licta abierũt ĩſula. Lycus deĩceps cũ in lyciã ueniſſet: tẽplũ lycii apollinis pene xãthũ fluuiũ erexit. Facto diluuio cæteri q̄dẽ aqua deleti ſunt locis ĩſulæ planis ob pluuias ĩ modũ ſtagni redactis: pauci & ĩ his iouis filii q ad mõtes cõfugerãt euaſere: ſol ſecũ-dũ fabulas rhodiæ amore captꝰ ĩſulã a qua amota Rhodũ ab ea dixit. Verũ id cõſtat cũ a primordio ĩſula referta paludibꝰ admodũ hũida eẽt ſolis calore arefactos hũo-res terrã fertilẽ reddidiſſe. Ab eo aũt genitos ſeptẽ nũero q dicti ſunt heliades. Cum alii præterea ĩdigentes populi ĩſulã inhabitarẽt: exiſtimatũ eſt inſulã ſoli ſacram eſſe. Rhodii quoq; poſtmodũ ſolẽ præ diis cæteris coluerũt tanq̄ ſui generis auctorẽ. Tra dũtur filii ochimus cerchaphus macer Actinus. Tenages Triopas Cãdalus filia una Electiõe q̄ adhuc uirgo functa eſt uita heroicos poſt obitũ honores a rhodiis ſortita. Cũ iam uiri eſſent heliades ſolẽ ferũt dixiſſe: qui mineruæ primũ ſacra feciſſent apud eos deã futurã. Quod idẽ cũ atheniẽſibus prædictũ eẽt: aiũt ab hiliadibꝰ õmiſſo ꝓ-pter feſtinãtiam igne ĩmolata hoſtia Cecropẽ atheniẽſium regẽ poſtmodũ accenſo igne ſacrificaſſe. Ex quo hucuſq; mõs huius ſacrificii ſolũ in rhodo pſeuerat: ibiq; p-mãſit dea. Hæc de rhodiis priſci tradũt: ĩ quis eſt zenõ q eiꝰ ĩſulæ geſta ſcripſit. He-liades peritiſſimi omniũ: ſed maxime in aſtrologia fuerũt: addiderũt quoq; ad naui-gandi artẽ pmulta. Sitũ inſup terræ cõſcripſere. Præſtantior inter eos Tenages fuit a fratribꝰ ob inuidiã occiſus. Qua re nota cædis participes aufugerũt. Mater quidam in leſbũ: cãdalus inchoũ. Actis ad egyptum trãſiens in patris honorẽ ſolis cõdidit ci-uitatem. A quo ad egyptios aſtrologiæ noticia traducta ẽ: poſtmodũ græcia diluuio oppreſſa cum plurimi hoĩes periſſent & litterarũ quoq; monumẽta deleta ſunt. At di-luuii exptes ægyptii aſtrologiæ artẽ ſunt ꝓſecuti. Qua in re cum græcos ob litterarũ defectum anteirent accidit ut primi ægyptii crederẽtur aſtrologiæ extitiſſe reptores Eodem pacto cum ab athenienſibus urbs nomine Sai in ægypto fuiſſet condita & hæc quoq; ꝓpter diluuiũ ex hoĩum memoria delapſa ẽ. Hãc ob cãm exiſtimãt mul-tis poſt ſeculis Cadmum agenoris filiũ primũ litteras ĩ græciã attuliſſe. Atq; iõ græ-cos quadã cõmuni ignorãtia ductos litterarũ inuentionẽ illi acceptã tribuiſſe. At uero triopas in cariã nauigãs ꝓmontoriũ tenuit ab eo poſtmodũ triopion cognominatũ. Reliqui ſolis filii q ꝓcul a culpa cædis erãt pmãlere in rhodo habitãtes in illyſia ubi & urbs cõdita ab eis eſt noĩe achaia. Horum ochimus natu maior regnũ tenens uxo-rem egetoriã loci nympham duxit: ex qua genuit filiã Cydippen Cyrben poſtea ap-pellatã. Qua cercaphus frater in uxorẽ ſumpta in regno ſucceſſit. His uita functis fi-lii tres regnum cœpere lyndius illyſus: Camirus: inũdatione deĩde aquarũ ſecuta Cyr-be deſerta cultoribus facta eſt: ipſi patriã inter ſe partiti q̄libet. Ciuitatẽ ſui noĩs cõdi-dit. Poſt hæc danaus ex ægypto cũ filiabus aufugiẽs in lyndiam Cypri appulit ſuſce-ptuſq; ab incolis erepto mineruæ tẽplo ſtatuã ingentẽ deæ dicauit. Hoc tpe cadmus ad pquirendã europã miſſus uehemẽti iactatus tẽpeſtate ĩ rhodum uenit: ibiq; ſuſce-pto antea dum fluctibus agitarent uoto ædificauit neptũno tẽplum. Eiuſq; curã fœ-nicibus q̄buſdam ab ſe in inſula relictis q illyſiis pmixti cum eis pmanſere pemanda-uit. Ex his poſtmodũ ſacerdotes q̄ faciundis pẽſſent ſacris ex ſucceſſione manarunt. Cadmus & mineruã lyndiam ornauit donis; ĩ q̄s olla fuit ærea admodũ cõſpicua an

Citus
Leuco-thea
Lieus
Solis amor
Rhodos
Ochimꝰ
Cercha-phus
Actinus
Tenageſ
Triopas
Candalꝰ
Electiõe
Tenageſ
Aſtrolo-giæ rep-tores
Sai
Lrarum inuentor
Cadmus
Triopi
Illyſia
Achaia
Egeto-ria
Cydippẽ
Cyrbe
Lyndius
Illyſius

Camiruſ tiquõ more fabrefacta. In ea litteris phœniceis quas aiunt primũ ex fœnicibus ĩ græ-
Danaus ciam allatas: appellataſq; phœniceas inſcriptum erat: terrã rhodiam a ſerpẽtibus ua-
Cadmus ſtatum iri. Quapp rhodii poſtmodũ in delphos ſciſcitatũ miſere. Quo pacto id ad-
Phorbas uerteret malũ. Reſpõſu apollinis pcepit: ut phorbãtẽ cũ ſociis ĩ iſulã aſciſcerẽt. Hic
laphiti filiꝰ cum pluribꝰ erat ĩ theſſalia ſociis patriã ad habitãdũ qrens: ac cito iuxta
dei reſpõſum phorbãti ps iſulæ ad habitãdũ cõceſſa eſt. Cuiꝰ uirtute deletis ſerpen-
tibꝰ liberata eſt eo timore rhodos. Fuit hic in cæteris quoq; rebus uir bonus: unde &
Althe post obitum heroum meruit honores. His actis althemenes catarei filius cretẽſium
menes regis cũ oraculũ de qbuſdã ſciſcitaret: reſpõſum tulit in fatis eẽ ut pater ab eo iterfi-
Catatreꝰ ceret euitare fata cupiẽs ſpõte cũ plurimis uolũtariis abiit in eam rhodi oram: quæ ca-
Acaby- miros dicit ſupraq; achabyrum mõtem ioui tẽplũ cõſtruxit achamiriũ appellatum.
rus Quod & nũc quoq; ſupra excelſum mõtis cacumẽ poſitũ unde creta cõſpici poteſt
præcipuo habetur cultu. Habitabat Althemenes cũ his qui eũ ſecuti erant in camiro
præcipuo incolarum honore habitus. At pater Catatreus cui nulla erat alia ꝓles ma-
ſcula filii quem præcipue amabat actus deſiderio profectus eſt is rhodũ reperiendi
nati eiuſq; in cretam deducẽdi cupidus. Verum ui fatorũ: quæ ſuperari nequit urgẽ-
te cum noctu in iſulã deſcẽdiſſet orta inter ſuos lociq; incolas cõtẽtione ac pugna Al-
themenes ſuis auxilio accurrẽs iaculo inſcius patrem occidit. Qua ex re althemenes
dolore ingẽti pculſus cũ tãtæ uim calamitatis ferre nõ poſſet: fugiẽs hominũ cõſor-
tia ac ſermones ſoluſq; p deſerta inuiaq; loca aberrans dolore conſumptus expirauit.
Tlepole- Cui a rhodiis poſtmodũ honores heroũ impenſi ſunt pauloante troianũ bellũ. Tle-
mus polemus herculis filius ob licynii cædem ab ſe inſcio iterfecti ex agro ſpõte fugiens
ſecũdum oraculi reſpõſum: quod ſup colonia deducẽda cõſulerat cũ certis populis
tranſcendit in rhodum: ibiq; ab icolis ſuſceptus habitauit. Factus deinceps iſulæ rex
& patriam omnem reddidit inſignẽ & iuſte imperauit: inde ad illũ cum agamẽnone
ꝓfectus eſt regni adminiſtratione Buti qui ex agris cum eo fugerat permiſſa: is uir
bello clarus in agro troiano defunctus eſt. Quoniã rhodiẽſium rebꝰ cherroneſi qui
locus eis oppoſitus eſt: quædam ſunt immixta: haud ab re cẽſemꝰ & ipſa litteris tra-
dere. Cherroneſus olim ut nõnulli tradũt a natura loci qui hyſtmos dicitur. Vt uero
ſcripſerunt alii cherroneſo: qui eis imperauit oris nomẽ traxit. Haud multo poſt hu-
ius imperium uolũt Cureres quinq; ex creta eo tranſfretaſſe illorum poſteros qui ab
ioue & rhea orti ſũt: inq; ideis mõtibꝰ cretæ educati: li ĩ cherroneſum haud pua claſ-
ſe nauigãtes cares in ea habitãtes expulere: omnẽq; eã ſubactã patriã ĩ qnq; diſtribue-
inachus runt partes cõdita a quoquo eoꝝ ſui nominis ciuitate. Paulo uero poſt inachus argi-
Ciraus uorũ rex amiſſa Io filia Cyraũ pſtantem ducẽ cũ haud cõtẽnenda claſſe ad eam iqui-
rendã deſtinãs reditum abſq; filia interdixit. Verũ cum diutius uariis peragratis or-
bis locis incaſſum quæſita eſſet: ex caria cherroneſum contẽpta patria petiuit: deinde
partim ſuadẽdo partim cogẽdo quorũdã locoꝝ rex factus eſt ciuitate ab eo noie ſuo
Triopas cõdita. Vtilitati publicæ itentus magna gloria apud ſubditos uixit. Triopas deiceps
melliſſeꝰ cõtamiatꝰ cæde fratris cũ ĩ cherroneſũ puẽiſſet: a melliſſeo rege cædis purgatꝰ ĩ theſ-
ſaliã trãſiit deucaliõis filiis belli pſidio futurꝰ pulſis: ide pelaſgis agrũ doteũ ſortitꝰ ẽ.
Cũ tẽplũ cereris euertiſſet: eius materia abuſus ẽ ad regiæ cõſtructionẽ: igit incolaꝝ
odio cõtracto ex theſſalia fugiẽs cũ populis q ſecũ nauigarãt ĩ cnydiã uenit: ĩ qua &
urbẽ cõdidit ſui nois Triopiã: inde ꝓfectus & cherroneſum cœpit & ei conterminæ
plurimã cariæ partẽ. De triopæ genere pluref ſcriptores poetæq; diſſentiũt. Nam tra-
dunt

dunt quidã ipſum ex canace eoli filia neptũnoq;. Alii ex lapitho Apollinis Scibeq; pe- triopia
nei ortũ. Eſt in caſtabo cherroneſi tẽplum ſanctũ Semideæ. De qua cũ multa uarie Canace
ferantur haud ſilendũ uidet᷑. Verũ nos id quod magis increbuit quodq; cõſentiunt
accolæ referemus. Staphilo ac Chriſbtheo defuiſſe tradũt filias tres. Molpadiã Rhe Staphi-
am Partheniã rheam ab apolline cõpreſſam grauidam eſſe factam: patrem iratũ tã- lus
quam ab homine corruptã filiam in arca incluſam in mare deieciſſe: quæ cũ in delũ molpa-
appuliſſet: filiũ genuit nomine aniũ. Mulier preter opinionẽ ſalutem aſſecuta infan- dia
te poſt partũ ſupra apollinis altare poſito deũ orauit ut ſi ex eo eſſet genitus puerũ ſal- Rhea
uaret apollinẽ dicũt abſcondito infante eius educãdi curam cœpiſſe. Doctũq; deide parthe-
diuinãdi artem magno honore affeciſſe at uero Molpadiã partheniamq; rheæ ſoro- nia
res patris cuſtodiẽtes uini amphoram pauloante iter homines repti ſomnus oppſ- anius
ſit interim nutrita apud eas ſus thalamũ ingreſſa uini amphorã fregit. Quo diſſipa-
to uirgines patris iracũdiam ueritæ cũ ad littus cõfugiſſent e ſaxo ſe in mare præcipi-
tauere appollo in earũ ſororis gratiã manibus ſuſceptas in cherroneſi urbes incolu-
mes detulit: partheniæ in bubaſco cherroneſi diuũ honores habiti: & fanũ ædifica-
tum. Molpadia i caſtamũ accedẽs prædicatione apollinis Semidea dicta apud cher-
roneſos in honore fuit: in eius ſacris propter caſum: qui ex uino accidit. Melicrato li-
bant. Tãgentẽ uero: aut edẽtem porrũ nequaq̃ fas eſt tẽplum ingredi: adeo aũt poſt-
modũ ſemideæ religio excreuit ut nõ incolæ ſolũ: ſed exteræ quoq; gentes ad id tem-
plũ proficiſcerẽtur ſacris doniſq; egregiis deã colentes. Quod uero maximũ habet᷑
Perſæ iperantes aſiæ cũ omnia grecoꝝ loca ſacra expilaſſent: ſolũ huius ſemideæ tẽ-
plum itactũ liquere: latrões inſup ſingula rapientes hoc ſolũ haud quaq̃ muro cictũ:
ut abſq; periculo ſpoliari q̃at inuiolatũ ſinũt. Huius rei cauſam tradũt deæ cõmunẽ i
omnes beneficẽtiam. Nã & egras per ſomnũ curas morboꝝ docet: & multis inſuper
ſanitatẽ deſperãtibus ſalutẽ præbet. Mulieres præterea parturiẽtes a laboribus ac ui-
tæ diſcrimine hæc liberat dea. Quo factum eſt ut plurimoꝝ: qui ſalutẽ aſſecuti ſunt
donis refertũ templũ exiſtat: neq; cuſtodibꝰ: neq; mœniis: ſed religiõe tutis & de rho
do: cherroneſoq; hactenus. Nũc ad cretã tranſeamus. Qui prius cretã inhabitarunt
antiquiſſimi dicũtur etheo cretæ indigetes fuiſſe. Hoꝝ rex cretas fuit plurimarum in creta
ea inſula rerũ: quæ ad uitã mortalium cõferrent inuẽtor. Plures quoq; deorum apud Cretas
eos fabulantur extitiſſe: quos propter beneficia hominibus impenſa ut deos poſteri rex
coluerũt: de quibus ſingulatim recẽſebimus: eos imitati: qui cretenſiũ geſta conſcri- idei dati
pſere. Primi qui q̃dem memoriæ tradãtur in creta circa idem habitarunt: idei dactili
appellati. Hos quidẽ centũ fuiſſe numero tradũt. Alii decẽ: qui eo nõie uocati ſunt:
ob parẽ numerũ manuũ digitoꝝ: in quis eſt Ephorus. Volũt nõnulli Ideos dactilos
ex ida: quæ eſt in phrygia extitiſſe: indeq; cum Migdono trãſcendiſſe in europã diui-
nãdi quoq; arte peritos docuiſſe cantũ initiationes ac myſteria. In Samothracia uero
magnã ſui admirationẽ præbuere incolis: quo tẽpore orphea ferũt igenio ad poeſim
melodiamq; præſtanti hoꝝ diſcipulũ primũ ad græcos iniciandi morem myſteriaq;
attuliſſe: idei dactili tradũtur: ignis uſum ac æris ferriq; naturã quoq; modo fabrica- bericithi
rẽtur in loco: quẽ berecynthũ dicũt iueniſſe: cũ magnoꝝ bonorũ generi hominũ ha- hercules
berẽtur auctores imortalium honoribus donati ſunt. Scribũt etiã unum ex eis appel olympia
latũ herculem: qui cũ gloria excelleret olympia iſtituerit certamia. Poſteros uero no certami-
minis ſimilitudine ductos eſſe opinatos ab hercule Alcmene ea certamina inſtituta. na
Horum aſſerũt antiquitus & nũc uſq; extare ueſtigia: ꝙ fœminæ plures ab hoc deo curetes

cantus quoſdā ſummāt: ac ſupſtigioſa quædā faciāt: tanq̃ & ipſe incātator extiterit &
initiationibus deditus. At hæc plurimū aliena ſunt ab hercule: qui eſt ex alcmena or
tus. Poſt ideos dactilos ſecuti ſunt curetes nouē: quos quidā ex terra genitos uolunt.
Alii progeniē idei dactiloꝝ. Habitaſſe aūt in montibus ac cōualibus arborum plenis
tecta ac indumēta: quæ natura preberet: nōdum reptis domibus: habētes. Cū pru/
dentia eminerēt multa ad uitā utilia ab eis inuēta ſunt. Nam primos omnium greges
coegiſſe: aliquaq; māſuefeciſſe pecora. Mellis inſup & ſagittādi uenatidiq; modū in/
duxiſſe phibent. Hominū quoq; cætus ad cōmunē uitæ & legū diſciplinā illos inſti/
tuiſſe ferūt. Repperiſſe inſup enſem galeā ac cum armis ſaltādi morē: quoꝝ ſtrepitu
pmagno ſaturnus deceptus eſt: aiūt ṗterea iouem clā ſaturno ab Rhea matre datū ab
his fuiſſe nutritū: de quo cū ſingulatim ſcripturi ſimus paulo altius narratio repeten/
da eſt. Tradūt Cretēſes curetū tempore titanas ĩ gnoſia habitaſſe: ubi & nunc quoq;
fūdamēta uiſunt̄ domus: in qua educata rhea eſt: atq; antiquū cupreſſoꝝ nemus.
Fuiſſe autē ſex numero uiros: fœminas quinq; ex cœlo & terra natos quidā tradunt.
titanes Alii ex uno curetū matre Titeta: a qua & id nomē ſumpſere Mares quidē: fuere Sa/
cæli filii turnus: hyperion: Conis: iapeth9: Creius: poſtrem9 oceanus. Horum ſorores Rhea
terre filii thenus memoria phœbe: tethis: hi oēs rei alicuius quæ uſui hoīum eſſet: inuentores
titeta honores nomēq; ſempiternū adepti ſunt. Saturnus natu maior rex factus homines
ex agreſti incultaq; uita ad mores legeſq; & humaniorē cultū deduxit. Qua ex cau/
ſa cū magna eſſet apud omnes fama plura orbis loca peragrauit: exhortās ad iuſticiā
ſingulos & animi uirtutē: obq; eam rē ſubditos ſuos bonis moribus īſtitutos reddidit
probitate fœlices: impauit maxime que ad heſperū pertinēt: locis maximo in honore
apud oēs habit9: ideo uſq; ad poſteriora tēpora & a romāis carthaginēſibuſq; ac aliis
proximis gētibus cerimoniæ ſacraq; ṗcipua ſaturno fiūt. Multa uero loca ab eo no/
mē ſumpſerę. Et cū legibus homines obtēperarent: nulla iiuſticia apud eos erat. Sed
omneſ eius imperio parētes ſumma cū uoluptate fœlicē uitam agebāt. Hoꝝ teſtis eſt
hyperiō poeta Heſiodus: qui eadē in ſuis carminibus affirmat. Huiuſcemodi ſaturni fabulæ
latona ferūtur. At hyperion ſolis ac lune aliorūq; aſtroꝝ motus horaſq; primū ſumma cura
iapethus obſeruationeq; ab ſe percepta: cæteris noſcēda tradidit ideoq; hoꝝ parens nominat̄
prome/ ueluti ipſoꝝ nature cōteplator. Ex ſaturno ac phœbe orta latona eſt. Ex iapetho ꝓme/
theus theus: quē nōnulli ſcriptores tradūt ignē ab diis furto ſublatum hominibus dediſſe.
Memo/ Sed ab eo cōſtat illa: qbus ignis alit̄ reperta: Ex titanib9 uero memoriam tradūt lo/
ria quēdi modū adinueniſſe: ac rebus impoſuiſſe nomina. Licet a quibuſdā ea mercurio
themis tribuātur. Huic quoq; deæ rerū memoriā a qua & nomē ſortita eſt aſſignant: themi
tum diuinādi artem tū ſacra cultuſq; deoꝝ introduxiſſe dicūt: eaq; quæ ad beneuiuē/
dum & pacē ptinent oſtendiſſe: ideoq; conditores legū ſacrorūq; cuſtodes eos: q de/
Apollo os colūt: & hominū leges ſeruāt dictos. Apollo qdem tradit̄ cum eſſet reſpōſa datu/
Saturni rus themim cōſulere ſolitus tanquam diuinandi artis inuētricem: hi dei quoniam in
filii plurimis ꝓfuerūt mortaliū uitæ: nō ſolū īmortales honores adepti: ſed primi olym/
iuppiter pū poſt obitū habitare exiſtimati ſunt. Saturnus ac rhea ueſtam cererē iunonē Iouē
neptunū ac plutonē genuerūt. Horū ueſta fructuram domus iueniſſe fert̄ iuppiter
poſtmodū apud oēs fermē hoies ob hoc beneficiū honorari eam ſacriſq; coli uoluit.
ceres Ceres frumēti: quod forte iter alias hærbas naſcebat̄ ignotū cæteris pria uſum adin/
uenit: docuitq; hoies naſcēdi ſeruandiq; & ſerēdi modū. Eſt autem ab ipſa frumētū
ante genitam ꝓſerpinam reptum. Nam poſt eius a plutone raptū frumenta omnia

tum in iouis odiũ tum ꝑpter dolorẽ filiæ incẽdiſſe ferũt. Sed ea inuẽta & recõciliatã [triptole/
eſſe ioui: & Triptolemo frumẽti dediſſe ſemẽ: mandaſſeq́; ut cũ omnibus id donũ [mus]
participãs modũ ſeminandi mõſtraret. Traditur a nonnullis illã leges quoq; dediſſe [leges]
quibus homines iuſte uiuere aſſueſcerent. Vnde & legifera dicta eſt. Et quoniã ma/
ximorum bonorum cauſa humano generi extitiſſet: ab omnibus non ſolum græcis
ſed barbaris quoq; ad quos frumenti peruenit uſus honoribus ſacriſq; ſolemnib9 ac
celebritate præcipua colit̃. Nõnulli de frumẽti inuentione ſecus ſentiunt penes ſe eã
primo Deam apparuiſſe frumentiq; naturã & uſum pœnes ſe reptum aſſerẽtes. Nã
tradit̃ ab egyptiis Cererem & iſidẽ eandẽ eſſe deã primãq; in ægyptum attuliſſe fru/ [ceres
mentũ nilo ægypti campos irrigãte omniq; regione ad ferendos fructus optime ſita. [iſis]
Atheniẽſes quãuis inuẽtionem frumẽta fateãtur uolũt tamen aliũde in atticã delatũ
locumq; qui id primũ donum ſuſcepit eleuſinã appellãt: eo q́ ab aliis id ſemen ad eã [Eleuſina]
oram ſit aſportatũ. Siculi: cũ inſula Cereri ac proſerpinæ ſacra exiſtat æquũ cenſent [Frumẽ/
frumẽti uſum ei primũ patriæ fuiſſe oſtẽſum: quam in primis amarit. Haud eni ueri [tum]
ſimile eſt eam regionẽ quam ut propriam Ceres admodũ fructiferã præſtitiſſet: po/
ſtremã huius beneficii participẽ effeciſſe: p̃ſertim cum i ea inſula & filiæ raptus cõ/
tigiſſet & frugũ eſſet fertilis ubi etiã ſua ſpõte: prout poeta tradit: naſcat̃ ordeum ac
frumenta. Sed de cerere hactenus. De diis uero aliis ex ſaturno & rhea natis neptũn9
ſecũdum cretẽſes primus nauigãdi arte inuẽta claſſem inſtituit: eiuſq; p̃fectus ẽ a ſa/ [nauiga/
turno factus. Quapropter traditũ eſt poſteris neptũnũ imperaſſe mari: ſacraq; ei a [tio]
nauigãtibus facta. Addũt etiam Neptũnũ equos primũ domuiſſe artẽq; equitãdi ab [Neptũ/
illo traditam: exquo ippius ſit appellatus Plutonẽ uolũt ſepulchroꝵ funerũq; hono/ [nus]
rumq; qui mortuis impendũtur: uſum itroduxiſſe. Cum antea nulla rerũ apud ho/ [Equi]
mines eẽt conſuetudo: quæ cauſa extitit: ut uita functis dominari exiſtimaret̃. Antiq/ [plutonis]
tate illi huius curæ principiũ tribuẽte. De iouis genere atq; impio dubitatur. Nã qui/ [iumenta]
buſdã placet poſtq̃ ſaturnus ad deos tranſiit ſuſcepiſſe regnũ: nõ ui patrẽ expuliſſe: [Iuppiter]
iuſteq; & legitime regno potitũ. Alii ſaturno uolũt in ortu filii reſpõſum fore ut ab [Amal/
ioue ni regno pelleret̃ quæ res ſaturnũ impulit: ut filios ſæpius perimeret: id egreſe/ [thea]
rens Ceres cũ uiri animus placari nõ poſſet iouẽ in ida ab ſe editum clam nutriẽdum
Curetibus iuxta idæ mõtem habitãtibus dedit. Hi in antrũ ad nymphas cõmendata
illis iſãtis cura detulerũt. Lacte capræ: q̃ amalthea dicta ẽ melleq; educat9 ẽ. Multa
inſup iouis: tum generis: tum educationis aiũt in ea inſula extare ueſtigia. Nã cum a
curetibus infans ferret̃: tradũt omphalũ iuxta fluuiũ tritonum cecidiſſe. Exquo &
ora illa ab eo: quod accidit: ideo ſacra Omphalia cognominat̃: & ꝑpinquus ager ẽ [ompha/
omphaleos appellatus: in ida antrũ ubi nutritus dicit̃ ſacrũ ẽ & circa illud prata ma/ [lia]
nent in tacta. Verum quod de apib9 mirabile dictu tradunt fabule minime uidetur [ida]
pretereũdum: iouẽ ſcilicet in ſempiternam amoris erga eas memoriã illarũ colorem [apes]
imutatum inq; æris uertiſſe aurati. Quãuis autẽ locus is admodum excelſus aſperq; [iouis]
ſitu uẽtis quoq; agitatus niuib9 ſit infeſtus nullo tamẽ apes incomodo: aut moleſtia [laudes]
afficiũtur. Capræ: quæ eũ nutriit: & alii ſunt honores impẽſi: & locus ei9 eſt henio/ [gigantes]
chus uocat9. Adoleſcẽtiam egreſſus in dicta ubi genit9 eſt ciuitatem cõdidit: cuius [milinus]
poſtmodũ deſtructe etiam nũc extant reliq́e. Exceſſit hic deus fortitudine & cæteris
uirtutib9 omnes. Accepto enim poſt Saturnũ regno maxima plurimaq; contulit ad
hominũ uitã. Prim9 omniũ iuſtitiã docuit mutuo ſeruari iter mortales omni ui atq;
iniuria remotis. Lites ac cõtentiones iudicio auferẽs: ſingula q̃ ad bene uiuendum ac

pacē pertinere ſumma ope ꝓcurauit: bonos ad uirtutē exhortatus eſt: īprobos timore coercuit ac pœna: omnē pene orbē circuiēs bello impiis ac p̄donibus īdicto eqtatem ac leges ītroduxit p id tempus & gigātes ab eo ſublatos aiūt: in creta qdem milinum in phrigia Tiphonē: ante pugnam quæ cū gigātibus ī creta habita eſt iouē ſacrificaſſe dicūt ſoli: cœlo: ac terre bouē. Q ue ſacra iouē fore ſupiorē portēdētes primū uires & ab hoſtib9 defectionē tum finē belli futurū mōſtrarūt. Muſeus qppe ab eiſ deſciuit: obq; id ei honores tributi: ab diis aūt oēs hoſtes celi ſūt. Sed & alios quoq; diis p̄ſidium belli tuliſſe aduerſus gigātes cōſtat. Macedones quidem circa palenē italos in campo quē olim a loci cōflagratiōe phlegreū poſtmodū Cymeū cognominarūt animaduerſum eē ab ioue in gigātes ob eam cauſam dicūt. Ex magnitudie ac robore corporis cōfiſi aduerſiq; legib9 & multa egerint in hoīes iniuſta & ꝓpinquas gentes in ſeruitute redegerint: bellūq; his intulerit: q ob ſingularia in oēs natiōes beneficia dei ſint exiſtimati. Ferūtur ab ioue nō ſolū impii ꝑfariiq; deleti: ſed etiā diis heroibuſq; ac hoibus benemeritis honores impēſi ꝓpter eius beneficentiā imperiiq; magnitudinē omniū cōſenſu: & regnū ꝑpetuū tributum eſt & habitatio in olympo ſacrificia inſup illi ſupra cæteros ſtatuta; poſtea uero quā in cœlū delatus eſt memoria nominis eius animis hominū in quos beneficia cōtulit adeo infixa ꝑmāſit: ut omniū quæ in cœlo fierent uelut hymbriū tonitruū ac fulminum cæterorūq; eiuſmodi potēs exiſtimaret̄: itaq; quod uitæ cauſa hominibus eſſe uideret̄ cum fructus terræ ad maturitatē ꝑduceret: iouē dixere. Patrē uero: tū qa ſingulorꝫ ſuſcepit ſūma cū beniuolētia curā: tū quia tanquā dux hominib9 extiterit recte uiuēdi: impator ac rex ob impii amplitudinē. Cōſultor ac prouidus ꝓpter cōſulendi prudentiam appellat9 eſt. Tradūt etiā palladem in creta ex ioue apud fontes tritōis fluminis ortam. Exquo tritonia dicta: & nūc quoq; apud eos fontes ubi nata eſt huic deæ ſacrarūt. Fabulantur præterea nuptias iouis & iunonis in ora gnoſiæ fluuio therino proxima: ubi nūc tēplū ē factas: ſacraq; quot ānis ſanctæ ab īcolis fieri nuptias prout olim factæ tradūt̄ rep̄ſentantib9. Ex ioue cretas uolūt uenerē gratias lucinā Dianā & eas quaſ dicūt horas Eunomiā iuſticiam pacē palladē muſas. Deos uero V ulcanū Martem apollinē: mercuriū. Horꝫ cuilibet ut ꝑpetua apud oēs uigeret mēoria ab ſe inuētorꝫ geſtorūq; iuppiter laudē & honorē tribuit. V eneri nāq; maturā uirginū etatē aliarūq; curā rerꝫ que nūc etiā circa nuptiarū ſacra ac fœdera in eius cultū celebrant̄ dedit. Sacrificant aūt omnes prius ioui pfectori: iunoniq; pfectrici: quoniā hi primi duces īuentoreſq; oīum extiterūt. Gratiis q̄ ad oris ſpeciē ac partiū corporis formā decoreq; ſpectēt inſup beneficii & gratie retributionē: lucinæ pariētium curā officiūq; eorꝫ: q̄ parturientes pferūt: unde & ī ptus diſcrimine ac difficultate hāc mulieres p̄cipue īuocāt deam ad dianā tradūt īfantiū ac ciborꝫ quos id ætatis poſtulet officiū ꝑtinere. Q ua ex cauſa puerorꝫ nutricē uocari dicūt. Earū quas horas dicunt datū eſt ſuū cuiq; munus ad uitæ cultū & mortaliū cōmoditatem. Nil.n. eſt uitæ hoium ad fœlicitatē coparandā utili9: quā leges iuſticia ac pax. Palladi olearū oleiq; educēdi inuentionē tribuūt. Nā ante huius deæ ortū erat hæc arbor cū aliis ſilueſtribus īmixta. Olei uſus aberat cū eſſet ignota. Hæc olei exprimendi modū iuenit: addūt ipſi quoq; ueſtitū apparatum & edificādi artē multaq; p̄terea uolūt in cæteris artib9 hominibus ꝓfuiſſe. Nam & tibiam earūq; cantum & plurima inſtrumēta ad uaria opificia ex quib9 opaia dicta eſt: adinuenit. Muſis a patre cōceſſa eſt litterarꝫ inuētio & carminū q̄ poeſis appellat̄ ratio. Nā qui dicūt phœnices a muſis pceptas litteras tradidiſſe poſtmodum græcis: ii ſunt qui cū cadmo in europā nauigarūt. Exquo a græcis litteræ phœnice appellate

ſunt

Marginalia: tiphon; muſeus; palene; phlegreus cāpus; cymeū campus; iouis laudes; iuppiter pater; iuppiter rex; pallas; inuenta oliua; ueſtes; ædificatio; tibia; muſarū officia

ſunt. Verum fœnices a primordio non litteras inueniſſe uolunt: ſed earum formam tantum imutaſſe: eaq; litterarum forma complurimi homines uterentur hoc cognomine uocatas. Vulcanum ferri æris auri argenti omniumq;: quæ igne fabricātur: artem inueniſſe ferunt: eaq; cæteros docuiſſe. Quapropter harum rerum opifices oēs uota ſacraq; huic deo maxime facientes ignem in æternam memoriam ſuſcepti beneficii Vulcanum uocant: Martem fabulæ tradunt primum fabricatis armis armaſſe milites pugnandiq; ac certandi morē induxiſſe eos qui diis aduerſi eſſent interficientem. Apollinem cytharæ eiuſq; muſicæ inuentorā ferunt. Medicine inſuper ſcientiā diuinandi arte perceptam qua olim infirmi erant morbos curare ſoliti primum attuliſſe. Arcus inſuper ſagitandiq; extitiſſe repertorē. Qua ex cauſa cretenſes præcipue arcu delectati ſunt: quem ſcythicum nominarunt. Eſculapius ex apolline atq; ariadna ortus pluribus a patre in medicina perceptis chirugiam & medelarum compoſitionem radicum inſuper uirtutes adinuenit. Adeo autē medicinæ artē extulit: ut uelut eius inuentor & auctor uenerаretur. Tribuuntur præterea Mercurio præconia diſcidia ac fœdera: quæ in bellis fiunt. Precones quoq; adiiciuntur: internuntii eſſe ſolent ob eam rem ab hoſte tuti. Vnde & ipſum communem utriſq; dicunt: cum ambobus utilitatis cōmunis ac pacis mutuæ interpres exiſtat. Menſuram inſuper ac pondus: & mercaturæ: quæſtum reperiſſe affirmant: occulteq; inuicem peculandi modum. Præco etiam deorum traditur: nuntiuſq; optimus: quoniam mandata diligenter perficiat. Vnde & iterpretis nomē aſſumpſit. Non ꝙ nominū aut orationis ut quidā tradūt fuerit inuētor: ſed qa diligētius q̄ cæteri mādata referat. Paleſtrā eū itroduxiſſe: & ex teſtudinis forma lyrā adinueniſſe aiūt. Poſt apollinis cū marſia: q̄ & ſupior fuit cōtentionē: poſtq; ſumptā ꝑter equū a uicto pœnā: penituiſſe apollinē dicūt. Cytharæq; effractis chordis muſica aliquādiu abſtiuiſſe. Dionyſiū uitis reptorē uiniq; cōficiēdi rationē & fructuū i lōgiorē uſum ſeruādoꝝ curā & modū docuiſſe ſcribunt. Hūc i creta ex ioue & ꝓſerpina natū orpheus tradit. Inter initiatiōes a titanis diſcerptū. Plures uero fuiſſe dionyſios iā antea ſcripſimus diligētius. Cretēſes ea cōiectura hūc deū aſſerūt apud ſe ortū ꝙ duæ iſulæ apud eos ſinus q̄ appellent dydimi ab eo dionyſiæ qđ nulla alia in orbis parte fecerit: ſint uocatæ. Herculē ex ioue genitū multis annis ante eū q̄ fuit ex alcmena genitus fabulāt. Huius mater icerta eſt: hoc tātū cōſtat illū corpis uiribus ꝑſtantiorē cæteris orbē ꝑambulaſſe: delētē iniquos & feras beſtias ac mōſtra domātē: inuictus quoq; abſq; timore in libertatē hoīes uēdicauit. Quibus bñficiis honores imortaliū ei ſunt ab hoībus ipenſi. Qui uero poſterior ex Alcmena fuit hercules quoniā prioris uirtutes ē imitatus & imortalitatē aſſecutꝰ ē & pp noīs ſimilitudinē idē q̄ prior creditus. Ideo & ſupioribus geſta huic fuerūt ueri inſcita aſcripta. Aſſerūt quoq; ſupioris herculis operū ipenſiq; honoris i ægypto ueſtigia eē: & ab eo cōditā ciuitatē britomartē ēt dyctinnā dicūt: in creta genitā tradunt ex ioue ac acamarchide Euboli cereris filii. Hæc retia ad uenādum iuenit: ex quo & dyctinna eſt cognominata. Conſuetudine diane utebat̄: qđ cauſam ꝓbuit: ut qdam dyctinnā dianāq; eādem eē exiſtimarent. Quā deam ſacris templiſq; cretenſes coluere. Qui uero dyctinnam a rebus piſcatoriis quas fugerat in ſequētē coitus gratia minoe uolunt denominatam: ꝓcul a uero ſentiunt. Non enim credendum uidet̄ deam in eā egeſtatem compulſam: ut auxilia hominum imploraret: cum eſſet maximi deorum filia: neq; minoē ante ipietatis culpare decet: præſertim cū fuerit oīum conſenſu habitus iuſtus uir: & ꝓbatæ uitæ. Plutonē natū tradūt in tripodo cretæ ex cerere & laſone. Eius genus bifariā ferūt. Nā qdā uolūt cū iaſon terrā ſeuerit adhibita culturæ dili

Martis inuenta
Apollinis inuenta
Cythara
medicia
Arcus
æſculapius
Mercurii inuenta
Mēſura
Dioyſiæ inſulæ
hercules

gentia adeo uberem percepiſſe fructum ut qui id cōſpexerūt a meſſium fertilitate il-
lum plutonem nominarūt. Vnde & a poſteris is cui cenſus ſupereſſet habere pluto-
nem exiſtimatus eſt. Alii tradūt cererem ac iaſionem puerum genuiſſe appellatū plu
Pluton
tonem: qui cultum uitæ pecuniaſq; coaceruare ac in uſus cuſtodire primus mōſtra-
Iaſion
uit. Cum antea parua congregādæ ſeruādeq;: pecuniæ fuiſſet cura. Hæc de diis quos
cretenſes apud ſe natos uolūt ſcribunt. Sacra uero honores myſteria cerimonias ab
ſe hoc pacto ad alios arguunt trāſmiſſas. Nam cerimoniæ quas athenięſes omnium
celeberrimas in eleuſina faciunt: quæq; in ſamothracia atq; in thracia: unde in eas or-
pheus ſumpſiſſe tradit fiunt in gnoſo apud cretam priſca lege ſtatutoq; celebrantur.
Quo palam eſt eiuſmodi cerimonias ab eis ad alias gentes fuiſſe traductas. Quæq;
apud cæteros ſecretæ tradunt: eas palam omnibus noſcendi facultatem apud creten
ſes eſſe. Aſſerunt autem plures deorum ab ipſis profectos magna orbis parte ab eis
peragrata beneficos in genus humanum extitiſſe: atq; ab ſe inuentorū artem uſumq;
Cereris loca
docuiſſe. Nam ceres cum in atticam perueniſſet: inde in ſiciliā tranſiit. Poſtea in ægy
ptum quibus in locis frumenti ſerendi cultum mōſtrauit. Summoq; propterea in ho
Veneris loca
nore habita eſt. Venus in ſicilia commorata eſt circa orycem in cypro circa cytherū
ac paphum. In aſia circa ſyriam. Ob has peregrinatiões uenerem: tum Ericinā: tum
Apollinis loca
cithercam: tum paphiam: tum ſyram incole appellarunt. Eodē modo plurimū tēpo-
ris apollo circa delum ac lyciam delphumq; uerſatus eſt. Circa epheſum pōtum per-
Dianæ loca
ſidem & cretam Diana itaq; & a locis ac geſtis eorū ſumptis nominibus hunc delium
ac pithium appellarunt: hanc uero epheſiam creſiam tauropoliam quoq; ac perſeam
Europa
cum ambo eſſent in creta nati. Colitur & a perſis plurimum hæc dea cui myſteria in-
mines
ſtituerunt barbari: quæ ad hoc uſq; tempus perſea dicuntur. His ſimilia & de cæteris
Rhadamantus
diis quæ longum eſſet recenſere traduntur: longo poſt deorum ortum tempore plu-
res heroes in creta ferunt extitiſſe: quorum nobiliſſimi minois ac rhadamanti fuerūt
Cydōia
ætate ex ioue ac europa agenoris: quam tauro deorum prouidentia aduectam in cre-
Rhadamantus
tam tradunt geniti: minos ætate prior regnauit in inſula in qua multas urbes iter que
eas nobiliores tres condidit gnoſiam in ea inſulæ parte: quæ aſiam reſpectat. Vulca-
Chios
niam iuxta mare meridiem uerſus: cydoniam in eis locis qui pelopōneſo oppoſiti ad
Lemnos
occidentem uergūt. Leges præterea multas cretēſibus dedit ſimulās eas ab ſe in qua-
Theas
dam ſpelunca meditatas. Claſſem inſuper parauit: qua plures propinquas iſulas ſibi
Anuis
ſubiiciens græcorum primus eſt maris imperio potitus. Cum eius magnum uirtutis
Delos
ac iuſticiæ nomen eſſet: tranſiit in ſiciliam aduerſus cocalum: de quo in dedali rebus:
Euāder
cuius cauſa bellum mouit: ſcripſimus. Rhadamantum ſcribunt omnium iuſtiſſimū
Andros
latrones quoq; ac ſceleſtos uiros cæteroſq; improbos acri affeciſſe pœna. Multarum
inſularum imperio potitus magnam aſiæ maritimam partem tenuit ſingulis eius im-
perio ſe ſponte ob iuſticiæ famam tradētibus. Is erithro uni ex filiis: ii erithri ab eo uo
cati ſunt regnū permiſit: inopinioni ariadnes minois filiæ chium ferūt dediſſe quem
nonnulli fuiſſe dionyſium uolunt: atq; a patre uini faciundi modum didiciſſe. Cuili-
bet ex aliis filiis aut inſulam aut urbem Rhadamantum dediſſe tradit: thoanti Lem-
num. Alii cyrnum: Pamphilo peparethum. Euambio maroneam. Alceo parū. Anio-
ni delum. Andreo: quæ ab eo nominata eſt andrum propter ſingulare iuſticiæ nomē
illum apud inferos bonorum ac malorum iudicem factum fabulæ ferunt. Ob ean-
demq; iuſticiam minoem quoq; pari honore fungi. Tertium fratrem Sarpedonem
nem ſcribunt cum magna manu in Aſiam profectum lyciam tenuiſſe. Huic Euan-

de

der filius in regno ſucceſſit ſumptaq; uxore deidamia bellerophontis filia Sarpedo- Deida-
nem genuit:qui cum agamēnone troiano affuit bello.Et hic ut quidā tradūt iouis fi- mia
lius Minois fuiſſe filios aiunt Deucalionē ac molum.Ex deucaliōe idomeneū ex mo- Deuca-
lo Mirionem genitos cum nauibus nonaginta ad ilium cum agamēnone ꝓfectos re- lion
uerſoſq; poſtea in patria diem ſuum obiiſſe honorificeq; ſepultos deoꝝ honores fu- Molus
iſſe aſſecutos.Horum ſepulchra ingnoſo hac oſtenduntur inſcriptione.Gnoſii idu- Idomene
menei ſepulchrum.Aſpice in quo ego Mirion moli filius propinquus iaceo.Hos ut us
nobiles heroes cretenſes colūt ſacris in bellorum diſcrimine eoꝝ præſidium inuocan Mirion
tes.Nunc nationes quæ cretenſibus immixtæ ſunt referētur.Scripſimus antea theo-
crites:qui dicebātur indigetes iſulam habitaſſe.Multis uero poſtmodū ſeculis pro-
pter bella ac ſeditiones errantes pelaſgi in cretā appulſi tenuerūt inſulæ partem.Ter-
tii doriēſes tradunt̄ in iſulam ueniſſe duce doro.Tetacmi nepote:huius populi pars Dorus
maior fertur ex locis olympo propinquis ſimul cōueniſſe.Pars uero quædā ex acheis Doriēſes
qui ſunt in laconia donoꝝ pollicitationibus allecti.Quartum genus eorum qui i cre-
tam appulerūt fuerūt Migades barbari:qui cōſuetudine græcoꝝ lingua ex frequēti
uſu percepta poſtea Minois Rhadamantiq; imperio paruerūt.Poſtremo poſt cicla- Migades
darum deſcēſum argiui lacedæmoniiq; miſſis coloniis:tum alias quaſdam:tum has
inſulas occuparunt:inq; eis nōnullas ab ſe hedificatas urbes:de quibus alias dicetur
inhabitarunt:uerum haud mirum debet uideri:cum plures qui geſta cretēſia ſcripſe
re admodū diſſentiāt:nos quoq; ea quæ nō oēs ſentiāt ſcribere eos enim ſumus ſecu-
ti:quos uero ſimiliora tradere exiſtimauim⁹.Quædā ab Epimenide theologo:q̄dā a
doſiade.Alia a Soſicrate:nōnulla a laoſcherinide ſumētes:& de creta hactenus.Nūc
ad leſbum tranſeamus.Hanc inſulam olim uariæ gentes ad eam nauigantes incolue Leſbos
runt.Pelaſgi primum eam tenuere cum antea deſerta eſſet.Nam xanthus Triopi fi- Iſſa
lius pelaſgorum qui ex argo uenerāt rex partem lyciæ tenens argis qui ſecum acceſſe Macare-
rant imperauit:deinde leſbum cultoribus uacuam petens agro pelaſgis diuiſo inſulā us
quæ iſſa prius dicebatur ab eis pelaſgiam uocauit deinceps ſeptima progenie ob dilu Lados
uium tempore deucalionis factum cum multi in ea interiiſſent. Accidit ut aquarum Achaia
inundatiōe desereretur.Macareus poſtea cum in eam perueniſſet inſulæ pulchritudi
ne cōſpecta in ea permāſit:is erat ut heliodus.Aliiq; poetæ nonnulli tradūt cyreneaci Leſbus
Iouis filius qui cū habitaret in olenō:quæ patria tūc iados nūc achaia dicit̄ aſſumens Methy-
tum Ionas:tū gentes alias nauigauit in leſbum:deinde:tum uirtute inſulæ:tum hu- na
manitate ac iuſticia plurimū ad auctis opibus ꝓpinquas inſulas poſſedit agris q̄ in- Mytile-
culti erant diuiſis poſt hæc tēpora leſbus filius lapithi qui erat ex coelo hippoti ſecun ne
dum quoddam oraculi reſpōſum cum ſuis domeſticis nauigās in hāc inſulam ſum- Chios
pta in uxorem macarei filia methinna nomīe una cum ea in iſula permāſit. Cum uir inſula in
factis clarus euaſiſſet & inſulam ab ſe & populum leſbium cognominauit.Macareo ſamos
p̄ter alias mytilene ac methinne filiæ ortæ ſunt:a quibus & ciuitates ſumpſere nomē Cydro
Is cipiens ꝓpinquas inſulas in poteſtatem redigere colonia in chium miſſa filium ei illus
p̄fecit:deinde alterum deſtinauit in ſamū noīe cydrollū:q in ea regnauit. Tertiæ cœ-
neandrū p̄fecit regē.Deiceps in Rhodū cū pluribus coloīs miſit leucippū:quos ac- Leucip-
colæ ꝓpter eoꝝ infrequētiam cōicatis agris libenti aīo ſuſceperūt:loca iſulæ oppoſi- pus
ta eo tpe pp̄ diluuiū magna grauiq; afficiebant̄ calamitate.Nam cōtinuis hymbribus
ob corruptos terræ fructus ſterilitate ſuborta infectus aer peſtem urbibus intulit:in-
ſulæ uero uentis agitatæ cum aere eſſent ſalubri ac fertiles frugibus ſuos incolas bea-

tos reddidere. Ex quo ob rerum ubertatē fortunatæ ſunt cognominatæ. Nōnulli beatas a Macareo atq; Iono: quorum filii in eis regnauere dictas uolunt. Hæ deniq; inſulæ omnibus propinquis non ſolum priſcis: ſed & noſtris quoq; temporibus bonitate ſoli locorumq; amenitate: tum uero ſalubritate aeris fœlicitatem præſtant: itaq; uere dici fœlices ac beate queunt. Macareus uero in leſbo regnans legē ſcripſit ad communem utilitatē: quam leonē ab eius animātis uirtute & robore appellauit: deinceps

Tenedos uero nōnullis ſeculis poſt coloniam in leſbum miſſam iſula tenedos hoc pacto inhabitata eſt.

Tenus Tenus cycni filius imperauit coloniæ quæ eſt in troade uir ꝓpter uirtutem inſignis: hic congregatis colonis patriam linquens nauigauit in iſulam desertā nomine

Leucophoris leucophorim diſtributis his qui cum eo acceſſerāt inſulæ agris cōditaq; urbe ab ſe tenedon iſulam uocauit is cū iuſtæ iperaret multis beneficiis oībus gratus & magna uixit gloria; & poſt obitum inter deos relatus eſt. Nam tēplo illi conſtructo inſtitutis ſacris ad poſteriora ſecula nō uidetur omittenda: quæ de eo ꝙ urbem tēnum condidit

Cycnus apud Tenedios memoriæ tradūtur. Ferunt enim Cycnum patrē uxoris calūnia inductum filium tēnum in arca poſitum in mare deieciſſe: hæc tempeſtate acta cum in tenedum appuliſſet. Tenus mirabili deoꝝ ope ſalutem cōſecutus inſulæ poſtea imperauit. Vir præclarus ac iuſticia uirtutibuſq; aliis honores imortalium potitus. Verū ꝓpter cuiuſdam tibicinis teſtimonium: qui nouercæ iſidiis fauerat. Legem ſanxit: ne quis tibicem templum ingrederetur. Belli troiani tempore cum achilles poſt græcoꝝ in tenedum exciſionem urbem. Tēnum deleſſet: ſtatuerūt poſtea tenedii ut nulli deinceps liceret templo reſtituto in eo achillem nominare. Poſteaq̄ de inſulis iſignibus

Cyclades rettulimus: nūc de minoribus ſcribemus. Cyclades inſulæ cum antea uacuæ cultoribus eſſent. Minos iouis ac europæ filius cretēſium rex. Cuius terra: mariq; imperium potens erat plurimum claſſe ualuit. Multaſq; ex creta colonias: maximeq; in cycladas inſulas miſit. Quarum plures adeptus populis diuiſit. Aſiæ quoq; partem mari-

Minos timam poſſedit. Quapropter & nōnullæ inſulæ portuſq; aſiæ a cretenſibus minoeq;

Rhadamanthus nomen ſumpſere. Minos autem magnus imperio Rhadamātum fratrem uirum iuſtum rectumq; regni conſortem in oras imperii ultimas ab inuidiam ablegauit. Is ad inſulas Ioniæ cariæq; oppoſitas cum acceſſiſſet Eritheo ciuitatem a ſuo nomine conditam conceſſit: in opinionē uero ariadnis filium chio præfecit: quæ omnia ante bellum troianum acta ſunt. Deleta troia cares opibus aucti claſſeq; admodū ualidi. Cū cyclades inſulas ſubegiſſent: ex quibuſdam cretenſes penitus eiecere. Nonnulli una cum eis ut cum in patria uſi ſunt. Græci poſtea expulſis inde caribus barbaris plures ex eis tenuerūt: quibus de rebus ſuo loco ſcribetur a nobis.

FINIS.

Explicit fœliciter opus Diodori ſiculi diligenter ac accuratiſſime emendatum per Bartholomæum Merulam: Acq; Venetiis impræſſum p Magiſtrū Ioānem de Cereto de Tridino alias Tacuinū. Anno ſalutis dominice. M.cccc.Lxxxxvi.xii.Kalen.Octobris. Imperāte Sereniſſimo principe Auguſtino Barbadico.

Laudes Deo iugiter.

HAUTS-DE-SEINE BIBLIOTH. DESCUIRE

REGISTRVM HVIVS OPERIS.

Prima alba.

a
POGIVS
dam:quãto
tes procrearunt

b
teſmophoram
la in ſperata
eſt aſpero

c
de huius regis
illis poſt
centa enim

d
In cibum
ac fructuum
mores ſpectarent

e
decem & ſeptem
gnito ſemyramis
deſtinabantur

f
bello ſubegit
gignendi
linea ad

g
nullo agitante
tates leonum
digna fide

h
Pollicita ſe
Noto filie
uocatum.Bis

i
Polimia
ſuperans
ab eo peremptæ

k
dem thebei
bis:quos
regno primo

l
poſtmodum
tibus illis
arietem ueneri

m
captam tribus
uiribus:tum
tura.Eſt

n
re turbatam
dunt quidam
tum in iouis

P. ORSI
D·SICVL

A 66